

4361.

H.

St. Paul's Church.

27923

Conduct - Nepal

L. Goussier del.

CORNELIUS NEPOS

DE VITA EXCELLENTIUM
IMPERATORUM.

INTERPRETATIONE ET NOTIS ILLUSTRAVIT
NICOLAUS COURTIN,
Humanitatis Professor in Universitate Parisi.

JUSSU CHRISTIANISSIMI
REGIS,
IN USUM SERENISSIMI
DELPHINI.

PARISIIS,
Sumptibus FRATRUM BARBOU, viâ Jacobæ
sub Ciconiis.

M. DCC. XXVI.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

SERENISSIMO
PRINCIPI
DELPHINO.

JAMDUDUM injuriâ temporum Patriâ suâ profugi viri totius Antiquitatis illustrissimi toto orbe terrarum circumspiciunt ad quem confugere possint (PRINCEPS SERENISSIME :) Nec hactenus faciliè invenerunt, qui & in eo dignitatis aut potestatis apice constitutus esset, cujus sub clientela securi quiescerent; Et qui linguarum ac literarum satis peritus, ut se Romanâ linguâ loquentes intelligeret, atque adeuntes se benigno vultu exciperet. In Te uno utrumque feliciter inveniunt (PRINCEPS ILLUSTRISIME.) Te enim veluti nascentem Solem intuentur, ex cujus lumine
â ij

E P I S T O L A.

rior; unus denique omnibus præstantior? Quatuor olim viri apud Persas educandis futuris Regni hæredibus præficiebantur: ex quibus qui sapientissimus, res sacras ac politicas Principem edocebat; qui justissimus, ab omni mendacio & dissimulatione, tanquam à vitis regio sanguine indignis, avertebat; qui moderatissimus, in omnes voluptatum illecebras ipsi odium instillabat; qui fortissimus, animum Principis adversus omnia pericula confirmabat. Quis nescit autem quatuor illos Principum Persarum Moderatores in uno Duce MONTAUSERIO contineri? Si sapientiam quæras, quis eo sapientior? Si justitiam, quis justior? Si temperantiam, quis moderatior? Si denique fortitudinem, quis generosior, quis manu fortior?

Non habet ille parem, quem tot de millibus
unum

Rex voluit Gnato moribus esse Ducem.

Quique Phrygum excidio quondam formavit,
Achillem,

Quantum par Superis, est tamen ille minor.

Nam quantum tener hic Pelidem vincit Alumnus,

Tantum ille æmonio præstat ubique Seni.

EPISTOLA.

Scilicet ut Magnum LODOÏCUM Gnatus adæquet

Unus hic à Magno Rege legendus erat.

Non ergo illi CORNELII NEPOTIS Viri illustres ad te accedunt (PRINCEPS SERENISSIME) quasi Doctores ; sed futurorum tuorum operum Admiratores ; non Emendatores , at præstantissimarum dotium Æmulatores : quos si benignè admiseris , atque tui magni Nominis umbrâ tutos esse volueris , neque exilium suum , neque cætera restantis fortuna incommoda qua olim passi sunt , recordabuntur. Nec ingratum omnino fore confido primum illud obsequii specimen , quod , quantum in se est , submisit , ac fideliter tibi devovet ac consecrat , .

CELSITUDINIS TUE.

Humillimus, obsequentissimus
ac fidelissimus Servus
N. COURTIN.

PRÆFATIO.

ARIIS, ac prope jam innumeris
CORNELII NEPOTIS de excellentium
 Imperatorum vita editionibus, hæc iterum
 sub SERENISSIMI PRINCIPIS DELPHINI
 auspiciis accessit. Quum enim sapientissimus ille Prin-
 cipis Moderator Dux MONTAUSERIUS eò maximè
 tendat, ut Galliæ Imperio Regem omnibus, tum men-
 tis, tum corporis dotibus absolutum instituat; sin-
 gularem curam adhibuit, ut omnes Latinos Autores
 pluribus in locis, aut vitiatos, aut obscuros, aut de-
 nique difficili verborum involucrio implicitos, resti-
 tutos, perspicuos, & nitida interpretatione expeditos
 offerat, quos sine ullo, vel saltem gravi labore, te-
 neræ menti instillare possit. Quum enim ex his
 Autoribus, tanquam ex uberrimo fonte, innumera
 Sapientiæ, Fortitudinis, Moderationis, Munificen-
 tiæ, cæterarumque virtutum regiarum exempla cruan-
 tur, quibus Heroum filii teneram adhuc ætatem suam
 ad ardua promoveant; idcirco peritissimus ille tanti
 Principis

PRÆFATIO.

Principis Formator, non eos solum summis, ut aiunt,
 labris delibandos, at avido ore ipsi absorbendos voluit.
 Sed quemadmodum dapes malè paratæ, malè coctæ,
 & stomacho parùm convenientes, vel nauseam, vel
 cruditatem pariunt; ita etiam in artibus & studiis, nisi
 ea ingeniorum captui accommodaveris, vix proficies,
 & pusillos tuis curis creditos ægre admodum promo-
 vebis. Quamobrem ex Illustrissimi Ducis MONTAU-
 SERII mandato viri complures selecti in enucleandis
 omnium Latinorum Autorum difficultatibus diligen-
 tiùs quàm hactenus incubuerunt. Cuique suus assigna-
 tus est labor, cuique sua demandata est Provincia; at-
 que mihi CORNELIUS NEPOS obtrigit, Autor qui-
 dem primo aspectu facilis, sed si intimiùs & attentius
 perpendas, plerisque in locis propter abruptum dicendi
 genus, difficilis. Multi quidem viri eruditi & graves
 jam in eo exponendo magnoperè insudarunt; variæ,
 ut jam præmonuimus, editiones extiterunt, quarum
 tamen nulli penitus adhærere voluimus, sed prout ad
 intentum nostrum expedire visum est. Dionysius Lam-
 binus, vir sanè profundæ eruditionis, amplissimas super
 eo Autore Annotationes contexuit; accessit & Gebhardi
 super eodem Autore spicilegium; adde diligentissimas
 elucubrations Andreæ Schotti, Joannis Vossii, Petri
 Danielis, Longolii, Magii, Gifanii, Savaronis, Boecleri,
 Ernstii, Bosii, Manutii, Barthii, Beroaldi, Bongarsii, Bu-
 chneri, Casauboni, Freinshemii, Gronovii, Grotii, Lipsii,
 Mureti, Pighii, Pontani, Puteani, Rutgerii, Salmasii,
 Scaligeri, Turnebii, Hornii, & quorundam aliorum
 Commendatorum illustrationes: quorum omnium di-

P R Æ F A T I O.

ligentia & labore non mediocriter emendatus , restitutus ac illustratus est. Nihilominus tamen , quia vel minus in rebus minus necessariis morati sunt , vel plurima interpretatione egentia præterierunt , vel immoderata verborum prurigne fufius atque obscurius scripserunt; idcirco SERENISSIMI PRINCIPIS DELPHINI auspiciis, Illustrissimi DUCIS MONTAUSERII nutu confirmatus; ac præterea Excellentissimi Viri Domini BOSUETII Condomensium olim Episcopi ; necnon & Clarissimi , & profundissimæ eruditionis Viri Domini HUETII luminibus illustratus novum illud opus tentavi; idque unum in mente habui, ut & compendiosè, sed circa obscuritatem, omnia dicerem ; nec quidquam tamen quod desiderari posset, & ad genuinum nitorem, lucemque perfundendam conduceret, præterirem. Itaque instituti nostri duæ sunt partes ; prima quidem , ut simplici vocum Interpretatione obscuriora verba nitidioribus explicemus ; altera , ut Notis accuratissimis omnem rerum difficultatem subtrahamus. Quod si utrumque assecuti fuerimus, nostrum quoque intentum omnino assequemur.

CORNELII NEPOTIS

VITA.

EX VARIIS AUTORIBUS EXCERPTA.

UANDO QUIDEM nobis de Autoris nostri vitâ dicturis multa occurrunt statuenda ac confirmanda, de quibus inter se Scriptores diligitant, varique in varias opiniones distrahuntur: pauca quædam de ejus nomine, patriâ, ætate, variisque ejus operibus differamus.

Quod ad ejus nomen pertinet, hunc CORNELIUM NEPOTEM, cum Onuphrio Panuinio, Joann. Savarone, Petro Nannio, Gifanio, Schotto, Vossio, Lambino, & aliis benè multis non deteriori autoritate Scriptoris, asserimus: licet plerique, ex quorum numero est Hieronymus Magius, Æmilium Probum esse velint. At primò, ab ipso autore abundè refelluntur, qui Procii Catonis vitam his verbis claudit: *Hujus de vitâ & moribus plura in eo Libro perscrutari sumus, quem separatim de eo fecimus, rogatu Tit. Pomp. Asiæ &c.* Quæ quidem nullatenus de Æmilio Probo, sed de Cornelio Nepote intelligenda sunt; quum ille Theodosio, hic Julio Cæsare, & Octavio imperantibus, vixerit; quo etiam tempore Tit. Pomp. Asiæ vixisse certum est. Deinde nec Æmilium Probum, nec Theodosiani ævi quemquam alium, hujus operis autorem fuisse, pura & Romana hujus Libri dictio evidentissimè arguit. Accedit & altera duplex ratio, quod nimirum (ut in ejus vitâ inquit Vossius) Tulliani esse ævi scriptorem, neque alium quàm Nepotem, cum veterum aliquot Librorum indicio cognoscitur; cum etiam, quod ad Pomp. Asiæ (cujus idem rogatu de vitâ Catonis Librum fecit) vita ista scribantur. Præterea eo in opere multa leguntur, quæ (ut idem Vossius ibidem ait) opus hoc scriptum esse clamant quo tempore Pompeius & Cæsar plus poterant, quàm libera in Rep. expediret. Hæc autem omnia Dionys. Lambinus concessit: quorum tamen præcipua, & quæ ad intentum nostrum magis conducunt, cæteris brevitatæ causa, quia plura sunt, semotis, seligere liceat. Primum autem ex Miltiade sic habetur. *Cujus victoriæ non alienum videtur, quale præmium Miltiadi sit tributum, docere, quo facilius intelligi possit eandem omnium Civitatum esse naturam: ut populi nostri honores quondam fuerunt rari, & tenues, ob eamque causam gloriosi, nunc autem effusi, atque obsoleti; sic olim apud Athenienses fuisse reperimus.* Hæc autem verba, inquit Lambinus, arguunt hunc Librum scriptum esse, quo tempore penes populum aliqua adhuc potestas erat;

CORNELII NEPOTIS

non tempore Theodosii, quo nihil populus poterat. In Epaminondâ verò sic legitur. *Quo tempore duce Pelopidâ exules Thebas occuparunt, & presidium Lacedamoniorum ex arce expleverunt, Epaminondas, quandiu facta est cades Civium, domi se retinuit, quod neque malos defendere volebat, neque impugnare, ne manus suorum sanguine cruentaret. Namque omnem civilem vitionem sinefiam putabat. Videtur his verbis, inquit, noster scriptor, & belli civilis autores, Pompeium & Cæsarem, in quo tantum sanguinis civilis profusum sit, notare, & tacitè Pomponii Attici consilium approbare, qui bellis civilibus, quæ in ejus ætatem ineiderunt, interesse noluerit &c. At illud sanè perspicuum est, quod sic ex Agefilao exceipitur. In hoc non minùs ejus pietas suspicienda est, quàm virtus bellica: qui quum victori præflet exercitui, maximamque haberet fiduciam Regni Persarum potiundi, tantâ modestiâ dicto audiens fuit jussis absentium Magistratum, ut si privatus in Comio esset Sparta, cujus exemplum utram Imperatores nostri sequi voluissent. Hic locus, inquit, clamat, Autorem hujus Libri carpere & notare Pompeii & Cæsaris, sed maximè Cæsaris potentiam non ferendam, qui imperium, & exercitum retinere ultra tempus lege concessum voluerit. Ad aliud transeo, quod ex Eumene deducitur. Sic Macedones verò milites eâ tunc erant famâ, quâ nunc Romani feruntur. Etenim semper habiti sunt fortissimi, qui summam Imperii possiderentur. At, inquit, locus ille declarat hunc Librum esse scriptum quo tempore Populus Rom. Imperii summam obtinebat, &c. Superfunt duo tantum testimonia. Sed in uno solum hæreo, hocque etiam in Eumene sic habetur. Namque illa Phalanx Alex. M. quæ Asiam devicerat, inveteratâ cum gloriâ, tum etiam licentiâ, non parere se Ducibus, sed imperare postulabat: ut nunc Veterani faciunt. Itaque periculum est ne faciant, quod illi fecerunt suâ intemperantiâ, nimique licentiâ, ut omnia perdant, neque minùs eos cum quibus steterint, quàm adversùs quos fecerint. Hic locus si attentè consideretur, inquit Lambinus, unaque legantur quæ ad eum annotavimus, omnium apertissimè indicat, atque arguit hujus Libri scriptorem Consulium annuorum, non Imperatorum perpetuorum temporibus & floruisse & scripsisse. Sic autem Lambinus in Annotationibus ad hunc locum habet. Etiam hic locus clamat, hujus Libri Autorem floruisse atate M. Tullii, & Pomponii Attici, & Cn. Pompeii, & C. Julii Cæsaris, & quo tempore lababatur Resp. Rom. & ad tyrannidem propendebat: nondum autem profus in unius potestate versabatur. Quo minùs credibile est atate eum Theodosii vixisse. Sic autem queritur M. Tullius de Veteranorum superbiâ, & arrogantia, Philipp. xi. Quamquam, Patres conscripti, quousque sententias dicemus Veteranorum arbitratu? quod eorum fastidium, quæ tanta arrogantia est, ut ad arbitrium eorum etiam Imperatores deligamus?*

Quibus omnibus Lambini testimoniis, hæc insuper adjicío ex vitâ Attici deprompta, quibus manifestum est, & Atticem tempore belli civilis Pompeii & Cæsaris, imò & multò post vixisse; & Corn. Nepotem tunc floruisse & scripsisse. Sic autem primum legitur. Incidit Cæsarianum civile bellum quum haberet annos circiter sexaginta: (de Pomponio

V I T A.

Attico loquitur, ut cuilibet legenti patebit) *usus est atatis vacatione, neque se quoquam movit ex urbe. Quæ amicis suis opus fuerant, ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit, &c.* Deinde ita habetur. Sic vetere instituto vita effugit nova pericula. Secutum est illud occiso Cæsare, & cum Resp. penes Brutus videretur esse, & Cassium, ac tota Civitas se ad eum convertisse videretur. Sic M. Bruto usus est, ut nullo ille adolescens aquali familiaris, quàm hoc sene: Atticum intellige. Hæc clariora sunt quàm ut aliâ luce indigeant. Sunt & ejusmodi innumera, quibus supersedebimus. Nunc ad ea veniamus quibus Corn. Nepotem tunc vixisse, & scripsisse probemus 1. est. Sæpe enim, propter familiaritatem, domesticis rebus interfuimus. De semetipso loquitur Nepos, seque Attici rebus domesticis interfuisse prædicat. Quid clariùs? 2. De pietate autem Attici quid plura commemorare? cum hoc ipsum verè gloriantem audierim, in funere matris suæ, quam exulit annorum nonaginta, quum esset septem & sexaginta, se nunquam cum matre ingratiam reduisse, &c. 3. Hactenus, Attico vivo, edita à nobis sunt. Nunc, quoniam fortuna nos superstites ei esse voluit, reliqua persequemur. Si ergo Nepos, Atticum loquentem audivit; si eo vivo, hæc edidit; si superstes ei fuit; certè eum tunc vixisse necesse est. Sunt & plura alia: sed hæc retulisse satis sit.

Ex eo autem error ille provenit, quòd (teste eodem Vossio, ibidem) *Librario id fuerit nomen, qui vitas eas partim suâ, partim patris, & matris manu scriptas, Theodosio obtulit. Idque verum esse confirmat Jo. Savaro, cujus hæc sunt verba. Æmiliū autem Probum, cujus nomine circumfertur hic Liber, Theodosio regnante vixisse, & hujus libri ex scriptorem potius esse quàm autorem, patet ex his versibus.*

Vade Liber noster, fatis meliore memanto,
Cum leget hæc Dominus, se sciat esse meum.

Ne timeas tulvo strictos Diademate crines,
Ridentes blandum vel pietate oculos.

Communis cunctis, hominem se regna tenere
Sed meminit, vincit hinc magis ille homines.

Ornatur steriles: facilis tectura Libelli,
Theodosio, & Doctis carmina nuda placent.

Si rogat Autorem, paulatim detege nostrum
Tunc Domino nomen: me sciat esse Probum.

Corpore in hoc, manus est genitricis, avique, meaque
Felicis, Domini quæ mœuere manus.

Hos versus tanquam ineptos, & malè notos arguit Lambinus; imò Nebulone in docto, & barbaro, aut scriptore Librario vix semidocto, esse factos. Et paulo superiùs. Quòd autem, inquit, etiam versus ad hoc probandum afferunt, isque valde movebatur is, quem modò commemoravi, Robertellus: si quis eos attentè leget, intelliget, non Autorem, & ut ita dicam, Parentem Libri significari, sed Scriptorem Librarium, id est, eum qui manu descripsit.

Unde Andreas Schottus scribit: *Librum de vitâ & moribus excellentium*

CORNELII NEPOTIS

Gracia Imperatorum ad Tit. Pomp. Atticum; sequentis atatis Autori Emilio Probo attribuitur: à quo stylius, accendi character, Attici atas, uniusque abjudicant.

Hic ergo (cum Savarone exclamemus) suo auctori reddatur, quem sibi Cornelius Nepos iusto titulo vindicat, quemque coevo suo & famulari Pomp. Attico dedit cuius, etiam rogatu vitam M. Catonis separatim scripsit, & illi superiles, elegantissimam ejusdem vita consuetudinem elegantia pari prosecutus est. Nec est cur dicat aliquis cum Berthio: Aulus Probus, in æro Theodosii Cornelii Nepotis Libros in Epitomen redegit. Namque aliud Nepos ipse concinnitate, ac brevitate suâ demonstrat; idque maximè his Præfationis suæ verbis: Sed plura persequi, tum magnitudo voluminis prohibet, tum festinatio, ut ea explicem, quæ exorsus sum.

Adde & ista quæ Pelopidæ vitæ initio sic leguntur: Cujus de virtutibus dicto, quemadmodum exponam: quod vereor, si res explicare incipiam non vitam ejus enarrare: sed historiam videar scribere: & ex Epaminonda plurima quidem proferte possemus, sed modus adhibendus est, quoniam uno hoc volumine vitam excellentium virorum complurimum concludere constitimus. Quæ quidem indicant, omnia complexum fuisse cā brevitate, ut in Epitomen redigi minimè opus fuerit.

De origine verò, seu Patriâ ejus; ipsum Padi accolam testatur Plin. l. 3. c. 18. his verbis: contratio eorum percussu mari interjecto dulcescente, plerique dixerè falsò, & Nepos Cornelius Padi accola. Unde Catullus Veronensis Poëta, ad ipsum tanquam ad Civem suum, virumque illustrem opus suum mittens, Italum vocat Epig. 1.

Cui dono lepidum novum Libellum,
Aridâ modo pumice expolitum,
Corneli? tibi; namque tu solebas
Meas efficali quid putare nugas.
Jm tum, quum ausus es unus Italorum
Omne ævum tribus explicare chartis
Dectis, Jupiter! & laboriosis, &c.

Cui tamen opinioni Aufonius Latino Pacato Drepanio scribens, his verbis refragari videtur, quibus ad superiora Catulli verba alludit.

Cui dono lepidum novum Libellum
Veronensis ait Poëta quondam;
Inventòque dedit statim Nepoti.
At nos illepidum rudem Libellum,
Burras, quisquillas, ineptiasque
Credemus gremio cui fovendum:
Inveni (trepidæ filete nugæ)
Nec doctum minus, & magis benignum
Quam quem Gallia præbuit Catullo.

At facili Aufonius cum Catullo conciliabitur, quum certum sit, idco Gallum vocari, quòd nimirum Italia transpadana, Gallia togata diceretur. Et quamvis sint nonnulli qui de patriâ ejus urbe se quidemquam

V I T A.

habere comperti negent: nihilominus tamen, præter scriptores à nobis jam laudatos, multi alii sunt gravissimi viri qui id confirmant, ipsumque Veronensem Civem esse dicant, ut pote qui ortus sit ex vico Veronensium Hostiliã, ad Padi ripas sito. sic Vossius in Nepotis vita: At, inquit, Veronensem fuisse in Leandri Alberti Italia lego: uti & in Cosmographiã optimi atque amicissimi quondam viri, Pauli Merula. Imò ex Veronensium Historicorum syllabo (quem doctissimus amplissimusque Alexander Recellus, Veronensis Urbis Cancellarius fecit, ac illustrissimus Comes Fernandus Nogarola, vir ut genere, ita literarum studio nobilissimus, cum Laurentio Pignorio, atque is mecum communicavit) intelligo natum fuisse Nepotem in Hostiliã; qui Veronensium vicus est, Tacito, Plinio, Cassiodoro, & Antonino in Itinerario memoratus, hodièque Ecclesiastica Veronensium Jurisdictioni subditus. Sic etiam Onuphrius Panvinus Catalogo illustrium scriptorum Veronensium; Lib. v. 1. Antiquit. Constantissimo, inquit, Civitatis nostræ testimonio Cornelium Nepotem virum doctissimum, & antiquitatum omnium peritissimum, Veronensem fuisse traditur. Cui in summa Curia cum reliquis Veronensibus illustribus, etiam statua posita est ex publica auctoritate.

Ex quibus omnibus jam liquidò patet ex quânam Patriâ Cornelius noster ortus sit. Nunc, cujus fuerit ætatis indicemus.

Hunc Julii Cæsaris & Augusti temporibus floruisse pluribus argumentis manifestum est: quorum primum illud csto, quod nempe Catullus Poëta ad eum opus suum, ut supra ostendimus, direxerit; quem Marii & Syllæ temporibus natum esse certum est, & ad Cæsarem usque jam rerum potitum pervenisse. Deinde, hunc Ciceronis familiarem testatur Gellius l. 15. c. 28. Cornelius Nepos, inquit, & rerum memoria non indigens, & M. Ciceronis, ut quæ maxime, amicus familiarisque fuit. Imò, & secundum Ciceronis Epist. librum ad Nepotem Macrobium citat, lib. 2. Saturn. c. 1. Cujus hæc sunt verba: testis idem Cicero, qui in libro Epistolarum ad Cornelium Nepotem secundo, sic ait. Si, itaque, familiaris Ciceronis fuit Corn. Nepos; si ad eum 2. Epist. lib. scripsit, certè ambos fuisse coætaneos necesse est: atque ad eò quum Tullius sub Julio & Augusto Cæsare, usque ad Antonii, Octavii, & Lepidi Triumviratum vixerit, his quoque temporibus Cornel. Nepotem vixisse dicendum est. Adde quod Nepotem Augusto ævo obiisse, Plinius lib. 1x. c. 39. in verbis testatur. Nepos Cornelius, qui divi Augusti principatu obiit, me, inquit, juvene violacea purpura vigebar. Cui opinioni respondet Eusebius in Chronico. Octaviani Imperii anno quarto, Olympiade cxcv. Corn. Nepos Scriptor Historicus clarus habetur. Quæ testimonia in eo consentiunt, ut Cornel. Nepotem Catulli, Tullii, Julii, Octaviique Cæsaris coætaneum fuisse manifestè exhibeant.

Jam unum reliquum est quod absolvamus; ut, scilicet, quot, quæque operum genera Cornel. noster fecerit, aperiamus. Certum est autem, præter Librum hunc de vita excellentium Imperatorum, alios complures scripsisse, quos, vel incuriã hominum, vel injuriã tempo-

CORNELII NEPOTIS

rum amissimus. Ac primò tres Historiarum libros, quibus omne ævum comprehenderit, liquidò testatur Catullus jam multoties citatus, initio Hendecasyllaborum, quem locum nuper laudavimus.

Jam tuum, quum ausus es unus Italorum

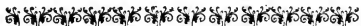
Omne ævum tribus explicare chartis

Doctis, Jupiter! & laboriosis, &c.

Secundò, se librum de Historicis Græcis conscripisse, ipsemet in Dione his verbis commemorat: *Sed de hoc in eo meo libro plura sunt exposita, qui de Historicis Græcis conscriptus est.* Præterea, separatim lib. de Catonis vita scripisse, ejusdem verba indicant, jam in Catone superiùs laudata sub sinem. Chronica pariter scripisse, ex his Gellii verbis, lib. xvii. c. xxi. comperimus. *Ance Romanam conditam, ut Cornel. Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, ævis circiter centum & sexaginta.* Quod & Ausonius testatur Epist. ad Probum Præfæctum Prætorio, his verbis *Apologos Tristani, & Nepotis Chronica, quasi alios Apologos (nam & ipsa instar sunt fabularum) ad Nobilitatem tuam misi, gaudens, atque etiam glorians fore aliquid, quod ad institutionem tuorum, sedulitatis mea studio conferatur.* Ipsum etiam Ciceronis vitam scripisse, ex xv. Gellii lib. c. xxviii. cognoscimus, atque is tamen (de Nepote loquitur) in primo librorum quos de vita illius (scilicet Ciceronis) composuit, errasse videtur, &c. Nec his ejus operum terminus, sed & inter Commentatores à Tertulliano in Apologetico adversus Gentes c. xi. annumeratur: *Saturnum itaque, inquit, quantum Lucea docuit, neque Diodorus Græcus, aut Tullius, neque Cassius Severus, aut Cornelius Nepos, neque ullus Commentator ejusmodi Antiquitatum, aliud quàm hominem promulgarunt.* Imò & vitam Illustrium Scriptorum composuisse, Hieronymus de vita Scriptorum Ecclesiasticorum his verbis commemorat. *Scripserunt de vita Illustrium Scriptorum apud Græcos Hermippus Peripateticus, Antigonus, Caristius Satyrus doctus vir, & longè omnium doctissimus Aristoxenus Musicus.* Apud Latinos autem Varro, Sallustia, Nepos, Hyginus, & ad cujus nos exemplum vis provocare, Tranquillus. Denique & exemplorum libros contexuisse, ex 7. Gellii libro c. xvi. agnoscimus. *Cornelius autem Nepos, inquit, in Libro exemplorum 5. id quoque literis mandavit, &c.* Quidam etiam, inter quos Hermolaus Barbarus, Castigat. in Plin. l. i5. c. 29. censet Libellum de Viris Illustribus, qui Plinio tribui solet, Corneli Nepotis esse, idque veteribus Codicibus astrui posse asserit. Ego tamen Aurelii Victoris opus crediderim, licet fortè multa ex Nepote Victor excerpterit. Etiam Daretem Phrygium à Nepote translatum quidam arbitrantur; quod tamen falsum existimo, quum dictio ejus Augustæum ævum, quo tempore scripsit Nepos, minimè sapiat. Ut ut sit, illud unum certum est, quod scilicet hæc omnia Nepotis opera injuriâ temporum perierunt, unumque de vita Excellentium Imperatorum opus ad nostrum usque memoriam pervenisse ex quibus viginti duos exterarum Gentium Imperatores habemus; duos verò dumtaxat Romanos, quum reliquos amiserimus, ut ex his ipsius verbis patet in extrema Hannibalis vita.

Sid.

Sed nos tempus est hujus Libri facere finem, & Romanorum explicare Imperatores; quo facilius, collatis utrorumque factis, qui viri preferendi sint, possit judicare. Quod ergo residuum est accipe, illustratum videat relictum fove.

VARIORUM AUTORUM DE CORNELIO NEPOTE TESTIMONIA ET JUDICIA.

Pomponius Mela lib. 3. cap. 5. de situ orbis.

PRÆTER Physicos, Homerumque, qui universum mari circumfusus esse dixerunt, Corn. Nepos ut recentior auctoritate, sic certior tradit.

Idem, lib. 3. cap. 10. & Plin. lib. 2. cap. 67.

Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, quum Lathyrum regem Alexandriæ profugeret, ab Arabico sinu egressus per hoc Pelagus (Africam) ut Nepos affirmat, Gades usque provectus est.

Idem Plinius, lib. 3. cap. 17.

Fauces Oceani T. Livius ac Nepos Corn. latitudinis tradiderunt, ubi minimum 7. millia passuum, ubi vero plurimum 10. millia.

Idem ibidem.

Mespum opulentiam præcipuum, quod ab Insucribus & Boiis, & Senonibus deletum esse eo die, quo Camillus Viciis ceperit, Nepos Cornelius tradit.

Cap. 28. natural.

Et Nepos Cornel. Padi accola qui Divi Augusti principatu obiit.

Plutarchus, in Lucull. extrem.

Cornelius Nepos neque senio, neque morbo, aut alienatâ mente fuit, sed à Callisthene liberto venenis corruptus.

Idem, in Marcello.

Nos autem Livio & Cæsari, & Nepoti, & ex Græcis scriptoribus Regi Juba credimus.

Catullus Veronensis ad Corn. Nepotem.

Cui dono lepidum novum libellum, ut supra in Præfatione.

Ausonius Drepanio Peccato Latino

Cui dono lepidum novum libellum.

Veronensis ait Poëta quondam, &c. ut in Præfatione.

Agellius lib. 15. Noët. Attic. cap. 28.

Corn. Nepos & rerum memoriæ non indiligens, & M. Ciceronis, ut qui maximè, amicus familiarisque fuit.

Suetonius de illustribus Grammaticis.

Corn. Nepos literatos quidem vulgò appellari ait eos, qui aliquid diligenter & acutè, scienterque possint aut dicere, aut scribere: cæterum propriè sic appellandos Poëtarum interpretes, qui à Græcis Grammatici nominentur.

Idem, in Octavii Augusti vitâ.

Non amplius ter bibere eum solitum super Cœnam in Castris apud Mutinam Cornelius Nepos tradit.

Tertullianus in Apologetico.

Saturnum, quantum literæ docent, neque Diodorus Græcus, aut neque Cassius Severus, aut Corn. Nepos, neque ullus commentator hujusmodi Antiquitatum, aliud quam hominem promulgarunt.

Eusebius in Chronico.

Octaviani Imperii anno quarto, Olympiade cxxcv. Cornelius Nepos scriptor Historicus clarus habetur.

Hieronymus de vitâ Script. Ecclesiast.

Scripterunt de vitâ illustrium scriptorum apud Græcos Hermippus Peripateticus, Antigonus, Caristius, Satyrus doctus vir, & longè omnium doctissimus Aristoxenus Musicus, Apud Latinos autem Varro, Santra, Nepos, Hyginus, &c. ut supra in Præfatione.

Minutius Felix Oclavio.

Scit hoc Nepos, & Cassius in historiâ, & Thallus, ac Diodorus hoc loquuntur.

Lactantius Firmianus, lib. 1. cap. 13.

Qui res ejus in Italia gestas memoriæ tradiderunt, Græci Diodorus, & Thallus: Latini, Nepos, & Cassius, & Varro.

Ammianus Marcell. epist. 14.

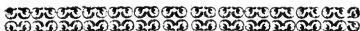
Male narras de Nepotis filio, valde me hercule moveor, & molestè fero, nescieram omnino esse istum puerum.

Servius in 1. Æneid.

Hujus rei testis est Corn. Nepos in eo libro qui vita Illustrium inscribitur.

Adde his omnibus testimoniis recentiorum judicia quam plurima, quæ à nobis in Præfatione fusè relata sunt.

CHRONOLOGIA IMPP. GRÆCIÆ
APUD CORNELIUM NEPOTEM
PER OLYMPIADAS.

*Ex Herodoto Thucyd. Xenophont. ac potissimum
Diodoro.*

OLYMPIAS LXXII. annus V. C. 261. Mundi 3480.
putatur.

An. 1.

2.

3. Miltiades Cimonis Filius Atheniensium Dux Darium vicit, unâ cum Aristide cognomento Justo.

Pugna Marathonica Darius Persarum rex profligatur. Herod. Thucyd. Dionys. Gell. & Nepos in Miltiad.

4.

OLIMP. LXXIII.

1.

2.

3.

Xerxes Dario Hystaspis
F. mortuo succedit.

4.

OLIMP. LXXIV.

1.

2. Aristides Ostracismo urbe pel-
litur ab ingratis civibus. Diod.
lib. XI. Plut. & Nepos.

3.

4. Themistocles oraculum inter-
pretatur de muris ligneis.

OLIMP. LXXV.

1.

Bellum Persicum Xerxis in Græ-
ciam. Athenæ insensæ.

Aristides ante tempus ab exilio revocatur. Plut.

2. Aristides Athen. & Pausanias Lacedæm. cum Mardonio pugnant.

3. Athenienses consilio Themistoclis muros restaurant, repugnantib. Spartanis Diod. lib. XI.

4. Ejusdem suasu Piræci portus Athenis absolvitur. Diod. ibid. Pausaniæ Lacedæmoniorum ducis proditio detecta. Necatur fame in Templo Minervæ, Plut. Nepos.

Aristidis æquitate Græcorum Imp. ad Athenienses defertur, & societatem ineunt.

Ejusdem operâ ærarium Græciæ in Delo constituitur.

Pugna ad Thermopylas duce Leonidâ, qua 300. Spartani cæsi.

Pugna ad Artemisium Persarum infelix.

Xerxes ad Salaminem victus fugatusque Plut. Herod. Diod. alii.

Pugna ad Platæas duce Persarum Mardonio occiso, & altera eodem die ad Mycalem.

OLYMP. LXXVI.

1.

2.

3.

4.

Lacedæmonii maris imperium affectant. Diod.

OLYMP. LXXVII.

1.

2. Themistocles Ostracismo pulsus ad Xerxem fugit & exul moritur.

3. Cimon Atheniensium dux vincit Persas prælio navali ac terrestri eodem die.

4.

Bellum in Persas I. ad Eury-medontem fluv. Diod. & Polyæn.

OLYMP. LXXVIII.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Xerxes Persarum Rex ab Artabano trucidatur. Succedit Artaxerxes. Diod. lib. XI. Ctesias, Nepos de Regibus.

OLYMP. LXXIX.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Thasi ab Atheniensibus deficiunt, à Cimone victi, Thucyd. Nepos.
Bellum in Persas II.

OLYMP. LXXX.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Bellum Corinthium excitatum Megarensis.

OLYMP. LXXXI.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Atheniensium cum Lacedæmoniis per Cimonem fœdus quinquennale. Diod. lib. XI.

OLYMP. LXXXII.

- 1.
- 2.
- 3.

Cimon Persas in Cypro vincit & maris imperium iis vindicat Diod. Plutarch. Thucyd. lib. I. & Nepos.

Bellum in Persas III. ab Atheniensibus motum.

4. Cimon in Cypro moritur. Auctores iidem.

Persæ à Cimone Athen. duce victi pacem cum Atheniensibus componunt.

OLIMP. LXXXIII.

1. Bellum Lacedæmonium III. gestum à Lacedæm. cum Megarensibus. Diod. lib. XIII.
2. Athenienses ad Coroneam victi à Bæotis. Diod.
3. Bellum Enboicum duce Pericle cum Eubœensibus gestum. Diod. XIII.
- 4.

OLIMP. LXXXIV.

- 1.
- 2.
- 3.
4. Bellum Samium quo Samii in potestatem Atheniensium veniunt Pericle duce. Diod. lib. XIII.

OLIMP. LXXXV.

1. Bellum Byzantium quo Byzantii subacti. Diod. lib. XIII.
2. Bellum Corinthium & Corcyræum. Diod.
- 3.
4. Corinthiorum & Corcyræorum ad bellum apparatus. Diod.

OLIMP. LXXXVI.

2. Corcyræi vincunt Corinthios auxilio Atheniens. Diod.
- 2.
- 3.
- 4.

OLIMP. LXXXVII.

1. Bellum Peloponnesiacum incipit. Diod. l. XIII.
- 2.
- 3.
- 4.

OLIMP. LXXXVIII.

1.

2.

Atheniens. duce Chabriâ & Lachete prosperè ad Syracusas pugnant. Diod.

3.

4.

Artaxerxi Reg. persarum mortuo succedit Xerxes. Diod.

OLIMP. LXXXIX.

1.

2.

3.

4.

Xerxes Persarum rex moritur.

OLIMP. XC.

1.

2.

3.

4.

Alcibiades instaurat Rempub. Argivorum. Diod.

OLIMP. XCI.

1. Alcibiades Nicias ac Lamachus duces Athen. ad Bellum cum Syracusanis gerendum missi. Diod. Lib. XIII.

2. Alcibiadis, quod contra temp. conjurasset, postulatio. Diod. Nepos alii.

3.

4.

Pugna ducum Atheniens. cum Syracusanis. Diod. l. XIII.

Bellum Decelicum.

Decelia munitur à Spartanis Alcibiadis jussu contra Athenienses.

OLIMP. XCII.

1. Alcibiad. exul. agit cum Atheniens. ut restituatur in patriam. Diod. lib. XIII.

2. Alcibi-

1. Alcibiades ab Atheniensibus revocatur. Id. Diod.

3. Conon sedat Corcyrae seditionem. Diod.

4. Alcibiad. & Thrasylbulus in Thracia prosperè pugnant. Diod. Ibid.

Athenienses duce Thrasyllo & Thrasylbulo navali prælio Lacedæmonios ducemque Mindarum vincunt.

Athenienses iisdem ducibus Lacedæm. vincunt navali prælio ad Cyzicum, duce eorum Mindaro occiso. Diod. Ibid.

OLIMP. XCIII.

1. Alcibiades Athenas reverfus fit summus Imp. & brevi exulat. Diod. Ibid.

2.

Atheniensium ad Andrum cum Lacedæmoniis pugna ducibus Alcib. Adimanto & Thrasylbulo. Diod.

Athenienses Conone duce malè pugnant cum Callicratide ad Methymnam, & altera pugna ad Mitylenem. Diod. lib. XIII.

3.

4. Conon ad Evagoram Cypri Regem fugit. Diod.

Atheniensi. à Lacedæmon. ad Ægos Potamos à Lyfandro debellati. Diod. l. XI. Nepos in Conone.

OLIMP. XCIV.

1. Alcibiades opprimitur. Diod. Plut. Nepos.

2.

3.

4.

Thrasylbulus devictis tyrannis Atheniensibus libertatem restituit. Diod.

OLIMP. XCV.

1.

2. Conon. Athen. exul Persicæ classi præfectus adversus Lacedæmonios. Diod. lib. 14.

3.

4.

OLIMP. XCVI.

1. Agelilai cum Persis in Asia bellum: Diod. Lyfander dux Lacedæm. ad Haliartum interfectus. Diod.

2. Conon vincit Periarchum Lacedæm. clasſis præfectum ad Cnidum. Diod.

3. Conon muros Athen. ope Thebanorum reſtituit.

Iphicrates ad Lechæum cum Agelilo pugnat. Diod.

4. Iphicrates ad Corinthum feliciter pugnat. Diodor. & Nepos. Deponit Imperium, & Chabrias ſuccedit.

Bellum Sociale Lacedæmonium. Lacedæmonii à Conone victi poſt ad Coroneam duce Agelila proſperè pugnant. Dion.

Belli Corinthiaci initium. Diod.

OLIMP. XCVII.

1. Traſybulus cum claſſe miſſus in Thraciam & Leſbum. Diod.

2. Agelilaus Rex Lacedæm. agrum Corinthium populatur.

3. Traſybulus ab Aſpendiis necatus. Diod.

4.

OLIMP. XCVIII.

1.

2.

3.

4.

OLIMP. XCIX.

1.

Lacedæmonii arcem Thebarum Cadmeam occupat. Diod. Ariſtid. Polyb.

2.

Bellum Laconic. Bæot. Diod. l. XV. Ariſt. Iſocr. in Panegyrico.

3.

4.

OLIMP. C.

1.

2.

3.

4. Agefilai in Bœotiam expeditio.

Chabriz victoria de Spartanis.
Iphicrates ab Athen. Auxilio regis Persarum Artaxerxi mittitur.

Thebani exules ope Atheniens.
Cadmeam recipiunt Diod. Xenoph. alii.

Bellum Lacedæmon. I. .

OLIMP. CI.

1. Timotheus Lacedæmonios ad Leucadem superat. Diod. lib. XV. Xenoph. lib. V.

Chabriz interfecto succedit Iphicrates. Diod. Ibid.

2.

3. Timotheus Corcyraeis contra Lacedæm. subsidio mittitur.

Item. Iphicrates Diod. Xenoph. Nepos. Frontinus.

Iphicrates Exercitui Conductitio præfectus adversus Ægyptios proficiscitur. Diod. & aliter paulo Nepos.

Bellum Lacedæmonium II. inter Athenienses & Lacedæmonios. Diodor. & Xenoph.

Pharnabazus cum Iphicrate adversus Ægyptios profectus.

4.

OLIMP. CII.

1.

2. Epaminondas Spartanos ad Leuctra profligat.

3.

4. Epaminondas Laconiam invadit, Spartam capit, Messenem restituit. Diod. & alii.

Iphicrates Lacedæmoniis adversus Arcadas auxilio mittitur.

Bœoticum Bellum.

Pugna Leuctrica Spartanorum cum Thebanis Diod. & al.

Bellum Laconicum Arcadicum Lacedæmoniorum cum Arcadib.

Bœoti Duce Epaminonda in Peloponnesum ingressi, & à Chabria Atheniens. duce repulsi. Diod. Xenoph.

Pelopidas & Epaminondas Arcadibus auxilio à Thebanis mittuntur. Diod. Plut. in Pelop. Justin. lib. VII. Nepos in Pelop. alii.

OLIMP. CIII.

1. Pelopidas ab Alexandro Phœro in vincula conjicitur. Diod. Plut. Nepos. Pausanias in Bœot.

Thebanorum cum Arcadibus Bellum.

Dionysius Syracusarum Tyrannus moritur.

Probus de regib. Eusebius in Chronico alii.

2. Pelopidas liberatur.

3.

4.

Bellum Arcadum & Eleorum
Diod. lib. XV. Xenoph. Justin.
Front.

OLIMP. CIV.

1. Pelopidas prælio advers. Alexandr. Phœræum cadit Plut. Nepos. Diod.

Timotheus in Thraciam profectus, Potidæam, & Toronem occupat Diod. lib. XV.

Cum Olythiis bellum gerit. Nepos in vita Demosthen. Clynth.

Thebani, Epaminonda perorante, de maritimo imperio comparando cogitant.

2. Epaminondas Spartam iterum tentat. Lacedæm. ad Mantinæam vincit, ibidemque interficitur. Diod. & alii passim.

Pugna Mantinensis duce Epaminondâ.

3. Agefilæus & Chabrias à Rege Persarum deficiunt. Agefilæi interitus. Xenoph. Plut. Diod. Nepos in Agefilæo.

Artaxerxi Regi Persarum mortuo succedit Artaxerxes Ochus.

4.

OLIMP. CV.

1.

2.

3. Chabrias & Chares adversus Atheniensium socios Chios, Rhodios, Coos, & Bizantios missus, in prælio occubuit. Diod. lib. XVI, & Nepos in Chabria.

Dionis fuga & præparatio ad bellum cum Dionysio. Diod. Ibid. Ælian. lib. XII. Variar. Hist. cap. 44. Nepos in vita.

4. Dionis felix cum Dionysio bellum. Diod. Nepos in Vita.

Bellum sociale Atheniense.

Alexandri Pheræi interitus. Diod. Plutarch. & alii.

OLIMP. CVI.

1. Iphicrates & Timotheus ab Atheniensibus multantur.

Dion Syracusanus in libertatem vindicat. Diod. lib. XVI.

2. Dion moritur annos natus circiter L V. Euseb. in Chron. ubi vitiosè Dionysius pro Dion legatur.

3.

4. Chares Sextum capit. Diod.

Athenienses cum Sociis acriter pugnant, ducibus Clarete, Iphicrate & Timotheo. Diod. Nepos in Timoth.

Philippus oculum in expugnatione Methones amisit. V. Vitas comparatas.

OLIMP. CVII.

1.

2. Phocion. Athen. Perfarum dux est contra Cyprios. Diod. lib. XVI.

3.

4.

OLIMP. CVIII.

1.

2. Iphicrates Athen. dux Diony.

fii Siculi naves auro donisque
Apollini Delphico confecerandis
onustas intercipit. Diod.

3.
4. Timolcontis in Siciliam expe-
ditio.

Syracusas in libertatem restituere
conatur. Diodor. Nepos. Plu-
tarch.

Hicetas Princeps Syracusarum à
Timoleonte superatus.

OLIMP. CIX.

1. Timoleon pulsis Pœnis Syracu-
sis potitur.

2. Remp. Syracusar. instaurat.

3. Contra Siculos rem feliciter ge-
rit. Diod. Nepos in Timol.

4. Phocion. Athen. dux Clitar-
chum Tyrannum Eretria à Phi-
lippo constitutum profligat. Diod.
lib. XVI.

OLIMP. CX

1. Timoleon Carthaginensium
exercitum ad Crimæsum superat.
Plut. Nepos in vita Diodor. Po-
lian. lib. VI.

2. Timoleon Carthaginensibus
pacem petentibus concedit. Diod.

3.

Pugna ad Chæroneam quâ Phi-
lippus Athenienses vicit. Diod.
Dionys. ad Ambræum. Pausan. in
Attic. alii.

4. Timoleon. moritur. Nepos.
Plutarch.

OLIMP. CXI.

1.

Philippus Rex à Pausaniz satel-
lite occiditur. Diod. lib. XVI.
Arrian. & alii.

2.

3.

Alexander M. Philippo Patri
succedit.

4.

OLIMP. CXII.

- 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
-

OLIMP. CXIII.

- 1.
- 2.
- 3.

Hæpheſtionis mors. Nepos in
Eumene. Ælian. lib. XII. cap.
VII. & alii.

- 4.
-

OLIMP. CXIV.

- 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
-

Alexander Babilone moritur vel
veneno vel intemperantia.
Antipater & Craterus Æoliam
oppugnant. Diod.

OLIMP. CXV.

- 1.

Eumenes fit regum tutor.
Phocion ad Antipatrum proficiſci
recuſat.

- 3.

Argyraſpidum phalanx Eumeni
adjuncta fruſtra ad Antigono &
Ptolemæo ſollicitatur.

4. Eumenes adverſus Antigonom
bellum gerit, & Satrapæ Orientis
ſe conjungunt.

OLIMP. CXVI.

1. Eumenis cum Antigono anceps
prælium. Ab Antigono capitur &
occiditur. Diod. Nepos.
- 2.
- 3.
- 4.

NOMINA IMPERATORUM,

quorum Vita à Cornelio Nepote
scripta est.

- I. MILTIADES.
- II. THEMISTOCLES.
- III. ARISTIDES.
- IV. PAUSANIAS.
- V. CIMO.
- VI. LYSANDER.
- VII. ALCIBIADES.
- VIII. TRASYBULUS.
- IX. CONON.
- X. DIO.
- XI. IPHICRATES.
- XII. CHABRIAS.
- XIII. TIMOTHEUS.
- XIV. DATAMES.
- XV. EPAMINONDAS.
- XVI. PELOPIDAS.
- XVII. AGESILAUS.
- XVIII. EUMENES.
- XIX. PHOCIO.
- XX. TIMOLEON.
- XXI. HAMILCAR.
- XXII. HANNIBAL.

Romanorum.

- XXIII. M. PORTIUS CATO.
- XXIV. T. POMPONIUS ATTICUS.

CORN.

CORNELII NEPOTIS,
DE VITA EXCELLENTIUM
IMPERATORUM.
AD T. POMPONIUM ATTICUM,
LIBER PRIOR.

AUTORIS PRÆFATIO.

ON dubito fore pleròsque, ^a Attice, qui hoc genus scripturæ leve, & non satis dignum ^a summorum virorum personis judicent: quum relatum legent, quis musicam docuerit Epaminondam, aut in ejus virtutibus commemorari, salasse eum commodè, scienterque tibiis cantasse. Sed hi erunt ferè, ^b qui expertes literarum Græcarum, nihil rectum nisi quod ipsorum moribus conveniat, putabunt. Qui si didicerint, non eadem omnibus esse honesta atque turpia, sed omnia majorum institutis judicari, non admirabuntur, nos in Gra-

INTERPRETATIO.

^a Et minùs respondent principum dignitati existimant.

^b Qui hisloriarum Græcia ignari,

NOTA.

¹ Attice.] Is est ad quem Cicero scribit epistolas ad Atticum, Atticus ideo dictus, quod quum diu Athenis literis operam dedisset, non minùs Atticæ quàm Romanæ lingue peritus erat. Idque patet

ex Cicerone 5. de finibus bon. & mal. his verbis: Ita enim se Atticis collocavit, ut sit pæne unus ex Atticis, ut id etiam cognomine videatur habuiturus. Sed ea de re postea in vita Attici.

orum virtutibus exponendis mores eorum sequutos. ² Neque enim Cimoni fuit turpe, Atheniensium summo viro, ³ sororem Germanam habere in matrimonio: quippe quum cives ejus eodem uterentur instituto, at id quidam nostris moribus nefas haberetur. ⁴ Laudi in Græcia ducitur adolescentulis, quamplurimos habere amatores. ⁵ Nulla Lacedæmoni tam est nobilis vidua, ⁶ quæ non ad scenam eat mercede conducta. Magnis in laudibus tota fuit Græcia ⁷ victorem Olympiæ citari. In scenam verò prodire & populo esse spectaculo, nemini in eisdem gentibus fuit turpitudini; ⁸ Quæ omnia apud nos partim infamia, partim humilia atque ab honestate remota ponuntur. Contra ea, pleræque nostris moribus sunt decora, quæ apud illos turpia putantur. Quem enim Romanorum pudet uxorem ducere in convivium? aut cujus materfamilias non primum locum tenet ædium, atque in celebritate versatur? Quod multò fit aliter in Græcia, nam neque in convivium adhibetur, nisi propinquoarum; neque sedet nisi in interiore parte ædium, ⁹ quæ *γυναικῶν* appellatur: quò nemo accedit nisi propinquâ cognatione conjunctus. Sed

INTERPRETATIO.

c Inter Græcos laudi pueris vertitur.

d Quæ non personam scenicam agat luctu illi.

e Victorem Olympia pronuntiari.

f Non in prima domus parte sedet, & se palam exhibet.

g Quæ Gynæceum dicitur.

NOTÆ.

² Neque enim Cimoni fuit turpe.] Is Cimon Miltiadis filius fuit, mirâ erga Athenienses Concives suos munificentia. De quo infra.

³ Sororem Germanam.] Ex eodem Patre, non Matre genitam, nomine Elpinicen, quia non licebat Athenis uxorem ducere uterinam, ut colligere est ex Demosthene in oratione, quæ inscribitur, *Appellatio adversus Eubulidem*. Et ex Scholiaste Aristophanis in *Nebulas*, actu 5. sc. 2. ubi sic legitur, *ἡ γερμανὶς ἡ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ἡ δὲ κατὰ τὴν πόλιν*. Sorores autem ex eodem solum Patre genitæ, legibus Romanis, *germana*, seu *consanguinea* vocantur.

⁴ Nulla Lacedæmoni tam est nobilis vidua.] Lacedæmon urbs totius Peloponnesi clarissima, Lycurgi legibus olim florantissima, Menelai Regis, & Helenæ Regiæ, non procul ab Eurota flumine, alio nomine Sparta, nunc vulgo Mizitra. Porro Plutarchus in *Laconum institutis*, verita apud Lacedæmonios legibus Lycur-

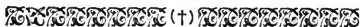
gi scenica spectacula testatur, quod sanè Nepotis opinioni repugnat; sed ipsi faveret Athenæus lib. 13.

⁵ Victorem Olympia citari.] Olympia urbs Elisidis, quinquennali ludorum celebritate clara, ad Alphum flumen sita, nunc vulgò *Pisæ*. Citatio autem per præconem fiebat: qui clarâ voce ad Populum, Victorem pronuntiabat; quo honore nihil erat majus.

⁶ Quæ omnia apud nos partim infamia.] Histrionum genus apud Romanos non modo legibus *turpes* atque adeo infame, sed etiam ab omni Tribu notatione Censoriâ removebatur. Aug. lib. 2. de civit. cap. 13. Cicero pro Quintio. Et Quintil. 3. Instituit. c. 8.

⁷ Quæ *γυναικῶν* appellatur.] Locus erat domus interior, sœminis destinatus, in quo lanificia sua exercebant, & alia id genus; ut patet ex nominis Græci *γυναικῶν* logiâ. Alias Gynæceum. De ista ædium parte Vitruvius lib. 6. cap. 10. loquitur, quam & Gynæconitum vocat.

plura persequi tum magnitudo voluminis prohibet, tum festinatio, ut ea explicem quæ exorsus sum. Quare ad propositum veniemus, & in hoc exponemus libro vitas excellentium imperatorum.

L

'MILTIADES CIMONIS FILIUS ATHENIENSIS.

UUM & antiquitate generis, & gloriâ majorum, & suâ modestiâ unus omnium maximè floureret; eâque esset ætate, ut non jam solum de eo bene sperare, sed etiam confidere cives possent sui, talem futurum qualem cognitum judicarent: accidit, ut Athenienses² Cherfone- sum colonos vellent mittere. Cujus generis quum magnus numerus esset, & multi ejus demigrationis peterent societatem: ex his³ delecti Delphos deliberatum missi sunt, qui consulerent Apollinem, quo potissimum duce uterentur.⁴ Nam tum Thraces eas regiones tenebant, cum quibus armis erat dimicandum. His consulentibus nominatim⁵ Pythia præcepit, ut Miltiadem sibi⁶ imperatorem sumerent. Id si fecissent, incepta prospera futura. Hoc oraculi responso, Mil- 1 5

NOTÆ.

1 MILTIADES CIMONIS FILIUS.] Cimon duplex fuit; alter quidem pater Miltiadis; alter vero filius Miltiadis, de quo infra. Ille genus suum ad Codrum postulem Atheniensium Regem referebat. Vide typum originis, atque agnationis Miltiadis apud Hieronymum Magium.

2 Cherfone sum colonos vellent mittere.] Cherfonefus Peninsula est quæ mari Ægei alterâ ex parte; altera Propontide & Hellesponto altitur, unde Hellespontica à Suida, & Thracia à Ptolemæo vocatur; ibi urbs Sestus Herus & Leandri amore clara. Sunt & aliz plures Cherfonefi.

3 Delecti Delphos.] Urbs in Phocide Oraculo Apollinis clarissima, in bicipiti Parnassi jugo sita; quæ hodie quibusdam

Salona, aliis Castri dicitur.

4 Nam tum Thraces.] Thraciæ populi bellicosissimi: Thracia autem à Septentrione inferiorem Myliam, nunc Bulgariam; ab Occasu superiorem, nunc Serviam; à Meridie mare Ægeum; ab Ortu Bosphorum, ac Propontidem habet.

5 Pythia.] Pythonissa etiam, & Phœbas dicebatur, Apollinis Sacerdos, quæ insidens Tripodi dissentis cruribus, gravem è specu subeuntem spiritum excipiebat, & sic furore exagitata vaticinabatur. Cicero de Divinatione, Nam terra vis Pythiam Delphos incitabat, natura Sibyllam.

6 Imperatorem sumerent.] Exercitus Ducem, seu Prætozem; hæcque prima est hujus nominis acceptio.

Lemnum incolebant, etſi præter opinionem res ceciderat; tamen non dicto, ſed ſecundâ fortunâ adverſariorum capti, reſiſtere auſi non ſunt, atque ex inſula demigrarunt. Pari felicitate cæteras inſulas, quæ Cyclades nominantur, ſub Athenienſium redegit poteſtatem. Eiſdem temporibus ¹¹ Perſarum rex Darius ex Aſia in Europam exercitu trajecto, ¹² Scythiſ bellum inferre decrevit: ¹³ pontem fecit in Iſtro flumine, quâ copias traduceret. Ejus pontis, dum ipſe abeſſet, cuſtodes reliquit principes, quos ſecum ¹⁴ ex Ionia & Æolide duxerat: quibus ſingulis ipſarum urbium perpetua dederat imperia. Sic enim putavit facillimè ſe Græcâ linguâ loquentes, qui Aſiam incole-¹⁰ rent, ſub ſua retenturum poteſtate, ¹⁵ ſi amicis ſuis oppida tuenda tradidiſſet: quibus, ſe oppreſſo, nulla ſpes ſalutis relinqueretur. In hoc fuit tum numero Miltiades, cui illa cuſtodia crederetur. Hic quum crebri afferrent nuncii, malè rem gerere Dariuſ, præmiſque ab Scythiſ: Miltiades hortatus eſt pontis cuſtodes, ne à fortuna da-¹⁵ tam occaſionem liberandæ Græciæ dimitterent. Nam ſi cum iis compiiſ, ¹⁷ quas ſecum transportaverat, interiſſet Dariuſ, non ſolùm Europam fore tutam, ſed etiam eos qui Aſiam incolerent Græci

NOTÆ.

¹¹ *Qua Cyclades nominantur.*] Inſule Egei maris in orbem diſpoſitæ, unde Cyclades dictæ, ſuntque numero 53. Plin. lib. 4. cap. 12. & Pomp. lib. 2.

¹² *Perſarum Rex Darius.*] Hyſtaſpis filius, quæm Eſdras & Philo Aſſuerum vocant; quique equi ſui hinnire, occiſis Magiſ, regni Perſarum uſurpatoribus, Rex electus eſt, unde poſtea in ſigillo ſculptum equum habuiſſe fertur, ut Scholiaſtes Thucydidis notat. Ille adverſus Jancyrum Scytharum Regem in Europa bellum movit, quod ſuam filiam ſibi uxorem denegaſſet. Juſtin. lib. 2. c.

¹³ *Scythiſ bellum inferre decrevit.*] Non Aſiaticis, ſed Europæis, qui Tanaïum inter & Jaxartem amnes ſui erant, quos aggrediſſus eſt Dariuſ cum ſeptingentiſ hominum milibus. Juſtin. l. 2. Herodotus lib. 6. Diodorus lib. 2.

¹⁴ *Pontem fecit in Iſtro flumine.*] Iſter omnium Europæ Ruviorum maximus, qui & Danubius dicitur: In Euxinum per ſex fauces invehitur, poſtquam ſexaginta amnes, medio ferme eorum numero navigabiles recepit. Plin. lib. 4. cap. 12. Id ortum habet in jugis Abnoæ Montis

Germaniæ. Unde Dionyſius:

*Abnoæ flum. Iſtro pater eſt: cadit Abnoæ biatu
Flumen, in Eux. autem convertitur
axis. &c.*

Hunc ſecundum poſt Nilum facit. Ovid. lib. 4. de Ponto.

¹⁵ *Ex Ionia, & Æolide.*] Aſiæ minora regiones ſunt, in quibus linguæ Græcæ ulus familiaris erat: prima, media eſt Cariam inter & Æolidem; altera in ipſo maris Egei littore ſita.

¹⁶ *Si amicis ſuis oppida tuenda tradidiſſet.*] Reges Politicæ ſtudioſi ſingulare imperium ſuis imponere ſolent, quos ſibi ſtrictiori clientelâ devinxerunt, quoſque ſciunt devictis civitatibus gratos eſſe, tum propter morum, cum linguæ conformitatem; quandoquidem ſi ſtatus Popularis in ſingularem mutatus ſit, ſumma imperii non peregrinis, ſed inde natis melius creditur: Nam ſuis quiſque placidiuſ parat, etiam quum ii præſent, qui magis timere poteſt. Curt. lib. 6. c. 14.

¹⁷ *Quas ſecum transportaverat.*] Scilicet tra Iſtri Pontem.

genere, ¹⁸ liberos à Perfarum futuros dominatione & periculo. Id & facile effici posse: Ponte enim rescisso, regem vel hostium ferro vel inopiâ, paucis diebus interiturum. ^c Ad hoc consilium quum plerique accederent, ¹⁹ Histiaus Milesius ne res conficeretur obstitit, dicens, Non idem ipsis, qui summas imperii tenerent, expedire & multitudini, quoddam Darii regno ipsorum niteretur dominatio. Quo extincto ipsos potestate expulso civibus suis pœnas daturos. Itaque addò se abhorrere à cæterorum consilio, ut nihil putet ipsis utilis quàm confirmari regnum Perfarum. Hujus quum sententiam plurimi ¹⁰ essent sequuti, Miltiades non dubitans, tam multis consensu, ad regis aures consilia sua perventura, Chersonesum reliquit, ac rursus Athenas demigravit. ^d ²⁰ Cujus ratio etiam non valuit, tamen magnopere est laudanda, quum amicior omnium libertati quàm suæ fuerit dominationi. Darius autem quum ex Europa in Asiam redisset, horum ¹⁵ tantibus amicis, ut Græciam in suam redigeret potestatem, classem quingentarum navium comparavit, eique ²¹ Datin præfecit & Artaphernem: hisque ducenta peditum milia & decem equitum dedit, causam interferens, se hostem esse Atheniensibus, quoddam eorum auxilio ²² Iones Sardis expugnassent, suaque præsidia interfecissent. ²⁰ Præfecti regii ²³ classe ad Eubœam appulsâ, ²⁴ celeriter Eretriam ceperunt: omnesque ejus gentis cives abreptos, ²⁵ in Asiam ad regem

INTERPRETATIO.

c In hanc sententiam quum multis descendere.

d Cujus consilium quamquam frustra fuit.

NOTÆ.

¹⁸ Liberos à Perfarum futuros dominatione & periculo.] Tanta enim erat Perfarum crudelitas in devictas gentes, ut ipsas etiam variis suppliciorum generibus cruciarent, nec quietem ullam ipsis concederent. Vide Herodot. de Zopyri historia.

¹⁹ Histiaus Milesius.] Miletus urbs in finibus Ionie & Carie, ob pretiosa velle-
ra & laniicia olim nobilis; unde Milesius.

²⁰ Cujus ratio etiam non valuit, tamen magnopere est laudanda.] Id à Nepote dicitur potius ex odio Romanis congenito in Reges, quàm ex rei veritate; multo enim laudabilior nemo non dixerit Miltiadem, si Perfarum Regi fidem non dedisset.

²¹ Datin præfecit, & Artaphernem.] Hi ambo Persæ, & Darii Satrapæ; Artaphernes quidem Darii frater; uterque post Marathoniam Cladem, in Græcia infelicitè perierit, à Spartanis in puteum

conjectus, & superstructâ Pyrà vivus suffocatus. Alianus.

²² Iones Sardis expugnassent.] Pro Sardis, plur. numeri. Urbs Lydiæ ad latum Tmolus montis, olim Cræsi regia.

²³ Classe ad Eubœam appulsâ.] Eubœa Insula est Ægei maris, à Beotie continente, Euripo freto sejuncta; hodie Negrepontem vocant.

²⁴ Celeriter Eretriam ceperunt. Eubœæ urbem, quam trium dierum spatio eos expugnasse scribit Plato in Menexeno.

²⁵ In Asiam ad Regem miserunt.] Ex Darii mandato, qui scilicet Datis Satrapæ mortem minatus fuerat, nisi ad eum Eretrienfes, Athenienseseque captivos duce-
deret. Plato in Menexeno. Unde colligi potest antiquitus Regibus usitatum fuisse, ut subactas à se regiones vacuas incolis facerent, populosque in captivitate traherent.

miserunt. Inde ad Atticam accesserunt, ac suas copias²⁶ in campum Marathonæ deduxerunt.²⁷ Is abest ab oppido circiter millia passuum decem. Hoc tumultu Athenienses tam propinquo tàmque magno permoti,²⁸ auxilium nusquam nisi à Lacedæmonis petiverunt, Philippidemque cursorem ejus generis,²⁹ qui hemerodromi-vocantur,³⁰ Lacedæmonem miserunt, ut nunciaret quàm celeri opus esset auxilio. Domi autem creati decem prætores, qui exercitui præessent: in eis Miltiades. Inter quos magna fuit contentio³¹ utrum pœnibus se defenderent, an obviam irent hostibus, acieque contenderent.³² Unus Miltiades maximè nitebatur, ut primo quòque tempore castra fierent. Id si factum esset, & civibus animum accessurum, quum viderent de eorum virtute non desperari: & hostes eàdem re fore tardiores, si animadverterent, auderi adversus se tam exiguis copiis dimicare. Hoc in tempore nulla civitas Atheniensibus auxilio fuit³³ præter Platænsium: ea mille misit militum. Itaque horum adventu³⁴ decem millia armatorum completa sunt: quæ manus³⁵ mirabili flagrabat pugnandi cupiditate. Quo factum est³⁶ ut plus, quàm collegæ, Miltiades valuerit. Ejus enim autoritate impulsu Athenienses, copias ex urbe eduxerunt, locoque idoneo castra fecerunt. Deinde postero

INTERPRETATIO.

a. An se intra Urbem tuerentur. | f. Solus Miltiades vehementer suadebat.

NOTÆ.

²⁶ *In campum Marathonæ.*] Campo Marathonæ, Marathoniciæ pugna nihil in totâ antiquitate clarius. Marathon autem, unde Campus ille nomen habet, oppidum est Atticæ, quod Athenis distat circiter 10. millia passuum, prope Asopum amnem, victoriâ Thesei, superato Marathonio Tauro, insigne; & Miltiadis gloriâ, qui ibi c. millia Persarum profugavit.

²⁷ *Is abest ab oppido.*] Athenis.

²⁸ *Auxilium nusquam nisi à Lacedæmonis.*] Tunc Atheniensium fœderatis, qui tamen non nisi post Marathoniam pugnam venerunt, nescio quâ religione detenti, quam ex Lycurgi legibus propter crescentem, aut evanescentem Lunam, habebant; quod Strabō refert ex Herodoto lib. 9. Unde & Justinus scribit: *Quos ubi viderunt quatriidui teneri religione, non expectato auxilio, &c.* l. 2. c. 9.

²⁹ *Qui Hemerodromi vocantur.*] Hi cursores erant qui totum diem cursitantes

non defatigabantur; sic dicti ἀνὴρ ἡμιόρου τῶν ἡμερῶν. De tripliçi hemerodromorum genere vide Lipsium Cent. 3.

³⁰ *Lacedæmonem miserunt.*] Hoc iter mille centum quadraginta stadiis definiunt, quod decurrit biduo ille Philippides Athenis missus, ut refert Herodotus l. 6. *Ἀντιγόνης ἐκ τῆς Ἀθηνῶν ἀπέστειλε τὸν Περικλῆα.*

³¹ *Præter Platænsium.*] Supple, civitatem. Platæ Urbs est Bæotiz, sub Cithærone monte, non procul à Thebis, sic dicta à Remorum latitudine. Strabo lib. 9.

³² *Mirabili flagrabat pugnandi cupiditate.*] Ita Justin. l. 2. c. 9.

³³ *Ut plus, quàm Collega, Miltiades valuerit.*] Quia reliquis Atheniensium ducibus ad pugnandum ægre consentientibus, Miltiades prævaluit. Sic Justin. loco citato, his verbis, *Miltiades & Dux belli erat, & auctor non expectandi auxilii, quem tanti fiducia ceperat, ut plus præsidii in celeritate, quàm in sociis duceret.*

die sub montis radicibus acie è regione instructi, novâ arte, vi summâ prælium commiserunt. Namque arbores multis locis erant raræ, hoc consilio, ut & montium tegerentur altitudine, & arborum tractu equitatus hostium impediretur, ne multitudine clauderentur.

5 Datis, ^h etsi non locum æquum videbat suis, tamen fretus numero copiarum suarum, configere cupiebat: còque magis, ¹⁴ quòd priùs, quàm Lacedæmonii subsidio venirent, dimicare utile arbitrabatur. Itaque in aciem pedum centum; equitum decem millia produxit, præliumque commisit. In quo tanto plus virtute valuerunt Athenien-

10 ses, ⁱ ut decemplicem numerum hostium profligarent: adeoque perterruerunt, ¹⁵ ut Persæ non castra, sed naves peterent. Quâ pugna nihil adhuc est nobilius, nulla enim unquam tam exigua manus ^k tantas opes prostravit. Cujus victoriæ non alienum videtur, quale præmium Miltiadi sit tributum, docere, quòd facilius intelligi possit, eandem

15 omnium civitatum esse naturam. ¹⁶ Ut populi nostri honores quondam fuerunt rari & tenues, ob eamque causam gloriosi, ¹ nunc autem effusi atque obsoleti: sic olim apud Athenienses fuisse reperimus. Namque huic Miltiadi, qui Athenas totamque Græciam liberavit, talis honos tributus est in porticu, ¹⁷ quæ Pæcile vocatur, quum pugna

20 odepingeretur Marathoniam; ut in decem Prætorum numero prima ejus imago poneretur, isque hortaretur milites, præliumque committeret. Idem ille populus posteaquam majus imperium est nactus, & largitio magisstratum corruptus est, trecentas statuas Demetrio Phalereo decrevit. Post hoc prælium classem septuaginta navium

25 Atheniense eidem Miltiadi dederunt, ¹⁸ ut insulas quæ barbaros adjuverant, bello persequerentur. Quo imperio piersæque ad officium

INTERPRETATIO.

g Et longâ arborum serie adversariorum Equites implicarentur.

h Quamquam angustius spatium suis denebat.

i Ut decies majorem adversariorum multitudinem d'bellarent.

k Tam ingentes copias prostravit.

l Jam verò immoderati, & nimis usitati.

NOTÆ.

14 Quod priusquam Lacedæmonii subsidio venirent.] Quia, ut jam dictum est, plenilunium expectabant.

15 Ut Persæ non castra, sed naves peterent.] Ita Justinus lib. 2. c. 9. Victi Persæ in naves confugerunt, ex quibus multa suppressa, multa casta sunt. Et paulo post, Cyrenæ quoque Atheniensis impendunt illud faciunt apparuit, qui amputatâ utraque manu, dentibus postea navem decipuit. J. R. ibidem.

16 Ut populi nostri.] Lege, Ut enim populi nostri.

17 Quæ Pæcile vocatur.] Pæcile, porticus erat Athenis, variis picturarum generibus adornata, quarum Autor Polygnotus Thasius; Diogenes Laërtius in Zenone. In hac porticu pugna Marathoniam depicta est.

18 Ut Insulas quæ barbaros adjuverant.] Nimirum, Cycladas.

redire

MILTIADES.

redire cōgīt, nonnullas vi expugnāvit. Ex his ³⁹ Parum insulam opibus elaiam, quum oratione reconciliare non posset, copias ē navibus eduxit ⁴⁰ urbem operibus clausit, omnique commeatu privavit: ⁴¹ Deinde vineis ac testudinibus constitutis, propius muros accessit. ⁴² Quum jam in eo esset ut oppido potiretur, procul in contigenti lucus, qui ex insula conspiciebatur, nescio quo casu, nocturno tempore incensus est. Cujus flamma ut ab oppidanis & oppugnantibus est visa, utrisque venit in opinionem, signum à classiariis regis datum. Quo factum est, ut & Parii à deditione deterrentur, & Miltiades timens ne classis regia adventaret, incensis operibus, quæ statuerat, cum ¹⁰ totidem navibus, atque erat profectus, Athenas magna cum offensione civium suorum rediret. Accusatus ergo prodicionis, quod quum Parum expugnare posset, à rege corruptus, ¹¹ insectis rebus à pugna discessisset. Eo tempore æger erat vulneribus, quæ in oppugnando oppido acceperat. Itaque quoniam ipse pro se dicere non ¹⁵ posset, verba pro eo facit frater ejus Tisagoras. Causā cognitā, capitis absolutus, pecuniā multatus est, ¹⁶ & eaque lis quinquaginta talentis æstimata est: quantus in classem sumptus factus erat. Hanc pecuniam quod solvere non poterat, in vincula publica conjectus est, ibique diem obiit supremum. ¹⁷ Hic etsi crimine Pario est accusatus, tamen alia fuit causa damnationis. Namque Athenienses ¹⁸ propter Pisistrati tyrannidem, quæ paucis annis antè fuerat, ¹⁹ omnium suorum civium potentiam extimescebant. Miltiades multum in imperiis magistratibusque versatus, ²⁰ non videbatur posse esse privatus: præsertim cum consuetudine ad imperii cupiditatem trahi ²¹ videretur. Nam Chersonesi omnes illos quos habitarat annos, per-

INTERPRETATIO.

m *Oppidum vallari coronâ cinctis.*
n *Quum brevi futurum esset, ut urbem asperet.*
o *Ante captam urbem obsidionem solvisset.*
p *Hæcque multa aureorum triginta*

millibus numerata est.
q *Licet ille solux obsidionis in Paro insula reus esset.*
r *Vitam privatam servare non posse privatus.*

NOTÆ.

³⁹ *Parum insulam opibus elaiam.* Una est ex Cycladiis, marmoris candidi fodiis notissima.

⁴⁰ *Deinde vineis, ac testudinibus.* Testudo, machina bellica tabulatis contexta ad urbium expugnationem.

⁴¹ *Propter Pisistrati tyrannidem.* Hic ex Cive privato Athenis supremam potestatem invaserat: Hippocratis filius fuit, primusque Athenis Bibliothecam publi-

cavit. Vide plura apud Just. & Herodotum lib. 1.

⁴² *Omnium civium suorum potentiam extimescebant.* Plus æqua civium potestas in liberis Civitatibus odiosa est, & suspecta.

⁴³ *Non videbatur posse esse privatus.* Quia tanta est imperii dulcedo, tamque penetrans ambitio, ut vix dedisci possit.

petuam obtinuerat dominationem, tyrannusque fuerat appellatus, sed iustus. Non erat enim vi consecutus, sed suorum voluntate, eamque potestatem bonitate retinuerat. Omnes autem & habentur & dicuntur tyranni, qui potestate sunt perpetui in ea civitate, quæ libertate usa est. Sed in Miltiade erat cum summa humanitas, cum mira comitas, ⁴⁴ ut nemo tam humilis esset, cui non ad eum aditus patèret: magna autoritas apud omnes civitates: nobile nomen, latus rei militaris maxima. Hæc populus respiciens, maluit eum innoxium plecti, quàm se diutius esse in timore.

INTERPRETATIO.

¶ Resque fuerat diutior.

NOTA.

⁴⁴ *Ut nemo tam humilis esset.* Qui se videtur, & Populo in Democratia, & nimis in magna dignitate, affabiles, atque aditu faciles præbent, aliorum spirare Principi in Monarchia suspecti sunt.

II.

THEMISTOCLES NEOCLI FILIUS ATHENIENSIS.

- IO UJUS vitia incuntis adolescentiæ, magnis sunt emendata virtutibus: adè ut anteferatur huic nemo, pauci pares putentur. Sed ab initio est ordiendum. Pater ejus Neoclus generosus fuit, ¹ is uxorem Acarnanæ civem duxit, ex qua natus est Themistocles. Qui ² quum minùs esset probatus parentibus, quod & liberius vivebat, & rem familiarem negligebat; à patre exheredatus est. Quæ contumelia non fregit eum, sed erexit. Nam quum judicasset, sine sum-

NOTA.

¹ *NEOCLI FILIUS.*] Neocles Atheniensis, qui, ut refert Valer. Max. lib. 6. c. ix. 2. extet. Abdicationis notam suæ famæ inulsi.

² *Hujus vitia.*] Vide Valer. Max. ibidem.

³ *Is uxorem Acarnanæ civem duxit.*] Exillimo vel legendum esse *Acarnanem*; quia nullibi me legisse memini *Acarnanæ*: vel nomen esse proprium, quod

verissimilius videtur. Variæ autem sunt opiniones ex qua gente fuerit Themistocles mater; Alii enim Halicarnassiam fuisse scribunt: Alii verò longè plures Treiciam meretriculam Abroconum nomine asserunt. Sic Athenæus lib. xiii. cap. xiii. Porro Acarnania Epiri pars est, quæ Achelous fluvius ab Æroliâ dividit; unde Acarnan, nomen appellat. com. gen.

ma industria non posse eam extinguī, totum se deditit reipublicæ,
 diligentiū amicis famæque serviens. Multū in judiciis privatis
 versabatur; sæpē in concione populi prodibat: nulla res major sine
 illo gerabatur: celeriterque quæ opus erant, reperiebat, facili eadē
 oratione explicabat. Neque minū in rebus gerendis promptus
 quā excogitandis erat, quod & de instantibus (æ ait Thucydidēs)
 verissimē judicabat, & de futuris callidissimē conjiciebat. Quo fa-
 ctum est ut brevi tempore illustretur. Primus autem gradus fuit
 capeſſendæ reipublicæ, bello Corcyræ: ad quod gerendum Præ-
 tor à populo factus, non solum præſenti bello, sed etiam reliquo
 tempore ferociores reddidit civitatem. Nam quum pecuniā publi-
 cæ ex metallis redibat, largitione magistratuum quotannis in-
 teriret: ille persuasit populo, ut eā pecuniā classis centum navium
 ædificaretur. Quæ celeriter effecta, primū Corcyræ fregit: dein-
 de maritimos prædones confectando, mare tutum reddidit. In
 quo cum divitiis ornavit, tum peritissimos belli navalis fecit Atho-
 nienſes. Id quantæ salutis fuerit universæ Græciæ, Bello cognitum
 est Persico. Nam quum Xerxes & mari & terrā bellum universæ
 inferret Europæ, cum tantis eam copiis invasit, quantas neque
 ante, neque postea habuit quisquam. Hujus enim classis mille & du-
 centarum navium longarum fuit, quā duo millia onerariarum se-
 quebantur. Terreſtres autem exercitus, septingentorum millium pe-
 ditum, equitum quadringentorum millium fuerunt. Cujus de ad-
 ventu quod fama in Græciā esset perlata, & maximē Athenien-
 ses peti dicerentur, propter pugnam Marathoniam: miserunt Del-
 phos consultum quidnam facerent de rebus suis. Deliberantibus
 Pythia respondit, ut mœnibus ligneis se munirent. Id responsum
 quod valeret quom intelligeret nemo, Themistocles persuasit,
 consilium esse Apollinis, ut in naves se sūque conferrent: eum enim
 à Deo significari murum ligneum. Tali consilio probato, addunt

INTERPRETATIO.

a. Accuratiōis familiāres famulāque ex-
mōlens.

b Quia & de praesentibus (juxta Thucydidem) certissime statuebat.

c. *Bellicosorem urbem fecit.*

d Quo pacto res suas incrementur.

e hoc Oraculum quorsum spectaret
quum nullus caperet.

N O T E.

4. *Bello Corcyrae.*] Contra Herodotus lib. 7. & Thucydides lib. 1. pro Corcyrae Ægineticum scribunt. Corcyra autem, quæ & Phœacia olim dicta, nunc vulgo *Corfou*; insula est in Ionio mari, hodie Venetæ dinonius, contra Epirum.

4. *Nam quum Xenkel.*] Darii filius.

6 Cum laetis eam copulis intravit.] De

illo ingenti copiarum numero variè variū.

At vero dicitur ex Herodoto lib. 7. quomodo Xerxes exercitum suum dinumeraverit; quem Valer. Max. lib. 3. c. 2. gravomari & terre vocat, nec hominibus tantum terribilem, sed & Neptuno quoque compedes, & calo tembras ministrantem.

ad superiores totidem naves triremes, suæque omnia, quæ moveri poterant, ⁷ partim Salaminem, partim Træzenem asportant: arcem sacerdotibus paucisque majoribus natu, ac sacra procuranda tradunt: reliquum oppidum relinquunt. Hujus consilium plerisque civitatibus displicebat, & in terra dimicari magis placebat. Itaque ⁸ missi sunt delecti cum Leonida Lacedæmoniorum rege. ⁹ qui Thermopylas occuparent, longiùsque barbaros progredi non paterentur. Hi vim hostium non sustinuerunt, ¹⁰ eoque loco omnes interierunt. At classis communis Græciæ trecentarum navium, in qua ducentæ ¹⁰ erant Atheniensium, ¹¹ primum apud Artemisium, inter Eubœam continentemque terram cum classiariis regis conflixit. Angustias enim Themistocles quærebat, ne multitudine circumiretur. ¹² Hic etsi pari prælio discesserant, tamen eodem loco non sunt ausi manere, quod erat periculum ne, si pars navium adversariorum Eubœam superasset, ¹³ set, ⁸ ancipiti premerentur periculo. Quo factum est ut ab Artemisio discederent, & ex adversum Athenas apud Salamina classem suam constituerent. At Xerxes Thermopylis expugnatis ¹² protinus ac-

INTERPRETATIO.

f Quamquam inde aquæ Martis abierant.

g Hoste, à fronte & à tergo urgerentur.

h Ex templo ad urbem venit.

NOTÆ.

⁷ Partim Salaminem, partim Træzenem.] Salamis, sive Salamin, vel Salamina, insula est in Sinu Saronico contra Atticam, in qua Telamon Ajaxis & Teucri pater regnavit, non procul ab Æginâ ejusdem Sinus Insulâ, nunc vulgo Coluri, Ægina verò, nunc Engia. Træzene, sive Træzena, urbs est maritima Peloponnesi in agro Argolico, Argolicum inter & Saronicum Sinum posita.

⁸ Missi sunt delecti.] Hos fuisse milites gravioris armaturæ, atque ex Lacedæmoniiis ccc. tantum, duce Leonida, refert Herodotus in Polyhymniâ; Additque ex multis aliis Græciæ civitatibus longè plures missos quos fusè enumerat. Sed tamen illos omnes delectos non ultra mille fuisse testantur *Isidorus, Pausanias & Diodorus*. quamquam Justin. lib. 2. c. xi. quatuor millia fuisse cum Leonida scribit.

⁹ Qui Thermopylas occuparent.] Viz sunt angustie inter montium fauces iis qui è Thessaliâ in Phocidem iter habeant,

sic dictæ à Thermis, quia aquæ calidæ ibi ipsis faucibus scaturiunt, & à pylis quas portas vocant.

¹⁰ Eoque loco omnes interierunt.] Quibus publica monumenta erecta sunt, ut qui pro libertate patriæ interiissent, inscriptaque trophæis Epigrammata. Vide Strabonem lib. 9. & Herodot. lib. 7. Non tamen omnes in eo loco, sed ccc. Lacedæmonios cum d. circiter sociis cecidisse legimus, quibus Leonidas prandere iussit, tanquam apud inferos cenaturi essent. Justin. lib. 2. solos Lacedæmonios ibi perisse ait numero sexcentos, reliquos à Leonida dimissis.

¹¹ Primum apud Artemisium.] Promontorium Eubœæ, apud quem secundo Græci cum Xerxe decertarunt, nam primò ad Thermopylas.

¹² Protinus accessit. Astu.] Athenas, quæ apud Atticos A^gæ per excellentiam dicebatur; quemadmodum Romani Romanam suam, Urbem vocabant.

sed conservatum iudicavit. Sic unius viri prudentiâ Græcia liberata est, Europæque succubuit Asia. Hæc altera victoria, quæ cum Marathonio possit comparari tropæo. Nam pari modo apud Salaminia parvo numero navium maxima post hominum memoriam classis est devicta. Magnus hoc bello Themistocles fuit, neque minor in pace. Quum enim Phalereo portu neque magno neque bono Athenienses uterentur, hujus consilio ¹⁹ triplex Piræci portus constitutus est: inque moenibus circumdatus, ut ipsam urbem dignitate æquipararet, utilitate superaret. Idemque muros Atheniensium restituit ²⁰ præcipuo suo periculo. Namque Lacedæmonii causam idoneam nasci, propter excursions barbarorum, quâ negarent oportere extra Peloponnesum ullam urbem haberi, ne essent loca munita quæ hostes possiderent: Athenienses ædificantes prohibere sunt conati. Hoc longè aliò spectabat, atque videri volebant. Athenienses enim duabus victoriis, Marathonîâ & Salaminîâ, tantam gloriam apud omnes gentes erant consequuti, ut intelligerent Lacedæmonii de principatu sibi cum his certamen fore: quæse eos quàm infensissimos esse volebant. Postquam autem audierunt muros instrui, legatos Athenas miserant qui id fieri vetarent. ²¹ His præsentibus desciverunt, ac se de ea re legatos ad eos missuros dixerunt. Hanc legationem suscepit Themistocles, & solus primò profectus est: reliqui legati, ut cum exirent, quum satis altitudo muri extructa videretur præcepit: atque ut interim omnes servi atque liberi opus facerent, neque ulli loco parcerent, siue sacer esset, siue privatus, siue publicus: ²² sed undique, quod idoneum ad muniendum putarent, congererent. Quo factum est ut Atheniensium muri ex sacellis sepulchrique constarent. Themistocles autem ut Lacedæmonem venit, adire ad magistratus noluit: & dedit operam ut quàm longissimè tempus duceret, causam interponens, se collegas expectare. Quum Lacedæmonii quererentur opus nihilominus fieri, eumque ea re conari fallere: interim reliqui legati sunt consequuti, à quibus quum audisset non multum superesse munitionis, ²³ ad Ephoros Lacedæmoniorum accessit;

INTERPRETATIO.

in Hæc in re longè aliud intendebant, | n. Præ se esse ut munitione absolverent, quàm quod ostendebant.

NOTÆ.

¹⁹ *Triplex Piræci portus.*] Piræum, quem hodie Portum Leonem vocant, vulgo Porto Leone XL. stadiis Athenis remotam esse patet ex Laërtio in Aristophane; hucque à Themistocle fortissimo muro civitati conjunctas esse.

²⁰ *Præcipuo suo periculo.*] Quod postea explicatur.

²¹ *His præsentibus desciverunt.*] Ne scilicet, à Lacedæmoniis, & reliquis Peloponnesiis ab opere incepto impederentur, *Dionorus lib. 21.*

²² *Ad Ephoros Lacedæmoniorum accessit.*] Ephori supremi erant Spartanorum Magistratus, quales sæpe apud Romanos Tribuni plebis: Ut enim à Consulibus ad

penes quos summum imperium erat : atque apud eos contendit, falsa his esse delata, quare æquum esse, illos, viros bonos nobilisque mittere quibus fides adhiberetur, qui rem explorarent. Interea se oblidem retinebant. Gestus est ei mos, tresque legati functi summis honoribus, Athenas missi sunt. Cum his collegas suos Themistocles iussu præfiscii : ^o eisque prædixit, ut ne prius Lacedæmoniorum legatos dimitterent, quàm ipse esset remissus. Hos postquàm Athenas pervenisse ratus est, ad magistratum senatumque Lacedæmoniorum adiit, & apud eos liberrimè professus est, Athenienses suo consilio, quod communi jure gentium facere possent ; ¹⁰ ²² deos publicos suosque patrios, ac penates, quò facilius ab hoste possent defendere, muris sepiisse : ² neque eò, quod inutile esset Græciæ fecisse. Nam illorum urbem, ut propugnaculum oppositam esse barbaris, ²⁴ apud quam jam bis classis regis fecisset naufragium. Lacedæmonios autem malè & injustè facere, qui id potius intue- ¹⁵ rentur quod ipsorum dominationi, quàm quod universæ Græciæ utile esset. Quare, si suos legatos recipere vellent, quos Athenas miserant, se remitterent, aliter illos nunquam in patriam essent recepturi. Hic tamen non effugit civium suorum invidiam, namque ob eundem timorem, quo damnatus erat Miltiades, ²⁵ testularum suffragiis civitatis ejectus, ²⁶ Argos habitatum concessit. Hic quum, pro-

INTERPRETATIO.

^o *Edixit præmunit.*

^p *Nec ideo aliquid quod Græciam non juvaret, operatum est.*

NOTÆ.

Tribunos provocare licebat, sic à Regibus Lacedæmoniorum ad Ephoros. Tanta insuper erat eorum potestas, ut etiam Regem in vincula publica conicere valerent. Infra in Pausaniâ.

²² *Deos publicos suosque patrios, ac Penates.* Deos nempe toti Græciæ communes, & eos qui suæ civitati peculiariter præsent, ut Athenis Minervam ; quique privatis ædificiis præbiderent.

²⁴ *Apud quam jam bis Classis Regis fuisset naufragium.* Semel in Euripo stretto apud Artemisium promontorium, ubi Persarum classis malè rem gessit, deinde semel apud Salaminam insulam in Sinu Saronico.

²⁵ *Testularum suffragiis.* Ostracismus erat apud Athenienses Relegationis genus, quo scilicet dum cives penam alicui irrogandam, vel propter ejus divitias, vel amicq, aliamve potentiam, exultima-

bant, in vas quoddam testulas viricim in concilio ipsis datas suffragiorum loco mittebant, in quibus quicquid nomen illos scribebat quem urbe cedere voluisset. Magistratus vero qui huic negotio præerant, universos simul calculos recensebant, qui nisi sex millium numerum excedissent, nil confectum esse judicabatur. At quicumque tali suffragiorum numero damnatus erat, hic ad decennium extra urbem ejiciebatur. Vide Aristot. lib. 3. Politic. Dicitur autem Ostracismus ἀπὸ ὀστῆος, hoc est à testulis in quibus suffragia scribi solebant. Causa instituti, ne quis ob nimiam potentiam libertatis oppressâ tyrannidem occuparet. Sigonius lib. 2. de rebus Atheniensium c. 4.

²⁶ *Argos habitatum concessit.* Duo sunt præcipua hujus nominis oppida, in Peloponneso. Alterum Hippium, clarissimè

pter multas ejus virtutes, magna cum dignitate viveret, Lacedæmonii legatos Athenas miserunt, qui eum absentem accusarent, quod societatem cum Rege Persarum ad Græciam opprimendam fecisset. Hoc crimine absens prodicionis est damnatus. Id ut audivit, quod non satis tutum se Argis videbat, ²⁷ Corcyram dimigravit. Ibi quum ejus principes civitatis animadvertisset timere, ne propter se bellum his Lacedæmonii & Athenienses indicerent; ²⁸ ad Admetum Molossorum regem, cum quo ei hospitium fuerat, confugit. Huc quum venisset, ²⁹ & in præsentia rex abesset: quò majore religione se receptum tueretur, ³⁰ filiam ejus parvulam arripuit, & cum ea se in sacrarium, quod summâ colebatur ceremoniâ, conjecit. Inde non prius egressus est quàm rex eum, datâ dextrâ, in fidem reciperet, quam præstitit. Nam quum ab Atheniensibus & Lacedæmoniis exposceretur, ³¹ publicè supplicem non prodidit, monuitque ut cum suferet sibi, difficile enim esse, in tam propinquo loco tutò eum versari. ³² Itaque Pydnam eum deduci iussit, & quod satis esset præsidii dedit. Hac re auditâ hic in navem omnibus ignotus ascendit: Quæ quum tempestestate maximâ ³³ Naxum ferretur; ubi tum Atheniensium erat exercitus: sensit Themistocles, si eò pervenisset, sibi oesse pereundum. Hac necessitate coactus, domino navis quis sit, aperit: multa pollicens si se conservasset. At ille clarissimi viri captus

INTERPRETATIO.

9 Tumque Rex alio in loco versaretur.

1 Fidem supplicis datam, publicè non violavit.

NOTÆ.

civitas non procul à Mycenis ad Inachum amnem.

Ecce autem Inachius sese referebat ab Argis. Virg. l. 7.

quæ ad discrimen aliarum ejusdem nominis urbium, Argos Hippium dicebatur, ab Equorum multitudine, Nam Hippos Græcè dicitur, Latine Equus. Alterum Dipsum, ab aquæ penuriâ, quod & Phoronicum dictum est à Phoroneo primo Rege, teste Stephano. Est item Argos oppidum Thessaliæ, quod & Pelagiscon à Pelagis. Porò Argos locus erat certus ac definitus, in quo commorabantur qui testularum suffragiis urbe ejecti fuerant. Vide Pinium, Strabonem, Ptolomæum.

27 Corcyram dimigravit. Vide supra.

28 Ad Admetum Molossorum Regem.

Molossi à Molossia, quæ pars est Epiri, in qua olim nascobantur egregii canes, qui

& Molossi dicebantur. Cur verò ad eum confugerit, infra ostenditur.

29 Filiam ejus parvulam arripuit. Thucydides lib. 1. c. 8. ferè sub finem, filium, non filiam, eumque, suadente Regina, arripuisse scribit, subjungitque idem Thucydides, Molossorum Regem à Themistocle fuisse vehementer oblectatum, ne rerum inter se antea factarum recordaretur, neque de misero vindictam sumeret, quod in levissimis eum rebus offendisset, hic verò de salute sua ageretur. Quod silentio præterit Nepos nostri, immo verò Themistoclem cum eo hospitium habuisse refert.

30 Itaque Pydnam eum deduci iussit. Urbem Macedoniæ, Stephanus Cydnam vocat. Hujus meminit Plin. lib. 4. c. 10.

31 Naxum ferretur. Unam ex Cycladibus, olim Bæcho sacram, quæ hodie Naxos, misericordia;

misericiordiâ ; diem noctemque procul ab insula in salo navem tenuit in anchoris, neque quenquam ex ea exire passus est. ³² Inde Ephesum pervenit, ibique Themistoclem exponit : ³³ cui ille pro meritis gratiam postea retulit. Scio plerosque ita scripsisse, Themistoclem, Xerxe regnante, in Asiam transiisse. Sed ego potissimum ³⁴ Thucydidi credo, ³⁵ quoddam ætate proximus erat qui illorum temporum historiam reliquerunt, & ejusdem civitatis fuit. Is autem ait, ³⁶ ad Artaxerxem eum venisse, atque his verbis epistolam misisse : *Themistocles veni ad te qui plurima mala omnium Graiorum in domum tuam intuli, quum mihi necesse fuit adversus patrem tuum bellare, patriamque meam defendere. Idem multa plura bona feci, postquam in tuto ipse ego, & ille in periculo esse cepit. Nam quum in Asiam reverti noller, periculo apud Salaminâ facta, literis eum certiorum feci, id agi ut pons, quem in Hellesponso fecerat, dissolveretur, atque ab hostibus circumficeretur. Quo nuncio ille periculo est liberatus. Nunc autem ad te confugis ³⁷ exagitatus à cuncta Græcia, tuam petens amicitiam : quam si eo adeptus, non minus me bonum amicum habebis, quàm fortem inimicum ille expertus est. Ea autem rogo, ut de his rebus, quas tecum colloqui volo, ³⁸ annum mihi temporis des, eoque transacto, me ad te venire permittas.* Hujus rex animi magnitudinem admirans, cupiensque talem ³⁹ virum sibi conciliari, ⁴⁰ veniam dedit. Ille omne id tempus literis sermonique Persarum dedit : quibus addidit eruditus est, ut multo commodius dicatur apud Regem verba fecisse, quàm hi poterant, ⁴¹ qui in Perside erant nati. Hic quum multa regi esset pollicitus, gratissimumque illud, si suis uti consiliis vellet, illum Græciam bello oppressurum : magnis muneribus ab Artaxerxe donatus in ⁴² Asiam rediit,

INTERPRETATIO.

f. Quem postea meritis mercede donavit. | e. Petitioni annuis.

NOTÆ.

³² Unde Ephesum pervenit.] Urbem Ioniz maritimam, Amazonum opus, & celeberrimo Dianæ templo totius Asiæ clarissimam. Stephanus.

³³ Sed ego potissimum Thucydidi credo.] Thucydides Atheniensis, historiz scriptor peritissimus de bellis Peloponnesi.

³⁴ Ad Artaxerxem.] Artaxerxes, Xerxis filius fuit, qui & Longimanus dictus est, Persarum Rex. Porro inter nomen Xerxis & Artaxerxis illud discrimen est, quoddam alterum ab altero derivetur eum additamento illo honorifico *Art.* quod quidem apud Persas, Hefychio Interprete, significat magnum ; ita ut Artaxerxes sit quasi magnus dominator,

³⁵ Exagitatus ab omni Græcia.] A Venatoribus id translatum, qui nullibi feram consistere patiuntur, donec in potestatem eorum veniat.

³⁶ Annum mihi temporis des.] Nimirum ut per illud literis, sermonique Persarum operam daret. Vide Valer. Max. lib. 8. c. 7. ext. 15.

³⁷ Qui in Perside erant nati.] Hæc est imperii Persarum peculiaris regio, cujus caput Persæpolis : nam Græci distinguunt inter *Περσικὴ γῆ* & *Ἀσια* *Περσικὴ* Sic Salmalius.

³⁸ In Asiam rediit.] Se. minorem, quæ hodie Anatolia dicitur.

- ³⁹ domiciliumque Magnesiæ sibi constituit. Namque hanc urbem ei Rex donarat, his usus verbis, quæ panem præberet: (ex qua regione quinquaginta ei talenta quotannis redibant) ⁴⁰ Lampſacum, unde vinum fumeret: ⁴¹ Myntem, ex qua obſonium haberet. Huius ad nostram memoriæ monumenta manserunt duo: sepulcrum, ⁴² prope oppidum, in quo est sepultus: statuz in foro Magnesiæ. De cuius morte multimodis apud plerosque scriptum est. Sed nos eundem potissimum Thucydidem autorem probamus, qui illum ait Magnesiæ morbo mortuum: neque negat fuisse famam, ⁴³ venenum osuâ sponte sumpſisse, quum se, quæ regi de Græcia opprimenda pollicitus esset, præstare posse desperaret. Idem ⁴⁴ ossa ejus clâm in Attica ab amicis esse sepulta, ⁴⁵ quoniam legibus non concederetur, quòd proditiōis esset damnatus, memoriæ prodidit.

NOTÆ.

³⁹ *Domiciliumque sibi Magnesiā constituit.* Magnesiā urbs Ioniæ ad Meandrum amnem sita, juxta montem qui Thorax dicitur, in quo monte dicunt crucifixum fuisse Daphitā grammaticum, quod Reges suis verberibus incesſeret, unde ortum est proverbium, *Cave à Thorace*, quo utimur quum alicujus linguæ petulantiam compeſcere volumus. Ita Strabo lib. 14. & Pius II. summus Pontifex in sua Asiâ lxxxi. Mignesiā autem Themistocli idcirco à Persarum Rege datam esse existimo, quæ ei panem præberet, qui urbs illa in solo ſeracissimo sita est, nimirum in campis patentissimis per quos Mæandrus annis multoties in se recurrens, illos suis aquis mirum in modum ſecundat.

⁴⁰ *Lampſacum.* Asiæ oppidum in Hellesponti litore clarum & nobile; hanc urbem à Priapo Bacchi & Veneris filio conditam antiqui referunt, inter quos Plutarchus, in libello de claris mulieribus, & Demosthenes. Ideo autem id commentum fuisse puto, quòd vini & tritici summa ibi sit copia; hinc Themistocli in vinum data.

⁴¹ *Myntem.* Urbem ad Mæandri ossia

sitam, omnium piscium ubertate & copiam prædivitem; hinc Themistocli in obſonium concessa. Vide Diodorum, Thucydidem, Strabonem, & Plinium.

⁴² *Prope oppidum.* Athenas, juxta Pyrrum portum. Vide infra.

⁴³ *Venenum suâ sponte sumpſisse.* Tauri sanguinem haurisse testatur Valerius Max. lib. 5. v. 6. nimirum in sacrificio, ut ab oppugnandâ suâ patriâ abſtineret. Vide etiam Cicer. in Bruto. Thucydides tamen & Herodotus, & alii plures de Taurino sanguine nihil prodiderunt.

⁴⁴ *Ossa ejus clâm in Atticâ ab amicis esse sepulta.* Alii palam & Oraculi jussu id factum aiunt, quod non prius pestis finem fore responderat, quam Themistocli ossa Magnesiâ reducta essent. Sic Pausanias in Atticis. At nec Herodotus, nec Thucydides ejus rei mentionem faciunt.

⁴⁵ *Quoniam legibus non concederetur.* Cautum enim legibus erat ne quicumque sacrilegii reus esset, vel Patriam prodidisset, ejus ossa in Atticâ sepelirentur. Vide ea de re Xenoph. lib. 1. de rebus Græciæ, c. ultimo; & Plutarchum in Phocione, de quo infra.

III.

ARISTIDES LYSIMACHI
FILIUS. ATHENIENSIS.

1 **QUALIS** ferè fuit Themistoceli. Itaque cum eo ² de principatu contendit. ³ Namque obrectarunt inter se. In his autem cognitum est quanta antistaret eloquentia innocentiae. Quamquam enim adeo excelebat Aristides abstinentia, ut unus post hominum memoriam, quod ⁵ quidem nos audiverimus, ⁴ cognomine **JUSTUS** sit appellatus: ⁵ tamen ⁶ à Themistocle collabefactus testulâ illâ, exilio decem annorum multatus est. Qui quidem quum intelligeret reprimi concitatum multitudinem non posse: cedensque animadverteret ⁷ quendam scribentem, ut patriâ pelleretur, quaesivisse ab eo dicitur. Quare ⁸ faceret, aut quid Aristides commisisset, cur tantâ poenâ dignus duceretur? Cui ille respondit, se ignorare Aristidem, sed sibi non placere quòd cupidè elaborasset, ut præter cæteros **JUSTUS** appellaretur. ⁹ Hic decem annorum legitimam poenam non pertulit. Nam postquam Xerxes in Græciam descendit, sexto ferè anno postquam erat expulsus, plebiscito in patriam restitutus est. Interfuit autem pugnae navali

INTERPRETATIO.

^a Namque se mutuo criminati sunt.

^b Nihilominus per Themistoclem Ostracismus illo condemnatus.

NOTÆ.

¹ *Æqualis ferè fuit.* Id de ætatis & dignitatis æqualitate simul intelligi potest, non verò de morum conformitate; Aristides enim placidus & animo tranquillus, Themistocles contra fervens & ambitiosus.

² *De Principatu contendit.* Nimirum uter alteri in administranda civitate cederet.

³ *Cognomine justus sit appellatus.* Vide Ciceronem pro Sextio, & Tuseul. 5. *Aristides nonne ob eam causam expulsus est patriâ, quod præter modum justus esset.*

Cui subjunge Plutarchum in ejus vitâ.

⁴ *À Themistocle collabefactus testulâ illâ.* Hæc erat lex Ostracismi, ut paulò supra in Themistocle.

⁵ *Quendam scribentem, ut patriâ pelleretur.* Quisque enim Civium, ut supra dictum est, in calculo suo ejus nomen scribebat, quem vellet exilem fieri.

⁶ *Hic decem annorum legitimam poenam non pertulit.* Ne eo sensu intelligas legitimam, quod foret justa, sed lege Ostracismi decretam.

apud Salamina, ⁷ quæ facta est prius quàm poenâ liberaretur. Idem prætor fuit Atheniensium ⁸ apud Platæas, ⁹ in prælio quo Mardonius fufus, barbarorumque exercitus est interfectus. Neque aliud est ulum hujus in re militari illustre factum, quàm hujus imperii memoria: Justitiæ vero & æquitatis & innoeentiæ multa. Imprimis, quòd ejus æquitate factum est, quum in communi classe esset Græciæ simul cum Pausania, quo ducè Mardonius erat fugatus, ut summa imperii maritimi à Laeodæmoniis transferretur ad Athenienses. Namque ante id tempus & mari & terrâ duces erant Laeodæmonii. ¹⁰ Tum autem & intemperantiâ Pausaniæ, & justitiâ factum est Aristidis, ut omnes ferè civitates Græciæ ad Atheniensium societatem se applicarent: & adversus barbaros, hos duces deligerent sibi, quòd facilius repellerent, si fortè bellum renovare conarentur. Ad classes ædificandas, exercitusque comparandos, quantum pecuniæ quæque civitas ¹¹ daret. Aristides delectus est, qui constitueret. Ejus arbitrio ¹² quadringenta & sexaginta talenta quotannis ¹³ Delum sunt collata. Id enim commune ærarium esse voluerunt. Quæ omnis pecunia postero tempore Athenas translata est. Hic quâ fuerit abstinentiâ, nullum est certius indicium, quàm quòd quum tantis rebus præfuisset, in tanta ²⁰ paupertate decessit ¹⁴ ut qui efferretur, vix reliquerit. Quo factum est ut filiæ ejus publicè alerentur, & de communi ærario dotibus datis, collocarentur. Decessit autem ferè post annum quartum quàm Themistocles Athenis erat expulsus.

INTERPRETATIO.

c Ut unde sumus fieret ager ipsi supersuavit.

NOTÆ.

7 Quæ facta est priusquam poenâ liberaretur.] Id est, priusquam poenæ tempus Ostracismi lege constitutum absolveretur, quia plebiscito ante illud revocatus est.

8 Apud Platæas.] Orbem Bæotie, de qua supra in Militiæ.

9 In prælio quo Mardonius.] Satrapes Xerxis, Natione Medus.

10 Tum autem & intemperantiâ Pausaniæ, & justitiâ factum est Aristidis.] De Pausaniæ intemperantiâ postea. De justitiâ verò Aristidis hoc accipe; cum enim ille iustum fœdus cum omni Græciâ firmaret, post diras exortationes, accensos fœderis orbes in mare deiecit; adjutans, ut ita extinguerentur cum omni

stirpe & Gente, qui contra fœdes ierant. Thucydides lib. 1. & Plutarchus in Aristide.

11 Quadringenta & sexaginta talenta.] Duplex erat talentum apud Atticos, magnum, & minus: magnum minas octingentas habebat minus, coronatos sexcentos. Ideoque vel si de minore hic sermo est, quadringenta & sexaginta talenta, summam efficient nostri æris Ducenties septuagies sexies mille aureorum Coronatorum. *Sic botrus.* Vide & Jul. Pollucem lib. 9. & Budæum de Asse.

12 Delum sunt collata.] Una est Cycladum omnium notissima, prius Ortygia a Curtinibus, quas Græci Ortygas vocant. Plin. lib. 4.

I V.

PAUSANIAS

LACEDÆMONIUS.

AGNUS homo, sed varius in omni genere vitæ fuit. Nam ut virtutibus eluxit, sic vitiis est obrutus. Hujus illustriſſimum eſt prælium ² apud Platæas.* Namque illo duce Mardonius, ſatrapes regius, natione Medus, ³ regis gener, in primis omnium Perſarum & manu fortis ⁵ & ⁴ conſilii plenus, cum ducentis millibus peditum, quos viritim legerat, & viginti millibus equitum, haud ita magnâ manu Græciâ fugatus eſt: ¹ eoque ipſe dux cecidit prælio. Quâ victoriâ elatus ² plurima miſcere cepit, & majora concupiſcere. Sed primùm in eo eſt reprehenſus, quodd quum ex præda ⁶ tripodem aureum Delphis po-¹⁰ fuiſſet, epigrammate ſcripto in quo erat hæc ſententia, *Suo ductu barbaros apud Plataeas eſſe deletos, ejuſque victoria ergo Apollini donum dediffe.* ⁷ Hos verſus Lacedæmonii exſcalperunt, neque aliud ſcripſerunt, quàm nomina earum civitatum, quarum auxilio Perſæ erant victi. Poſt id prælium, eundem Pauſaniam cum claſſe communi ⁸ ⁵ ¹⁵ ²⁰ ²⁵ ³⁰ ³⁵ ⁴⁰ ⁴⁵ ⁵⁰ ⁵⁵ ⁶⁰ ⁶⁵ ⁷⁰ ⁷⁵ ⁸⁰ ⁸⁵ ⁹⁰ ⁹⁵ ¹⁰⁰ ¹⁰⁵ ¹¹⁰ ¹¹⁵ ¹²⁰ ¹²⁵ ¹³⁰ ¹³⁵ ¹⁴⁰ ¹⁴⁵ ¹⁵⁰ ¹⁵⁵ ¹⁶⁰ ¹⁶⁵ ¹⁷⁰ ¹⁷⁵ ¹⁸⁰ ¹⁸⁵ ¹⁹⁰ ¹⁹⁵ ²⁰⁰ ²⁰⁵ ²¹⁰ ²¹⁵ ²²⁰ ²²⁵ ²³⁰ ²³⁵ ²⁴⁰ ²⁴⁵ ²⁵⁰ ²⁵⁵ ²⁶⁰ ²⁶⁵ ²⁷⁰ ²⁷⁵ ²⁸⁰ ²⁸⁵ ²⁹⁰ ²⁹⁵ ³⁰⁰ ³⁰⁵ ³¹⁰ ³¹⁵ ³²⁰ ³²⁵ ³³⁰ ³³⁵ ³⁴⁰ ³⁴⁵ ³⁵⁰ ³⁵⁵ ³⁶⁰ ³⁶⁵ ³⁷⁰ ³⁷⁵ ³⁸⁰ ³⁸⁵ ³⁹⁰ ³⁹⁵ ⁴⁰⁰ ⁴⁰⁵ ⁴¹⁰ ⁴¹⁵ ⁴²⁰ ⁴²⁵ ⁴³⁰ ⁴³⁵ ⁴⁴⁰ ⁴⁴⁵ ⁴⁵⁰ ⁴⁵⁵ ⁴⁶⁰ ⁴⁶⁵ ⁴⁷⁰ ⁴⁷⁵ ⁴⁸⁰ ⁴⁸⁵ ⁴⁹⁰ ⁴⁹⁵ ⁵⁰⁰ ⁵⁰⁵ ⁵¹⁰ ⁵¹⁵ ⁵²⁰ ⁵²⁵ ⁵³⁰ ⁵³⁵ ⁵⁴⁰ ⁵⁴⁵ ⁵⁵⁰ ⁵⁵⁵ ⁵⁶⁰ ⁵⁶⁵ ⁵⁷⁰ ⁵⁷⁵ ⁵⁸⁰ ⁵⁸⁵ ⁵⁹⁰ ⁵⁹⁵ ⁶⁰⁰ ⁶⁰⁵ ⁶¹⁰ ⁶¹⁵ ⁶²⁰ ⁶²⁵ ⁶³⁰ ⁶³⁵ ⁶⁴⁰ ⁶⁴⁵ ⁶⁵⁰ ⁶⁵⁵ ⁶⁶⁰ ⁶⁶⁵ ⁶⁷⁰ ⁶⁷⁵ ⁶⁸⁰ ⁶⁸⁵ ⁶⁹⁰ ⁶⁹⁵ ⁷⁰⁰ ⁷⁰⁵ ⁷¹⁰ ⁷¹⁵ ⁷²⁰ ⁷²⁵ ⁷³⁰ ⁷³⁵ ⁷⁴⁰ ⁷⁴⁵ ⁷⁵⁰ ⁷⁵⁵ ⁷⁶⁰ ⁷⁶⁵ ⁷⁷⁰ ⁷⁷⁵ ⁷⁸⁰ ⁷⁸⁵ ⁷⁹⁰ ⁷⁹⁵ ⁸⁰⁰ ⁸⁰⁵ ⁸¹⁰ ⁸¹⁵ ⁸²⁰ ⁸²⁵ ⁸³⁰ ⁸³⁵ ⁸⁴⁰ ⁸⁴⁵ ⁸⁵⁰ ⁸⁵⁵ ⁸⁶⁰ ⁸⁶⁵ ⁸⁷⁰ ⁸⁷⁵ ⁸⁸⁰ ⁸⁸⁵ ⁸⁹⁰ ⁸⁹⁵ ⁹⁰⁰ ⁹⁰⁵ ⁹¹⁰ ⁹¹⁵ ⁹²⁰ ⁹²⁵ ⁹³⁰ ⁹³⁵ ⁹⁴⁰ ⁹⁴⁵ ⁹⁵⁰ ⁹⁵⁵ ⁹⁶⁰ ⁹⁶⁵ ⁹⁷⁰ ⁹⁷⁵ ⁹⁸⁰ ⁹⁸⁵ ⁹⁹⁰ ⁹⁹⁵ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹⁵ ¹⁰²⁰ ¹⁰²⁵ ¹⁰³⁰ ¹⁰³⁵ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹⁵ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰⁵ ¹¹¹⁰ ¹¹¹⁵ ¹¹²⁰ ¹¹²⁵ ¹¹³⁰ ¹¹³⁵ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹⁵ ¹²⁰⁰ ¹²⁰⁵ ¹²¹⁰ ¹²¹⁵ ¹²²⁰ ¹²²⁵ ¹²³⁰ ¹²³⁵ ¹²⁴⁰ ¹²⁴⁵ ¹²⁵⁰ ¹²⁵⁵ ¹²⁶⁰ ¹²⁶⁵ ¹²⁷⁰ ¹²⁷⁵ ¹²⁸⁰ ¹²⁸⁵ ¹²⁹⁰ ¹²⁹⁵ ¹³⁰⁰ ¹³⁰⁵ ¹³¹⁰ ¹³¹⁵ ¹³²⁰ ¹³²⁵ ¹³³⁰ ¹³³⁵ ¹³⁴⁰ ¹³⁴⁵ ¹³⁵⁰ ¹³⁵⁵ ¹³⁶⁰ ¹³⁶⁵ ¹³⁷⁰ ¹³⁷⁵ ¹³⁸⁰ ¹³⁸⁵ ¹³⁹⁰ ¹³⁹⁵ ¹⁴⁰⁰ ¹⁴⁰⁵ ¹⁴¹⁰ ¹⁴¹⁵ ¹⁴²⁰ ¹⁴²⁵ ¹⁴³⁰ ¹⁴³⁵ ¹⁴⁴⁰ ¹⁴⁴⁵ ¹⁴⁵⁰ ¹⁴⁵⁵ ¹⁴⁶⁰ ¹⁴⁶⁵ ¹⁴⁷⁰ ¹⁴⁷⁵ ¹⁴⁸⁰ ¹⁴⁸⁵ ¹⁴⁹⁰ ¹⁴⁹⁵ ¹⁵⁰⁰ ¹⁵⁰⁵ ¹⁵¹⁰ ¹⁵¹⁵ ¹⁵²⁰ ¹⁵²⁵ ¹⁵³⁰ ¹⁵³⁵ ¹⁵⁴⁰ ¹⁵⁴⁵ ¹⁵⁵⁰ ¹⁵⁵⁵ ¹⁵⁶⁰ ¹⁵⁶⁵ ¹⁵⁷⁰ ¹⁵⁷⁵ ¹⁵⁸⁰ ¹⁵⁸⁵ ¹⁵⁹⁰ ¹⁵⁹⁵ ¹⁶⁰⁰ ¹⁶⁰⁵ ¹⁶¹⁰ ¹⁶¹⁵ ¹⁶²⁰ ¹⁶²⁵ ¹⁶³⁰ ¹⁶³⁵ ¹⁶⁴⁰ ¹⁶⁴⁵ ¹⁶⁵⁰ ¹⁶⁵⁵ ¹⁶⁶⁰ ¹⁶⁶⁵ ¹⁶⁷⁰ ¹⁶⁷⁵ ¹⁶⁸⁰ ¹⁶⁸⁵ ¹⁶⁹⁰ ¹⁶⁹⁵ ¹⁷⁰⁰ ¹⁷⁰⁵ ¹⁷¹⁰ ¹⁷¹⁵ ¹⁷²⁰ ¹⁷²⁵ ¹⁷³⁰ ¹⁷³⁵ ¹⁷⁴⁰ ¹⁷⁴⁵ ¹⁷⁵⁰ ¹⁷⁵⁵ ¹⁷⁶⁰ ¹⁷⁶⁵ ¹⁷⁷⁰ ¹⁷⁷⁵ ¹⁷⁸⁰ ¹⁷⁸⁵ ¹⁷⁹⁰ ¹⁷⁹⁵ ¹⁸⁰⁰ ¹⁸⁰⁵ ¹⁸¹⁰ ¹⁸¹⁵ ¹⁸²⁰ ¹⁸²⁵ ¹⁸³⁰ ¹⁸³⁵ ¹⁸⁴⁰ ¹⁸⁴⁵ ¹⁸⁵⁰ ¹⁸⁵⁵ ¹⁸⁶⁰ ¹⁸⁶⁵ ¹⁸⁷⁰ ¹⁸⁷⁵ ¹⁸⁸⁰ ¹⁸⁸⁵ ¹⁸⁹⁰ ¹⁸⁹⁵ ¹⁹⁰⁰ ¹⁹⁰⁵ ¹⁹¹⁰ ¹⁹¹⁵ ¹⁹²⁰ ¹⁹²⁵ ¹⁹³⁰ ¹⁹³⁵ ¹⁹⁴⁰ ¹⁹⁴⁵ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁵⁵ ¹⁹⁶⁰ ¹⁹⁶⁵ ¹⁹⁷⁰ ¹⁹⁷⁵ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁸⁵ ¹⁹⁹⁰ ¹⁹⁹⁵ ²⁰⁰⁰ ²⁰⁰⁵ ²⁰¹⁰ ²⁰¹⁵ ²⁰²⁰ ²⁰²⁵ ²⁰³⁰ ²⁰³⁵ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁴⁵ ²⁰⁵⁰ ²⁰⁵⁵ ²⁰⁶⁰ ²⁰⁶⁵ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁷⁵ ²⁰⁸⁰ ²⁰⁸⁵ ²⁰⁹⁰ ²⁰⁹⁵ ²¹⁰⁰ ²¹⁰⁵ ²¹¹⁰ ²¹¹⁵ ²¹²⁰ ²¹²⁵ ²¹³⁰ ²¹³⁵ ²¹⁴⁰ ²¹⁴⁵ ²¹⁵⁰ ²¹⁵⁵ ²¹⁶⁰ ²¹⁶⁵ ²¹⁷⁰ ²¹⁷⁵ ²¹⁸⁰ ²¹⁸⁵ ²¹⁹⁰ ²¹⁹⁵ ²²⁰⁰ ²²⁰⁵ ²²¹⁰ ²²¹⁵ ²²²⁰ ²²²⁵ ²²³⁰ ²²³⁵ ²²⁴⁰ ²²⁴⁵ ²²⁵⁰ ²²⁵⁵ ²²⁶⁰ ²²⁶⁵ ²²⁷⁰ ²²⁷⁵ ²²⁸⁰ ²²⁸⁵ ²²⁹⁰ ²²⁹⁵ ²³⁰⁰ ²³⁰⁵ ²³¹⁰ ²³¹⁵ ²³²⁰ ²³²⁵ ²³³⁰ ²³³⁵ ²³⁴⁰ ²³⁴⁵ ²³⁵⁰ ²³⁵⁵ ²³⁶⁰ ²³⁶⁵ ²³⁷⁰ ²³⁷⁵ ²³⁸⁰ ²³⁸⁵ ²³⁹⁰ ²³⁹⁵ ²⁴⁰⁰ ²⁴⁰⁵ ²⁴¹⁰ ²⁴¹⁵ ²⁴²⁰ ²⁴²⁵ ²⁴³⁰ ²⁴³⁵ ²⁴⁴⁰ ²⁴⁴⁵ ²⁴⁵⁰ ²⁴⁵⁵ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁶⁵ ²⁴⁷⁰ ²⁴⁷⁵ ²⁴⁸⁰ ²⁴⁸⁵ ²⁴⁹⁰ ²⁴⁹⁵ ²⁵⁰⁰ ²⁵⁰⁵ ²⁵¹⁰ ²⁵¹⁵ ²⁵²⁰ ²⁵²⁵ ²⁵³⁰ ²⁵³⁵ ²⁵⁴⁰ ²⁵⁴⁵ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁵⁵ ²⁵⁶⁰ ²⁵⁶⁵ ²⁵⁷⁰ ²⁵⁷⁵ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁸⁵ ²⁵⁹⁰ ²⁵⁹⁵ ²⁶⁰⁰ ²⁶⁰⁵ ²⁶¹⁰ ²⁶¹⁵ ²⁶²⁰ ²⁶²⁵ ²⁶³⁰ ²⁶³⁵ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁴⁵ ²⁶⁵⁰ ²⁶⁵⁵ ²⁶⁶⁰ ²⁶⁶⁵ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁷⁵ ²⁶⁸⁰ ²⁶⁸⁵ ²⁶⁹⁰ ²⁶⁹⁵ ²⁷⁰⁰ ²⁷⁰⁵ ²⁷¹⁰ ²⁷¹⁵ ²⁷²⁰ ²⁷²⁵ ²⁷³⁰ ²⁷³⁵ ²⁷⁴⁰ ²⁷⁴⁵ ²⁷⁵⁰ ²⁷⁵⁵ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁶⁵ ²⁷⁷⁰ ²⁷⁷⁵ ²⁷⁸⁰ ²⁷⁸⁵ ²⁷⁹⁰ ²⁷⁹⁵ ²⁸⁰⁰ ²⁸⁰⁵ ²⁸¹⁰ ²⁸¹⁵ ²⁸²⁰ ²⁸²⁵ ²⁸³⁰ ²⁸³⁵ ²⁸⁴⁰ ²⁸⁴⁵ ²⁸⁵⁰ ²⁸⁵⁵ ²⁸⁶⁰ ²⁸⁶⁵ ²⁸⁷⁰ ²⁸⁷⁵ ²⁸⁸⁰ ²⁸⁸⁵ ²⁸⁹⁰ ²⁸⁹⁵ ²⁹⁰⁰ ²⁹⁰⁵ ²⁹¹⁰ ²⁹¹⁵ ²⁹²⁰ ²⁹²⁵ ²⁹³⁰ ²⁹³⁵ ²⁹⁴⁰ ²⁹⁴⁵ ²⁹⁵⁰ ²⁹⁵⁵ ²⁹⁶⁰ ²⁹⁶⁵ ²⁹⁷⁰ ²⁹⁷⁵ ²⁹⁸⁰ ²⁹⁸⁵ ²⁹⁹⁰ ²⁹⁹⁵ ³⁰⁰⁰ ³⁰⁰⁵ ³⁰¹⁰ ³⁰¹⁵ ³⁰²⁰ ³⁰²⁵ ³⁰³⁰ ³⁰³⁵ ³⁰⁴⁰ ³⁰⁴⁵ ³⁰⁵⁰ ³⁰⁵⁵ ³⁰⁶⁰ ³⁰⁶⁵ ³⁰⁷⁰ ³⁰⁷⁵ ³⁰⁸⁰ ³⁰⁸⁵ ³⁰⁹⁰ ³⁰⁹⁵ ³¹⁰⁰ ³¹⁰⁵ ³¹¹⁰ ³¹¹⁵ ³¹²⁰ ³¹²⁵ ³¹³⁰ ³¹³⁵ ³¹⁴⁰ ³¹⁴⁵ ³¹⁵⁰ ³¹⁵⁵ ³¹⁶⁰ ³¹⁶⁵ ³¹⁷⁰ ³¹⁷⁵ ³¹⁸⁰ ³¹⁸⁵ ³¹⁹⁰ ³¹⁹⁵ ³²⁰⁰ ³²⁰⁵ ³²¹⁰ ³²¹⁵ ³²²⁰ ³²²⁵ ³²³⁰ ³²³⁵ ³²⁴⁰ ³²⁴⁵ ³²⁵⁰ ³²⁵⁵ ³²⁶⁰ ³²⁶⁵ ³²⁷⁰ ³²⁷⁵ ³²⁸⁰ ³²⁸⁵ ³²⁹⁰ ³²⁹⁵ ³³⁰⁰ ³³⁰⁵ ³³¹⁰ ³³¹⁵ ³³²⁰ ³³²⁵ ³³³⁰ ³³³⁵ ³³⁴⁰ ³³⁴⁵ ³³⁵⁰ ³³⁵⁵ ³³⁶⁰ ³³⁶⁵ ³³⁷⁰ ³³⁷⁵ ³³⁸⁰ ³³⁸⁵ ³³⁹⁰ ³³⁹⁵ ³⁴⁰⁰ ³⁴⁰⁵ ³⁴¹⁰ ³⁴¹⁵ ³⁴²⁰ ³⁴²⁵ ³⁴³⁰ ³⁴³⁵ ³⁴⁴⁰ ³⁴⁴⁵ ³⁴⁵⁰ ³⁴⁵⁵ ³⁴⁶⁰ ³⁴⁶⁵ ³⁴⁷⁰ ³⁴⁷⁵ ³⁴⁸⁰ ³⁴⁸⁵ ³⁴⁹⁰ ³⁴⁹⁵ ³⁵⁰⁰ ³⁵⁰⁵ ³⁵¹⁰ ³⁵¹⁵ ³⁵²⁰ ³⁵²⁵ ³⁵³⁰ ³⁵³⁵ ³⁵⁴⁰ ³⁵⁴⁵ ³⁵⁵⁰ ³⁵⁵⁵ ³⁵⁶⁰ ³⁵⁶⁵ ³⁵⁷⁰ ³⁵⁷⁵ ³⁵⁸⁰ ³⁵⁸⁵ ³⁵⁹⁰ ³⁵⁹⁵ ³⁶⁰⁰ ³⁶⁰⁵ ³⁶¹⁰ ³⁶¹⁵ ³⁶²⁰ ³⁶²⁵ ³⁶³⁰ ³⁶³⁵ ³⁶⁴⁰ ³⁶⁴⁵ ³⁶⁵⁰ ³⁶⁵⁵ ³⁶⁶⁰ ³⁶⁶⁵ ³⁶⁷⁰ ³⁶⁷⁵ ³⁶⁸⁰ ³⁶⁸⁵ ³⁶⁹⁰ ³⁶⁹⁵ ³⁷⁰⁰ ³⁷⁰⁵ ³⁷¹⁰ ³⁷¹⁵ ³⁷²⁰ ³⁷²⁵ ³⁷³⁰ ³⁷³⁵ ³⁷⁴⁰ ³⁷⁴⁵ ³⁷⁵⁰ ³⁷⁵⁵ ³⁷⁶⁰ ³⁷⁶⁵ ³⁷⁷⁰ ³⁷⁷⁵ ³⁷⁸⁰ ³⁷⁸⁵ ³⁷⁹⁰ ³⁷⁹⁵ ³⁸⁰⁰ ³⁸⁰⁵ ³⁸¹⁰ ³⁸¹⁵ ³⁸²⁰ ³⁸²⁵ ³⁸³⁰ ³⁸³⁵ ³⁸⁴⁰ ³⁸⁴⁵ ³⁸⁵⁰ ³⁸⁵⁵ ³⁸⁶⁰ ³⁸⁶⁵ ³⁸⁷⁰ ³⁸⁷⁵ ³⁸⁸⁰ ³⁸⁸⁵ ³⁸⁹⁰ ³⁸⁹⁵ ³⁹⁰⁰ ³⁹⁰⁵ ³⁹¹⁰ ³⁹¹⁵ ³⁹²⁰ ³⁹²⁵ ³⁹³⁰ ³⁹³⁵ ³⁹⁴⁰ ³⁹⁴⁵ ³⁹⁵⁰ ³⁹⁵⁵ ³⁹⁶⁰ ³⁹⁶⁵ ³⁹⁷⁰ ³⁹⁷⁵ ³⁹⁸⁰ ³⁹⁸⁵ ³⁹⁹⁰ ³⁹⁹⁵ ⁴⁰⁰⁰ ⁴⁰⁰⁵ ⁴⁰¹⁰ ⁴⁰¹⁵ ⁴⁰²⁰ ⁴⁰²⁵ ⁴⁰³⁰ ⁴⁰³⁵ ⁴⁰⁴⁰ ⁴⁰⁴⁵ ⁴⁰⁵⁰ ⁴⁰⁵⁵ ⁴⁰⁶⁰ ⁴⁰⁶⁵ ⁴⁰⁷⁰ ⁴⁰⁷⁵ ⁴⁰⁸⁰ ⁴⁰⁸⁵ ⁴⁰⁹⁰ ⁴⁰⁹⁵ ⁴¹⁰⁰ ⁴¹⁰⁵ ⁴¹¹⁰ ⁴¹¹⁵ ⁴¹²⁰ ⁴¹²⁵ ⁴¹³⁰ ⁴¹³⁵ ⁴¹⁴⁰ ⁴¹⁴⁵ ⁴¹⁵⁰ ⁴¹⁵⁵ ⁴¹⁶⁰ ⁴¹⁶⁵ ⁴¹⁷⁰ ⁴¹⁷⁵ ⁴¹⁸⁰ ⁴¹⁸⁵ ⁴¹⁹⁰ ⁴¹⁹⁵ ⁴²⁰⁰ ⁴²⁰⁵ ⁴²¹⁰ ⁴²¹⁵ ⁴²²⁰ ⁴²²⁵ ⁴²³⁰ ⁴²³⁵ ⁴²⁴⁰ ⁴²⁴⁵ ⁴²⁵⁰ ⁴²⁵⁵ ⁴²⁶⁰ ⁴²⁶⁵ ⁴²⁷⁰ ⁴²⁷⁵ ⁴²⁸⁰ ⁴²⁸⁵ ⁴²⁹⁰ ⁴²⁹⁵ ⁴³⁰⁰ ⁴³⁰⁵ ⁴³¹⁰ ⁴³¹⁵ ⁴³²⁰ ⁴³²⁵ ⁴³³⁰ ⁴³³⁵ ⁴³⁴⁰ ⁴³⁴⁵ ⁴³⁵⁰ ⁴³⁵⁵ ⁴³⁶⁰ ⁴³⁶⁵ ⁴³⁷⁰ ⁴³⁷⁵ ⁴³⁸⁰ ⁴³⁸⁵ ⁴³⁹⁰ ⁴³⁹⁵ ⁴⁴⁰⁰ ⁴⁴⁰⁵ ⁴⁴¹⁰ ⁴⁴¹⁵ ⁴⁴²⁰ ⁴⁴²⁵ ⁴⁴³⁰ ⁴⁴³⁵ ⁴⁴⁴⁰ ⁴⁴⁴⁵ ⁴⁴⁵⁰ ⁴⁴⁵⁵ ⁴⁴⁶⁰ ⁴⁴⁶⁵ ⁴⁴⁷⁰ ⁴⁴⁷⁵ ⁴⁴⁸⁰ ⁴⁴⁸⁵ ⁴⁴⁹⁰ ⁴⁴⁹⁵ ⁴⁵⁰⁰ ⁴⁵⁰⁵ ⁴⁵¹⁰ ⁴⁵¹⁵ ⁴⁵²⁰ ⁴⁵²⁵ ⁴⁵³⁰ ⁴⁵³⁵ ⁴⁵⁴⁰ ⁴⁵⁴⁵ ⁴⁵⁵⁰ ⁴⁵⁵⁵ ⁴⁵⁶⁰ ⁴⁵⁶⁵ ⁴⁵⁷⁰ ⁴⁵⁷⁵ ⁴⁵⁸⁰ ⁴⁵⁸⁵ ⁴⁵⁹⁰ ⁴⁵⁹⁵ ⁴⁶⁰⁰ ⁴⁶⁰⁵ ⁴⁶¹⁰ ⁴⁶¹⁵ ⁴⁶²⁰ ⁴⁶²⁵ ⁴⁶³⁰ ⁴⁶³⁵ ⁴⁶⁴⁰ ⁴⁶⁴⁵ ⁴⁶⁵⁰ ⁴⁶⁵⁵ ⁴⁶⁶⁰ ⁴⁶⁶⁵ ⁴⁶⁷⁰ ⁴⁶⁷⁵ ⁴⁶⁸⁰ ⁴⁶⁸⁵ ⁴⁶⁹⁰ ⁴⁶⁹⁵ ⁴⁷⁰⁰ ⁴⁷⁰⁵ ⁴⁷¹⁰ ⁴⁷¹⁵ ⁴⁷²⁰ ⁴⁷²⁵ ⁴⁷³⁰ ⁴⁷³⁵ ⁴⁷⁴⁰ ⁴⁷⁴⁵ ⁴⁷⁵⁰ ⁴⁷⁵⁵ ⁴⁷⁶⁰ ⁴⁷⁶⁵ ⁴⁷⁷⁰ ⁴⁷⁷⁵ ⁴⁷⁸⁰ ⁴⁷⁸⁵ ⁴⁷⁹⁰ ⁴⁷⁹⁵ ⁴⁸⁰⁰ ⁴⁸⁰⁵ ⁴⁸¹⁰ ⁴⁸¹⁵ ⁴⁸²⁰ ⁴⁸²⁵ ⁴⁸³⁰ ⁴⁸³⁵ ⁴⁸⁴⁰ ⁴⁸⁴⁵ ⁴⁸⁵⁰ ⁴⁸⁵⁵ ⁴⁸⁶⁰ ⁴⁸⁶⁵ ⁴⁸⁷⁰ ⁴⁸⁷⁵ ⁴⁸⁸⁰ ⁴⁸⁸⁵ ⁴⁸⁹⁰ ⁴⁸⁹⁵ ⁴⁹⁰⁰ ⁴⁹⁰⁵ ⁴⁹¹⁰ ⁴⁹¹⁵ ⁴⁹²⁰ ⁴⁹²⁵ ⁴⁹³⁰ ⁴⁹³⁵ ⁴⁹⁴⁰ ⁴⁹⁴⁵ ⁴⁹⁵⁰ ⁴⁹⁵⁵ ⁴⁹⁶⁰ ⁴⁹⁶⁵ ⁴⁹⁷⁰ ⁴⁹⁷⁵ ⁴⁹⁸⁰ ⁴⁹⁸⁵ ⁴⁹⁹⁰ ⁴⁹⁹⁵ ⁵⁰⁰⁰ ⁵⁰⁰⁵ ⁵⁰¹⁰ ⁵⁰¹⁵ ⁵⁰²⁰ ⁵⁰²⁵ ⁵⁰³⁰ ⁵⁰³⁵ ⁵⁰⁴⁰ ⁵⁰⁴⁵ ⁵⁰⁵⁰ ⁵⁰⁵⁵ ⁵⁰⁶⁰ ⁵⁰⁶⁵ ⁵⁰⁷⁰ ⁵⁰⁷⁵ ⁵⁰⁸⁰ ⁵⁰⁸⁵ ⁵⁰⁹⁰ ⁵⁰⁹⁵ ⁵¹⁰⁰ ⁵¹⁰⁵ ⁵¹¹⁰ ⁵¹¹⁵ ⁵¹²⁰ ⁵¹²⁵ ⁵¹³⁰ ⁵¹³⁵ ⁵¹⁴⁰ ⁵¹⁴⁵ ⁵¹⁵⁰ ⁵¹⁵⁵ ⁵¹⁶⁰ ⁵¹⁶⁵ ⁵¹⁷⁰ ⁵¹⁷⁵ ⁵¹⁸⁰ ⁵¹⁸⁵ ⁵¹⁹⁰ ⁵¹⁹⁵ ⁵²⁰⁰ ⁵²⁰⁵ ⁵²¹⁰ ⁵²¹⁵ ⁵²²⁰ ⁵²²⁵ ⁵²³⁰ ⁵²³⁵ ⁵²⁴⁰ ⁵²⁴⁵ ⁵²⁵⁰ ⁵²⁵⁵ ⁵²⁶⁰ ⁵²⁶⁵ ⁵²⁷⁰ ⁵²⁷⁵ ⁵²⁸⁰ ⁵²⁸⁵ ⁵²⁹⁰ ⁵²⁹⁵ ⁵³⁰⁰ ⁵³⁰⁵ ⁵³¹⁰ ⁵³¹⁵ ⁵³²⁰ ⁵³²⁵ ⁵³³⁰ ⁵³³⁵ ⁵³⁴⁰ ⁵³⁴⁵ ⁵³⁵⁰ ⁵³⁵⁵ ⁵³⁶⁰ ⁵³⁶⁵ ⁵³⁷⁰ ⁵³⁷⁵ ⁵³⁸⁰ ⁵³⁸⁵ ⁵³⁹⁰ ⁵³⁹⁵ ⁵⁴⁰⁰ ⁵⁴⁰⁵ ⁵⁴¹⁰ ⁵⁴¹⁵ ⁵⁴²⁰ ⁵⁴²⁵ ⁵⁴³⁰ ⁵⁴³⁵ ⁵⁴⁴⁰ ⁵⁴⁴⁵ ⁵⁴⁵⁰ ⁵⁴⁵⁵ ⁵⁴⁶⁰ ⁵⁴⁶⁵ ⁵⁴⁷⁰ ⁵⁴⁷⁵ ⁵⁴⁸⁰ ⁵⁴⁸⁵ ⁵⁴⁹⁰ ⁵⁴⁹⁵ ⁵⁵⁰⁰ ⁵⁵⁰⁵ ⁵⁵¹⁰ ⁵⁵¹⁵ ⁵⁵²⁰ ⁵⁵²⁵ ⁵⁵³⁰ ⁵⁵³⁵ ⁵⁵⁴⁰ ⁵⁵⁴⁵ ⁵⁵⁵⁰ ⁵⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶⁰ ⁵⁵⁶⁵ ⁵⁵⁷⁰ ⁵⁵⁷⁵ ⁵⁵⁸⁰ ⁵⁵⁸⁵ ⁵⁵⁹⁰ ⁵⁵⁹⁵ ⁵⁶⁰⁰ ⁵⁶⁰⁵ ⁵⁶¹⁰ ⁵⁶¹⁵ ⁵⁶²⁰ ⁵⁶²⁵ ⁵⁶³⁰ ⁵⁶³⁵ ⁵⁶⁴⁰ ⁵⁶⁴⁵ ⁵⁶⁵⁰ ⁵⁶⁵⁵ ⁵⁶⁶⁰ ⁵⁶⁶⁵ ⁵⁶⁷⁰ ⁵⁶⁷⁵ ⁵⁶⁸⁰ ⁵⁶⁸⁵ ⁵⁶⁹⁰ ⁵⁶⁹⁵ ⁵⁷⁰⁰ ⁵⁷⁰⁵ ⁵⁷¹⁰ ⁵⁷¹⁵ ⁵⁷²⁰ ⁵⁷²⁵ ⁵⁷³⁰ ⁵⁷³⁵ ⁵⁷⁴⁰ ⁵⁷⁴⁵ ⁵⁷⁵⁰ ⁵⁷⁵⁵ ⁵⁷⁶⁰ ⁵⁷⁶⁵ ⁵⁷⁷⁰ ⁵⁷⁷⁵ ⁵⁷⁸⁰ ⁵⁷⁸⁵ ⁵⁷⁹⁰ ⁵⁷⁹⁵ ⁵⁸⁰⁰ ⁵⁸⁰⁵ ⁵⁸¹⁰ ⁵⁸¹⁵ ⁵⁸²⁰ ⁵⁸²⁵ ⁵⁸³⁰ ⁵⁸³⁵ ⁵⁸⁴⁰ ⁵⁸⁴⁵ ⁵⁸⁵⁰ ⁵⁸⁵⁵ ⁵⁸⁶⁰ ⁵⁸⁶⁵ ⁵⁸⁷⁰ ⁵⁸⁷⁵ ⁵⁸⁸⁰ ⁵⁸⁸⁵ ⁵⁸⁹⁰ ⁵⁸⁹⁵ ⁵⁹⁰⁰ ⁵⁹⁰⁵ ⁵⁹¹⁰ ⁵⁹¹⁵ ⁵⁹²⁰ ⁵⁹²⁵ ⁵⁹³⁰ ^{5935</}

gerere cœpit, majoresque appetere res. ^a Nam quum Byzantio expugnato cepisset complures Perfarum nobiles, atque in his nonnullos regis propinquos: hos clam Xerxi remisit, simulans ex vinculis publicis effugisse: & cum his Gongylum Eretriensem, qui litteras regi redderet, in quibus hæc fuisse scripta Thucydides memoræ prodidit: *Pausanias dux Sparta, quos Byzantii ceperas, postquam propinquos tuos cognovit, tibi munera misit, seque tecum affinitate conjungi cupit. Quare, si tibi videtur, des ei filiam tuam nuptum. Id si feceris, & Spartam & ceteram Graciam sub tuam potestatem, se adjuvante, reddaturum pollicetur.* His de rebus si quid geri volueris, certum hominem ad eum mittas face, cum quo colloquatur. Rex tot hominum salute, tam sibi necessarium, magnopere gavissus, confestim cum epistola ¹⁰ Artabazum ad Pausaniam mittit, in qua cum collaudat, ac petit, ne cui rei parcat ad ea perficienda, quæ pollicetur. Si fecerit, nullius rei à se repulsam laturum. Hujus Pausanias voluntate cognitâ, alacrior ad rem gerendam factus, in suspicionem cecidit Lacedæmoniorum. In quo factò domum revocatus, accusatus capitis, absolvitur: multatur tamen pecuniâ. Quam ob causam ad classem remissus non est. ^b At ille post non multò, suâ sponte ad exercitum ²⁰ rediit, & ibi non callidâ, sed dementi ratione cogitata patefecit. Non enim mores patrios solum, sed etiam cultum vestitumque mutavit. Apparatu regio utebatur. ¹¹ veste Medicâ: ¹² satellites Medi & Ægyptii sequebantur: epulabatur more Perfarum luxuriosius, quam qui aderant, perpeti possent. Aditum petentibus conveniendi non dabat: superbè respondēbat, & crudeliter imperabat. Spartam redire volebat. ¹³ Colonas, qui locus in agro Troade est, se contulerat: ibi consilia cùm patriæ, tum sibi inimica capiebat. Id postquam Lacedæmonii resceverunt, ¹⁴ legatos ad eum cum scytala miserrunt, in qua more illorum erat

INTERPRETATIO.

^b Ille verò post breve tempus privato consilio ad castra reversus est.

NOTÆ.

⁹ Nam quum Byzantio expugnato.] Urbe Thraciæ ad Bosphorum sita, nunc Constantinop. a Constantino instauratore victa.

¹⁰ Artabazum ad Pausaniam mittit.] Artabazus ille summus Xerxis præfectus fuit, de quo Herodorus lib. 9. & Thucydides lii. 1. quod paret ex ejus nominis Etymologiâ, Hefychius, Stephanus.

¹¹ Veste Medicâ.] Ut ostenderet se jam ad Medos & Perlas defecisse. Medorum autem vellem purpuream fuisse scribit Xenoph. lib. 1. de Cyri vitâ.

¹² Satellites Medi & Ægyptii sequebantur.] Quales Perfarum Reges habent, qui

Doryphori dicuntur & Melophori, quia aurea mala hastis præfixa ferunt, vel à colore vestis Melino. Ælianus, & Athenæus lib. 12. cap. 3.

¹³ Colonas.] De hoc loco meminit Thucydides lib. 1. c. 8. Non procul à Lampfaci, Milesiorum Colonia. Strabo lib. 13.

¹⁴ Legatos ad eum cum scytalâ miserrunt.] Scytala, quantum hic ego conjicio, epistolæ iussoriz & comminatoriz genus est, sigillo quodam publico obfirmatæ, quâ Lacedæmonii ad revocandos Imperatores suos uti solebant, cujus formam depingunt Plutarchus in Lylandro, & Gellius lib. 17.

scriptum, nisi domum reverteretur, se capitis eum damnaturos. Hoc nuncio motus, sperans se etiam pecuniâ & potentiâ instans periculum posse depellere, domum rediit. Huc ut venit, ab ephoris in vincula publica conjectus est. ¹⁵ Licet enim legibus eorum, cuius ephoro hoc facere regi. Hinc tamen se expedivit: neque eò magis carebat suspitione, nam opinio manebat, eum cum rege habere societatem. ¹⁶ Est genus quoddam hominum, quod Helotes vocatur, quorum magna multitudo agros Lacedæmoniorum colit, servorumque munere fungitur. Hos quoque sollicitare spe libertatis exilimabatur. Sed quòd harum rerum nullum erat apertum crimen, quo argui posset, non putabant de tali tamque claro viro suspicionibus oportere judicari: sed expectandum, dum se ipsa res aperiret. Interim Argilius quidam adolescentulus, quem puerum Pausanias amore Venero dilexerat, cum epistolam ab eo ad Artabazum accepisset, eique in suspitionem venisset, aliquid in ea de se esse scriptum, quòd nemo eorum redisset, qui super tali causa eodem missi erant: vincula epistolæ laxavit, signoque detractò, cognovit, si pertulisset, sibi esse pereundum. Erant in eadem epistola quæ ad ea pertinebant, quæ inter regem Pausaniamque convenerant. Has ille litteras ephoris tradidit. Non est prætereunda gravitas Lacedæmoniorum hoc loco. Nam ne hujus quidem indicio impulsus sunt, ut Pausaniam comprehenderent: neque priùs vim adhibendam putaverunt, quàm se ipse indicasset. Itaque huic indici, quid fieri vellent, præceperunt. ¹⁷ Fanum Neptuni est Tænari, quod violari nefas putant Græci: eò ille index confugit: in ara confedit. Hanc juxta, locum fecerunt, ex quo posset audiri, si quis quid loqueretur cum Argilio. Huc ex ephoris quidam descenderunt. Pausanias ut audivit, Argilium confugisse in aram, perturbatus eò venit. ¹⁸ Quem quum supplicem dei videret in ara sedentem, quærit, causæ quid sit tam recitino consilio. Huic ille quid ex litteris comperisset, aperit.

INTERPRETATIO.

c. Quàm se reum exhibuisset.

NOTÆ.

¹⁵ Licet enim cuiusvis Ephoro, legibus eorum, hoc facere Regi.] De Ephorum potestate supra diximus.

¹⁶ Est genus quoddam hominum quod Helotes vocatur.] Erant servi publici apud Lacedæmonios, præpositi agris arandis & colendis, quorum tamen tantum jus erat, ut civitatem Spartanam assequi possent. De quibus vide Thucydidem lib. 1. c. 6. Platonem 6. de Legibus, Aristot. 11. Politic. c. 7. Horum fides erat admodum lu-

brica, & impulsu ad mutationem facilis, Polyæn. l. 1.

¹⁷ Fanum Neptuni est Tænari.] Tænarus promontorium est Laconicæ regionis, in quo fauces erant ad inferos descendentes, quò hippocampos suos Neptunus subducere credebatur, unde fanum ipsi dicatur est.

¹⁸ Quem quum supplicem Dei.] Id est, Neptuni.

Tanto magis Pausanias perturbatus orare cœpit, ne enuntiaret, his se meritum de illo optime, proderet. ^d Quod si eam veniam sibi dedisset, tantisque implicis rebus sublevasset, magno esse ei primum futurum. His rebus ephori cognitis, latius putaverunt in urbe eum comprehendere, quod, quum essent profecti, Pausanias placato Argilio (ut putabat) Lacedæmonem reverteretur: in itinere, e quum jam in eo esset, ut comprehenderetur, è vultu cujusdam ephori, qui eum admonere cupiebat, insidias sibi fieri intellexit. Itaque paucis antè gradibus, quàm qui sequebantur, ¹⁹ in ædem Minervæ, quæ Chalciæcus vocatur, confugit. Hinc ne exire posset, statim ephori ²⁰ valvas ejus ædis obstruxerunt, tectumque sunt demoliti, e quod facilius sub dio interiret. Dicitur eo tempore matrem Pausaniæ vixisse: eamque jam magno natu, postquam de scelere filii comperit, in primis ad filium claudendum, lapidem ad introitum ædis attulisse. Sic ²¹ Pausanias magnam belli gloriam turpi morte maculavit. Hic quum semianimis de templo elatus esset, ²² confestim animam efflavit. Cujus mortui corpus quum eodem nonnulli dicerent inferri oportere, quod hi qui ad supplicium essent dati: displicuit pluribus; & procul ab eo loco infoderunt, in quo erat mortuus. ²³ Inde postoriùs, Dei Delphici ²⁰ responso erutus, atque eodem loco sepultus, ubi vitam posuerat.

INTERPRETATIO.

^d Quod si eo beneficio se devinxisset.

^e Quum jam prope esset ut caperetur.

^f Ut celerius sub aperto culo moreretur;

^g Eamque jam longævam.

NOTÆ.

¹⁹ In ædem Minervæ qua Chalciæcus vocatur.] De eadem Æde Minervæ sacra loquitur Thucydides lib. 1. in quam velut ad Asylum facinorosi confugisse videntur, hucque fugientes impunitate donari: Chalciæcus dictus, teste Suida, δ, ἐν Χαλκιδεύῳ σινὸς οἶκος ὃς ὁνομαζομένης τοῖς ἐν Ἐλλάδι φύλας ἀποτὲς κτίσται.

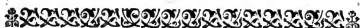
²⁰ Valvas ejus ædis obstruxerunt.] Non Ephoros, sed Patrem Pausaniæ eas obstruxisse ait Plutarch. qua in re errare videtur, quemadmodum & in ejus Patris nomine, quem Agefilaum vocat; eum fit Cleombrotus, ut supra dictum est; id vero Matri ejus imputat Nepos, ut infra legitur, cui nomen erat Theano, Polyano

authore lib. 8.

²¹ Confestim animam efflavit.] Huic opinioni adversatur Xenophon lib. 3. de rebus Græciæ, scribitque Pausaniam damnatum Tegeam profugisse, ibique morbo periisse.

²² Inde postoriùs Dei Delphici responso erutus.] Diodorus ait Apollinem, qui Delphicus Deus dicitur, Lacedæmonis iratum, quod supplicium Asylum violasset, respondisse, Supplicem Deo restitui oportere; quod quum fieri non posse viderent, pro uno corpore vivo duas statuas Pausanie posuisse. Sic etiam ferè Thucydides, lib. 1. sed præter duas statuas æneas, corpus ejus, oraculi mandato, huc delatum ac conditum esse scribit.

V.

CIMON MILTIADIS

FILIUS. AT HENIENSIS.

DURO admodum initio usus est adolescentiæ. Nam quum pater ejus ¹ litem æstimatam populo solvere non potuisset, ob eamque causam in vinculis publicis decessisset: Cimon eadem custodiâ tenebatur, ² neque legibus Atheniensium emitti poterat, nisi pecuniam, quâ pater multatus esset, solvisset. Habebat autem in matrimonio ³ sororem suam germanam nomine Elpinicen, non magis amore, quàm patrio more ductus. Nam Atheniensibus licet, eodem patre natas, uxores ducere. ⁴ Hujus conjugii cupidus Callias quidam, non tam generosus quàm pecuniosus, qui magnas pecunias ex metallis fecerat, egit cum Cimone ut eam sibi uxorem daret: id si impetrasset, se pro illo pecuniam soluturum. ⁵ Is quum talem conditionem aspernaretur, Elpinice negavit se passuram Miltiadis progeniem in vinculis publicis interire, quoniamque prohibere posset, se Calliæ nupturam, si ea, quæ polliceretur, præstitisset. Tali modo custodiâ liberatus Cimon, celeriter ad principatum pervénit. Habebat enim satis eloquentiæ, summam liberalitatem, magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris, quòd cum patre à puero in exercitu fuerat versatus.

INTERPRETATIO.

¹ Durissimum habuit juvenitatis exordium.

NOTÆ.

¹ Litem æstimatam populo solvere non potuisset.] Nimirum quinquaginta talentis, ut supra in Miltiade. Vide Senecam lib. 4. Controvers. 26. & Quintil. Dec. 103.

² Neque legibus Atheniensium emitti poterat.] Tyrannorum filii, apud Græcos, parentum crimina luebant; ut scribit Alex. Neapol. lib. 11. c. 16.

³ Sororem suam germanam.] Ut in præfatione.

⁴ Hujus conjugii cupidus Callias qui-

dam.] Vir ditissimus, qui apud Athenienses ἀρχαῖων dictus, quod ex puteis & fodinis divitias parasset. Hunc sordidè divitem natum vocat Seneca controversiâ 24. lib. 4. De hoc Divine vide Athenæum lib. 12. c. 8. & 17. Et Theophrastum lib. 11.

⁵ Is quum talem conditionem aspernaretur.] Contrà, facilem illum & paratum ad hanc conditionem asserit Plutarchus.

Itaque hic & populum urbanum in sua tenuit potestate, & apud exercitum plurimum valuit auctoritate. 7 primum imperator apud flumen Strymona⁶ magnas copias Thracum fugavit: 8 oppidum Amphipolim constituit, eoque decem millia Atheniensium in coloniam misit. Idem 10 iterum apud Micalen¹¹ Cypriorum & Phœnicum ducenturum navium classem devictam cepit: eodemque die pari fortuna in terra usus est. Namque hostium navibus captis, 12 statim ex classe copias suas eduxit, barbarorum uno concursu maximam vim profestavit. Quâ victoriâ, magnâ prædâ potius, quam domum revertetur, quod jam nonnullæ insulæ propter acerbitatem imperii defecerant, bene animatas confirmavit, alienatas ad officium redire cœgit. 13 Scyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant, 14 quod contumaciis se gesserat, vacuefecit: 15 Sessores veteres urbe insulæque eiecit, 16 agros civibus divisit. 17 Thasios opulentia fretos, 18 suo adventu fregit. His ex manubiis arx Athenarum, quâ ad meridiem vergit, est ornata. Quibus rebus quum unus in civitate maximè floreret, incidit in eandem invidiam quàm pater suus cæterique Atheniensium principes. 19 Nam testarum suffragiis, quod il-

INTERPRETATIO.

6 Bene affectas corroboravit.

NOTA.

6. Itaque hic & populum urbanum.] Id est, in urbe morantem.

7. Primum Imperator ad flumen Strymonem.] Quo Macedonia à Thracia dividitur.

8. Magnas copias Thracum.] Quia tunc Thracæ in Persarum exercitu militabant.

9. Oppidum Amphipolim constituit.] Sic dictum, quod virumque Strymone fluvio alluitur. Plin. 4. 10. 23. & aliis in locis. Urbs ista media est Macedoniam inter & Thraciam; hodie Chrysopoli.

10. Iterum apud Micalen.] Nomen montis in Catiâ, Ad Eurymedontem fluvium in Pamphiliâ pugnam commissam fuisse ait Pompon. Mela lib. 1. c. 14.

11. Cypriorum & Phœnicum.] De Cypro insula jam dictum est in Pausania, Phœnices verò populi à Phœniciâ oriundi: Phœnicia autem Regio est Syriæ maritima, Judææ contermina, cujus præcipue urbes fuerunt, Tyrus & Sydon ad mare.

12. Statim ex classe copias suas eduxit.] De hoc Strategem. Polyæn. lib. 1.

13. Scyrum, quam eo tempore Dolopes

incolebant.] Scyros insula est in Ægeo mari, in qua Achilles feminam menius delituit inter Lycomedis Regis filias. Dolopes verò populi erant Thessaliæ, ejus regione Scyros sita est, prope Pindum habitabant, unde Achelous amnis ad Echinadas cursum præcipitat.

14. Quod contumaciis se gesserat, vacuefecit.] Id est, Insulam à Dolopibus, qui, ut refert Plutarchus, pyratiam artem exercebant, occupatam repurgavit.

15. Sessores veteres urbe insulæque eiecit.] Quidam legunt Possessores; solos tamen Dolopes inde eiecit propter eorum rapinas vult Plutarchus.

16. Agros civibus divisit.] Id est, Coloniam huc deduxit, cui agros hujus insulæ distribuit.

17. Thasios opulentia fretos.] Thasus insula est maris Ægei, Thraciæ adiacens, generosis viisibus, & insigni marmoris genere nobilitata; unde Thasii, quos Cimon navali prælio debellavit.

18. Nam testarum suffragiis.] De Ostracismo supra dictum est in Miltiade, & Themistocle.

¹⁹ *ἵσταντο* vocant, decem annorum exilio multatus est. Cujus facti celeritudo Athenienses quam ipsum poenituit. Nam quum ille fortis animo, invidiæ ingratorum civium cessisset, bellumque Lacedæmonii Atheniensibus indixissent; confestim notæ ejus virtutis desiderium consequutum est. Itaque post annum quintum, quo expulsus erat, in patriam revocatus est. ²⁰ Ille, quod hospitio Lacedæmoniorum utebatur, satis existimans eos, & cives suos inter se unâ voluntate consentire, quam armis contendere; Lacedæmonem suâ sponte est profectus, pacemque inter duas potentissimas civitates conciliavit. Post neque ita multo in Cyprum cum ducentis navibus imperator missus, quum ejus majorem partem insulæ devicisset, ²¹ in morbum implicitus, ²² in oppido Citio est mortuus. Hunc Athenienses non solum in bello, sed in pace diu desideraverunt. Fuit enim tantâ liberalitate, quum compluribus locis prædia hortosque haberet, ut nunquam eis custodem posuerit, si uctus servandi gratiâ, ne quis impediretur quod minus ejus rebus, quibus vellent, frueretur. ²³ Semper eum pedissequitur cum nummis sunt secuti, ut si quis opis ejus indigeret, haberet, quod statim daret, ²⁴ ne differendo videretur negare. ²⁵ Sæpe quum aliquem offensum fortunâ, videret minus bene vestitum, suum amiculum dedit. Quotidie sic cæna ei coquebatur, ²⁶ ut quos invocatos vidisset in foro, omnes devocaret: quod facere nullum diem prætermittebat. Nulli fides ²⁷ ejus, nulli opera, nulli res familiaris defuit: multos locupletavit. Complures pauperes mortuos ²⁸ qui unde esserentur, non reliquissent, suo sumptu exulit. Si se gerendo minimè est mirandum, ²⁹ si & vita ejus fuit secura, & mors acerba.

I N T E R P R E T A T I O.

c Quum non tardè aliquem foris sibi obviū cerneret male indutum.

d Ut quos in foro non invitatos aspiceret, universos invitaret.

e Quibus non supererat unde summi ipsi pararetur, suis impensis paravit.

f Si & tantè vixit, & cum omnium lucum obiit.

N O T A.

¹⁹ Ille quod hospitio Lacedæmoniorum utebatur. Quia, scilicet, in Spartanorum agris exulabat Ostriacisni causâ.

²⁰ In oppido Citio est mortuus. Hanc urbem expugnâam à Cimone negat Thucydides lib. 1. c. 6. Immo vero in obsidione urbis morte fuisse eum occupatum ait; cui opinioni Diodorus adversatur; nam & Citium expugnasse, & in cives ejus humanum se præbuisse scribit, unde Plutarchus refert ex Nausicrate Rhetore Cirense quoddam Cimonis sepulchrum coluisse, qui Oraculi cujusdam jussu eum quasi Deum in adversitatibus

venerantur. Citium autem est urbs Cyprî in quâ Zeno Stoicorum Sectæ conditor natus est.

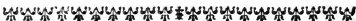
²¹ Semper eum pedissequitur cum nummis sunt secuti. Hos hodie ab elemosynis ministros dicimus. De Cimonis liberalitate, idem refert Plutarch. in Pericle.

²² Ne differendū videretur negare. Cui sententiæ illud P. Syri conforme est. Beneficiū his dat, qui dat celeriter. Et illud Ausonii:

Gratia qua tarda est, ingrata est gratia,
Namque,

Qua fieri properat gratia, gratia magis.

D ij

V L.

LYSANDER.

LACEDÆMONIUS.

AGNAM reliquit sui famam, magis felicitate quam virtute partam. Athenienses enim ¹ in Peloponnesios sexto & vigesimo anno bellum gerentes consecisse apparet. Id quā ratione consecutus sit, latet. Non enim virtute sui exercitus, sed immodestia factum est adversariorum, ² qui quoddam dicto audientes imperatoribus sui non erant, dispersati in agris, relictis navibus, in hostium venerunt potestatem. Quo facto Athenienses se Lacedæmoniis dederunt. Hanc victoriā Lysander elatus, quum antea semper fastidiosus audaxque fuisset, ³ sic sibi indulgit, ut ⁴ eius operā in maximum odium Græciæ Lacedæmonii pervenerint. Nam quum hanc causam Lacedæmonii distitissent sibi esse belli, ut Atheniensium impotentem dominationem refringerent: postquam apud ⁵ Ægos flumen Lysander classem hostium est potius, nihil aliud molitus est, quā ut omnes civitates in sua teneret potestate, quum ⁶ id se Lacedæmoniorum causā facere simularet. Namque undique qui Atheniensium rebus fluduiscent, ejectis, ⁷ decem delegerat in unaquaque civitate, quibus summum imperium potestatemque omnium rerum committeret. Horum in numerum nemo admittebatur

INTERPRETATIO.

¹ Qui quia suorum Ducum mandatis minime obtemperabant.

² Adde se impotenter gessit.

NOTÆ.

¹ LYSANDER.] Aristocleti filius, ex Heraclicidarum genere. Plutarchus in Lysandro.

² LACEDÆMONIUS.] Apud Athenienses lib. 6. Moihacem eum fuisse assertit Theopompus. Idem quoque testatur Ælianus lib. 12. c. 43. *Quod nomen imponebatur iis, quas Patres in Gymnasia luepletum, exercitatum mitterent.* Alii Moihaces volunt fuisse conditione servas; à verbo Græco μῆταξ, *verna*; vel μῆταξ *labor*.

³ In Peloponnesios.] Peloponnesii à Pe-

loponnesio dicti, peninsula que hodie Morea, de qua supra.

⁴ Ægos.] Cherfoneisi Thraciæ fluvius, ad cuius ostia Atheniensium classem à Lysandro aut capta fuit, aut submersa; sic dictus quasi Capræ fluvius. Plinius lib. 2.

⁵ Decem delegerat.] Hos Xenophon *δικογχιάρ* vocat lib. 3. de rebus gr. Athenis autem 30. præfecerat, decem verò, Piræo. Plutarch. Hi post ea urbem præfesserunt, dictique sunt 30. anni. Xenophon ibidem.

ⁱ nisi qui aut ejus hospitio contineretur, ⁴ aut se illius fore proprium fide confirmarat. Ita decemvirali potestate in omnibus urbibus constituta, ipsius nutu omnia gerebantur, ⁵ cuius de crudelitate ac perfidia satis est unam rem exempli gratia proferre, ne de eodem plura enumerando fatigemus lectores. Victor ex Asia quum reverteretur, ⁷ Thasumque divertisset, quoddam ex civibus præcipua fide fuerat. erga Athenienses, proinde ac si iidem firmissimi solerent esse amici, qui constantes fuissent inimici ⁸ eam pervertere concupivit. Vidit autem, nisi in eo occultasset voluntatem, ⁹ futurum ut Thasii dilaberentur, ¹⁰ consulerentque rebus suis.

Desideratur hic exemplum Lysandri crudelitatis & perfidie in Thasos.

Itaque decemviralem suam potestatem, sui ab illo constitutam sustulerunt. Quo dolore incensus iniit consilia reges Lacedæmoniorum tollere, sed sentiebat id se sine ope deorum facere non posse, quoddam Lacedæmonii omnia ad oracula referre consueverant. ¹¹ Primum itaque ¹⁵ que Delphos corrumpere est conatus. Quum id non potuisset, ¹² Dodonam adortus est. Hinc quoque repullus, dixit se vota suscepisse, ¹³ quæ Jovi Hammoni solveret, existimans se Afros facilius corrupturum. Hac spe quum profectus esset in Africam, mulum

INTERPRETATIO.

ⁱ Nisi qui vel hospitium ejus numero | d Vel se penitus ipsi addictum sacra-
haberetur. | mento sponderet.

NOTÆ.

6 Cuius de crudelitate ac perfidia.] Hæc sunt illius perfidie argumenta, quod dicere solebat, ubi leonina pellis non proficeret, vulpinam esse assuendam. Item, pueros taxillis, homines verò iurejurando fallendos; vide Plutarchum, qui eum cum Syllâ comparat.

7 Thasumque divertisset.] Insulæ nomen simul & civitatis, de qua supra in Cimone.

8 Eam pervertere concupivit.] Id est, ab Atheniensium paribus ad Lacedæmoniorum partes eam abducere tentavit.

9 Futurum ut Thasii dilaberentur.] Id est, ut apertè deficerent.

10 Consulerent rebus suis.] Quandoquidem hic desunt nonnulla, conjiciendum est in iis quædam perfidie Lysandri exempla narrati; & fortè etiam quædam alia, propter quæ Ephori decemviralem potestatem ab eo in Civitatibus constitutam abrogarent. Vide ea de

re Plutarchum in Lysandro, & Diodorum lib. 12.

11 Primum itaque Delphos corrumpere est conatus.] Hos, nempe, qui in Templo Apollinis Delphici Oraculis præerant.

12 Dodonam adortus est.] Urbem Chaoniæ in Epiro Jovi sacram; ab hac urbe quernum illud nemus Dodoneum dictum, ubi templum & oraculum vevustissimum. Lege Sophoclem in Trachiniis, & Herodotum qui multa de hoc oraculo fabulose scripserunt.

13 Quæ Jovi Hammoni solveret.] Jovis oraculum fuit in Lybia, toto orbe celeberrimum, hic sub Arietis formâ Jupiter colebatur. Vide Q. Curtium lib. 4. c. 7.

14 Existimans se Afros.] Astri ab Africâ dicti, quæ terra est Orbis terrarum pars ferè tota sub Zonâ torridâ. Ideo autem se Afros facilius corrupturum putabat, quod sint lubricæ fidei, unde apud Livium, *Frans plusquam punica.*

- cum Antistites Jovis sefellerunt, nam non solum corrumpi non potuerunt, sed etiam legatos Lacedæmonia miserunt qui Lyfandrum accusarent, quod Sacerdotes fani corrumpere conatus esset. Accusatus hoc crimine, judiciumque absolutus sententiis, ¹⁵ Orchomeniis missus subsidio, occisus est à Thebanis, ¹⁶ apud Haliartum. Quam verè de eo foret judicatum, oratio indicio fuit, quæ post mortem in domo ejus reperta est, ¹⁷ in qua suadet Lacedæmoniis ut regiâ potestate dissolutâ, ex omnibus dux deligatur ad bellum gerendum: sed ita scripta, ut deorum videretur congruere sententiæ, quam ille ¹⁸ ose habiturum, pecuniâ fidens, non dubitabat. Hanc ei scripsisse ¹⁹ Cleon Halicarnassæus dicitur. Atque hoc loco non est prætereundum factum ²⁰ Pharnabazi satrapis regii. Nam quum Lyfander præfectus classis, in bello multa crudeliter avaræque fecisset, deque his rebus suspicaretur ad cives suos esse perlatum: petiit à Pharnabazo, ut ad ²¹ Ephoros sibi testimonium daret, quantâ sanctitate bellum gessisset, sociosque tractasset, deque ea re accuratè scriberet: magnam enim ejus auctoritatem in ea re futuram. Huic ille liberaliter pollicetur: ²² librum gravem multis verbis conscripsit, in quo summis eum fert laudibus. Quem cum legisset, probassetque, dum obsignatur, alterum ²³ pari magnitudine, ut discerni non posset, signatum subjecit, in quo accuratissimè ejus avaritiam perfidiamque accusarat. Hinc Lyfander domum quum redisset, postquam de suis rebus gestis apud maximum magistratum, quæ voluerat, dixerat, testimonii loco librum à Pharnabazo datum tradidit. Hunc, summo Lyfandro, quum Ephori ²⁴ cognovissent, ipsi legendum dederunt. Ita ille imprudens ipse suus fuit accusator.

INTERPRETATIO

a *Prolicam Epistolam exaravit, & penderosam.*

NOTÆ.

¹⁵ *Orchomeniis missus subsidio.*] Orchomenus, seu, Orchomenum Bæotiz oppidum, ad fluvium ejusdem nominis situm, cui olim Thebani tributum penderunt. Strabo l. 9. Fuit item ejus nominis in Arcadiâ, de quo non hic sermo est.

¹⁶ *Apud Haliartum.*] Nomen urbis Bæotiz, quam Haliartus Thefandri filius condidit, Strabo lib. 9.

¹⁷ *Cleon Halicarnassæus.*] Nomen Sophistæ ex Halicarnasso urbe Cariz principis, juxta quam fons Salmastius, quo veteres crediderunt lavantium corpora esse seminari.

¹⁸ *Pharnabazi Satrapis regii.*] Hic alterius Pharnabazi filius, olim Darii & postea Artaxerxis Satrapes, qui Alcibiadem interfecit. Diodor. lib. 14.

VIL

ALCIBIADES : CLINIÆ
FILIUS ATHENIENSIS.

IN hoc natura quid efficere possit, videtur experta. Constat enim inter omnes, qui de eo memoriæ prodiderunt, nihil illo fuisse excellentius vel in vitiis vel in virtutibus. ² Natus in amplissima civitate, summo genere, ³ omnium ætatis suæ multò formosissimus : ad omnes res aptus confititurque plenus. Namque Imperator fuit summus mari & terrâ : disertus, ut in primis dicendo valeret : & tanta erat commendatio oris atque orationis, ut nemo ei dicendo posset resistere. ⁴ Dives, quum tempus posceret, laboriosus, patiens, liberalis, splendidus non minùs in vita quàm viçtu : affabilis, blandus, ⁵ temporibus callidissimè interviens. ⁶ Idem simul ac se remiserat, nec causâ suberat, quare animi laborem perferret, luxuriosus, dissolutus, libidinofus, intemperans reperiebatur : ut omnes admirentur, in uno homine tantam morum dissimilitudinem, tamque diversam naturam : ⁷ Educatus est in domo Periclis, ⁸ privignus enim ejus fuisse dicitur ⁹ eruditus ;

INTERPRETATIO.

² *Ubi ille animum relaxaverat.*

NOTÆ.

¹ *CLINIÆ FILIUS.*] Vide Plutarchum in Alcibiade.

² *Natus in amplissima civitate.*] Id est, Athenis.

³ *Omnium ætatis suæ multò formosissimus.*] Alcibiadis forma à Petronio celebratur, & à Val. Max. lib. 7. c. 9. præstantissima dicitur.

⁴ *Dives, quum tempus posceret, laboriosus.*] Id à *Nepote* referri videtur, quasi inter se pugnent divitiæ & labor, in Alcibiade tamen conveniant.

⁵ *Temporibus callidissimè interveniens.*] Illum Chamæleonti non absimilem fuisse scribit Plutarchus, quem etiam in eo vincebatur, quod Chamæleon colori candido se simulare non potest.

⁶ *Educatus in domo Periclis.*] Viri inter Athenienses clarissimi, plurimùmque autoritate pollentis, adeo per 40. annos temp. gubernaverit. Plutarch. vide.

⁷ *Privignus enim ejus fuisse dicitur.*] Immo sororis filium Diodor. Suidas. Aul. Gellius, lib. 25. c. 17. fuisse asserunt : quod tamen facile conciliari potest ; nam reverà si Pericles non Alcibiadis, at saltem uxoris ejus vitricus fuit, quia Hipponici filiam, quam Hyparetam vocat Plutarchus, Alcibiades uxorem habuit ; hujus vero Hipponici conjugem in uxorem postea duxit Pericles, Plutarch. in Pericle.

⁸ *Eruditus fuit à Socrate.*] Philosopho Atheniensi, qui Apollinis Oraculo omnium sapientissimus est judicatus,

- à Socrate. Socrum habuit Hipponicum, omnium Græcæ linguæ eloquentiâ ditissimum; ^b ut si ipse fingere vellet, neque plura bona reminisci, neque majora posset consequi, quàm vel fortuna vel natura tribuerat. Incunte adulescentiâ, amatus est à multis more Græcorum, in eis à Socrate, ^c de quo mentionem facit Plato ¹⁰ in Symposio. Namque cum induxit commemorantem se pernoctasse cum Socrate, neque aliter ab eo surrexisse, ac filius à parente debuerit. Posteaquam robustior est factus, non minùs multos amavit, in quorum amore, quoad licitum est, odiosa multa delicatè jocoseque fecit; ¹⁰ quæ referremus, nisi majora potioraque haberemus. ¹¹ Bello Peloponnesiaco, hujus consilio atque autoritate Athenienses bellum Syracusanis indixerunt: ad quod gerendum ipse dux electus est. Duo præterea collegæ dati, Nicias & Lamachus. Id quum appareretur, priusquam clas̃is exiret, accidit, ut unâ nocte ¹² omnes Hermæ, qui ¹³ in oppido erant Athenis, deiecerentur, præter unum, qui ante januam Andocidis erat, ¹⁴ Andocidisque Hermes vocat us est. Hoc quum appareret, non sine magna multorum consensione esse factum, quòd non ad privatam, sed ad publicam rem pertineret, magnus multitudini timor est injectus, ne qua repentina vis in civitate existeret, ²⁰ quæ libertatem opprimeret populi. ¹⁴ Hoc maximè convenire in Alcibiadem videbatur, quòd & potentior & major, quàm privatus, existimabatur. Multos enim liberalitate devinxerat, & plures etiam operâ forensi suos reddiderat. Quare fiebat ut omnium oculis, quotiescunque in publicum prodisset, ad se converteret, neque ei par ²⁵ quisquam in civitate poneretur. Itaque non solum in eo spem habebant maximam, sed etiam timorem, ¹⁵ quòd & obesse plurimùm

INTERPRETATIO.

b *Us si ipse excogitare superes.*

c *Primos pariter judicio defensos sibi conciliat.*

NOTÆ.

⁹ *De quo mentionem facit Plato.*] De amore illo lege Aristophanem in nebulis.

¹⁰ *In Symposio.* [Id est, in libro qui inscribitur Sympotium, seu convivium.

¹¹ *Bello Peloponnesiaco.*] De quo Thucydides.

¹² *Omnes Hermæ.*] Id est, Mercurii statuz lapideæ quadrare, & ad cubi figuram conformatz, nimirum sine manibus, & quorum capita mutari poterant; unde Cicero ad Atticum lib. 1. *Hermæ*, inquit, illi tui *Pentelici cum capitibus avè's, de quibus ad me scripsisti, nunc admodum me delectant.* Ideo autem sine manibus, quod omnia, ut inquit Festus,

sermo sine manibus conficiat.

¹³ *Andocidisque Hermes.*] Andocides unus ex 10. præcipuis Athen. historibus.

¹⁴ *Hoc maximè convenire in Alcibiadem videbatur.*] Non dicèdè id factum Alcibiadi imputatum esse quidam scribunt; sed Argis qui privato tunc Alcibiadis hospitio continebantur, quique omnes propterea à civibus concili sunt. Diod. l. 13.

¹⁵ *Quid & obesse plurimùm.*] Ad hoc referitur quod Timon ille hominum osor unum Alcibiadem amabat, quod magno malo illum aliquando Atheniensibus fore prælagiret.

& prodesse

& prodesse poterat. Aspergebatur etiam infamiâ, ¹⁶ quod in domo sua facere mysteria dicebatur, quod nefas erat more Atheniensium, idque non ad religionem, sed ad conjurationem pertinere existimabatur. ⁴ Hoc crimine in contentione ab inimicis compellebatur. Sed instabat tempus ad bellum proficiscendi. Id ille intuens, neque ⁵ ignorans civium suorum consuetudinem, postulabat, ut si quid de se agi vellent, potius de præsentis quæstio haberetur, quàm absens invidiâ crimine accusaretur. Inimici verò ejus, quiescendum in præsentia, quia nocere se ei non posse intelligebant, & illud tempus expectandum decreverunt, quo exisset, ut sic absentem aggredirentur: itaque fecerunt. Nam postquam in Siciliam eum pervenisse crediderunt, absentem, quod sacra violasset, reum secerunt. Quâ de re quum ei nuncius à Magistratu in Siciliam missus esset, ut domum ad causam dicendam rediret, essetque in magna spe provinciæ bene administrandæ; non parere noluit, & in triremem, quæ ad ⁵ eum deportandum erat missa, ascendit: ¹⁷ ac Thurios in Italiam pervectus, multa secum reputans de immoderata civium suorum licentia crudelitæque erga nobiles: utilissimum ratus impendentem evitare tempestatem, clam se à custodibus subduxit, & inde primum ¹⁸ Elidem, ¹⁹ deinde Thebas venit. Postquam autem se capitis ²⁰ damnatum, bonis publicatis, audivit, & id quod usu venerat, Eumolpidas Sacerdotes à populo coactos, ut se devoverent, ejusque devotionis, quo testator esset memoria, exemplum in pila lapidea incisum esse positum in publico: Lacedæmonem demigravit. Ibi (²¹ ut ipse prædicare consueverat) non adversus patriam, sed ²

INTERPRETATIO.

à Reatu illo ad causam dicendam eum adversariis compellebant.

e Ut se diris devincerent, & quo execrationis illius memoria magis innotesceret.

NOTA.

¹⁶ *Quid in domo sua facere mysteria dicebatur.* Ad est, Ceresis sacra. Justino teste l. v. ab initio; quæ quidem nocte fiebant, eaque revelare nefas; at verò duplicis erant generis, magna seu quinquennalia; & parva seu triennalia, quæ de re consule Plin. lib. xi.

¹⁷ *Ac Thurios in Italiam pervectus.* Thurios, ab oppido Thurio inter Crathim & Sybarim amnes sito; unde Thuriæ regio ex qua Aug. Cæsar's majores oriundi erant. Sueton. Olim & ipsum oppidum Sybaris dicebatur. De ea urbe Diodorus lib. 12. & Strabo lib. 6. Porro legitur *Thuriarum*, & *Thurium*, rii.

¹⁸ *Elidem.* Peloponnesi regionem in

Occidentali Tractu non procul ab Olym-
pia. Virg. Georg. 3.

¹⁹ *Deinde Thebas.* Bæotiz oppidum ad Ismenum amnem, cui proximus mons Cithæron Sphingis fabulâ clarus.

²⁰ *Eumolpidas Sacerdotes.* Eumolpidæ, ab Eumolpo quodam Rege, quem Egyptii generis fuisse refert Diodorus. Vel ut alii placet, ab alio quodam, Eumolpo Atheniensi Poëtâ, quem Suidas Musæi Poëtæ, quidam Orphei filium dicunt. Hic ante Homerum fuisse traditur.

²¹ *Ut ipse prædicare consueverat.* Exat apud Xenophontem lib. 1. c. 10. hac de re popularis excusatio & absolutio.

E

- inimicos suos bellum gessit, quod iidem hostes essent civitati, nam quum intelligerent, se plurimum prodesse reipublicæ, ex ea eiecisse, plussque iræ suæ quàm utilitati communi paruisse. Itaque hujus confilio Lacedæmonii cum Persarum rege amicitiam fecerunt: ²² deinde Deceliam in Attica munierunt, præfidióque perpetuo ibi posito, in obsidione Athenas tenuerunt. Eiusdem operâ Ioniam à societate averterunt Atheniensium, quo factò multò superiores bello esse cœperunt. Neque verò his rebus tam amici Alcibiadi sunt facti, quàm timore ab eo alienati. Nam quum acerrimi viri præstantem prudentiam in omnibus rebus cognoscerent: pertinuerunt, ne charitate patriæ ductus, aliquando ab ipsis descisceret, & cum suis in gratiam rediret. Itaque tempus ejus interficiendi quærere instituerunt. Id Alcibiadi diutius celari non potuit, erat enim eâ sagacitate, ut decipi non posset; præsertim quum animum attendisset ad cavendum. Itaque ad Tissaphernem præfectum regis Darii se contulit. Cujus quum in intimam amicitiam pervenisset, & Atheniensium malè gestis in Sicilia rebus opes senescere, contrà Lacedæmoniorum crescere videret: iniitio ²³ cum Pisandro prætore, ²⁴ qui apud Samum exercitum habebat, per internuncios colloquitur, & de reditu suo facit mentionem. Erat enim eodem quo Alcibiades sensu, populi potentia non amicus, & optimatum fautor. ²⁵ Ab hoc destitutus, primum per Trasylbulum Lyci filium, ab exercitu recipitur, prætorique sit apud Samum. Pòst, ²⁷ suffragante Theramene, plebiscito restituitur, parique absens imperio præficitur simul cum Trasylbulo & Theramene. Horum imperio tanta commutatio rerum facta est, ut Lacedæmonii, qui paulò antè victores viguerant, perterriti pacem

NOTÆ.

²² Deinde Deceliam in Attica munierunt.] Agri Attici locus est, de quo frequenter loquitur Thucydides, quo munito Lacedæmonii Atheniensibus reditus cum è regione, tum ex argenti fodinis intercipiebant, & veluti obsidione Athenas tenebant. Vide Hoceratem in oratione de Pace.

²³ Cum Pisandro Prætor.] Scilicet Atheniensium.

²⁴ Qui apud Samum.] Samos, vel Samo insula est Icarii maris, ab Ionîa brevi freto discretà, nec procul ab Epheso, olim Jononi dicata, quod in ea nata esse crederetur. Est & alia in mari Ægeò ad Thraciam, quæ idcirco Samothracia dicitur.

²⁵ Ab hoc destitutus.] Legendum videretur, ad hoc, quod idem est ac præ-

terea, ita ut hic foret sensus. Ad hoc destitutus. Præterea ab amicis desertus: Nam à Pisandro non destitutus, immò adjutum scribit Thucydides. Tamen ex eodem Thucydide legitur reverà ab eo fuisse destitutum postea, & eo invito ab Atheniensibus Alcibiadem fuisse receptum; & rerum summæ præpositum: Vide lib. 8. sub finem; atque adeo nihil mutandum esse arbitror.

²⁶ Per Trasylbulum Lyci filium.] Trasylbulus Atheniensis dux, exul factus comparato exercitu omnia Athenis restituit, exulesque quos inter Alcibiades erat, plebiscito reduxit. Cicero Philipp. 1. & Val. Max. lib. 4. c. 1.

²⁷ Suffragante Theramene.] Nobili Atheniensis Agnonis filio. Vide Thucydidem lib. 8.

peterent. Victi enim erant quinque præliis terrestribus, ¹⁸ tribus navalibus: in quibus ducentas naves triremes amiserant, quæ captæ in hostium venerant potestatem. Alcibiades simul cum collegis receperat Ioniam, Hellespontum, multas præterea urbes Græcas, quæ in orasitæ sunt Asiæ, quarum expugnaverant complures ¹⁹: in his Byzantium. Neque minus multas consilio ad amicitiam adjunxerant, quod in captos ²⁰ clementiâ fuerant usi. Ita prædâ onusti, locupletato exercitu, maximis rebus gestis Athenas venerunt. ²¹ His quum obviam universa civitas in Pyræum descendisset, tanta fuit omnium expectatio visendi Alcibiadis, ut ad ejus triremem vulgus ²² conflueret, perinde ac si solus advenisset. Sic enim populo erat persuasum, & adversas superiores, & præsentis secundas res, accidisse ejus opera. ²³ Itaque & Siciliæ amissum, & Lacedæmoniorum victricias culpæ suæ tribuebant, quod talem virum è civitate expulissent. Neque id sine causâ arbitrari videbantur. Nam postquam exercitui præesse cœperat, neque terra, neque mari hostes pares esse poterant. Hic ut navi egressus est, quanquam Theramenes & Thraſybulus eisdem rebus præfuerant, simulque venerant in Pyræum, tamen illum unum omnes proſequébantur: (& id quod nunquam antea usu venerat, nisi Olympiæ victoribus) ²⁴ coronis aureis æneis-²⁵ que vulgò donabatur. ²⁶ Ille lacrymans talem benevolentiam civium suorum accipiebat, reminiscens pristini temporis acerbitatem. ²⁷ Postquam Aſtu venit, concione advocatâ, sic verba fecit, ut nemo tam ferus fuerit quin ejus casum lacrymarit, inimicumque his se ostenderit, quorum operâ, patriâ pulsus fuerat: perinde ac si ²⁸ alius populus, non ille ipse qui tum flebat, eum ²⁹ sacrilegii dam-

INTERPRETATIO.

¶ Quamobrem & quod Siciliam amiserant, & Lacedæmonii vicissent, impu- *tabant.*
gnant, & in urbem reversus.

NOTÆ.

¹⁸ *Tribus navalibus.*] Quorum primum ad Cyzicum, in quo Alcibiades Minderum Lacedæmoniorum Ducem interfecit. Xenoph. lib. 1.

¹⁹ *In his Byzantium.*] Proditione captum refert Xenophon, & proditorum nomina recenset lib. 1. In quo consentiunt Diodorus lib. 8. & Plutarchus in Alcibiade.

²⁰ *Clementiâ fuerant usi.*] Nam Byzantinis urbem suam reddiderunt, nec in eos saevierunt. Diodorus lib. 13.

²¹ *His quum obviam universa Civitas descendisset.*] De glorioso Alcibiadis in Patriam reditu lege Xenophontem lib. 1.

c. 10. Et Justin. lib. 5. c. 4.

²² *Coronis aureis æneisque vulgo donabatur.*] Sunt qui legant: Coronis aureis, tantilquæ. Ego vero vulgatam lectionem sequor, nec hic sit verborum sensus, nimirum Alcibiadem pro cujuslibet facultatibus duplici Coronarum genere donatum; à Divitibus quidem, aureis; à Pauperibus verò æneis. Ita Gebhardus in Alcibiade.

²³ *Ille lacrymans.*] Præ gaudio.

²⁴ *Sacrilegii damnaſſet.*] Id est, Cereis mysteriorum sacrum silentium violasse.

- nasset. Restituta ergo huic sunt publicè bona. ³⁵ Iidemque Eumolpida sacerdotes ^h rursus refectare sunt coacti, quicum devoverant, pilæque ille, ⁱ in quibus devotio fuerat scripta, in mare præcipitat. Hæc Alcibiadi lætitia minùs fuit diuturna. Nam quum ei essent omnes honores decreti, totaque respublica domi bellicque tradita, ut unius arbitrio gereretur, & ipse postulasset ut duo sibi collegæ darentur, Thrasybulus & Adimantus, neque id negatum esset: classe in Asiam profectus ³⁶ quòd apud Cymen minùs ex sententia rem gesserat, in invidiam recidit. Nihil enim eum non efficere posse ducebant. Ex quo fiebat, ut omnia minùs prosperè gesta, ejus culpæ tribuerent, quum eum aut negligenter aut malitiosè secisse loquerentur, sicut accidit. Nam corruptum à rege, capere Cymen noluisse arguebant. ^k Itaque huic maximè imputamus malo causam fuisse nimiam opinionem ingenii atque virtutis. Timebatur enim non minùs quàm diligebatur, ne secundà fortunà magnisque elatus opibus, tyrannidem conciperet. Quibus rebus factum est ut absenti Magistratum abrogarent, & alium in ejus locum substituerent. Id ille ut audivit, domum reverti noluit, ³⁷ & se Perinthum contulit, ibique tria castella communivit, ³⁸ Bornos, Byziam, Macrontichos: manùque collectà, primus Græciæ in Thraciam introiit: gloriosius exilimans barbarorum prædà locupletari quàm Graiorum. Qua ex re creverat cùm famà tùm opibus, magnamque amicitiam sibi ³⁹ cum quibusdam regibus Thraciæ pepererat. Neque tamen à charitate patriæ potuit recedere. Nam quum ⁴⁰ apud Ægos flumen Philocles prætor Atheniensium classem constituisset suam, ⁴¹ neque longè abesset Lyfander prætor Lacedæmoniorum qui in eo erat occupatus,

INTERPRETATIO.

- ^b Iterum ad eum sacris restituendum compulsi sunt, qui eum à sacris arcuerant.
ⁱ Quis excretio insculpta erat.
^k Quamobrem ex immoderata expe-

ctatione quam de prudentia, & ejus fortitudine conceperant, hoc præsetim malum oriri putamus.

NOTÆ.

³⁵ Iidemque illi Eumolpida Sacerdotes. Vide paulo supra.

³⁶ Quod apud Cymen.] Urbs est Æolidis prope Lesbum insulam; Pompon. l. 1. quæ & Cuma dicta est, Æoliarum urbium maxima, & fere metropolis.

³⁷ Esse Perinthum consulit.] Urbem Thraciæ ad Propontidem, quæ & Heraclæa dicitur.

³⁸ Bornos, Byziam, Macrontichos.] Bornos non alibi mihi occurrisse memini Byzia vero est arx regum Thraciæ à Tereti nefando crimine hirundinibus invisa; Plin. lib. 4. c. 11. Macrontichos autem

Oppidum est Thraciæ, non procul ab Isthmo Cherfonefi, sic dictum a longo muro, quem Miltiades ibi a Propontide ad Melanem sinum duxit, Cherfonefium à reliquâ excludens Thraciâ. Plin. ibidem.

³⁹ Cum quibusdam regibus Thraciæ.] Hos Diodorus lib. 8. Medocum & Seuthen vocat.

⁴⁰ Apud Ægos flumen,] Thraciæ, de quo jam supra.

⁴¹ Neque longè abesset Lyfander.] Tunc enim erat Lampfaci quæ urbs est in orâ Asiæ ad Propontidem. Vide Strabonem lib. 3.

ut bellum quam diutissime duceret, quoddam ipsis pecunia à rege sup-
 peditabatur: contra Atheniensibus exhaustis, præter arma & naves
 42 nihil erat super: Alcibiades ad Atheniensium venit exercitum,
 ibique presente vulgo agere cœpit, si vellent, se coacturum Lysan-
 drum aut dimicare, aut pacem petere. Lacedæmonios eò nolle con-
 fligere classe, quoddam pedestribus copiis plusquam navibus valcent.
 Sibi autem esse facile Scuthen regem Thracum deducere, ut eos terrâ
 depelleret. Quo factò necessarîo aut classe conficiendos, aut bellum
 composituros. Id etsi verè dictum Philocles animadvertēbat, ta-
 men postulari facere noluit, quoddam sentiebat se, Alcibiade recepto,
 nullius momenti apud exercitum futurum. Et si quid secundi evenis-
 set, nullam in ea re suam partem fore: contra ea, si quid adversi
 accidisset, se unum ejus delicti futurum reum. Ab hoc discedens Al-
 cibiades, *Quoniam, inquit, victoria patriâ repugnans, illud monco,*
juxta hostes castra habeas nautica. Periculum est enim ne immedesitâ
milium nostrorum occasio deat Lysandro nostri opprimendi exercitus.
 Neque ea res illum fecellit. Nam Lysander quum per speculatores
 comperisset, vulgum Atheniensium in terram prædatum exisse, na-
 vésque penè inanes relictas, tempus rei gerendæ non dimisit, eò-
 que impetu totum bellum delevit. At Alcibiades, victis Athenien-
 sibus, non satis tuta eadem loca sibi arbitrans, 43 penitus in Thraciam
 se supra Propontidem abdidit, sperans ibi facillimè suam fortunam
 oculi posse: falsò. Nam Thracæ postquam eum cum magna pecunia
 venisse senserunt, insidias ei fecerunt: qui ea, quæ apportavit ab-
 stulerunt, ipsum capere non potuerunt. Ille, cernens nullum locum
 sibi tutum in Græcia, 44 propter potentiam Lacedæmoniorum, ad
 Pharnabazum in Asiam transit. 45 Quem quidem ad eò sua cepit hu-
 militate, ut eum nemo in amicitia antecederet. Namque ei 46 Gru-
 nium dederat in Phrygia castrum, ex quo quinquaginta talenta ve-

INTERPRETATIO.

1 Hicque præsentibus militibus propone-
 re orsus est.

m Nullatenus se gloriæ participem fu-
 turum.

n Eâque aggressione bellum penitus
 confecit.

o Qui quidem sua urbanitatis causâ
 iam gratus fuit.

NOTÆ.

42 Nihil erat super.] Anastrophe, pro,
 nihil supererat.

43 Penitus in Thraciam se supra Pro-
 pontidem abdidit.] In Bithyniam profu-
 gisse ait Plutarchus; quod non prorsus
 alienum est à Nepotis mente; nam &
 Thracæ Bithyniæ partem incolebant, at-
 que ipsi Thracæ Bithyni dicti postquam
 in Asiam transfretaissent. Unde Claudia-

nus. *Thyni Thracæ erant, qua nunc Bi-
 thynia fertur.* Vide Plin. lib. 1. c. 31.

44 Propter potentiam Lacedæmoniorum.]
 Qui devictis Atheniensibus terra & mariâ
 Imperium obtinebant.

45 Grunium dederat in Phrygiâ.] Le-
 gitur & Grynium in exemplis Basilien-
 sibus. De hoc Castro loquitur lib. 3. de
 reb. gr.

Ægialis capiebat. Quā fortunā Alcibiades non erat contentus, neque Athenas victas Lacedæmoniis servire poterat pati. Itaque ad patriam liberandam omni ferebatur cogitatione, sed videbat id ⁴⁶ sine rege Persarum non posse fieri: ideoque eum amicum sibi cupiebat ad-
 5 jungi: neque dubitabat facile se consequuturum, si modò ejus conveniendi habuisset potestatem. ⁴⁷ Nam Cyrus fratrem ei bellum clam parare, Lacedæmoniis adjuvantibus, sciebat. Id si ei aperuisset, magnam se ab eo initurum gratiam videbat. Hæc quum moliretur, peteretque à Pharnabazo, ut ad regem mitteretur: ⁴⁸ eodem
 10 tempore Critias cæterique tyranni Atheniensium certos homines ad Lylandrum in Asiam miserunt, qui eum certiore facerent, nisi Alcibiadem sustulisset, nihil earum rerum fore ratum, quas ipse Athenis constituisset. Quare si suas res gestas manere vellet, illum persequeretur. ⁴⁹ His Lacon rebus commotus, statuit accuratius sibi agendum
 15 cum Pharnabazo. ⁵⁰ Huic ergo renunciat, quæ regi cum Lacedæmoniis essent; nisi Alcibiadem vivum aut mortuum tradidisset. Non tulit hoc satrapes, & violare clementiam, quàm regis opes minui maluit. ⁵¹ Itaque misit Sysamithren & Bagoam ad Alcibiadem interficiendum, ⁵² quum ille esset in Phrygia, iterque ad regem pararet.
 20 ⁵³ Missi, ⁵⁴ clam viciniori in qua tum Alcibiades erat, dant negotium, ut cum interficiant. Illi quum eum ferro aggredi non auderent, noctu

INTERPRETATIO.

p illi igitur abnegat Regi cum Lacedæmoniis quidquam fœderis esse.

q Ministri latenter iis quibus tum vicinus Alcibiades erat, curam imponunt,

NOTÆ.

46 Sine Rege Persarum.] Artaxerxe qui Dario succellera.

47 Nam Cyrus.] Artaxerxis fratrem, & Dorii filium, cui Pater testamento legiverat civitates quarum præfectus erat. Justin. lib. 5. c. 11.

48 Eodem tempore Critias.] 30. Tyrannorum apud Athenienses immanissimus. Cie. lib. 1. Tusc. quart. c. 96.

49 iis Lacon.] Id est, Lylander, Lacon dictus, quia Lacedæmon erat in Laconia.

50 Huic ergo renunciat, qua Regi cum Lacedæmoniis essent.] Aliquid sanè hic supplendum esse, aut restituendum putarem, hoc serè modo. Huic ergo renunciat fœdera, qua Regi cum Lacedæmoniis essent, stare non posse: nisi renunciare idem esset, ac irritum facere. Unde Cie. ad Atticum renunciare conditionem, id est, irritam facere. Renunciare alicuius proprium. Idem Cicero. Quod idem est

ac si Gallie diceretur, Declaret à quel-
 qu'un qu'en renonce au droit d'hospitalité
 avec eux. Renunciare vitæ. Sueton. Declaret qu'on renonce à la vie.

51 Itaque misit Sysamithren & Bagoam.] Sysamithren Pharnabazi patruum fuisse quidam volunt ex Plutarcho, quod nomen Persicum est. Bagoam verò, non tam nomen esse proprium, quam commune, apud Persas Eunuchum significans, verisimile est.

52 Quum ille esset in Phrygia.] Min-
 Azie regione, Cariz, Lydie, Mysie, &
 Bithyniæ finitima; duplex est, superior &
 inferior; in hac postrema situm erat Ilium
 ad Montis Ida radices.

53 Clam viciniori.] Hanc vicinioritatem
 Melissam vocatam scribit Athenæus lib. 13.
 Quam urbis nomen esse volunt Geographi;
 hæcque fuisse Phrygiæ civitatem testatur idem Athenæus ibidem c. 12.

ligna contulerunt circa casam eam, in qua quiescebat, eamque succenderunt, ut incendio conficerent quem manu superari posse distinebant. Ille autem sonitu flammæ excitatus, quod gladius ei erat subductus ⁵⁴ familiaris sui subalare telum eripuit. Namque erat cum eo quidam ex Arcadia hospes, qui nunquam discedere voverat. Hunc sequi se jubet, & id quod in præsentia vestimentorum fuit, arripuit. ⁵⁵ His in ignem eiec'tis, flammæ vim transiit. Quem ut barbari incendium effugisse viderunt, eminus ⁵⁶ telis missis interfecerunt, cæputque ejus ad Pharnabazum retulerunt. ⁵⁷ At mulier quæ cum eo vivere consueverat, muliebri sua veste contectum, ædificii incendio mortuum cremavit, quod ad vivum interimendum erat comparatum. Sic Alcibiades, annos circiter quadraginta natus, diem obiit supremum. ⁵⁸ Hunc infamatum à plerisque tres gravissimi historici summis laudibus extulerunt: Thucydides, qui ejusdem ætatis fuit: ⁵⁹ Theopompus, qui fuit post aliquanto natus: & ⁶⁰ Timæus, qui quidam duo maledicentissimi, nescio quomodo in illo uno laudando consenserunt. Nam ea, quæ suprà diximus, de eo prædicarunt, atque hoc amplius, quum Athenis splendidissimæ civitate natus esset, omnes Athenienses splendore ac dignitate vitæ superasse. Postquam inde expulsus; Thebas venerit, adeo studiis eorum inservisse, ut nemo cum labore corporisque viribus posset æquiparare. ⁶¹ Omnes enim Bæotiæ magis firmitati corporis quàm ingenii acuminis infer-

INTERPRETATIO.

æ Seroi sui pugionem extrahit.

NOTÆ.

⁵⁴ *Familiaris sui subalare telum eripuit.*] Quod sica est, seu pugio, sic dictum quia ejus erat brevitatis, ut sub alis gestari posset.

⁵⁵ *Itis in ignem eiec'tis.*] Ut nempe suo pondere vim flammæ obruerent.

⁵⁶ *Telis missis interfecerunt.*] Varii varia de Alcibiadis morte referunt; alii in cubiculo in quo dormiebat crematum esse dicunt, ut Justin. lib. 5. c. 8. his verbis: *Cum occidi aperit non posset, vivus in cubiculo in quo dormiebat, crematus est.* Contra vero Aristoteles lib. 6. de naturâ animalium c. 29. in Elapho Asiæ monte occubuisse memorat, in quo monte omnes Cervæ scissa sunt aure.

⁵⁷ *At mulier quæ vivere cum eo consueverat.*] Alii Timandram vocant; ut Plutarch. quam Laidis Corinthiæ matrem fuisse relet. Alii Theodoram, ut Athenæus lib. 13. c. 12.

⁵⁸ *Hunc infamatum à plerisque.*] Athe-

næus lib. 12. c. 9. refert Antiphonem quemdam librum contumeliæ scripsisse in Alcibiadem; & lib. 13. c. 12. Lyfiam oratorem in eundem orationem composuisse.

⁵⁹ *Theopompus.*] Chius orator & Historicus simul post Thucydidem & Herodotum.

⁶⁰ *Timæus.*] Qui à maledicentiâ sua Epidæmus dictus est. Id est, oburgator; Siculus historicus, ut Thucydidem & Philistum se facile superaturum jactitaret Plutarch. in Nicia. Aliter Cicer. 2. de Orat.

⁶¹ *Omnes enim Bæotii.*] Bæotia ad Septentrionem Atticæ circa Ilmenum amnem populi, qui plus studii & operæ impendunt in acquirendo confirmandoque corporis robore, quam in excolendo ingenio; quos aliqui propterea *ἄνδρες* sive *ἀνδρες* denominatos volunt, Cic. de faro; *Athenis tenue calum, ex quo aculeos quædam censeantur Attici: Crassum Thebis; isaque pingues Thebani & valentes.*

viunt. Eundem ⁶² apud Lacedæmonios, quorum moribus summa virtus in patientia ponebatur, sic duritiei se dedidisse, ut parsimoniâ victûs atque cultûs omnes Lacedæmonios vinceret. Fuisse apud ⁶³ Thracas homines vinolentos ⁶⁴ rebûsque venereis deditos; hos quoque in his rebus antecessisse. Venisse ad Persas, apud quos summa laus esset ⁶⁵ fortiter venari, luxuriosè vivere. Horum sic initatum consuetudinem, ut illi ipsi eum in his maximè admirarentur. Quibus rebus effecisse, ut, apud quoscunque esset, princeps poneretur, habereturque charissimus. Sed satis de hoc: reliquos ordiamur.

INTERPRETATIO.

Adco austeram vitam duxisse.

NOTÆ.

⁶² Apud Lacedæmonios, quorum moribus summa virtus in patientiâ ponebatur. Propter austeritatem legum Lycurgi. Vide Horat. Od. 7. lib. 1. Carm.

⁶³ Thracas homines vinolentos. Quos Græci *εμετανωμενους* vocantur, sicut & Scythas: unde Horatius 1. Od. *Natus in usum lætitiæ Scyphis.*

Pugnare Thracum est.

⁶⁴ Rebûsque venereis deditos. De his Ovid. 6. Metamorph.

Digna quidem facies, sed & hanc innata libido

Exstimulat, &c.

⁶⁵ Fortiter venari. Xenoph. lib. 13. Cyropæd. & Strabo lib. 15.

VIII.

THRASYBULUS LYCI FILIUS ATHENIENSIS.

- ¹⁰ I per se virtus sine fortuna ponderanda sit, dubito an hunc primum omnium ponam. Illi sine dubio neminem præfero, fide, constantiâ, magnitudine animi, in patriam amore. Nam quod multi voluerunt, pauci potuerunt, ab uno tyranno patriam liberare. ² huic contigit, ¹⁵ ut à triginta oppressam tyrannis, è servitute libertatem vindicaret. Sed nescio quomodo, quum eum nemo anteciret his virtutibus,

NOTÆ.

¹ THRASYBULUS LYCI FILIUS. Jam de Lyco Thrasybuli patre in Alcibiade.

² Huic contigit ut à 30. tyrannia. Quos nimirum Lacedæmoni viçores

Atheniensibus à Lyfandro victis præferant, & à quibus Thrasybulus ipse in exilium pulsus fuerat.

multi

multi ^a nobilitate præcucurrerunt. Primum Peloponnesio bello ⁴ multa hic sine Alcibiade gessit: ille, nullam rem sine hoc, ⁵ quæ ille universâ naturali quodam bono fecit lucrî. Sed illa tamen omnia communia imperatoribus cum militibus & fortuna, ⁶ quod in prælii concursu abire res à consilio ⁷ ad vires vimque pugnantium. ⁸ Itaque jure suo nonnulla ab imperatore miles, plurima verò fortuna vindicat: ⁹ deque his plus valuisse quam ducis prudentiam fore potest prædicare. Quare illud magnificentissimum factum proprium est Thrasybuli. Nam quum triginta tyranni, præpositi à Lacedæmoniis, servitute oppressas tenerent Athenas, plurimos cives, quibus in bello pepercerat fortuna, partim patriâ expulissent, partim interfecissent, plurimorum bona publicata inter se divisissent: non solum princeps, sed & solus initio bellum his indixit. ¹⁰ Hic enim quum Phylea confugisset, (quod est castellum in Attica munitissimum) non plus habuit secum ¹¹ quàm triginta de suis. Hoc initium fuit salutis Atticorum: hoc robur libertatis clarissimæ civitatis. Neque verò hic non contemptus est primò à tyrannis, ¹² sed ejus solitudo, ¹³ quæ quidem res & illis contemnentibus pernicipi, & huic despecto salutis fuit. Hæc enim illos ad persequendum segnes, ¹⁴ hos autem tempore ad comparandum dato, fecit robustiores. Quò magis præceptum ¹⁵ illud omnium in animis esse debet, Nihil in bello oportere contemni: nec sine causâ dici: ¹⁶ Matrem timidi flere non solere. ¹⁷ Neque tamen pro opinione Thrasybuli auctæ sunt opes, nam jam tum illis tempo-

INTERPRETATIO.

^a Qua hic omnia optimâ quadam naturâ adeptus est.

^b Quod inter pugnandum Ducis consiliorum exitus ex bellatorum viribus animisque dependet.

^c Idcirco sibi quadam, ut patet, à Duce miles, plura verò sibi repetit.

^d Atque suas vires victoriâ magis, quàm imperatoris consilium, consulisse.

non falso valet gloriari.

^e Sed, quod solus esset.

^f Qui quidem contemptus & his quod contemnebat exitum, illi verò qui contemnebatur salutem attulit.

^g Illos verò motâ ad pugnandum datâ, viribus auxit.

^h Minus verò quàm ferebat opinio Thrasybuli vires crescere.

NOTÆ.

³ Nobilitate præcucurrerunt. Quædam editiones habent, præcurreunt, quod minime probandum.

⁴ Multa hic sine Alcibiade gessit. De quibus Xenoph. lib. 1. de reb. gr. Diodorus 13. Et Cicero pro Murena.

⁵ Ad vires vimque pugnantium. Variè à variis hic locus legitur. Lambinus enim ad vires virtutemque pugnantium.

Puteanus ad vires, vimque pugnantium. Quidam ad vires undique pugnantium. Alii denique ad vires nostrum cuiusque pugnantium. At ego nihil mutandum

esse arbitror, quia Authoris mens ea est ut pugne exitum ad corporis vires, & vim animi referat.

⁶ Hic enim quum Phylem confugisset. Locus erat munitus distans Athenis c. stadiis in Oenide tribu, de quo meminit scholia in Aristophanis Plutum, act. 5. sc. 1. Et Xenoph. lib. 1. de reb. gr. c. 8. Justin. lib. 5. c. 9.

⁷ Quam triginta de suis. Septuaginta fuisse refert Xenophon ibidem.

⁸ Matrem timidi flere non solere. De hoc Adagio vide Erasimum.

ribus fortius boni pro libertate loquebantur, quàm pugnabant. Hinc in Piræum transiit, ⁹ Munichyamque munivit. Hanc bñ tyranni op-
 pugnare sunt adorti: ab eaque turpiter repulsi, protinus in urbem,
 armis impedimentisque amictis refugerunt. Usus est Thrasybulus non
 5 minus prudentiâ quàm fortitudine. ¹ Nam cedentes violari vetuit,
 cives enim civibus parcere æquum censebat. Neque quisquam est
 vulneratus, nisi qui prior impugnare voluit. ^k ¹⁰ Neminem jacentem
 veste spoliavit: Nil attigit nisi arma, quorum indigebat, & quæ
 ad victum pertinebant. In secundo prælio ¹¹ cecidit Critias dux ty-
 10 rannorum, quum quidem ex adversus Thrasybulum fortissimè pugna-
 ret. Hoc dejecto, Pausanias venit Atticis auxilio, rex Lacedæmonio-
 rum. Is inter Thrasybulum & eos, qui urbem tenebant, fecit pacem
 his conditionibus: Ne qui, præter triginta tyrannos, ¹² & decem,
 qui postea prætores creati, ¹³ superioris more crudelitatis erant usi, ad-
 15 succerentur exilio: neve bona publicarentur: ¹⁴ reipublica procuratio
 populo redderetur. Præclarum hoc quoque Thrasybuli, quodd reconciliatâ pice,
 quum plurimum in civitate posset, legem tulit; ne quis
 anteaſtarum rerum accusaretur, neve multaretur: ¹⁵ eamque illi legem
 OBLIVIONIS appellarunt. Neque verò hanc tantum feren-
 20 dam curavit, sed etiam ut valeret, effecit. Nam quum quidam ex
 his qui simul cum eo in exilio fuerant, cædem facere eorum vel-
 lent, cum quibus in gratiam reditum fuerat; publicè prohibuit, &

INTERPRETATIO.

i Nam non resistētibz vim inferri pro-
 hibuit.

k Nullum in acie casum exult.

NOTÆ.

9 Munichyamque munivit.] Munichya-
 rumulus est in Cherfoneſi formam cur-
 vatus, ingressum habens ore angusto, à
 quo murus 40. stadiorum longitudinis
 protendebatur; Athenarum urbem cum
 Piræo, duobusque aliis portibus con-
 jungens. Ovid. 6. Metam.

Munichyosque volans agro, gratulamque
 Minerva

Destitit bñm.

10 Neminem jacentem veste spoliavit.]
 Ut se tantum adversus improbos & ar-
 matos cives pugnare ostenderet; præter-
 quam quod turpe est & forti Duce indi-
 gnum ex mortuis lutum capiare, ut re-
 fert Aristoteles Rhet. 11.

11 Cecidit Critias.] Illum cum Hippo-
 macho cecidisse narrat Xenoph. lib. 2. de
 reb. gr. Justinus verò l. 3. c. 9. in eo bello

non Hippomachum, sed Hippolochum
 & Critiam omnium tyrannorum fieri-
 mos petiisse ait, quod ad idem referri
 puto.

12 Et decem qui postea Prætores creati.]
 11 sunt qui in Piræo imperabant; Xenoph.
 lib. 2. de rebus gr.

13 Superioris more crudelitatis erant usi.]
 Hoc est, qui triginta tyrannorum inhu-
 manitatem æmulati fuerant.

14 Reip. procuratio populo redderetur.]
 Id est, status Democraticus testitueretur.

15 Eamque illi legem oblivionis appel-
 larunt.] Græci ἀμνηστία vocant, quâ
 lege cautum erat ut ne qua rerum præte-
 ritarum mentio fieret, omnisque memo-
 ria sempiternâ oblivione deleteretur. Sic
 Cicero Philippica I. Ex Valer. Max. lib. 4.
 cap. 1.

id quod pollicitus erat, præstitit. Huic pro tantis meritis, ¹⁶ honoris corona à populo data est, ¹⁷ facta duabus virgulis oleaginis: quæ, quod amor civium, non vis, expreslerat, nullam habuit invidiam, magnæque fuit gloria. Bene ergo ¹⁸ Pittacus ille, qui septem sapientum numero est habitus, ¹⁹ quum ei Mitylenæi multa milia jugerum agri muneri darent, Nolite, rogo vos, (inquit) mihi dare quod multis invident, plures etiam concupiscant. Quare ex istis nolo amplius quàm centum jugera, qua & meam animi equitatem & vestram voluntatem indicent. Nam parva munera, diutina: ^m locupletia, non propria esse consueverunt. Illà igitur coronâ contentus ¹⁰ Thrasybulus, neque amplius requisivit, neque quenquam honore se antecessisse existimavit. Hic sequenti tempore quum prætor classem ²⁰ ad Ciliciam appulisset, neque satis diligenter in castris ejus agerentur vigilæ; ²¹ à barbaris, ex oppido noctu eruptione factâ, in tabernaculo interfectus est. 15

INTERPRETATIO.

1 Quæ, quia ex civium benevolentia, | m Opulenta, non stabilia esse solent,
non ex violentia, obvenerat.

NOTÆ.

16 Honoris corona.] Hac donabatur quisque de Rep. bene meritis erat in magnâ populi frequentia, adjuncto Præconis elogio. Casaub.

17 Facta duabus virgulis oleaginis.] Quod etiam in usu fuit apud Romanos antequam Coronæ è floribus texere didicissent. Unde Virgil. 7. Æneid.

Centum Oratores angusta ad mœnia Regis.

Irrubet ramis velatis Palladis omnes. Quia vel qui pacem poscebant, vel pacis auctores erant, olivæ frondibus coronabantur.

18 Pittacus ille.] Philosophus Mitylenæus, de quo vide Lærtium in ejus vitâ.

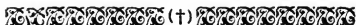
19 Quum ei Mitylenæi multa milia ju-

gerum agri muneri darent.] Quandoquidem ille ex Lesbos insula Melanchrum tyrannum ejecerat, & Phrynonem hostium ducem in singulari certamine reti injecto implicitum superaverat. Vide Lærtium, ibidem.

20 Ad Ciliciam appulisset.] Cilicia, hodie Caramania, Regio est in minori Asiâ, Syriæ proxima, Tauro monti subjecta. Hunc tamen non in Cilicia, sed in Pamphilia prope Aspendum ejusdem regionis urbem noctu in castris interfectum fuisse scribit Xenoph. lib. 4. c. 17.

21 A barbaris.] Hoc est ab Aspendiis, qui propter agrorum suorum devastationem in eum insensu, noctu urbe suâ erumpentes trucidarunt.

I X.

CONON ATHENIENSIS.

CONONNESIO bello accessit ad rem publicam: in eoque ejus opera magni fuit, nam & prætor pedestribus exercitibus præfuit, & præfectus classis res magnas mari gessit. Quas ob causas præcipuus ei honos habitus est. ² Namque omnibus unus insulis præfuit. In qua potestate ³ Theram cepit, coloniam Lacedæmoniorum. Fuit etiam extremo Peloponnesio bello prætor, ⁴ quum apud Ægos flumen copiz Atheniensium à Lyfandro sunt devictæ. ⁵ Sed tum afuit, eoque pejùs res administrata est, ⁶ nam & prudens rei militaris, & diligens ¹ orat imperii. Itaque nemini erat his temporibus dubium, si adfuisset, illam Athenienses calamitatem accepturos non fuisse. Rebus autem afflictis quum patriam obsideri audisset, non quæsit ubi ipse tutò viveret, sed unde præsidio esset civibus suis. Itaque contulit se ad Pharnabazum satrapem Ioniz & Lydiæ, ⁶ eundemque generum ¹ 5 regis & propinquum: apud quem ut multum gratiæ valeret, multo labore multisque effecit periculis. Nam quum Lacedæmonii Athe-

INTERPRETATIO.

² Si quidem & artem militarem callebat, & Ducis partes strenuè implabat.

NOTÆ.

¹ CONON.] Is Timothei Atheniensis, non Samii filius fuit.

² Namque omnibus unus insulis præfuit.] Hæc opinio cum omnibus aliis pugnare videtur; nisi fortè id tempus intelligatur quo victis ad Cnidum amnem Lacedæmoniis adjuvante Pharnabazo, Classi regis Persarum præfectus, omnes insulas à Lacedæmoniis avertit, ut infra videbitur.

³ Theram cepit.] Neque sic legendum, neque ut quidam volunt *Pheras*, autumno; sed mihi magis arridet, *Pheras* triplicem colligi potest ex his verbis Xenoph. lib. 4. de reb. gr. κατὰ τοὺς ὄρεσιν αὐτῆς φέρει, de qua etiam urbe me-

minit Pausanias in Achaïcis, estque in Creta insula, à Messeniis condita. De qua Plinius, lib. 4. c. 12.

⁴ Quum apud Ægos flumen.] De hoc in Lyfandro.

⁵ Sed tum afuit.] Id Xenoph. lib. 2. c. 3. de reb. gr. & Plutarchus in vita Lyfandri negant, eumque ex eo prælio fugisse ad Evagoram Cypri Regem cum 8. timentibus tentantur; quibus & Justinus lib. 6. & Ilocrates in Evagora non dissentiant.

⁶ Eundemque generum regis.] Duxerat enim Pharnabazus Apamam unam ex Xerxis filiabus. Plutarchus in Artaxerxe.

nienſibus devictis, ⁷ in ſocietate non manerent, quam cum Artaxerxe fecerant, Ageſilaumque bellatum miſſent in Aſiam, ⁸ maxime impulſi à Tiſſapherne, qui ex intimis regis ab amicitia ejus defecerat, & cum Lacedæmoniis coierat ſocietatem: hunc adverſus Pharnabazus habitus eſt imperator: re quidem verà exercitui præſuit Conon, ⁹ ejusque omnia arbitrio geſta ſunt. Hic multum ¹⁰ ducem ſummum Ageſilaum impedivit, ſæpèque ejus conſiliis obſtitit. ¹¹ Neque verò non fuit apertum, ſi ille non fuiſſet, Ageſilaum Aſiam Tauro tenus regi fuiſſe erepturum. Qui poſteaquam domum à ſuis civibus revocatus eſt, quoddam Bæotii & Athenienſes Lacedæmoniis bellum indix-
rant: Conon nihilo ſecius apud præfectos regis verſabatur, hiſque omnibus maximo erat uſui. Defecerat à rege Tiſſaphernes, neque id tam Artaxerxi quàm cæteris erat apertum. Multis enim magnique meritis apud regem, etiam quum in officio non maneret, valebat. Neque id mirandum ſi non facile ad credendum inducebatur, re-
miniſcens, ejus ſe operà Cyrum fratrem ſuperaviſſe. Hujus accuſandi gratià Conon à Pharnabazo ad regem miſſus, poſteaquam venit, primum ex more Perſarum ¹² ad Chiliarchum, qui ſecundum gradum imperii tenebat, ¹³ Tithrauſtem acceſſit, ſequè oſtendit cum rege colloqui velle, nemo enim ſine hoc admittitur. Huic ille inquit, ¹⁴
*Nulla mora eſt: ſed tu delibera, utrum colloqui malis an per li-
teras edere, qua cogitas. Neceſſe eſt enim ſi in conſpectum veneris, ve-
nerari te regem, ¹⁵ quod *ἱερὰν* illi vocant. Hoc ſi tibi grave eſt, ¹⁶
per me nihilo ſecius, editis mandatis, conſicies quod ſtudes. Tum
Conon: Mihi verò, inquit, non eſt grave quemvis honorem habere 5*

INTERPRETATIO.

⁷ *Maniſeſtumque fuit, ſi hic deſuiſſet, ut ut Ageſilaus Aſiam ad Taurum uſque Artaxerxi abuſuſſet.*

⁸ *Quod ad irare bi nuncupant.*

⁹ *Mea pariter operà, ſcriptis arcana exponendo, quod optas exequèris.*

NOTÆ.

⁷ *In ſocietate non manerent.*] Nepoti reſragantur Xenoph. lib. 4. de reb. gr. & Plutarchus in Apophteg. Illi enim narrant Ageſilaum à Lacedæmoniis in Aſiam eſſe miſſum, eo quod nudietant Artaxerxem exercitum & claſſes adverſus Græcos parare. Non igitur Lacedæmonii, ſed Perſæ in ſocietate non manebant.

⁸ *Maximè impuſi à Tiſſapherne.*] Tiſſaphernes præfectus Perſarum, cui regia juſſu caput abſciſſum eſt propter prodicionem. Xenoph. in Ageſilao; & Diodorus lib. 14.

⁹ *Ducem ſummum Ageſilaum.*] Hic Archidami filius, qui poſt Agidis fratris

ſui mortem regno potitus eſt.

¹⁰ *Ad Chiliarchum.*] *Χιλιάρχη* à Græcis dicitur, qui mille viris præponitur. Joſeph. l. 3. de bello Judaico: *Milites*, inquit, *ad Centuriones*, illi *ad Chiliarchos conveniunt*. Sed ut dicam quod ſuper eà re ſentio; Chiliarchi gradus ſecundus erat à Rege, totiusque regis curationem habebat, quemadmodum apud Romanos Præfectus prætorio, & apud Francos olim, *le Maire du Palais*, ſine cujus veniſſi nemo ad regem accedere poterat.

¹¹ *Tithrauſtem.*] Nomen ipſius Chiliarchi, qui Regis juſſu Tiſſapherni caput abſcidit. Xenoph. in Ageſilao.

- regi: sed vereor ne civitati meæ sit opprobrio, si, quum ex ea sim profectus quæ cæteris gentibus imperare consueverit, potius barbarorum quàm illius more fungar. Itaque quæ volebat, huic scripta tradidit. Quibus cognitis, rex tantum autoritate ejus motus est, ut
- 5 Tisaphernem hostem judicaret, & Lacedæmonios bello persequi jufferit, & ei permiserit, ¹² quem vellet, eligere ad dispensandam pecuniam. Id arbitrium Conon negavit sui esse consilii, sed ipsius, qui optimè suos nosse deberet. Sed se suadere, Pharnabazo id negotii daret. Hinc magnis muneribus donatus, ad mare est missus ut
- 10 Cypriis & Phœnicibus, cæterisque civitatibus maritimis, naves longas imperaret, classẽque quæ proximâ æstate mari tueri posset, compararet, dato adjutore Pharnabazo, sicut ipse voluerat. Id ut Lacedæmonii est nunciatum, ¹³ non sine cura administrarunt, quod majus bellum imminere arbitrabantur, quàm si cum barbaro solum
- 15 contenderent. Nam ducem fortem & prudentem regis opibus præfuturum, ac secum dimicaturum videbant, quem neque consilio, neque copiis superare possent. Hac mente magnam contrahunt classẽ: proficiuntur Pisandro duce. Hos Conon ¹⁴ apud Cnidum adortus, magno prælio fugat, multas naves capit, complures deprimit. Quâ
- 20 victoriâ non solum Athenæ, sed etiam cuncta Græcia, ¹⁵ quæ sub Lacedæmoniorum fuerat imperio, liberata est. Conon cum parte navium in patriam venit: muros dirutos à Lysandro utrosque & Piræi & Athenarum, reficiendos curat, pecuniæque quinquaginta talenta, quæ à Pharnabazo acceperat, civibus suis donat. Accidit
- 25 huic, quod cæteris mortalibus, ¹⁶ ut inconsideratio in secunda quum in adversa esset fortuna. Nam classẽ Peloponnesiorum devictâ, quum

INTERPRETATIO.

¹² Hanc electionem non ad se, sed ad | ¹³ Non absque sollicitudine res gesserunt.

NOTÆ.

¹² Quem vellet eligere ad dispensandam pecuniam. Is apud Romanos Quæstor dicebatur, qui scilicet cogendis administrandisque pecuniis præciebatur.

¹³ Apud Cnidum. Urbs est in extremo cornu peninsulæ, Caræ adhaerentis, hodie vulgo *Cab-Erio*, non longè ab Halicarnasso, & Co insulâ; hæc olim Praxitelis Venere nobilitata fuit, unde Horatius 1. Carm. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Populique,
Sperne dilectam Cypri, &c.

¹⁴ Quæ sub Lacedæmoniorum fuerat imperio. Scilicet maritimo, de quo iamdiu

certainem fuit inter Spartiatis, & Athenienses.

¹⁵ Liberata est.] In perpetuum assensæ Græciæ libertatis monumentum, binæ statuz, sumptu publico, erectæ sunt prope Jovis Servatoris simulacrum, quarum altera Cononi, altera Evagoræ Cypriorum Regi, testis Plutarcho, dicata est.

¹⁶ Ut inconsideratio in secundâ, quum in adversâ esset fortuna.] Idem de Conone refert Polybius 17. histor. Et certè, hoc velut in more positum est, ut quos secunda fortuna amplectitur, hos quoque cæcitatis suæ paricipes faciat.

ultum se ¹⁷ injurias patriæ putaret, plura concupivit, quàm efficere potuit. Neque tamen ea non pia & probanda fuerunt, quod potius Patriæ opes augeri, quàm régis, maluit. Nam quum magnam auctoritatem sibi pugná illâ navali quam apud Cnidum fecerat, constituisset, non solum inter barbaros, sed etiam inter omnes Græciæ civitates: clàm dare operam cœpit, ut Ioniam & Æoliam restitueret Atheniensibus. Id quum minus diligenter esset celatum, ¹⁸ Teribazus, qui Sardibus præerat, Cononem evocavit, simulans ad regem cum se mittere velle magni de re. Hujus nuncio parens, quum venisset, in vineula conjectus: In quibus aliquandiu fuit. Nonnulli ¹⁹ eum ad regem abductum, ibique periisse scriptum reliquerunt. Contra ea ²⁰ Dinon historicus, cui nos plurimùm de Persicis rebus credimus, effugisse scripsit. Illud addubitatur, utrum ²¹ Teribazo sciente, an imprudente sit factum.

NOTÆ.

¹⁷ *Injuriæ Patriæ.*] A Lacedæmoniis illatas.

¹⁸ *Teribazus.*] Qui Sardibus præerat Cononem evocavit. At paulo aliter istud refert Xenoph. lib. 4. de. reb. gr. Diodorus lib. 14. Ait enim Teribazum Cononi, ob res prosperè ab eo gestas, invidisse, & hac prætextâ causâ, quod Atheniensibus pecunia & classe regia urbes acquireret, eum Sardis perductum in vincula con-

jecisse. Hæc tamen per omnia serè Nepoti consentit, & apertè significat in Panegyrico, Cononem immerito à Persis esse comprehensum.

¹⁹ *Dinon historicus.*] Hic Persica scripsit, Clitarchi pater fuit, vixitque tempore Artaxerxis Occhi, & Philipp. Voss. lib. 4. de hist. gr. c. 8.

²⁰ *Teribazo.*] Pedestrium copiarum Præfecto. Diodor. lib. 16.

Dionysium fugiebant. Nam quantò esset sibi ornamento, sentiebat. Quo fiebat, ut uni huic maximè indulgeret, neque eum secùs diligeret ac filium. Qui quidem, quum ⁷ Platonem Tarentum venisse fama in Siciliam esset perlata ⁸ adolescenti negare non potuit, e quin eum arcesceret, quum Dion ejus audiendi cupiditate flagraret. ⁹ Dedit ergo huic veniam, magnaue eum ambitione ¹⁰ Syracusas perduxit. Quem Dion adèd admiratus est atque adamavit, ut se totum ei traderet. ¹¹ Neque verò minùs Plato delectatus est Dione. Itaque quum à Dionysio tyranno ¹² crudeliter violatus esset, quippe quem venundari jussisset, tamen ¹³ eòdem rediit, ejusdem Dionis precibus adductus. Interim in morbum incidit Dionysius: quo cum graviter conflictaretur, quæsit à medicis Dion, quemadmodum se haberet: ¹⁴ simulque ab his petiit, si forte majori esset periculo, ut sibi faterentur. Nam velle se cum eo colloqui de partiendo regno, ¹⁵ quòd sororis sue filios ex illo natos, partem regni putabat debere habere. Id medici non tacuerunt, & ad Dionysium filium sermonem retulerunt. Quo ille commotus, ne agendi cum eo esset Dioni potestas, ¹⁶ patri soporem

INTERPRETATIO.

c Quo minus illum acciret.

d Huic igitur facultatem adducendi facit, & exquisito apparatu illum Syra-

cusas advenit.

e Potionem soporiferam Parenti à Medicis dari voluit.

NOTÆ.

⁷ Platonem Tarentum venisse.) Hodie vulgò Tarento, urbs est Apuliz notissima, in intimo recessu sinus, qui ab ea dicitur Tarentinus.

⁸ Adolescenti negare non potuit.) Id est, Dioni qui tum in flore juventutis erat, quum Platonem primà vice audivit, valde docilis, & ingenio acerrimo. Plutarch. in Dione.

⁹ Syracusas perduxit.) Civitatem totius Siciliz tunc facile Principem, quæ sub Pachyno monte sita est, ubi fons Aretusa Poëtarum carminibus celebratus. Vide Cic. 6. in Verrem; hodie vulgò Saragosa.

¹⁰ Neque minùs Plato delectatus est in Dione.) Vide Laertium in ejus vitâ. Hujus etiam rei argumento sunt versus ejus in Dione, qui dilectum à Platone, atque ardenter amatum indicant.

¹¹ Crudeliter violatus esset.) Quia Platonem de virtute viri boni, & de justitiâ disputantem ferre non potuit, quippe qui vitam justorum esse beatam, tyrannorum

misericordiam diceret, ideo inhumaniter eum habuit tyrannus, & tanquam mancipium in foro venundari jussit. Diodorus lib. 15. & Plutarch. in Libello cui titulus est, *Πῶς αὖ τις ἀπαρτίσῃ τὴν πόλιν.*

¹² Eodem rediit.) Iterum in Siciliam navigasse Plato ipsemet testis est, sed post mortem Dionysii prioris; quia secundus Dionysius literis ipsi promiserat fore ut si veniret, exulanti Dioni omnia concederet.

¹³ Quòd sororis sua filios.) Eos nimirum qui ex Aristomachâ sorore sua, & Dionysio antiquiore nati erant.

¹⁴ Patri soporem.) *Φαρμάκον ὕπνου*, soporiferam potionem quæ ex nigri papaveris, & cicutæ succo parari solet, eaque frigidissima est, quo mortis genere Athenienses capite damnatos necare solebant. Unde Juven. Sat. 7.

*hunc inopem vidisti Athenæ.
Nil præter gelidas ausâ conferre cicutas.*

medicos dare coëgit. Hoc æger sumpto, somno sopitus, diem obiit supremum. ¹⁵ Tale initium fuit Dionis & Dionysii simulatis: eaque multis rebus aucta est. Sed tamen primis temporibus aliquandiu simulara inter eos amicitia mansit. Quæcumque dion non desisteret obsecrare Dionysium, ut Platonem Athenis arcefferet, & ejus consiliis uteretur: ¹⁶ ille, qui in aliqua re vellet patrem imitari, ¹⁷ morem ei gessit: eodemque tempore ¹⁸ Philistum historicum Syracusas reduxit, ¹⁹ hominem amicum non magis tyranno, quam tyrannidi. Sed de hoc ²⁰ in eo meo libro plura sunt exposita qui de historicis Græcis conscriptus est. Plato autem tantum apud Dionysium autoritate potuit, valuitque eloquentia, ut persuaserit tyrannidis facere finem, libertatemque reddere Syracusanis. ²¹ A qua voluntate Philisti consilio deterritus, aliquando crudelior esse cœpit. Qui quidem quum à Dione se superari videret ingenio, autoritate, amore populi; verens ne, ¹⁵ si cum secum haberet, aliquam occasionem sui daret opprimendi: navem ei triremem dedit, ²² quâ Corinthum devcheretur: ²³ ostendens, se id utriusque facere causâ, ne, quum inter se timerent, alteruter alterum præoccuparet. Id quum factum multi indignarentur, & magnaque esset invidiæ tyranno; Dionysius omnia, quæ moveri poterant Dionis, in naveis imposuit, ad cûmque misit. Sic enim existi-

INTERPRETATIO.

f Indicans, id à se fieri in commune utriusque bonum, ne, propter mutuum diffidentiam, alteruter alterum sup-

plantaret.

g Magnamque in tyrannum invidiam concitasset.

NOTÆ.

¹⁵ *Tale initium fuit Dionis, & Dionysii simulatis.* Paulo aliter super ea re sentiunt Diodorus lib 16. & Plutarchus in Dione.

¹⁶ *Ille, qui in aliqua re vellet patrem imitari.* Nam Dionysius superior Platonem acciverat, ut supra dictum est.

¹⁷ *Morem ei gessit.* Id est, Dionis obtemperans ad Platonem scripsit, cujus epistolæ summa extat inter epistolas Platonis.

¹⁸ *Philistum historicum.* Qui à Dionysio patre regno pulsus fuerat; revocatus est autem in invidiam Dionis & Platonis; varias ille conscripsit historias de reb. Siculis cûm esset Adriæ otiosus & exul. Vossius de historicis Græcis.

¹⁹ *Hominem amicum non magis tyranno, quam tyrannidi.* Id est, qui non minus tyrannum, quam tyrannidem ama-

bat: reverà enim cum Dionysio stricto amore copulabatur, nec ejus indoles à tyrannide abhorrebat.

²⁰ *In eo meo libro.* Hunc nobis temporum injuria abstulit, solumque ejus desiderium reliquit.

²¹ *A qua voluntate Philisti consilio deterritus.* Hunc, ut mox diximus, ab exilio revocaverat Dionysius junior, ut aliquem haberet qui Platoni & Dioni adverteretur.

²² *Quâ Corinthum devcheretur.* Corinthus urbs Achaïæ celeberrima, duobus portubus inclyta, in isthmo Peloponnesi, cujus veluti claustrum est, sua.

²³ *Ostendens, se id utriusque facere causâ.* Aliiter Plutarchus, aliter Diodorus illud narrant: Plutarchus quidem in Dione. Diodorus verò lib. 15.

mari volebat, id se non odio hominis, sed suæ salutis fecisse causâ. Postea verò quàm audivit eum in Peloponneso manum comparare, sibi que bellum facere conari, ²⁴ Areten Dionis uxorem alii nuptum dedit, ²⁵ filiumque ejus sic educari jussit, ut indulgendo turpissimis imbueretur cupiditatibus. Nam puero priusquàm pubes esset, scorta adducebantur, vino epulsque obruebatur, ²⁶ neque ullum tempus sobrio relinquebatur. ²⁷ Is usque eò vitæ statum commutatum ferre non potuit, postquàm in patriam rediit pater, (namque appositi erant custodes qui eum ²⁷ à pristino victu deducerent) ut se è superiore parte ædium dejecerit, atque ita interierit. Sed illuc revertor. ¹⁰ Postquam Corinthum pervenit Dion, & eodém perfugit ²⁸ Heraclides ab eodem expulsus Dionysio, qui præfectus fuerat equitum: omni ratione bellum comparare cœperunt: sed non multum proficiebant, ²⁹ quòd multorum annorum tyrannis, magnarum opum putabatur. Quam ob causam ³⁰ pauci ad societatem periculi perduciebantur. Sed Dion, fretus non tam suis copiis quàm odio tyranni, maximo animo duabus onerariis navibus, quinquaginta annorum, imperium, munitum quingentis longis navibus, decem equitum, centum peditum millibus, profectus oppugnatum, quod omnibus gentibus admirabile est visum, ad eò faciliè percussit, ut post diem ¹⁰ tertium, quàm Siciliam attigerat, ³¹ Syracusas introierit. Ex quo intelligi potest, nullum esse imperium tutum nisi benevolentia munitum. ³² Eo tempore aberat Dionysius, & in Italiâ classem operiebatur, ad-

INTERPRETATIO.

b Neque ut sobrius esset spatium dabatur.

NOTÆ.

²⁴ *Areten Dionis uxorem alii nuptum dedit.* Scilicet, Timocrati familiari suo, sed invitam. Sic Plutarchus ibidem.

²⁵ *Filiusque ejus.* Hunc Aretzum alii, alii Hipparinum, alii Hipparionem vocant.

²⁶ *Is usque eò vitæ statum commutatum ferre non potuit.* Ea de re fuse loquitur Plutarchus in Dione.

²⁷ *A pristino victu deducerent.* Id est, à pristino vivendi genere, corruptisque moribus revocarent.

²⁸ *Heraclides ab eodem expulsus.* Hunc turbulentum, seditiosum, mobilem, insidum, rei militaris imperitum scribit Plutarchus.

²⁹ *Quod multorum annorum tyrannis.* Non de Tyranno, sed de Tyrannide hic loquitur, quæ jam quinquaginta

abhinc annis inceperat sub priore Dionysio, qui se relinquere filio tyrannidem adamante, seu vinculis adamantinis victam dicebat. Plutarchus in Dione. Diodor. lib. 13. Ælianus lib. 6.

³⁰ *Pauci ad societatem.* Triginta Syracusanos qui in Peloponneso exulabant Dionem secutos esse tradit Diodorus, sed multos in Græciâ propter tyranni odium se ipsi adjunxisse verisimile est.

³¹ *Syracusas introierit.* Hujus reditus magnificentiam, & lætium describunt Plutarchus in Dione, & Diodorus ibid.

³² *Eo tempore aberat Dionysius.* Tunc enim circa Cauloniam, seu Colonem erat, oppidum in primâ Italiæ fronte apud Locros situm. Plin. lib. 3.c. 10. Nec nisi septimo post Dionis reditum die Syracusas reversus est. Diodorus lib. 13.

versariorum ratus neminem sine magnis copiis ad se venturum : quæ res eum fefellit. Nam Dion his ipsis qui sub adversarii fuerant potestate, ¹ regios spiritus repressit, totiusque ejus partis Siciliæ potitus est, quæ sub Dionysii potestate fuerat : parique modo urbis Syracusarum, præter arcem ² & insulam adjunctam oppido : eoque rem perduxit, ut talibus pactionibus pacem tyrannus facere vellet : Siciliam Dion obtineret, Italiam Dionysius. ³ Syracusas Apollocrates, cui maximam fidem uni habebat Dion. Has tam prosperas, tamque inopinatas res consequuta est subita commutatio. Quod fortuna sua mobilitate, quem paulò antè extulerat, demergere est adorta. Primum in filio, de quo commemoravi suprà, suam vim exercuit. ⁴ Nam quum uxorem reduxisset, quæ alii fuerat tradita, filiumque vellet revocare ad virtutem à perditâ luxuriâ ; accepit gravissimum parens vulnus morte filii : ⁵ deinde ortâ dissensione inter eum & Heraclidem ; qui quidem principatum non concedens, factionem comparavit. Neque is minùs valebat apud optimates, quorum consensu præerat classi, quum Dion exercitum pedestrem teneret. Non tulit hoc animo æquo Dion, & versum illum Homeri retulit ⁶ ex secundâ Rhapsodiâ, in quo hæc sententia est : *Non posse bene geri rempublicam multorum imperiis.* Quod dictum magna invidia consequuta est. Namque aperuisse videbatur se omnia in sua potestate esse velle. Hanc ille non lenire obsequio, sed acerbitate opprimere studuit : Heraclidemque, quum Syracusas venisset, interficiendum curavit. Quod factum omnibus maximum timorem iniecit. Nemo enim illo interfecto se tutum putabat. Ille autem adversario remoto, licentius eorum bona, quos sciebat adversus se sensisse, militibus distribuit ; quibus divitis, quum quotidiani maximi fierent sumptus, celeriter pecunia decesse cœpit, ⁷ & ⁸ neque quod manus porrigeret, sup-

INTERPRETATIO.

¹ Tyrannicam superbiam aruit.

² Neque quod raperet, supererat, præter ea quæ ab amicis possidebantur.

NOTÆ.

³³ Et insulam adjunctam oppido.] Insula portio erat urbis ; nam Syracusæ constabant veluti ex quatuor urbibus. Livius 25. annal.

³⁴ Syracusas Apollocrates.] Hunc Dionysii filium fuisse scribit Plutarchus, & Strabo lib. 6.

³⁵ Nam quum uxorem reduxisset.] Nempe Areten, quæ, expulso Dione, Timocrati invita nupsit, ut suprâ dictum est.

³⁶ Deinde orta dissensione inter eum & Heraclidem.] Siquidem ille Dionis Principatum non concedebat. Porro, ut inquit Seneca in Agamemnone,

Nec regna socium ferre, nec tade sciunt. Lege Orationem Heraclidis apud Plutarchum.

³⁷ Ex secundâ Rhapsodiâ.] Id est, ex secundo Iliad. libro, ubi sic legitur.

Οὐκ ἀγασθὲν μάχουσι τῆς, εἰς χεῖρας ἔγω,

εἰς βασιλῆος ὁ δὲ δούε Θείας μὲν ἀπολύειτο.

³⁸ Neque quo manus porrigeret, suppeditabat.] Quidam legunt, Neque amplius quid porrigeret suppeditabat, nisi amicorum possessiones. Qui sensus ferè idem est.

petebat, nisi in amicorum possessiones. Id ejusmodi erat, ut quum milites reconciliaffet, amitteret optimates. Quarum rerum cura frangebatur: &¹ infuerus malè audiendi, non æquo animo ferebat, de se ab his malè existimari, quorum paulò antè in cælum fuerat elatus laudibus. Vulgus autem, offensà in eum militum voluntate, liberius loquebatur, & tyrannum non ferendum dictitabat. Hæc ille intuens, quum quemadmodum sedaret, nesciret, & quorsum evaderent, timeret: ³⁹ Callicrates quidam civis Atheniensis, qui simul cum eo ex Peloponneso in Siciliam venerat, homo & callidus & ad fraudem acutus, sine ulla religione ac fide, adit ad Dionem, & ait eum in magno periculo esse propter offensionem populi, & odium militum: quod nullo modo evitare posset, nisi alicui suorum negotium daret, qui se simularet illi inimicum: quem si invenisset idoneum, faciliè omnium animos cogniturum, adversariosque sublatum, quòd inimici ejus dissident in suos sensus aperturi forent. Tali consilio probato, ⁴⁰ excipit has partes ipse Callicrates, & se armat imprudentia Dionis. Ad eum interficiendum socios conquirat: adversarios ejus convenit, conjurationem confirmat. ⁴¹ Res, multis consiliis quæ gereretur, elata refertur ad Aristomachen fororem Dionis, uxoremque Areten. Illæ timore perterritæ conveniunt, cujus de periculo timebant. At ille negat, à Callicrate fieri sibi insidias: sed illa quæ agerentur, fieri præcepto suo. Mulieres nihilo secius Callicratem ⁴² in ædem Proserpinæ deducunt, ⁴³ ac jurare cogunt, nihil ab illo periculi fore Dionis. Ille hæc religione non modò ab incepto non deterritus, sed ad maturandum concitatus est, verens ne prius consilium aperiretur suum, quàm conata perfecisset. Hac mente, proximo die festo, quum à conventu se remotum Dion domi teneret, atque in conclavi edito recubissèt: consiliis loca munitiora oppidi traudit: domum custodibus sepsit: à foribus qui non discederent, certos præfecit. Navem triremem armatis ornat, ⁴⁴ Philocratiq; fratri suo tradit, eam-

INTERPRETATIO.

I Nec quæ probra de se audire soleret. | *batur, divulgata.*
m Quia per multos consilios res agita- | *n Nullatenus si Dioni nostrum.*

NOTÆ.

³⁹ *Callicrates quidam.* Hunc Calippum nominant Plutarchus, Diodorus, Suidas, & Athenæus, lib. 11. c. 23.

⁴⁰ *In ædem Proserpinæ.* Cereris & Jovis filia, quæ cum in Campis Enneis flores legeret in Sicilia, à Pluione rapta est, & in hujus honorem templum erectum est. Claudianus de rapto Proserp.

⁴¹ *Ac jurare cogunt.* Sacramentum ejus-

modi quod maximè formidandum existimabatur, hac solemnitate fiebat, teste Plutarcho in Dione; qui fidem præstabat, in Cereris templum descendens, Dæ purpuram, quibusdam peractis sacrificiis, int duebat, tumque facem tenens, se fidem servaturum jurabat.

⁴² *Philocratiq; fratri suo.* Aliàs Philostratus nominatus,

que in portu agitari jubet, ut si exercere remiges vellet: cogitans, si forte consiliis obstitisset fortuna, ut haberet, quod fugeret, ad salutem. Suorum autem è numero ⁴³ Zacynthios adolescentes quosdam elegit cum audacissimos, tum viribus maximis; hisque dat negotium, ut ad Dionem eant inermes, sic ut conveniendi gratià viderentur venire. Hi propter notitiam sunt intronissi. At illi, ut limen ejus intrarunt, ⁴⁴ foribus obferatis, in lecto cubantem invadunt, ⁴⁵ colligant: fit strepitus, addò ut exaudiri possit foris. Hic, sicut antè fæpè dictum est, quàm *invisa sit singularis potentia, & miseranda vita,* ¹⁰ *qui se metui quàm amari malunt*, cuius facillè intellectus fuit. Namque illi ipsi custodes, ⁴⁶ si propitià fuissent voluntate, foribus effractis servare eum potuissent, quòd illi inermes, telum foris flagitantes, vivum tenebant. Cui quum succurreret nemo, Lyeo quidam Syracusanus per fenestras gladium dedit, quo Dion interfectus est. Consecuta eade, quum multitudo visendi gratià introisset, nonnulli ab insidiis pro noxiis conciduntur. Nam celeri rumore dilato, Dioni vim allatam, multi concurrerant quibus tale facinus displicebat. Hi falsà suspitione ducti, immerentes, ut sceleratos occidunt. ^o Hujus de morte ut palam factum est, mirabiliter vulgi immutata est voluntas. ²⁰ Nam qui vivum eum tyrannum vocitabant, eundem liberatore patriæ, tyrannique expulso rem prædicabant. Sic subito misericordia odio successerat, ut cum suo sanguine, si possent, ^p ⁴⁷ ab Acheronte cuperent redimere: ⁴⁸ Itaque in urbe, celeberrimo loco, elatus publicè, ⁴⁹ sepulcri monumento donatus est. Diem obiit circiter annos

INTERPRETATIO.

• *Ut mors ejus vulgata est.*

I p *Ad vitam optarent revocare.*

NOTA.

⁴³ *Zacynthios adolescentes.*] Zacynthus insula est non longè à Cephalenià in Ionio mari, nunc vulgo *Zante*. At verò quidam non Zacynthios, sed Sagunthinos legunt, propter nominis affinitatem.

⁴⁴ *Foribus obferatis.*] Intus ab iis qui intronissi fuerant; quanquam Plutarchus ab illis, qui exita entre clausas seu ad se adductas esse, dicit.

⁴⁵ *Colligant.*] Vinculis astringunt.

⁴⁶ *Si propitià fuissent voluntate.*] Aliàs, *propitià*.

⁴⁷ *Ab Acheronte cuperent redimere.*] Sic Cicero; *Post reditum in Senatu*, & omnes Metellos præstantissimos cives præmè ex Acheronte excitatos. Potrò Acheron est Epitii fluvius apud Geographos, apud Poetas verò Inferorum, sic dictus,

ὄντι τῷ Ἀχέροι, καὶ ἴσσι. Quasi doloris fluvius.

⁴⁸ *Itaque in urbe, celeberrimo loco.*] Quod sanè eximii honoris indicium fuit, quia veteres quemquam, nisi fortè Imperatores, in urbe sepelire non solebant.

⁴⁹ *Sepulchri monumento donatus est.*] Duplicis erant generis sepulchra; alia sumptu publico facta; alia quæ tantum ex decreto publico erigebantur. Prima iis tantum concedebantur qui optimè de Rep. meriti fuerant; Secunda verò claris quidem viris permittebantur, quia in Atheniensium Rep. non licebat sepulchra defunctorum ornare, quantum aut hæredum, aut ipsius etiam defuncti ambicio postulasset; sed de tumulis majoris impensæ cognoscebatur. Causaubon.

quinquaginta quinque natus, quartum post annum, quam ex Peloponneso in Siciliam redierat.

X I.

IPHICRATES

ATHENIENSIS.

ON tam magnitudine rerum gestarum, ^a quam disciplina militari nobilitatus est. Fuit enim talis dux, ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur, sed ne de majoribus natu quidem quisquam anteponeretur. Multum verò in bello est versatus; sæpè exercitiis præfuit; nusquam culpâ malè rem gessit; semper consilio vicit, tantumque eo valuit, ut multa in re militari partim nova attulerit, partim meliora fecerit. ^{*} Namque ille pedestria arma mutavit. Quum ante illum imperatorem maximis clypeis, brevibusque hastis, minutis gladiis uterentur; ille è contrario ¹ peltam pro parma fecit, à quo postea peltastæ pedites appellantur, ut ad motus concursusque essent leviores. ² ⁶ Hastæ modum duplicavit, gladios longiores fecit. Id genus loricarum mutavit, ⁷ & pro ferreis atque æneis, ^b lineas dedit. Quo 15

INTERPRETATIO.

a Hastæ duplo majores fecit.

l b Ex lineis textas præbuit.

NOTÆ.

1 IPHICRATES ATHENIENSIS.] Iphicratem Sutoris filium non pauci existimant, inter quos Aristoteles 1. Rhet. Xenoph. lib. 6. Plutarchus, Athenæus, Elianus, & alii quamplures.

² Quam disciplinâ militari.] Fuit & præterea optimus Rhetor, unde Justin. lib. 6. c. 5. ait in Iphicrate non imperatorias tantum, verum & oratorias fuisse artes.

³ Nusquam culpâ malè rem gessit.] In re militari tamen ejus consilium reprehendit Xenoph. lib. 6. de reb. gr. in fine.

⁴ Namque ille pedestria arma mutavit.] Vide Diodorum lib. 13. cum quo Nepos prorsus consentit.

⁵ Peltam pro parmâ fecit.] Pelteæ amazonicæ hedere folio similes erant; Thraciæ quadrangulæ, teste Suidâ; pelta autem icturum est brevissimum & ferè quadratum, parma verò, brevis & mobilis, ac ferè rotundum: formam Pelte describit Xenoph. apud Jul. Pollucem lib. 1. Onomast. c. 10.

⁶ Hastæ modum duplicavit.] Quod patet ex his Diodori verbis; ἡ ὅλην τὴν ἰδέαν ἐν ἑαυτῇ ἀνέλετο. Id est, hastas magnitudine sesqui alterâ auxit.

⁷ Et pro ferreis, atque æneis lineas dedit.] Propterea quod ferreæ & æneæ majori oneri & impedimento essent, quam

facto expeditiores milites reddidit, nam pondere detracto, quod æquè corpus tegetet, & leve esset, curavit. Bellum cum Thracibus gessit; ⁸ Scuthen socium Atheniensium, in regnum restituit. Apud Corinthum tanta severitate exercitui præfuit, ut nullæ unquam in
 5 Græcia neque exercitiores copiar, neque magis dicto audientes fuerint duci, in eamque consuetudinem adduxit, ut quum prælii signum ab imperatore esset datum, sine ducis opera sic ordinatæ consisterent, ut singuli à periculoso imperatore dispositi viderentur.
 9 Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum interfecit, quod maxime
 10 totâ celebratum est Græciâ. 10 Iterum eodem bello omnes copias eorum fugavit, quo facto magnam adeptus est gloriam. 11 Quum Artaxerxes Ægyptio regi bellum inferre voluisset, Iphicratem ab Atheniensibus petivit ducem, e quem præficeret 12 exercitui conductitio, cuius numerus duodecim millium fuit. Quem quidem sic omni disciplina militari erudit, ut 13 quemadmodum quondam Fabiani milites Romani appellati sunt, sic Iphicratenfes apud Græcos in summâ laude faciant. 14 Idem subsidio Lacedæmoniis profectus, Epaminondæ retardavit impetus. Nam nisi ejus adventus appropinquasset, non prius Thebani Spartâ abscessissent quàm captam incendio desolent. Fuit autem & animo magno & corpore, 15 imperatoriâque formâ

INTERPRETATIO.

*c Nec magis obsequentes Dux habuerit.
 d Partem Spartanorum cecidit.*

e Quem mercenariis copiis præponeret.

NOTÆ.

commodo; lineæ verò maximo essent usui, nullique serè impedimento: siebant autem lineæ Thoraces hoc modo; linum aceto, cui sal esset adjectum, imbuedo & macerando, deinde ita cogeatur ut soliditatem ac Crassitiem linæ decies & amplius in se complicati haberet. Vide super ea re Nicetam Acominatum lib. 1. serum Isaaci Angeli.

8 *Scuthen socium Atheniensium.* Quiddam Scotum legunt; hic est qui apud Curtium l. x. c. 1. Scuthes Odrýas dicitur, quem non Regem Polienus facit 7. btraag.

9 *Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum interfecit.* Mora vox Græca est, quæ idem valet ac *puiga*, hoc est *Paris*; quâ voce viebantur Lacedæmonis & Diores. Deodorus *magis* appellat, quod moram hic dicimus. Hujus Turmæ seu Cohoris cladem multis verbis exponit Xenoph. lib. 4. de reb. gr.

10 *Iterum eodem bello omnes copias eorum fugavit.* Ex ubi & quando id factum

sit, difficile est in aliis historicis detegere, nisi fortè hæc sit pugna de qua loquitur Xenoph. lib. 6. de rebus gr. serè ab exordio.

11 *Quum Artaxerxes Ægyptio Regi.* Nimirum Acori, ut vult Laminus.

12 *Exercitui conductitio.* Conductitius exercitus ille est, qui ex militibus mercede conductis, seu mercenariis constat.

13 *Quemadmodum quondam Fabiani milites Romani appellati sunt.* sic Iphicratenfes apud Græcos, &c.] Fabiani milites à Fabio maximo qui cunctator dictus, & qui cunctando vires Annibalis attrivisset, Joviniani, Herculiani milites apud Zotimum & Mamertinum.

14 *Idem subsidio Lacedæmoniis profectus.* Nimirum clade apud Leuctram per Epaminondam egregium Thebanorum Ducem Lacedæmonis illata.

15 *Imperatoriâque formâ.* Quæ in frontis & corporis majestate consistit, unde pulchri dicuntur imperio digni. Sic Plin. de Trajano in Panegyrico.

ut ipso aspectu cuius inijiceret admirationem sui : sed in labore remissus nimis, parùmque patiens, ut Theopompus memoriz prodidit. Bonus verò civis, fidèque magnâ: quod cùm in aliis rebus declaraverit, tum maximè in ¹⁶ Amyntæ Macedonis liberis tuendis. ¹⁷ Namque Eurydice mater Perdiccæ & Philippi, cum his duobus liberis, Amyntâ mortuo, ad Iphicratem confugit, ejusque opibus defensa est. Vixit ad senectutem ¹⁸ placatis in se suorum civium animis. Causam capitis semel dixit bello sociali simul cum Timotheo, còque judicio est absolutus. Menesthea filium reliquit ¹⁹ ex Thressa ²⁰ Coti Regis filia. Is quum interrogaretur utrum *Pluris pater matrem faceret* : *Matrem*, inquit. Id quum omnibus mirum videretur : At ille, *Merito*, inquit, *facio* ²¹ nam pater, quantum in se fuit, *Thracem me genuit* : contrà ea mater Atheniensem.

NOTA.

¹⁶ In Amynta Macedonis liberis.] Cujus filius Philippus Alex. magni pater.

¹⁷ Namque Eurydice mater Perdiccæ & Philippi.] Vide Q. Curtii Supplementum in principio, ubi de Eurydice & Perdiccâ sermo est.

¹⁸ Placatis in se suorum Civium animis.] Nam Athenienses irati Iphicratem & Timotheum in judicium vocatos multis talentis multaverant, & imperandi munere abdicarant, quod infra videbitur : Sed Polianus cum Nepote conveniens, Iphicratem & accusatum esse significat, & absolutum.

¹⁹ Ex Thressiâ.] Id est, in Thraciâ natâ.

²⁰ Coti Regis.] Is Thraciæ Rex fuit Alii Cotys legi volunt.

²¹ Nam pater, quantum in se fuit ; Thracem me genuit : contrà ea mater Atheniensem.] Sic Patris cum barbarâ matrimonium carpere videtur, eumque solum arguere, si quid alienum à Græcorum urbanitate & moribus haberet ; nam Pater ejus quantum in se fuit Thracem genuit, quia uxorem Thressiâ duxit ; immò vero mater, quantum potuit, Atheniensem fecit, quia viro Atheniensi nupsit.

XII

CHABRIAS
ATHENIENSIS.

IC quoque in summis habitus est ducibus, ¹ resque multas memoriâ dignas gessit. Sed ex his elucet maximè Inventum ejus in prælio, quod apud Thebas fecit, quum Bæotii subsidio venisset. Namque in ea victoriâ fidente summo duce Agésilao, fugatis jam ab eo conductitiis catervis, ² reliquam phalangem loco vetuit cedere ³ obnoxioque genu scuto, projectâque hasta, impetum excipere hostium docuit. Id novum Agésilas intuens, progredi non est ausus, suosque jam incurrentes, tubâ revocavit. Hoc usque eò in Græcia famâ celebratum est, ⁴ ut illo statu Chabrias sibi statuam fieri voluerit, quæ publicè ei ab Atheniensibus in foro constituta est. Ex quo factum est, ⁵ ut postea athletæ ⁶ ceterique artifices, ⁷ his statibus in statuis ponendis uterentur, in quibus victoriam essent adepti: Chabrias autem multa in Europa bella administravit, quum dux Atheniensium esset:

INTERPRETATIO.

^a Clypeoque ad genu firmiter asclimato, porrectâque hasta.

^b Receptui cecinit.

^c Eo in corporis habitu statuas ponerent, in quo victoriam obtinissent.

NOTÆ.

¹ Resque multas memoriâ dignas gessit.] De quibus fusè Xenoph. lib. 5. de reb. gr. Diodorus lib. 15. Plutarchus in Phocione. Demosthenes oratione in Leptinem; quem etiam non solum res memoriâ dignas gessisse, sed & dixisse testatur Plutarchus in Apophtegma.

² Reliquam Phalangem.] Duplitcher apud Authores Phalangis nomen accipitur; apud Micedones turba erat constans octo pedum millibus; apud alios Græciæ populos, stabile dicitur agmen sine determinato numero ubi vir viro, arma armis conferta sunt; quo sensu hic accipitur.

³ Obnoxioque genu scuto.] De hoc habitu ad præliandum composito, vide Marcellinum, & D. Ambrosium; cui Romani tectitudinem substituerunt.

⁴ Ut postea Athleta.] Ii dicebantur qui certaminibus, quæ à Græcis ἀγῶνες ἁλάνεσις vocantur, vicissent; ii & Gymnici, quia nudi pugnabant quinque certaminum generibus, luctatione, pugilatu, cursu, saltu, pancratio.

⁵ Ceterique artifices.] Quales sunt Scenici, Musici, Pantomimi, & alii ejusmodi.

¶ multa in Ægypto suâ sponte gessit. Nam Nectanebum adjutum profectus, e regnum ei constituit. 7 Fecit idem Cypro, sed publicè ab Atheniensibus Evagore adjutor datus: neque prius inde discessit quàm totam insulam bello devinceret, quâ ex re Athenienses magnam gloriam sunt adepti. Interim bellum inter Ægyptios & Persas constatum est, & Athenienses cum Artaxerxe societatem habebant: Lacedæmonii cum Ægyptiis, 8 à quibus magnas prædas Agésilas rex eorum faciebat. Id intuens Chabrias, quum in re nulla Agésilao cederet, 9 suâ sponte eos adjutum profectus, Ægyptiæ classi præfuit, pedestribus copiis Agésilas. Tum præfecti regis Persiæ, legatos miserunt Athenas questum, quòd Chabrias adversum regem bellum gereret cum Ægyptiis. Athenienses diem certam Chabriæ præstituerunt, quam ante, domum nisi redisset, capitis se illum damnaturos denunciarunt. Hoc ille nuncio Athenas rediit, neque ibi diutius est moratus, quàm fuit necesse. Non enim libenter erat ante oculos civium suorum, quòd & vivebat lautè, & indulgebat sibi liberaliùs, quàm ut invidiam vulgi posset effugere. Est enim hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloria comes sit, & libenter de his detrabant, quos eminere videant alius: neque animo aequo pauperes alienam 10 opulentium intuentur fortunam. Itaque Chabrias quoad ei licebat, plurimum aberat. Neque verò solus ille aberat Athenis libenter, sed omnes ferè principes ecerunt idem, quod tantum se ab invidia putabant affuturos, 11 quantum a conspectu suorum recessissent. Itaque Conon plurimum Cypro vixit, Iphicrates in Thracia, 12 Timotheus Lesb, 13 Chares in 25

INTERPRETATIO.

d Plurima ad Nilum privato jure | e illi principatum asseruit.
fecit.

NOTÆ.

6 Multa in Ægypto suâ sponte gessit.] Id est, sine publicâ authoritate. Tulit autem auxilium Ægyptiis quorum tunc Rex erat Sabus; vel, ut Polyæno placet, Thamus, cujus filius Nectanebus, alias Nectanibus, quem non filium, sed fororis ejus filium vocat Plutarchus in Agésilao.

7 Fecit idem Cypro.] Pro in Cypro; vel fecit idem Cypro regi.

8 A quibus magnas prædas Agésilas rex eorum faciebat.] Sic Cicero in Verrem: maximos questus, prædasque fecille.

9 Sua sponte eos adjutum profectus.] Id est, sine suffragio & decreto populi, ut jam supra; nam Diodorus scribit eum

ab Acoride fuisse arcessitum.

10 Opulentium intuentur fortunam.] Pro opulentorum; opulens, pro opulentus, ex Aufonio. Non opulens nec egens, parvus sine sordibus ego. Violens, pro violentus, ex Horatio Od. 30. lib. 3.

11 Quantum à conspectu suorum recessissent.] Quia subductio sui ab oculis vulgi lividi omnem invidiam viam præcidit.

12 Timotheus Lesb.] De Timotheo mox. Lesbos, insula est, de qua supra.

13 Chares in Sigao.] Chares Atheniensium Dux in promissis facilis & promptus; unde illud Chareis pollicitationes; Suidas. Sigæum idæ promontorium est; Arist. l. 5. animalium. Aelianus verò & Pomponius oppidum dicunt. Apud Strab-

Sigæo. ¹⁴ Dissimilis quidem Chares horum & factis & moribus; sed tamen Athenis & honoratus & potens. Chabrias autem periit bello sociali, tali modo. ¹⁵ Oppugnabant Athenienses Chium: erat in classe Chabrias privatus, sed omnes, qui in magistratu
⁵ erant, auctoritate anteibat, eumque magis milites quàm qui præerant, aspiciebant. Quæ res ei maturavit mortem. Nam dum primus studet portum intrare, & gubernatorem jubet eò dirigere navem, ipse sibi perniciæ fuit. Quum enim eò penetrasset, cæteræ non sunt sequutæ. Quo facto circumfusus hostium concursu, quum
¹⁰ fortissimè pugnaret, ¹⁶ navis rostro percussa cæpit fidere. ¹⁷ Hinc quum refugere posset, si se in mare dejecisset; quoddam suberat classis Atheniensium, ¹⁸ quæ exciperet natantem: perire maluit, ¹⁹ quàm armis abjectis navem relinquere, in qua fuerat vectus. Id cæteri facere noluerunt, qui nando in tutum pervenerunt. At ille, *præstare*
¹⁵ *honestam mortem turpi vita existimans*, cominus pugnans telis hostium interfectus est.

NOTÆ.

bonem lib. 13. tamen duo sunt ejus nominis oppida sibi vicina; ut est apud Plinium.

¹⁴ *Dissimilis quidem Chares.*] Super eâ re Diodorum & Plutarchum in Apobegm. consule.

¹⁵ *Oppugnabant Athenienses Chium.*] Chius insula est Ionum clarissima, prope Erithras urbem min. Asiæ. Vide Plin. lib. 5. cap. 31.

¹⁶ *Navis rostro percussa cæpit fidere.*] Pro pectus ire, & demergi; nam fidere Anchoræ dicuntur quæ fundo infixæ hærent; unde illud Poëtæ Horatii.

Præstare Cælum fides inferius mari.

Et apud Senecam Rhet. Suasoriarum 12. *Accumulat fragor ipse metus, jam sedere limo*

Navigia, & rapido desertam flumine classem.

¹⁷ *Hinc quum refugere posset, si se in mare dejecisset.*] Alii, cum negatione, leguntque, *hinc quum refugere non posset, nisi se in mare, &c.* utrumque non improbandum mihi videtur.

¹⁸ *Quæ exciperet natantem.*] Quidam legunt, *Natantes.*

¹⁹ *Quam armis abjectis.*] Quia probrum erat, & dedecus militare.

XIII.

TIMOTHEUS

CONONIS FILIUS

ATHENIENSIS.

IC à patre acceptam gloriam multis auxit virtutibus. ¹ Fuit enim disertus, impiger, ² laboriosus, rei militaris peritus, neque minùs civitatis regendæ. Multa hujus sunt præclarè facta, sed hæc maximè illustria. ⁴ Olynthios & Byzantios bello subegit: Samum cepit, in qua oppugnanda, ⁵ superiori bello Athenienses mille & ducenta talenta consumpserant. Hanc ille sine ulla publica impensa populo restituit. ⁶ Adversus Cotyn bella gessit, ab eoque mille & ducenta talenta prædæ in publicum detulit. ⁷ Cyzicum obsidione liberavit. ⁸ Ariobarzani simul cum Agefilao auxilio profectus est: ⁹ à quo quum Laco pecuniam numeratam ¹⁰ accepisset, ille cives suos agro atque urbibus augeri maluit quàm id sumere, cujus partem domum suam ferre posset. ⁹ Itaque accepit Erichthonem & Sextum. Idem classi præfectus circumvehens Pe-

NOTÆ.

¹ CONONIS FILIUS.] Ex Thracia pellice, quæ postea modestè exemplum evasit. Athenæus lib. 13. c. 13.

² Fuit enim disertus.] Idem testatur Cicero lib. 1. de Offic. Africanus, inquit, cumulatè bellicam gloriam; quod idem fecit Timotheus Cononis filius, qui quum belli laude non inferior fuisset quàm pater, ad eam laudem doctrina, & ingenii gloriam adiecit.

³ Laboriosus.] ΦΙΛΟΝΟΣ; seu laboris amicus.

⁴ Olynthios & Byzantios.] Olynthus, urbs Thraciæ, olim Atticæ diuisionis. De Byzantio jam supra dictum est.

⁵ Adversus Cotyn bella gessit.] Vel Cotym; quidam etiam Cotum, ut supra in Iphicrate. Hic Paphlagonum; ille Thracum rex fuit.

⁶ Cyzicum obsidione liberavit.] Cyzi-

cus urbs antiqua in Mysia ad Propontidem, juxta Ptolemæum, & alios.

⁷ Ariobarzani simul cum Agefilao.] Ariobarzanes ille Persarum Regis Satrapes fuit, qui jampridem à Rege defecerat. ⁸ A quo quum Laco.] Agefilao designatur.

⁹ Itaque accepit Erichthonem & Sextum.] Erichthonem Abydl synonymum esse conjicit Abrahamus Ortelius. Sunt qui Erichthonem & Sextum legant; quidam Crithonem; quidam etiam Crithoten: Est verò Crithote urbs in Chersoneso Thraciæ, quam Athenienses, Miltiade Duce, incoluerunt, ut supra dictum est in Miltiade, Suidæ & Stephano testibus. Sextus verò ad Hellepontum Abydo obiecta in eadem Chersoneso sita, ut jam dictum est.

- Ioponnesum Laconicam populatus, classem eorum fugavit. ¹⁰ Coryram sub imperium Atheniensium redegit, sociisque idem ¹¹ ad-
 junxit Epirotas, ¹² Athamanas, Chaonas, omnesque eas gentes
¹³ quæ mare illud adjacent. Quo facto Lacedæmonii de diutina con-
 5 tentione destiterunt, & suâ sponte Atheniensibus ¹⁴ imperii mari-
 timi principatum concesserunt, pacemque his legibus constituerunt;
 ut Athenienses mari duces essent. Quæ victoria tantæ fuit Atticis
 lætitiæ, ut tum primum ¹⁵ aræ paci publicæ sint factæ, ¹⁶ eique
 deæ pulvinar sit institutum. Cujus laudis ut memoria maneret,
 10 ¹⁷ Timotheo publicè statuam in foro posuerunt: qui honos huic
 uni ante hoc tempus contigit; ut quum patri populus statuam po-
 suisset, filio quoque daret. Sic juxta polita recens filii, ¹⁸ veterem
 patris renovavit memoriam. Hic quum esset magno natu, & magis-
 tratus gerere desisset: bello Athenienses undique premi sunt cepti.
 15 Descecerat Samus, ¹⁹ descierat Hellepontus, ²⁰ a Philippus jam tunc
 valens Macedo multa molebatur: ²¹ cui oppositus Chares quum
 esset, non satis in eo præsidii putabatur. ²² Fit Menestheus prætor,

INTERPRETATIO.

a Philippus Macedo jam tum potens, plurima machinabatur.

NOTÆ.

10 *Coryram sub imperium Athenien-
 sium redegit.*] Insula est in Ionio mari,
 nunc vulgo *Corsu*, ut supra.

11 *Adjunxit Epirotas.*] Epiri regionis
 Græciæ versus Adriaticum mare incolas,
 qui primo Pythiæ dicti sunt.

12 *Athamanas.*] Quidam *Athamanas*;
 alij *Athamantias*; alij *Acarmanas*; ex
 Diodoro, quod non improbo, quia in eo
 tractu nulli inveniuntur populi qui supe-
 rioribus nominibus cogniti fuerint. De
 Acarnanibus autem jam dictum est.

13 *Quæ mare illud adjacent.*] Antiqua
 loquendi forma; pro, quæ mari illi, vel,
 ad mare illud adjacent.

14 *Imperii maritimi principatum.*] Quem
 per septuaginta quinque annos servave-
 runt, postquam diu de illo cum Lacedæ-
 moniis Athenienses contendissent.

15 *Aræ paci publicæ sint factæ.* Aras pa-
 ci jam politas post victoriam Camonis in
 Pætiâ ad Eurymedonem scribit Plutar-
 chus in Cimone, quod Nepoti repagnare
 videatur.

16 *Eique deæ pulvinar sit institutum.*
 Quod apud Romanos in more positum
 est, ut & apud Græcos, ex Livio, & aliis

qui frequenter de Læsterniis loquun-
 tur, seu sacris pulvinaribus.

17 *Timotheo publicè statuam in foro po-
 suerunt.*] Statuam hanc inter eas nume-
 rat Paulanias, quæ in Arce Minervæ po-
 litæ sunt.

18 *Veterem Patris renovavit memoriam.*] In aliis legitur memoria, quati dicas;
 recens filii statuæ, veterem patris statuam
 memoria renovavit, quod parum mihi
 probandum videtur.

19 *Descecerat Hellepontus.*] Id est, ora
 Hellepontica ab Atheniensium partibus
 detecerat.

20 *Philippus jam tunc valens.*] Alexan-
 dri magni pater.

21 *Cui oppositus Chares cum esset.*] Hunc
 Atheniensium Ducem segenem, tardum,
 delictisque attluentem scribit Athenæus,
 lib. 12. cap. 15. & Theopompus lib. 45.
 Plutarchus vero in Phocione sic de eo cen-
 set, Charentem itaque populus non tam suo
 merito, quam Orato, uni amissione & stu-
 dius partium, huic expeditur præficient.

22 *Fuit Menestheus Prætor.*] Menestheus
 Iphicratis filius, de quo jam supra in Iphi-
 crate.

filius Iphicratis, gener Thimothei, & ut ad bellum proficiscantur, decernitur. Huic in consilium dantur duo, usu & sapientiâ præstantes, quorum consilio uteretur, ²³ pater & socer: quod in his tanta erat autoritas, ut magna spes esset, per eos amissa posse recuperari. Hi quum Samum profecti essent, & eodem Chares eorum adventu cognito, cum suis copiis proficiscerentur, ne quid absente se gestum videretur: accidit quum in insulam appropinquarent, ut magna tempestas oriretur: quam evitare duo veteres imperatores utile arbitratu, ^b suam classem suppresserunt. At ille temerariâ usus ratione, non cessit majorum natu autoritati, & ut in sua navi esset fortuna, quod contenderat, pervenit, eodémque ut sequerentur, ad Timothcum & Iphicratem nuncium misit. Hinc male re gestâ, compluribus amissis navibus, eodem, unde erat profectus, se recepit, literasque Athenas publicè misit, ^c sibi proclive fuisse Samum capere, nisi à Timotheo & Iphicrate desertus esset. ¹⁵ Ob eam rem ^d in crimen vocabantur. Populus acer, suspicax, mobilis, adversarius, invidus etiam potentia domum revocat: accusantur proditiōis. ²⁴ Hoc judicio damnatur Timotheus, lîsq; ejus æstimatur centum talentis. Ille odio ingrata civitatis coactus, ²⁵ Chalcidem se contulit. Hujus post mortem, quum populum judicii sui poeniteret, multæ novem partes detraxit, & decem talenta Cononem filium ejus ad muri quandam partem reficiendam jussit dare. In quo fortunæ varietas est animadversa. Nam quos avus Conon muros ex hostium præda patriæ restituerat, eodém nepos cum summa ignominia familiæ, ex sua re familiari reficere coactus est. ²⁵ Timothei autem moderatæ sapientisq; vitæ quum plerâque possumus proferre testimonia; uno crimine contenti, quod ex eo facile conjici poterit quàm charus suis fuerit. Quum Athenis adolescentulus causam diceret, non solum amici privatiq; hospites ad eum defendendum convenerunt, sed etiam in eis ²⁶ Jason tyrannus, qui illo tempore fuit omnium potentissimus. Hic quum in patria sine satellitibus, se tutum non arbitraretur, Athenas sine ullo præsidio

INTERPRETATIO.

^b Naves suas continuerunt.

^c Asi faciliè Samum capi potuissè.

^d Ut rei accusantur.

NOTÆ.

²³ Pater & socer.] Id est, Iphicrates, & Thimotheus.

²⁴ Hoc judicio damnatur Timotheus.] Quia etsi una eum illo Iphicrates accusatus fuisset, tamen absolvitur, ut sup. in Iphicrate.

²⁵ Chalcidem se contulit.] Urbem Euripum; unde Virg. 6. Æneid.

Chalcidicæque levis tandem super adfuit arce.

²⁶ Jason Tyrannus.] Non clarus ille Argonauarum Dux, sed, ut quidam volunt, Thessalorum tyrannus, cujus meminerunt Xenoph. Diodorus, Plutarchus, & alii complures.

venit, tantique hospitem fecit, ut mallet se capitis periculum adire, quam Timotheo de fama dimicanti deesse. Hunc adversus tamen, Timotheus postea populi jussu bellum gessit. ²⁷ *patria enim sanctiora jura quam hospitii esse duxit.* Hæc extrema fuit ætas imperatorum Atheniensium, Iphicratis, Chabriz, Timothei, neque post illorum obitum quisquam dux in illa urbe fuit dignus memoriâ. Venio nunc ad fortissimum Virum, maximisque consilii omnium barbarorum, exceptis duobus Carthaginensibus Hamilcare & Hannibale.

NOTA.

²⁷ *Patria enim sanctiora jura, quam* | brum aliquod objicit Æschines Orat;
hospitii esse duxit. | Quod ei veluti pro- | mel *Θεογιστὸν*.

XIV.

D A T A M E S.

- ¹⁰ E quo hoc plura referemus, quodd & obscuriora sunt ejus gesta pleraque, & ea quæ prosperè ei cesserunt, non magnitudine copiarum, sed consilii ² quo tantum non omnes superabat, acciderunt. Quorum nisi ratio explicata fuerit, res apparere non poterunt. ³ Datames patre Camissare, natione Care, matre Scythissâ natus, primum militum numero fuit apud Artaxerxem eorum, qui regiam tuebantur. Pater ejus Camissares, quodd & manu fortis, & bello strenuus, & regi multis locis fidelis erat repertus, ⁴ habuit provinciam partem Ciliciæ ⁵ juxta Cappadociam, quam incolunt Leuco-

NOTA.

¹ *De quo hoc plura referemus.*] Sic omnes ferè editiones incipiunt præter Lambinianam, quæ ab his verbis incipit; *Venio nunc ad fortissimum virum, &c.* quæ verba membranz veteres Timotheo adscribunt.

² *Quo tantum non omnes superabat.*] Aliàs, quo tamen omnes superabat.

³ *Datames patre Camissare, natione Care, matre Scythissâ.*] Id est, cujus pater Camissares ex Caria natus erat, mater ex Scythia. Porro Caria, nunc vulgò

Lango, Regio minoris Asia, inter Lyciam; & Ioniam. Vide Plin. l. 3. c. 27.

⁴ *Habuit provinciam partem Cilicia.*] Quidam legunt, *habuit provinciam Cilicia*; quod minus probo, quia Leucosyri non omnem Ciliciam incolebant, sed partem tantum cui præpositus est. Cilicia autem, nunc vulgò Caramania, regio est minoris Asiæ Tauro monti subjecta.

⁵ *Juxta Cappadociam, quam incolunt Leucosyri.*] Cappadocia est regio Pontica, quam Euphrates à majore Armeniâ distinxit.

fyri. Datames militare munus fungens primùm, qualis esset aperuit bello, quod rex ⁶adversus Cadusios gessit. Namque hic multis millibus interfectis, magni fuit ejus opera. Quo factum est, ut, quum in eo bello cecidisset Camissares, paterna ei traderetur provincia. Pari se virtute postea præbuit ⁷quum Autophradates jussu regis bello persequeretur eos qui defecerant. Namque ejus operâ hostes, quum castra jam intrassent, profligati sunt, exercitusque reliquus conservatus regis est. Quâ ex re majoribus rebus præesse cœpit. Erat eo tempore ⁸Tyus, Dynastes Paphlagoniæ, antiquo genere natus, à Pylæmene illo, quem Homerus Troïco bello ¹⁰à Patroclo interfectum ait. Is regi dicto audiens non erat: quam ob causam bello eum persequi constituit, eisque rei præfexit Datamen, propinquum Paphlagonis: namque ex fratre & sorore erant nati. Quam ob causam Datames omnia primùm experiri voluit, ut sine armis propinquum ad officium reduceret. Ad quem quum ¹⁵venisset sine præsidio, quod ab amico nullas vereretur insidias, penè interiit. Nam Thyus eum clam interficere voluit. Erat mater cum Datame, amita Paphlagonis: quid ageretur rescit, filiumque monuit, ille fugâ periculum evitavit, bellumque indixit Thyo. ¹⁰In quo quum ab Ariobarzane, præfecto Lydiæ & Ioniæ, totiusque Phrygiæ, desertus esset, nihilò segniùs perseveravit, vivumque Thyum cepit cum uxore & liberis. Cujus facti ne priùs fama ad regem, quàm ipse perveniret, dedit operam. Itaque omnibus insciis, eò ubi erat rex, venit, posteròque die Thyum, hominem maximi corporis terribilique facie, quod & niger & capillo longo ²⁵barbâque erat promissâ ¹¹optimâ veste contextit, quàm satrapæ regii gerere consueverant. ¹²Ornavit etiam torque, atque armillis aureis, cæteroque regio cultu. Ipse agresti, duplicique amiculo cir-

NOTÆ.

vidit. Leucosyri verò eam Cappadociæ partem incoluerunt, quæ circa ossia Thermodontis. Plin. l. 6.

⁶ *Adversus Cadusios.*] Sunt Mediæ populi ad Caspium mare. Vide Strab. l. 11.

⁷ *Quum Autophradates.*] Lydiæ Satrapes, de quo Diodorus lib. 15.

⁸ *Thyus Dynastes Paphlagoniæ.*] Hunc Paphlagoniæ Regem vocat Athenæus ex Theopompo lib. 4. Paphlagonia minoris Asiæ Regio ad Septentrionale litus versa.

⁹ *À patroclo interfectum ait.*] Ex ipso Homero, non à Patroclo Achilles amico, sed à Menelao Lacedæmoniorum Rege interemptum esse Pylæmenem cognosci-

mus. Iliad. lib. 5.

¹⁰ *In quo quum ab Ariobarzane.*] De quo vide Diodorum, lib. 15.

¹¹ *Optimâ veste contextit.*] Nimirum purpurâ, auroque distinctâ, qua provincialium rectores ornari solebant; unde Satrapæ, seu Dynastæ illi purpurati dicebantur.

¹² *Ornavit etiam torque, atque armillis.*] Torquis erat inter insignia regia apud Persas, ut & armillæ aureæ, quas Græci *βαρυστάλα* vocant; fuerunt autem circuli rotundi ex argento, vel auro, quibus summum brachium ornatus causâ cingebatur. Liv. lib. 1. *de Sabinis.*

- cundatus, hirtâque tunicâ, ¹³ gerens in capite galeam venatoriam, dextrâ manu clavam, ¹⁴ sinistrâ copulam, vinctum ante se Thyum agebat, ut si feram bestiam captam duceret. Quem quum omnes prospicerent, propter novitatem ornatus, ignotâque formam, ob eâque rem magnus esset concursus, fuit nemo non qui agnosceret Thyum, regique nuntiaret. Primò non accreditit. Itaque Pharnabazum misit exploratum: à quo ut rem gestam comperit, statim admitti iussit, magnopere delectatus cum factò, tum ornatu: in primis quòd non vilis rex in potestatem inopinanti venerat. Ita-
¹⁰ que magnificè Datamen donatum ad exercitum misit, ¹⁴ qui tum contrahebatur, duce Pharnabazo & Tithrauste ad bellum Ægyptium, ¹⁵ parique eum atque illos imperio esse iussit. Postea verò quàm Pharnabazum rex revocavit, illi summa imperii tradita est. Hic quum maximo studio compararet exercitum, Ægyptumque
¹⁵ proficisci pararet: subito à rege literæ sunt ei missæ, ut Asipim aggrederetur: ¹⁶ qui Cataoniam tenebat, quæ gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociæ. Namque Aspis saluosam regionem castellisque munitam incolens, non solum imperio regis non parebat, sed etiam finitimas regiones vexabat, & quæ regi portarentur, abri-
²⁰ piebat. Datames, etli longè aberat ab his regionibus, ¹⁶ & à majore re abstrahebatur: tamen regis voluntati morem gerendum putavit. Itaque cum paucis, sed viris fortibus, navem conscendit, existimans, id quòd accidit, facilius se imprudentem & imparatum parvâ manu oppressurum, quàm paratum, quamvis magno exercitu.
²⁵ Hac delatus, in Ciliciam egressus, inde dies noctisque iter faciens, Taurum transit, eoque, quò studuerat, venit. Quærit quibus locis sit Aspis, cognoscit haud longè abesse: profectumque eum venatum. Quem dum speculatur; adventus ejus causa cognoscitur. ¹⁷ Pisidias cum iis quos secum habebat, ad resistendum Aspis comparat. Id

INTERPRETATIO.

a *Levâ vinculum.*b *Eumque illis imperio adæquavit.*

NOTÆ.

¹³ Gerens ipse in capite galeam venatoriam. Galeæ venatoriz hebant ex ferarum casarum exuviis, atque adeò hirsutis pellibus obductæ erant. Vegetius lib. 11. cap. 17.

¹⁴ Qui tum contrahebatur. Verisimile est exercitum hunc contractum fuisse potius in Syriâ, quàm alibi; quia ut legitur postea, procul erat à Cataoniâ quò iturus Datames navem conscendit, & quia exercitus ille parabatur circa urbem Acen quæ Pheniciæ civitas est, quamque Ste-

phan. Ptolemæum esse dicit, & Strabo l. 16.

¹⁵ Qui Cataoniam tenebat. Cataonia Cappadociæ pars est, teste Plin. l. 6. c. 3. qua Comagenam attingit.

¹⁶ Et à majore re abstrahebatur. Scilicet, à bello Ægyptio.

¹⁷ Pisidas cum iis quos secum habebat. Pisidiæ populos, qui antea Solymi dicebantur, teste Plin. lib. 20. Pisidia autem Asiæ regio est, Lycæoniæ, Iauriæ, & Pamphiliæ finitima; de his populis Claudianus lib. 2. in Europ.

Datames ubi audivit, arma capit, suos sequi jubet: ipse equo concitato ad hostem vehitur: quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem, pertimescit, atque à conatu resistendi deterritus, sese dedit. Hunc Datames victum ad regem ducendum ¹⁸ tradit Mithridati. Hæc dum geruntur, Artaxerxes reminiscens * à quanto bello ad quàm parvam rem principem ducum misisset, ¹⁹ seipsum reprehendit, & nuncium ²⁰ ad exercitum Acen misit, quòd nondum Datamen profectum putabat, qui ei diceret, ne ab exercitu discederet. Hic priusquam perveniret, quòd erat profectus, in itinere convenit; qui Aspiam ducebant. Qua celeritate quum magnam benevolentiam regis Datames consequutus esset, non minorem invidiam aulicorum excepit, quòd illum unum pluris, quàm se omnes fieri videbant. Quo facto, cuncti ad eum opprimendum consenserunt. Hæc Pandates, gazæ custodis regis, amicus Datami, perscripta ei mittit, in quibus docet, eum magno fore periculo, si quid illo imperante in Ægypto ²¹ adversi accideret. Namque eam esse consuetudinem regum, ut casus adversos hominibus tribuant, secundos fortune suæ. ²² Quo faciliè fieri, ut impellantur ad eorum perniciem quorum ductu res malè gestæ nuncientur. Illum hæc majore fore discrimine, * quòd quibus rex maxime obediatur, eos habeat inimicissimos. Talibus ille literis cōgnitis, quum jam ad exercitum Acæum venisset, quòd non ignorabat ea verè scripta, desciscere à rege constituit. Neque tamen quicquam fecit, quòd fide sua esset indignum. Nam Mandrocleum Magnetem exercitui præfecit: ipse cum suis in Cappadociam discedit, conjunctamque huic Paphlagoniam occupat, celans qua voluntate esset in regem: ²³ clàm cum Ariobarzane facit amicitiam, manum comparat, urbes munitas suis tuendas tradit. Sed hæc propter hyemale tempus minùs prosperè succedebant. ²⁴ Audit Pisidas quasdam copias adversus se parare: filium eò Arsidæum cum exercitu mittit. Cadit in prælio adolescens: proficiscitur eò pater non ita cum ma-

INTERPRETATIO.

e A quanta bellì expeditione præcipuum Ducem abstraxisset, ad rem tam levem suscipiendam.

d Constium mutavit.

e Quia quos Rex præsertim audit,

NOTÆ.

¹⁸ Tradit Mithridati.] A quo postea perfidè interfectus est, ut postea videbitur; isque Ariobarzani filius fuit.

¹⁹ Ad exercitum Acen misit.] Ace Phœnicis civitas, quæ & postea Ptolemais dicta est, ut mox diximus ex Stephano & Strabone, hæc in sacris literis Accho vocatur. Joseph. lib. 11. belli Judaici, c. 17.

²⁰ Quo faciliè fieri.] Supple solet.

²¹ Clam cum Ariobarzane facis amicitiam.] De eo supra, eumque jam pridem à rege defecisse diximus.

²² Audit Pisidas.] Contrà Diodorus non Pisidas, sed Persas adversus Datamen Duce Artabazo venisse narrat lib. 13.

- gna manu, celans quantum vulnus acceperisset, quod prius ad hostem pervenire cupiebat, quam de malè re gestà fama ad suos perveniret, ne cogniti filii morte, animi debilitarentur militum. Quod contenderat, pervenit, hisque locis castra ponit, ut neque circumveniri multitudinem adversariorum posset, neque impediri quod minus ipse ad dimicandum manum haberet expeditam. Erat cum eo Mithrobarzanes socer ejus, præfectus equitum. Is desperatis generi rebus²³ ad hostes transfugit. Id Datames ut audivit, & sensit, si in turbam exisset, ab homine tam necessario se relictum futurum ut ceteri consilium sequerentur: h²⁴ in vulgus edit, suo jussu Mithrobarzanem profectum pro perfuga, quod facilius receptus, interficeret hostes. Quare relinqui cum non par esse, sed omnes confestim sequi: quod si animo strenuo fecissent, futurum ut adversarii non possent resistere, quum & intra vallum & foris caderentur. Hac re probatà, exercitum educit: Mithrobarzanem persequitur, ²⁵ qui dum ad hostes pervenerat, Datames signa inferri jubet. Pisidæ, novâ re commoti, in opinionem adducuntur, ⁱ perfugas mala fide, compositoque fecisse, ut receptu essent majori calamitati: primùm eos adoriuntur. Illi, quum quid ageretur, aut quare fieret, ignorarent: coacti sunt cum eis pugnare ad quos transierant, ab hisque stare quos reliquant. Quibus cum neutri parcerent, celeriter sunt concissi. Reliquos Pisidas resistentes Datames invadit, primò impetu pellit, fugientes persequitur, multos interficit, castra hostium capit. Tali consilio uno tempore & proditores percussit, & hostes profligavit, & quoddam ad suam perniciem fuerat cogitatum, id ad salutem convertit. Quo neque acutius ullius imperatoris cogitatum, neque celerius factum usquam legimus. Ab hoc tamen viro²⁶ Syzinas maximus natu filius descendit, adque regem transit, & de defectione pa-

INTERPRETATIO.

g Intellexit, si per vulgatum esset.
h Publicè enunciat.

i Tranſugas proditorū, & ex induſtria veniſſe, quo admiſſi majorem iſſis perniciem aſſerrent.

NOTÆ.

23 Ad hostes transfugit.] Idem prorsus sentit Diodorus ibidem.

24 In vulgus: id est, suo jussu &c.] paulò aliter illud Datamis stratagema exposuit Frontinus lib. 11. c. 7. Datamis, inquit, Dux Persarum adversus Antiochum in Cappadocia, cum partem equitum suorum transfugere comperisset; ceteros omnes venire secum jussit, assensuque transfugas, laudavit, quod cum acriter præcessissent, hortatuque est eos,

ut fortiter hostem adorerentur. Puderat transfugas attulsi penitentiam, & consilium suum, quia non putabant deprehensum, mutaverunt.

25 Qui dum ad hostes pervenerat.] Quidam legunt, qui vix dum ad hostes pervenerat.

26 Syzinas maximus natu filius.] Quidam Schylmas; sed Sisynas præfero, quia ad Persica nomina propius accedit.

tris detulit. Quo nuncio Artaxerxes commotus. quod intelligebat sibi cum viro fortis ac strenuo negotium esse, qui quum cogitasset, facere auderet, & prius cogitare quàm conari consueisset: Autophradatem in Cappadociam mittit. Hic ne intrare posset saltum ²⁷ in quo Ciliciæ portæ sunt sitæ, Datames præoccupare studuit: sed tam subito copias contrahere non potuit. A qua re depulsus; cum ea manu quam contraxerat, locum delegit talem, ut neque circumiretur ab hostibus, neque præteriret adversarius, quin ancipitibus locis premeretur: & si dimicare cò vellet, non multum obesse multitudo hostium suæ paucitati posset. Hæc etsi Autophradates videbat, tamen statuit congrèdi, quàm cum tantis copiis refugere, aut tam diu uno loco sedere. Habebat barbarorum equitum viginti, peditum ceptum millia, ²⁸ quos illi Cardaces appellant, ²⁹ ejusdemque generis tria funditorum. Præterea ³⁰ Cappadocum octo, ³¹ Armeniorum decem, ³² Paphlagonum quinque, ³³ Phrygum decem, ³⁴ Lydorum quinque, ³⁵ Alpendiorum & ³⁶ Pilidarum circiter tria, ³⁷ Cilicum duo, ³⁸ Captianorum totidem, ex Græcia conductorum tria millia: levis armaturæ maximum puerum. Has adversus copias, spes omnis consistebat

INTERPRETATIO.

2. Quominus à fronte & à tergo urgeretur.]

NOTÆ.

27 In quo Cilicia porta sunt sita.] Cilicia undique ferè perpetuè montium catenà cingitur, nec adiri potest nisi per tres angustias, quarum prima adeò arcta est, ut instar portarum sit 2. Non procul est ab Ilio per Amanum montem, unde Amanicæ portæ dictæ sunt. 3 Circa Sinum Ilicum. Plin. lib. 5. cap. 27. & alii omnes Geographi. Vide & Curium lib. 3. c. 4.

28 Quos illi Cardaces appellant.] apud Persas sic dicebantur qui ex rapto vivebant, nam Carda apud eos bellicosum & violentum significabat. Strabo lib. 15. Polybius tamen, & Arrianus illos Asiæ min. populos esse scribunt.

29 Eiusdem generis funditorum.] Supple millia.

30 Cappadocum octo.] Cappadocia Asiæ min. regio, quam in duas Satrapias à Persis divisam fuisse tradit Strabo; vide & Plin. lib. 6. cap. 2 & 3.

31 Armeniorum decem.] Armenia Asiæ pariter min. regio nobilissima inter Taurum & Caucaum sita quæ in majorem

& minorem dividitur, vide Plin. lib. 1. Strabo lib. 2. & Ptolemæi 4. Tabulam Asiæ.

32 Paphlagonum quinque.] Horum regio in minore Asiâ, olim etiam Palæstina dicta, de qua jam supra.

33 Phrygum decem.] Phrygia duplex; major & minor, major inter Galatiam & Lydiam sita est. Minor verò inter Bithyniam, Cariam, Lycæoniam, & Hellespontum, unde etiam Hellespontica dicitur apud Strabonem.

34 Lydorum quinque.] Lydia minoris Asiæ regio Cræso rege, & Pactolo aurifero amne notissima.

35 Alpendiorum.] li Pamphiliæ populi, ab Alpendo ejus Provinciæ oppido ad fluvium Eurymedonta sito. Vide Steph. & Pompon. lib. 1.

36 Pilidarum.] De his supra.

37 Cilicum.] De Cilicia quoque paulò supra dictum est.

38 Captianorum.] Quidam Calspianorum legunt, sed hoc improbat Ortelius.

- Datami in se locique natura, namque hujus partem non habebat vigesimam militum: Quibus fretus confligit, adversariorumque multa millia concidit, quum de ipsius exercitu non ampliùs hominum mille cecidissent. Quam ob causam postero die tropæum posuit, quo loco pridie pugnatum. Hic quum castra movisset, inferior copiis, superior omnibus præliis discedebat, quod nunquam manum confere-ret, nisi adversarios locorum angustius clausisset: quoddam perito regionum callidèque cogitanti sæpè accidebat. Autophradates quum bellum duci majore regis calamitate, quàm adversariorum videret, ad pacem atque amicitiam hortatus est, ut cum rege in gratiam rediret. Quam ille etsi non fidam fore putabat, tamen conditionem accepit, seque ad Artaxerxem legatos missurum dixit. Sic bellum quod rex adversus Datamen susceperat, sedatum: Autophradates in Phrygiam se recipit. At rex, quoddam implacabile odium in Datamen susceperat, postquam bello eum opprimi non posse animadvertit, insidiis interficere studuit, quas ille pleràsque vitavit; sicut quum nunciatum esset, quosdam sibi insidiari, qui in amicorum erant numero: ³⁹ de quibus quoddam inimici detulerant, neque credendum, neque negligendum putavit: experiri voluit verum fallumne sibi esset relatum.
- Itaque cò profectus est, in quo itinere futuras insidias illi dixerant. Sed elegit corpore & statura simillimum sui, eique vestitum suum dedit, atque cò loci ire, quod ipse consueverat, jussit. Ipse autem ⁴⁰ ornatus vestitu militari, inter corporis custodes iter facere cœpit. At insidiatores, postquam in eum locum agmen pervenit, decepti ordine atque vestitu, in eum faciunt impetum, qui suppositus erat. Prædixerat autem his Datames, cum quibus iter faciebat, ut parati essent facere quod ipsum vidissent. Ipse ut concurrentes insidiatores animadvertit, tela in eos coniecit. Hoc idem quum universi fecissent, prius quàm pervenirent ad eum, quem aggredi volebant, confixi ceciderunt. Hic tamen callidus vir extremo tempore captus est, Mithridatis Ariobarzani filii dolo. Namque is pollicitus est regi, se eum interfectorum, si Rex promitteret, ut quodcunque vellet, liceret impunè facere, ⁴¹ fidemque de ea re more Persarum dextrâ dedisset. Hanc ut accepit, simulat se suscepisse cum rege inimicitiam, copias parat, & absens amicitiam cum Datame facit:

NOTÆ.

³⁹ De quibus quoddam inimici detulerant. Non sui, sed amicorum suorum inimici: alioquin quomodo eorum verba non esse negligenda putasset?

⁴⁰ Ornatus vestitu militari. Hic locus variè legitur; sed lectionum diversitatem ex subito require.

⁴¹ Fidemque more Persarum dextrâ de-

disset.] Mos enim erat apud Persas, ut quemcumque Rex in fidem reciperet, ipsi dextram daret; ut suprà in Themistocle, illudque omni sacramento sanctius ducebatur, atque observabatur. Sic Author scholiorum in Aristophanis Nub. Item docet Diodorus lib. 16.

regis provinciam vexat, castella expugnat, magnas prædas capit: quarum partem suis dispertit, partim ad Datamen mittit. Pari modo complura castella ei tradit. Hæc diu faciendo, persuasit homini¹ se infinitum adversus regem suscepisse bellum, quum nihilo magis, ne quam suspicionem illi præberet insidiarum, neque colloquium ejus petivit, neque in conspectum venire studuit. ⁴² Sic absens amicitiam gerebat, ut non beneficiis mutuis, sed odio communi, quod erga regem susceperant, ⁴³ contineri viderentur. Id quum satis se confirmasse arbitratus est, certiores facit Datamen, tempus esse majores exercitus parari, & bellum cum rege suscipi: de qua re, si ei videretur, quò vellet in colloquium veniret. Probata re, colloquendi tempus sumitur, locusque quò conveniretur. Huc Mithridates cum uno cui maximam habebat fidem, antè aliquot dies venit, compluribusque locis separatim gladios obruit, eaque loca diligenter notat. Ipso autem colloquendi die utrique locum, qui explorarent ¹⁵ atque ipsos scrutarentur mittunt: ⁴⁴ deinde ipsi sunt congressi. Hic quum aliquandiu in colloquio fuissent, & ^m diversi discessissent, jamque procul Datames abesset, Mithridates, priusquam ad suos perveniret, ⁴⁵ ne quam suspicionem pareret, in eundem locum revertitur, atque ibi, ⁴⁶ ubi telum erat impositum, reledit, ut si à lassitudine cuperet ²³ acquiescere, Datamenque revocavit, simulans se quiddam in colloquio esse oblitum: interim telum, quod latebat, ⁴⁷ protulit nudatumque vaginâ, veste textit, ac Datami venienti ait, digredientem se animadvertisse locum quendam, qui erat in conspectu, ad castra ponenda esse idoneum ⁴⁸ Quem quum digito monstraret, & ille conspiceret, adversum ferro transfixit: & prius quàm quisquam posset succurrere, interfecit. Ita ille vir qui multos consilio, neminem perfidiâ ceperat, simulatâ captus est amicitia.

INTERPRETATIO.

1 Irreconciliabili in Regem simplici. | m. Et hinc inde se recepissim, cuius bello.

NOTA,

42 Sic absens amicitiam gerebat. Id est, sic absens absenti amicitia officia præstabat.

43 Confineri viderentur. Id est, artissimè coherere viderentur.

44 Deinde ipsi sunt congressi. Id est, Deinde in mutuum colloquium venerunt.

45 Ne quam suspicionem pareret. Id

est, exhiberet, gigneret.

46 Ubi telum erat possum. Hic telum pro quocunque armorum offensivorum genere accipitur.

47 Protulit. Id est, ex terra eduxit.

48 Quem quum digito monstraret. Adi Polyænum qui id fuscè narrat lib. 7, sed paulò aliter.

X V.

EPAMINONDAS

POLYMNI FILIUS.

THEBANUS.

E hoc priusquam scribamus, ^a hæc præcipienda videntur lectoribus, ne alienos mores ad suos referant, néve ea, quæ ipsis leviora sunt, pari modo apud cæteros fuisse arbitrentur. Scimus enim musicen nostris moribus

^b abesse à principis persona: ^c saltare etiam in vitiis poni. Quæ omnia apud Græcos & grata & laude digna ducuntur. Quum autem exprimere imaginem consuetudinis atque vitæ velimus Epaminondæ, nihil videmur debere prætermittere, quod pertineat ad eam declarandam. Quare dicemus primùm de genere ejus: deinde quibus disciplinis, & à quibus sit eruditus, tum de moribus ingenique facultatibus, & si qua alia digna memoriâ erunt; postremò de rebus gestis, quæ à plurimis omnium anteponiuntur virtutibus. Natus igitur ^d patre, quo diximus, honesto genere: pauper jam à

INTERPRETATIO.

^a Ne ex patris moribus extraneos metuantur.

^b Principem non decere.

NOTA

^c POLYMNI FILIUS.] Alii legunt Polymnidis, ut *Ælianus* lib. 11. c. 9. Var. hist. Unde conjiciendum est Nepotem Latinâ terminatione formasse Græcum; quemadmodum suprà scripsit *Necolus*, pro *Necoleritem* *Periclus* pro *Pericles*.

^d Hæc præcipienda videntur lectoribus.] Hæc eadem jam in præfatione legimus, unde fit ut *Migius* id memoriæ vitio Nepoti verrat; sed in eo excusari potest, quod absolute ac perfecto jam operi præfatio supervenerit; ut fieri solet.

^e Saltare etiam in vitiis poni.] Indecorum apud Romanos saltationem fuisse pluribus in locis innuit *Cicero* pro *Muræna*, pro *Pancio*; & alibi. Quod tamen

de omni saltationum genere minimè intelligendum est. Nam *Quintilianus* nega inhonestam fuisse Pyrrhiceam saltationem, quam armati peragebant, & hoc laboriosum erat saltationis genus, quia eju opera jactus, ictusque declinabant, ut docet *Piæto* lib. 7. de legibus, & *Plin* lib. 7. c. 57.

^f Patre boni generis.] Hæc verba generis ejus mediocritatem innuere videntur; quoniamcumque enim Latini alicujus parentes obscuros dicere nolunt, eos quædam sermonis gratiâ, honestos vocant; unde *Ælianus* lib. 12. scribit *Polymnium* Epaminondæ patrem fuisse obscurum & humilem.

majoribus

majoribus relictus. ⁵ Eruditus autem sic, ut nemo Thebanus magis. ⁶ nam & citharizare & cantare ad chordarum sonum doctus est ⁷ à Dionysio, qui non minore fuit in musicis gloriâ, ⁸ quàm Damon aut Lampus, quorum pervulgata sunt nomina; ⁹ Carmina cantare tibiis, ¹⁰ ab Olympiodoro; ¹¹ saltare, à Calliphronē. At ¹² philosophiæ ⁵ præceptorem habuit Lysim Tarentinum Pythagoræum; cui quidem sic fuit deditus, ut adolescens tristem & severum senem omnibus æqualibus suis in familiaritate anteposuerit, neque prius eum à se dimiserit, quàm doctrinis tantò antecessit condiscipulos, ut faciliè intelligi posset, pari modo superaturum omnes in cæteris artibus. ¹⁰ Atque hæc ad nostram consuetudinem sunt levia, & potius contemnenda: at in Græcia utique olim magnæ laudi erant. Postquam ephebus factus est, ¹³ & palæstræ dare operam cœpit: ¹⁴ non tam magnitudini virium servivit, quàm velocitati: illam enim ad athletarum usum; hanc, ad belli existimabat utilitatem pertinere. Itaque exerce- ¹⁵ batur plurimum ¹⁴ currendo & luctando ad eum finem, quoad stans

INTERPRETATIO.

c Postquam pubertatem attingit, & gymnici artibus exerceri orsus est.

d Non tam corroborandis viribus, quàm celeritati applicuit.

NOTÆ.

⁵ Eruditus autem sic.] Vide Cicer. 3. de Orat. & Offic. 1. Plutarchum in Pelopida, Diogenem Laërtium in Pytagora. Adi etiam Just. lib. 6. c. 8.

⁶ Nam & Citharizare.] Pro Citharam tangere, verbum obsoleterum.

⁷ à Dionysio.] Hic Lysistes Thebanus fuit valde peritus. Plutarchus libro qui inscribitur de Musica.

⁸ Quàm Damon & Lampus.] Damonis meminerunt Plato dialogo de rep. & Athenæus lib. 14. cap. 11. Huncque Lydiam harmoniam remissam excogitasse testatur Plutarchus lib. suprà citato; solebatque ebrios ac perulantes homines harmoniâ suâ ad modestiam reducere. Lampus ab eodem Plutarcho ibidem inter eos qui rectè movendis instrumentis Lyricis excelluerunt, annumeratur; quamvis à Platone imperitus dicatur Musicus in Menexeno; quâ in re non consentit Athenæus, lib. 1. c. 16. & lib. 11. c. 2.

⁹ Carmina cantare tibiis.] Veteri suo libro abesse, carmina testatur P. Daniel.

¹⁰ Ab Olympiodoro.] Viro in sua arte versatissimo, præter quem tamen, & ab Orthagora Epaminondam doctum fuisse

testatur Athenæus lib. 4. c. ultimo.

¹¹ Saltare, à Calliphronē.] Id nomen alibi mihi occurrisse non memini.

¹² Philosophiâ Profissorem habuit Lysim.] Laërtius in vitâ Pythagoræ Lysiden vocat. Porro Lysis ille Epaminondam & Philippum simul Amyntæ filium Philosophiam Pythagoricam docuit, quæ quidem ex Democriti philosophia prodierat; fuitque Epaminondas simul summus Philosophus, & Imperator. Justin. lib. 6. cap. 8.

¹³ Et Palæstra dare operam cœpit.] Hoc erat in more positum apud Græcos, ut juvenus omnis maxime gymniciis artibus exerceretur, & in eo præsertim incumberet: in Palæstra autem variis decertabat exercitiis, quorum præcipua refert Virg. lib. 5. Æneid.

Quique pedum cursu valet, & qui viribus andax.

Aus jaculo incedis melior, levisusque sagittis.

¹⁴ Currendo & luctando ad eum finem, quo adians completi possit atque contendere.] Hic locus obscurus, & variè à variis legitur: Quidam legunt currendo, omisâ voce, luctando, ad eum finem,

- complecti posset, atque contendere. In armis plurimum studii consumebat. Ad hanc corporis firmitatem plura etiam animi bona accesse-
 rant. Erat enim modestus, prudens, gravis, temporibus sapienter
 utens, peritus belli, fortis manu, animo maximo; ad eam veritatis
 5 diligens, ¹⁵ ut ne joco quidem mentiretur. Item continens, clemens,
 patiensque admirandum in modum; non solum populi sed etiam
 amicorum ferens injurias, in primisque ¹⁶ commissa celans: *quod in-
 cerdum non minus prodest, quam diserte dicere.* Studiosus audiendi; ex
 hoc enim facillime disci arbitrabatur. Itaque ¹⁷ quum in circulum ve-
 10 nisset in quo aut de republicâ disputaretur, aut de philosophia sermo
 haberetur, nunquam inde prius discessit, quam ad finem sermo esset
 deductus. ¹⁸ Paupertatem adeo facile perpassus est, ut de republicâ
 nihil præter gloriam ceperit. ¹⁹ Amicorum in se tuendo caruit faculta-
 15 tibus; fide ad alios sublevandos sæpe sic usus est, ut possit judicari
²⁰ omnia ei cum amicis fuisse communia. Nam quum aut civium suorum
 aliquis ab hostibus fuisset captus, aut virgo amici nobilis propter
 paupertatem collocari non posset; amicorum consilium habebat, &
 quantum quisque daret, pro facultatibus imperabat; eamque sum-
 20 mam quum faceret, priusquam acciperet pecuniam, ²¹ adducebat
 eum, qui quærebat, ad eos qui conferebant, eique ut ipsi numera-
 rent, faciebat: ut ille ad quem ea res perveniebat, sciret quantum

INTERPRETATIO.

c Necessarium opibus minimè usus est, quibus se tueretur.

NOTÆ.

quod stans complecti posset atque contem-
 dere. Sic legendum olim Freinshemius
 existimavit, nimirum: *Ad eum finem*
quod adstans complecti posset atque con-
tendere. Adstans, inquit, esset coram fa-
 ciens, igitur non modo currere discibat;
 id enim nihil aliud quam cum in pericu-
 lum perduxisset, deinde deseruisset. Sed
 etiam luctari, quod adstans, & propt
 hostem postus eum complecti, atque cum
 eo contendere posset. Quod mihi non impro-
 bandum videtur; nam revera is sensus
 Nepotis esse debet, ut scilicet Epaminon-
 das eatenus eurreret, & luctaretur, qua-
 tenus adstans complecti posset adver-
 sarium atque cum illo contendere.

15 *Ut ne joco quidem mentiretur.* Si-
 mile quidpiam de Ptolemæo, Arr'anus,
 de Juliano, Mamertinus: de Atico idem
 Nepos in vita ejus. Idem autem tanto eum
 odio mendacium habuisse credibile est;
 quod & natura & philosophiæ præcepta

illud ipsi instillassent. Super ea re vide A-
 lian. lib. 3. hist. anim. c. 23.

16 *Commisissa celans.* Quod in Epami-
 nondâ non adeo mirandum puro; quum
 enim Pythagoricâ philosophiâ probe im-
 butus fuisset, quæ religiosissimè silentium,
 ac fidem præcipiebat, id faciliè de ipso
 crediderim.

17 *Quum in circulum venisset.* Circulus,
 vulgò dicitur certus coeuntium ac con-
 fabulantium, qui veluti circulum faciunt
 & coronam. Vide Ovid. lib. 13. Metam.

Considere Ducei, & vulgi stante corond.
 Vide Aelianum. Var. hist. lib. 11. cap. 9.

18 *Paupertatem adeo facile perpassus est.*
 Justin. lib. 6. c. 8. Et Julium Front. lib. 4.
 c. 3. qui refert Epaminondam, in supel-
 lectile sua, præter ahenum, & verum unum
 non habuisse; quod quidem admirandæ
 ejus abstinentiæ est exemplum.

19 *Adducebat eum, qui quærebat.*
 Id est, Procum, seu Virginis sponsum.

cuique deberet. Tentata autem ejus est abſtinentia ²⁰ à Diomedonte Cyziceno. Namque is, rogatu Artaxerxis, Epaminondam pecuniâ corruppendum ſuſceperat. Hic magno cum pondere auri Thebas venit, & Miccythum adoleſcentulum quinque talentis ad ſuam perduxit voluntatem, quem tum Epaminondas plurimùm diligebat. Miccythus § Epaminondam convenit, & cauſam adventus Diomedontis oſtendit. At ille Diomedonte coram, *Nihil, inquit, opus pecuniâ eſt. Nam ſi ea rex vult, qua Thebanis ſunt utilia, gratis facere ſum paratus: ſin autem contraria, non habet auri arque argenti ſatis, namque orbis terrarum divitias accipere nolo pro patria charitate. Te, qui me inco-* 10 *gnitum tentavi, tuique ſimilem exiſtimavi, non miror: tibi ignoſco. Sed egredere propè, ne alios corrumpas, quum me non potueris. Tu Miccybe, argentum huic redde, aut, niſi id conſeſſum facis, ego te ſtadam magiſtratui.* Hunc Diomedon quum rogaret, ut tutò exire, ſuâque quæ attuliſſet, liceret efferre: *Iſtud, inquit, faciam; neque tuâ* 15 *cauſâ, ſed meâ: ne ſi tibi ſit pecunia adempta, aliquis dicat ad me ereptum perveniſſe, quod delatum accipere noluiſſem.* A quo quum quæſiſſet, quò ſe duci vellet, & ille Athenas diceret; præſidium dedit, ut eò tutò perveniret. Neque verò id ſatis habuit, ſed etiam ut in-violatus in navem aſcenderet, p̄r Chabriam Athenienſem, (de quo 20 ſuprà mentionem fecimus) eſſecit. Abſtinentiæ erit hoc ſatis teſtimonium. Plurima quidem proferre poſſemus, ſed modus adhibendus eſt, quoniam uno hoc volumine vitam excellentium virorum complurium concludere conſtituimus, quorum ſeparatim ²¹ multis millibus verſuum complures ſcriptores ante nos explicarunt. Fuit & 25 diſertus, ut nemo Thebanus ei par eſſet eloquentiâ: neque minùs concinnus in brevitate reſpondendi, quàm in perpetua oratione ornatus. ²² Habuit obrectatorem Meneclidem quendam, indidem Thebis, adverſarium in adminiſtranda republica, ſatis exercitatum in dicendo, ut Thebanum ſcilicet. Namque illi genti plus ineſt virium, 30 quàm ingenii. Is, quòd in re militari florere Epaminondam videbat, hortari ſolebat Thebanos, ut pacem bello anteferrent, ne illius im-

INTERPRETATIO.

§ Major enim eſt in me amor patriæ, quàm ut vellem cum eum terrarum orbis divitiis commutare.

NOTA.

20 *A Diomede Cyziceno.*] Ex Cyzico Bithyniæ urbe. Tentatus etiam fuit à Jaſone Theſſalorum Tyranno, qui ad eum ſummâ paupertate laborantem quinquaginta auri talenta attulerat. Vide Ælianus lib. 11. cap. 9.

21 *Multis millibus verſuum.*] Hic ver-

ſus ſunt Lince; ex quarum numero libros metiri olim ſolebant, & in ultimâ Cera adſcribebant.

22 *Habuit obrectatorem Meneclidem.*] De eo Plutarchus in Pelopida, hunc que ait fuiſſe *ἄνθρωπος μὲν ἄριστος, ἀνδραγαθὸς δὲ ἄκρως ὑπερβίον.*

peratoris opera desideraretur. Huic ille, Fallis, inquit, verbo cives tuos, quoddam hos à bello avocas. Otii enim nomine servitutum concilias, nam *paritur pax bello*. Itaque qui eam diutinam volunt frui, bello exercitati esse debent. ²³ Quare si principes Græciæ esse vultis, castris est vobis utendum, non palæstrâ. Idem ille Meneclides quum huic obiceret quoddam liberos non haberet, ²⁴ neque uxorem duxisset: maximeque insolentiam, quoddam sibi Agamemnonis, belli gloriam videretur consequutus: at ille, *Desine*, inquit, *Meneclide de uxore mihi exprobrare*, ^h nam nullius in ista re minus uti consilio volo, (habebat enim Meneclides suspicionem adulterii) *Quod autem me Agamemnonem amulati putas, fallis*, ²⁴ namque illo cum universa Græcia vix decem annis unam cepit urbem, ego contra ea ²⁵ ex una urbe nostra, *dicque uno totam Græciam, Lacedæmonis fugatis, liberavi*. Idem quum in conventum venisset Arcadum, petens, ut societatem cum Thebanis & Argivis facerent, ²⁶ contraque Callistratus Atheniensium legatus, qui eloquentiam omnes eo præstabat tempore, postulare ut potius amicitiam sequerentur Atticorum, & in oratione sua ²⁷ multa invectus esset in Thebanos & Argivos, in eisque hoc posuisset, *Animadvertere debere Arcadas*, ²⁸ quales utraque civitas cives procreasset, ²⁹ ex quibus de cæteris possent judicare. Argivos enim fuisse ³⁰ Orestem

INTERPRETATIO.

^g Quamobrem si Græcia principatum possideris, belli laboribus, non Palæstricis ludis vobis assuescendum est.

^h Nam tu is omnium es cujus senten-

tiam hoc in negotio minus probo.

ⁱ Meneclides namque suspicionem adulterii notabatur.

NOTÆ.

²³ Neque uxorem duxisset.] Contra censet Polyanus lib. 11. Stratagem. ubi indicat Epaminondam uxorem habuisse; & genuisse filium nomine Stefibrotum, quem iussit interfici, quod in bello adversus Lacedæmonios, se absente, suoque injussu prælium commisisset. Plutarch. *Μεγαλειότης*.

²⁴ Namque ille cum universâ Græciâ.] Id notum est tum ex Homero, cum ex aliis omnibus antiquis scriptoribus. Agamemnonem cum omnibus Græciæ viribus & Principibus per Decennium ad Trojam pugnassee; quod Calchas vates fore prædixerat ex palserum numero quos serpens digluciverat, ut Homerus refert Iliad. 2. Quos versus Latine vertit Cic. lib. 11. de Divinatione.

²⁵ Ex una urbe nostra, dicque uno.] Depugnâ Leuctrica hic loquitur, in qua

intra unum diem soli Thebani, duce Epaminonda, omnes Lacedæmoniorum vires fregerunt.

²⁶ Contraque Callistratus.] Cujus orationem refert Xenoph. lib. 6. c. 4. de reb. Græciæ, quam habuit apud Lacedæmonios. Fuit item Callistratus nomen statuarii. Plin. lib. 24. c. 8.

²⁷ Multa invectus esset in Thebanos.] Eodem utitur loquendi modo, infra, ut, nonnulla inveherentur in Timoleonem: quod alibi rarius invenies.

²⁸ Quales utraque civitas cives procreasset.] Hæc referuntur ad Orestem, & Clytemnestram ejus matrem; ad Oedipum, Lasum, & Jocastam.

²⁹ Orestem, & Alcmaeonem.] Orestes Agamemnonis & Clytemnestræ filius, qui cruentam patris montem ulurus, matrem interfecit; propter quod patrii idium

& Alcmaeonem, matricidas : ¹⁰ Thebis Oedipum natum ; qui quum patrem suum interfecisset, ex matre liberos procreasset. Hic in respondendo Epaminondas, ¹¹ quum de ceteris perorasset, postquam ad illa duo opprobria pervenit, admirari se dixit stultitiam rhetoris Attici, qui non animadvertentes, innocentes illos natos, domi scelere admissio quum ⁵ patriæ essent pulsî, receptos esse ab Atheniensibus. ¹² Sed maximè ejus eloquentia eluxit Spartæ ante pugnam Leuctricam ; quò quum omnium sociorum convenissent legati, coram frequentissimo legationum conventu sic Lacedæmoniorum tyrannidem coarguit, ut non minùs illà oratione opes eorum concusserit, ¹³ quàm Leuctricà pugna. ¹⁰ Tum enim perfecit, quod post apparuit, ut auxilio sociorum Lacedæmonii privarentur. Fuisse patientem, suorumque injurias ferentem civium, ¹⁴ quòd se patriæ irasci nefas esse duceret, hæc sunt testimonia. Quum eum propter invidiam cives præficere exercitui noluisent, duxque esset delectus belli imperitus, ¹⁵ m̄ cujus errore id esset deducta ¹⁵ illa multitudo militum, ut omnes de salute pertimescerent, quòd locorum angustiis clausi, ab hostibus obfidebantur : desiderari cœpta est Epaminondæ diligentia, erat enim ibi privatus numero militum. A quo quum peterent opem, nullam adhibuit memoriam contumeliæ ; & exercitum oblidione liberatum, domum reduxit incolumem. ²⁰ Neque verò hoc semel fecit, sed sæpiùs. Maximè autem fuit illustre,

INTERPRETATIO.

k Cum ad cetera capita respondisset. | m Cujus imperitiâ in eas angustias adductum esset numerosum illud agmen.
 l At præscriptum Lacedæmonii legatus suam |
 facundiam exhibuit.

NOTÆ.

furiis agiturus est, quibus non ante purgari potuit, quam ad Aram Dianæ Tauricæ perpetratum scelus expiaverit. Alcmaeon vero Amphiarai & Erichyles filius, qui pariter matrem interfecit, quod illa monili aureo corrupta, Amphiarai maritum suum, qui in bello Thebano hiatu terræ absorptus est, prodidit Polynici.

30 Thebis Oedipum natum, &c.] Patet ejus Lâi is, quem nescius occidit. mater vero jocasta Creontis Thebanorum Regis filia, quam soluto Sphynxis enigmate uxorem pariter nescius duxit, ex qua Erheoclem, & Polynicem suscepit, qui de Regno disceprantes mutuis se vulneribus confodierunt. Hæc sunt ipsiusmet verba apud Senecam.

— cidi patrem

Sed matrem amavi, pr. b. t. liqui hy-

minum pudet.

31 Quam Leuctricà pugna.] De illà Diodorus lib. 15. Xenoph. 6. de reb. gr. Plutarchus in Pelopida. Pausanias in Bœoticiis ; in ea autem Cleombrotus Lacedæmoniorum Rex cecidit, multaque prodigia & ostenta cladem illam antecesserunt. Cicero. Xenoph. Diodorus. Potrò Leuctra vicus est Bœoticiæ juxta Thelpias urbem liberam, Heliconi proximam.

32 Quòd patriæ irasci nefas duceret.] Vide apud Val. M. lib. 3. c. 7. paucitæ ejus exemplum, cujus hæc sunt verba : Siquidem Epaminondas cum ci cives irasci sternendum in oppido viarum contumelia causâ iram mandarent, erat enim illud ministerium apud eos sordidum) sine ulla cavillatione id recepit.

- quum in Peloponnesum exercitum duxisset adversus Lacedæmonios, haberétque collegas duos, ³³ quorum alter erat Pelopidas, vir fortis ac strenuus. Hic cum criminibus adversariorum, omnes in invidiam venissent, ³⁴ ob eamque rem imperium his esset abrogatum, atque
- 5 in eorum locum alii prætores successissent: Epaminondas populi scito non paruit; idémque ut facerent, persuasit collegis, & bellum quod susceperat, gessit. Namque animadvertebat, ubi id fecisset, totum exercitum propter prætorum imprudentiam inscitiamque belli periturum. ³⁵ Lex erat Thebis, quæ morte mulctabat, si quis imperium
- 10 diutiùs retinisset, quàm lege præfinitum foret. Hanc Epaminondas quum reipublicæ conservandæ causâ latam videret, ad perniciem civitatis conferre noluit; & quatuor mensibus diutiùs, quàm populus jussierat, gessit imperium. Postquàm domum reditum est, ³⁶ collegæ ejus hoc crimine accusabantur. Quibus ille permisit, omnem ut cau-
- 15 sam in se transferrent, suæque operâ factum contenderent, ut legi non obedirent. Quâ defensione illis periculo liberatis, nemo Epaminondam responsurum putabat, quòd quid diceret, non haberet. At ille in judicium venit; nihil eorum negavit quæ adversarii crimini dabant, omniaque quæ collegæ dixerant, confessus est: neque recusavit
- 20 quòd minus legis pœnam subiret: sed unum ab iis petivit, ³⁷ ut in periculo suo conscriberent, EPAMINONDAS A THEBANIS MORTE MULCTATUS EST, QUOD EOS COEGIT APUD LEUCTRA SUPPERARE LACEDÆMONIOS, QUOS ANTE SE IMPERATOREM NEMO BOEOTIORUM ³⁸ AUSUS FUIT ASPICERE IN ACIE: QUODQUE UNO PRÆLIO NON

INTERPRETATIO.

n Ut omnem in se culpam rejicerent.

NOTÆ.

³³ Quorum alter erat Pelopidas.] Vide Plutarchum in Pelopidâ, & ipsum Nepotem postea.

³⁴ Ob eamque rem imperium his esset abrogatum.] Non abrogatum, sed elapsus tempus imperii legē præfinitum scribit Plutarchus in Pelopida. Ambo enim, inquit, (de Epaminonda & Pelopida loquitur) cum reassissent, capitis accessit sunt, quoniam non deposito magistratu primo futuro mense quo lex jubebat, quatuor item totos menses, præter legem eo functi essent; quibus & in Messenia, Arcadia, & Laconia commorati sunt.

³⁵ Lex erat Thebis.] Hujus legis mœnium Alexander ab Alexandro lib. 4. c. 6. genialium dierum.

³⁶ Collegæ ejus.] Reliquos duces huic legi paruisse testatur Plutarchus in Pelopida, præter Epaminondam, ipsumque Pelopidam.

³⁷ Ut in periculo suo conscriberent.] Hic locus variè legitur: Lambinus con-

scribit legendum esse, in Cippus; Memmius, in scapulo; Magnus, breviculo; Longolius, perystilio; Aldus, sepulchro; alii alio modo. Plutarchus, & Ælianus Cippus vocant, quod idem est ac Cippus, vel, Titulus sepulchri; aded ut hic sit sensus. Ut in periculo suo conscribant. Id est, ut in sepulchri Titulo enarrant.

³⁸ Ausus fuit aspicere in acie.] Hoc est, oculis rectis, & irretortis; quasi ante Epaminondam solo aspectu Lacedæmonii Boeotios debellarent: quod & de Romanis testatur Cæsar lib. 1. de bello Gallico. his verbis; supernumero cum iis congressos, ne vultum quidem, atque aciem

SOLUM THEBAS AB INTERITU RETRAIXIT, SED ETIAM UNIVERSAM
 GRACIAM IN LIBERTATEM VINDICAVIT: EOQUE RES UTRORUM-
 QUE PERDUXIT, UT THEBANI SPARTAM OPPUGNARENT, LACEDÆ-
 MONII SATIS HABERENT SI SALVI ESSE POSSENT: NEQUE PRIUS
 BELLARE DESTITIT, ³⁹ QUAM, MESSENA CONSTITUTA, URBEM
 EORUM OBSIDIONE CLAUSIT. Hæc quum dixisset, risus omnium cum
 hilaritate coortus est, neque quisquam iudex ausus est ferre iussa-
 gium. Sic à iudicio capitis maximâ discessit gloriâ. Hic extremo tem-
 pore imperator ⁴⁰ apud Mantineam, quum acie instructâ audaciùs
 instaret hostibus, cognitus à Lacedæmoniis, quòd in ejus unius per-
 niciæ patriæ sitam putabant salutem, universi in unum impetum fece-
 runt: neque prius abscosserunt, quàm magnâ cæde factâ multisque
 occisis, fortissimè ipsum Epaminondam pugnantem, ⁴¹ sparo eninùs
 percussum, concidere viderunt. Hujus casu aliquantùm retardati sunt
 Bæotii, neque tamen prius pugná excefferunt, quàm repugnantes
 profligarunt. At Epaminondas, quum animadverteret mortiferum se
 vulnus accepisse, simulque si ferrum, quod ex hastili in corpore re-
 manserat, extraxisset, animam statim amissurum: ⁴² usque eò retinuit,
 quoad renunciatum est vicisse Bæotios. Id postquam audivit, *Satis*,
vixi, invictus enim morior. Tum ferro extracto, confestim exanimatus
 est. ⁴³ Hic uxorem nunquam duxit: in quo quum reprehenderetur à
 Pelopida, qui filium habebat infamem: malèque cum in eo patriæ
 consilere diceret, quòd liberos non relinqueret: *Vide, inquit, ne tu*
pejus consulas, qui salem ex te natum relinquis sis. Neque verò stirps
 mihi potest deesse, namque ex me natam relinquo pugnam Leuſtricam,
 qua non modò mihi superstes, sed etiam immortalis sit, necesse est.
 Quo tempore, duce Pelopidâ, exules Thebas occupaverunt, &
 prælidium Lacedæmoniorum ⁴⁴ ex arce expulerunt; Epaminondas,
 quamdiu facta est cædes civium, domi se retinuit, quòd neque ma-
 los defendere volebat, neque impugnare, ne manus suorum san-
 guine cruentaret. Namque omnem civilem victoriam funestam puta-
 bat. Idemque postquam apud Cadmeam pugnari cum Lacedæmoniis
 cœpit, in primis stetit. Hujus de virtutibus vitæque satis erit dictum,

NOTÆ.

omnium ferre potuisse. Flor. lib. 11. c. 12.
Mancinum assidue cadibus ita subege-
runt, ut ne oculos quidem, aut vocem Nu-
mantini viri quisquam sustineret.

³⁹ *Quam Messena constituta.* Messena
 civitas Peloponnesi ad mare prope Pani-
 sum amnem, unde sinus Messeniacus.

⁴⁰ *Apud Mantineam.* Urbem Arca-
 diæ, de quâ lege Diodor. 15. & Xenoph.
 7. de rebus gr.

⁴¹ *Sparo eminus percussum.* Sparus,
 inquit Servius, selum est rusticum, in mo-
 dum pedis recurvum, quo frequenter
 Græci utebantur.

⁴² *Usque eò retinuit quoad renunciatum*
est vicisse Bæotios. Vide Just. lib. 6. c. 8.

⁴³ *Hic uxorem nunquam duxit.* De
 hoc suprà diximus.

⁴⁴ *Ex arce expulerunt.* Scilicet, Cad-
 meâ Thebarum arce.

tur, occupavit, ⁵ impulsu perpauorum Thebanorum, qui ⁶ adversaria factioni quò facilius resisterent, Laconum rebus studebant. Idque suo privato, ⁷ non publico, fecit consilio, quo facto, cum Lacedæmonii ab exercitu removerunt, ⁸ pecuniâque mulctarunt: neque cò magis arcem Thebanis reddiderunt, ⁹ quod susceptis inimicitiis, satius ducebant eos obsideri, quàm liberari. Nam post Peloponnesium bellum, Athenâsque devictis, cum Thebanis sibi rem esse existimabant, & eos esse solos, qui adversus resistere auderent. Hac mente ¹⁰ amicis suis summas potestates dederant, ¹¹ alterius factionis principes partim interfecerant, alios in exilium eiecerant: ¹² in quibus Pelopidas hic, de quo scribere exorli sumus, pulvis, patria carebat. Hi omnes ferè Athenas se contulerant, non quò sequerentur otium, ^b sed ut quemque ex proximo locum fors obtulisset, eo patriam recuperare niterentur. Itaque quum tempus est visum rei gerendæ, communiter cum his, qui Thebis idem sentiebant, ¹³ diem ¹⁵ delegerunt ad inimicos opprimendos, civitatẽque liberandam, eum, quo maximi Magistratus simul consueverant epulari. *Magna sane res non ita magnis copiis sunt gesta: sed proficidũ nunquam ab*

INTERPRETATIO.

b Verum ut quancumque statim occasionem fortuna dedisset, et domos suas recuperaturi uterentur.

NOTÆ.

⁵ *Impulsu perpauorum.*] Hos fuisse Arthiam, Leontidem, & Philippum testatur Plutarchus, quos vocat Ἀρτίου, Λεοντίου, καὶ Φιλίππου οἱ δὲ Περσίδης.

⁶ *Adversaria factioni.*] In qua erant Ismenias, Pelopidas, Pherenicus, Androclides, & Epaminondas, quamquam hic propter Philopophiam & paupertatem nimis timebatur.

⁷ *Non publico fecit consilio.*] Diodorus tamen lib. xv. author est Ephoros clam mandasse ut Cadmeam occuparent.

⁸ *Pecuniâ mulctarunt.*] Decem myriadibus drachmorum, ut refert Plutarchus.

⁹ *Quod susceptis inimicitiis, satius ducebant eis obsideri quàm liberari.*] Hoc est, quod quum jam propter istud facinus inter se commotæ essent inimicitiz satius ducebant Thebanos obsideri, quàm liberari.

¹⁰ *Amicis suis.*] Id est, viris suæ potentiz fautoribus, de quibus mox.

¹¹ *Alterius factionis Principes.*] Nimirum Ismeniam, Androclidem, Pelopidam, ut supra, ex quibus Ismeniam capitis accusatum damnarunt, Androclidem dolo interficiendum curavit Leontidas. Sic Plutarchus, & Xenoph. lib. 3. de reb. gr. c. 8.

¹² *Diem delegerunt ad inimicos opprimendos, civitatẽque liberandam, eum, quo maximi Magistratus simul consueverant epulari.*] Locus iste minus implicatus mihi videretur, si hoc ordine legeretur. *Ad inimicos opprimendos, civitatẽque liberandam diem eum delegerunt quo maximi Magistratus simul epulari consueverant.*] Rem hanc fuse narrat Xenoph. lib. 3. de reb. gr. c. 14. aitque eum diem fuisse quo Veneris celebrabatur festum, quoque Magistratus suum Imperium deponere solebant. Vide ibidem reliquam hujus rei narrationem. Plutarchus idem refert, sed aliis circumstantiis.

- ⁸ *am tenui initio tanta opes sunt profligata.* ⁹ Nam duodecim adolescentuli coierunt ex his, qui exilio erant multati, quum omnino non essent amplius centum, qui tantò se offerrent periculo, quà paucitate percussa est Lacedæmoniorum potentia. Hi enim non magis
- 5 adversariorum factioni, quàm Spartanis eo tempore bellum intulerunt, qui principes erant totius Græciæ: ¹⁰ quorum imperiosa majestas, neque ita multò post Leuctricà pugna ab hoc initio percussa, cecidit. Illi igitur duodecim, quorum erat dux Pelopidas, ¹¹ quum Athenis interdum exissent, ut vespertascendo cælo Thebas possent pervenire; cum canibus venaticis exierunt, retia ferentes, vestitu aggressi, quo minore suspicione facerent iter. Qui quum tempore ipso, quo studuerant, pervenissent, ¹² domum Charonis devenerunt, à quo & tempus & dies erat datus. Hoc loco libet interponere, cæsi se junctum à re proposita est, ¹³ nimia fiducia quanta calamitati solet esse. Nam Magistratum Thebanorum sitim ad aures pervenit, exules in urbem devenisse. Id ¹⁴ illi, vino epulisque dediti, usque eò despexerunt, ut ne querere quidem de tanta re laborarint. Accessit etiam, quod magis aperiret eorum dementia. Allata est enim epistola Athenis ¹⁵ ab Archia hierophante Archiæ, qui tum maximum
- 20 Magistratum Thebis obtinebat, in qua omnia de profectione exulum

INTERPRETATIO.

c Quum de die Athenis profecti essent, ut recurrente nocte Thebas ingredi valerent,

NOTA.

⁸ Nam duodecim Adolescentuli.] De eorum numero cum Nepote consentit Plutarchus; at sex tantum Exules fuisse cum Melone uno ex Thebanis exulibus, qui septimus erat, refert Xenoph. lib. 5. c. 14. de reb. gr.

¹⁰ Quorum imperiosa majestas. [Hæc dicuntur ad ostentationem eximii Spartanorum Imperii super omnem Græciam; scribit enim Plutarchus in Pelopida, ante Leuctricam pugnam, tantas Lacedæmoniorum vires fuisse, & tam firmis vinculis eorum imperium fuisse adstrictum, ut vulgo omnes existimarent, solvere illud, aut frangere neminem ullam valiturum.

¹² Domum Charonis.] In quibusdam editionibus legitur, *Coronis*; sed nihil mutuo, quia sic legitur apud Xenoph. lib. 5. cap. 14. jam sæpe citato; quem pariter unum ex Conjuratis, sed minimè a tyrannis suspectum ait: *διονοῦν, ὅστις ὁ* *Χάρων* *ἦν.*

¹⁶ Nimia fiducia quanta calamitati solet esse.] Cui simillimum est istud Vellei Patere. lib. 11. cap. 118. *Neminem celerius opprimi, quàm qui nihil timet, & frequentissimum initium esse calamitatis securitatem.*

¹⁷ Illi vino epulisque dediti.] Simile exemplum refert Livius lib. 22. de Syraculis capis inter vini epularumque copiam. Sunt & præterea innumera ejusdem rei exempla.

¹⁸ Ab Archia hierophante Archiæ.] Variè hic locus legitur, quibus tamen Lectionibus prætermisissis, referam illud solum quod mihi arridet magis. Cænum est enim Plutarchum scripsisse, *ὁ δὲ Ἀρχίας ἱεροφάντης*, *ἄρχος Ἀρχίας*. Ergo ille Atheniensis qui scripsit, nomen habuit Archias, qui hierophantes, id est, Aedituus; seu sacrorum custodiæ præfectus erat; & illè cui scribebatur Archias etiam nuncupabatur; & summam Thebis potestatem tenebat. Vid. Xenoph. loco citato.

perscripta erant. Quæ quum jam accubanti in convivio esset data: ficut erat signata, in pulvinum subiciens. ¹⁹ In crastinum, inquit, differo res severas. At illi omnes, quum jam nox processisset, vinolenti, ab exilibus, ²⁰ duce Pelopida, sunt interfecti. Quibus rebus confectis, vulgo ad arma libertatēque vocato, non solum qui in urbe erant; sed etiam undique ex agris concurrerunt: ²¹ prælidium Lacedæmoniorum ex arce pepulerunt: patriam oblidione liberaverunt: Autores Cadmæ occupandæ partim occiderunt, partim in exilium eiecerunt. Hoc tam turbido tempore (sicut suprà diximus) Epaminondas, quoad cum civibus dimicatum est, domi quietus fuit. ¹⁰ Itaque hæc liberandarum Thebarum propria laus est Pelopidæ: cæteræ ferè omnes communes cum Epaminonda. Namque in Leuctrica pugna, Imperatore Epaminonda, ²² hic fuit dux delectæ manus, quæ prima phalangem prostravit Laconum. Omnibus præterea periculis adfuit: sicut Spartam quum oppugnavit, alterum tenuit cornu: ²³ quæ Messena celeritè restitueretur, ²⁴ legatus in Persas est profectus. Denique ²⁵ hæc fuit altera persona Thebis, sed tamen secunda, ita ut proxima esset Epaminondæ. Conflatus autem est cum adversa fortuna. Nam & initio (sicut ostendimus) exul patriâ caruit: & quum Thessaliam in potestatem Thebanorum cuperet redigere, ²⁶ legationisque jure satis rectum se arbitraretur; ²⁷ quod apud omnes gentes san-

INTERPRETATIO.

Et ut promptius Messena instauraretur.

e Adeo ut secundum ab Epaminonda locum teneret.

NOTÆ.

¹⁹ *In crastinum, inquit, differo res severas.*] Schottus mavult serias; quod ferè eodem recidit.

²⁰ *Duce Pelopidâ sunt interfecti.*] Vide Xenophontem loco citato, qui hanc historiam fusè describit, sed alias adhibet circumstantias. Eandem etiam refert Plutarchus.

²¹ *Prælidium Lacedæmoniorum ex Arce pepulerunt.*] Cadmæ, quam quum occupassent, ut suprà dictum est, Lacedæmonii, Duce Pharbidâ, semper retinuerant valido præsidio.

²² *Hic fuit Dux delectæ manus.*] Scilicet, Cohortis trecentorum militum sibi mutuo amore amicitia conjunctorum, qui unâ vincere, aut unâ perire semper parati erant; hæc etiam sacra cohors dicebatur, cujus Author Gorgias fuit. Polyæus lib. 11.

²³ *Legatus in Persas est profectus.*] Ne

scilicet legati à Lacedæmoniis prius missi de societate cum Persis ineunda, impedirent ne Messena diruta atque eversa instauraretur, atque incolis frequentaretur.

²⁴ *Hac fuit altera persona Thebis.*] Hæc translatio à scena sumpta est.

²⁵ *Legationisque jure satis rectum se arbitraretur.*] Nihil de hac legatione Plutarchus. Diodorus verò lib. 15. scribit Pelopidam & Ilimeniam cum Alexandro Phæarum tyranno occurrissent, temerè & sine ulla ratione ab eo comprehensos esse, & in carcerem conjectos.

²⁶ *Quod apud omnes gentes sanctum esse consuevit.*] Quanta ubique gentium legatorum nomini habeatur veneratio, satis notum est: Unde Statius lib. 11.

Sanctum populi per sæcula nomen legatum.

Et Cic. Verr. 3. *Legatorum jus divinis, humanoque vallatum præsidio.*

etum esse consuefecit: à Tyranno ²⁷ Alexandro Pheræo, simul cum Isme-
 nia comprehensus, in vincula coniectus est. Hunc Epaminondas re-
 cuperauit, ²⁸ bello persequens Alexandrum. Post id factum nunquam
 is animo placari potuit in eum, à quo erat violatus. Itaque perualit
 5 Thebanis, ut subsidio Thessaliæ proficiscerentur, tyrannosque ejus
 expellerent. Cujus belli quum ei summa esset data, eoque cum exer-
 citu profectus esset, ²⁹ non dubitavit, simul ac conspexit hostem,
 confligere. In quo prælio Alexandrum ut animadvertit, incensus irâ,
 equum in eum concitavit, procûlque digressus à suis, coniectu telo-
 10 rum confossus cecidit. ^f Atque hoc secunda victoria accidit: nam jam
 inclinatae erant tyrannorum copiae. Quo facto omnes Thessaliæ civi-
 tates interfectum Pelopidam ³⁰ coronis aureis & statuis æneis, liberos-
 que ejus multo agro donaverunt.

I N T E R P R E T A T I O:

f Idque inclinante in Thessalos belli fortunâ evenit.

N O T A.

²⁷ *Alexandro Pheræo.*] Pheræ, oppi-
 dum Thessaliæ: unde Pheræus.

²⁸ *Bello persequens tyrannum.*] Hunc
 exitum bellum illud habuit, ut tyrannus
 impetratis triginta dierum induciis Pello-
 pidam liberaret. Plutarchus in Pelopida.

²⁹ *Non dubita it, simul ac conspexit
 hostem, confligere.*] Licet Alexander habo-

ret militum amplius viginti millia. Dio-
 dorus.

³⁰ *Coronis aureis.*] Quæ etiam mortuis
 imponi solebant, ut scribit Cic. in ora-
 tione pro Flacco. Sic honoris ergo au-
 ream Coronam Caltricio mortuo impo-
 nendam Pergamænos decrevisse.

XVII.

AGESILAUS LACEDÆMONIUS.

UM à cæteris scriptoribus, tum eximiè ¹ à Xenophonte Socratico collaudatus est. ² Eo enim usus est familiarissimè. Hic primùm de regno cum ³ Leotychide, fratris filio, habuit contentionem. Mos est enim à majoribus Lacedæmonii traditus, ut duos haberent semper reges, nomine magis quàm imperio, ex duabus familiis ⁴ Proclis & Eurysthenis, qui principes ex progenie Herculis, Spartæ reges fuerunt. ⁵ Harum ex altera, in alterius familiæ locum ⁶ fieri non licebat. Itaque uterque suum retinebat ordinem. Primùm ratio habebatur, qui maximus natu esset ex liberis ejus, qui regnans decessisset. Sin is virilem sexum non reliquisset, tum deligebatur, qui proximus esset propinquitate. Mortuus erat Agis rex, frater Agesilai; ⁷ filium reliquerat Leotychidem, quem ille vivens non agnorat; eundem, moriens, suum esse dixerat. Is de honore regni cum Agesilao suo patruo contendit: neque id, quod petivit, consequutus est. Nam ⁸ Lyfandro suffragante, homine, ut ostendimus suprà, factioso, & his tempo-

INTERPRETATIO.

1. Fas non erat quemquam ex altera familia, alterius familia vices occupare.

NOTÆ.

¹ *A Xenophonte Socratico.*] Socratis audire: unà enim cum Platone Socratem audivit, cujus meminit Gellius lib. 14. c. 3. & Cicero lib. 5. epist. 12. ad Luceium: & lib. 2. de Oratore; fuerunt & alii ejusdem nominis viri egregii, de quibus vide Suidam.

² *Eo enim usus est familiarissimè.*] Dubium est uter altero familiariter usus sit, mihi verò id potius ad Agesilaum, quam ad Xenoph. referti videtur.

³ *Cum Leotychide.*] Idem ipsi nomen affingitur à Xenoph. in Agesilao.

⁴ *Proclis, & Eurysthenis.*] Hi ambo

erant ex Hetaclidarum familiâ, quorum Successionis Catalogum ab Hercule enumerat Pausanias. De his etiam quidam à Cicer. lib. 11. de divinatione scribuntur.

⁵ *Fieri non licebat.*] Qui enim ex Proclidarum familia erat, non poterat Rex fieri in locum ejus, qui ex Eurysthenidarum familia esset; & vice versa.

⁶ *Filium reliquerat Leotychidem.*] De quo mox diximus.

⁷ *Lyfandro suffragante.*] Lyfander ille de quo jam supra, Agesilaum puerum amaret, teste Plutarcho in Lyfandro & Agesilao.

atum esse consuevit: à Tyranno ²⁷ Alexandro Pheræo, simul cum Isme-
 na comprehensus, in vincula coniectus est. Hunc Epaminondas re-
 cuperauit, ²⁸ bello persequens Alexandrum. Post id factum nunquam
 is animo placari potuit in eum, à quo erat violatus. Itaque persuasit
 5 Thebanis, ut subidio Thessaliæ proficiscerentur, tyrannosque ejus
 expellerent. Cujus belli quum ei summa esset data, eoque cum exer-
 citu profectus esset, ²⁹ non dubitavit, simul ac conspexit hostem,
 confingere. In quo prælio Alexandrum ut animadvertit, incensus irâ,
 equum in eum concitavit, procûlque digressus à suis, coniectu telo-
 10 rum confossus cecidit. ^f Atque hoc secunda victoria accidit: nam jam
 inclinatæ erant tyrannorum copiæ. Quo factò omnes Thessaliæ civi-
 tates interfectum Pelopidam ³⁰ coronis aureis & statuis æneis, liberos-
 que ejus multo agro donaverunt.

INTERPRETATIO:

f Idque inclinante in Thessalos belli fortunâ evenit.

NOTÆ.

²⁷ Alexandro Pheræo.] Pheræ, oppi-
 dum Thessaliæ: unde Pheræus.

²⁸ Bello persequens tyrannum.] Hunc
 exitum bellum illud habuit, ut tyrannus
 impetratis triginta dierum induciis Pello-
 pidam liberaret. Plutarchus in Pelopida.

²⁹ Non dubita. it. simul ac conspexit
 hostem, confingere.] Licet Alexander habe-

ret militum ampliùs viginti millia. Dio-
 dorus.

³⁰ Coronis aureis.] Quæ etiam mortuis
 imponi solebant, ut scribit Cic. in ora-
 tione pro Flacco. Sic honoris ergo au-
 ream Coronam Castitico mortuo impo-
 nendam Pergamēnos decrevisse.

XVII.

A G E S I L A U S
L A C E D Æ M O N I U S .

UM à cæteris scriptoribus, tum eximiè ¹ à Xenophonte Socratico collaudatus est. ² Eo enim usus est familiarissimè. Hic primùm de regno cum ³ Leotychide, fratris filio, habuit contentionem. Mos est enim à majoribus Lacedæmonii traditus, ut duos haberent semper reges, nominè magis quàm imperio, ex duabus familiis ⁴ Proclis & Eurysthenis, qui principes ex progenie Herculis, Spartz reges fuerunt. ⁵ Harum ex altera, in alterius familiæ locum ⁶ fieri non licebat. Itaque uterque suum retinebat ordinem. Primùm ratio habebatur, qui maximus natu esset ex liberis ejus, qui regnans decessisset. Sin is virilem sexum non reliquisset, tum deligebatur, qui proximus esset propinquitate. Mortuus erat Agis rex, frater Agésilai; ⁷ filium reliquerat Leotychidem, quem ille vivens non agnorat; eundem, moriens, suum esse dixerat. Is de honore regni cum Agésilao suo patrui contendit: neque id, quod petivit, consequutus est. Nam ⁸ Lyfandro suffragante, homine, ut ostendimus suprà, factioso, & his tempo-

INTERPRETATIO.

a Fas non erat quemquam ex altera familia, alterius familia vices occupare.

NOTÆ.

¹ *A Xenophonte Socratico.* Socratis auditor: unà enim eum Plarone Socratem audivit, ejus nominis Gellius lib. 14. c. 3. & Cicero lib. 5. epist. 12. ad Lucceium: & lib. 2. de Oratore; fuerunt & alii ejusdem nominis viri egregii, de quibus vide Suidam.

² *Eo enim usus est familiarissimè.* Dubium est uter altero familiariter usus sit, mihi verò id potius ad Agésilaum, quam ad Xenoph. referri videtur.

³ *Cum Leotychide.* Item ipsi nomen affingitur à Xenoph. in Agésilao.

⁴ *A Proclis, & Eurysthenis.* Hi ambo

erant ex Heraclydarum familiâ, quorum Successionis Catalogum ab Hereule enumerat Pausanias. De his etiam quidam à Cicer. lib. 11. de divinatione scribuntur.

⁵ *Fieri non licebat.* Qui enim ex Proclidarum familia erat, non poterat Rex fieri in locum ejus, qui ex Eurysthenidarum familia esset; & vice versa.

⁶ *Filium reliquerat Leotychidem.* De quo mox diximus.

⁷ *Lyfandro suffragante.* Lyfander ille de quo jam supra, Agésilaum puerum amaverat, teste Plutarcho in Lyfandro & Agésilao.

ribus potente Agesiſlaus antelatus eſt. Hic, ſimul atque imperii potius eſt, perſuaſit Lacedæmoniis, ut exercitum emitterent in Aſiam, bellūque Regi facerent docens, fatius eſſe in Aſia, quàm in Europa dimicare. Namque fama exierat, Artaxerxem comparare claſſem, pedeſtrēſque exercitus, quos in Græciam mitteret. Datā poteſtate, tantā celeritate uſus eſt, ut prius in Aſiam cum copiis per-
 5 ſeuerit, quàm regii ſatrapæ cum ſcirent proſectum. Quo factum eſt, ut omnes imparatos imprudentēſque offenderet. ^a Id ut cognovit Tiſſaphernes, qui ſummum imperium tum inter præſectos habebat
 10 regios; ^b inducias à Lacone petiuit, ſimulans ſe dare operam, ^c ut Lacedæmoniis cum rege conveniret: re autem vera ad copias comparandas, caſque impetravit trimēſtres. Iuravit autem uterque, ſe ſine dolo inducias conſervaturum. In qua pactiōne, ſummā fide manſit Ageſilaus. Contra ea, Tiſſaphernes nihil aliud quàm bellum com-
 15 paravit. Id etſi ſentiebat Laco, tamen juſjurandum ſervabat, multūque in eo conſequi ſe dicebat, quod Tiſſaphernes perjurio ſuo & homines ſuis rebus abalienaret, & deos ſibi iuratos redderet. ^d Se autem ſervatā religione confirmare exercitum, quum animadverteret deorum numen facere ſecum, hominēſque ſibi conciliari amiciores, quod
 20 in ſtudere conſueſcent, quos conſervare fidem viderent. Poſtquàm induciarum præterit dies, barbarus non dubitans, quod iplius erant
 25 plurima domicilia in Caria, & ea regio his temporibus multo putabatur locupletiffima, cō potiſſimum hoſtes impetum facturos, omnes ſuas copias cō contraxerat. At Ageſilaus in Phrygiam ſe con-
 vertit, eamque prius depopulatus eſt, quàm Tiſſaphernes uſquam ſe moveret. Magna præda militibus locupletatis. ^e Ephēſum hyematum exercitum reduxit, atque ibi officinis armorum inſtitutis, ma-

INTERPRETATIO.

^b Ut Lacedæmonios cum Rege conciliaret.

^c Se verò non violato ſacramento ſine milites corroborare.

^d Deos ſibi eſſe adiutores.

NOTÆ.

^a Id ut cognovit Tiſſaphernes.] Ille Cyrum minorem apud Artaxerxem fratrem criminando, cauſa fuit ejus belli quod poſtea inter fratres exarſitoecifus eſt tandem ejuſdem Artaxerxis juſſu, quod adverſus Ageſilaum rem proditoriæ gerere videretur. Vide Xenoph. de rebus Græciæ lib. 3. c. 11.

^b Inducias à Lacone petiuit.] Id eſt, ab Ageſilaos; de iſſidem induciis proditoriæ à Tiſſapherne factis loquitur Xenoph. lib. 3. c. 8.

^c Plurima domicilia in Caria.] Dio-

dorus refert lib. 14. in ejuſmodi domiciliis ſeu caſtellis, hortos fuiſſe amœniſſimos, omnibuſque rebus ad voluptatem & delicias comparatis inſtructos.

^d Ephēſum hyematum exercitum reduxit.] Quia ex ta ſacrificanti parum lata fuerant, & victima ſine fibris etiā extirerant, ideo longius non progreſſus eſt. Sic refert Diodorus lib. 14. Adde quod id etiā factum eſt, quia ipſi equitatus deſiciebat, cujus defectu barbaris impar eſſe videbatur Xenoph. lib. 3. de reb. gr.

gnâ industriâ bellum apparavit: & quod studiosius armarentur, insigniisque ornarentur, ¹² præmia proposuit, quibus donarentur, quorum egregia in ea re fuisset industria. Fecit idem in exercitatorum generibus, ut qui cæteris præstitissent; eos magnis afficeret muneribus. His igitur rebus effecit, ¹³ ut & ornatissimum & exercitativissimum haberet exercitum. Hic quum tempus esset visum copias extrahere ex hybernaculis, vidit, si, quod esset iter facturus, palam pronunciasset, hostes non credituros, aliâsque regiones occupaturos, nec dubituros aliud esse facturum ac pronunciasset. Itaque quum ille Sardeis se iturum dixisset, Tissaphernes eandem Cariam defendendam putavit. In quo quum eum opinio fefellisset, victumque se vidisset consilio, ¹⁴ sero suis præsidio profectus est. Nam quum illud venisset, jam Agesilaus multis locis expugnatis, magnâ erat prædâ potitus. Laco autem quum vidcret hostes equitatu superare, ¹⁵ nunquam in campo sui fecit potestatem, & his locis manum consenuit, quibus plus pedestres copiarum valerent. Populit ergo, quotiescunque congressus est, multo majores adversariorum copias: & sic in Asia versatus est, ut omnium opinione victor duceretur. Hic quum animo meditaretur proficisci in Persas, & ipsum regem adoriri: nunciatus ei domo venit ephorum jussu, bellum Athenienses & Bæotios ²⁰ indixisse Lacedæmoniis; quare venire non dubitaret. In hoc non minus ejus pietas suspicienda est, quam virtus bellica, qui quum victori præfesset exercitui, maximamque haberet fiduciam regni Persarum potiundi; ^f tantâ modestiâ dicto audiens fuit jussis absentium Magistratum, ut si privatus ¹⁵ in comitio esset Sparta: ¹⁶ Cujus exem- ²⁵ plum utinam Imperatores nostri sequi voluissent. Sed illuc redeamus. Agesilaus opulentissimo regno præposuit bonam exultimatio-

INTERPRETATIO.

^e Nusquam in presenti loco suas copias explicuit.

^f Tam modestè absentium Magistratum mandatis obtemperavit.

NOTÆ.

¹² *Præmia proposuit.*] De hac re Xenoph. Ibidem.

¹³ *Ut & ornatissimum, & exercitativissimum haberet exercitum.*] Id est, exercitum omnibus instrumentis bellicis optime instructum, & milites in omni exercitationum genere apprime versatos.

¹⁴ *Sero suis præsidio profectus est.*] Scilicet die postquam in Lydiam ingressus erat, & jam populatus erat Agesilaus. Sic refert Xenoph. lib. 3. c. 11.

¹⁵ *In Comitio.*] Id est, in loco ubi Co-

mitia habebantur. Quo etiam vocabulo in eodem sensu utitur Cic. in Oratione pro Sextio, & in Verrem. Agesilao autem nullam fuisse Scytalæ, qua semper in revocandis suis ducibus utebamur Lacedæmonii, testis est Xenoph. lib. 4. c. 4. Porro de Scytalæ, vide supra in Pausania.

¹⁶ *Cujus exemplum utinam Imperatores nostri.*] Hæc in Julium Cæs. dici videntur, qui invito etiam Senatu exercitum revocavit, nec Romam armis positis redire voluit.

- nem, multoque gloriosius duxit, si institutis patriæ paruisset, quam si bello superasset Aliam. Hac igitur mente Hellespontum copias trajecit, tantaque usus est celeritate, ⁸ ¹⁷ ut quod iter Xerxes anno vertente confecerat, hic transierit triginta diebus. Quum jam haud longè abesset à Peloponneso, obistere ei conati sunt Athenienses & Bæotii, ¹⁸ ceterique eorum socii, ¹⁹ apud Coroneam: quo omnes gravi prælio vicit. Hujus victoriæ vel maxima fuit laus, quòd quum plerique ex fuga se ²⁰ in templum Minervæ coniecissent, quærereturque ab eo, quid his fieri vellet; cûs aliquot vulnera acceperat eo prælio, & iratus videbatur omnibus, qui adversus arma tulerant, tamen antetulit iræ religionem, & eos vetuit violari. Neque hoc solum in Græcia fecit, ut templa Deorum sancta haberet, sed etiam apud barbaros summâ religione omnia simulacra arâsque conservavit. Itaque prædicabat, mirari se, non sacrilegorum numero haberi qui ²¹ supplicibus eorum nocuissent, aut non gravioribus penis affici, qui religionem minuerent, quam qui sana spoliarent. Pòt hoc prælium colatum est omne bellum circa Corinthum, ideoque Corinthum est appellatum. Hic quum unâ pugnâ decem millia hostium Agesilao duce cecidissent, eoque factò opes adversariorum debilitatæ videntur: tantum afuit ab insolentia gloriæ, ut commiseratus sit fortunam Græciæ, quòd tam multi à se victi, ²² vitio adversariorum concidissent. ^h Namque illa multitudine, si sana mens esset Græciæ, supplicium Persas dare potuisset. Idem, quum adversarios intra mœnia compulsi, ut in Corinthum oppugnaret, multi hortarentur: ²³ negavit id suæ virtuti convenire. *Se enim eum esse dixit, qui ad officium peccantes redire cogeret, non qui urbes nobilissimas expugnaret Græcia. Nam si (inquit) extinguere voluerimus qui nobiscum adversus barbaros steterunt, nosmetipsi nos expugnaverimus, illis quiescentibus, quo factò, sine negotio, quum voluerint, nos opprimunt.* ³⁰ ²⁴ Interim accidit illa calamitas apud Leuctra Lacedæmonius,

INTERPRETATIO.

g Ut quam viam anni spatio Xerxes emensus fuerat.

h Per hanc enim multitudinem si Græci saperent, Persas supplicio affici potuisset.

NOTÆ.

¹⁷ Ut quod iter Xerxes anno vertente confecerat. Quum nimirum bellum Græciæ intulit stiparus decies septies centenis armatorum millibus.

¹⁸ Ceterique eorum socii. Scilicet Eubœenses, Locri, Argivi, Corinthii, & quidam alii, ut Xenoph. refert lib. 4. de reb. gr.

¹⁹ Apud Coroneam. Bæotiz urbem.

²⁰ In templum Minervæ. Cognome nato

Itioniz, teste Pausania in Laconicis.

²¹ Vitio adversariorum. Id est, pertinciâ, & culpâ cætorum Græcorum, qui adversus Lacedæmonios sedus pepigerant.

²² Interim accidit illa calamitas apud Leuctra. De illa ingenti pugnâ quæ Thebanos inter & Spart. commissa est apud Leuctra loquitur hic Nepos, in qua ultimi magna interfectione victi sunt, ut supra diximus.

quò

i quod ne proficerentur, quum à plerisque ad exeundum preme-
retur, ut si de exitu divinaret, exire noluit. Idem, quum Epami-
nondas Spartam oppugnaret, ²³ essetque sine muris oppidum;
talem se imperatorem præbuit, ut eo tempore omnibus apparuerit,
nisi ille fuisset, Spartam futuram non fuisse. In quo quidem di-
scrimine celeritas ejus consilii saluti fuit universis. Nam quum qui-
dam adolescentuli, hostium adventu perterriti, ad Thebinos trans-
fugere vellent, & locum extra urbem editum cepissent: Agelilaus,
qui perniciosissimum fore videret, si animadversum esset, quen-
quam ad hostes transfugere conari, cum suis eò venit, atque, ut si
bono animo fecissent, laudavit consilium eorum, quod eum locum
occupassent, & se id quoque fieri debere animadvertisse. Sic ado-
lescentulos ²⁴ simulata laudatione recuperavit: & adjunctis de suis
comitibus, locum tutum reliquit. Namque illi, aucto numero eo-
rum, pui expertes erant consilii, commovere se non sunt ausi: cò-
que libentius, quod latere arbitrabantur, quæ cogitarant. Sine du-
bio post Leuctricam pugnam i Lacedæmonii ²⁵ se nunquam rescuerunt,
neque pristinum imperium recuperarunt. Quum interim Agelilaus
non destitit, quibuscunque rebus posset patriam juvare. Nam quum
præcipue Lacedæmonii indigerent pecuniâ, ²⁶ ille omnibus, qui à
rege defeecerant, præsidio fuit. A quibus magnâ donatus pecuniâ,
patriam fulebavit. Atque in hoc illud imprimis fuit admirabile
quum maxima munera ei ab regibus & dynastis civitatibûsque con-

INTERPRETATIO.

i *Quem in locum ne pergerent, quasi
eventum præsentires, pluribus ad profici-
endum illum urgentibus, proficisci recu-
savit.*

x *Si non ille voluisset, Lacedæmonem
perituram fuisse.*

i *Spartani se nunquam restituerunt.*

NOTÆ

²³ *esseque sine muris oppidum.* Omnes olim Græciæ urbes sine muris fuisse testatur Thucydides in Proëmio: At verò inter ceteras Spartam sine mœnibus fuisse ex eo constat, quod ex præcepto Lycurgi viri fortitudine sua pro mœnibus essent: Unde Ovid. Metamorph. x. ait:

*Cùm Deus Eurotam, immunitamque
frequenter
Spartem.*

Hanc tamen muris fuisse circumdatam docet Livius, lib. 4. c. 5. & 8. Decad. 4. Quia tandem Spartani armis diffusi, urbem suam murorum præsidio clauserunt. Just. lib. 14. c. 5.

²⁴ *Simulata laudatione recuperavit.*

Hoc loquendi modo jam suprà usus est Nepos in Pelopida; scilicet, *hunc Epaminondas recuperavit h-lli*; quamquam verbum illud rariùs de Persona dicitur.

²⁵ *Se nunquam rescuerunt.* Id translatum est ab iis qui à deliquio, aut gravi morbo vires reparant. Sic Sallust. *Quo cæterorum animos resciceret.* Et infra in Hamilcare idem Nepos; si paululum modò res essent rescitæ.

²⁶ *Ille omnibus, qui à Rege defece-
rant, præsidio fuit.* Tacho in primis qui Ægypti, & Mausolo qui Cariz Rex erat, à quibus etiam maxima dona accepit: Xenoph. in Agelilaio.

ferrentur; nihil unquam in domum suam contulit;²⁷ nihil de victu, nihil de vestitu Laconum mutavit. Domo eadem fuit contentus,²⁸ quā Eurysthenes progenitor majorum suorum fuerat usus. Quam qui intraret, nullum signum libidinis, nullum luxuriæ videre poterat;²⁹ contrā, plurima patientiæ atque abstinentiæ. Sic enim erat instructa, ut nullā in re differret, à cuiusvis inopis atque privati. Atque hic tantus vir, ut naturam faultricem habuerat in tribuendis animi virtutibus;³⁰ sic molestiam nactus est in corpore, exiguus, & claudus altero pede. Quæ res etiam nonnullam adferebat deformitatem;³¹ atque ignoti, faciem ejus quum intruerentur, contemnebant: qui autem virtutem noverant, non poterant admirari satis. Quod ei usuvenit, quum annorum octoginta³² subsidio Thaco in Ægyptum ivisset, ³³ & in acta cum suis accubivisset, sine ullo tecto, stratumque haberet tale, ut terra tecta esset stramentis, ³⁴ neque huc amplius quàm pellis esset injecta, eodemque comites omnes accubivissent, vestitu humili atque obsoleto, ut eorum, ornatus non modò in his regem neminem significaret, sed hominis non beatissimi suspicionem præberet. Hujus de adventu fama³⁵ quum ad regios esset

INTERPRETATIO.

m. Et in litore cum suis sedisset.

n. Sed hominem non valdè fortunatum se exhiberet.

NOTÆ.

²⁷ Nihil de victu, nihil de vestitu Laconum mutavit. Hoc veluti summum moderationis exemplum proponitur, arguiturque Principum ac populorum vanitas, qui post victorias secundasque res solent sibi cultum opulentiorum circumdare, ac victu lautior uti: simile quidpiam refert author noster infra in Attico. Et Justinus lib. 44. c. 2. Viriatibi, inquit ea virtus continentisquæ fuit, ut cum Consulares exercitus frequenter videris, tantis rebus gestis, non armorum, non vestis cultum, non denique victum mutaveris, quo primum bellare cepit, perseveraveris, ut quivis gregarius miles ipso Imperatore opulentior videretur.

²⁸ Quæ Eurysthenes progenitor. Qui fuit Aristodemi filius, & Proclis frater, de quo paulò supra in eodem Agesilao.

²⁹ Contra, plurima patientiæ atque abstinentiæ. Vide Plutarch. in Agesilao, qui de ejus frugalitate in victu cultuque corporis plurima verba facit.

³⁰ Sic molestiam nactus est. Nam &

statura fuit humili, & exiguo corpore; itaut ve: erga eum natura difficilis dici possit. Quemadmodum Ovid. epistolâ Sapphus.

Si mihi diff. ilis formam natura negavit,

Ingenio forma damna rependo mea.

³¹ Atque ignoti, faciem ejus quum intruerentur, contemnebant. Siquidem vulgus eos tantum magnarum rerum capaces existimat, quos eximia specie instructos videt: digna enim est imperii forma.

³² Subsidio Thaco in Ægyptum ivisset. Neëtanabo, non Thaco suppetias tulisse ait Polænus lib. 11. in Agesilao. Sed Athenæus lib. 14. & Plutarchus in Agesilao cum Nepote conveniunt.

³³ Neque huc amplius quàm pellis esset injecta. De Tuberone Stico simile aliquid narrat Cic. pro Murana.

³⁴ Quum ad regios esset perlata. Id est, quum ad Regis Ægypti ministros pervenisset.

perlata, celeriter munera eò cuiusque generis sunt allata. His quærentibus Agesilaum, vix fides facta est unum esse ex his, qui tum ad- cubabant. Qui quum regis verbis, quæ attulerant, dedissent: ille præter vitulina, & huiusmodi genera obsonii, quæ præsens tempus desiderabat, nihil accepit: unguenta, ³⁵ coronas, ³⁶ secundamque mensam, servis dispersit: cætera referri iussit. Quo factò, cum barbari magis etiam contemplerunt, quòd eum ignorantia bona- rum rerum illa potissimum sumplisse arbitrabantur. Hic quum ex Ægypto reverteretur, ³⁷ donatus à rege Nectanebe ducentis viginti talentis, quæ ille muneri populo suo daret, ³⁸ venissetque in por- tum, qui Menelai vocatur, ³⁹ jacens inter Cyrenas & Ægyptum, in morbum implicitus decessit. Ibi cum amici, quò Spartam faci- lius perferre possent, ⁴⁰ quòd mel non habebant, cera circumfu- derunt, atque ita domum retulerunt.

INTERPRETATIO:

• *Et secunda ferula famulis distribuit.*

NOTÆ.

³⁵ *Coronas.*] Ægyptios Agesilao in Ægyptum proficiscenti inter alia munera Papyrum coronariam misisse refert Athenæus lib. 15. c. 6. Hocque idem esse con- jicio quod per, *Coronas*, intelligit Ne- pos; nam Coronæ ejusmodi fiebant ex gramine quodam quod Græci vocant, unde Charta seu Papyrus con- fiebatur. Præterea Plin. ait lib. 13. c. 11. Papyri florem ad Deos coronandos, usus fuisse. Adde quod Coronarum frequens usus fuit in conviviis apud veteres, quas primo ex rosis, deinde ex Nardi folio contexebant, & unguentis pretiosissimis aspergebant. Quæ de re vide Carol. Paf- chalin in opere Coronario.

³⁶ *Donatus à Rege Nectanebe.*] Polya- nus, *Nectanebo*, loco paulò supra lauda- to. Nam Nectanabus, Nectanabis, & Nectanebis inveniuntur.

³⁷ *Venissetque in portum, qui Menelai vocatur.*] De quo portu vide Strab. lib. 1.

³⁸ *Jacens inter Cyrenas.*] Quod de Lybiâ Cyrenaica intelligendum est. Cy- renæ autem insigne Libiæ oppidum; Vulgò, *Corua*.

³⁹ *Quod mel non habebant, cerâ circumfuderunt.*] Contra Diodorus scribit Agesilai Corpus in melle Spartam depor- ratum esse; nam antiquitus cadavera quæ servari vellent, melle condiebant. Persa- rum tamen mos fuit non melle, sed cera circum linire, teste Herodoto lib. 1. & Cic. in Tuscul.

⁴⁰ *Atque ita domum retulerunt.*] Le- ges præcipiebant apud Lacedæmonios, ut suorum Regum corpora defuncta do- mum reducerent: de cæteris verò duci- bus non sic jubebatur. Turneb. lib. 26, c. 33.

XVIII.

EUMENES CARDIANUS.

I JUS si virtuti par data esset fortuna, non ille quidem major, sed multò illustrior, atque etiam honoratior: quòd magnos homines virtute metimur, non fortunà. Nam quum ætas ejus incidisset in ea tempora ¹ quibus Macedones florent ² multum ei detraxit inter eos viventem, ³ quòd alienæ erat civitatis. Neque aliud huic defuit, quàm generosa stirps, ⁴ etsi ille domestico summo genere erat, tamen Macedones cum sibi aliquando anteponi, indignè ferebant. Neque tamen non patiebantur. Vincebat enim omnes curâ, vigilantia, patientiâ, calliditate, & celeritate ingenii. ⁵ Hic peradolescentulus ad

INTERPRETATIO.

¹ Quia alienigena erat, ipsum inter illos degentem valde depreffit.

⁵ Hic quamquam ex summâ familiâ ortus erat.

NOTA.

1. EUMENES CARDIANUS.] Quidam Sardianus, sed male; nam ex Cardia urbe Thraciæ oriundus erat Eumenes, in cujus gratiam immunem à tributis fecisse Philippum scribit Alexander Myndius.

2. Quod magnos homines virtute metimur non fortunâ.] Proptèr enim homines magni, majoresve sibi à virtute dicuntur; At fortunâ illustriores atque honoratiores; hinc Q. Curtius lib. 9. c. 34. Sed fortunâ qua rebus famam præstuntque constituunt, hoc quoque militia præbuit vertit in gloriam.

3. Quibus Macedones florent.] Vixit namque tempore Philippi Macedonum Regis, & Alex. Mag. qui res maximas gesserunt.

4. Quod aliena erat civitatis.] Alienigenis enim non tanta tribuitur fides & favor, quantus civibus & propinquis. Unde apud Curtium lib. 8. c. 8. de Calisthene loquentem sic scribitur: Quem si diaccederet, securus introduxissent, dignissimum

te discipulo Magistrum. Nunc Olynthio non idem juris est.

5. Neque aliud huic defuit, quàm generosa stirps, etsi ille domestico summo genere erat.] Hæc duo sibi parum coherere videntur. Quomodo enim defuit illi stirps generosa, si ille domestico summo genere erat? Itaque hæc paulo clariùs explicanda sunt; & hic sensus mihi esse videtur, nimirum Eumenem scipsum ex parentibus summe sortis & nobilitatis ortum esse, sed parum magnanimitis & belli facinorosis celebrandis.

6. Hic peradolescentulus in amicitiam accessit Philippi.] Vix ille siquidem ætatis annum attingerat, quum in Philippi Macedonis amicum & familiaritatem venit: Quum enim ipsum Philopum inter reliquos juvenes decertantem luctantemque conspexisset, sibi assumpti ejus similitudine & solertiâ delectatus, ut refert Plutarchus. Deinòe Philippo mortuo cum simili benevolentia sibi devinxit Alex. Mag.

amicitiā accessit Philippi, Amyntæ filii; brevique tempore in intimam pervenit familiaritatem. ⁷ Fulgebat enim jam in adolescentulo indoles virtutis. Itaque eum habuit ad manum, ⁸ scribæ loco; quod multò apud Graios honorificentius est quàm apud Romanos. Nana apud nos re verà, sicut sunt, ⁹ mercenarii scribæ existimantur. At apud illos contrariò, nemo ad id officium admittitur nisi honesto loco, & fide, & industriâ cognitâ: quòd necesse est omnium consiliorum eum esse participem. Hanc locum tenuit amicitiæ apud Philippum annos septem. Illo interfecto, ¹⁰ eodem gradu fuit apud Alexandrum annos tredecim. Novissimo tempore præfuit etiam alteri ¹¹ equitum alæ ¹² quæ *betarice* appellabatur. ¹³ Utrique autem consilio semper affuit, & omnium rerum habitus est particeps. Alexandro Babylone mortuo, ¹⁴ quum regna singulis familiaribus dispartirentur, & summa raram tradita esset tuenda eidem, ¹⁵ cui Alexander moriens annulum suum dederat, Perdiccæ: ex quo omnes conjece-
runt, ¹⁵ cum regnum ei commendasse, quoad liberi ejus in suam

INTERPRETATIO.

c *Qua socialis dicebatur.*

NOTÆ.

⁷ *Fulgebat enim jam in adolescentulo indoles virtutis.*] Quemadmodum ex fructuum prædium futuram arboris bonitatem cognoscimus; ita ex puerili indole virtutem plenioris ætatis præsumimus: Unde Paterculus lib. 2. cap. 94. *Ut per id quod agebat quantus evasurus esset, eluceret.* Et Claud. lib. de Laudib. Stillicon.

mens ardu semper Apuero, tenerisque etiam fulgebat in annis.

⁸ *Scribæ loco.*] Scribæ ejusmodi tales erant tunc temporis, quales ferè hodie sunt Cancellarii; unde fit ut Plutarchus eum non scribam simpliciter, sed Principem seu Præfectum scribarum vocet.

⁹ *Mercenarii scribæ existimantur.*] Ii sunt quos abusive hodie secretarios Magistratum appellamus, qui que revera serviles sunt ministri, serviliter suis dominis addicti.

¹⁰ *Eodem gradu fuit apud Alexandrum annos tredecim.*] Cujus & filius tutor etiam postea datus est, ut videbitur infra.

¹¹ *Qua hereticæ appellabatur.*] A voce Græca *ἡρῆτις*, quæ socialis est, atque ita vocabatur alæ equitum honoris causâ apud Macedones, ab amicitia & sodalitate regia Sic Arrian. de reb. Alex. Mag. lib. 6. cap. 18.

¹² *Utrique autem consilio semper affuit.* Quoniam & in rebus politicis, & bellicis plurimum valuit.

¹³ *Quum regna singulis familiaribus dispartirentur.*] Hoc notum est ex omnibus historicis, præsertimque ex Q. Curtio, Justino, Orofio, Arriano, multisque aliis, cum sacris, tum profanis.

¹⁴ *Cui Alexander moriens annulum suum dederat.*] Scilicet, Perdiccæ, ut dicitur paulò infra. Vide Just. lib. 12. c. 15. Q. Curt. lib. 10. c. 5. Deinde locus ille posset aliquatenus effici clarior, si immutato paulisper ordine sic legeretur. *Et summa rerum tradita esset tuenda eidem Perdiccæ, cui Alexander moriens annulum suum dederat.*

¹⁵ *Eum regnum ei commendasse.*] Alex. Magn. Regnum Macedonum Perdiccæ commendasse ex eo liquet, quòd antiquius per transmissionem sigilli videbatur fieri transmissio hæreditatis; quod Casaub. ad Suetonium notat, putatque id causæ fuisse cor Tiberio morienti Caius annulum ademerit. Quod quidem secundum juris privati analogiam factum fuisse apparet: Nam ut videtur turis patrimonij sui tradi, traditis clavibus ædium; ita & possessio regni tradi quoque videbatur, tradito Principum sigillo.

- tutclam pervenissent: (¹⁶ aberant enim Craterus & Antipater, qui antecedere hunc videbantur: ¹⁷ mortuus erat Hephæstio, quem unum Alexander, quod facillè intelligi posset, plurimi fecerat) hoc tempore ¹⁸ data est Eumeni Cappadocia, ¹⁹ siue potius dicta. ²⁰ Nam tum in hostium erat potestate. Hunc sibi Perdiccas adjunxerat magno studio, quod in homine fidem & industriam magnam videbat; non dubitans, ²¹ si eum pellexisset, magno usui fore sibi in his rebus, quas apparabat. Cogitabat enim (quod ferè omnes in magnis imperiis concupiscunt) omnium partes corrumpere atque amplecti. Neque verò hoc solus fecit, sed ceteri quoque omnes, qui Alexandri fuerant amici. ²² Primus Leonnatus Macedoniam præoccupare destinaverat. Is multis magnis sollicitationibus persuadere Eumeni studuit, ut Perdiccam desereret, ac secum faceret societatem. Quum perducere eum non posset, interficere conatus est: & fecisset nisi ille clam noctu ex præditiis ejus effugisset. Interim ²³ constata sunt illa bella, quæ ad internecionem post Alexandri mortem gesta sunt, ²⁴ omnique concurrerunt, ad Perdiccam opprimendum. Quem etsi infirmum videbat, quod unus omnibus resistere cogebatur; tamen amicum non deseruit, neque salutis quàm fidei fuit cupidior. Præterea ²⁵ erat cum Perdiccas ²⁶ ei parti Asiæ, quæ inter Taurum montem jacet atque Hellespontum; & illum unum opposuerat ²⁷ Europæis adver-

INTERPRETATIO.

d Sem potius assignata.

| e Si hunc sibi sociasset.

NOTÆ.

¹⁶ Aberant enim Craterus & Antipater.] Craterus qui, ut ait Curtius, erat Regi Carus in paucis. Antipater verò Jolai filius, qui inter præcipuos Alexandri Duces, & successores annumeratur.

¹⁷ Mortuus erat Hephæstio.] Qui carissimus Alex. fuit, & ob cujus mortem, quæ morbo evenit ad Ecbatana, incredibili affectus dolore multa regi indecora fecisse dicitur. Elianus Var. hist. lib. 12. c. 7. refert Alexandrum Achillis monumentum cotonasse, Hephæstionem Patrocli; ut ostenderet ita se Carum Alexandro, ut Patroclus Achilli olim fuit.

¹⁸ Data est Eumeni Cappadocia.] Cappadociam cum Paphlagonia ei datam fuisse scribit Just. lib. 13. quæ sunt regiones ad mare Ponticum vergentes & finitimæ.

¹⁹ Nam tum in hostium erat potestate.] Hanc enim Ariarathes Rex tunc tenebat, nec Imperio Macedonico tunc suberat.

²⁰ Primus Leonnatus.] Hic Euni filius Pellæ natus, cui obtrigerat Phrygia quæ Hellespontum attingit, fueratque ex Alexandri corporis custodibus.

²¹ Constata sunt illa bella, &c.] De his bellis quæ sanè atrocissima fuerunt, & Imperium Macedonicum in mille partes sciderunt, lege Curt. lib. 10. Just. & alios.

²² Omnesque concurrerunt ad Perdiccam opprimendum.] Invidia, scilicet, commoti, quod ab Alexand. sigillum accipiens, jus quoque & dominium in eos accepisse videretur: Craterus autem & Antipater primi fuerunt, qui in eum arma movere, quos postea sequutus est Antigonus.

²³ Ei parti Asiæ quæ inter Taurum montem jacet, atque Hellespontum.] Cappadociam & Bithyniam fuisse exilimo, quæ revera Hellespontum, & montem Taurum interjacent.

²⁴ Europæis adversariis.] Cratero scilicet & Antipatro, de quibus mox, multisq; aliis

fariis. Ipse Ægyptum oppugnatum ²⁵ adversus Ptolemæum erat profectus. Eumenes, quum neque magnas copias, neque firmas haberet, quod inexercitæ, & non multo antè erant contractæ: adventare autem dicerentur, Hellepontumque transisse Antipater & Craterus magno cum exercitu Macedonum, viri eum claritate, tum usu belli præstantes: Macedones verò milites eâ tunc erant famâ, quâ nunc Romani feruntur: etenim semper habiti sunt fortissimi, ²⁶ qui summam imperii potirentur: Eumenes intelligebat, si copię suæ cognoscerent, ²⁷ adversus quos ducerentur, non modò non ituras, sed simul cum nuncio dilapsuras. Itaque hoc ejus ¹⁰ fuit prudētissimum consilium, ut deviis itineribus milites duceret, in quibus vera audire non possent, & his persuaderet, se contra quoddam barbaros proficisci. Itaque tenuit hoc propositum, & prius in aciem exercitum eduxit, præliumque commisit, quàm milites sui scirent, cum quibus arma conferrent. ²⁸ Effecit etiam illud locorum ¹⁵ præoccupatione, ut equitatu potiùs dimicaret, quo plus valebat, quàm peditatu, quo erat deterior. Quorum acerrimo concursu quum magnam partem diei esset pugnatum, cadit Craterus dux, ²⁹ & Neoptolemus, qui secundum locum imperii tenebat. Cum hoc concurrat ipse Eumenes. ³⁰ Qui quum inter se complexi in terram ex equis decidissent, ut faciliè intelligi posset inimicâ mente contendisse, animoque magis etiam pugnalit, quàm corpore, non prius distracti sunt, ³¹ quàm alterum anima reliquerit. Ab hoc aliquot plagis Eumenes vulneratur: neque eo magis ex prælio exceilit, sed acrius hostibus instat. Hic equitibus profligatis, interfecto duce Cratero, multis præterea & maximè nobilibus captis, pedestris exercitus, quod in eâ ²⁵ loca erat deductus, ut invito Eumene elabi non posset, pacem ab eo

INTERPRETATIO.

¶ Non ante avulsi sunt, quàm alter vitam amisisset.

NOTÆ.

²⁵ *Adversus Ptolemaum.*] Lagi filium, qui ex gregario milite inter Duces & Successores Alex. habitus est, atque illo mortuo Ægyptum occupavit, à quo postea omnes Ægypti Reges Ptolemæi dicti sunt.

²⁶ *Qui summam Imperii potirentur.* Pro summâ Imperii: nam id secundum veterem loquendi modum in accusativo casu ponitur.

²⁷ *Adversus quos ducerentur.*] Sedulo Milites suos celare studuit se adversus Crateram proficisci, quia intelligebat id si rescirent, confestim elapsuros, ut infra dicitur.

²⁸ *Effecit etiam illud locorum præoccu-*

patione.] Id est, ut posset prius loca ad pugnandum sibi idonea occupare.

²⁹ *Et Neoptolemus qui secundum locum Imperii tenebat.*] Neoptolemus ille sinistro cornu præerat, teste Diodoro lib. 28.

³⁰ *Qui cum inter se complexi in terram decidissent.*] Vide Plutarchum in Eumene, a quo lepide hæc monomachia describitur.

³¹ *Quam alterum anima reliquerit.*] Scilicet, Neoptolemus, qui teste Plutarcho, & Diodoro, poplite saucius validè diuque Eumeni integro restitit: sed denique accepto in collo vulnere succubuit,

- petiit : Quam quum impetrasset, in fide non mansit, & se simul ac potuit, ad Antipatrum recepit. Eumenes Craterum ex acie semivivum elatum recreare studuit. Quum id non potuisset, pro hominis dignitate : proque pristina amicitia (namque illo usus erat Alexandro vivo familiariter) amplo funere extulit, ossaque in Macedoniam uxori ejus ac liberis remisit. Hæc dum apud Hellepontum geruntur, 5 Perdicas apud flumen Nilum interficitur ³² à Seleuco & Antigono, rerumque summa ad Antipatrum deferuntur. ³³ Hic qui deseruerant, exercitu suffragium ferente, capitis absentes dimittuntur : in his Eumenes. Hæc ille percussus plagâ, non succubuit, neque cō feciūs ³⁴ bellum administravit. Sed exiles res animi magnitudinem cessi non frangebant, tamen imminuebant. Hunc persequens Antigonus, quum omni genere copiarum abundaret, sæpè in itineribus vexabatur, neque unquam ad manum accedere licebat, nisi his locis, quibus multis ³⁵ possent pauci resistere. Sed extremo tempore quum consilio capi non posset, multitudine circumventus est. Hinc tamen multis suis amissis se expedivit : ³⁶ & in castellum Phrygiæ, quod Nora appellatur, confugit. In quo quum circumfunderetur, & vereretur, ne uno loco manens equos militares perderet, quod spatium non esset agitandi ; ³⁷ callidum fuit ejus inventum ; quemadmodum stans jumentum calefieri exerceri que posset, quò libentius & cibo uteretur, & à corporis motu non removeretur. ³⁸ Substringebat caput loro alius, quàm ut prioribus pedibus planè terram posset attingere : ³⁹ deinde post verberibus cogebat exultare, & calces remittere : qui motus non minùs ⁴⁰ sudorem excutiebat, quàm si in spatio decurreret. Quo factum est, quod omnibus mirabile est visum, ⁴¹ ut jumenta æquè nitida ex castello

INTERPRETATIO,

g Ut equi tam compti ex arce expromeret.

NOTÆ.

32 *Perdicas apud flumen Nilum interficitur.* Vix Ægyptum ingressus erat Perdicas quum per seditionem obruncatur. Vide Diodorum l. 18. De ejus tamen morte variz sunt authorum opiniones. Vide eundem Diodor. eodem lib. c. 36.

33 *A Seleuco & Antigono.* Seleucus Antiochi filius Philopator dictus, qui mortuo Alexandro Syria & Babylone potius est : Sic Cedrenus, Arrianus, Diodorus, & alii, Antigonus verò Philippi Regis Spurius : qui in Asia minore diu dominatus est.

34 *hic qui deseruerant.* Id est omnes illi qui apud flumen Nilum ab Antipatri partibus non steterant.

35 *Et in castellum Phrygiæ, quod No-*

ra appellatur, confugit. Noram in Cappadocia ac Lycaonia finibus esse scribit Plutarchus : At verò juxta Taurum montem locat Strabo lib. 12. & sua zate Neorassam appellari dicit.

36 *Substringebat caput loro.* Meminit ejus indultrix Front. lib. 4. Strag. his verbis : *Certis quotidie boris ita suspendebat, ut posterioribus pedibus innixi prioribus allevatis, cum naturalem appetunt consuetudinem, ad sudorem usque citra jaclarent.*

37 *Deinde post verberibus cogebat exultare.* Parisiensis editio habet, *posterioribus*, pro, *post verberibus* ; quod magis Frontini verbis mox citatis conforme videtur.

educeret,

educeret, quum complures menses in obsidione fuisset, ac si campēstribus ea locis habuisset. ³⁸ Ea conclusione quotiescunque voluit, & apparatus & munitiones Antigoni alias incendit, alias dejecit. Tenuit autem se uno loco, quandiu fuit hiems, quod castra sub dio habere non poterat. Ver appropinquabat: ³⁹ Simulata deditiōe, dum de conditionibus tractat, praefectis Antigoni imposuit, seque ac suos omnes extraxit incolumes. Ad hunc ⁴⁰ Olympias, mater quae fuerat Alexandri, quum literas & nuncios misisset in Asiam, consulutum utrum reperitum iret Macedoniam, (nam tum in Epiro habitabat) & eas res occuparet: huic ille primū suavit, ne se moveret, & ⁴¹ expectaret, quoad Alexandri filius regnum adipisceretur. Sin aliqua cupiditate raperetur in Macedoniam, omnium injuriarum obliuisceretur, & in neminem acerbiorē uteretur imperio. Horum nihil ea fecit. Nam & in Macedoniam profecta est, ⁴² & ibi crudelissimē se gessit. Petivit autem ab Eumene absente, ne pateretur Philippi domus & familia inimicissimos stirpem quoque interimere, ferrēque opem liberis Alexandri. ⁴³ Quam veniam si daret, quamprimū exercitus pararet, quos sibi subsidio adduceret. Id quo facilius faceret, se omnibus praefectis, qui in officio manebant, ⁴⁴ misisse literas, ut ei parerent, ejusque consiliis uterentur. His verbis Eumenes per-
motus, satius duxit, si ita tulisset fortuna, perire bene meritis referentem gratiam, quā ingratum viveret. Itaque copias contraxit, bellum adversum Antigonum comparavit: quod unā erant Macedones complures nobiles. ⁴⁵ In his Peucestes, qui corporis custos fuerat Alexandri, tum autem obtinebat Perdicem: ⁴⁶ & Antigēnes, cu-

INTERPRETATIO.

h. quod si concederet.

NOTA.

³⁸ *Ea conclusione.*] Id est, quandiu hoc in castello conclusus est.

³⁹ *Simulata deditiōe.*] Paulō aliter Plutarchus; ait enim Antigono Noram obsidente Antipatrum obiisse, qui Justino teste lib. 14. c. 2. auxilia Eumēni miserat, atque aliam ob causam obsidionem hanc solutam fuisse.

⁴⁰ *Olympias.*] Neoptolemi Molossorum Regis filia, quae Myrtale prius appellata est, quā Philippus Macedo uxorem habuit, ex qua Alexandrum Mag. genuit. Vide Justin. lib. 9. c. 7.

⁴¹ *Quoad Alexandri filius.*] Quem Alexander ex Roxane genuerat, quemque Philippum, alii Herculem, alii verō, idque probabilius ex patris nomine Alexandrum appellatum fuisse scribunt;

ut testatur Pausanias in Atticis & Boeoticis, & Diodorus 19.

⁴² *Et ibi crudelissimē se gessit.*] Quia, ut refert Just. lib. 13. c. 6. muliebri potius iracundiā quā regis animo se gerens multas virorum illustrium cedes edidit.

⁴³ *Misisse literas.*] Lege Diodorum lib. 18. & Plutarchum in Eumene, apud quos harum literarum formulas & argumenta inuenias.

⁴⁴ *In his Peucestes.*] Hic primū Clipeigerulus, postea factus est unus ex 7. Alexandri custodibus post victum Porum. Arrianus lib. 6.

⁴⁵ *Et Antigēnes.*] Hunc Phalangis Macedoniarum Ducem scribit Polyænus lib. 4. quemadmodum & Nepos, secundumque Imperii gradum obtinebat.

- jus sub imperio phalanx erat Macedonum. Invidiam verens (quam tamen effugere non potuit) si potius ipse alienigena summi iniperii potiretur, quam alii Macedonum, quorum ibi erat multitudo: ⁴⁶ in principiiis ⁴⁷ nomine Alexandri statuit tabernaculum, in eoque sellam auream cum scepro ac diademate jussit poni, ⁴⁸ eoque omnes quotidie convenire, ut ibi de summis rebus consilia caperentur; credens, minore se invidia fore, si specie imperii nominisque simulatione Alexandri bellum videretur administrare: quod & fecit. Nam quum non ad Eumenis principia, sed ad regia conveniretur, atque ibi de rebus deliberaretur, quodammodò latebat, quum tamen per eum unum gereretur omnia. ⁴⁹ Hic in Paratatis cum Antigono conflixit, non acie instructa, sed in itinere: cumque malè acceptum in Mediam hyematum coëgit redire, ipse in finitima regione Persidis hyematum copias divilit, non ut voluit; sed militum id coëbat voluntas. ⁵⁰ Namque illa phalanx Alexandri Magnique Asium peragraverat, deviceratque Persas, inveteratâ cum gloriâ tum etiam licentiâ, non parère se ducibus, sed imperare postulabat, ⁵¹ ut nunc veterani faciant nostri. Itaque periculum est, ne faciant, quod illi fecerunt suâ intemperantiâ nimiaque licentiâ, ut omnia perdant, neque minùs eos, cum quibus steterint, ⁱ quam adversus quos fecerint. Quod si quis illorum veteranorum legat facta, paria horum cognoscit, neque rem ullam, nisi tempus, interesse judicet. Sed ad illos revertar. Hyberna sumpserant, non ad usum belli, sed ad ipsorum luxuriam, longèque inter se discesserant. Hoc Antigenus quum comperisset, intel-

INTERPRETATIO.

i Quam contra qui pugnaverint.

NOTÆ.

⁴⁶ *In principiiis.* Certum est principia in hoc loco designare loca quædam in castris quò Principes ac Duces conveniebant deliberaturi: non definitur autem utrum in medio, vel in extremo castrorum essent; tamen Polyænus medium locum occupare innuere videtur, *ἐν μέσῳ τῶν πύλων*. Eo sensu apud Just. lib. 11. c. 5. scriptum legimus: *Orâσεις quoque nemini siæxagenarius duxit; ut si principia castrorum cerneret, Senatus se alicujus præstet, recip. videre diceret.* Sic Tacitus, sic Florus, sic Valer. Max. sic Frontinus, multique alii Scriptores.

⁴⁷ *Nomine Alexandri statuit tabernaculum.* Ut non suo nomine bellum movere videretur, sed regio, siquæ se ab omni affectu tyrannidis suspicione excederet.

⁴⁸ *Eoque omnes quotidie convenire.* Ne si designarentur ad Eumenem tanquam ad alienigenam accedere, ipse quoque non erubesceret ante ipsorum tentoria conspici, qui Dux exercitus esset.

⁴⁹ *Hic in Paratatis.*] Stephano *Παρατάται* *μέλει μάλιστα*. Ptolemæo *Paratæni* Mediæ accensentur. Tamen ex Nepotis verbis conijcere est locum hunc non in Mediâ, sed Mediâ inter & Persidem situm esse, quia Antigonom in Mediâ redire coëgit.

⁵⁰ *Namque illa Phalanx.*] De phalange illa mox dictum est.

⁵¹ *Ut nunc veterani faciant nostri.*] Hic carpi veteranorum sui temporis arrogantiam, in quam etiam Cic. acriter invehitur Philipp. 1. c. 6. & multis aliis in locis.

ligeretque se parēm non esse paratis adversariis, statuit aliquid sibi consilii novi esse capiendum. Duæ erant viæ, quæ ex Medis, ubi ille hyemabat, ad adversariorum hybernacula posset perveniri. Quorum brevior per loca deserta, quæ nemo incolebat propter aquæ inopiam: cæterum diuturnior erat ferè decem. Illa autem qua omnes commiebant, ^k altero tanto longiorem habebat anfractum, sed erat copiosa; omniumque rerum abundans. Hæc si proficisceretur, intelligebat prius adversarios rescituros de suo adventu, quàm ille tertiam partem confecisset itineris sui, ^l sin per loca sola contenderet; sperabat se imprudentem hostem oppressurum. Ad hanc rem consiciendam imperat ¹⁰ quamplurimos utres atque etiam culleos comparari. Post hæc pabulum, præterea cibaria cocta dierum decem, utque quam minimè fieret ignis in castris. Iter quod habebat, omnes celat. Sic paratus, quò constituerat, proficiscitur. Dimidium ferè spatium consecerat, quum ex fumo castrorum ejus ^m suspicio allata est ad Eumenum, hostem appropinquare. Conveniunt duces, quæritur quid opus sit facto. ¹⁵ Intelligebant omnes, tam celeriter copias ipsorum contrahi non posse, quàm Antigonus adfuturus videbatur. ⁿ Hic omnibus titubantibus, & de rebus summis desperantibus, Eumenes ait, si celeritatem velint adhibere, & imperata facere, quod antè non fecerunt, se rem expediturum. Nam quod diebus quinque hostis transire posset, se effecturum, ut non minus totidem dierum spatio retardaretur. ^o Quare circumirent, suas quisque copias contraheret. Ad Antigoni autem refranandum impetum tale capit consilium: ^p certos omittit homines ad infimos montes, qui obvii erant itineri adversariorum, hisque præcipit, ^q ut primâ nocte quàm latissimè possint, ignes faciant quàm maximos, atque hos secundâ vigiliâ minuant, tertiâ perexiguos reddant, & ^r ad simulatâ castrorum consuetudine, suspicionem injiciat hostibus, his locis esse castra, ac de eorum adventu esse prænuntiatum:

INTERPRETATIO.

^k Duplo majorem habebat circuitum.

^l Sin per locorum solitudinem incederet.

^m Fidos relinquit miles ad montium

radices.

ⁿ Ut prima vigilia.

^o Et observato castrorum usu.

NOTÆ.

⁵² Suspicio allata est ad Eumenum.] Nimirum à barbaris qui non fumum, sed ignium fulgorem videntes, teste Plutarcho, ex fummitate collium circumjacentium Camelis cursoribus nuntium Eumeni & Peucestæ attulerunt, ut refert Diodorus; Plutarchus verò soli Peucestæ, quippe qui propior esset hostibus.

⁵³ Sic omnibus titubantibus.] Id est,

trepidantibus. Nonius, titubare trepidare est.

⁵⁴ Quare circumirent.] Sua hyberna circumeundo Milites suos congregarent.

⁵⁵ Ad simulatâ castrorum consuetudine.] Ignem scilicet accendendo, rumores & strepitum excitando, & cætera ejusmodi castraria exhibendo.

- ¶ Idemque postera nocte faciant. Quibus imperatum erat, diligenter præceptum curant. Antigonus tenebris obortis ignes conspiciatur, credit de suo adventu esse auditum, & adversarios illuc suas contraxisse copias. Mutat consilium, & quoniam imprudentes adoriri non possit, flectit iter suum, & illum anfractum longiorem copiosæ viæ capit; ibique diem unum opperitur, ad lassitudinem sedandam militum, ac reficienda jumenta, ⁵ quod integriore exercitu decerneret. Hic Eumenes callidum imperatorem ⁵⁶ vicit consilio, celeritatēque impedivit ejus, neque tamen multum profecit. Nam invidiā ducum, ¹⁰ cum quibus erat, ⁵⁷ perfidiāque militum Macedonum veteranorum, ⁵⁸ quum superior prælio discessisset, Antigono est deditus, ⁵⁹ quum exercitus ei ter ante separatis temporibus jurasset se cum defensurum, nec unquam deserturum. Sed tanta fuit nonnullorum virtutis obtrectatio, ut fidem amittere mallent, quā cum non proderet. Atque ¹⁵ hunc Antigonus, ⁶⁰ quum ei fuisset infestissimus, conservasset, si per suos esset licitum, quod ab nullo se plus adjuvari posse dicebat in his rebus, quas impendere jam apparebat omnibus. ⁶⁰ Imminabant enim Seleucus, Lyfimachus, Ptolemæus, opibus jam valentes, cum quibus ei de summis rebus erat dimicandum. Sed non passi sunt ²⁰ hi, qui circa erant, quod videbant, Eumene recepto, omnes præ illis parvi futuros. Ipse autem Antigonus addidit erat incensus, ut nisi magna spe maximarum rerum leniri non posset. Itaque quum cum in custodiam dedisset, & præfectus custodum quæstisset, *quemadmodum servari vellet; ut acerrimum, inquit, leonem, aut ferocissimum elephantum.* ²⁵ *sum.* Nondum enim statuerat, cum conservaret necne. Veniebat autem ad Eumenum utrumque genus hominum, ¹ & qui propter odium

INTERPRETATIO.

p Pariterque quartā vigilia agant.
q Ut alacrioribus copiis deceraret.
r Quamvis cum maximè odisset.

f Conveniebat verò Eumenum duplex hominum genus.
e Et qui pro odio, ex illius infortunio oculos voluptate pascere.

NOTÆ.

56 Vicit consilio.] Idem sentit Plutarch.

57 Perfidiāque militum.] Ad hanc prodicionem impulsos fuisse milites Justinus scribit lib. 14. & Plutarchus in Eumene; ut uxores & liberos suos, & quæ in prælio amiserant ab Antigono reciperent.

58 Quum superior prælio discessisset.] Immo Antigonom superiorem fuisse scribit Just. eodem lib. 14. c. 3. cujus hæc verba sunt: *Ad postremum quum Antigonom venire cum exercitu nuntiatum esset, compellit eos in aciem descendere.*

ibi dum ducis imperia contemnunt, hostium virtute superantur.

59 Quum exercitus ei ter, &c.] Quater Just. ut patet ex his illius verbis: *Quater intra hunc annum in mea vela juranda obstricti estis*, lib. 14. c. 4.

60 Imminabant enim Seleucus, Lyfimachus, Ptolemæus.] Seleucus Babylonie præfectus. Lyfimachus Thraciam occupaverat cum regionibus finitimis. Ptolemæus Egyptum invaderat, de quo jam supra.

fructum oculis ex ejus casu capere vellent, & qui propter veterem amicitiam colloqui consolarique cuperent. Multi etiam, qui ejus formam cognoscere studebant, qualis esset, quem tamdiu, tamque valdè timuissent, cujus in pernicie positam spem habuissent victoriæ. At Eumenes, quum diutius in vineulis esset, ait Onomarcho, penes quem summa imperii erat custodiæ, *se mirari, quare jam tertium diem sic teneretur, non enim hoc convenire Antigoni prudentia, ut sic deuteretur victo, quin aut interfici, aut missum fieri juberet.* Hic quum ferocius Onomarcho loqui videretur: *Quid tu?* inquit, *animo si illo eras, cur non prælio cecidisti potius, quàm in potestatem inimici venires?* Huic Eumenes, *Urinam quidem istud evenisset, inquit: sed ed non accidit, quòd nunquam cum fortiori sum congressus. Non enim cum quoquam arma contuli, quin is mihi succubuerit. Non enim virtute hostium, sed amicorum perfidiâ decidi.* Neque id falsum. Nam & dignitate fuit honesta, & viribus ad laborem ferendum firmis, neque tam magno corpore, quàm figurâ venusta. De hoc Antigonus, quum solus constituere non auderet, ad consilium retulit. Hic quum plerique omnes primò perturbati admirarentur, non jam de eo sumptum esse supplicium, à quo tot annos addè essent malè habiti, ut sæpe ad desperationem forent adducti, quique maximos duces interfecisset; denique in quo uno esset tantum, ut quoad ille viveret, ipsi securi esse non possent: interfecto, nihil habituri negotii essent: postremò, si illi redderet salutem, quærebant quibus amicis esset usus; sese enim cum Eumene apud eum non futuros: hinc cognita consilii voluntate, tamen usque ad septimum diem deliberandi sibi spatium reliquit. Tum autem quum vereretur, ne qua seditio exercitus oriretur, vetuit ad eum quenquam admitti, & quotidianum victum amoveri jussit. Nam negabat se ei vim allaturum, qui aliquando fuisset amicus. Hic tamen non ampliùs quàm triduum fame fatigatus, cum castra moverentur, insciente Antigono jugulatus est à custodibus. Sic Eumenes annorum quinque & quadraginta, quum ab anno vigesimo (ut supra ostendimus) septem annos Philippo apparuisset, & tredecim apud Alexandrum eundem locum obtinuisset; in his uni equitum alæ præfuisse; post autem Alexandri Magni mortem impe-

INTERPRETATIO.

u Ut se absteretur.

x Nam & decoram speciem habuit.

y Qui tandem unus tantum valeret.

z Septem annos cum Philippo fuisset.

NOTÆ.

61 Sed amicorum perfidiâ decidi. Id est, de mea fortuna dejectus sum.

62 Plerique omnes. Hellenissimus est.

63 Nam negabas se ei vim allaturum. Quasi vim inferre non fuisset inediâ & fame hominem necare; immò sanè illud inter crudelitatis exempla referri debet.

rator exercitus duxisset, summósque duces partim repulisset, partim interfecisset; captus non Antigoni virtute, sed Macedonum perjurio, talem habuit exitum vitæ. De quo quanta fuerit omnium opinio eorum, qui post Alexandrum Magnum reges sunt appellati, ex hoc facile potest judicari, ⁶⁴ quod nemo Eumene vivo rex appellatus est, sed præfectus. Idem post hujus occalum statim regium ornatum noménque sumpserunt: neque quod initio prædicarunt, se Alexandri liberis regnum servare, id præstare voluerunt: & uno propugnatore sublató, quid sentirent aperuerunt. Hujus secleris principes fuerunt Antigonus, Ptolemæus, Seleucus, Lytimachus, Cassander. Antigonus autem Eumencem mortuum propinquis ejus sepeliendum tradidit. Hi militari honestoque funere, comitante toto exercitu, humaverunt, ossaque ejus in Cappadociam ⁶⁵ ad matrem atque uxorem liberósque ejus deportanda curarunt.

NOTE.

⁶⁴ Quod nemo Eumene vivo Rex appellatus est.] Hoc non Eumenis, sed verecundiz causa fecisse scribit Just. lib. 15.
⁶⁵ Ad matrem atque uxorem.] Uxor

ejus Barsine natione Persica, filia Artabazi, ex qua filium nomine Herculensem suscepit Alexander, ut refert. Q. Curtius, lib. 10.

XIX.

P H O C I O N

ATHENIENSIS.

TSI ¹ sæpè exercitiis præfuit, summòsque Magistratus cepit; tamen multò ejus notior integritas est vitæ, ² quàm rei militaris labor. ³ Itaque hujus memoria est nulla, illius autem magna fama: ⁴ ex quo cognomine Bonus est appellatus. ⁵ Fuit enim perpetuò pauper, quum ditissimus esse posset, propter frequentes delatos honores, potestatisque summas, quæ ei à populo dabantur. Hic quum ⁶ à rege Philippo munera magnæ pecuniæ repudiaret, legatîque hortarentur accipere; simulque admonerent, ⁷ si ipse his facile caveret, liberis tamen suis prospiceret,

INTERPRETATIO.

^a Si eorum egessetatem non agerè pateretur.

NOTÆ.

¹ Phocion.] Hujus patrem, quem Suidas Phocum vocat, Fabrum Cochlearium fuisse scribit Ælianus Var. Hist. lib.

22. c. 43.

² Sæpè exercitiis præfuit.] Id præsertim ex Plutarcho patet, quòd quinquies & quadragies exercitiis præfuit, cum ne semel quidem Comitibus interfuisset.

³ Quam rei militaris labor.] Summam ac ferè incredibilem ejus integritatem fuisse necesse est, quum etiam notior dicitur ejus belli laboribus; siquidem, ut mox dictum est ex Plutarcho, quinquies & quadragies exercitiis præfuit, & octogessimum etiam agens annum à populo præseile iustus est, ex eodem Plutarcho.

⁴ Itaque hujus memoria est nulla.] Id sane respectivè dicitur, & habita ratione ejus eximie integritatis; alioquin fallum esset, quum toties bellis præponi non potuisset quin res præclare gesserit, & quorum memoria fuerit. At verò non ratio evenit, ut in viro bono si una virtus præ-

lucens cæteras non obruat, saltem palmam, & gloriæ locum præcipiat.

⁵ Ex quo cognomine bonus est appellatus.] Sic Aristides dictus fuit iustus propter morum æquitatem, ut supra in Aristide. Cæterum olim gloriæ ducebatur à virtutibus moralibus nomen imponi; quòd postea vitio temporum obsolevit. Phocion verò multis præclaris virtutibus id sibi cognomen comparaverat, quod ex his Valer. Max. verbis lib. 3. c. 8. evidenter patet. *Placidi & misericordes & liberales, omnique suavitate temperati mores Phocionis quos optime profecto consensus omnium bonitatis cognomine decorandos censuit.* Unde Xpovis à Suida dictus est, quia aliis omnibus magis quam sibi utilis erat.

⁶ Fuit enim perpetuò pauper.] Vide Athenæum lib. 10. cap. 3. Et Plutarchum, *πρὸς Φωκίωνα*.

⁷ A Rege Philippo munera magna pecuniæ.] Ælianus lib. 1. Var. hist. non à

- quibus difficile esset in summa paupertate tantam paternam tueri gloriam: His ille. Si mei similes erunt, idem hic, inquit, agellus illos alet qui me ad hanc dignitatem perduxit: sin dissimiles sunt futuri, nolo meis impensis illorum ali augeique luxuriam. Eidem quum profectus ad annum octogesimum prospera pervenisset fortuna, extremis temporibus magnum in odium pervenit suorum civium. ⁸ Primum cum Demade de urbe tradenda ⁹ Antipatro consenserat, ejusque consilio Demosthenes cum exteris, qui bene de republica mereri existimabantur, plebiscito in exilium erant expulsi. Neque in eo solum offenderat, ¹⁰ quod patrie male consuluerat, sed etiam quod amicitiae fidem non praestiterat. Namque auctus adiutusque à Demosthene, cum, quem tenebat, ascenderat gradum, ¹⁰ quum adversus Charetem eum subornaret, ab eodem in judiciis, quum capitis causam diceret, defensus aliquotiens, liberatus discesserat. Hunc non solum in periculis non ¹⁵ defendit, sed etiam prodiit. Concidit autem maximè uno crimine; quia ¹¹ quum apud eum summum esset imperium populi, ¹² & Nicanorem Cassandri praefectum insidiari Piræo Atheniensium ¹³ à Dercyllo moneretur; idemque postulare, ut provideret, ne commentibus civitas privaretur: hic audiente populo, *Phocion negavit esse periculum* ²⁰ *siquae eius rei obsidem fore pollicitus est.* Neque ita multo post Nicanor Piræo est potitus. Ad quem recuperandum, sine quo Athenae omnino esse non possunt, quum populus armatus concurrisset, ille non modò neminem ad arma vocavit, sed ne armatis quidem praesse voluit. Erant eo tempore Athenis duæ factiones; quarum una

NOTÆ.

Philippo, sed ab Alexandro centum argenti talenta Phocioni missa fuisse scribit, & quatuor Civitates quarum quamcumque ad libitum deligere iussit, oblatas: Quæ omnia Phocion repudiavit. Sic etiam Plutarchus in Apopithec. & vitæ Phocionis.

⁸ *Primum cum Demade.* Demades Atheniensis Orator fuit æmulus Demosthenis, qui ex Macedonum gratia potestatem sibi & opes querebat, contra verò Demosthenes ad solam Patriæ libertatem spectabat.

⁹ *Antipatro.* Qui ab Alexandro Magno ad expeditionem Persicam discedente, Macedoniæ praepositus est, & in quâ ipso mortuo, regnavit.

¹⁰ *Quum adversus Charetem.* Atheniensium Ducem in promittendo facilem & promptum: Unde Proverb. *Charetem pollicitationes.* Suidas.

¹¹ *Quum atque ad eum summum esset imperium populi.* Archontem tunc fuisse scribit Plutarchus in ejus vita; idque est summum impetum populi tenere; nam Archontes exordium habuerunt Athenis ab excessu Codri ultimi Regis, quorum primus fuit Medon Codri filius; Vell. Patere. initio hist. Rom. Et penes eos totius reip. regimen, summaque rerum erat.

¹² *Et Nicanorem Cassandri praefectum.* Cassander Antipatri filius, unus fuit ex Alex. Ducibus: & mortis ejus auctoribus, qui ipso mortuo regium nomen accepit, & Macedoniam invadens Olympiadem Alex. Mag. Matrem occidi iussit, & immani saevitia omnem familiam regiam abolevit. Justinus lib. 14. c. 6.

¹³ *A Dercyllo moneretur.* Atticæ praefecto; illum enim ei regioni Antipater praeposuerat, ut refert Plutarchus.

¹⁴ Populi

¹⁴ populi causam agebat, altera optimatum. In hac erant Phocion & ¹⁵ Demetrius Phalereus. Harum utraque Macedonum patrocinii nitebatur. ¹⁶ Nam populares Polyperchonti favebant, optimates cum Cassandro sentiebant. Interim à Polyperchonte Cassander Macedonia pulsus est. Quo facto populus superior factus, statim duces adversariae factionis, capitis damnatos, patriâ propulit: In his Phocionem & Demetrium Phalereum: deque eâ re legatos ad Polyperchontem misit, qui ab eo peterent, ut sua decreta confirmaret. Hic eodem profectus est Phocion, quò ut venit, causam ¹⁷ apud Philippum regem verbo, re ipsâ quidem apud Polyperchontem jussus est dicere. ¹⁸ Namque is tum regis rebus praeerat. ¹⁹ Hic quum ab Agnonide accusatus esset, quoddam Piræum Nicanori prodidisset, ²⁰ ex consimili sententiâ in custodiam conjectus, Athenas deductus est, ut ibi de eo legibus fieret judicium. Huc ubi perventum est, quum propter ætatem ^b pedibus jam non valeret, ²⁰ vehiculòque portaretur, magni ¹⁵ concursus sunt facti, quum alii reminiscens veteris famæ, ætatis misererentur; plurimi verò ita exacerentur propter prodicionis suspicionem Piræi: maximèque quoddam adversus populi commoda in senectute steterat. Quâ de re ne perorandi quidem ei data est facultas,

INTERPRETATIO.

^b *Pedes incedere tunc non posses.*

NOTÆ.

¹⁴ *Populi causam agebat.*] Cui parum studebat tunc temporis Phocion cum Demade Demosthenis æmulo; Callimedonte, & Pericle, ut refert Plutarchus in Phocione.

¹⁵ *Demetrius Phalereus.*] Hic Theophrasti discipulus fuit, cui propter eximias ejus virtutes trecentas sexaginta statuas æreas Athenienses erexerunt. Vide Polyænum, lib. 4.

¹⁶ *Nam populares Polyperchonti favebant.*] Ille præpositus fuerat ab Antipatro Græciæ & Macedoniæ, tandemque occisus est cum Neoptolemo in prælio quod adversus Eumenem commiserant. Just. lib. 13. c. 8. Populares autem seu Democratici studiosi hujus partes sustinebant.

¹⁷ *Apud Philippum Regem.*] Non Philippum Alex. magni patrem, sed Philippum Aridum, quem penes tantum Regis nomen, potestas verò & Imperium penes Eurydicen uxorem ejus, aliosque adulatorum. Quâ de re vide Just. lib. 14. c. 5.

¹⁸ *Hic quum ab Agnonide.*] In quibusdam exemplaribus legitur, *Agnone*: & reipsâ Athenæus lib. 12. c. 18. meminit Agnonis hominis deliciis affluentis. Verum legendum esse *Agnonide*, patet ex Plutarcho, qui cum Agnonidem sycophantam fuisse ait in Phocione.

¹⁹ *Ex consimili sententiâ.*] Quidam legunt, *ex consilii sententiâ*, hancque lectionem interpretatione tueretur Savaro, quam sanè non improbandam censem, nisi jam prius lata fuisset sententiâ Athenis, cui relativum est verbum *consimili*.

²⁰ *Vehiculòque portaretur.*] Sic solebant deferri antiquitus, quemadmodum & hodie, omnes capere damnari, non quidem propter rationem à Nepote allatam; sed potius ignominie causa, & ut omnium aspectui facilius paterent; Unde Ammianus Marcellinus lib. 29. c. 11. ait, *Promiscuè juvenes aliquæ membris omnibus capiti ad supplicia sellis & statoris ducebantur.*

& dicendi causam. Inde iudicio, ²¹ legitimis quibusdam confectis, damnatus, ²² traditus est undecimviris, quibus ad supplicium, more Atheniensium, publicè dammati tradi solent. Hic quum ad mortem duceretur ²³ obuius ei fuit Emphylerus, quo familiariter fuerat usus. Is quum lachrymans dixisset, *O quam indigna perpetrans Phocion!* huic ille, *At non inopinata*, inquit, ²⁴ *hunc enim exitum plerique clari viri habuerunt Athenienses.* In hoc tantum fuit odium multitudinis, ²⁵ ut nemo ausus sit eum liber sepelire. Itaque à servis sepultus est.

NOTÆ,

²¹ *Legitimis quibusdam confectis.*] Quæ legitiima confecta fuerint parum liquet, illa enim lege constituta erant ad accusandum & audiendum reum; At verò ne ipsi quidem causam dicendi data est facultas; unde factum est ut plerique, præsertim boni cives iudicium illud adversati sint. Vide Valer. Max. de fato Phocionis loquentem lib. 5. c. 3. extern. 9.

²² *Traditus est undecim viris.*] Hos νεοπολιτῶν, & νεοπολίται, Græci vocabant, nec Roman. triumviris capitalibus multum ab similes fuisse scribit Budæus. Ad id autem præsertim instituti fuerant, ut facinorosos homines comprehensos in carcerem conjicerent, & capitis damnatos ad supplicium ducerent; quod ex Platone in Phædone, Aristot. lib. 6. c. ultimo, de optima administrandæ reip. forma, & aliis manifestum est.

²³ *Obuius ei fuit Emphylerus.*] De huius viri nomine dubium est, quidam enim

Evippum vocant, nitunturque Plutarchi autoritate qui viri huius nominis meminit in Phocione. Elianus verò lib. 13. c. 41. hunc Thudippum vocat; Aristidem, Seneca in consolat. ad Helviam c. 13. Ego tamen nihil mirandum arbitror.

²⁴ *hunc enim exitum plerique clari viri Athenienses habuerunt.*] Vide eorum Catalogum apud Lucianum in Dialogo, de non semerè credendo calumnia.

²⁵ *Ut nemo ausus sit eum liber sepelire.*] Propter legem Atticam quæ non licebat proditiōnis damnatos sepelire, ut jam dictum in Themistocle; & ut patet ex ipsis Valer. Max. verbis lib. 5. c. 3. Phocion non tantum equuleo ab Atheniensibus impolitus est; sed certè post obitum nullam, Atticæ regionis, quæ oñibus ejus injiceretur glebulam invenit; iussus extra fines projici intra quos optimus civis viveret.

X X.

TIMOLEON

CORINTHIUS.

INE dubio magnus omnium judicio hic vir extitit. Namque huic uni contigit, quod nescio an ulli, ut patriam, in qua erat natus, ² oppressam à tyranno liberaret; & à Syracusis, quibus auxilio erat missus, inveteratam servitutem depelleret, totamque ³ Siciliam multos annos bello ⁵ vexatam, ⁴ à barbarisque oppressam, suo adventu in pristinum statum restitueret. Sed in his rebus non simplici fortunâ conflictatus est: & id quod difficilius putatur, multò sapientiùs tulit secundam quàm adversam fortunam. Nam quum frater ejus Timophanes dux à Corinthiis delectus, tyrannidem per milites mercenarios occupasset, ¹⁰ participesque regni posset esse: tantum astitit à societate sceleris, ut antetulerit suorum civium libertatem fratris saluti, & patriæ legibus obtemperare sanctius duxerit quàm imperare patriæ. Hac mente per aruspice communemque affinem, cui soror ex iisdem parentibus nata, nupta erat: fratrem tyrannum interficiendum curavit. Ipse non ¹⁵ modò manus non attulit, ⁵ sed ne aspicere quidem fraternum sanguinem voluit. Nam dum res conficeretur, procul in præsidio fuit, ne quis satelles posset succurrere. Hoc præclarissimum ejus facinus non pari modo probatum est ab omnibus. Nonnulli enim læsam ab eo pietatem putabant, & invidiâ laudem virtutis obtrebant. Mater verò ²⁰

NOTA.

¹ TIMOLEON CORINTHIUS.] Cujus Pater fuit *Timanetus*, ex Diodoro, lib. 16. Ex Plutarcho verò in Timoleonte, *Timodemus*. Quoad etymologiam nominis nihil moror; alii enim scribunt Timoleon; alii ² *Timas*; alii Tymoleon *Timas* ³ *Timas*.

² Oppressam à tyranno.] Nimirum à fratre suo Timophane, ut infra videbitur. ³ Siciliam multos annos bello vexatam.] Partim regnante Dionysio majore, ut postea in Dione; partim Dione interfecto

per tyrannidem Callipi, Hipparini, & Dionysii Junioris, postquam amissum Imperium recuperavit. Ex Diodoro loco mox citato.

⁴ A Barbarisque oppressam.] Nimirum à Carthaginentibus.

⁵ Sed ne aspicere fraternum sanguinem voluit.] Quod moderatoris animi indicium est suam patriam vindicantis, quia qui vultum sanguine imbuat, oculisque supplicio pascit, hic certe plus se, quàm Patriam vindicat.

O ij

- post id factum neque domum ad se filium admisit; neque aspexit, quia eum fratricidam impiūque detestans compellaret. Quibus verbis adco est commotus, ⁶ ut nonnunquam vitæ finem facere voluerit, atque ex ingratorum hominum conspectu morte decedere. Interim Dionysius Syraculis interfecto, Dionysius rursus Syracularum potitus est. Cujus adversarii opem à Corinthiis petiverunt, ducēque, quo in bello uterentur, postularunt. Huc Timoleon missus, incredibili felicitate Dionysium totā Siciliā depulit. Quum interficere posset, noluit, ⁷ tutōque, ut Corinthum perveniret, effecit, quod utrorūque
- 10 Dionysiorum opibus Corinthii sæpē adjuti fuerant. Cujus benignitatis memoriam volebat exstare, eamque præclaram victoriam ducebat, ⁸ in quā plus esset clementiæ quā crudelitatis. Postremō, ut non solum aurbis acciperetur, sed etiam oculis cerneretur, quem, & ex quanto regno ad quam fortunam detrussisset. Post Dionysii decessum, ⁹ cum lecta bellavit, qui adversatus fuerat Dionysio, ¹⁰ quem non odio tyrannidis dissensisse, sed cupiditate, indicio fuit, quod ipse, expulso Dionysio, imperium dimittere noluit. Hoc superato Timoleon maximas copias Carthagenensium ¹¹ apud Crimessum flumen fu-

INTERPRETATIO.

⁶ Qui non tanquam tyrannidis osi, sed amicitiosius rebellasse visus est, quoniam niam post ejctum Dionysium, à dominatione discedere recusavit.

NOTÆ.

⁶ Ut nonnunquam vita finem facere voluerit. Id magnanimitati ejus parum respondere videtur, quod propter clamores & mulieris querelas tantopere commoveretur. Illud tamen ex Plutarcho liquet, qui eum inediā se extinguere voluisse ait.

⁷ Tutōque ut Corinthum perveniret, effecit. Ubi, scilicet, propter inopiam literas puerulos docuit; unde proverb. Dionysius Corinthi. Quā de re vide Plutarchum in Timoleonte. Cic. ad Atticum 9. Valer. Max. lib. 6. c. 9.

⁸ In quā plus esset clementia, quā crudelitatis. Dubitari, nec abs re, potest utrum Timoleon magis ad clementiam, quā ad acerbiorē vindictā spectaverit, quum ad tantos calamitatis sensus Dionysium reservavit. Nam ipsi vitam servando eo miseriorem efficiebat, & supplicium ejus magis protrahēbat: omni quippe morte acerbius est totā vitā supplicium pati, & quotidie magis ac magis sentire se perire. Attamen quum vita om-

nium rerum sit pretiosissima, hacque concessā recuperandæ alius fortunæ spes adempta non videatur; ideo qui servavit incolumem sacis sibi temperasse putandus est: unde Tacitus lib. 12. c. 9. ait, Bellorum egregios fines esse, quoties ignoscendo transigatur. Et cap. 37. ibidem. Esi incolumem servaveris, altum clementia exemplar ero. Quam sententiam verba Senecæ egregie illustrant lib. 1. de Clementia c. 21. Et quisquis ex alto ad inimici pedes abjectus alienam de capite suo sententiam expellavit, in servatoris sui gloriam vires, plusque nomini ejus conferet incolumis, quā si ex oculis ablati esset: assiduum enim spectaculum aliena virtutis est; in triumpho citō transisset.

⁹ Cum lecta bellavit. Hic unus ex amicis Dionis fuit.

¹⁰ Apud Crimessum. Plutarcho, & Xenophono, fluvius est Siciliæ. Dionysio Halicarnass. lib. 1. Straboni 6. & Suidæ Crimissum; Lycophroni verò Crimissum.

gavit, ^b ac satis habere coëgit, si liceret Africam obtinere, qui jam complures annos possessionem Siciliæ tenebant. ¹¹ Cepit etiam Mamercum Italicum ducem, hominem bellicosum & potentem, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat. Quibus rebus confectis, quum propter diuturnitatem belli non solum regiones, sed etiam urbes deferat videret; conquistivit quos potuit, primum Siculos, deinde Corintho arcessivit colonos, quod ab his initio Syracusæ erant conditæ. Civibus veteribus sua restituit, novis bello vacuæfactas possessiones divisit; urbium mœnia disiecta, sanæque deleta refecit; civitatis leges libertatēque reddidit; ex maximo bello tantum otium toti insulæ conciliavit, ut hic conditor urbium earum, non illi, qui initio deduxerant, videretur. ¹² Arcem Syracusis, quam munierat Dionysius ad urbem obsidendam, à fundamentis disjecit; cætera tyrannidis propugnacula demolitus est, ^c deditque operam, ut quam minime multa vestigia servitutis manerent. Quum tantis esset opibus, ¹³ ut etiam invitis imperare posset, tantum autem haberet amorem omnium Sicularum, ut nullo recusante regnum obtineret: ¹⁴ maluit se diligi quàm metui. Itaque, quum primum potuit, imperium deposuit, & privatus Syracusis, quod reliquum vitæ fuit, vixit. Neque verò id imperitè fecit. Nam quod cæteri reges imperio vix poterunt, hic benevolentia tenuit. Nullus honos huic defuit, neque postea Syracusis res ulla gesta est publica, de quâ prius sit decretum, quàm Timoleonis sententiâ cognita. Nullius unquam consilium non modò antelatum, sed ne comparatum quidem est: neque id magis benevolentia factum est, quàm prudentiâ. Hic quum ætate jam pro-
vectus esset, sine ullo morbo ¹⁵ lumina oculorum amisit, quam calamitatem ita moderatè tulit, ut neque eum querentem quisquam au-

INTERPRETATIO.

^b Sedque ipse adegit, ut satis sibi esse viderent, si Africâ potiri fas esset.

^c Curavitque ut quàm paucissima servitutis reliquia superessent.

NOTÆ.

¹¹ Cepit etiam Mamercum.] De quo lege Polyen. lib. Strateg. & Plutarchum qui hunc Catanzæ tyrannum fuisse ait.

¹² Arcem Syracusis.] Arces enim obsidione perpetuâ, & quasi compedibus cives premunt, & Tyrannis æternam securitatem pollicentur. Unde Seneca in Thyeste:

*In Arce summa Pelopis una est pars domus
Conversa in anstros, cujus extremum
latet*

Æquale monti crevit, atque urbem premit,

*Et contumacem Regibus populum suis,
Habet sub iusu.*

¹³ Maluit se diligi, quàm metui.] Simile quidpiam refert Aurelius victor c. 15. de Antonio Pio, his verbis: *Adci tremantibus eum, atque amantibus cunctis Regibus, Nationibusque, & populis, ut parentem suum, patrum magis quàm Dominum imperatorem verè putarent.*

¹⁴ Lumina oculorum amisit.] Diastole. Sic etiam de eo Plutarchus; & Cic. Tusc. 5. multos qui & oculis capiti fuerint, moderatèque eum casum tulerint, enumerat.

dierit, neque eò minùs privatis publicisque rebus interfuerit. Veniebat autem in theatrum, quum ibi concilium populi haberetur, ^d ¹³ propter valetudinem vèctus jumentis junctis, atque ita de vehiculo, quæ videbantur, dicebat; neque hoc illi quisquam tribuebat superbiæ. Nihil enim unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus exiit. Qui quidem quum suas laudes audiret prædicari, nunquam aliud dixit, quàm *se in eâ re maximas diis gratias agere, atque habere, quodd quum Siciliam recreare constituissent, tum se potissimum ducem esse voluissent.* Nihil enim rerum humanarum sine deorum numine agi putabat. ¹⁶ Itaque suæ domi sacellum *Aurantis* constituerat idque sanctissimè colebat. Ad hanc hominis excellentem bonitatem mirabiles accesserunt casus. Nam prælia maxima ¹⁷ natali die suo fecit omnia: quo factum est, ut ejusdem natalem festum haberet universa Sicilia. Huic quidam ¹⁸ Laphystius, homo petulans & ingratus, ¹⁵ *vadimonium* quum vellet imponere, quod cum illo se lege agere diceret, & complures concurrissent, qui procacitatem hominis manibus coërcere conarentur: Timoleon oravit omnes, ne id facerent. Namque id ut Laphystio, ceterisque liceret, *se maximos labores summaque adidisse pericula.* Hanc enim speciem libertatis esse, si omnibus, ²⁰ *quod quisque vellet, legibus experiri liceret.* Idem, quum quidam Laphylli humilis nomine Demænerus, in concione populi rebus gestis ejus detrachere cœpisset, ac nonnulla inveheretur in Timolonta, dixit, *et nunc demum se voti esse damnatum, namque hoc à diis immortalibus semper precatum, ut talem libertatem restituerent Syracusanis, in quâ curvis liceret, de quo vellet, impune dicere.* Hic quum diem supre-

INTERPRETATIO.

d Infirmis causâ vigis deductus.
e In iudicium conaretur traducere.

f Nunc denique finem optatum obtinisse.

NOTÆ.

¹³ Propter valetudinem vèctus jumentis junctis.] Sic apud Romanos Appius Claudius Cæcus lecticâ in Senatum ferebatur. ¹⁶ Itaque sua domi sacellum Aurantis constituerat.] Aurantis dea alicujus nomen fuisse certum est; sed dubitatur cujusnam deæ. Quidam per id casum fortuitum; quidam sortem fortunam inrectâgi volunt. Quo posteriori sensu accipiendum esse puto: quia Siculi fortunam tanquam omnium actionum, laborumque humanorum Dominam venerabantur; cui & Græci, Romanique multa mo-

numenta consecrarunt, & ad hujus deæ auspicia ac Numen Timoleon retulit quidquid sibi unquam prosperè evenit.

¹⁷ Natali die suo fecit omnia.] Sic præterito sæculo Carolus V. Imperator die Divo Mathie sacro quo natus erat, Regnum Hispaniæ obtinuerat, Imperator proclamatus fuerat, & memorabilem Ticini victoriam in Francos retulerat.

¹⁸ Laphystius.] Sic legendum ex Plutarcho, non Lamestius, ut quidam habent codices.

mun obisset, publicè à Syracusanis ¹⁹ in gymnasio, quòd Timoleon-
teum appellatur, totà celebrante Sicilià, sepultus est.

N O T A.

¹⁹ In Gymnasio, quod Timolenteum ap-
pellatur. Vide Polyænum in Agathoclem
lib. 5. Plutarchus tamen in foro, non in

Gymnasio sepultum scribit; at verò Gym-
nasium illud in hujus gratiam fuisse con-
stitutum.

R E G E S.

HI ferè fuerunt Græciæ ¹ gentis duces, qui memor à digni vi-
deantur, ² præter reges. ³ Namque eos attingere noluimus, quòd
omnium res gesta ⁴ separatim sunt relatæ: neque tamen hi admodum ⁵
sunt multi. Lacedæmonius autem Agésilæus, ⁶ nomine, non potestate,
fuit rex, sicut cæteri Spartani. Ex his verò, qui dominatum impe-
rio tenuerunt, excellentissimi fuerunt, ut nos judicamus, Perfarum,
⁷ Cyrus, & ⁸ Darius Hytaspis filius; ⁹ quorum uterque privatus, vir-
tute regnum est adeptus. ¹⁰ Prior horum, apud Massagetæ in prælio ¹⁰
cecidit: ¹⁰ Darius, senectute diem obiit supremum. Tres sunt præ-
terea ejusdem generis, ¹¹ Xerxes, & duo Artaxerxes, Macrochir &

N O T A.

¹ Græcia Gentis.] In quibusdam legi-
tur, Græcia Gentis. Sed nihil muto, quia
Græcia gens dicitur, quemadmodum
Italia terra, Hispania regio, &c.

² Præter Reges.] Nimirum earum Gen-
tium, quæ aliis præluxerant.

³ Namque eos attingere.] Legitur &
adungere, id est, vitis excellentium Græ-
ciæ Imperatorum.

⁴ Separatim.] Id est, alio in libro qui
Regum vitas complectebatur, qui quidem
liber injuriâ temporum periisse creditur.

⁵ Nomine, non potestate fuit Rex.] Vi-
de quæ jam dicta sunt à Nepote in Agesi-
læo ubi dictum est morem esse Lacedæmo-
niorum, ut duos Reges semper haberent
nomine magis quam Imperio. Unde
Dionysius Halicarnassensis Reges impro-
priè dictos fuisse scribit.

⁶ Cyrus.] Ex Mandane Astyagis filia,
& Cambyse Persæ natus, qui sua virtute
Medorum Regnum adeptus est, ac Impe-
rium à Medis ad Perlas transtulit.

⁷ Et Darius Hytaspis filius.] De hoc
jam supra.

⁸ Quorum uterque privatus.] Cyrus

enim Perfarum armis adjutus Astyagem
Regno expulit. Darius verò, Magis occi-
sus, qui Perfarum Regnum fraude ufur-
paverat, ex privato Rex per equi sui hin-
nitum salutatatus est. Vide Just. lib. 1. c. 10.

⁹ Prior horum atud Massagetæ.] Quom
Cyrus adversus Thomirim Reginam Scy-
tharum, vel Massagetarum, bellum mo-
visset, secundo prælio victus inter mor-
tuos inventus est. Porro Massagetæ Gen-
tes erant supra mare Caspium litæ; unde
Getæ & Scythæ eas circiter regiones in-
colebant, quæ hodie *Catai* nominantur.
Vide Ptolemæum.

¹⁰ Darius senectute diem obiit supre-
mum.] Eum regnasse 36. annos Herodorus
ait lib. 4. Quamquam nonnulli 31. tantum
& dies 30. asserunt.

¹¹ Xerxes, & duo Artaxerxes.] Jam de
Xerxe supra. Notandum tamen est Xer-
xis nomen commune fuisse Perfarum Re-
gibus, quemadmodum & Cyri. Quan-
tum verò ad duo Artaxerxes; alter Xer-
xis filius fuit, & dictus est Macrochir, seu
Longimanus; alter Cyri junioris frater,
cognomento Mnemon, seu Memor.

Mnemon. Xerxi maximè est illustre, quòd maximis post hominum inemoriam exercitiis terrâ marique bellum intulit Græciæ. At Macrochir præcipuam habet laudem amplissimæ pulcherrimæque corporis formæ, quam incredibili ornavit virtute belli. Namque illo Persarum nemo fuit manu fortior. Mnemon autem iustitiæ samâ floruit.

12 Nam quum matris suæ scelere amisisset uxorem, 13 tantum indulsit dolori, ut eum pietas vinceret. 14 Ex his duo eodem nomine, morbo naturæ debitum reddiderunt. 15 Tertius ab Artabano præfecto ferro interfectus est. Ex Macedonum autem genere, duo multò cæteros antecesserunt rerum gestarum gloriâ, Philippus Amyntæ filius & Alexander Magnus. Horum alter Babylone 16 morbo consumptus est: 17 Philippus Ægis à Paulania, quum spectatum ludos iret, juxta theatrum occisus est. 18 Unus Epirotes, Pyrrhus; qui cum populo Romano bellavit. Is quum 19 Argos oppidum oppugnaret in Peloponneso, 20 lapide ictus interiit. 21 Unus idem Siculus, Dionysius prior, nam & manu fortis & belli peritus fuit, & id quod in tyranno non facile reperitur, minimè libidinosus, non luxuriosus, non avarus, nullius rei denique cupidus, nisi singularis perpetuique imperii, ob eamque

NOTÆ.

12 Nam quum matris suæ scelere amisisset uxorem.] Scilicet, Statiram, quam ejus mater veneno peremerat. Cælius lib. 16.

13 Tantum indulsit dolori, ut eum pietas vinceret.] Pietas, scilicet, erga matrem, non erga uxorem occisam, quia solam matris ancillam sceleris ministrum supplicio affecit. Idem Cælius ibidem.

14 Ex his duo eodem nomine.] Scilicet, duo Artaxerxes, quorum prior regnavit 41. annos sine consorte, Sulpic. Ex præterea 16. cum patre Xerxe. Posterior autem regnavit, teste Ptolemaeo, & Sulpicio 62. annis; licet Euseb. 40. tantum numeret.

15 Tertius ab Artabano præfecto ferro interfectus est.] Quâ de re Justinum lege lib. 3. c. 1.

16 Morbo consumptus est.] Seu potius veneno ætatis anno trigésimo secundo cum tribus mensibus, & regni 12. cum 3. mensibus. Arrianus. Sed tamen de hoc tempore varii Authores, varias opiniones habent. Quapropter vide Cic. Euseb. Just. Strabon. Gellium, & alios.

17 Philippus Ægis à Paulania.] Ægis Macedoniæ oppidum, ubi olim Mace-

donum Regum sepulcræ erant; ut Plinius refert. Paulanias verò juvenis inter Macedones nobilitate clarus, ob neglectam à Philippo vindictam, quam ab ipso petebat de injuriâ sibi turpiter illatâ; quâ de re vide Curtii supplementum, & alios.

18 Unus Epirotes, Pyrrhus.] Hic quemadmodum Alexander, paterno genere ab Hercule, materno ab Achille se esse gloriabatur. Just. 17.

19 Argos oppidum.] Duo sunt, ut jam dictum est, ejus nominis oppida in hoc tractu, quamobrem vide quæ suprà diximus.

20 Lapidem ictus interiit.] Just. lib. 25. c. 5. & Paulus Diaconus lib. 2. c. 20. cum Nepote de lapidis ictu consentiunt quo Pyrrhus interiit. At verò Ptolemaeus, Paulanias, Polyzenus, Strabo regulæ ictu petiisse scribunt, quos sequitur Ovid. in Ibin. Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum

Opprimat hostili regula jacta manu.

21 Unus item Siculus, Dionysius prior.] Vide quæ de illo apud Cic. v. Tusc. dicuntur, & apud Just. lib. 20.

rem crudelis. ^a Nam dum id studuit munire, nullius pepercit viræ, quem ejus infidiatorem putaret. Hic quum virtute ^b tyrannidem sibi peperisset, magnā retinuit felicitate, majorque annos sexaginta natus, ²² decessit florente regno. Neque in tam multis annis cujusquam ex sua stirpe funus vidit, ²³ quum ex tribus uxoribus liberos procreasset, ⁵ multique ei nati essent Nepotes. Fuerunt præterea multi reges ²⁴ ex amicis Alexandri Magni, qui post obitum ejus imperia ceperunt. ²⁵ In his Antigonus, ²⁶ & hujus filius Demetrius: ²⁷ Lyfimachus, Seleucus, Ptolemæus. Ex his Antigonus, quum aduersus Seleucum Lyfimachumque dimicaret; in prælio occisus est. ²⁸ Pari leto aff. & is est Lyfimachus à Seleuco. Nam societate dissoluta, bellum ¹⁰ inter se gesserunt. At Demetrius, quum filiam suam Seleuco in matrimonium dedisset, neque eò magis fida inter eos amicitia manere potuisset, ²⁹ captus bello in custodiā focer generi ³⁰ periit morbo.

INTERPRETATIO.

a Quamdiu enim illud asserere curavit.

b Regnum adeptus esset.

c In generi vinculis prælio victus focer morbo extinctus est.

NOTÆ.

²² *Decessit florente regno.*) Præ gaudio quod habuit ex nuncio reportatæ victoriæ cum amicis suis vino & epulis largius usum in morbum incidisse quo mortuus est, refert Diodorus. Quantum verò temporis regnaverit, ex his Ciceronis verbis accipe. *Duo de quadraginta Dionysius Tyrannus annos fuit opulentissima & beatissima civitatis.*

²³ *Quum ex tribus uxoribus liberos procreasset.*) De his in Dione jam dictum est.

²⁴ *Ex amicis Alex. Mag.*) De ejus Ducibus hic loquitur, qui eo mortuo omnes sibi diademata imposuerunt, ut fert Author Machab.

²⁵ *In his Antigonus.*) Asiz & Syriz Sarrapem primus, qui tandem à Seleuco & Ptolemæo victus est.

²⁶ *Et hujus filius Demetrius.*) Hic Urbium obfessor dictus est. Plin. lib. 7. cap. 38. Quam nominis arrogantiam arguit Plutarchus in Demetrio, Seleuco Nicatori Syriz Regi filiam suam Stratonicen uxorem dedit, & expulso Athenis Demetrio Phalereo, priistinam Reip. ac liberatis formam Atheniensibus restituit.

²⁷ *Lyfimachus, Seleucus, Ptolemæus.*) Lyfimachus unus quondam è Custodib. Alex. Mag. illustri Macedoniæ loco natus, sed virtute illustrior. Vide Just. lib. 15. c. 3. Seleucus qui cognominatus est Nicator Rex Syriz, de quo jam dictum est. Ptolemæus vero omnibus Ægyptiis Regibus nomen suum dedit, vir quoque magnus fuit, & prudentiâ insignis, de quo jam supra dictum est in Eumene.

²⁸ *Pari leto affectus est Lyfimachus.*) Demetrio mortuo Lyfimachus cum Seleuco conflavit; & hæc ultima pugna fuit Successorum Alexandri Magni in qua occisus est Lyfimachus, nimirum anno 42. ab Alex. interitu.

²⁹ *Captus bello.*) Nimirum in Idumæa ad urbem Gazam, ut vult Just. Plutarchus, Arrianus. Hunc à Macedonibus relictum scribit Cic. Offic. 2. At si Justino credimus, non captus est, sed seipsum Seleuci fidei tradidit, ut patet ex his verbis: *Demetrius quoque à tot exercitibus circumventus cum posset honestè mori, turpiter se dedere Seleuco maluit.*

³⁰ *Periit morbo.*) In quem incidit, ut refert Plutarchus, biennio post, cum à Seleuco perhumaniter exceptus fuisset, & regio apparatu; sed quum inertiz otioque se dedisset, neque solito vivendi more uteretur, ex nimia cruditate in morbum incidit, & ita interit. Plutarch. in Demet.

Necque ita multò post Seleucus ¹¹ à Ptolemæo Cerauno dolo interfec-
tus est; quem ille à patre expulsum Alexandriâ, alienarum opum in-
digentem, receperat. Ipse autem Ptolemæus, quum vivus filio regnum
tradidisset, ¹² ab illo eodem vitâ privatus dicitur. De quibus quoniam
5 satis dictum putamus, non incommodum videtur non præterire Ham-
milcarem & Hannibalem, quos & animi magnitudine, & calliditate
omnes in Africanatos præstitisse constat.

NOTÆ.

¹¹ *Ptolemæus Cerauno.*) Hic filius fuit
Ptolemæi prioris, Ceraunus dictus ab
audacia, & ingenii velocitate; *ceraunis*
enim fulmen significat. Cæli l. 24. c. 6.

¹² *Ab illo eodem vitâ privatus dicitur.*)
Huic opinioni adversatur Just. l. 24. qui
eum à Gallis, quos spreverat, victum,
vitâ & regno spoliatum scribit.

XX

XXI.

HAMILCAR

HANNIBALIS FILIUS

2 COGNOMINE BARCHAS

CARTHAGINENSIS.

10 RIMO Punico bello, ¹ sed temporibus extremis, ad-
modum adolescentulus, in Sicilia præesse cæpit exerci-
tui. Quum antè ejus adventum & mari & terrâ malè res
gererentur Carthaginentium; ipse ubi adfuit, nunquam
hosti cessit, neque locum nocendi dedit: sæpèque è con-
trario occasione datâ, læssivit, semperque superior discessit. Quo
facto, quum penè omnia in Sicilia Pœni amisissent, ² ille Erycem sic

NOTÆ.

¹ *HAMILCAR HANNIBALIS FILIUS.*)
Hamilcar nomen est Punicum, quod Re-
gem significat, hic patrem habuit Han-
nibalem antiquiorem, & ipse pater fuit
magni Hannibalis æterni Romanorum
hostis.

² *COGNOMINE BARCHAS.*) Hoc ge-
nile nomen fuisse pater ex his Siliî Italici
verbis, lib. 1. in principio.

Serrana præsi Barca de Gente.

³ *Sed temporibus extremis.*) Id est, sub
finem hujus primi belli Punici.

⁴ *Ille Erycem sic defendit.*) Eryx urbs
Siciliæ ad Montem ejusdem nominis Ve-
neri sacrum, supra Drepanum oppidum.
De hujus sita accuratissimè inter alios scri-
bit Polybius l. 1. Hodic, *Monte S. Juliani.*

defendit, ut bellum eo loco gestum non videretur. Interim Carthaginenses classe⁵ apud insulas Ægates à C. Lutatius consule Romano-
rum superati, statuerunt belli finem facere, eamque rem arbitrio
permiserunt Hamilcaris. Ille etsi flagrabat belli cupiditate,⁶ tamen
paci ferendum putavit, quod patriam exhaustam sumptibus, diu-
tius calamitatem belli ferre non posse intelligebat: sed ita ut statim
mente agitarer, si paululum modò res essent refectæ, bellum reno-
vare, Romanosque armis persequi:⁷ donec aut vi certè vicissent;
aut victi manum dedissent. Hoc consilio pacem conciliavit:⁸ in quâ
tanta fuit ferocia⁹ ut quum Catulus negaret se bellum compositurum,¹⁰
nisi ille cum suis, qui Erycem tenuerant, armis relictis, Siciliâ de-
cederent: succumbente patriâ, ipse periturum se potius dixerit, quàm
cum tanto flagitio domum rediret. Non enim sua esse virtutis, arma
à patriâ accepta adversus hostes, adversariis tradere. Hujus pertinac-
iæ cessit Catulus. At ille⁹ ut Carthaginem venit, multò aliter, ac
sperabat, rempublicam se habentem cognovit. Namque diuturnitate
externi mali¹⁰ tantum exarsit intestinum bellum, ut nunquam pari
periculo fuerit Carthago,¹¹ nisi quum deleta est.¹² Primo mercenarii
milites, qui adversus Romanos tuerant, desciverunt, quorum nu-
merus erat viginti millium.¹³ Hi totam abalienarunt Africam, ipsam

INTERPRETATIO.

a In quâ tantam exhibuit firmitatem.

NOTÆ.

⁵ Apud insulas Ægates à Caio Lutatius Consule Rom. superati.) Ægusæ dicuntur illæ insulæ à Polybio, iunctæ ad Promontorium Lilybæum, juxta quas classis Romanorum, quam trecentarum navium fuisse tradit Plinius de viris illustribus, Classem Carthaginensem, cui Dux Hanno erat, superavit.

⁶ Tamen paci ferendum putavit.) Quibus conditionibus facta fuerit, vide Polybium lib. 3.

⁷ Donec aut vi.) Donec, pro donec, apud veteres.

⁸ Ut quum Catulus.) Scilicet, Q. Lutatius Catulus, Consul Rom.

⁹ Ut Carthaginem venit.) Urbem olim totius Africæ terrâ marique florentissimam, Romæ æmulam, à Phœnicibus in Libyæ litore conditam ad mare internum: quæque tertio Punico bello à Scipione Æmiliano penitus diruta est.

¹⁰ Tantum exarsit intestinum bellum.) Hujus belli causa narratur à Polybio, qui

etiam ejus Autores recenset.

¹¹ Nisi quum deleta est.) Deleta autem fuit, ut mox diximus, à Scipione anno 567. postquam condita fuerat, Cn. Cornelio Lentulo, L. Mummius Goss. Velleius Paternus lib. 1. c. 12. Ad quam opinionem quodammodo accedit Cic. 1. de Rep. his verbis; Nec tantum Carthago habuisset opum sexcentis fere annis, sine consiliis & disciplina; cui etiam opinioni Orofius non multum dissentit lib. 4. c. 6. Alii plus, alii minus, adeò ut parum inter se consentiant Autores hac in re. Ceterum urbs incendio diruta fuit, & per continuos decem & septem dies vix potuit incendium extinguui. Flor. lib. 2. cap. 15.

¹² Primo mercenarii milites.) Quos ex variis gentibus fuisse memorant, nimirum Gallos, Hispanos, Ligures, Nomades, Afros, aliosque.

¹³ Hi totam abalienarunt Africam.) Supple à Carthaginensibus.

Carthaginem oppugnarunt. Quibus malis adco sunt Pœni perterriti, ut auxilia etiam à Romanis petiverint, eaque impetraverint. Sed extremò, quum prope jam ad desperationem pervenissent, ¹⁴ Hamilcarem imperatorem fecerunt. Is non solum hostes à muris Carthaginis removit; quum amplius centum millia facta essent armatorum, sed etiam eò compulit, ut locorum angustiis clausi, plures fame quam ferro interirent. Omnia oppida alienata; ¹⁵ in his Uticam atque Hipponem, valentissima totius Africæ, restituit patriæ. Neque eo fuit contentus, sed etiam fines imperii propagavit: totâ Africâ tantum otium reddidit, ut nullum in eâ bellum videretur multis annis fuisse. Rebus his ex sententia peractis, fidenti animo atque infesto Romanis, quò facilius causa bellandi reperiretur, effecit, ut imperator cum exercitu in Hispaniam mitteretur, eoque secum duxit filium Hannibalem annorum novem. Erat præterea cum eo adolescens illustis & ¹⁵ formosus, Hasdrubal, ¹⁶ quem nonnulli diligi turpius, quam par erat, ab Hamilcare loquebantur. Non enim Maledici tanto viro deesse poterant. Quo factum est, ¹⁷ ut à præfecto morum Hasdrubal cum eo vetaretur esse. Huic ille filiam suam in matrimonium dedit, ¹⁸ quod moribus eorum interdici non poterat facere gener. De hoc idem ²⁰ mentionem fecimus, ¹⁹ quod H. milcare occiso, ille exercitui præfuit,

INTERPRETATIO.

b A faceri contubernio gener prohiberi non poterat.

NOTÆ.

¹⁴ *Hamilcarem imperatorem fecerunt.*] Quum antea Hannonem, & Gisconem Asdrubalis patrem ab initio huic bello præfecissent, eosque tanto malo impares esse cognovissent. *Lamb.*

¹⁵ *In his Uticam, atque Hipponem.*] Utica urbs totius Africæ, si Carthaginem excipias, clarissima, quæ sexaginta stadiis ab ipsâ Carthagine distabat occasum versus, inquit Appianus, ad Bagradam amnem; ea quemadmodum & Carthago à Tyris condita fuit, sed longè antec, quod videtur testari Silius Italicus l. 3.

Proxima Sidoniti Utica est effusa maniplis.

Prisca sita, veteresque ante Arces condita Byrsa.

Quod ad Hipponem verò, quam & Diodorus lib. 20. vocat Hippuacram, urbs est ad Hippî Promontorium sita, à quo nomen habere videtur, cui stagnum adiacet Hipponense, unde à Græcis *Διψήνη* dicta est propter aquarum irrigua,

Vide quid Plinius de eâ scribat l. 9. Epist. ¹⁶ *Quem nonnulli diligi turpius.*] Vide quid super eâ re referat Livius 21. annal.

¹⁷ *Ut à Præfecto morum Asdrubal.*] Quales apud Rom. Censores erant, penes quos erat jus animadvertendi in mores Civium, tales ferè erant Præfecti seu Magistri morum apud Carthaginenses, ad quos pariter pertinebat morum censura & animadversio, & præterea facultatum ejusque æstimatio.

¹⁸ *Quod moribus eorum interdici non poterat facere gener.*] Apud Rom. tamen summum inter utrumque erat verecundia argumentum, quod, ut ait Cic. l. 1. Offic. *Nam lavantur cum sacris generi.*

¹⁹ *Quod Amilcare occiso.*] In prælio, scilicet, contra Vettones ceterioris Hispaniæ populos, ut postea dicitur, intra Anam & Tagum fluvios, Plin. l. 4. c. 20. Reliquique quatuor filios quos se in Romanorum perniciem alere dicebat, veluti quatuor Catulos Leoninos, quorum 1a-

⁶⁰ resque magnas gessit, ²¹ & princeps largitione vetustos pervertit mores Carthaginensium: ²² ejusdemque post mortem Hannibal ab exercitu accepit imperium. At Hamilcar, ²³ posteaquam mare transiit, in Hispaniamque venit, magnas res secundâ gessit fortunâ, maximas bellicosissimâque gentes subegit: equis, armis, viris, pecuniâ, totam locupletavit Africam. Hic quum in Italiam bellum inferre medicaretur, nono anno postquàm in Hispaniam venerat, in prælio pugnans ²⁴ adversus Vettones occisus est. Hujus perpetuum odium erga Romanos maximè concitasse videtur secundum bellum Punicum. ²⁵ Namque Hannibal, filius ejus, assiduus patris obtestationibus eò est perductus, ut interire, quàm Romanos non experiri mallet.

NOTÆ.

men nullus in locum patris missus est statim ab ejus morte, propter immaturam ætatem. Valer. Max. lib. 9. c. 3.

²⁰ *Resque magnas gessit.*] De quibus Polyb. lib. 11.

²¹ *Et Principes largitione vetustos pervertit mores Carthaginensium.*] Is namque ut Barcinæ factioni, cujus fautor erat, faventem populum redderet, immodicis largitionibus utebatur: & ut ait Livius 21. Annal. *Plura consilio quàm vi gerens auspiciis regulum magis, conciliandisque per amicitiam principum novis gentibus, quàm bello aut armis rem, auxit.*

²² *Ejusque post mortem.*] De cujus mortis genere non consentiunt historici. Livius 21. Annal. Et Appianus, ipsum in venatione interfectum scribunt. Justinus & Valer. Max. à Servo sui domini mortis ulciscendæ causâ occisum esse aiunt. Po-

lybius verò de nocte in diversorio suo à quodam Gallo privatarum injuriarum causâ interemptum refert.

²³ *Posteaquam mare transiit.*] Scilicet, fretum Gaditanum, & Hercules columnas.

²⁴ *Adversus Vettones.*] De quibus mox diximus, quorum Metropolim, Emeritam Vettonum dictam, flumen Anas præterfluit. Prudentius Hymno de S. Eulalia.

²⁵ *Namque Hannibal filius ejus assiduus patris obtestationibus.*] Vide Valer. lib. 9. c. 3. ubi ait quòd quum Hamilcar trajecturus esset exercitum in Hispaniam: & ob id sacrificaret, Hannibalem filium ejus 9. annos natum altaria tenentem jurjurando promississe, se cum primùm peritatem posset, acerrimum hostem Pop. Rom. futurum.

XXII.

HANNIBAL

HAMILCARIS FILIUS

CARTHAGINENSIS.

SI verum est, quod nemo dubitat, ut populus Romanus omnes gentes virtute superarit, non est inficiandum. ¹ Hannibalem tanto præstitisse cæteros imperatores prudentiâ; quanto populus Romanus antecedeat fortitudine cunctas nationes. Nam quotiescunque cum eo congressus est in Italiâ, semper discessit superior. Quodd nisi domi ² civium suorum invidiâ debilitatus esset, Romanos videtur superare potuisse. Sed multorum obtrektatio devicit unius virtutem. Hic autem velut hæreditate relictum odium paternum erga Romanos sic confirmavit, ut prius animam, quàm id deposuerit. Qui quidem quum patriâ pulsus esset, & alienarum opum indigeret, nunquam destiterit animo bellare cum Romanis. Nam, ³ ut omittam Philippum, quem absens hostem reddidit Romanis; ⁴ omnium his temporibus potentissimus rex Antiochus fuit. Hunc tantâ cupiditate incendit bellandi, ut usque

NOTÆ.

¹ *Hannibalem tanto præstitisse cæteros Imperatores prudentiâ.*] Prudentissimum quidem & sagacissimum fuisse ex ejus bellicis facinoribus nemo non intelligit, quamquam tamen à Scipione in ipsius Carthaginis conspectu superatus est. Vide apud Lucianum in Dialogis mortuorum ludicram illam contentionem de præstantia Scipionis, Hannibalis, & Alexandri Magni.

² *Civium suorum invidiâ debilitatus esset.*] Hujus in Hannibalem invidiæ causas recenset Livius lib. 30. Quæ quidem nullæ sunt aliæ præter optimam Reip. administrationem, & temerosos Magistratum abusus, quibus emendandis fortiter incumberebat.

³ *Ut omittam Philippum.*] Hic Demetrii filius fuit, & pater Persei Regis Macedonum, quem devictum acie, & captum Paulus Æmilius in triumphum Romanum duxit. Velleius Paterc. lib. 1. c. 9. Vide & Just. lib. 29.

⁴ *Omnium potentissimus Rex Antiochus.*] Ille enim septem & triginta annos Asiam, Syriam, Mediam, & Persiam tenuit; præter Hircaniam, Bactrianam, & omnes, si Parthiam exceperis, Regiones superioris Asiæ. Quod ex Just. lib. 40. & Polybio passim cognoscitur. Porro Antiochus ille Magni cognomen accepit propter victoriarum amplitudinem, huncque ad inferendum Rom. bellum impulit Hannibal. Idem Just. lib. 32.

in rubro mari arma conatus sit inferre Italiam. ⁶ Ad quem cum legati venissent Romani, qui de ejus voluntate explorarent, darentque operam consiliis clandestinis, ⁷ ut Hannibalem in suspicionem regi adducerent, tanquam ab ipsis corruptum alia atque antea sentire; neque id frustra fecissent; idque Hannibal comperisset, seque ab interioribus consiliis segregari vidisset: tempore dato adit ad regem, eique cum multa de fide sua, & odio in Romanos commemorasset, hoc adjunxit: *Pater (inquit) meus Hamilcar, puerulo me, utpote non amplius novem annos nato, in Hispaniam imperator proficiscens Carthagine, Jovi Optimo Maximo hostias immolavit. Quae divina res dum conficiebatur, quaesivit à me, vellemne secum in castra proficisci. Id quum libenter accepissem, atque ab eo petere cepissem, ne dubitares ducere: tum ille, Faciam (inquit) si fidem mihi quam posulo dederis: simulque ad aram adduxit, apud quam sacrificare instituerat, eamque, ceteris remotis, tenentem, iurare jussit, nunquam me in amicitia cum Romanis fore. Id ego jussurandum patri datum, usque ad hanc diem ita conservavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futurus. Quare si quid amice de Romanis cogitabis, non imprudenter feceris, si me celaris. Quum quidem bellum parabis, teipsum frustaberis, si non me in eo principem posueris. Hanc igitur etate cum patre in Hispaniam profectus est. Cujus post obitum Hasdrubale imperatore successore, equitatus omni praefuit. Hoc quoque interfecto, exercitus summam imperii ad eum detulit. Id Carthaginem*

INTERPRETATIO.

a Si alicujus amicitia cum Romanis inveniunda consilium tibi erit.

NOTAE.

⁵ *A rubro mari.*] Cujus sinus Arabicus est portio, qui Egyptum ab Oriente aluit, & ab Arabia determinat. Pars est Oceani sinu Persico terminata, ἡ ἑρυθρὰ θάλασσα: Graeci vocant, ab Erythra Rege qui ibi regnasse dicitur: cui opinioni subscribit Arrianus lib. 8. Ideo autem à Latinis dictum est mare rubrum, quod quum audirent à Graecis Erythraum vocari, existimaverunt à rubedine aquarum ita dictum.

⁶ *Ad quem quum legati venissent Romani.*] Justinus patitur lib. 31. ad Antiochum legatos à Rom. fuisse missos scribit eodem consilio quo Nepos refert, sed eorum nomina non recenset. Quapropter Livium Dec. 4. lib. 5. & Plutarchum in Flaminio consule.

⁷ *Ut Hannibalem in suspicionem Regi adducerent.*] Quod affectu sunt teste

Livio lib. 35.

⁸ *Puerulo me.*] Quia vix tunc ad 9: ætatis annum pervenerat, ut supra in Hamilcare. Author tamen de Viris illustrib. 11. annos natum testatur.

⁹ *Eamque ceteris remotis tenentem.*] Vide quæ supra sunt in Hamilcare, quæque Valer. Max. l. 9. c. 3. super eâ re refert. Vide & Livium 35. Mos autem erat antiquitus ut jurantes aram tenerent. Cic. pro Flacco: *ergo is, qui si aram tenent juraret, crederet nemo, per Epistulam, quod voles, injuratus probabit.*

¹⁰ *Hasdrubale Imperatore successore*] Is gener erat Hamilcaris, ut supra.

¹¹ *Summam imperii.*] Huic etiam opinioni suffragatur Polybius lib. 3. qui uno ore, & communi omnium militum consensu electum fuisse Imperatorem Hannibalem scribit.

delatum, publicè comprobatum est. Sic Hannibal minor quinque & viginti annis natus, imperator factus, ¹² proximo triennio omnes gentes Hispaniæ bello subegit. ¹³ Saguntum fœderatam civitatem ¹⁴ vi expugnavit: ¹⁵ tres exercitus maximos comparavit. Ex his unum in 5 Africam misit, ¹⁶ alterum cum Hasdrubale fratre in Hispaniâ reliquit, tertium in Italiam secum duxit: ¹⁷ salum Pyrenæum transiit: quâcunque iter fecit, cum omnibus incolis conflixit: neminem nisi victum dimisit. ¹⁸ Ad Alpes posteaquàm venit, quæ Italiam ab Galliâ sejungunt, quas nemo unquam cum exercitu ante cum ¹⁹ præter Her- 10 culeum Graium transierat (²⁰ quo factò is hodie saltus Graius appellatur) ²¹ Alpicos conantes prohibere transitum, concidit: loca patefecit,

NOTÆ.

¹² *Proximo triennio omnes Gentes Hispaniâ bello subegit.*] Id verum est si Gentes ultra Iberum amnem intelligas, & Saguntinos etiam excipias, quos postea obsessos ad extremas miseriarum angustias redegit, & urbem eorum ferro flammâque diruit. Vide Liv. lib. 21.

¹³ *Saguntum fœderatam civitatem.*] Quanta fuerit olim hæc civitas intelligi potest ex his Livii verbis: *Civitas ea longè opulentissima ultra Iberum fuit, sita passus mille ferme à mari.* Cui sententiæ subscribit Florus; *Saguntus*, inquit, *vetus Hispaniâ civitas & opulenta, fideique erga Romanos magnum quidem, sed triste monumentum.* Hæc ad flumen Duriam sita erat propè urbem Valentiam, quæ hodie caput est regni hujus nominis in Hispaniâ. Plinius lib. 16. c. 40. refert conditam fuisse ducentis annis ante Trojæ excidium, quod maximè antiquitatis argumentum est. Hæc hodie vulgò, *Mirœdre*.

¹⁴ *Vi expugnavit.*] Anno ab urbe cond. 535. bello Punico 2. post octavum obsidionis mensem, ut refert Polybius. Porro Saguntus primum Hannibalis parim Civium manibus diruta est, qui quum ad extremam rerum omnium inopiam & famem redacti essent, se suaque omnia in pyram conjecerunt, nec victoris arbitrium expectarunt. Livius lib. 21.

¹⁵ *Tres exercitus maximos comparavit.*] Vide Polybium, & Livium ibidem.

¹⁶ *Alterum cum Hasdrubale.*] Hannibalis fratre, quem ad tuendam Hispaniam cum Astorum peditum undecim

millibus & amplius, præter ingentem aliarum gentium multitudinem, cum Elephantis 14. reliquit. Præterea Clallis ipsi data est maxima ad præmaritimæ tutelam. Idem, ibidem.

¹⁷ *Saltum Pyrenæum transiit.*] Id est, Montes Pyrenæos, qui saltibus & silvis circumducebantur, postquam Celtiberos alioque earum regionum accolæ deiecit. Vide Appianum, & alios.

¹⁸ *Ad Alpes posteaquàm venit.*] Quæ; ut refert Plin. lib. 3. hist. natur. c. 17. Pœninæ dictæ sunt ab Hannibale Pœno.

¹⁹ *Præter Herculeum Graium.*] Unde Silius Italicus.

Primus inexpertas adiit Tiryntibus Arces.

Et apud Livium Hannibal se Hercules itinerum æmulum esse gloriatur.

²⁰ *Quo factò is hodie saltus Graius appellatur.*] Multa etiamnum supersunt transitus Herculis per Alpes vestigia, nimirum Herculis Monæci Portus, Alpium Graiz fauces, quæ indicant hæc ipsum transivisse; & Herculeæ via apud Aristotelem de admirandis, quæ ducit ex Italiâ per Galliam usque ad Celtiberos.

²¹ *Alpicos conantes prohibere transitum, concidit.*] Id est, Alpinos, seu Alpium incolas. Viam autem hæc aperuit sibi multo labore, magnâque industria; nam, ut Livius refert, magnas stipes ex arboribus quas cædebant erectas incendebant, & ardens iafaxa superfluo aceto mollebant, & comminebant. Vide Livium ad Hannibalis transitum in Italiam.

itineria munit, effecitque ut eâ elephantus ornatus ire posset, quâ antea unus homo inermis vix poterat reperere. ²² Hâc copias traduxit, ²³ in Italiâque pervenit ²⁴ Confixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione consule, cûmque pepulerat. ²⁵ Cum hoc eodem de Claustidio apud Padum decernit, ²⁶ saucium inde ac fugatum dimittit. ²⁷ Tertiò idem Scipio ²⁸ cum collega Ti. Longo, ²⁹ apud Trebiam adversùs eum venit. Cum his manus conferuit, ³⁰ utroque profligavit. ³¹ Inde per Ligures ³² Appenninum transiit, ³³ petens Hetruriam. Hoc

NOTÆ

²² *Hâc copias traduxit.*] Vulgaris opinio est Hannibalem traduxisse suum exercitum per eam Alpium partem, quam vulgò montem Cenisum vocant, perque valles Seglianam; quod Plutarchus sentire videtur.

²³ *In Italiâque pervenit.*] Consumptis in Alpium transitu 15. diebus, teste Polybio, & Livio 21.

²⁴ *Confixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione.*] Huic opinioni Livius refragatur, asserens; P. C. Scipionem triduo sedè postquam Hannibal ab ripâ Rhodani movit, quadratâ agmine ad castra hostium venisse, nullam dimicandi moram salutaris: ceterùm ubi desertâ munimenta videt, ad naves redisse tutius facilisq; ita descendenti ab Alpibus Hannibali occursum. Ita etiam Polybius refert; ita Florus, Eutropius, & alii ferè omnes Romani scriptores.

²⁵ *Cum hoc eodem de Claustidio apud Padum decernit.*] Nihil hic abitor deesse, sed sic iste locus mihi videtur explicandus scilicet: iterum Hannibal cum Scipione decernat; ut videret utri Claustidium cederet; quò oppidum erat, ut tradit Livius, quò magnam frumenti copiam Romani congefserant, atque adeò cum Scipione Hannibal decernit de Claustidio utri esset, quòd futurum erat alterutrius partibus grave momentum. Nam reverà post illam pugnam ad Padum flumen, ex qua Hannibal victor discessit, misit statim sui exercitus partem ad oppidum illud occupandum, quia frumenti inopiâ laborabat; & hoc primum fuit Scipionis cum Hannibale certamen. Livius ibidem.

²⁶ *Saucium inde ac fugatum dimittit.*] Reverà Scipio in illo certamine ad Padum

non ad Trebiam, ut vult Plinius, vulnus accepit, Livio & Floro testibus; & in manus hostium propè erat, ut veniret, nisi periculum intercursum tum primò pube centis filii propulsatum, Livius; Hinc Florus etiam his verbis: *Tunc Scipione Duce fusus exercitus, Saucius etiam ipse venisset in manus hostium Imperator, nisi protectum patrem prætexitus admodum filius ab ipsâ morte rapuisset.*

²⁷ *Cum collega Tiberio Longo.*] Hic Tiberius Sempronius Longus Consul factus est cum Cornelio Scipione, quumque ad Siciliam tuendam profectus esset, hinc revocatus est ut junctis viribus Hannibali resistere; hunc tamen Livius non Tiberium, sed Titum vocat.

²⁸ *Apud Trebiam.*] Fluvius est propè Placentiam in Gallia Cisalpina.

²⁹ *Utroque profligavit.*] Utrumque Consulem in hoc prælio adfuisse testatur Appianus, quidam negant; Livius tamen Sempronium adfuisse testari videtur, eumque priore prælio superatum, Romam venisse, deinde in castra rediisse, & ad Placentiam cum Hannibale confixisse.

³⁰ *Inde per Ligures.*] Hæc duo prælia antequam in Liguriam Hannibal perveniret commissa sunt, ut testatur Livius. Porro Ligures inter Varum & Macram amnes in imis Alpium jugis adherent, Florus.

³¹ *Appenninum.*] Montem altissimum, Italiâ mediam secundum longitudinem interfecit; in cujus transitu multum quoque laboravit. Vide Livium locis jam citatis.

³² *Petens Hetruriam.*] Italiæ regionem ad primam usque Tiberis ripam præsentem, & à Liguribus Macrâ amne discretam, cujus hodie Metropolis Florentia.

itinere adeo ¹¹ gravi morbo afficitur oculorum, ¹⁴ ut postea nunquam dextro aequè bene usus sit. Quà valitudine quum etiam premeretur, lecticaeque ferretur ¹⁵ C. Flaminium consulē apud Trasimenum ¹⁶ cum exercitu insidiis circumventum occidit. Neque multò post ¹⁷ C. Centenium prætorem, ¹⁸ cum delecta manu ¹⁹ saltus occupantem. ⁴⁰ Hinc in Apuliam pervenit. Ibi obviam ei venerunt duo consules, C. Terentius & Lucius Æmilius. ⁴¹ Utriusque exercitus uno prælio fugavit, ⁴² Paulum consulē occidit, & aliquot præterea consulares. In his Cn. Servilium Geminium, qui anno superiore fuerat consul. Hac pu-

INTERPRETATIO

b Ut deinceps dextrum d. biliorē semper sinistris.

NOTÆ.

33 Gravi morbo afficitur oculorum. Sic etiam Livius lib. 22.

34 Ut postea nunquam dextro aequè bene usus sit. Factus est enim Luscus, unde Poëta Satyricus 10.

O qualis facies, & quali digna tabella! Cum Geiula Ducem portaret bellua Luscum.

35 C. Flaminium Consulē apud Trasimenum. Qualis fuerit Consul Flaminius videte est ex his Livii verbis: Consul ferax ab consulatu priore, & non modo legum, aut Patrum majestatis, sed ne Deorum quidem satis metuens erat: Trasimenus verò lacus est in agro Perusino, nunc vulgò, Lago di Perugia: de quo Ovid. lib. 6. Falloorum.

Sunt tibi Flaminius Trasimenaque litora testes.

36 Cum exercitu insidiis circumventum, occidit. Flaminium cum Romanis circumclusit lacu & montibus Hannibal, hostemque sic circumclusum militi suo ad satietatem præbuit cadendum. Quanta autem fuerit Rom. clades discite ex Polybio, & Livio. At Polybii verba non restantur Flaminium ab Hannibale, sed à Gallis in eadem pugna interceptum, cui quidem prodigiosa signa imminentem illi cladem prædixerant.

37 C. Centenium. Alii Centronium quem à Senatu contra Hannibalem missum scribit Livius. Polybius verò hunc à Cn. Servilio altero Consule, audito Hannibalis in Etruriam transitu, præmissum,

refert.

38 Cum delecta manu. Nimirum cum sex vel octo equitum millibus, si Appiano credimus in Hannibal. Quatuor verò, si Polybio, & Livio.

39 Saltus occupantem. Hoc est, jugamontium prærupta, & viarum anfractus sylvis obductos, quæ transeundum erat Hannibali, ubi à fronte & à tergo circumventus perierit.

40 Hinc in Apuliam pervenit. Apulia Italiz regio mari Adriatico contemina, quæ & Iapygia dicta est, in qua Cannæ ignobilis vicus juxta Aufidum amnem, ingenti Romanorum interfectione ab Hannibale nobilitatus.

41 Utriusque exercitus uno prælio fugavit. Quanta fuerit Rom. clades ad Cannas, ex hoc intelligi potest, quòd, ut Florus refert, duo illi exercitus creti sunt, donec Hannibal diceret militi suo, parce ferro; quòd altero Consule fugiente alter occisus est; quòd cruentus aliquandiu Aufidus amnis; quòd Pons Hannibalis jussu ex cadaveribus factus est; quòd modii duo annulorum Carthaginem missi sunt; quòd 80. Senatores, Consulares atque Prætorii, aut Edilitii triginta tibi sperant trucidari. Quæ de re vide amplius Polybium, & Livium, lib. 22.

42 Paulum Consulē occidit, & aliquot præterea Consulares. Vide annotationem superiorem. Paulus secundum consularum agebat quo tempore mortuus est. Vide Livium lib. 22.

gnâ pugnâ, ⁴¹ Romam perfectus est, nullo resistente. ⁴⁴ In propinquis urbis montibus moratus est. Quum aliquot ibi dies castra habuisset, & reverteretur Capuam, ⁴⁵ Q. Fabius Maximus, ⁴⁶ dictator Romanus, ⁴⁷ in agro Falerno ei se objecit. ⁴⁸ Hic clausus locorum angustis, noctu sine ullo detrimento exercitus se expedit. ⁴⁹ Fabio callidissimo imperatori dedit verba. ⁵⁰ Namque obducta nocte, sarmata in cornibus jumentorum deligata incendit, ejusque generis multitudinem magnam dispalatam immisit. Quo repentino objectu viso, tantum terrorem injectit exercitui Romanorum, ut egredi extravallum nemo sit ausus. Hanc post rem gestam, non ¹⁰ ita multis diebus, M. Minutium Rufum Magistrum equitum, ⁵¹ piri ac dictatorem imperio, dolo perductum in prælium, fugavit. ⁵² T. Sempronium Gracchum, iterum consulem, ⁵³ in Lucanis abiens,

NOTA.

⁴³ *Romam profectus.*] Immo relicta Româ Campaniam Tarentumque peragere maluit. Vide Liv. ibidem; & iterum lib. 23. 26. 30. & Florum lib. 2.

⁴⁴ *In propinquis urbis montibus moratus est.*] Scilicet, ad flumen Anienum, sed longè post Cannensem pugnam, ac dum se Capuam frumentum & subsidium intrinse, obidionemque solvere posset desperavit: nam ut Florus ibidem ait, ejus amissio tantum Pæno Duci dolorem dedit, ut inde totis viribus Romam converteretur; sed moventi castra à tertio lapide Hannibali, tanta vis imbrum effusa, tanta ventorum violentia coorta est, ut divinitus summoverti ab Urbis mœnibus, & Capitolio videretur.

⁴⁵ *Q. Fabius maximus.*] Qui novam de Hannibale victoriam commentus est, non pugnare. Hinc cognomen illi novum & reip. salutare, Cunctator. Hinc imperitium dictum est, isque primus fuit qui ex eâ familiâ Maximus est appellatus.

⁴⁶ *Dictator.*] Jus Dictatoris supremum fuit, creabaturque Dictator in summo Reip. periculo, summus erat Magistratus, sine provocatione, & tantum semestris. Porro Fab. Maximus factus fuerat Dictator statim à pugnâ ad Trasimenum. Vide Polyb. lib. 3.

⁴⁷ *In agro Falerno.*] Campaniæ pars est, ubi vires generosissimæ, unde vinum Falernum. Consensit autem Author de Viris illustribus in vitâ Fabii cum Nepote, his verbis: *Hannibalem in agro Falerno*

inclusit. Ex Florus lib. 2. *Itaque per Samnium totum, per Falernum, Gauranisque saltus sic maceravit Hannibalem, ut qui frangi virtutis non poterat, morâ comminueretur.*

⁴⁸ *Hic clausus locorum angustis.*] Vide eâ de re Appianum in Hannibale.

⁴⁹ *Fabio callidissimo imperatori.*] Id ex ejus præclaris facinoribus & bellicis artibus facile cognoscitur, atque ex præclaris titulis & nominibus quibus in suis triumphis donatus est.

⁵⁰ *Nam sarmata in cornibus.*] Vide Frontinum in Stratagem. Appianum ibidem, & alios.

⁵¹ *Piri ac Dictatorem imperio.*] Quod nunquam fuerat ante pugnam cum Hannibale; idque prima vice accidit quum suffragante Metello, M. Minucius, consilio Varronis à Senatu obtinuit, ut jus Dictatoris & Magistris equitum æquaretur. Polyb. & Appianus ibidem.

⁵² *T. Sempronium Gracchum, iterum Consulem.*] Hunc bis Consulem fuisse testatur Plutarchus in Græcorum vitâ, habuitque collegam in secundo Consulatu M. Juventium Helvam, anno urbis conditæ 591.

⁵³ *In Lucanis abiens, in insidias inclitum, sustulit.*] Quidam in agro Beneventano interceptum volunt ab hostibus inter salicâ latentibus. Sed Florus lib. 2. cap. 6. cum Nepote consensit, ut patet ex his verbis: *Ausus & Sempronio Graccho Duce per Lucaniam sequi, & primere*

c in insidiis inductum fustulit. ⁵⁴ M. Claudium Marcellum quinquies consulum, ⁵⁵ apud Venusiam pari modo interfecit. Longum est enumerare prælia. Quare hoc unum satis erit dictum, ex quo intelligi possit, quantus ille fuerit. ⁵⁶ Quandiu in Italiâ fuit, nemo ei in acie restitit, nemo adversus eum post Cannensem pugnam, in campo castrâ posuit. ⁵⁷ Hic invictus patriam defensum revocatus, bellum gessit ⁵⁸ adversus P. Scipionis filium, quem ipse primum apud Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Trebeciam fugaverat. Cum hoc, exhaustis jam patriæ facultatibus; cupivit in præsentiarum bellum componere, quod valentior postea congrederetur. In colloquium convenit, conditiones non convenerunt. Post id factum, paucis diebus ⁵⁹ apud Zamam cum eodem conflavit. Pulsus, incredibile dictu, bi-duo & duabus noctibus ⁶⁰ Adrumetum pervenit, quod abest à Zama circiter millia passuum trecenta. In hac fugâ Numidæ, qui simul cum ⁶¹ eo acie excefferant, insidiati sunt ei: quos non solum effugit, sed etiam ipsos oppressit. Adrumeti reliquos ex fugâ collegit, novis delectibus, paucis diebus multos contraxit. Quum in apparando acerrimè esset occupatus, Chartaginienſes ⁶² bellum cum Romanis composuerunt. Ille nihilo secius exercitui postea præfuit, resque in Afri-

INTERPRETATIO.

c *Insidiis circumventum interemit.*

NOTÆ.

terga cedentis. Sic etiam Liv. Decad. 3. 5. Lucani autem populi sunt Italiæ à Samnitibus oriundi, secundum mare extensa, à Picentinis fluvio Silaro, à Brutiis Lacu sejuncti. Plin. lib. 3. c. 5.

⁵⁴ *M. Claudium Marcellum quinquies Consulum.* Alii legunt, *Quintum Consul.* Consul autem tunc fuit cum T. Quintio Crispino, ut ex fastis constat.

⁵⁵ *Apud Venusiam pari modo interfecit.* Venusia Colonia Roman. inter Apuliam & Lucaniam; quantum verò ad modum quo interfecit. Vide Liv. lib. 27. Annal. & Appianum in Hannibale.

⁵⁶ *Quandiu in Italiâ fuit.* Sexdecim annos, Livius lib. 30. Annal. & Just. lib. ultimo, & alii.

⁵⁷ *Hic invictus patriam defensum revocatus.* Quanam ratione invictus dicatur, vix intelligi potest, qui à Fabio maximo fractus, à Valerio Flacco repulsus, à Graccho & Marcello fugatus, mox in Africam revocatus, & à Scipione à supera-

rus. Author de Viris illustribus in Hannibale.

⁵⁸ *Adversus Scipionis filium.* Qui patrem in pugna, quæ ad Padum commissa est, objectu corporis morti subduxerat, aut vinculis, cuique, ut inquit Florus, tam grande de Africâ nomen fata decreverant; nam ille victo Hannibale subactâque Africâ Africanus dictus est: quamvis nomen illud commune fuerit duobus Scipionibus.

⁵⁹ *Apud Zamam.* Urbem Africæ, apud quam Hannibal à Scipione victus fuit, de qua Silius Italicus, lib. 3.

Et Zama, & uberior Rutulorum sanguine Tapsus.

⁶⁰ *Adrumetum pervenit.* Civitatem Libyæ maritimam non procul à Carthagine.

⁶¹ *Bellum cum Romanis composuerunt.* Vide quibus conditionibus apud Eutrop. lib. 3. Præter quas, plures alias addit Livius, lib. 30.

et gessit, Itemque Mago frater ejus, ⁶² usque ad Publium Sulpicium & Cium Aurelium Coss. His enim Magistratibus legati Carthaginenses Romam venerunt, qui senatui populoque Romano gratias agerent, quod cum his pacem fecissent, ob eamque rem coronâ aureâ eos donarent, simulque peterent, ⁶³ ut obliides eorum 5 Fregellis essent, captivique redderentur. His ex senatusconsulto responsum est, munus eorum gratum acceptumque esse, obliides quo loco rogarent, futuros, captivos non remissuros, quod Hannibalem, cujus operâ susceptum bellum foret, inimicissimum nomini Romano, & nunc cum imperio apud exercitum haberent: itemque ¹⁰ fratrem ejus Magonem. Hoc responso Carthaginenses cognito, Hannibalem domum Magonemque revocarunt. Huc ut rediit, ⁶⁴ prætor factus est, ⁶⁵ postquam rex fuerat anno secundo & vigesimo. Ut enim Romæ consules, sic Carthagine quotannis annui bini reges creabantur. In eo Magistratu pari diligentia se Hannibal præbuit, ac fuerat ¹⁵ in bello. Namque effecit, ex novis vectigalibus non solum ut esset pecunia, quæ Romanis ex fœdere penderetur, sed etiam superesset, quæ in ærario poneretur. Deinde anno post præturam, ⁶⁶ M. Claudio, Lucio Furio Coss. Romani legati Carthaginem venerunt. Hos Hannibal sui expositi gratiâ missos ratus, ⁶⁷ priusquam his senatus dare- ²⁰ tur, navem conscendit clam, atque in Syriam ad Antiochum profugit. Hac re palam facta, Pœni naves duas, quæ eum comprehenderent, si possent consequi, miserunt; bona ejus publicarunt, domum à fundamentis disjecerunt; ipsum exulem judicarunt. At Hannibal anno tertio, postquam domo profugerat, L. Cornelio, Quinto ²⁵ Minutio Coss. cum quinque navibus Africam accessit ⁶⁷ in finibus Cy-

INTERPRETATIO.

d. Antequam in Senatum admitterentur.

62 Usque ad Publium Sulpicium.] Id est, ad annum Urbis conditæ 540. ut scribit Livius 31. Annal. ut patet ex his verbis: Anno quingentesimo quadragesimo ab Urbe condita P. Sulpicio Galba, C. Aurelio Cotta Coss. bellum cum Rege Philippo initum est, paucis mensibus post pacem Carthaginensibus datam.

63 Ut obliides eorum Fregellis essent.] Fregellæ civitas clarissima inter Sinnesiam & Formias sita, non procul à Liri amne, nunc vulgo Ponte Corvo, de qua Silius, lib. 8.

Obfissa Campo squallente Fregella.

64 Prætor factus est.] Justin. lib. 31. scribit eum factum esse Cæsulem, quod

idem est apud Carthaginenses.

65 Postquam Rex fuerat.] Improprie Rex dicitur, quemadmodum & Reges apud Lacedæmonios improprie Reges erant, ut dictum est in Agelilao.

66 M. Claudio, Lucio, Furio Coss.] Id est, anno Urbis conditæ 558.

67 In finibus Cyrenasium.] Vel Cyrenensium, ut scribit Sallust. in bello Jugurthino. Cyrena autem Africæ civitas est intra magnam Syriam, & Hammonis templum, de qua Lucanus lib. 9.

Proximus in muris, & mœnia Cyrenarum, &c.

Ab eâ tora Regio Cyrenza dicta est.

- renæorum si fortè Carthaginienſes ad bellum Antiochi ſpe fiduciaque inducere poſſet, cui jam perſuaſerat, ut cum exercitiſus in Italianiſis proficiſceretur. ⁶⁸ Huc Magonem fratrem excivit. Id ubi Pœni reſci-
 5 verunt, Magonem, eadẽ quã fratrem, pœnã aſſecerunt. Illi deſ-
 peratis rebus quum ſolviſſent naves, ac vela ventis dediſſent, Hanni-
 bal ad Antiochum pervenit. De Magonis interitu duplex memoria
 prodita eſt. Namque alii naufragio, alii à ſervis iplius interfectum
 eum, ſcriptum reliquerunt. Antiochus autem ſi tam in agendo bello
 parere voluiſſet conſiliis ejus, quàm in ſuſcipiendo inſtituerat, pro-
 10 pius Tiberi quàm Thermopylis deſumã imperiũ dimicaſſet. Quem
 cſi ⁶⁹ multa ſtultè conari videbat, tamen nulla deſeruit in re. Præſuit
 paucis navibus, quas ex Syria juſſus erat in Aſiam ducere, hiſce ad-
 verſus Rhodiorum claſſem ⁷⁰ in Pamphilio mari conſixit. Quo quum
 15 multitudinem adverſariorum ſui ſuperarentur, ipſe quo coru rem
 geſſit fuit ſuperior. ⁷¹ Antiocho fugato, verens ne dederetur, (quod
 ſine dubio accidiſſet, ſi ſui feciſſet poteſtatem) ⁷² Cretam ad Gorty-
 nios venit, ut ibi quod ſe conferret, conſideraret. Vidit autem vir
 omnium callidiſſimus, magno ſe fore periculo, niſi quid prævidiſſet,
 propter avaritiam Cretenſium. Magnam enim ſecum pecuniam por-
 20 tabat, e de quã ſciebat exiſſe famam. Itaque capit tale conſilium. Am-
 phoras complures complet plumbo, & ſummas operit auro & argento.
 Haſ Gortyniis præſentibus deponit in templo Dianæ, ſimulans ſe ſuas
 fortunis illorum fidei credere. Hiſ in errorem ductis, ſtatuas æneas,
 25 quas ſecum portabat, omnes ſuã pecuniã complet, eſque in propa-
 tulò domi abicit. Gortynii ſimplum magnã curã cuſtodiant, non tam
 à cæteris quàm ab Hannibale, ſic quid ille inſcientibus hiſ tolleret,

INTERPRÆTATIO

^e De qua rumorem ſparſum fuiſſe no-
 terat.

^f In ſummitate auro & argento
 apponit.

NOTÆ.

⁶⁸ Huc Magonem fratrem excivit.] Vel
 duos fratres huius nominis habuiſſe Han-
 nibalem neceſſe eſt, vel cerè hoc verum
 minimè eſt, quia Mago Hannibalis frater
 occiſus fuerat in prælio adverſus P.
 Quintilium Varum Prætorem, & M. Cor-
 nelium Proconſulem in Inſubribus. Livius
 30. & alii.

⁶⁹ Multa ſtultè conari.] Id intelli-
 gitur ex hiſ Gellii verbis lib. 5. c. 3. Nocte
 Attic. Hicne inquit, (ſcilicet Antiochus)
 exercitus Romanis ſufficit? Sufficit, re-
 ſpondit Pœnus, et maxime avaris. Nam
 exercitum conſcripſerat Antiochus armis

inauratis, quem oſtendit Hannibali.

⁷⁰ In Pamphilio mari.] Quod & Phaſe-
 licum mare dicitur, in conſinio Lyciæ &
 Pamphiliæ. Vide Livium 37.

⁷¹ Antiocho fugato.] Vide Juſt. 31.

⁷² Cretam ad Gortynios venit.] Creta
 inſula eſt maris Mediæteranei celeberrima.
 De quã Virg. 3. Æneid.

Creta Jovis magni mediò jacet in-
 ſula Ponto.

Gortynii verò ſunt dicti à Gortynã ejus
 inſulæ civitate, in parte meridionali ſita.
 Plin. lib. 4. c. 12.

Secumque asportaret. Sic conservatis suis rebus Pœnus, illis Cre-
tensibus omnibus ⁷³ ad Prusiam in Pontum pervenit: apud quem e-
odem animo fuit erga Italiam: Neque aliud quicquam egit quam regem
armavit & excitavit adversus Romanos. Quem quum videret dome-
sticis rebus minus esse robustum, conciliabat ceteros reges, adjuge-
batque bellicosas nationes. Dissidebat ab eo ⁷⁴ Pergamenus rex Eu-
menes ⁷⁵ Romanis amicissimus, bellumque inter eos gerebatur &
mari & terrâ. Quò magis cupiebat eum Hannibal opprimi: sed utro-
bique Eumenes plus valebat, propter Romanorum societatem. Quem
si removisset, faciliora sibi cetera fore arbitrabatur. Ad hunc inter-
ficiendum, talem iniit rationem. Classe paucis diebus erant decre-
turi. Superabatur navium multitudine: dolo erat pugnandum, quum
par non esset armis. ⁷⁶ Imperavit quamplurimas venenatas serpentes
vivas colligi easque in vasa fœtalia conjici. Harum quum confecisset
magnam multitudinem, die ipso quo facturus erat navale prælium, ⁷⁷
classarios convocat, hisque præcipit, omnes ut in unam Eumenes
regis concurrant navem, à ceteris tantum satis habeant se defendere:
id faciliè illos serpentum multitudine consequuturos. Rex autem, quâ
nave veheretur, ut scirent, se facturum: quem si aut cepissent, aut in-
terfecissent, magno his pollicetur præmio fore. Tali cohortatione ⁷⁸
militum factâ, classis ab utrisque in prælium deducitur. Quarum acie
constitutâ, priusquam signum pugne daretur, Hannibal, ut palam
faceret suis quo loco Eumenes esset, ⁷⁹ tabellarium in scapha cum ca-
duceo mittit. Qui ubi ad naves adversariorum pervenit, epistolam
ostendens, se regem professus est querere. Statim ad Eumenem dedu-
ctus est, quòd nemo dubitabat aliquid de pace esse scriptum. Ta-
bellarius ducis nave declaratâ suis, eodem unde ierat, se recepit. At
Eumenes solutâ Epistolâ nihil in eâ reperit, nisi quod ⁸⁰ ad irridendum

NOTÆ

⁷³ *Ad Prusiam in Pontum pervenit.* Is
Prusias Rex Bithyniæ fuit, qui Hanniba-
lem hospitio excepit, postquam ab An-
tiocho, factâ cum Romanis pace, disces-
sit. De quo vide Valer. Max. 3. 7. Just. 23.
Cicer. 3. de Divinatione.

⁷⁴ *Pergamenus Rex Eumenes.* Perga-
mum, sive Pergamus, Urbis insignis Asiæ,
non procul à Cæico amne: ex quâ urbe
Galenus medicorum præstantissimus. Por-
ro à Pergameno Rege Eumene primùm
reperitas esse membranas Varronis testi-
monio refert Plinius. Is Eumenes Attalici
Regis pater fuit. Flor. lib. 2. c. 20.

⁷⁵ *Romanis amicissimus.* Hunc socium
& Commilitonem pop. Rom. vocat Flo-
rus ibidem. Et Valer. Max. *Asia Rex Eu-*

menes amantissimus nostra urbis. Ideoque
dictus est à Plutarcho in Catone *φιλι-
ππομικος*.

⁷⁶ *Imperavit quamplurimas venena-
tas serpentes.* Lege Front. lib. 4. Strabon.
c. 7. Justinum lib. 32. Serpentum loco alii
alias feras venenatas fuisse ferunt, quales
sunt Nepæ, Scorpiones, & alia id genus.

⁷⁷ *Tabellarium cum Caduceo.* Cadu-
ceus, indicium pacis. Unde autem Ca-
ducei sit origo, consule Plinium 29. 3.
Servium ad 4. & 8. Æneid.

⁷⁸ *Ad irridendum eum.* Pro, *ad irri-
dendum se.* Sic paulò supra. Nequid ille
inscientibus illis tolleret; pro, *inscienti-
bus se.*

- cum pertinere. Cujus etsi causam mirabatur, neque reperiebatur : tamen prælium statim committere non dubitavit. Horum in concursu, ⁷⁹ Bithyni, Hannibalis præcepto, universi navem Eumenis adoriuntur : quorum vim quum rex sustinere non posset, fugâ salutem petiit: quam consequutus non esset, nisi intra sua præsidia se recepisset, quæ in proximo littore erant collocata. Reliquæ Pergamenæ naves quum adversarios premerent acriùs, repente in eas vasa fictilia (de quibus supra mentionem fecimus) conjici cœpta sunt. Quæ jacta initio risum pugnantibus excitant. Neque quare id fieret, poterat intelligi.
- 10 Postquam autem naves completas conspexerunt serpentibus, novâ re perterriti, quum quid potissimum vitarent non viderent, puppes averterunt, sêque ad sua castra nautica retulerunt. Sic Hannibal consilio arma Pergamenorum superavit. Neque tum solum, sed sæpè alias pedestribus copiis pari prudentia pepulit adversarios. Quæ dum in
- 15 Asiâ geruntur, accidit casu, ut legati Prusiæ Romæ ⁸⁰ apud L. Quintium Flaminium consularem cœnarent: Atque ibi de Hannibale mentione factâ, ex his unus diceret, eum in Prusiæ regno esse. Id postero die Flamininus senatui detulit. Patres conscripti, qui Hannibale vivo nunquam se sine insidiis futuros existimabant, legatos in
- 20 Bithyniam miserunt, ⁸¹ in his Flaminium, qui à rege peterent ne inimicissimum suum secum haberet, sibi que dederet. His Prusias negare ausus non est. Illud recusavit, ne id à se fieri postularent: quod adversus jus hospitii esset: ipsi si possent, comprehenderent: locum ubi esset, faciliè inventuros. Hannibal enim uno loco se tenebat, in
- 25 castello quod ei ab rege datum erat muneri, idque sic ædificaret, ⁸² ut in omnibus partibus ædificii exitus haberet, semper verens ne usu veniret, quod accidit. Hue quum legati Romanorum venissent, ac multitudine domum ejus circumdedissent: puer ab janua prospiciens, Hannibali dixit plures præter consuetudinem armatos apparere. Qui
- 30 imperavit ei, ut omnes fores ædificii circumiret, ac properè sibi renunciaret, num eodem modo undique obsideretur. Puer quum celebraret, quid esset renunciasset, omnesque exitus occupatos ostendisset, sensit id non fortuito factum, sed se peti, neque sibi diutius vitam esse retinendam; quam ne alieno arbitrio dimitteret, memor

NOTÆ.

⁷⁹ Bithyni.] Prusiæ subditi, quia Prusias Rex erat Bithyniæ, ut supra dictum est, ad quem Hannibal se receperat.

⁸⁰ Apud L. Quintium Flaminium.] Vel ut quibusdam placet Flaminium. Hic C. Flaminii Consulis, qui apud Trasimenum in acie ab Hannibale occisus est, filius fuit.

⁸¹ In his Flaminium.] Ad Prusiam legatus Quintius Flaminius venit; ut refert Livius 39. Annal.

⁸² Ut in omnibus partibus ædificii exitus haberet.] Sic etiam sentit Livius. Ex Plutarchus in Hannibale scribit locum in quo commorabatur Hannibal, Lybissum dictum fuisse.

pristinorum virtutum, ⁸¹ venenum, quod semper secum habere consueverat, sumpsit. Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus, ⁸² anno acquievit septuagesimo. Quibus consulibus interierit, non convenit. Namque ⁸³ Atticus, M. Claudio Marcello, & Q. Fabio Labeone Coss. mortuum, in Annali suo scriptum reliquit: at Polybius, ⁸⁴ Æmilio Paulo, & Cn. Bæbio Tamphilo: ⁸⁵ Sulpicius autem, P. Cornelio Cethego, & M. Bæbio Tamphilo. Atque hic tantus vir, tantisque bellis districtus, nonnihil temporis tribuit literis. Namque aliquot ejus libri sunt Græco sermone confecti. In his ad Rhodios ⁸⁶ de Cn. Manlii Volsonis in Asiâ rebus gestis. ⁸⁷ Hujus bella gesta multi memoriæ prodiderunt: sed ex his duo qui cum eo in castris fuerunt, simulque vixerunt quândiu fortuna passa est, Philinus, ⁸⁸ & Sosilus Lacedæmonius. Atque hoc Sosilo Hannibal litterarum Græcarum usus est doctore. ⁸⁹ Sed nos tempus est ⁹⁰ hujus libri facere finem, & Romanorum explicare imperatores, quod facilius collatis utrorumque factis, qui viri præferendi sint, possit judicari.

NOTÆ.

⁸¹ *Venenum quod semper secum habere consueverat.* De Hannibalis morte non bene consentiunt: sunt enim qui lapidibus obtutum fuisse à Carthaginiensibus ob rem malè gestam dicant; sunt qui cruci affixum volunt: plerique tamen veneno periisse asserunt, quod sub annuli gemma servabat, licet diverso modo. Alias opiniones velam Dionæchus. Porro Livius hæc suprema fuisse Hannibalis verba refert: *Solvamus diuturna cura populum Rom. quando mortem senis expectare longum censeat.*

⁸² *Anno acquievit septuagesimo.* Q. Fabio Labeone, & M. Claudio Marcello Coss. anno urbis conditæ 571. ut patet ex Calliodori Chronicis. Insignis hic annus trium toto orbe maximorum Imperatorum mortibus fuit, scilicet, Hannibalis, Philopœmenis, & Scipionis Africani. Just. lib. 32. cap. ultimo.

⁸³ *Atticus.* vel, Attius ut alii volunt, qui annorum septingentorum historiam uno libro colligavit, ut refert Cic. de Oratore, & lib. 1. de legibus idem Tullius scribit. Nam quid Attium commemorem? Cujus loquacitas habet aliquid argucia-

rum, nec id tamen ex eruditâ illâ Græcorum copia.

⁸⁴ *Lucio Æmilio Paulo, & Cn. Bæbio Tamphilo.* Qui Consules fuerunt anni sequentis, ut ex Calliodori Chronicis patet.

⁸⁵ *Sulpicius autem P. Cornelio Cethego, & M. Bæbio Tamphilo.* Qui immediâtè superioribus in consulari successerunt. Ibid.

⁸⁶ *De Cn. Manlii Volsonis.* Hic habuit Collegam in consulari. Fulvium Nobiliorem. De ipso Livius 38. Annal. Asia autem illi sorte obtigerat, Ætolia verò M. Fulvio Nobiliori. Plura Livius. Plin. F. ot. & alii.

⁸⁷ *Hujus bella gesta.* Quidam legunt belli gesta.

⁸⁸ *Et Sosilus.* Alii putant legendum esse, *Sosilius*; quidam *Sosilus*; sed in Polybio nomen Σοῖλος, invenitur, & in Diodoro.

⁸⁹ *Sed nos tempus.* Vulgati; nunc tempus est.

⁹⁰ *Hujus libri facere finem.* Nam hi de quibus hæcenus loquutus est, extantæ sunt Doctrinæ, cumque jam sit dicturus de Romanis, finem facit primo libro qui de externis agit.

F R A G M E N T U M

Q U O D E X

CORNELII NEPOTIS

LIBRO POSTERIORE SUPEREST

M. PORTIICATONIS VITA.

ATO ortus ² municipio Tusculo, adolescentulus, ³ priusquam honoribus operam daret, versatus est in Sabinis: quod ibi heredium ⁴ à patre relictum habebat. Hortatu L. Valerii Flacci, quem in consulari censurâque ⁵ habuit collegam, (⁶ ut M. Perpenna consobrinus narrare solitus est) Romam demigravit, ⁷ in foro esse cepit. ⁸ Primum stipendium meruit annorum decem septemque, Q. Fabio Maximo, M. Claudio Marcello Coss. ⁹ Tribunus militum in Sicilia fuit. Inde ut rediit,

I N T E R P R E T A T I O.

a. Antequam in dignitatibus versaretur.

b. Rebus forensibus primum vacavit.

c. Militiam ingressus est 7. annos natus.

N O T A E.

¹ CATO. Cujus prænomen Marcus Portius. Anno postquam primum Consul fuerat Q. Fabius Maximus Verrucosus, qui Tarentum receperat, ego natus sum: sic eum de seipso loquentem introducit Cic. in lib. de Senectute.

² Municipio Tusculo. Hinc Cic. Num, quando vides Tusculanum aliquem, de M. Catone illo in omni virtuti: principe, num de T. Crurcanio municipe suorum de his Fabiis gloriari? Ex Val. Max. lib. 3. c. 4. M. Porcius Cato, qui nomen suum Tusculi in: nobile Roma nobilissimum reddidit. Porro Tusculus civitas olim Latii celeberrima, quæque municipalis fuit, id est suo jure & legibus utens, muneribus tamen pop. Rom. atque honoribus perfungens.

³ A patre relictum.] Id est pradium avitum.

⁴ Ut M. Perpenna Consobrinus.] Quidam legunt Consobrinus. Is Græcus & peregrinus fuit & tamen Consul factus est antequam civitatem esset adeptus, quod legibus erat prohibitum. Val. Max. l. 3. c. 4.

⁵ Primum stipendium meruit annorum decem septemque.] Ea ætas erat quæ artem militarem juvenes incipiebant profiteri. Liplius 1. de Militiâ Rom. Dial. 2.

⁶ Tribunus Militum in Sicilia fuit.] M. Claudio Marcello T. Quintio Coss. Tribunus autem militum talis erat tunc qualis serè hodie apud nos Marefchallus, seu præfectus militum.

castra sequutus est ⁷ C. Claudii Neronis : magnique opera ejus æstimata est in prætio ⁸ apud Senam , quo cecidit Hasdrubal frater Hannibalis. ⁹ Quæstor obligit P. Africano consuli , ¹⁰ cum quo non pro fortis necessitudine vixit. ¹¹ Namque ab eo perpetuâ dissensit vitâ. ¹² Ædilis plebis factus est cum C. Helvio. ¹³ Prætor provinciam obtinuit Sardiniam , ¹⁴ ex quâ quæstor superiore tempore ex Africâ decedens , ¹⁵ Q. Ennium Poëtam deduxerat : quod non minoris æstimamus , quàm quemlibet amplissimum Sardiniensem triumphum. Consulatum gessit cum L. Valerio Flacco ; ¹⁶ sorte provinciam nactus Hispaniam citeriorem : ¹⁷ ex quâ triumphum deportavit. Ibi quum diu-

NOTÆ.

⁷ C. Claudii Neronis.] Is magnis Claudiis Hannibalis fratrem affecit. Quum exercitu recenti cinctus Alpes transgressus esset , eumque tandem cum quinquaginta sex millibus hominum occidit ad Metaurum Umbrie amnem. Liv. 27.

⁸ Apud Senam.] Senogalliam urbem in Umbriâ non procul à Metauro amne.

⁹ Quæstor obligit P. Cornelio Scipioni Africano Consuli.] Catonem Scipioni Quæstorem fuisse testatur Livius 29. Annal. Iterumque Cethego & Tuditano Consulibus , ut testatur Cic. in Bruto.

¹⁰ Cum quo non pro fortis necessitudine vixit.] Quandoquidem , ut refert Cicero pro Plancio , & in Verrem l. 1. Prætores aut Consules liberorum loco habebant Quætores.

¹¹ Namque ab eo perpetuâ dissensit vitâ. Cujus rei testimonio hæc sunt Livii verba 38. Morte Africani crevere inimicorum animi , quorum princeps fuit M. Porcius Cato , qui vivo quoque eo , allatrare ejus magnitudinem solitus erat.

¹² Ædilis plebis factus est.] Ædiles plebis dicti sunt , quod ædes sacras & privatas curarent : ii quoque curatores erant urbis , annonæ , ludorumque solemnium ; duo tantum ab initio fuerunt. Pomp. lib. 2. de Orig. Juris , postea verò , ex Julii Cæsaris instituto sex creati sunt , duo Patricii , qui Cereales dicti sunt , & quatuor ex plebe.

¹³ Prætor provinciam obtinuit Sardiniam. Penes Prætorum omnis publici privati que juris erat potestas , ut & novum jus condere , & vetera abrogare : primò quidem unus creatus est , cui successit alter propter concursum advenarum , & eorum

multitudinem , hique dictus est Prætor extraneus seu peregrinus. Deinde postquam Sardiniam , Siciliam , Hispaniam , & Narbonensem provinciam subegerunt Romani , tot instituti sunt Prætores , quot erant subactæ Provincie. Quod spectat ad Sardiniam , insula est maris Libyci , sic dicta à Sardo quodam Herculis Africani filio , teste Paulaniâ in Phocidis.

¹⁴ Ex quâ Quæstor.] Magistratus pecunie publicæ præpositus. Præterea dicitur , qui præest iudiciis exercendis & maleficiis puniendis.

¹⁵ Q. Ennium Poëtam deduxerat.] Hic Tarentinus fuit si Eusebio credimus ; sed Pompon. Mela eum esse Calabrum scribit , cui suffragatur Silius :

Miserunt Calabri , Rudia genere vestita.

Hunc quoque Cic. pro Archia Poëta : Ennium Rudium hominem vocat.

¹⁶ Sorte provinciam nactus Hispaniam. Consulibus creatis Provincie nominabantur , ut eas ipsi vel inter se compararent , vel sortirentur , quos ire ad bellum , quos præesse exercitiis oporteret. Vide Livium l. 33. cujus hæc sunt verba : L. Valerius & M. Porcius Cato , qui de Magistratum inierunt , de Provin. iis quum ad Senatum retulissent ; Patres censuerunt , cum in Hispaniâ tantum gessissent bellum , ut jam consulari & duce , & exercitu opus esset ; placere Consulibus Hispaniam Citeriorem , & Italiam provincias , aut comparare inter se , aut sortiri.

¹⁷ Ex quâ triumphum deportavit.] Triumphasse Catonem testatur Appianus in Ibericis , & Plutarchus in vitâ ejus , quâ de re utrumque consule.

- tius moraretur, P. Scipio Africanus consul iterum, cuius in priorī consulari quæstor fuerat, ¹⁸ voluit eum de provinciā depellere, & ipse ei succedere. ¹⁹ Neque hoc per senatum efficere potuit, quum quidem Scipio in civitate principatum obtineret: quod tum non potentiā, ⁵ sed jure respublica administrabatur. Quā ex re iratus, ²⁰ senatu peracto, privatus in urbe mansit. At Cato Censor cum eodem Flacco factus, ²¹ severē præfuit ei potestati. ²² Nam & in complures nobiles animadvertit, & multas res novas in edictum addidit: quā re luxuria reprimeretur, quæ jam tum incipiebat pullulare. ²³ Circiter annos ¹⁰ octuaginta, usque ad extremam ætatem, ab adolescentiā, reipublicæ causā suscipere inimicitias non destitit. ²⁴ A multis tentatus, non modò nullum detrimentum existimationis fecit, sed quoad vixit, virtutum laude crevit. In omnibus rebus singulari fuit prudentiā & industriā. ²⁵ Nam & agricola solers, & reipublicæ peritus, & juris ¹⁵ consultus, & magnus Imperator, ²⁶ & probabilis orator, & cupidissimus literarum fuit. Quarum studium et si senior arripuerat, tamen tantum progressum fecit, ut non facilè reperire possis, neque de Græcis, neque de Italicis rebus, qui ei fuerit incognitum. ²⁷ Ab adolescentiā confecit orationes: senex historias scribere instituit, quarum sunt libri septem. Primus continet res gestas regum populi Romani. Secundus & tertius, unde quæque civitas orta sit Italica: ²⁰ ob quam rem omnes Origines videtur appellasse. In quarto autem, bellum Punicum primum: in quinto, secundum. Atque hæc omnia capitulatim sunt dicta. Reliqua bella pari modo persecutus est ²⁵ usque ad præturam Ser. Galbæ, qui diripuit Lusitanos. Atque horum

NOTÆ.

¹⁸ Voluit eum de Provinciā depellere. Propter simulatas & repugnantias utriusque, de quibus paulò supra.

¹⁹ Neque hoc per Senatum efficere potuit.] Testatur paulò aliter Plutarchus; scribitque solummodò Scipionem non potuisse assequi, ut Catonis acta Senatus improbarer, sed Hispaniam provinciam obtinuisse.

²⁰ Senatu peracto.] Quidam legunt Consulatū peracto; quod valdè probo.

²¹ Severè præfuit huic potestati.] Unde illi Censorium nomen inditum est. Hinc Lucanus de Catone ipso scripsit:

— rigidi servator honesti.

²² Nam & in complures nobiles animadvertit.] Vide Livium 39. Et Sext. Aurelium Victorē in Catone Censorio.

²³ Circiter annos octuaginta.] Octogennarius erat quum Galbæ accusavit, ac-

cusator assiduus malorum. Idem Aurel. Victor ibidem.

²⁴ A multis tentatus.] Ipse quadrages quater accusatus, glorijs absolutus. Idem ibid. Immo & Plutarchus ferè quinquagies accusatum fuisse scribit.

²⁵ Nam & Agricola solers.] Id patet ex libris quos scripsit de re rusticā.

²⁶ Et probabilis Orator.] Alii legunt, probatissimus Orator; Oratorem autem fuisse patet ex hoc Plinii textu lib. 7. Cato tres summas in homine res præstisse existimatus est, optimus Orator, optimus Imperator, optimus Senator.

²⁷ Ab adolescentiā confecit Orationes.] Quæ citantur à Cic. & Gellio.

²⁸ Ob quam rem omnes Origines videtur appellasse.] De his lege Cic. in Catone.

²⁹ Usque ad Præturam Servus Galbæ.] Galba ille dictus est Servius, non Sergius,

bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit. In iisdem exposuit quæ in Italiâ Hispaniisque viderentur admiranda. In quibus multa industria & diligentia comparer, multa doctrina. Hujus de vita & moribus plura¹⁰ in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu Titi Pomponii Attici: Quare studio-5
sos Catonis ad illud volumen relegamus.

NOTÆ.

quia erat Sulpiciæ Gentis non Sergiæ, vir
Consularis, ut patet ex his Suetonii verbis:
*Servius Galba consularis, temporum su-
rum eloquentissimus; quem tradunt His-
paniam ex Prætura obtinentem xxx. Lu-
sitænarum millibus perfidæ trucidatis,
Pirætinæ belli causam extitisse.* Estat re-

prehensio Rutilii Ruffi in *Serv. Sulpicium*
Galbam apud Cic. lib. 1. de Oratore. De
eodem Servio Galba loquitur Valer. Max.
lib. 9. c. 6.

30 In eo libro.] Qui non apparet, sed
cujus fragmentum elegans extat apud
Gellium lib. 2. c. 8.

T. P O M P O N I I
ATTICI VITA.
EX CORNELIO NEPOTE.

POMPONIUS Atticus, ¹ ab origine ultimâ stirpis
Romanæ generatus, perpetuâ à majoribus acceptam
² equestrem obtinuit dignitatem. Patre usus est diligen-
te, indulgente, &, ut tum erant tempora, diti, im-
primisque studioso literarum. Hic, prout ipse amabat¹⁰
literas, omnibus doctrinis, quibus puerilis ætas imperari debet, fi-

NOTÆ.

¹ **POMPONIUS ATTICUS.**] De quo
jam in præfatione. Porro gens Pomponia
familias habuit Bassorum, Secundorum,
Labeonum, & Atticorum: quod si ita est
malè opinatur Manucius, cum ideo Atti-
cum dici, quia sic Græcè loquebatur, ut
Athenis natus videretur: id nihilominus
Cic. confirmat autoritate sua lib. 5. de
finibus, his verbis. Ita enim Athenis se
collocavit, ut sit præne unus ex Atticis, ut
id etiam cognomine videatur habiturus.

² **Ab origine ultimâ stirpis Romanæ.**]
Scilicet, regiâ: nam gens Pomponia ori-
ginem suam referebat ad Numam Pom-

pili. qui inter 4. filios unum Pomponem
vocavit, à quo postea Pomponii dicti
sunt; quumque esset ultimus, ideo hic
dicitur *ab origine ultimâ*. Vel ut aliis
placet, *ultima*, pro, *prima*, hic sumi-
tur, ut apud Virgil. lib. 8. *Æneid.* de Sa-
turno, primo Latini regis progenitore
loquens, ait:

— *qui sanguinis ultimus Author.*
Ultimus enim, quasi ultra omnia, sive
retro, sive ante respicias.

³ **Equestrem obtinuit dignitatem.**] Non
Senatoriam recusando, sed eam non af-
fectando; quia eam recusantibus altera

- lium erudit. Erat autem in puero, præter docilitatem ingenii, summa suavitas oris, ac vocis; ^a ut non solum celeriter acciperet, quæ tradebantur, sed etiam excellenter pronunciaret: quæ ex re in pueritia nobilis inter æquales ferebatur, ^b clariusque exsplendescerebat, quàm generosi condiscipuli animo æquo ferre possent. Itaque incitabat omnes suo studio: quo in numero fuerunt L. Torquatus, ^c C. Marius, C. F. M. Cicero: quos consuetudine sua sic sibi devinxit, ut nemo iis perpetuò fuerit carior. Pater maturè decessit. Ipse adolescentulus propter affinitatem ^d P. Sulpicii, qui Tribunus pl. interfectus est, non expers fuit illius periculi. Namque Anicia, Pomponii consobrina, nupsit M. Servio fratri Sulpicii. Itaque, interfecto Sulpicio, postea quàm vidit ^e Cinnano tumultu civitatem esse perturbatam; neque sibi dari facultatem pro dignitate vivendi, quin alterutram partem offenderet, dissociatis animis civium, cum alii Sullanis, alii Cinnanis faverent partibus, idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis, Athenas se contulit: neque cò secius adolescentem Marium, hostem judicatum, juvit opibus suis: ejus fugam pecunia sublevavit. Ac, ne illa peregrinatio detrimentum aliquod afferret rei familiari, eòdem magnam partem fortunarum trajecit suarum. Hic ita vixit, ut universis Athenientibus meritò esset carissimus: nam præter gratiam quæ jam adolescentulo magna erat, sæpe suis opibus inopiam eorum publicam levavit. ^f Cum enim versuram facere publicè necesse esset, neque ejus conditionem æquam haberent, semper se interposuit, atque ita ut neque usuram umquam ab is acceperit, ^d neque longius, quàm dictum esset, eos debere passus sit. quod utrumque erat iis salutare. ^e Nam neque indulgendo inveteralere eorum

INTERPRETATIO.

^a Ut non modo sine mora conciperet quæ docebatur.

^b Splendidiusque emicabat, quàm id à generosis scientiarum annulis sine invidia ferri valeret.

^c Quum enim publica necessitas ea ef-

fici ut et alienum alieno diffunderetur; nec nisi majori formore id fieri posset.

^d Neque ultra diem datam ad solvendum veniam dederit.

^e Neque enim indulgentiâ suâ debitorum protegi sinebat.

NOTÆ.

adimebatur. Sueton. Equestris autem dignitatis hæc erant ornamenta & insignia, equus publicè datus, & annulus aureus. Censui verò ad hunc ordinem obtinendum requirebatur quadringentorum milium nummorum: hic ordo medius erat inter Patritios & plebeios.

^d C. Marii.] L. Caius Marius C. Marii septies consulis filius fuit.

^e P. Sulpicii] Clarissimi Oratoris, sed quum Tribunus plebis esset & perniciolos

leges auctore Mario ferre vellet, occisus est. Cic. Catilin. 3. & lib. 5. de Oratore.

^f Cinnano tumultu.] Quantas turbas excitaverint in rep. Sylla, Marius, & Cinna nemo nescit qui vel tantillum historiam Rom. delibaverit.

^g Quum enim versuram facere publicè necesse esset.] Ii Versuram facere dicuntur, qui mutuo creditore satisfaciunt eâ pecuniâ quàm à novo acceperunt pari vel majori ignore.

as alienum patiebatur, neque multiplicandis usuris crescere. Auxit hoc officium aliâ quoque liberalitate. Nam universos frumento donavit, ita ut singulis VI. modii tritici darentur, * qui modus mensuræ medimnus Athenis appellatur. Hic autem sic se gerebat, ut communis infimis, par principibus videretur, quo factum est, ut huic omnes honores, quos possent, publicè haberent, eivemque facere studerent. ⁹ Quo beneficio ille uti noluit: quod nonnulli ita interpretantur, amitti civitatem Romanam alia adiecit. Quâmdiu assuit, ne qui sibi stitua poneretur, restitit; absens prohibere non potuit. ¹⁰ Itaque aliquot Pnyce & Pæcile locis sanctissimis posuerunt. Hunc enim in omni procuratione Reip. actorem, auctoremque habebant. Igitur primum illud munus fortunæ, quod in ea potissimum urbe natus est, in quâ domicilium orbis terrarum esset imperiî, ut eandem & patriam haberet, & domum. Hoc specimen prudentiæ, quod eum in eam se civitatem contulisset, ¹¹ quæ antiquitate, humanitate, doctrinâ præstaret omnes; ei unus ante alios fuerit carissimus. ¹² Huc ex Asiâ Sulla decedens cum venisset; quâ diu ibi fuit, secum habuit Pomponium, caput adolescentis & humanitate & doctrinâ. Sic enim Græcè loquebatur, ut Athenis natus videretur. Tanta autem erat suavisitas sermonis Latini, ut appareret in eo nativum quendam leporem ¹³ esse non adscitum. ¹⁴ Idem poemata pronuntiabat & Græcè, & Latinè sic, ut supra nihil posset addi. Quibus rebus factum est, ut Sulla nunquam eum à se dimitteret, cuperétque secum deducere; qui eum persuadere tentaret; Noli, oro te, inquit Pomponius, adversum eos me velle ducere, cum quibus ne contra te arma ferrem, Italiam reliqui. At Sulla, adolescentis officio collaudato omnia munera ei, quæ

NOTÆ.

* *Qui modus mensura medimnus. Athenis appellatur.*] Medimnum etiam dicitur, & utrumque Cic. usurpat. Med minus autem genus mensuræ erat continens sex modios, teste Suida & aliis.

⁹ *Quo beneficio ille uti noluit.*] Rationem subiungit; nam re ipsa jure Quiritium idem duarum civitatum civis esse non poterat. Cic. pro Cæcinnâ, & pro Cornelio Balbo; *Duarum civitatum unus civis esse nullo jure civili nemo potest, &c.*

¹⁰ *Itaque aliquot Pnyce & Pæcile locis sanctissimis posuerunt.*] Hic locus varie legitur, & plurimi reponunt, *Itaque aliquot ipsi, & Pilia: &c.* Quod valde probro; nam Piliam Attici fuisse uxorem certum est ex Cicetone, & ejus nuptiis adfuisse ipsemet testatur epist. 3. lib. 2. ad

Quintum fratrem, hancque nomine designat lib. 4. epist. ad Atticum Epistola 4. item lib. 14. epist. 15. & alibi. Qui aliter legunt nihil nisi obscuritatem offendunt.

¹¹ *Quæ antiquitate, humanitate, doctrinâ præstaret omnes.*] Hæc sunt elogia Athenarum. Quantum ad antiquitatem, hæc Just. 2. lib. *Non adorna, neque passionem collata populi colluvies origines nobis dedit, &c.* De humanitate vero, & doctrinâ quis ambigit?

¹² *Huc ex Asiâ Sulla decedens.*] Qui Dictator fuit postquam Marianam factionem penitus delevit.

¹³ *Idem Poemata pronuntiabat Græcè & Latinè.*] Commentarium de Cicer. Consulatu Græcè scripsisse, sed parum competè testatur ipse Cic. lib. 2. ep. 1. ad Atticum,

Athenis acceperat, proficiscens iussit deferri. Hic complures annos moratus, cum & rei familiari tantum operæ daret, quantum non indiligens deberet paterfamilias, & omnia reliqua tempora ¹⁴ aut literis, aut Atheniensium Reip. tribueret, nihil minus amicis urbana
 5 officia præstitit. Nam & ad comitia eorum venitavit; & si qua res major acta est, non defuit: sicut Ciceroni in omnibus ejus periculis singularem fidem præbuit: cui ex patriâ fugienti HS. CC. & quinquaginta millia donavit. Tranquillatis autem rebus Romanis, remigravit Romam, ut opinor, L. Cotta, & L. Torquato Coss. quem
 10 sic universa civitas Atheniensium prosecuta est, ut lacrimis desiderii futuri dolorem indicaret. ¹⁵ Habebat avunculum Q. Cæcilium, equitem Romanum, ¹⁶ familiarem L. Luculli, divitem, difficillimâ naturâ: ^f cujus sic asperitatem veritus est, ut quem nemo ferre posset, hujus sine offensione ad summam senectutem retinuerit benevolentiam; quo
 15 facto, tulit pietatis fructum. ¹⁷ Cæcilius enim moriens testamento adoptavit eum, & hæredemque fecit ex dodrante: ex quâ hereditate accepit circiter centies HS. ¹⁸ Erat nupta soror Attici Q. Tullio Ciceroni: easque nuptias M. Cicero conciliarat, cum quo à condiscipulatu vivebat conjunctissimè, multo etiam familiarius, quàm cum Quinto:
 20 ut judicari possit ¹⁹ plus in amicitia valere similitudinem morum, quàm affinitatem. Utebatur autem intimè Q. Hortensio, ²⁰ qui iis temporibus principatum eloquentiæ tenebat, ut intelligi non posset, uter eum plus diligeret, Cicero, an Hortensius: & id, quod erat difficillimum, efficiebat, ut inter quos tantæ laudis esset æmulatio, nulla in
 25 tercederet obrectatio, essetque talium virorum copula. In Rep. ita est versatus, ut semper Optimarum partium & esset & existimaretur; neque tamen se civilibus fluctibus committeret; quod non magis eos in

INTERPRETATIO.

f Cujus acerbitatem ita excolendo demulsi.

g Reliquitque hæredem ex novem partibus.

NOTÆ.

¹⁴ *Aut literis.*] Scilicet Philosophiæ Epicuræ, ut Cic. testatur de legibus.

¹⁵ *Habebat avunculum Q. Cæcilium.*] Hunc quoque avunculum Attici fuisse testatur Cic. lib. 1. ad Atticum, ep. 1. lib. 2. 19.

¹⁶ *Familiarium Lucii Luculli.*] Hic Consul adversus Mithridatem missus est, cujus res ferro & fame afflixit, eumque regno suo Pontico expulit, atque iterum cum Tigraue At minorum Rege superavit.

¹⁷ *Cæcilius moriens testamento adoptavit eum.*] Quod etiam patet ex his Valer. Max. verbis lib. 7. c. 9. *Pomponium Atti-*

cum testamento adoptavit, omniumque bonorum reliquit hæredem.

¹⁸ *Erat nupta soror Attici Q. Tullio Ciceroni.*] Hic M. T. Cic. Oratorum Principis frater fuit, qui duxit Pomponiam Attici sororem.

¹⁹ *Plus in amicitia valere similitudinem morum.*] Hinc Cic. in Lælio. Nihil est quod ad se rem tam alliciat, tam attrahat quàm ad amicitiam similitudo.

²⁰ *Qui his temporibus principatum eloquentiæ tenebat.*] Præsertim autem eloquentiæ vis Hortensii in incredibilem gestus suavitatem consuebat. Cic. in Bruto.

suâ

suâ potestate existimabat esse, qui se iis dedissent, quàm qui mariti-
mis jactarentur, honores non petiit, cum ei paterent propter vel gra-
tiam, vel dignitatem; ²¹ quod neque peti more majorum, neque capi
possent, conservatis legibus, in tam effulis ambitus largitionibus, ne-
que reineri sine periculo, corruptis civitatis moribus. ²² Ad hastam
publicam numquam accessit. Nullius rei ²³ neque præs, neque man-
ceps factus est, neminem suo nomine, neque subscribens accusavit.
In jus de suâ re nunquam iit; judicium nullum habuit, multorum
Consulum, Prætorumque præfecturas delatas sic accepit, ut neminem
in provinciam sit secutus, honore fuerit contentus; rei familiaris ¹⁰
despexerit fructum, ²⁴ qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire
in Asiam, cùm apud eum legati locum obtinere posset. Non enim de-
cere se arbitrabatur, cum Præturam gerere noluisse, asseclam esse
prætoris. Quâ in re non solum dignitati serviebat, sed etiam tran-
quillitati, cum suspiciones quoque vitaret criminum; quo fiebat, ut ¹⁵
²⁵ ejus observantia omnibus esset carior, cum eam officio, non ti-
mori, neque spei tribui viderent. ²⁶ Incidit Cæsarianum civile bel-
lum, cum haberet annos circiter sexaginta; ²⁷ Usus est ætatis vaca-
tione, neque se quôquam movit ex urbe, quæ amicis suis opus fue-
rant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex suâ re familiari dedit. ¹⁰
Ipsam Pompeium non junctus non offendit, ²⁸ nullum enim ab eo
habeat ornamentum, ut cæteri, qui per eum aut honores, aut di-

INTERPRETATIO.

h Publica venditioni nunquam adfuit. |
i Senectutis immunitate fovitus est, nec
pedem Romæ extulit.

k Nullam enim ab eo dignitatem asse-
perat.

NOTÆ.

21 Quod neque peti possent more majorum.] Hic Nepos sui sæculi vitia carpit quibus mos & consuetudo majorum in postulandis dignitatibus despiciebatur.

22 Ad hastam publicam nunquam accessit.] Quod veniebat, hastæ subijci dicebatur.

23 Neque præ, neque manceps.] Quod falsum est, sicut refert Cicero lib. 1. epist. 19. apud Sicyonios vectigalia exerceuit.

24 Qui nequidem cum Q. Cicerone voluerit ire in Asiam.] Is, ut mox dictum est, sororem Attici duxerat, & Prætor fuit, M. Valer. Messala, & M. Pusio Pilone Cons. Asiam Provinciam fortitus Lucio Flacco succellit. Vide Cic. ad Atticum lib. 1.

25 Ejus observantia.] Quâ, scilicet, ipse

alios observabat.

26 Incidit Cæsarianum civile bellum.] Mar. Marcello, & Servio Sulpicio Cons. vel, ut aliis placet, anno Urb. Cond. 705. L. Corn. Lentulo, & Claudio Marcello Cons. ex Calliodori Chronicis.

27 Usus est ætatis vacatione.] Vacations sunt excusationes à muneribus publicis militaribus, & aliis, quæ senibus concedebantur. Unde Quintil. Declam. 306. *est præcipuum jus senectutis, quoniam non una subit omnis ætas, non perpetuo Senatorem citat Consul; est sua Legationibus requies, &c.*

28 Nullum enim ab eo habeat ornamentum.] Quidam rectius legi putant, *autoramentum*.

- vitiis ceperant: quorum partim invictissimi castra sunt secuti, ²⁹ partim summâ cum ejus offensione domi remanserunt. Attici autem quies tantopere Cæsari fuit grata, ut victor cum privatis pecuniis per epistolas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam honoris filium & Q. Ciceronem ex Pompeii castris concesserit. Sic veteri instituto vitæ effugit nova pericula. Secutum est illud ³⁰ occiso Cæsare, cum Respub. penes Brutus videretur esse, & Cassium, ac tota civitas se ad eum convertisse videretur: sic M. Bruto usus est, ³¹ ut nullo ille adolescens æquali familiaris, quàm hoc sene: neque solum eum principem consilii haberet, sed etiam in convictu. Excogitatum est à quibusdam, ut privatum ærarium Cæsaris interfecto-ribus ab Equitibus Romanis constitueretur. Id faciliè effici posse arbitrati sunt, si & principes illius ordinis pecuniis contulissent: itaque appellatus est à C. Flavio, Bruti familiari, Atticus, ut ejus rei princeps esse vellet: at ille, qui officia amicis præstanda sine factione existimaret, semperque à talibus se consiliis removisset; respondit, si quid Brutus de suis facultatibus uti voluisset, usurum, quantum cæparerentur; se neque cum quoquam ³² de cā re collocaturum, ³³ neque cõitutum. ³⁴ Sic ille ³⁵ consensionis globus hujus unius disensione dissectus est. Neque multò post superior esse cepit Antonius, ita, ut Brutus & Cassius provinciarum, ³⁶ quæ necis iis causâ datæ erant à

INTERPRETATIO.

*1 Ut ipsi juveni coævus nemo familiarior fuerit, quàm senex ille.
m Neque in consilium venturum.*

n Ita hunc consentientium cætum, unus ille dissentiens disturbavit.

NOTÆ.

²⁹ Partim summâ cum ejus offensione domini remanserunt.] Quod Cic. pro Ligario, & Seneca Philosophus comprobant, aiunt enim Pompeium pro hostibus se habere dixisse, qui extra castra sua essent. Cæsarem verò eos, qui in hostium castris non essent, pro amicis habiturum.

³⁰ Occiso Cæsare.] Nemo nescit Jul. Cæsarem tribus & viginti vulneribus in eunâ occisum fuisse à Bruto & Cassio cædite autoribus, postquam devictis Pompeianis partibus dictatorem perpetuum invalisset, idibus Martiis anno Urbis Cond. 1000. ex ipso Julio Cæsare, & M. Antonio Coll.

³¹ Ut nullo ille adolescens.] Ille vocatur adolescens qui Prætorum exercebat, ad quam exercendam quadragenarium esse oportebat. Attamen a 17. ad 46. annum, adolescentia antiquitus pertingebat, ut ab antiquis observatum est. Nihilominus

Varro ad 30. tantum peringere ait.

³² Et de re collocaturum, neque cõitutum.] Id est, neque privatim cā de re cum quoquam loqui velle, neque publicè & palam in Concilio agere; quia colloqui, potest esse privatorum; hic vero, cõire, est concilium habere publicum, unde Comitiæ.

³³ Consensionis globus.] Sic Val. Max. pugnantium globos, hostium globos dixit.

³⁴ Quæ necis iis causâ data erant à Consiliis.] Sic legit Savaro ex MSS.

sed contra Lambinus ac Schottus dicit causâ legunt: quod magis probò, nam hæc antiqua loquendi formula dicit causâ, dicit gratiâ; Gallicè, per maniere d'acquit. Quia Brutus & Cassius per speciem & nomen provinciarum è Rep. remoti fuerant, & veluti exulati. Sic etiam loquitur Cic. lib. 1. epist. 18. ad Atticum, pro Muræna, & alibi.

consulibus, desperatis rebus, in exilium proficiscerentur. Atticus, qui pecuniam simul cum cæteris conferre noluerat, florenti illi parti, ³⁵ abjecto Bruto, Italiâque cedenti HS. centum millia muneri misit: eidem in Epiro absens CCC. iussit dari: neque eo magis ³⁶ potenti adlatus est Antonio, neque desperatos reliquit. ³⁷ Secutum est bellum gestum apud Mutinam, in quo si tantum eum prudentem dicam; minus, quam debeam, prædicem; cum ille potius divinus fuerit; si divinatio appellanda est perpetua naturalis bonitas: quæ nullis casibus augetur, neque minuitur. ³⁸ Hostis Antonius iudicatus, Italiâ cesserat; spes restituendi nulla erat. Non solum ³⁹ ejus inimici, qui ¹⁰ tum erant potentissimi, & plurimi, sed etiam amici ⁴⁰ adversarii ejus se dabant; & in eo lædendo se aliquam consecuturos sperabant commoditatem, familiares insequabantur, uxorem Fulviam omnibus rebus spoliare cupiebant, liberos etiam extinguere parabant. Atticus, cum Ciceronis intimâ familiaritate uteretur, amicitissimus esset Bruto, ¹⁵ non modò nihil iis indulsit ad Antonium violandum, sed & contrario familiares ejus, ex urbe profugientes, quantum potuit, texit; quibus rebus indiguerunt, adjuvit: ⁴¹ P. verò Volumnio ea tribuit, ut plura à parente proficisci non potuerint. Ipsi autem Fulviæ, cum libris distineretur, magnisque terroribus vexaretur, tantâ diligentiâ ²⁰ officium suum præstitit, ° ut nullum illa stiterit vadimonium sine Attico, sponsor omnium rerum fuerit; quin etiam, ° cum illa fundum secundâ fortunâ emisset in diem; neque post calamitatem versuram facere potuisset, ille se interpoluit; pecuniamque sine sceleris, sinèque ulla stipulatione credidit, maximum existimans questum, ²⁵ memorem gratumque cognosci, simulque aperire, se non fortunæ, sed hominibus solere esse amicum: quæ cum faciebat, nemo cum

INTERPRETATIO.

o Ut nulla nusquam in judicium venerit absente Attico.

p Cum hac pradium in prosperitate emisset certo tempore solvendum; nec adversante fortunâ ab alio solvere valuisset.

NOTÆ.

³⁵ Abjecto Bruto.] Reffante fortunâ prostrato.

³⁶ Potenti adlatus est Antonio.] Quia tunc Antonius supremam rerum administrationem cum Lepido invaserat.

³⁷ Secutum est bellum gestum apud Mutinam.] Cujus belli causa fuit testamentum Caesaris. Vide Florum lib. 4. c. 4. Hoc autem inter Antonium & Octavium Caesarem tum juvenem motum est. Mutina verò urbs est Galliæ Cisalpinæ, nunc

vulgo, Modena.

³⁸ Hostis Antonius iudicatus.] Causam hujus judicii accipe à Cic. Philip. 2.

³⁹ Ejus inimici.] Ex quorum numero acerrimus fuit Cicero.

⁴⁰ Adversarii ejus se dabant.] pro, cedebant.

⁴¹ P. verò Volumnio.] Is inter Antonii familiarissimos erat, qui & Eutrapelus dicebatur præfectus fabrum, de quo Cic. epist. 26. lib. 9.

temporis causâ facere poterat existimare. Nemini enim in opinionem veniebat, Antonium rerum potiturum. Sed sensus ejus à nonnullis optimatibus reprehendebatur, quod parum odisse malos civis videretur, ¹ ille autem sui judicii, potius, quid se facere par esset, in-
⁵ tuebatur, quàm quid alii laudaturi forent. Conversa fortuna est: ut Antonius rediit in Italiam, nemo non magno in periculo Atticum putarat, propter intimam familiaritatem Ciceronis & Bruti. Itaque ad adventum Imperatorum de foro decesserat, ⁴² timens pro-
¹⁰ scriptionem: latebatque apud P. Volumnium, cui, ut ostendimus paulò antè, opem tulerat. Tanta varietas in his temporibus fuit for-
¹⁵ tunæ, ut modò hi, modò illi in summo essent aut fastigio, aut periculo. Habebat secum ⁴³ Gellium Canium, æqualem, simillimū-
²⁰ que sui. Hoc quoque sit Attici bonitatis exemplum, quod cum eo, quem puerum in ludo cognorat, adde conjunctè vixit, ut ad ex-
²⁵ tremam ætatem amicitia eorum creverit. Antonius autem, etiam tanto odio ferebatur in Ciceronem, ut non solum ei, sed etiam omnibus suis amicis esset inimicus, eosque vellet proferibere; multis hortan-
³⁰ tibus tamen, Attici memor fuit officii: & ei, cum requisisset, ubi-
³⁵ nam esset, suâ manu scripsit, ne timeret, statimque ad se veniret: se eum, & Gellium Canium de proscriptorum numero exemisse, ac,
⁴⁰ ne quod periculum incideret, quod noctu fiebat, præsidium ei misit. Sic Atticus in summo timore non solum tibi, sed etiam ei, quem
⁴⁵ carissimum habebat, præsidio fuit; neque enim suæ solum à quo-
⁵⁰ quam auxilium petiit salutis, sed conjunctum, ut appareret nullam
⁵⁵ se junctam sibi ab eo velle fortunam. Quod si gubernator præcipuâ
⁶⁰ laude fertur, qui navem ex hyenie, marique scopuloso servat; cur
⁶⁵ non singularis ejus existimetur prudentia, qui ex tot, tamque gravi-
⁷⁰ bus procellis civilibus ad incolumitatem pervenit? quibus ex malis ut
⁷⁵ se emerferat, nihil aliud egit, quàm ut plurimis, quibus rebus pos-
⁸⁰ set, esset auxilio. ⁴⁴ Cùm proscriptos præmiis Imperatorum vulgus

INTERPRETATIO.

q Hic verò suo judicio nitens, quid a-
 quum sibi faciendum esset, magis perpen-
 debat.

1 Qui à pueritiâ in scholis sibi notus
 fuerat.

2 Hoc pacto Atticus se non tantum à

maximo metu, verum etiam eum, quem
 summo perè diligebat, liberavit.

3 Nec enim separatim quemquam sua
 vita protectorem quaesivit.

4 Cum plebs triumvirum mercede il-
 lecta exules investigaret.

NOTÆ.

⁴² Timens proscriptiōem.) Hanc Flo-
 rus Sullanam vocat ob immanem ejus
 crudelitatem. Et ea est quâ Cicero cum
 filio, fratre, fratrisque filio, omnibus
 denique clientibus, & amicis proscrip-

tus est.

⁴³ Gellium Canium.) Quidam Canum,
 non Canium legunt; sed tamen sic scri-
 bit Martialis, lib. 1.

Gaudens jocosa Canio suo Gades.

conquireret, nemo in Epirum venit, cui res ulla defuerit. Nemini non ibi perpetuū manendi potestas facta est: quin etiam, ⁴⁴ post prælium Philippense, interitumque C. Cassii, & M. Bruti, L. Julium Mocillam prætorium, & filium ejus, Aulūque Torquatū, cæcrosque pari fortunā percussos institerit tueri, atque ex Epiro iis omnia Samothraciam supportari iusserit: difficile enim est omnia persequi, & non necessaria. Illud unum intelligi volumus, & illius liberalitatem neque temporariam, neque callidam fuisse. Id ex ipsis rebus, ac temporibus judicari potest, & quod non florentibus se venditavit, sed afflictis semper succurrit: qui quidem ⁴⁵ Serviliam Bruti matrem non minùs post mortem ejus, quàm florentem, coluerit. Sic liberalitate utens, nullas inimicitias gessit, quod neque ladebat quemquam; neque, si quam injuriā acceperat, non malebat oblivisci, quàm ulcisci. Idem immortalī memoriā præcepta retinebat beneficiā, quæ autem ipse tribuerat, tamdiu meminerat, quoad ille gratus ⁴⁶ erat, qui acceperat. Itaque hic fecit, ut verè dictum videatur, ⁴⁷ SUI CUIQUE MORES FINGUNT FORTUNAM. Neque tamen priùs ille fortunam, quàm se ipse, finxit, qui cavit, ⁴⁸ ne quā in re plecteretur. His igitur rebus effecit, ⁴⁹ ut M. Vipsianus Agrippa, intimā familiaritate conjunctus adolescenti Cæsari, cū propter suam gratiam, & Cæsaris potentiam ⁵⁰ nullius conditionis non haberet potestatem, potissimum ejus diligeret affinitatem, præoptaretque equitis R. filiam generosarum nuptiis; atque harum nuptiarum conciliator fuit (non enim est celandum) M. Antonius Tri-

INTERPRETATIO.

x Hujus munificentiam nec temporis	acceptorum recordabatur.
causā factam, nec captatricem extitisse.	aa Quisque sibi pro moribus suis fortunam statuit.
y Quod potentibus non obsecutus est.	bb Penes eum omne conjugium esset.
z Idem perpetuū beneficiorum à se ante	

NOTÆ.

⁴⁴ Post prælium Philippense.] In quo Brutus & Cassius interfectores J. Cæsaris perierunt, & pœnas cordis ejus dederunt.

⁴⁵ Serviliam Bruti matrem.] Hæc erat soror Catonis Uticensis, eamque Julius Cæsar adolescens amaverat, unde quidam crediderunt Brutum à Julio Cæsare genitum fuisse. Vide Plutarchum & Suetonium.

⁴⁶ Ne quā in re plecteretur.] Addunt quidam ex manuscriptis, jure plecteretur, quod Nepotis menti conformius est, ut legenti cuilibet patebit.

⁴⁷ Ut M. Vipsianus Agrippa.] Hic, ut

fert Seneca epist. 21. Attici gener erat, atque tres habuit uxores, quarum prima Pomponia Attici filia, altera Marcella Octaviæ filia, tertia Julia Aug. Cæsaris, ex qua Caium & Lucium Cæsares, Posthumum Agrippam, Agrippinam & Juliam habuit; Dux quoque belli peritissimus fuit, de quo Virg. lib. 8. Æneid.

Parte alia venit, & Divi Agrippa secundis

Ardens agmen agens, cui belli insigne superbum

Tempora navali fulgent rostrata cohors.

- umvir Reip. constituendæ; cujus gratiâ cum augere possessiones posset suas, tantum aſuit à cupiditate pecuniæ, ut nullâ in re uſus ſit eâ, ^{cc} niſi in deprecandis amicorum, aut periculis, aut incommodis: ⁴⁸ quod quidem ſub ipſa proſcriptione perilluſtre fuit. Nam cum
- 5 L. Sauſei, equitis R. æqualis ſui, qui cum complures annos, ſtudio ductus philoſophiæ, habitabat Athenis, habebatque in Italiâ pretioſas poſſeſſiones, Triumviri bonavendidiffent, conſuetudine eâ, quâ tùm res gerebantur; Attici labore atque induſtriâ factum eſt, ut eodem nuntio Sauſeius fieret certior, ſe patrimonium amiſiſſe, & recupe-
- 10 raſſe. Idem L. Julium Calidium, quem ⁴⁹ poſt Lucretii, Catullique mortem multò elegantiffimum poëtam, noſtram tuliffi ætatem, verè videor poſſe contendere; neque minùs virum bonum, optimiſque artibus eruditum, poſt proſcriptionem Equitum, propter magnas ejus Africanas poſſeſſiones, in proſcriptorum numerum à P. Volum-
- 15 nio, ⁵⁰ præfecto fabrûm Antonii, abſentem relatum, expedit; quod in præſenti utrum ei laborioſius an glorioſius fuerit, diſcile ſuit judicare, quod in eorum periculis non ſecus abſentes, quàm præſentes amicos Attico eſſe curæ, cognitum eſt. Neque verò minùs ille vir, bonus paterfamilias habitus eſt, quàm civis. Nam cum eſſet pecunio-
- 20 ſus, ⁵¹ nemo illo minus fuit emax, minus ædificator. ⁵² Neque tamen non in primis bene habitavit, omnibùſque optimis rebus uſus eſt; nam domum habuit ⁵³ in colle Quirinali ⁵⁴ Tamphilianam, ab avunculo hereditate relictam, cujus ætenuſitas non ædificio, ſed ſilvâ conſtabat: ^{cc} ipſum enim tectum, antiquiùs conſtitutum, plus falis,
- 25 quàm ſumptus, habebat; in quo nihil commutavit, niſi ſi quid ve-

INTERPRETATIO.

cc Neſſi ut ab amicis aut pericula, aut incommoda propulſaret.

ades habuit.

cc Nam ipſa domus ab antiquo ſtricta; plus ætenuſitatis, quàm impenſa, exhibebat.

NOTÆ.

48 Quod quidem ſub ipſa proſcriptione petilloſtre fuit.] Quia cum æmulatione, & certam proſcriptorum bona tunc temporis ab omnibus triumvirorum amicis poſtulabantur, quod recuſavit Atticus.

49 Poſt Lucretii Catullique mortem.] Lucretius Poëta inſignis & Philoſophus Epicureus, qui ſcripſit de rerum naturâ libros ſex. Catullus verò Veronenſis Poëta mordax & ſarciſtus, qui vixit Syllæ & Marii temporibus, de quo Ovid. 2. Triftium: Sic ſi a leſtivo cantata eſt ſæpe Catullo Fœmina.

50 Præſecti fabrûm.] Ille erat qui fabris, eorumque operibus & machinis quibus

maximè in bellis opus eſt, præerat.

51 Nemo illo minùs fuit emax, minùs ædificator.] Ex publicâ Attici vitâ ad privatam tranſiit Nepos, cujus ſententiæ ſubſcribit Cic. parad. 6. his verbis; Non eſſe emacem veſtigal eſt. Et Lacones, ſi cui mala imprecabantur, quatuor ipſi accidere optabant, quorum primum erat ædificandi deſiderium: locus exiit apud Suidam.

52 In colle quirinali.] Unus ex 7. urbium Romæ montibus, eſt in 6. regione, ſtatim poſt templum Quirini.

53 Tamphilianam.] Sic dictam à quodam Tamphilo Rom.

tustate coactus est. Usus est familiâ, si utilitate judicandum est, optimâ; si formâ, vix mediocrâ. Namque in eâ erant pueri literatissimi ⁵⁴ anagnostæ optimi, & plurimi librarii; ut ne pedisequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulchrè facere posset. Pari modò artifices ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. Neque tamen horum quenquam, nisi dominatum, domique factum, habuit: quod est signum non solum continentiae, sed etiam diligentiae. Nam & non intemperanter concupiscere, quod à pluribus videas, continentis debet duci; & diligentia, quàm pretio, parare, non mediocris est industria. Elegans non magnificus; splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. ⁵⁵ Supellex non modica, non multa; ⁵⁶ ut in neutram partem conspici posset. Nec hoc præteribo (quanquam nonnullis leve visum iri putem) cum in primis laetus esset eques R. & non parùm liberaliter domum suam omnium ordinum homines invitaret; sci- ¹⁵ mus non ampliùs, ⁵⁷ quam terna millia æris peræque in singulos menses ⁵⁸ ex ephemeride eum expensum sumptui ferre solitum: atque hoc non auditum, sed cognitum prædicamus. Sæpe enim, propter familiaritatem, domesticis rebus interfuimus. ⁵⁹ Nemo in convivio ejus ⁶⁰ alius *exiguam* audivit, ⁵⁹ quàm anagnosten: quod nos quidem ²⁰ cundissimum arbitramur; neque umquam sine aliqua lectione apud eum cœnatum est; ⁶⁰ ut non minùs animo, quàm ventre, convivæ delectarentur; namque eos vocabat, quorum mores à suis non abhorrent. Cum tanta pecuniæ facta esset accësio, nihil de quoti-

INTERPRETATIO.

Hi Lectores peritissimi, & amanuenses multi.

gg Ut nec quid sordidi, nec quid super-

flui videri valeret.

hh Nullus ex ejus convivis alium recitantem audivit, quàm lectorem.

NOTÆ.

⁵⁴ *Anagnostæ optimi.*] Hi erant lectores apud Romanos.

⁵⁵ *Supellex modica, non multa.*] Id est, modo, non copiâ æstimanda.

⁵⁶ *Quam terna millia æris.*] Mille æris tunc temporis 250. sesterterios, denarios 62. faciebat. Vide Gronovium lib. 3. de pecunia vetere.

⁵⁷ *Ex Ephemeride.*] Id est, ex libello seu commentario quotidianarum expensarum, & erogationum.

⁵⁸ *Alius exiguam audivit.*] Partim seriis, partim jocosis recitationibus, adjunctis etiam Cantorum & Tibicinum modulis consistabant *exiguam*. Vide

Plutarchum in Symposio, Macrobius & Athenæum.

⁵⁹ *Quàm anagnosten.*] Is est, qui recitat.

⁶⁰ *Ut non minùs animo, quàm ventre convivæ delectarentur.*] Unde Cic. in Catone majore: *Nique, inquit, ipsarum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis, quàm cœtu amicorum, & sermone uti credebam, &c.* Antiquissimos autem mos ille fuit, ut inter cœnandum recitaretur aliquid, ut patet ex Macrobio lib. 1. Saturn. ex Gellio lib. 3. c. 2. & ex multis aliis.

diano cultu mutavit, nihil de vitæ consuetudine: tantæque usus est moderatione, ⁶¹ ut neque in HS. vicies, quod à patre acceperat, parum se splendide gesserit, neque in HS. centies affluentibus vixerit, quàm instituerat, parique fastigio steterit in utraque fortunâ, nullos habuerit hortos, ⁶² nullam suburbanam, aut maritimam sumptuosam villam; neque in Italiâ, ⁶³ præter Ardeatinum, & Nomentanum, rusticum prædium: omnisque ejus pecuniæ redditus constabat ⁶⁴ in Epiroticis, & urbanis possessionibus; ex quo cognosci potest, eum usum pecuniæ, non magnitudine, sed ratione metiri solitum. Mendacium ¹⁰ neque dicebat, neque pati poterat. Itaque ejus comitas non sine severitate erat, neque gravitas sine facilitate: ut difficile esset intellectu, utrum eum amici magis vererentur, an amarent. Quidquid rogabatur, religiosè promittebat; quod non liberalis, sed levis arbitrabatur, polliceri, quod præstare non posset. Idem in nitendo quod semel admisisset, tanta erat cura, ut non mandatum, sed suam rem videretur agere. nunquam suscepti negotii eum pertæsum est; suam enim existimationem in eâ re agi putabat quâ nihil habebat carius; quo fiebat, ut omnia Marci & Quinti Ciceronum, Catonis, Marii, Q. Hortensii, A. Torquati, multorum præterea Equitum Romanorum negotia ²⁰ curaret: ex quo judicari poterat, non inertia, sed judicio fugisse Reipub. procuracionem. Humanitatis verò nullum afferre majus testimonium possum, ⁶⁵ quàm quod adolescens idem seni Sullæ fuerit jucundissimus, senex adolescenti M. Bruto, cum æqualibus autem suis Q. Hortensio, & M. Cicerone sic vixerit, ut judicare difficile ²⁵ sit, cui ætati fuerit aptissimus: quamquam eum præcipuè dilexit Cicerone, ut ne frater quidem ei Quintus carior fuerit, aut familiarior. Eî rei sunt indicio, præter eos libros; in quibus de eo facit mentionem, qui in vulgus sunt editi, ⁶⁶ sexdecim volumina epistolarum ab

INTERPRETATIO.

ii. Ut nec in viginti sesterium millibus sibi à patre relictis.

NOTÆ.

⁶¹ Nullam suburbanam, aut maritimam sumptuosam villam. Huic opinioni videtur repugnare Cic. lib. 1. ad Atticum, ubi sic habet: *Ego te arbitror casis apud Amathicam tuam vicissimis statim esse ad Sicyonem oppugnandum profectum.* Et rursus ibidem: *Velim ad me scribas cujusmodi sit Amathicæ tuæ, &c.* Unde deducimus Pomponium habuisse villam sumptuosam & magnificam.

⁶² Præter Ardeatinum & Nomentanum. Ardeam Dauni Regis Rutulorum regiam fuisse ex Virg. 10. Æneid. discimus, quæ in decimo octavo ab Urbe

milliario posita erat, & inter Rom. Colonias annumerat Livius; unde Ardeatinum prædium. Nomentum verò Latine urbs mediterranea, nunc vulgò Lamentana, unde Nomentana via.

⁶³ In Epiroticis. Huic opinioni subscribit Cic. lib. 1. Epist. his verbis: *Epiroticam emptionem gaudeo tibi placere.*

⁶⁴ Quam quod adolescens idem seni Sullæ. Quæ de re paulò supra.

⁶⁵ Sexdecim volumina Epist. Quicquid olim circumvolvi solebat in chartâ, aut scripto codice, volumen dicebatur, id autem patet ex 16. Epist. lib. ad Atticum.

Consulatu.

Consulatu ejus usque ad extremum tempus ad Atticum missarum : quæ qui legit, ^{kk} non multum desideret historiam contextam eorum temporum : sic enim omnia de studiis principum, vitiis ducum, ac mutationibus Reip. perscripta sunt, ut nihil in his non appareat; & facile existimari possit, prudentiam quodam modo esse divinationem, non enim Cicero ea solum, quæ vivo se acciderunt, ⁶⁶ futura prædixit, sed etiam, quæ nunc usu veniunt, cecinit, ut vates. De pietate autem Attici quid plura commemorem? dum hoc ipsum verè gloriantem audierim in funere matris suæ, quàm extulit annorum nonaginta, cum esset septem, & sexaginta, se numquam cum matre in gratiam rediisse, nunquam cum sorore fuisse in similitate, ⁶⁷ quam prope æqualem habebat. Quod est signum, aut nullam umquam inter eos querimonia intercessisse, aut hunc eam fuisse in suos indulgentiâ, ut, quos amare deberet, irasci eis, nefas duceret. Neque id fecit natura solum (⁶⁸ quamquam omnes ei paremus) sed etiam doctrina. ⁶⁹ Nam & principum philosophorum ita precepta habuerat præcepta, ut his ad vitam agendam, non ad ostentationem, uteretur. Moris etiam majorum summus imitator fuit, antiquitatisque amator : quam adeò diligenter habuit cognitam, ut eam totam in eo volumine exposuerit, ⁷⁰ quo magistratus ornavit. Nulla enim lex, neque pax, neque bellum, neque res illustris est populo R. quæ non in eo suo tempore sit notata : & quod difficillimum fuit, sic familiarum originem subtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines possimus co-

INTERPRETATIO.

^{kk} *Implicatione hujus saculi distans* | *Qua illi ferè coeva erat,*
non valde ignores.

NOTÆ.

⁶⁶ *Futura prædixit.*] Multa sanè hic afferri possent exempla, quibus Cicero nem futura prædixisse probetur, quæ quidem exempla passim in epist. ejus legentibus occurrunt; sed illud instar omnium erit, quod ex Philippica 2. excerptum est, ubi M. Antonio futuram ejus perniciem prædicit his verbis: *Quis autem meum consulatum præter P. Clodium, qui viuperaret, invenit est? Cujus quidem te satum, sicuti C. Ciceronem manes; quoniam id domi tua est, quod fuit illorum atrique fatale.*

⁶⁷ *Quam prope æqualem habebat.*] Quiddam legunt *atate æqualem.*

⁶⁸ *Quamquam ei paremus.*] Sic Chrysippus: *ὅτι τῶν αἰνῶν ἀεικλύς τῇ φύσει ἔστι.* Et Seneca de vita beata c. 3. In-

terim, quod inter omnes Stoicos convenit, rerum naturæ assentire, ab illa non deerrare, & ad illius legem exemplumque formari, sapientia est.

⁶⁹ *Non ad ostentationem.*] Eorum instar, de quibus D. Hieronymus epist. 34. Philosophus gloriæ animal, & popularis auræ vile mancipium.

⁷⁰ *Quo magistratus ornavit.*] Vossius censet legendum esse *ordinavit* 1. de hist. Latina 2. De eo autem Attici volumine sic loquitur Cic. in Bruto. Eam utilitatem habuit Attici liber, quam requirebam, ut explicatis ordinibus temporum, uno conspectu omnia viderem. Vide eundem ibidem paulo post, & epist. 23. lib. 15. ad Atticum.

- gnoscere. Fecit hoc idem separatim in aliis libris, ut M. Bruti rogatu, ⁷¹ Juniam familiam à stirpe ad hanc ætatem ordine enumeraverit, notans, qui à quoque ortus, quos honores, quibulque temporibus cepisset. Pari modo ⁷² Marcelli Claudii, de Marcellorum; ⁷³ Scipionis
 5 Cornelii, & Fabii Maximi, de Corneliorum ⁷⁴ Fabiorum, & ⁷⁵ Æmiliorum: quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui aliquam cupiditatem habent notitiæ clarorum virorum. Attingit quoque poeticon, credimus, ne ejus expertus esset suavitatis. Namque versibus, qui honore, rerum gestarum amplitudine cæteros Romani populi præstiterunt, ex-
 10 posuit, ita, ut sub singulorum imaginibus facta, magistratusque eorum non ampliùs quaternis, quin sive versibus descriperit: quod vix credendum sit, tantas res tam breviter potuisse declarari. ⁷⁶ Est etiam unus liber Græcè confectus de consulatu Ciceronis. Hactenus, Attico vivo, edita à nobis sunt: nunc, quoniam fortuna nos supersti-
 15 tes ei esse voluit, reliqua persequemur: & quantum poterimus, rerum exemplis lectores docebimus, sicut supra significavimus, *suos cuique mores plerumque conciliare fortunam.* Namque hic contentus ordine Equestri, quo erat ortus, in ætatem pervenit Imperatoris; ⁷⁷ Divi filii, cum jam ante familiaritatem ejus esset consecutus,
 20 nullà alià re, quàm elegantia vitæ, quæ cæteros ceperat principes civitatis, dignitate pari, fortunâ humiliore; tanta enim prosperitas Cæsarem est consecuta, ut nihil ei non tribueret fortunâ, quod cuiquam ante detulerit, & conciliaret, quod civis Romanus quivisset consequi.

INTERPRETATIO.

mm Julii Cæsaris filii.

NOTÆ.

⁷¹ *Juniam familiam à stirpe.*] Gens Junia una est ex nobilissimis quæ à Trojanis & Ænea originem sumpserunt, ex quâ Brutus fuit, cujus rogatu Atticus de eâ stirpe scripsit, ab ejus Antiqui Bruti tercio filio, qui fratrum conjurationis expertus fuit, quique una cum patre reges ejecit, originem ducens, ut ait Cic. Tusc. Q. 1. 4. & Philippicâ 1. Huic tamen sententiæ refragatur Dionysius lib. 4.

⁷² *Marcelli Claudii, de Marcellorum.*] Vide Plutarchum, Posidonium, & Livium, inter quos Plutarchus Marcellum à Marte deducit.

⁷³ *Scipionis Cornelii, & Fabii Maximi de Corneliorum.*] Certum est apud omnes historicos Gentem Corneliam amplissimam, & nobilissimam omnium esse,

sive dignitatem, sive res præclarè gestas consideremus. Vide C. Sigonium in suo Scipione Æmiliano, & Streinium de Gente Corneliâ.

⁷⁴ *Fabiorum.*] Qui suam originem ad Fabium Hercule filium referunt. Plutarchus in Maximo. Vide eundem Streinium de Gente Fabiâ.

⁷⁵ *Æmiliorum.*] Qui similiter ab Æmilio Alcanii filio se ortos credebant: Festus. Plutarchus verò eos à Mamercio Numæ Regis filio natos fuisse scribit. Unde Æmilii dicti sunt & Mamertini.

⁷⁶ *Est etiam unus liber Græcè confectus.*] De hoc à principio in Attico.

⁷⁷ *Divi filii.*] Inferendum est, Julii, ut legitur in aliis, qui Augustus est.

⁷² Nata autem est Attico neptis ex Agrippâ, cui virginem filiam collocavit. Hanc Cæsar ⁷³ vix anniculam ⁷⁴ Ti. Claudio Neroni, Drusilla nato, privigno suo, despondit, quæ conjunctio ⁷⁵ necessitudinem eorum sanxit, familiaritatem reddidit frequentiorcm. Quamvis ante hæc sponsalia non solum cum ab urbe abesset, numquam ad suorum quemquam literas misit, ⁷⁶ quin Attico mitteret, quid ageret; in primis, quid legeret, quibusque in locis, & quam diu esset moraturus: sed & cum esset in urbe, & propter suas infinitas occupationes minus sæpè, quam vellet, Attico frueretur, nullus dies temerè intercessit, quo non ad eum scriberet, quo non aliquid de antiquitate ab eo requireret; modò aliquam quæstionem poëticam ei proponeret; interdum jocans ejus verbosiores eliceret epistolas: ex quo accidit, ⁷⁷ cum ædes Jovis Feretrij in Capitolio, ab Romulo constituta, vetustate atque incuria detecta prolaberetur, ut Attici admonitu Cæsar eam reficiendam curaret. Neque verò à M. Antonio minus absens literis colebatur, ad eum ut accuratè ille ⁷⁸ ex ultimis terris quid ageret, quid curæ sibi haberet, certiorcm faceret Atticum. Hoc quale sit, facilius existimabit is, qui judicare poterit, quantæ sit sapientiæ, eorum retinere usum benevolentiamque, inter quos maximarum rerum non solum æmulatio, sed obsecratio tanta intercedebat, quantam fuit ⁷⁹ intercedere necesse inter Cæsarem, atque Antonium; cum se uterque principem non solum urbis Romæ, sed orbis terrarum esse cuperet. Tali modo ⁸⁰ cum septem, & septuaginta annos compleisset, atque ad extremam senectutem non minus dignitate, quam gratiâ

INTERPRETATIO.

an Vix annum habentem.

NOTÆ.

⁷² Nata est Attico neptis ex Agrippa.] Hanc Agrippinam vocat Suetonius in Tiberio c. 7. Hanc tamen Tacitus Vipsianiam vocat.

⁷³ Tiberio Claudio Neroni, Drusilla nato.] Is Tiberius Imperator fuit, & successor Augusti Cæsaris, & privignus ejus; Drusilla verò dicta est, quæ & Livia Imperatrix, & uxor ejusdem Augusti, nec non Tiberii mater.

⁷⁴ Ne necessitudinem eorum sanxit.] Quidam legit auxit, quia jam Cæsarem inter & Atticum necessitudo erat, quæ hac affinitate adaucta est.

⁷⁵ Quin Attico mitteret.] Id est, scriberet seu nunciaret.

⁷⁶ Cum ædes Jovis Feretrij in Capitolio.]

Hoc templum à Romulo conditum fuit; ex spoliis hostium, sic dictum, teste Livio lib. 1. quia hostium Rege occiso, spolia ejus suspensa, fabricato ad id aptè Feretro gerens, in Capitolium ascendit, & ejus templi fines designavit, & sub nomine Jovis Feretrij construxit.

⁷⁷ Ex ultimis terris.] Id est, ut interpretatur Manucius, ex Ægypto. Alii legunt, exul tum bis terris; quia hostis judicatus Antonius Italiâ cesserat; sed hanc lectionem minus probo.

⁷⁸ Cum septem & septuaginta annos compleisset.] Nimirum anno ab Urbe Condita 1000 xxi. Cn. Domitio & C. Sossio Coll. anno xi. post mortem Ciceronis, ut dicitur postea.

- fortunâque crevisset (multas enim hæreditates nullâ aliâ re, quàm bonitate, consecutus) tantâque prosperitate usus esset valetudinis, ut annis xxx. medicinâ non indiguisset: nactus est morbum, quem initio & ipse, & medici contempserunt: 10 ¹¹ nam putarunt esse ¹² *periculosum*: cui remedia celeria, faciliâque proponebantur. In hoc cum tres menses sine ullis doloribus, præterquam, quos ex curatione capiebat, consumpsisset, subitò tanta vis morbi in unum intestinum prorupit, ut extremo tempore per lumbos fistula putris eruperit, at hoc priùs quàm ei accideret, postquam in dies dolores accrescere, 10 febrêsq; accessisse sensit; Agrippam generum ad se arcessiri iussit, & cum eo ¹⁶ L. Cornelium Balbum Sextumque Peducum. Hos ut venisse vidit, in cubitum innixus. *Quantam*, inquit, *curam diligentiamque in valetudine mea tuenda hoc tempore adhibuerim, cum vos testes habeam*, nihil neesse pluribus verbis commemorare: quibus quo- 15 *nam*, ut spero, *satis feci, me nihil reliqui fecisse, quod ad sanandum me pertineret, reliquum est, ut egomet mihi consulam. Id vos ignorare nolo, nam* ¹⁷ *mihi fiat, alere morbum desinere. Namque his diebus quicquid cibi sumpsi, ita produxi vitam, ut auxerim dolores, sine spe salutis. Quare à vobis peto, primum, ut consilium probetis meum;* 20 *deinde ne frustra debortando concemini.* Hâc oratione habitâ, tantâ constantiâ vocis atque vultus, ut non ex vitâ, sed ex domo in domum videretur migrare; cum quidem Agrippa cum flens, atque osculans oraret atque obsecraret, ne ad id, quod natura cogeret, ipse quoque sibi acceleraret; ²² & , quoniam tum quoque posset 25 *temporibus superare, se sibi, suisque reservaret;* ²³ preces ejus taciturnâ suâ obstinatione depicilîit. Sic cum biduum cibo se abstinuisset, subitò febris decessit, leviôrque morbus esse cœpit: tamen propositum nihilo seciùs peregit. Itaque die quincto postquam id consilium inierat, pridie Kal. April. Cn. Domitio, C. Sossio Coss. decessit.

INTERPRETATIO.

10 *Existimant enim levem esse dis-* | *pp Et quia tunc etiam aliquandiu vi-*
sentiam. | *tam producere posset.*

NOTA.

15 *Nam putarunt esse periculosum.*] Hic morbus est dysenteria affinis, & veluti prænuncius, estque crebra & inanitas voluntas egerendi, ut refert Plin. lib. 28. hist. Natur.

16 *L. Cornelium Balbum, Sextumque Peducum.*] Attici familiarissimos, quorum alter, scilicet Balbus, genere Gaditanus erat, quem, cum de civitate in periculum

vocaretur, Cicero defendit, cuius extat oratio. Alter verò prætor fuit.

17 *Mihi fiat alere morbum desinere.*] Cibum sumendo, & vitam prorogando.

23 *Preces ejus taciturnâ suâ obstinatione depicilîit.*] In aliis, compressit, quod idem videtur atque cohibuit. Sicut, ut alicui comprimere; empêcher de parler, quicquid.

⁸⁹ Elatus est in lecticula, ut ipse præscripserat, ⁹⁰ sine ulla pompa funeris, comitantibus omnibus bonis, maximâ vulgi frequentiâ.
⁹¹ Sepultus est juxta viam Appiam, ⁹² ad quintum lapidem, in monumento Q. Cæcilii avunculi sui.

NOTÆ.

⁸⁹ *Elatus est lecticulâ.*) Honestioris conditionis mortui lecticâ hexaphoro efferebantur: at inferioris sortis Sandapilâ, cui subjuncti homines 4. Vide Martialem, lib. 8.

⁹⁰ *Sine ulla pompa funeris.*) Sic Tacitus 3. Annal. *fuere qui funeris publici pompam requirerent.*

⁹¹ *Sepultus est juxta viam Appiam.*)

Quam Appius Claudius Consul lapidibus stravit, juxta quàm celebriora erant Romanorum sepulchra; vide Cic. in Milone.

⁹² *Ad quintum lapidem.*) Nam tunc temporis in urbe sepeliri vetitum lege 12. Tabularum, quam legem his verbis refert Cic. 11. de legibus: *Hominem mortuum in urbe ne sepelito, neve urito.*

Hactenus de vitis Virorum Illustrum CORNELII NEPOTIS.

CORNELII NEPOTIS FRAGMENTA CHRONICORUM LIB. I.

- 1 **V**IXIT Homerus ante Romam conditam annis circiter C & L X. Agell. Noſt. Attic. l. xvii. c. xxi.
 2 Roma condita Olympiadis Septimæ anno ſecundo.
Solinus Polyſtoris cap. ii.
 3 Archilochus Tullo Heſtilio Romæ regnante jam tunc Poëmatîs clarus & nobilis. Agell. xvii. cap. xxi.

NOTÆ.

1 **V**IXIT Homerus ante Romam conditam annis circiter C. & LX.] Homerum & Heſiodum vixiſſe longè ante conditam Romam patet ex his Gellii verbis: *De Homero & Heſiodo inter omnes ſerè conſiſtit, utrumque antè Romam conditam vixiſſe Silviis; Alba regnantibus, annis poſt bellum Trojanum plus C. & LX. ante Romam autem conditam, ut Corn. Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter C. & LX.* Porro Homerum *Antiqui & Poëtarum & Philoſophi* vocat Plato. Vide Herodotum qui vitam ejus ſcripſit. Præterea Solinus cum Nepote conſentit in eo annorum numero, quibus ſuſſragantur ſerè omnes Latini ſcriptores, ex quorum præſertim numero ſunt Plin. lib. 7. c. 16. qui ſcribebat anno Urbis octogentefimo trigefimo: Juvenalis qui ſcripſit ab initio Imperii Nervæ, poſt Plinium circiter 20. annis: Et Velleius Patere, qui annos ſerè nongentos & quinquaginta ante ipſius ætatem floruiſſe Homerum tradit. lib. 1. c. 5. Sed longe major eſt diſcordia cæ de re inter ſcriptores Græcos: Alii enim belli Trojani temporibus vixiſſe aiunt: Alii C. annis abſuiſſe à Troicis temporibus: Alii C. quadraginta: Alii etiam C. ſexaginta octo, ut Herodotus qui ejus vitam ſcripſit, ut ſupra dixi-

mus. Sed malim cum ſcriptoribus Latinis ſequi Apollodorum Athenienſem, qui anno centefimo migrationis Ionice floruiſſe ait, quod recidit in eum annum quem aſtruimus.

2 *Roma condita eſt Olympiadis Septimæ anno ſecundo.*] Anno primo, non ſecundo Olympiadis Septimæ conditam fuiſſe teſtari videtur Solinus c. xi. his verbis: *Quapropter cum octogentefimo primo anno Urbis condita ducenteſima ſeptima Olympias computetur, pareſt Romam ſeptimæ Olympiadis anno primo credi conditam.* Et Dionyſius lib. 1. Jornandes ſimpliciter ſeptimam dicit, non expreſſo anno. Alii aliter cenſent. Hanc conditam fuiſſe ipſi Palilibus, id eſt, xi. Cal. Maii, Sole in Tauro, Luna in Libra conſtitutis, quidam ſcriptores prodiderunt; quo ſenſu intelligenda ſunt iſta Ciceronis verba, lib. 2. de Divin. c. 98. Tarunius Romam, quum eſſet in Jugo Luna, natam eſſe dicebat.

3 *Archilochus Tullo Heſtilio Romæ regnante jam tunc Poëmatîs clarus, & nobilis.* Agell. xvii. c. xxi.] De tempore quo vixit Archilochus ſcriptores non conſentiunt. Cic. cum regnante Romulo vixiſſe reſere, id eſt, quadraginta quatuor, aut circiter annos ante tempus à Nepote designatum. Porro cum clariffimum Poë-

¹ M. Manlius Romæ, qui Gallos in obsidione Capitolii obrepentes per ardua depulerat, convictus est consilium de regno occupando iniisse: damnatæque capitis, è Saxo Tarpeio, ut M. Varro ait, præceps datus est: ut Cornel. autem Nepos scriptum reliquit, verberando necatus est. *Ibid.*

² Alexander Magnus Pellæ ortus, M. Fabio Ambusto, Tito Quintio Capitolino Coss. post Romam conditam anno trecentesimo cætuagesimo quinto. *Solin. cap. XLIII. Polyistor.*

³ P. Terentius Scipionis Africani & C. Lælii æqualis. *Donatus in Vita.*

CORNELII NEPOTIS.

Exemplorum Lib. II.

⁴ A virgine Vestale, *Fl. Carissus lib. I. Gramm.*

LIB. V.

⁵ Multis in Senatu placuit, ut qui captivorum Romanorum, ab Annibale redire nollent, datis custodibus ad Annibalem deducerentur: sed ex sententiâ numero plurium, quibus id non videretur superata: ii tamen qui ad Annibalem non rediissent, usque adeò detestabiles invisique fuerunt, ut tædium vitæ ceperint, necemque sibi consciverint. *Agell. lib. VII. cap. 18.*

CORNELII NEPOTIS.

Illustrium Virorum Lib. II.

Subinde. *Sospiter Caris. l. 2. p. 80.*

LIB. XV.

⁶ Harum partum. *Ibid.*

NOTÆ.

tam fuisse patet præsertim ex his Patreculi verbis: *Neque quemquam alium, cujus operis primus auctor fuerit, in eo perfectissimum, præter Homerum, & Archilochum, reperimus.*

¹ *M. Manlius Roma qui Gallis, &c.*] Is postea ob defensum Capitolium Capitolinus dictus est, & domum in Capitolio publicè accepit. Hunc tamen affectatæ tyrannidis postea damnatum è rupe Tarpeia præcipitem dederunt, domus diruta, & bona ejus publicata. Auctor de viris Illustrib. Hunc non præcipitem datum, sed verberibus necatum refert Nepos.

² *Alex. Magni Pellæ ortus, &c.*] Pellæ Regni Macedonum Urbis primaria fuit, ad flumen Erigona, juxta Thessalonicense Sinum: unde Alexander Pellæus dicitur, Juvenalis:

Pellæ juveni totus non sufficit orbis.

³ *P. Terentius Scip. Africani & C. Lælii æqualis.*] Vide Cic. in Lælio, ubi Terentium familiarem suum vocat Lælius. Quis porro Terentium ignorat omnium Poëtarum comicorum disertissimum, & purioris Latinitatis amantissimum, natione Afrum, patriâ Carthaginiensem.

⁴ *A virgine Vestale.*] Virgines Vestales Vestæ Deæ sacris, perpetuæque ignis custodiæ dicatas nemo nescit. De iis vide Plutarchum in Numa.

⁵ *Multis in Senatu placuit, &c.*] Fidem & hostibus nostris datam servare tenemur: quâ de re vide Cic. offic. I.

⁶ *Harum partum.*] Pro partium; sicut, *Menjum*, pro, *Menjum*. Lege Vollum de Analog. II. 14.

A Fratre Patruelis, *Ibid.*INCERTA QUO LIBRO VIRORUM ILLUSTR.
POSITA.

¹ Carthago antea speciem habuit duplicis oppidi, quasi aliud alterum amplecteretur: cujus interior pars Byrsa dicebatur, ² exterior Magalia. Hujus rei testis est Cornel. Nepos in eo libro, qui Vita Illustrium inscribitur. *Serv. in 1. Æn.*

² Propius Grammatico accessi. *Diomedes lib. 1. Gramm.*

⁴ A. Albinus, qui cum L. Lucullo Consul fuit, res Romanas oratione Græcâ scriptitavit. In ejus Historiæ Principio scriptum est ad hanc sententiam: neminem succensere sibi convenire, si quid in his libris parum compositè aut minus eleganter scriptum foret: nam sum homo Romanus, natus in Latio: Græca oratio à nobis alienissima est: ideoque veniam gratiamque malè existimationis, si quid esset erratum, postulavit. Ea cum legisset M. Cato: Næ tu, inquit, Aule, nimium nugator es, cum maluisti culpam deprecari, quam culpâ vacare. Nam veniam petere solemus, aut cum imprudentes erravimus, aut cum compulsi peccavimus. Tibi, inquit, oro te, quis perpulit, ut id committeres, quod priusquam faceres, peteres ut ignosceretur. *Au. Gell. lib. XI. cap. VIII. Noct. Attic. & Macrob. prefat. Saturnal.*

CORNELII NEPOTIS LIB. I.

De Vitâ Ciceronis.

Cornelius Nepos, & rerum memoriæ non indiligens, & M. Ciceronis, ut qui maximè amicus familiarisque fuit: atque is ta-

NOTÆ.

¹ Carthago antea speciem habuit duplicis oppidi, &c.) Virg. Carthaginem & Byrsam conjunxit, ut urbes vicinas: Byrsæ autem appellationem à Corio ductam esse volunt plurimi: quidam tamen Byrsam locum quemdam munitum esse volunt, quale est Romæ Capitolium, Athenis Acropolis: cui opinioni situs ipsius Byrsæ favere videtur; Byrsa enim erat interior pars urbis; & veluti Arx munitissima, ut refert ipse Nepos, hoc in loco. Adde quod Byrsa punicâ linguâ locus munitus dicebatur.

² Exterior Magalia.) Magalia erant Afrorum Tuguria seu Casæ. Vide Servium in 4. Æneid. Ubi Magalia & Mapalia idem significare scribit: Palea enim, vel

Pales Syris, est Agricola: hinc Mapale deductum, proprium Agricole Tugurium. Quemadmodum & Magar, linguâ punicâ, villam significat. Unde Hlidorus, Magalia, quasi, Magaria dicta fuisse refert: hincque fit ut Plautus in Pœnulo, Magaria, dixerit.

³ Propius Grammatico accessi.) Sic Cic. lib. 1. epist. 14. ait, proximus Pompeio sedebam.

⁴ A. Albinus qui cum L. Lucullo Consul fuit, &c.) De eodem Aulo Albino loquitur Tullius de Claris 81. his verbis. Albinus, is qui Græcè scripsit historiam, & Arad. 137. Albinus homo doctus. P. Scipione, & M. Marcello Coss. Græcè historiam scripsit.

mch

men in primo libro, quos de vitâ illius composuit, ¹ errasse videtur, cum eum scripsit tres & viginti annos natum primam causam iudicii publici egisse: Sextumque Roscium parricidii reum defendisse. *Agell. lib. xv. Noët. Attic. cap. xxviii.*

Tullius, me præsentem, iisdem penè verbis, quibus edita est; eam ² pro Cornelio seditioso Tribuno defensionem peroravit. *D. Hieronym. Epist. lxxl. ad Pammach.*

CORNELII NEPOTIS,

LIB. I. Epistolarum ad Ciceron.

³ Tantum abest ut ego Magistram esse putem vitæ Philosophiam, beatæque vitæ perfectricem; ut nullis magis existimem opus esse Magistris vivendi, quàm plerisque, qui in eâ disputando versantur: Video enim magnam partem eorum, qui in Scholâ de pudore & continentia præcipiant argutissimè, eosdem in omnium libidinum cupiditatibus vivere. *Lactant. lib. iii. cap. xv. Divin. Instit.*

M. TULLII CICERONIS AD CORNELIUM NEPOTEM.

Epistolarum Lib. I I.

⁴ Itaque nostri, cum omnia quæ dixissemus, dicta essent: quæ faceret & breviter & acutè locuti essemus, eo proprio nomine appellari dictoria voluerunt. *Macrobi. lib. ii. cap. 1. Saturn.*

Ad eundem ex libro incerto.

⁵ Hoc resistere etiam, ut à te fictis aggredere donis. *Prisilian. lib. viii. Gramm.*

NOTA.

¹ Errasse videtur, &c.] Quintilianus lib. 12. c. 6. scribit Cic. septimum & vicesimum annum attigisse eum Roscium defendit, publice scilicet. (nam pro Quintio privatim apud Aquilium Gallum iudicem egit.) Dixit & pro sexto Amerino adolescens contra Syllæ dominantis potestatem. Vide & Fabricii historiam Cicer. ad annum 26. & 27.

² Pro Cornelio seditioso Tribuno, &c.] Hanc defensionem fuisse prægrandem refert Plin. lib. 1. epist. 20. Ex omnia quæ per 4. dies latius dixerat, coarctasse cicin Ciceronem; quod pugnare videtur cum Nepote, qui refert, iisdem pene verbis, quibus edita est peroratio. Idem tamen fere legimus in eolibro qui inscriptus est, de laudibus Philosophiæ, apud Lactantium lib. 6. cap. 11. his verbis: *disce*

vel unum parvum de officio libellum, quam longam orationem pro seditioso nomine Cornelio.

³ Tantum abest ut ego Magistram esse putem vitæ philosophiam, &c.] Hæc scripsisse videtur, ut contradiceret his Cic. verbis quæ exstant in Tuscul. Questionibus: *O vitæ Philosophia Dux! & virtutis indagatrix!* &c. Et lib. 11. *In eo Magistra vitæ tot sæcula permaneres philosophia.*

⁴ Itaque nostri, cum omnia quæ dixissemus, dicta essent, &c.] Ciceronem naturâ suâ jocularibus scommatibus valde delectatum fuisse ænium est: unde ab invicis, Consularis secura dicebatur. Vide Macrobi. lib. 11. Saturn.

⁵ Hoc resistere etiam, ut à te fictis aggredere donis.] Hoc verbum p. hinc hic sumitur.

¹ Qui habet, ultrò appetitur; qui est pauper, aspernatur. *Ibid.*

Quid? oratorum quem Cæsari antepones eorum qui nihil aliud egerunt? ² quis sententiis auz acutior aut crebrior? quis verbis auz ornatior aut elegantior? *Suetone in Cæsar. cap. xxi.*

Neque enim quidquam aliud est felicitas, nisi honestarum rerum prosperitas: vel ut alio modo definiam, felicitas est fortuna adiutrix consiliorum bonorum, quibus qui non utitur, felix nullo pacto esse potest. Ergo in perditis impiisque consiliis, quibus Cæsar usus erat, nulla potuit esse felicitas: feliciorque meo iudicio ³ Camillus exulans, quàm temporibus iisdem Manlius, etiamsi, ⁴ id quod cupierat, regnare potuisset. *Am. Marcell. lib. xxi.*

Quidam veterum, formidantes ea, quæ scriptoribus Historiæ suorum temporum solent sæpè fraudi esse atque invidiæ, cognitionis actuum variorum, stylis jam uberibus explicatas non edidere superfluitas. *Id. lib. xxvi. in fin.*

⁵ Infelices esse qui omnia sibi licere existimarunt. *Id. lib. xxvi.*

Idem ad Atticum de Nepote.

Nepotis epistolam expecto. Cupidus ille meorum, qui ea quibus maxime ⁶ aures legenda non putet? & ais me? *ai mihi*: tu verò *ai mihi*. ille quidem *ai deus*. *Lib. xvi. Ep. v.*

⁶ Malè narras de Nepotis filio, valde me hercule moveor & molestè fero. Nescieram omnino esse istum puerum.

N O T A.

¹ *Qui habet, ultrò appetitur; qui est pauper, aspernatur.*] Id quoque passivè intelligendum est. Vide id genus innumera apud Priscianum lib. 8.

² *Quis sententiis auz acutior, aut crebrior?*] Vide Cicer. ad Brutum Oratores enumerans, negat se videre, cui Cæsar debeat cedere.

³ *Camillus exulans.*] Ille & alter Romulus dictus fuit, propterea quod ad interfectionem deleis Gallis qui urbem incenderant, & Capitolium obsidebant, Remp. Rom. restituit. De quo vide Val. Max. lib. 5. c. 3.

⁴ *Id quod cupierat, regnare potuisset.*]

Quoniam, ut paulò suprà diximus, servato Capitolio, de Regno invadendo cogitabat.

⁵ *Infelices esse qui omnia sibi licere existimarunt.*] Unde D. August. lib. 5. de Civit. Dei: *O miserum cui peccare licebat!* Et lib. 13. de Trinitate c. 5. ait: *Velle, quod non deceat, miserrimum: nec tam miserum est, non adipisci, quod velis, quàm adipisci velle, quod non oportebat, &c.*

⁶ *Malè narras de Nepotis filio, &c.*] Id cognitionis, non proprium nomen esse puto, nam de Cornelii Nepotis filio nihil mihi uspiam occurrissè memini.

CORNELII NEPOTIS FRAGMENTA.

INCERTA PARTIM QUO LIBRO POSITA.

partim quibus verbis concepta.

¹ **N**Epos auctore certo comperiisse se ait C. Lælium quondam ² in Puteolano Cal. Martiis admonitum ab uxore ³ temporis ut discumberet, petiisse ab eâ ne interPELLARETUR, seriùs tandem ingressum triclinium dixisse, non sæpè in scribendo magis successisse sibi: deinde rogatum, ut scripta illa proferret, pronunciasse versus qui sunt in *autobiographia*.

Sati pol proterve me Syri promissa huc induxerunt.

Donatus in vita Terentii.

⁴ L. Otacilius Pilitus primus omnium libertinorum scribere historiæ orsus, non nisi ab honestissimo quoque scribi solitam. Cnei enim Pompeii Magni, quem docuit, patrisque ejus res gestas compluribus libris exposuit. *Sueton. de Clar. Rhetor.*

Cornelius Nepos literatos quidem vulgo appellari ait eos, qui aliquid diligenter & acutè scienterque possint aut dicere aut scribere: cæterum propriè sic appellandos Poëtarum interpretes, qui à Græcis Grammatici nominentur. *Suet. de illustr. Grammat.*

Præter Physicos Homerumque, qui universum mari circumfusum esse dixerunt, Cornelius Nepos ut recentior auctoritate, sic certior

NOTÆ:

¹ *Nepos auctore certo comperiisse se ait C. Lælium; &c.*] Hunc Velleius inter Oratores annumerat. De eo etiam Cie. pro Archia Poëta loquitur.

² *In Puteolano Cal. Martiis.*] Puteolanus à Puteoli, hodie Ponzoli, oppidum maritimum Campaniæ, à Neapoli octavo lapide distans, à Samiis conditum. Dicti Puteoli, sive à copri puteorum aquis calidis scatentium, sive à putore, propter aquas sulphureas. Vide Fr. Schottum in Urbis Romæ admirandis.

³ *Temporis ut discumberet, &c.*] Comparativus à tempore, quo usi sunt aliquando Ovid. lib. 4. *Metamorph.* & Columella lib. 9.

⁴ *L. Otacilius Pilitus primus omnium libertinorum, &c.*] Quia, ut inquit Terent. *Servum hominem causas orare, leges non sinunt.*

Vide de eo Otacilio Pilito Suetonium de Claris Rhetorib.

⁵ *Cæterum propriè sic appellandos Poëtarum interpretes, qui à Græcis Grammatici nominentur.*] Audi quid Seneca dieat ep. 88. *Grammaticus, inquit, circa curam sermonis versatur, & si latius evagari vult, circa bistorias. Jam ut longissime fines suos proferat, circa carmina.* Vide & Quintilianum lib. 11. c. 1. At verò triplex est Grammaticorum genus. Alii enim Technici; alii Historici; alii Critici. Technici, elementa, orationis partes, & verborum structuram docent; hi potius Grammatici, quam Grammatici vocandi. Historici explicant nomina Regionum, Fluminum, Montium, Urbium; Genealogias Deorum ac priscorum Heroum exquirunt. Omnium autem nobilissimi sunt Critici, qui tanquam judices omnia probant, vel improbant, & ex eorum censure librorum omnium pretium augeatur, vel deprimitur.

tradit: ¹ Testem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, eumque ita retulisse commemorat. Cum Galliis Proconsul præficeret, Indos quosdam à Rege Suevorum dono sibi datos, unde in eas terras devenissent requirendo, cognosse vi tempestatum ex Indicis æquoribus abreptos emensiosque, quæ intererant, tandem in Germaniæ littora exiisse. *Pompon. Mela. lib. 111. cap. v. de situ orbis, & Plin. lib. 11. cap. LXVII.*

² *Largitudo. Charis. lib. 1.*

³ Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, cum Lathyrum regem * Alexandriæ profugeret, * Arabico sinu egressus per hoc Pelagus (Africam) (ut Nepos affirmat) Gades usque provectus est. *Mela lib. 111. cap. 10. & Plin. lib. 11. cap. 67. & Martian. Capell. l. 6.*

⁴ Ab Heneto Paphlagonēs in Italiam transecti, mox Veneti sunt nominati. *Solin. c. 56. Polyist. & Plin. lib. vi. c. 111.*

Fauces Oceani T. Livius. ac Nepos Cornelius latitudinis tradide-

NOTÆ.

¹ *Testem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, &c.* Quia, ut refert Plinius, l. 1. à Suevorum Rege quosdam Indos dono accepit Metellus Celer, qui ex Indiâ eomercii causâ navigantes, tempestatibus essent in Germaniam abrepti.

² *Largitudo.* Nomen illud inusitatum, & peculiare Nepoti, unde Charisius ibidem citatus dicit: *Largitudo nusquam invenitur, nisi apud Nepotem.*

³ *Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, cum Lathyrum Regem Alexandria profugeret, ab Arabico sinu egressus per hoc Pelagus (Africam) (ut Nepos affirmat.) Gades usque provectus est.* Eudoxus iste, de quo hic sermo, non idem ac ille ejusdem nominis Astrologus, de quo Cic. lib. 2. de Divinatione loquitur; & Lucan. lib. 10. his verbis: *Nec meus Eudoxi concedet fastibus annus.* Sed quidam alius minus notus, nectamen navigationis imperitus, qui Ptolomæum eogamento Lathyrum, vel potius Lathurum, à nomine Græco Λαθύρος, qui antepenultimus fuit Ægypti Rex ex Ptolomæorum prosapia, fugiens Gades usque pervenit.

⁴ *Ab Arabico sinu.* Arabicus sinus, aliàs mare rubrum dicitur, ab Accolis *Mar di Mecha.* Gades verò, seu *Gadir*, Tyria lingua, vulgò *Caliz*, nomen est insulæ at-

que etiam Urbis, de qua sic loquitur Ravius Avienus in descriptione Orbis:

Gadir prima fretum silidâ supereminens arce.

Astrolisque caput geminis inserta colum-nis, &c.

Plinius duas insulas esse scribit, ultra finem Beticæ Provinciæ, & in extremo nostri Orbis versus Occidentem, ubi Europa ab Africâ dirimitur freto Hereuleo. Vide eundem lib. 4. c. 22. Non potuit autem Eudoxus ille ab Arabico sinu, Gades usque pervenire, quin totam ferè Africam circuitu legerit, & Promontorium, quod vocant *bona spei*, transierit; quæ hodie navigatio novissima est.

⁵ *Ab Heneto, Paphlagonēs in Italiam transecti, &c.* Henerum quemdam olim vicum in Paphlagoniâ fuisse, unde populi illi qui postea Heneti dicti, ortos fuisse; innuere videtur Nepos hoc in loco; quamvis in confesso sit apud omnes ferè Autores, Enetos fuisse populos ex Paphlagoniâ regione; non ex quodam oppido, ad Trojam à Pylemene adductos, ut refert Homerus Ill. 2. & 5. qui post Trojam captam quum diu decraissent, tandem Italiæ oras appulerunt per sinum Adriaticum, & Veneti dici ceperunt. Præterea Strabo lib. 12. scribit Enetos nobilissimam ac præcipuam Paphlagoniæ fuisse gentem.

ruut, ubi minimum, VII. M. pass. ubi verò plurimum X. M. *Plin. lib. 111. proœmio. Ibid. l. 111. c. 17.*

¹ Melpum opulentia præcipuum, quod ab Infubribus & Boiis, & Senonibus deletum esse eo die, quo Camillus Veios cepit, Nepos Cornelius tradit. *Plin. lib. 111. cap. 17.*

² Ultra Aquileiam VI. M. pass. Formio amnis, ab Ravenna CLXXXIX. M. pass. antiquus auctæ Italiæ terminus, nunc verò Istriæ: quam cognominatam tradunt ³ à flumine Istro in Adriam effluente à Danubio amne, eidemque Istro ex adverso Padi fauces, contrario eorum percussio mari interjecto dulcescente plerique dixere falsò, & Nepos Cornelius etiam Padi accola. *Plin. l. 111. cap. 28. Natural.*

⁴ Alpes in longitudine X. M. Passuum patere à supero mari ad Inferum Lælius tradit. Timagenes XX. M. Pass. deductis in latitudinem Cornel. Nepos C. M. T. Liv. tria M. Stadiorum uterque diversis in locis. *lib. 111. cap. 19.*

⁵ Inter duos Bosphoros Thraciam & Cimmerium directo cursu, ut auctor est Polybius, CL. M. Pass. intersunt. Circuitu verò totius Ponti vicies semel centena quinquaginta M. ut auctor est Varro, & ferè veteres. Nepos Cornelius CCC. M. L. adjicit. *lib. 111. cap. 12.*

NOTÆ.

¹ *Melpum opulentia præcipuum.* Infubriz oppidum ditissimum, quod à vicinis gentibus deletum est, ut refert Plinius, lib. 3.

² *Ultra Aquileiam VI. M. pass. Formio amnis, &c.* Aquileia Romanorum Colonia ad Natifonem fluvium sita. juxta quem Timavus defluit; unde Martialis: *Et tu Ledas felix Aquileia Timavo.*

Haec Romani duodecies mille passibus à mari collocarunt adversus Iliricas & Pannonicas gentes. Vide Livium de bello Macedonico. Quidam Aquileiam dictam volunt à perennibus aquarum fontibus; fuitque civitas tam augusta quondam, ut altera Roma diceretur, hodie Venetis patet, & ad solitudinem propemodum perducta est, ac ex ejus destructione, quæ primò ab Attilâ Hunnorum rege facta est, Venetia suum habuit incrementum. Quod spectat verò ad Formionem, fluvius est Istriæ, hodie *Risano*.

³ *A flumine Istro in Adriam effluente à Danubio amne, &c.* In eo errore fuerunt antiqui omnes, ut crederent è Danubio fluvium in Adriam confluere juxta Istros populos; unde & Jafonis è Ponto in

Adriaticum sinum transitus locum habuere Historiæ, quo in errore Corn. Nepos similiter versatus est.

⁴ *Alpes in longitudine X. M. passuum patere, &c.* Eximie esse longitudinis Alpes patet ex his Melæ verbis lib. 11. *Alpes ipsæ ab illis littoribus longè lateque diffusæ, primò ad Septentrionem magno gradu excurrunt, deinde ubi Germaniam attingunt, versò impetu in Orientem abeunt, direptisque populis immanibus, usque in Thraciam penetrant.*

⁵ *Inter duos Bosphoros Thracium & Cimmerium, &c.* Duo sunt Bosphori, alter juxta Byzantium, qui & Thracius dicitur, estque ostium Ponti, per quod in Propontidem influit, dictum à trajectu Jovis in Bovem transformati. Vide Valer. Flacc. l. 4. Argon. Alter est Bosphorus in introitu Mæotidis Paludis, per quem in Pontum defluit. Ovid.

Bosphorus & Tanais superant, Scythiaque paludes.

Hic etiam Cimmerius dicitur, à Cimmeriis populis, partem ejus frigidissimam incolentibus. Vide Ovid. de Ponto.

¹ Minus profecto mirentur portentosa Græciæ mendacia de hortis Hesperidum & amne Lixi prodiit, qui cogitent nostros nuper pauld minus monstrosa quædam de iisdem tradidisse: ² prævalidam hanc urbem maioremque Carthagine magna: ³ præterea ex adverso ejus sitam & ⁴ propè immenso tractu ab Tingi: quæque alias Cornel. Nepos avidissimè credidit. *Lib. v. cap. 1.*

Inter Pontum & Caspium mare CCCLXXV. M. Pass. non ampliùs interesse tradiderunt Cornel. Nepos. C. L. M. *Lib. vi. cap. xi.*

Polybius in extremâ Mauritaniâ contra Montem Atlantem ⁵ à terrâ stadia octo abesse prodidit Cernen. Nepos Cornel. ex adverso maxime Carthaginis à continente passus mille non ampliorem circuitu duobus millibus. *Lib. vi. cap. 31. de Insulis Æthiopici maris.*

Nepos Cornelius, qui Divi Augusti principatu obiit: ⁶ Me, inquit, juvene violacea purpura vigeat, cujus libra denariis centum venibat: nec multò post rubra Tarentina. ⁷ Huic successit Dibapha Tyria, quæ in libras denariis mille non poterat emi. Hac Lentulus Spinther Ædilis Curulis primus ⁸ in prætexa usus improbatur: nam

NOTA.

¹ *Minus profecto mirentur portentosa Græcia mendacia de hortis Hesperidum, & amne Lixi prodiit, &c.*] Nihil vanius & mendacius illis fabulis, quæ Hesperidas Nymphas, & eorum hortos prodidere. Porro illi horti à Virg. & Plin. describuntur in Mauritaniâ Tingitanâ propè Lixum, quamquam idem Plin. & Ptolom. eos constituunt in Pentapoleos regione, omni arborum genere refertos, in quibus mala erant aurea à Dracone pervigili servata, quem Hercules interfecisse dicitur. Vide plura apud Solinum & Plin. qui Draconem hunc ceu Serpentem interpretantur fuisse æstuarium maris, meatu fluctuoso instar Draconis, quod hortos Hesperidum amplectebatur.

² *Prævalidam hanc urbem, &c.*] Nimirum Lixon, nam & amnis & urbis nomen est; ut ex his patet Plinii verbis: *A Claudio Cæsare Colonia facta Lixor, vel fabulosisimè ab antiquis narrata. Ibi Regia Autai, certamenque cum Hercule, & Hesperidum horti.*

³ *Præterea ex adverso ejus sitam.*] Hoc est regione Carthaginis, quemadmodum Virg. 1. *Æneid.* dixit: *Carthago ita liam contra, &c.*

⁴ *Propè immenso tractu ab Tingi.*] Tingu Pomp. lib. 1. & Plin. lib. 5. Mauritaniæ

pervetus oppidum ab Antæo, ut fœrunt, conditum, ex cujus nomine Mauritania Tingitana dicta est. Hæc cum Colonia Rom. à Claudio Cæsare facta esset *Julia traducta* dicta est; hodie *Tanger.*

⁵ *A terra stadia octo abesse prodidit Cernen.*] Cerne Atlantici Oceanus insula contra Atlantem montem, Ptolomæo teste; quod & scribit Polybius gravis Author. Plin. tamen hanc inter insulas Æthiopie annumerat: *Cerne*: inquit, *nominatur insula ad. e. Æthiopia, cujus neque magnitudo, neque intervallum à continente constat.* Hanc nonnulli Maderam, alii Gratiolam insulam esse putant.

⁶ *Me, inquit, juvene violacea purpura vigeat, &c.*] De variis purpuræ generibus vide Cælium, Bayssium, & Salmasium, qui omnium accuratissimè in Notis ad Tertullianum de Pallio scripsit. Purpura autem violacea tingebatur circa litora Africæ quæ puniceum succum emittebat. Vide eundem Salmasium loco citato.

⁷ *Huic successit Dibapha Tyria.*] Purpura quæ bis tingebatur. Unde Cic. in Vatinium, *Sirventiam Sacerdotis Dibapho vestimentis; Iis convectis sibi infamie in selevant au Sacerdote.*

⁸ *In prætexa usus improbatur.*] Causam aperit Plin. his verbis 2. *Spinther ad. 18.*

cidisse audit, ipse ad locum accurrit: cadaverique adsistens, diuque corporis robur & formam contemplatus, neque superbam ullam emisit vocem, neque vultu lætitiā (ut consentaneum erat eum, qui tam molestum & gravem hostem interfecisset) præ se tulit: Sed inopinatum viri exitum miratus, anulum ei abstulit, corpus digno habitu ornatum, vestibulque decentibus amictum cremavit, reliquias in urnam argenteam læctas, aurea superaddita corona, ad filium ejus misit. Sed quidam Numidæ cum in ferentes ea incidissent adimere vi conati sunt: illis reluctantes, ac vim vi repellentibus ossa disjecta sunt. Annibal hoc audit, ad eos qui aderant, Nihil, inquit, utique Diis invitis fieri potest: sumto de Numidis supplicio nullam præterea de Marcelli reliquiis colligendis curam habuit: ut qui Dei alicujus numine Marcello hunc exitum vitæ & sepulturæ privationem ita præter omnium opinionem evenisse crederet. Hæc Cornel. Nepos, & Valerius Maximus narrant. Livius & Augustus Cæsar, perlatam ad filium Marcelli urnam, & honorificè sepultas ejus reliquias perhibent. *In Marcello.*

Ἀννίβης ὁ Μάξιμος, δε δὴ τὴν ἐπὶ Πανύβιου λίγυναι, ἐν δὲ πύλῃ ἀνέστη, καὶ ἀνέστη αὐτὸς δεξιᾷ ἀνέστη καὶ ἄλγεα Σικανίων. ἵστα δὲ Ἀλκίον Κάρωνος καὶ Νέπτα καὶ τὸν Ἑλμύδιον τὸν βασιλῆα τοῦ περὶ τοῦτο πάλαι καὶ τῶν τοῦτο Μάξιμου τοῦ οὐκ Ἀννίβης γινώσκον. Annibalem Cornel. Nepos, & Polybius narrat, ne semel quidem vicit: sed invictus hic vir fuisse videtur usque ad Scipionem. Nos autem Livio & Cæsari & Nepoti, & ex Græcis scriptoribus regi Jubbæ credimus aliquotiens Hannibalem à Marcello victum & in fugam versum esse. *In Marcello.*

Cornelius Nepos, qui Divi Augusti principatu obiit, cum scriberet turdos paulo antè captos saginari, addidit ¹ ciconias magis placere quàm grues: cum nunc hæc ales inter primas expetatur, illam verò nemo velit tetigisse. *Plin. lib. x. cap. 33.*

² Præcipuam olim auctoritatem fuisse, lupo & asellis Corn. Nepos

NOTÆ.

¹ Cum scriberet turdos paulo antè captos saginari. Turdus genus est avis simul & piscis. Martialis lib. 13.

Inter aves Turdus, mecum si judice ceteris.

Inter quadrupedes, &c.

² Ciconias magis placeo, quàm Grues, &c. Li forsā dicitur, quod Ciconiarum genus sit pietatis & gratitudinis erga parentes symbolum. Unde Petronius arbiter in Satyrice de Ciconia.

Ciconia etiam grata, peregrina, hospita;

Vicitas cultrix, gracilipes, cristallifera,

Avis exul hiemis, stimulus tepidi temporis;

Nequitia nidum in cacabo fecit meo.

³ Præcipuam olim auctoritatem fuisse.

Lupo & Asellis, &c. [Lupus hic nomen est piscis quem Romani omnibus aliis prætulerunt, quem Catillonem & Liguritorem vocabant; metaphora ducta ab hominibus gulosis & delicatis, quos idèb Catillones vocabant antiqui, quod absumptis cibis ipsos etiam Catillos ingerent. Græcè λυγρός, luporum laudatissimi, qui appellantur lanati à candore molliorque carnis. Unde Martialis lib. 13.

& ¹ Laberius Poëta mimorum tradidere. *lib. IX. cap. 17.*

² Magnitudo loto arbori, quæ piro : quanquam Nepos Cornel. brevem tradat : vinum quoque exprimitur huic simile mulso, quod ultra denos dies negat durare idem Nepos. *lib. XIII. cap. 17.*

³ Scandula contextam fuisse Romam usque ad Bellum Pyrrhianis quadringentis LXX. Cornel. Nepos auctor est *lib. XVI. cap. 10.*

Cornelius Nepos tradit ante Syllæ Victoriam duo tantum triclina Romæ fuisse argentea. *Lib. XXXIII. cap. 11.*

Primus invenit lineas colorare, testa ut ferunt trita, Cleophantus Corinthius. Hunc, aut eodem nomine alium fuisse tradit Cornelius Nepos, secutum in Italiam Demaratum Tarquinii Prisci Romani regis patrem fugientem * à Corinthio injurias Cypseli Tyranni, *lib. XXXV. cap. 3.*

Primum Romæ parietes crustâ marmoris operuisse totius domus suæ in Cælio Monte Cornel. Nepos tradidit ¹ Mamurram Formiis natum, æquitum Romanum præfectum fabrorum C. Cæsar in Gallia : adjecit eum primum totis ædibus nullam, nisi è marmore, columnam habuisse, omnes solidas ⁶ è Carystio aut Lunensi. *lib. XXXVI. cap. 7.*

NOTÆ.

Laneni Eugani lupus excipit ora Timæi.

Æquorei dulces cum sale passus aquas. Astellus similiter, est piscis laudatissimus. Vide Plin. lib. 9.

¹ *Laberius Poëta mimorum, &c.*] Hic Poëta mimographus fuit, vide Macrob. Saturn. lib. 2. & Gellium, & Senecam lib. 7. Declamationum ; & Horatium in Sermonibus, hæc verba sunt, & *Laberi mimos, ut pulchra poemata mirer.*

² *Magnitudo loto arbori, quæ piro.*] Lotus arbor frequens in Africa fuit apud Sythes, unde Lotophagi populi quod ejus arboris fructu credantur victitare, cujus cibis est tam dulcis, ut advenis incurat patris oblivionem : itaque cum Ulyssis socii delati fuissent Africam, & Lotum gustassent, viis inde abduci poruerunt. Hom. 9. Odyss.

³ *Scandula contextam fuisse Romam usque ad bellum Pyrrhi, &c.*] Scandula : quasi, scindula, à scindendo ; quia ejusmodi sunt regulæ ligneæ, non terra, sed bipennis scissæ. Vel scandulæ à scandendo, quia in culminibus tectorum, ad regulas imbricesque sustinendos collocantur, quò scandentes pervenire solent. Inde tectum scandulare dicitur, quod

ex scandulis constat.

⁴ *A Corinthio injurias Cypseli tyranni.*] Tyrannus ille Corinthius Cypselus dictus à Cistula, quam Græci Cypselus vocant, in qua delituit occultatus à matre, cum ad montem quæteretur. Vide Cic. in Tuscul. quest. lib. 5. & lib. de Fato.

⁵ *Mamurram formiis natum.*] Hunc propterea Catullus carpit in Epigrammate in quo scribit eum in ædibus suis habuisse, quidquid habuisset Gallia comata, quia Præfectus fabrorum Cæsaris in Gallia fuit. Vide de eodem Plin. lib. 36. c. 6.

⁶ *E Carystio, aut Lunensi.*] Quia in Carysto insulæ Eubææ civitate, autore Strabone lib. 1. Carystiarum columnarum incisio erat : ibique Apollinis Marmorei templum. Carystii marmoris meminit Plin. lib. 4. c. 12. & lib. 36. c. 6. Item Lucanus lib. 5. de insula Eubææ loquens :

Quæ maris æneas fœces saxosa Carystia.

Sita est ad Pelagus Myrtoium, sub Ocha monte. In hac, si qua solino fides est, olim Titanes regnare. Luna vero Hetruriz oppidum est ad mare firum, sæculisimè candidi marmoris fodinis nobilitatum.

Ædes Martis est in Circo Flaminio ¹ architectata ab Hermodoto Salaminio. *Prislian. lib. VIII.*

² Non amplius ter bibere Augustus solitus, super cœnam, in castris apud Mutinam. *Sueton. August. cap. LXXVII.*

³ In extremâ Britannię parte Memma ⁴ quam Cornel. etiam Annalium scriptor narrat metallis plurimis copiosam, herbis frequentem, & his feraciorem omnibus, quia pecora magis, quam homines alat. Labi verò per eam multa quam maxima rebusque flumina gemmas margaritalque volventia.

Jordanus sive Germanus de rebus Geticis.

EPISTOLA CORNELIÆ MATRIS.

GRACCHORUM.

Dices pulchrum esse inimicos ulcisci. Id neque majus, neque pulchrius cuiquam, ⁵ atque esse mihi videtur; ⁶ sed si liceat Republicam salva ea persequi. Sed quatenus id fieri non potest, multo tempore, multisque partibus inimici nostri non peribunt, atque uti nunc sunt, erunt potius, quam Respub. profligetur atque pereat.

Eadem alio loco.

Verbis conceptis ⁷ dejerare ausim, præterquam qui Tiberium Gracchum necarunt, neminem inimicum tantum molestiæ, tantumque laboris, quantum te, ob has res mihi tradidisse: quem oportebat omnium eorum, quos antehabuerim, liberos, ⁸ partis eorum tolerare: atque curare, ut quam minimum sollicitudinis in senectâ

NOTÆ.

¹ *Architectata ab Hermodoto Salaminio.* Hermodori Architecti celeberrimi meminit Vitruvius lib. 3. c. 1. Architect.

² *Non amplius ter bibere Augustus solitus, &c.* [Sic Suetonius, cujus hæc sunt verba: *non amplius ter bibere cum solitus super cœnam in Castris Mut. Cornelius Nepos tradit.*

³ *In extrema Britannia parte Memma, &c.*] Mona, non Memma hic legi debere videtur, quia invenitur quidem passim in Autoribus Mona insula Angliam inter & Hiberniam sita, quæ hodie etiam *Mona* vocatur ab incolis Britannis, qui linguam avitam retinent; sed nullibi Memma legitur, nisi solum hoc in libro. Hæc insula angusto vado tantum à Britannia continente sejungitur, ut Ptolemæus, Cæsar, & Plinius eam describunt.

⁴ *Quam Cornelius etiam Annalium scriptor, &c.*] Hunc Cornelium Tacitum cum Schotto & Lindembrogio existimo, ut videre est ex ejus Annalibus pluribus in locis, ac præferim ex Agricola vitæ quam ipse scripsit.

⁵ *Atque mihi esse videtur.*] Steph. Pighius esse omittit.

⁶ *Sed si liceat Rep. salva ea persequi.*] Eos persequi, scilicet inimicos, mallem cum eodem Pighio.

⁷ *Dejerare ausim.*] Id est, Deos jurare. Quemadmodum Apuleius dixit, *quam sanctissimè dejerantes.* Quia autem scellene erat, & expressum jurandi genus, ideo dicitur, *conceptis verbis.*

⁸ *Partis eorum tolerare.*] Idem quod *Partes.*

haberem: utique quæcunque ageres, ea velles maximè mihi placere: atque uti nefas haberes rerum majorum adversum meam sententiam quicquam facere; præsertim mihi, cui parva pars vitæ superest. Ne id quidem tam breve spatium potest opitulari, quin & mihi adverteris & Remp. profliges. Denique¹ quæ pausa erit? & quando desinet familia nostra insanire?² & quando modus ei rei haberi poterit? & quando desinemus³ & habentes & præbentes,⁴ molestiis desistere?⁵ & quando perpudescet miscendâ atque perturbandâ Rep.? Sed si omnino id fieri non potest; ubi ego mortua ero, petito Tribunatum; post me facito, quod libebit, cum ego non sentiam. Ubi mortua ero parentabis mihi,⁶ & invocabis Deum parentem.⁷ In eo tempore non pudet te⁸ eorum Deum preces expetere, quos vivos atque præsentis, relictos atque desertos habueris? Ne ille *finat* Jupiter, te ea perseverare: nec tibi tantam dementiam venire in animum; & si perseveras, vereor ne in omnem vitam tantum laboris culpâ tuâ recipias, uti in nullo tempore tutè tibi placere possis.

NOTÆ.

¹ *Qua pausa erit?*] Sic in Plauto legitur; atque adeo corruptè quosdam legere censco, quæ causa erit?

² *Et quando modus ei rei haberi poterit?*] Gebhardus, & Gifanius, *ecquando*, quod idem est ac, *num quando*: vel *an aliquando*.

³ *Et habentes, & præbentes.*] Melius legi existimarem, *ut quidam legunt*, & *absentes & præsentis*.

⁴ *Molestiis desistere.*] Quidam legunt, *desipere*; quod non probor.

⁵ *Et quando perpudescet miscendâ, atque perturbandâ Rep.*] Id dicitur quemadmodum apud Tacitum legitur, *pudet dicto*; & similia.

⁶ *Et invocabis Deum parentem.*] Ruetgerius conjicit legendum esse. *Invocabis Deum parentem Numen.* Quidam scribunt: *Et invocabis Deos manes parentis.* *Eo tempore ne pudeat eorum Deum preces expetere.* Eorum Deum; hoc est, Deorum Manium, juxta Ovidii mentem, qui ait,

Perque tuos Manes qui mihi Numen erunt.

⁷ *In eo tempore non pudet te, &c.*] Nillem cum Pighio legere, *non pudebit.* Vel cum Salmasio, *ne pudeat.*

⁸ *Eorum Deum preces expetere.*] Deum, pro, Deorum. Pro preces sunt qui pace legi velint; quod fateor me minus capere.

FINIS.

PRIVILEGE DU ROY.

LOUIS par la grace de Dieu, Roy de France & de Navarre: A nos amez & feaux Confeillers les Gens tenans nos Cours de Parlement, Maitres des Requêtes ordinaires de notre Hôtel, Grand-Conseil, Prévôt de Paris, Baillifs, Sénéchaux, leurs Lieutenans Civils, & autres nos Justiciers qu'il appartiendra; SALUT. Notre bien amé J^e & A^e JOSEPH BARBOU, Libraire à Paris; Nous ayant fait très-humblement représenter que les Editions des Auteurs cy devant composez pour l'usage de notre très-cher & honoré Seigneur & Ayeul Louis Dauphin de France, étant consommées, & que plusieurs Savans les recherchant avec empressement, il seroit utile d'en donner une nouvelle Edition plus ample & plus correcte que les précédentes. A CES CAUSES, voulant favorablement traiter ledit Barbou, & exciter par son exemple les autres Libraires & Imprimeurs de notre Royaume, à entreprendre des Ouvrages considérables, dont la lecture puisse contribuer à l'avancement des Sciences & au progrès des belles Lettres, & soutenir de plus en plus la Librairie & Imprimerie; Nous avons permis & permettons par ces Présentes audit Barbou d'imprimer ou faire imprimer les Livres qui ont pour titre, *Autores, Oratores, Historici, Philosophi & Poeta ad usum Serenissimi Delphini cum Indicibus & Tabulis, Interpretatione, Commentariis & Notis*; qui ont paru avec des Lettres de Privilege de notre très-honoré Seigneur & Bisayeul le feu Roy de glorieuse mémoire, & de les donner au public en tels volumes, forme, marge, caractères, & autant de fois que bon lui semblera, conjointement ou séparément, & de les vendre, faire vendre & débiter par tout notre Royaume, pendant le tems de vingt années consécutives, à compter du jour de la date desdites Présentes; Faisons défenses à toutes sortes de personnes de quelque qualité & condition quelles soient, d'en introduire d'impression étrangère dans aucun lieu de notre obéissance; comme aussi à tous Libraires, Imprimeurs & autres, d'imprimer, faire imprimer, vendre, faire vendre, débiter ni contrefaire lesdits Livres en tout ni en partie, ni d'en faire aucuns extraits sous quelque prétexte que ce soit, d'augmentation, correction, changement de titre ou autrement, sans la permission expresse & par écrit dudit Expositant, ou de ceux qui auront droit de lui; à peine de confiscation des Exemplaires contrefaits, de dix mille livres d'amende contre chacun des Contrevenans, dont un tiers à Nous, un tiers à l'Hôtel-Dieu de Paris, l'autre tiers audit Expositant; à condition néanmoins que ces Présentes ne pourront nuire ni préjudicier aux Privileges ou permissions que Nous avons cy-devant pu accorder pour l'impression de quelques-uns desdits Auteurs, qui seront exécutées selon leur forme & teneur, & auxquels Nous n'entendons déroger en aucune façon; Et sans aussi que ces Présentes puissent nuire ni préjudicier aux Privileges ou Permissions que Nous avons accordés ou accorderons cy-après pour l'impression du Texte desdits Auteurs, des Notes ou Commentaires, ou Traductions qui ont été ou pourront être faites cy après, autres que ceux desdits Auteurs *ad usum Serenissimi Delphini*; & en outre à condition que les augmentations qui ledit Expositant fera faire audits Auteurs, seront examinées par le Censeur qui sera pour ce commis, A la charge aussi que ces Présentes seront enregistrées tout au long sur le Registre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, & ce dans trois mois de la date d'icelles; que ledit Expositant fera tenu de donner au public chaque année un huitième desd. Auteurs, & d'en achever l'impression entière dans l'espace de huit années à peine de nullité des Présentes, laquelle peine ne pourra être réputée comminatoire; que l'impression desdits Auteurs sera faite dans notre Royaume & non ailleurs, en bon papier & en beaux caractères, conformément aux Reglemens de la Librairie; & qu'avant que de les exposer en vente, les Manuscrits ou Imprimés qui auront servi de copie à l'impression desdits Auteurs, seront remis dans le même état où les Approbations y auront été données & mains de notre très-cher & feal Chevalier Garde des Sceaux de France le Sr. Fleureau Darnemouville; & qu'il en sera ensuite remis deux Exemplaires de chacun dans notre Bibliothèque Publique, un dans celle de notre Château du Louvre, & un dans celle de notre très-cher & feal Chevalier Garde des Sceaux de France le Sr. Fleureau Darnemouville, le tout à peine de nullité des Présentes: Du contenu desquelles vous mandons & enjoignons de faire jouir ledit Expositant ou ses ayans cause, pleinement & paisiblement, sans souffrir qu'il leur soit fait aucun trouble ou empêchemens. Voulons que la copie desd. Présentes qui sera imprimée tout au long au commencement ou à la fin desdits Livres, soit tenue pour dûement signifiée; & qu'aux copies collationnées par l'un de nos amez & feaux Confeillers & Secretaires, soy fait ajoutée comme à l'Original: Commandons au premier notre Huissier ou Sergent, de faire pour l'exécution d'icelles tous Actes requis & nécessaires, sans demander autre permission, & nonobstant Clameur de Haro, Charte Normande, & Lettres à ce contraires; Car tel est notre plaisir. Donné à Paris le quinziesme jour du mois d'Octobre l'an de grace mil sept cent vingt-deux, & de notre Regne le huitiesme. Par le Roy en son Conseil, DE LAVIGNE.

Regist. sur le Registre V. de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, Page 335, N. 351. conformément aux Reglemens & notamment à l'Arrêt du Conseil du 13. Août 1704. A Paris le 20. Octobre 1722.
R. A. L. L. A. R. D., Syndic.

INDEX VOCABULORUM OMNIUM QUÆ IN VITA EXCELLENTIUM IMPERATORUM A CORNELIO NEPOTE CONSCRIPTA CONTINENTUR.

INDEX

VOCABULORUM OMNIUM

QUÆ IN VITA EXCELLENTIUM

IMPERATORUM A CORNELIO NEPOTE

CONSCRIPTA CONTINENTUR.

Prior numerus paginam, alter verò, vel alii ad proximam usque lineolam, pagina lineam, vel lineas significant.

A.							
	4: 6, 16:	103: 17: 61:	104: 11: 17:	100: 116:	101: 111: 104:	abcesserunt, 79: 12.	
	5: 15 6:	105: 4 106: 8 107:		11 105: 8, 11 107:		abcessissens, 161: 19.	
	1, 8 7:	11 108: 6 111: 1		19 109: 7 112: 8		absens, 16: 4 117: 147	
	4 9: 8, 9:	112: 12 113: 11 114:		114: 4 116: 16 117:		24 70: 15 71: 6	
	16 11: 10:	1, 2 115: 2, 14 116:		2 119: 4, 5, 12		118: 12 121: 11	
		2, 4, 17 119: 1, 11		120: 8 126: 26 127:		115: 9 119: 4 147: 2	
		124: 11 125: 24 126:		6, 21 128: 21, 28		15:	
		9, 44 127: 17 128:		131: 4 132: 11 133:		absente, 61: 6 97: 15.	
		20, 22 130: 13 132:		7 134: 24 137: 21		absentem, 16: 2 131: 10.	
		11 133: 8 135: 11		138: 12 142: 22 144:		12 142: 15.	
	30 11: 24 14: 11	136: 11 138: 11, 14,		28 146: 10 147: 5,		absentes, 96: 9 142: 2	
	17: 16 19: 7 20: 8	16: 21 139: 19 140:		13.		17.	
	32: 15 25: 18 30:	2, 23 142: 2, 14 143:		abalienaret, 86: 17.		absenti, 16: 16.	
	5, 14, 21 32: 11, 4, 7.	8, 24 144: 26 146:		abalienatum, 4: 15: 10.		absentiam, 87: 24.	
	15 33: 11, 19, 22	2, 3, 14 147: 15		abalienata, 116: 7.		absolutus, 9: 17 101: 4	
	24: 6 161: 22, 24 17:	148: 19.		abduci, 17: 22.		17: 19.	
	1 18: 9 191: 11 40:	ab, 2: 10 51: 15 7: 2		abduci, 47: 11.		absolvitur, 22: 18.	
	15 41: 2, 5, 9, 17 43:	9: 7 10: 12 12: 15		aberrant, 94: 1.		absolventia, 75: 1.	
	2 44: 8 45: 3, 9, 12,	11: 19 15: 11 16:		aberrant, 51: 21 59: 22,		absolventia, 19: 5 10: 2	
	17 46: 22, 24 48: 18,	12 19: 10 21: 3, 14		22 66: 20.		11.	
	10, 20 49: 19, 12 50:	24: 18 29: 11 32: 4		abesse, 66: 127 72: 5.		absolventia, 75: 21 90: 7	
	12, 43 51: 1, 9 52:	34: 9, 11, 22, 23 38:		26 71: 18 88: 7 5		5.	
	32 51: 21, 26, 29	8 40: 14 41: 6		147: 5.		absolvisset, 148: 26.	
	55: 11 56: 8 59: 7.	42: 13 45: 3 49: 11		abest, 7: 12 124: 11.		absolvisset, 66: 21.	
	33 61: 1, 10 62: 11	51: 12 53: 4, 23 54:		adhorrete, 6: 8.		absolventum, 137: 24.	
	65: 10, 11 66: 7, 19,	15, 22 56: 17, 12		adhorretent, 143: 24.		abundans, 99: 7.	
	20 67: 1, 5, 22 69:	58: 15, 11 59: 1, 12		abjectis, 60: 15.		abundans, 96: 75.	
	6 71: 20 72: 5, 10,	65: 19, 21 66: 20		abjecto, 139: 1.		acc: 6: 11 7: 1 9: 4	
	20 67: 1, 5, 22 69:	67: 18 68: 9, 20, 17		abjicit, 126: 25.		12: 1 11: 22 14: 1	
	6 71: 20 72: 5, 10,	71: 5 72: 6, 17 73:		abiti, 41: 5.		10 15: 11 22: 14	
	12, 13 71: 2, 5, 8	20 79: 1 81: 4, 18		abjectos, 61: 21.		19 3, 7 11: 16 19: 2	
	75: 1, 17 76: 2 77:	82: 7, 19 83: 4 88:		abripiebat, 66: 19.		19 46: 16 53: 10,	
	39 78: 21 79: 1, 10,	9, 20 89: 23 95: 5		abrogarent, 16: 17.		21 69: 2 71: 21	
	20 82: 14 84: 1, 9,	21, 27 97: 15		abrogatum, 74: 4.		73: 1 79: 9 94: 13	
	12 85: 1, 4 86: 10					96: 6 99: 7 101: 2	
	88: 5, 11 89: 1, 20,						
	11 90: 6 91: 9, 16,						
	7, 11 101: 19, 10, 11,						

- 59:29 | 100:7 | 109:2
 11 | 110:22 | 121:25
 121:12 | 126:25 | 128:27
 27 | 30 | 134:12 | 138:17
 138:17 | 140:20 | 141:9
 141:9 | 145:1. *quidam*, 121:7
 140:3 | 157:1. *relat.*
ad aliter, 91:15. 25. *ms.*
 125:15.
- Accanani, 101:13.
 accellere, 96:14.
 accellerent, 6:4.
 accedat, 27:17.
 acceleraret, 148:24.
 accepterat, 9:15 | 46:24 |
 88:9 | 136:11 | 141:13
 13, 16 | 144:2. *dur.*
 acceptis, 134:24.
 accepisse, 79:17.
 accepissim, *appropinquasse*,
 119:12.
 accepisset, 23:14 | 61:11
 61:12.
 accepit, 52:13 | 61:12 |
 70:11 | 34 | 91:5 | 117:3
 3 | 136:16 | 137:9.
 accepta, 115:14.
 acceptam, 61:11 | 133:2.
 acceptum, 98:12. *probatum*,
 125:17.
 acceptum, 44:10.
 acceptum, 109:17.
 acceptum, 74:24.
 acceptum, 7:11 | 110:12.
 acceptum, 141:25.
 acceptum, 148:10.
 acceptum, 4:12.
 acceptis, 9:15 | 12:17 |
 14:12 | 44:11 | 45:19 |
 82:17 | 91:1 | 125:16
 16 | 137:6.
 acceptum, 7:11.
 acceptum, 70:8.
 acceptum, 148:19.
 acceptum, 64:13 | 145:6.
 acceptum, 35:12.
 acceptum, 67:16 | 126:16.
 acceptum, 3:8 | 32:14 | 36:12
 12 | 46:24 | 61:7 | 66:23
 23 | 34:10 | 48:10 |
 101:12 | 128:15 | 27:147:12.
 accipere, 75:10 | 17:101:8.
 accipere, 74:19 | 134:2.
 acciperetur, 108:13.
 accipiebat, 35:22.
 accedidit, 66:6.
 accerere, 148:9.
 accubant, 83:1.
 accubisset, 90:13, 15.
 accurat, 30:16 | 147:16.
36.
 accuratissime, 30:21.
 accuratius, 38:14.
 accurabat, 78:14.
 accuratius, *adp.*, 43:16.
 accuratius, 63:17.
 accuratius, 30:21.
 accuratius, 16:2 | 30:3.
 accuratius, 13:3 | 42:12.
 accuratius, 30:26.
 accuratius, 9:12 | 12:17 |
 30:3. accuratius est,
 9:20. accuratius esset,
 105:11.
 accuratius, 137:7.
 Accen, *n. p. miss.*, 67:7.
 acet, 63:16.
 acerbis, 27:25.
 acerbis, 97:13.
 acerbis, 52:12.
 acerbis, 26:10 | 35:12.
 acerbis, 124:17.
 acerbis, 14:9.
 acerbis, 95:17.
 acerbis, 100:24.
 Acheronte, *morte*, 54:22.
 acie, 8:1 | 78:24 | 79:9
 9 | 96:12 | 98:11 | 124:4
 4, 15 | 127:21.
 aciem, 8:1 | 95:14.
 acieque, 7:19.
 Accum, 67:21.
 acquiescere, 71:21.
 acquiescit, *obis*, 129:13.
 accius, 95:14 | 128:17.
nam. pm., 141:20.
 acta, *moris*, 90:13.
 acta, 116:6.
 actorem, 135:11.
 actum, 19:12.
 actus, *adp.*, 68:26.
 actus, 53:10.
 ad, 2:6 | 3:2 | 6:10.
 20, 21 | 7:1 | 8:26 | 9:25
 11 | 9:12 | 11:9 | 12:20.
 25, 27 | 32:15 | 8:16
 16 | 3:7 | 17:7 | 15:19
 19 | 12:5 | 20:8 | 11:13
 13 | 22:13 | 14, 16, 18.
 19, 28 | 23:14 | 18:24
 14 | 14 | 18 | 25 |
 16 | 26:11 | 15 | 29 |
 14 | 30:8 | 14 | 31:5 |
 32:12 | 33:3 | 5 |
 14 | 15 | 14 | 15 | 35 |
 6 | 10 | 37:1 | 26 | 38 |
 2, 9, 10, 18, 19 | 39:9
 11 | 40:5 | 45:15
 19 | 20 | 42:9 | 45:13
 44:13 | 45:15 | 17, 18
 18 | 46:6 | 9 | 47:8 |
 82 | 48:9 | 49:16 | 50:13
- 30 | 51:15 | 52:1, 83
 53:9, 10, 17, 19, 24
 54:2, 5 | 55:13 | 57:6
 61:3 | 12, 23, 29 |
 64:7 | 65:15 | 66:16
 10, 11, 19 | 67:2, 4, 5
 5, 7, 13, 18, 21 | 68:12
 1, 2, 6, 8, 16, 20,
 25 | 69:12 | 70:9, 12,
 29 | 71:2, 18, 24 | 72:2
 2 | 73:2, 11, 14, 15,
 26 | 74:2, 11, 14, 20,
 21 | 75:4, 16 | 77:3 |
 78:11 | 81:16 | 82:15
 83:15 | 86:11 | 88:25
 89:1, 7, 10 | 90:18
 92:10 | 93:3 | 94:16
 16, 17 | 96:2, 8, 14 |
 97:7 | 98:1, 9, 22,
 23 | 99:1 | 100:15,
 23, 25 | 100:6, 11,
 26 | 101:15 | 17, 20,
 25 | 102:13 | 104:13
 4, 21, 23 | 105:17 |
 106:2, 3 | 108:1, 14 |
 109:13 | 116:3 | 119:1
 1, 6, 16, 23 | 120:18
 125:12 | 126:1, 6 | 127:24
 24, 29, 28 | 128:12 |
 129:9 | 132:10, 25 |
 133:6 | 136:7 | 137:5
 5 | 138:8 | 139:16
 140:8, 19, 28 | 145:1
 146:17 | 146:5 | 5,
 10 | 148:10, 15, 25 |
 149:1. *prope*, 119:14.
apud, 125:21 | 126:16
 16 | 127:12 | 137:20.
pro, 127:10. *apud*,
 57:7 | 116:14. *apud*,
 140:14 | 146:2 |
 147:24.
- adamavit, 49:7.
 adhibebant, 81:2.
 adit, 135:22.
 addidit, 132:8.
 adhibuit, 47:13.
 adhibebant, 51:6.
 adhibebat, 74:19.
 adducere, 119:13.
 adducere, 97:18.
 adducti, 101:20.
 adducti, 49:11.
 adducuntur, 68:17.
 addunt, 111:10.
 adduxit, 56:6 | 119:14.
 adempta, 75:16.
 adeo, 61:8 | 13:15 | 17:22
 19 | 4:6 | 37:27 | 39:20
 49 | 7 | 51:10 | 74:12
 4, 12 | 100:21 | 101:10
 102:3 | 116:11 |
 122:1 | 146:14 | 145:19.
 adeoque, 8:10.
 adeo, 10:11 | 54:8 |
 147:16.
- adepti, 58:17 | 59:17.
 adeptus, 17:17 | 71:10.
 adeptus est, 56:11.
 adeptus, 22:23.
 adeptus, 47:15.
 adeptus, 90:29.
 adeptus, 42:14.
 adeptus, 44:9.
 adeptus, 83:14 | 116:11.
 adeptus, 99:13.
 adeptus, 23:22.
 adeptus, 75:23.
 adeptus, 99:20.
 adeptus, 15:13.
 adeptus, *adistat*, 32:15.
 adeptus, 148:18.
 adeptus, 77:19.
 adeptus, 8:12.
 adeptus, 62:4.
 adeptus, 101:19.
 adeptus, 15:9 | 110:6.
 Adinatus, *n. p. hominis*,
 36:7.
 adinatus, 97:11.
 adit, 14:27 | 64:13.
 adit, 53:10.
 aditum, *subl.*, 122:24.
 aditum, *subl.*, 101:6.
 adinquebat, 127:5.
 adinque, 138:4.
 adinque, 52:12.
 adinque, 89:23.
 adinque, 35:6.
 adinque, 94:5.
 adinque, 80:17.
 adinque, 62:12. *adidit*,
 119:18.
 adinque, 108:10.
 adinque, 59:13.
 adinque, 46:12.
 adinque, *supinum*, 59:12,
 9 | 109:4.
 adinque, 4:12.
 adinque, 104:11.
 adinque, 21:9.
 adinque, 18:7.
 adinque, 100:16.
 adinque, 8:25.
 adinque, 139:18.
 Adinque, *n. p. hominis*,
 16:7.
 adinque, 48:17.
 adinque, 132:5.
 adinque, 75:29.
 adinque, 33:15.
 adinque, 48:18.
 adinque, 98:8.
 adinque, 44:13.
 adinque, 58:14 | 96:11.
 adinque, 51:20 | 89:22.
 admirabatur, 1:9.

admiranda, 133: 2.	admirandum, 74: 6.	admirans, 17: 20.	admirantur, 40: 7 301: 18.	admirati, 77: 4 90: 11.	admirati, 48: 21.	admiratorem, 57: 1.	admiratus est, 49: 7.	admiratur, 31: 13.	admiratus, 144: 14.	admisit, 103: 1.	admisit, 77: 5.	admisit, 28: 18.	admisit, 66: 8 101: 27.	admisit, 45: 20 93: 6.	admodum, 25: 1 111: 5 114: 8.	admonere, 24: 8.	admonerent, 103: 9.	admonitu, 147: 14.	adulescens, 67: 10 73: 7 116: 14 138: 9 144: 22.	adulescentem, 134: 16.	adulescentes, 54: 3.	adulescenti, 40: 54 141: 20 144: 23.	adulescentia, 12: 4 132: 10, 18.	adulescentia, 10: 10 25: 1.	adulescentis, 135: 18.	adulescentis, 26.	adulescentuli, 82: 1 89: 6.	adulescentuli, 2: 5.	adulescentulo, 99: 24 100: 21.	adulescentulos, 89: 12.	adulescentulum, 75: 4.	adulescentulus, 23: 13 63: 28 114: 9 130: 1 134: 8.	adopravit, 136: 15.	adoniti, 87: 19 100: 4.	adorantur, 68: 19 128: 3.	adorta, 54: 10.	adoriti, 42: 3.	adorus, 46: 18.	adorus est, 29: 16.	Adrumetum, n. p. 124: 13.	Adrumeti, 124: 16.	adicia, 135: 8.	adictum, <i>adivictum</i> , 135: 21.	adimulata, 99: 28.	adivictus, 35: 11.	adivictus, 95: 3.	adivictus, 9: 10.	adivictus, 7: 15 21: 23 26: 15 63: 6 69: 7 90: 18 99: 8, 29 100: 3 107: 6.	adivictum, 114: 10 140: 8.	adivictus, 66: 28 75: 6.	adivictus, 46: 26 81: 18.	adivictum, 107: 9.	adivictus, 81: 1 105: 5.	adivictus, 52: 2 68: 13 78: 18 108: 6.	adivictus, 94: 21 99: 1 115: 14 139: 11.	adivictus, 52: 25.	adivictorum, 5: 2 12: 24 21: 5 51: 23 68: 5 70: 25 78: 1 82: 5 87: 17 88: 19, 21 99: 3, 25 126: 14 127: 24.	adivictus, 33: 9 53: 14, 17 70: 7 88: 23 99: 8 100: 3 128: 6, 14.	adivictus, 75: 29.	adivictus, 63: 17 69: 8.	adivictus, 35: 12.	adivictus, 102: 15.	adivictus, 17: 12 67: 16.	adivictus, 67: 17.	adivictum, 71: 26 135: 24.	adivictum, <i>adivict</i> , 4: 6.	adivictum, <i>prop.</i> , 12: 16 59: 31 97: 25.	adivictus, <i>prop.</i> , 7: 13 17: 20 20: 12 33: 15 45: 4 52: 26 61: 7 64: 2 65: 2 67: 29 69: 18 70: 13 71: 14 78: 1 88: 27 95: 1, 9 98: 20 104: 12 105: 18 131: 9 137: 8 141: 6 144: 5, 7 146: 12 147: 4 148: 21.	adivictus, 81: 8 88: 10 113: 14, 19.	adivictus, 139: 5.	adivictus, 76: 10.	adivictus, 35: 23.	adivictus, 24: 9.	adivictus, <i>templum</i> , 53: 22.	adivictus, <i>templum</i> , 147: 13.	adivictus, 20: 13.	adivictus, 14: 13.	adivictus, 128: 35.	adivictus, 11: 14.	adivictus, 141: 20.	adivictus, 39: 10 128: 26, 30.	adivictus, 142: 23.	adivictus, 131: 5.	adivictus, 34: 11, 14.	adivictus, 2: 14, 16 51: 10.	Agates, n. p. 115: 2.	ager, 9: 14 50: 1.	Agis, <i>urbs</i> , 112: 12.	Agos, <i>fluv.</i> , 28: 8 16: 24 44: 7.	Agypsi, 59: 19.	Agypsi, 22: 62.	Agypsi, 59: 7, 12.	Agypsi, 56: 12.	Agypsi, 59: 5.	Agypsi, 66: 11.	Agypsi, 59: 11 67: 15 91: 9.	Agypsi, 66: 14 90: 12 91: 11 95: 1.	Amilio, n. p. 129: 4.	Amilium, 146: 5.	Amilius, 123: 7.	Amilius, 76: 11.	Amilius, 136: 24 147: 20.	Aneas, 126: 23.	Aneas, 35: 20 55: 35 84: 12.	Aelide, <i>regio</i> , 5: 8.	Aelide, 140: 12 145: 12.	Aelide, 134: 4.	Aelide, 138: 9.	Aelide, <i>coetaneis</i> , 73: 8 144: 23.	Aelide, 19: 1 142: 5.	Aelide, 134: 23.	Aelide, 36: 2 96: 26 122: 2.	Aelide, <i>prop.</i> , 22: 22.	Aelide, 14: 8.	Aelide, 4: 13 20: 6.	Aelide, 43: 8.	Aelide, 20: 5.	Aelide, 52: 28 53: 3 134: 5.	Aelide, 8: 5 15: 12 42: 6.	Aelide, 20: 41 125: 18.	Aelide, 20: 17 138: 11.	Aelide, 141: 16.	Aelide, <i>prop.</i> , 135: 1.	Aelide, 46: 11.	Aelide, 131: 7.	Aelide, 9: 18 131: 1.	Aelide, 25: 2.	Aelide, 63: 19.	Aelide, 64: 4 94: 4 133: 12.	Aelide, 5: 6 17: 6 109: 25 119: 20.	Aelide, 105: 14 132: 10 140: 15 142: 11 144: 25 146: 3.	Aelide, 144: 25.	Aelide, 31: 5 39: 14 55: 5 105: 16 137: 12.	Aelide, 47: 6.	Aelide, 31: 10.	Aelide, 146: 4.	Aelide, 131: 12.	Aelide, <i>peremptus</i> , 119: 11.	Aelide, 144: 21.	Aelide, 5: 14.	Aelide, 134: 18.	Aelide, 87: 4.	Aelide, 88: 15.	Aelide, <i>affligit</i> , 122: 1.	Aelide, 107: 14.	Aelide, 22: 7.	Aelide, 48: 12 134: 9 136: 21 141: 22 146: 18.	Aelide, 131: 7.	Aelide, 44: 11 141: 10.	Aelide, 143: 11.	Aelide, 144: 8.	Aelide, 93: 12 135: 8.	Aelide, 131: 6.	Aelide, 114: 7 116: 9 124: 19.	Aelide, 116: 8.	Aelide, 29: 13 109: 1 115: 20 117: 6 120: 5 125: 16.	Aelide, 142: 14.	Aelide, 131: 3.	Aelide, 131: 3.	Aelide, 29: 17.	Aelide, 44: 8 88: 20 107: 11 142: 2.	Aelide, 59: 21.	Aelide, 79: 10.	Aelide, 76: 7.	Aelide, 105: 1. <i>moribus</i> , 66: 3.	Agellus, 104: 2.	Agellus, 145: 17.	Agellus, 49: 17.	Agellus, 126: 2.	Agellus, 83: 14.	Agellus, 87: 4 110: 7, 15 146: 15 <i>du</i> .	Agellus, 125: 4.	Agellus, <i>peremptus</i> , 43: 14 53: 21.	Agellus, 146: 6 147: 16.	Agellus, 65: 17 62: 19.	Agellus, 85: 12.	Agellus, 58: 5 59: 9 61: 9 25: 14 88: 11.	Agellus, 45: 12, 7, 8 91: 2.	Agellus, 58: 8 59: 9, 10 161: 14, 24 171: 30 27 89: 8, 18 111: 6.	X ij
--------------------	--------------------	-------------------	------------------------------	---------------------------	-------------------	---------------------	-----------------------	--------------------	---------------------	------------------	-----------------	------------------	---------------------------	--------------------------	-----------------------------------	------------------	---------------------	--------------------	--	------------------------	----------------------	--	------------------------------------	-------------------------------	------------------------	-------------------	-------------------------------	----------------------	----------------------------------	-------------------------	------------------------	---	---------------------	---------------------------	-----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	---------------------	---------------------------	--------------------	-----------------	--------------------------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------	--	------------------------------	----------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	--	--	--------------------	---	---	--------------------	----------------------------	--------------------	---------------------	-----------------------------	--------------------	------------------------------	-----------------------------------	---	---	--	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	--------------------	--------------------	---------------------	--------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------	--------------------	------------------------	--------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------------	--	-----------------	-----------------	--------------------	-----------------	----------------	-----------------	----------------------------------	---	-----------------------	------------------	------------------	------------------	-----------------------------	-----------------	----------------------------------	------------------------------	----------------------------	-----------------	-----------------	---	-------------------------	------------------	----------------------------------	--------------------------------	----------------	------------------------	----------------	----------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------------------	---------------------------	------------------	--------------------------------	-----------------	-----------------	-------------------------	----------------	-----------------	----------------------------------	---	---	------------------	---	----------------	-----------------	-----------------	------------------	-------------------------------------	------------------	----------------	------------------	----------------	-----------------	-----------------------------------	------------------	----------------	--	-----------------	---------------------------	------------------	-----------------	--------------------------	-----------------	------------------------------------	-----------------	--	------------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	-----------------	-----------------	----------------	---	------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	---	------------------	--	----------------------------	---------------------------	------------------	---	--------------------------------	---	------

- aggrederentis, 33: 10.
 aggrederetur, 13: 12 | 66:
 15.
 aggredi, 38: 21 | 70: 29.
 agi, 13: 21 | 17: 13 |
 33: 7 | 118: 10 | 144:
 17.
 Agis, *n. p.*, 33: 12.
 agnandi, 96: 19.
 agnatus, *vulgaris*, 115:
 7.
 agitati, 54: 1.
 agmen, 70: 24.
 Agnoide, 103: 11.
 agnorat, 83: 13.
 agnoscere, 65: 5.
 agresti, 65: 127 | 82: 30.
 agri, 43: 6.
 Agricola, 112: 14.
 Agrippa, 141: 20 | 148:
 22.
 Agrippa, 147: 1.
 Agrippino, 148: 10.
 agro, 12: 16 | 61: 11 |
 84: 13 | 123: 4.
 agros, 23: 8 | 26: 14.
 aicbat, 131: 5.
 ait, 11: 6 | 17: 7 | 18:
 8 | 33: 10 | 65: 11 |
 71: 23 | 99: 19 | 101:
 5.
 alacrior, 31: 16.
 alax, *carum*, 93: 11 | 101:
 14.
 Alcibiade, 37: 10 | 41:
 2.
 Alcibiadem, 32: 21 | 38:
 11, 16, 18.
 Alcibiades, 34: 20 | 35:
 3 | 37: 13, 18, 20 | 38:
 1, 20 | 39: 12.
 Alcibiadi, 34: 8, 12 | 16:
 4.
 Alcinouem, *n. p.*, 77: 1.
 alere, 143: 17.
 aleretur, 20: 21.
 aler, 104: 3.
 Alexander, 93: 14 | 94:
 3 | 112: 10.
 Alexandri, 94: 10, 16 |
 97: 8, 11, 17, 25 |
 98: 4, 7, 15 | 101:
 34 | 102: 7 | 113: 1
 7.
 Alexandria, 114: 2.
 Alexandro, 84: 1 | 93:
 12 | 96: 4.
 Alexandrum, 84: 3, 8 |
 93: 9 | 101: 33 | 102:
 4.
 alii, *verbum*, 104: 4.
 alia, 9: 21 | 48: 8 | 72:
 11 | 119: 4.
 alia, 115: 2, 8 | 146:
 20 | 148: 1.
 alias, 37: 8.
 alia, 97: 8 | 128: 13.
 alibi, 33: 12.
 alienam, 39: 20.
 alienarum, 114: 2 | 118:
 11.
 alienatas, 26: 13.
 alienati, 34: 9.
 aliena, 92: 4.
 alienigena, 98: 2.
 alienissimo, 13: 14.
 alieno, 80: 2 | 128: 84.
 alienos, 92: 2.
 alienum, 8: 13.
 alienum, *debetum*, 135:
 1.
 alii, 51: 8 | 52: 12 | 78:
 5 | 98: 3 | 103: 16 |
 126: 7 | 134: 14, 15 |
 140: 5.
 alius, 37: 3 | 146: 1.
 alio, 141: 14.
 alios, 74: 14 | 75: 12 |
 81: 10 | 115: 16.
 aliqui, 50: 6 | 97: 6, 11 |
 143: 22.
 aliquam, 30: 15 | 139:
 12 | 146: 6 | 147:
 12.
 aliquoadiu, 47: 10 | 50:
 3 | 71: 17.
 aliquando, 141: 11 | 92:
 8 | 101: 23.
 aliquanto, 19: 15.
 aliquanto, 50: 12.
 aliquotum, 79: 14.
 aliquem, 27: 18.
 aliquid, 23: 13 | 99: 1 |
 127: 26 | 147: 10.
 aliquis, 74: 16 | 75: 16.
 aliquod, 134: 18.
 aliquot, 711: 13 | 88: 9 |
 95: 23 | 122: 8 | 123:
 2 | 129: 9 | 135: 10.
 aliquotiens, 104: 14.
 alter, 2: 14 | 15: 18 | 32:
 7 | 113: 15.
 alius, 20: 3 | 21: 13 | 28:
 17 | 86: 14 | 87: 9 |
 92: 6 | 110: 7 | 127:
 8 | 140: 29.
 alium, 16: 17.
 alius, 35: 26 | 142: 20.
 alia, 82: 18 | 91: 3 |
 99: 15.
 allatam, 54: 17.
 allatum, 101: 18.
 Alpes, *n. p.*, 120: 2.
 alpicos, 120: 11.
 alter, 78: 1 | 112: 11.
 altera, 142: 2 | 83: 17 |
 83: 18 | 105: 1.
 alteram, 48: 6.
 alteri, 98: 10.
 alterius, 81: 9 | 85: 8.
 altero, 90: 9.
 altero tanto, 99: 6.
 alterum, 10: 19 | 30: 18 |
 83: 14 | 95: 23.
 alterum, *secundum*, 120:
 5.
 alteruter, 50: 27.
 alterutrum, 134: 13.
 altitudine, 81: 3.
 altitudo, 142: 12.
 alius, 59: 19 | 96: 22.
 amabat, 133: 11.
 amare, 143: 14.
 amarcos, 144: 12.
 amari, 54: 10.
 amator, 145: 18.
 amatores, 2: 3.
 amatus est, 122: 4.
 amavit, 121: 8.
 ambitione, *appetitu*, 49:
 6.
 ambitus, 137: 4.
 amice, 119: 19.
 amici, 29: 7 | 34: 8 | 61:
 39 | 74: 16 | 91: 12 |
 94: 11 | 119: 11 | 144:
 12.
 amicior, 61: 13.
 amiciores, 86: 19.
 amicus, 51: 11 | 61: 15 |
 112: 12 | 118: 12 | 74: 15 |
 81: 9 | 101: 23 | 113:
 7 | 136: 4 | 137: 19 |
 138: 13 | 140: 17.
 amicus, 127: 7 | 139:
 15.
 amicitia, 50: 4 | 113: 13 |
 140: 15.
 amicitia, 37: 28 | 43: 3 |
 71: 22 | 96: 4 | 119:
 15 | 136: 20.
 amicitia, 93: 8 | 104:
 10.
 amicitiam, 17: 16 | 34:
 4, 16 | 35: 6 | 36: 22 |
 67: 26 | 70: 10, 35 |
 71: 6 | 76: 17 | 93: 11,
 10 | 101: 2.
 amico, 65: 16.
 amicorum, 13: 1 | 70: 17 |
 74: 7, 13, 17 | 101:
 14 | 142: 3.
 amicos, 142: 18.
 amiculo, 65: 27.
 amiculum, 27: 19.
 amicum, 17: 17 | 38: 4 |
 50: 8 | 94: 19 | 137:
 27.
 amicus, 14: 21 | 67: 14 |
 101: 29.
 amiferat, 35: 2.
 amiffa, 142: 9.
 amiffent, 114: 14.
 amiffet, 112: 6.
 amiffi, 109: 16.
 amiffa, 65: 4.
 amiffis, 42: 4 | 63: 13 |
 96: 16.
 amiffum, 35: 33.
 amiffum, 79: 17.
 amiffa, 65: 17.
 amiffere, 100: 14.
 amiffet, 50: 2.
 amiffi, 135: 8.
 amiffus, 142: 23.
 amor, 43: 1.
 amore, 13: 13 | 25: 7 |
 32: 9 | 40: 13 | 101:
 14.
 amorem, 109: 18.
 amoveri, 101: 28.
 Amphipolium, *n. p.*, 26:
 3.
 amphoras, 126: 20.
 amplexi, 94: 9.
 amplexum, 114:
 amplexum, 112: 3.
 amplexum, 131: 8.
 amplexum, 140: 9.
 amplexus, 19: 18 | 43: 11 |
 70: 3 | 90: 14 | 119:
 9 | 143: 16 | 146: 11.
 amplexus, 43: 5 | 82: 3 |
 101: 29 | 116: 5.
 amplo, 96: 5.
 Anyota, *n. p.*, 57: 6.
 Anyntix, 57: 4 | 93: 1 |
 112: 10.
 an, 7: 9 | 40: 10 | 45:
 21 | 47: 14 | 145: 16.
 antrum, 107: 2. *vel*,
 116: 23 | 144: 12.
 anagallis, 142: 3.
 anagallis, 148: 20.
 anachoris, 17: 12.
 ancipiti, 12: 15.
 ancipitibus, 69: 8.
 Andocides, *n. p.*, 32: 16
 6.
 anfractum, 99: 6 | 100:
 5.
 angustias, 12: 13.
 angustias, 70: 7 | 77: 17 |
 116: 6 | 123: 4.
 angusto, 13: 15.
 Anicia, *n. p.*, 194: 10.
 anima, 95: 23.
 animam, 24: 16. *ani-*
nam, vifam, 79: 17 |
 118: 10.
 animadverta, 63: 23.
 animadvertum, 89: 9.
 animadvertat, 37: 9 |
 72: 7.
 animadvertere, 76: 18.
 animadvertent, 7: 19.
 animadvertenti, 19: 9 |
 77: 3 | 79: 16 | 88:
 18.
 animadvertisse, 71: 24 |
 89: 12.
 animadvertisset, 16: 16.
 animadvertis, 70: 15, 28 |
 84: 8 | 132: 8.

- anipitras, 261. 11.
anipul, 17: 20 | 31: 11 |
40: 12 | 43: 16 | 68: 3 |
74: 1 | 90: 7 | 114: 6.
anipus, 41: 21 | 57: 8 |
134: 14.
animo, 27: 3 | 31: 17 |
52: 18 | 53: 3 | 56: 10 |
59: 20 | 68: 13 | 74: 4 |
84: 4 | 87: 18 | 89: 11 |
95: 21 | 101: 9 |
116: 13 | 134: 5 | 143: 23.
efficit, 118: 13.
odio, 127: 3.
animos, 51: 14.
animum, 7: 11 | 14: 14.
annali, 129: 5.
annalium, 147: 2.
annis, 9: 12 | 76: 12 |
113: 14 | 116: 10 | 120: 2 |
148: 13.
anno, 19: 15 | 28: 3 | 88: 8 |
101: 31 | 117: 7 |
122: 9 | 125: 13, 18, 25 | 129: 3.
annorum, 19: 7, 14 |
27: 1 | 51: 14, 17 |
90: 12 | 101: 31 | 116: 14 |
130: 7 | 145: 9.
annos, 9: 16 | 39: 13 |
54: 24 | 98: 9, 10 |
108: 19, 32 | 107: 5 |
109: 2 | 111: 3 | 119: 9 |
132: 9 | 136: 2 |
137: 11 | 142: 5 | 147: 23.
annui, 115: 14.
annuum, 93: 9.
annum, 17: 19 | 10: 12 |
27: 5 | 55: 1 | 104: 5.
ante, 11: 10 | 20: 9 | 32: 11 |
35: 10 | 59: 13, 16 |
62: 11 | 66: 2 |
71: 11 | 75: 27 | 77: 7 |
78: 23 | 80: 1 |
114: 10 | 120: 9 |
140: 10 | 146: 23 | 147: 4.
ante, 9: 22 | 24: 8 | 34: 26 |
51: 10 | 53: 4 |
41: 8 | 95: 3 | 99: 10 |
100: 11. *ante*, *supra*,
135: 16 | 146: 19.
antea, 28: 9 | 35: 10 |
119: 4 | 121: 12.
anteactum, 42: 18.
antecebat, *superabat*,
118: 4.
antecebere, 9: 22.
antececeret, 37: 28.
antecefferunt, 112: 9.
anteceffile, 40: 5 | 43: 12.
anteceffit, 75: 9.
anteferatur, 10: 11.
anteferrent, 75: 32.
anteibat, 60: 5.
anteiret, 40: 16.
anteitatum, *adfect*, 109: 24.
anteitatus *est*, 86: 1.
anteponeret, 55: 6.
anteponi, 92: 8.
anteponuntur, 73: 12.
anteponitur, 73: 8.
anteulerit, 107: 12.
anteulit, 88: 11.
Antigenes, *m. p.* 97: 25: 2.
Antigoni, *m. p.* 97: 1, 6 |
99: 23 | 101: 7 | 102: 1 |
Antigono, 96: 7 | 98: 11 |
100: 11 | 101: 10.
Antigonum, 97: 13.
Antigonus, 96: 12 | 98: 24 |
99: 18 | 100: 2, 15, 21 |
101: 2 | 102: 9, 10 | 113: 8, 9.
Antiochi, *m. p.* 126: 1.
Antiocho, 126: 15.
Antiochum, 125: 21 | 126: 6.
Antiochus, 118: 14 | 126: 8.
Antipater, *m. p.* 94: 2: 1 |
95: 4.
Antipatro, 104: 7.
Antipatrum, 96: 2, 8.
antiquitate, 12: 4 | 135: 11 |
146: 10.
antiquitatis, 145: 12.
antiquitas, 142: 24.
antiquo, 65: 9.
antitaret, 19: 3.
antistites, 10: 1.
Antonii, *m. p.* 142: 15.
Antonio, 139: 5 | 147: 15.
Antonium, 139: 16 | 140: 2 |
147: 21.
Antonius, 138: 20 | 139: 9 |
140: 6, 15 | 141: 24.
Appenninum, *m. p.* 121: 2.
aperire, 139: 26.
aperiret, 23: 22 | 82: 16.
aperiretur, 55: 25.
aperit, 16: 21 | 23: 30.
aperium, 23: 10 | 45: 8, 11.
aperiari, 53: 15.
aperuerunt, 102: 9.
aperuiffe, 52: 12.
aperuiffet, 38: 7.
apernit, 65: 1.
Apollinem, 2: 11.
Apollini, 21: 12.
Apollinis, 11: 29.
Apollotates, 52: 7.
apparabai, 94: 8 | 100: 17.
apparando, 124: 17.
appararetur, 32: 13.
apparatu, 22: 21.
apparatum, 97: 3.
apparavi, 87: 3.
apparcat, 80: 10 | 145: 4.
apparere, 64: 14 | 128: 29.
appareret, 32: 17 | 155: 20 |
140: 24.
apparet, 28: 3.
apparuerit, 89: 3.
apparuiisset, 101: 32.
apparui, 77: 11.
appellabatur, 93: 11.
appellanda, 119: 3.
appellant, 69: 13.
appellatur, 55: 13.
appellaretur, 19: 13.
appellarunt, 42: 19.
appellasse, 132: 12.
appellati, 56: 16 | 102: 4.
appellatum, 88: 18.
appellatur, 2: 16 | 96: 17 |
111: 2 | 120: 10 |
131: 4.
appellatus, 101: 1 | 19: 6 |
102: 5 | 103: 4 | 138: 14.
appetere, 22: 1.
Appiam, 144: 2.
applicare, 20: 13.
apportavit, 37: 24.
appositi, 51: 8.
appreme, 143: 5.
appropinquabai, 97: 5.
appropinquare, 99: 16.
appropinquarent, 61: 7.
appropinquasset, 56: 18.
appulsit, 43: 13.
appulsa, 6: 20.
Aprilis, 148: 29.
aptissimus, 144: 25.
aptum, 48: 9.
aptus, 81: 5.
apud, 2: 9, 11 | 8: 17 |
10: 7 | 12: 10, 16 |
14: 3 | 15: 15 | 18: 9, 14 |
17: 23 | 18: 7 |
26: 1 | 30: 22 | 37: 11 |
40: 1, 2, 5, 8 |
44: 15 | 45: 11, 14 |
50: 10 | 52: 16 | 56: 16 |
64: 16 | 72: 3, 6 |
78: 22 | 81: 11 | 88: 13 |
92: 4 | 93: 4, 5, 6, 8, 9 |
101: 24, 33 |
104: 16 | 105: 9, 10 |
111: 10 | 127: 2 | 128: 15 |
137: 12 | 140: 9 |
142: 12. *apud*, 125: 190.
prop., 17: 18 | 20: 1, 2 |
21: 3, 12 | 26: 2, 5 |
28: 13 | 30: 5 | 54: 18, 23 |
36: 1, 24 |
44: 7 | 46: 18 | 47: 4 |
56: 1 | 58: 3 | 79: 9, 12 |
86: 10 | 96: 6, 7 |
108: 18 | 115: 2 |
121: 3, 5, 6 | 122: 3 |
124: 2, 7, 8 |
dur., 12 | 132: 2 | 139: 6.
super, 119: 14.
Apuliam, 119: 14.
aquæ, 92: 4.
Aquilone, 4: 5.
ara, 23: 25, 29.
aræ, 62: 8.
aram, 23: 28 | 119: 14.
aras, 88: 13.
arbitrabatur, 46: 14 | 89: 16 |
91: 8.
arbitrabatur, 8: 7 | 74: 9 |
127: 10, 13 | 144: 13.
arbitramus, 143: 28.
arbitrans, 37: 21.
arbitraretur, 61: 32 | 82: 21.
arbitrari, 35: 15 | 65: 9 |
118: 12.
arbitratus *est*, 71: 9.
arbitratur, 72: 14.
arbitrio, 20: 15 | 16: 64 |
45: 6 | 115: 3 | 118: 14.
arbitrium, 46: 17.
arbores, 8: 1.
arborum, 8: 1.
Arcadas, 76: 19.
Arcadia, 39: 5.
Arcadium, 76: 14.
arce, 13: 2 | 79: 28 | 89: 7.
arceum, 12: 2 | 52: 5 |
80: 13 | 81: 5 | 109: 12.
arcefferet, 49: 5. *arceferet*,
50: 5.
arceffiri, 148: 10.
Archia, *m. p.* 82: 19.
Archiz, 82: 19.
Arcesinum, 144: 6.
Arden, *m. p.* 42: 5, 6 |
51: 3 | 53: 19.
argenti, 75: 9.
argento, 126: 21.
argentum, 75: 13.
Argilio, *m. p.* 25: 26 | 24: 5.
Argilium, 23: 28.
Argilus, 23: 12.
Argis, *m. p.* 16: 5.
Argivis, 76: 16.
Argivos, 76: 16, 20.

Argos, 15: 21 | 112: 14.
arguebant, 16: 13.
argui, 23: 10.
Ariobarzane, n. p. 65: 19 |
67: 26.
Ariobarzani, 61: 9.
Ariobarzani, 70: 31.
Aristobolus, n. p. 19: 12.
Aristobulus, 19: 4, 11 | 20: 16.
Aristidis, 20: 10.
Aristomachen, n. p. 48: 1 |
53: 19.
arma, 37: 2 | 42: 8 | 55: 2 |
101: 67: 1 | 112: 5 | 88: 10 |
95: 15 | 103: 13 |
104: 23 | 115: 13 | 119: 7 |
128: 13 | 135: 25.
armarentur, 87: 1.
armatus, 52: 16.
armatus, 53: 30 | 104: 23.
armatiorum, 7: 16 | 11: 6.
armatus, 128: 19.
armatus, 69: 17.
armatus, 104: 23.
armavit, 127: 4.
Armeniorum, n. p. 69: 14.
armis, 65: 36.
armis, 3: 13 | 42: 4 |
60: 13 | 65: 15 | 74: 3 |
115: 8, 11 | 117: 8 | 127: 31.
armorum, 86: 27.
arripuerat, 132: 16.
arripuit, 16: 10 | 19: 7.
Arriabano, n. p. 112: 8.
Arriabazum, n. p. 22: 13 |
23: 14.
Arriaphernem, n. p. 6: 16.
Arriaxerxes, n. p. 17: 26 |
41: 1 | 59: 6.
Arriaxerxes, 17: 7 | 64: 16 |
72: 12 | 36: 4.
Arriaxerxes, 56: 11 | 67: 5 |
69: 1 | 112: 12.
arte, 2: 1.
Artemicio, n. p. 12: 15.
Artemisium, 12: 10.
artes, 48: 9.
artibus, 73: 10 | 142: 11.
artibus, 58: 12 | 143: 5.
artificem, 107: 14.
art, 26: 15.
ascenderat, 104: 13.
ascenderet, 73: 20.
ascendit, 16: 17 | 38: 16.
Asia, 14: 12 | 135: 16.
Asia, 5: 5 | 29: 5 | 36: 1

3 | 87: 17 | 128: 55 |
129: 19.
Asia, 35: 5 | 94: 20.
Asiam, 5: 10, 13 | 6: 14, 11 |
13: 12, 24 |
17: 5, 12, 26 | 16: 11 |
37: 27 | 18: 11 | 45: 2, 8 |
86: 2, 6 | 88: 6, 2 |
97: 8 | 98: 15 |
126: 12 | 137: 12.
aspetu, 57: 1.
Aspidiorum, n. p. 69: 16.
aspergebatur, 33: 3.
asperitatem, 136: 13.
aspiraretur, 25: 12.
aspexit, 108: 13.
aspicere, 78: 24 | 107: 16.
aspiciebant, 60: 6.
Aspum, n. p. 66: 15 | 67: 10.
Aspis, n. p. 66: 17, 27, 29 |
67: 2.
asportant, 121: 2.
asportaret, 127: 1.
assecram, 137: 13.
asiduis, 117: 10.
Asiu, Athenas, 13: 1 | 35: 23.
at, 21: 4 | 12: 9, 17 |
16: 21 | 22: 19 | 37: 20 |
39: 9 | 53: 10 |
54: 6 | 57: 13 | 60: 14 |
61: 9 | 70: 14, 24 |
73: 5, 12 | 75: 7 |
78: 17 | 79: 16 | 83: 5 |
86: 24 | 93: 5 | 101: 5 |
106: 6 | 112: 2 |
113: 12 | 115: 15 | 117: 8 |
125: 14 | 127: 27 |
129: 6 | 132: 6 | 135: 24 |
138: 15 | 148: 8.
camera, 76: 8.
Athamans, n. patrum, 62: 3.
Athenas, 46: 20 | 104: 11.
Athenasum, 26: 1 | 46: 23.
Athenas, 6: 12 | 8: 18 |
9: 21 | 12: 16 | 14: 19 |
15: 5, 8, 17 | 16: 2 |
20: 18 | 34: 6 | 35: 8 |
83: 2 | 41: 10 | 59: 31, 14 |
63: 14, 33 |
75: 18 | 81: 32 | 105: 11 |
134: 16.
Athenaïque, 81: 7.
Atheniensem, 57: 14 | 75: 20.
Athenienses, 3: 8 | 7: 31, 18 |
9: 17, 25 | 9: 21 |
11: 16, 24 | 14: 6, 13 |
15: 9 | 16: 17 |
20: 18 | 27: 17 | 28: 2, 7 |
29: 7 | 32: 8 | 39: 1

39 | 44: 10 | 45: 10 |
59: 4, 6, 12 | 60: 3 |
61: 6 | 62: 7 | 14 | 87: 20 |
88: 5 | 106: 7.
Atheniensibus, 4: 16 | 6: 18 |
7: 14 | 16: 13 |
25: 8 | 27: 4 | 37: 2, 20 |
44: 16 | 47: 7 |
56: 12 | 58: 11 | 59: 8 |
62: 5 | 77: 6 | 134: 20.
Atheniensis, 53: 8.
Atheniensium, 31: 4 | 3 |
5: 4 | 12: 10 | 14: 9, 26 |
16: 13 | 20: 12, 13 |
25: 5 | 165: 4, 18 | 28: 12, 16 |
31: 2 | 34: 7, 16 |
36: 25 | 37: 13 |
38: 10 | 44: 7 | 56: 8 |
58: 14 | 60: 12 | 62: 2 |
64: 5 | 76: 15 | 104: 17 |
106: 3 | 116: 4, 10.
Athenis, 4: 6 | 20: 23 |
32: 15 | 38: 13 | 39: 18 |
50: 5 | 59: 22, 60: 2 |
63: 18 | 82: 9, 19 |
104: 24 | 135: 4, 19 |
136: 1.
Athletæ, 58: 12.
Athletarum, 73: 14.
athle, 1: 8 | 2: 10, 14 |
4: 13 | 5: 8 | 8: 17 |
9: 11 | 14: 13 | 61: 15 |
17: 8, 14 | 31: 16 |
22: 2 | 24: 20 | 30: 31 |
31: 7 | 32: 11 |
36: 14 | 39: 17 | 40: 3 |
49: 7 | 51: 10 | 52: 27 |
55: 15 | 61: 31 |
65: 26 | 66: 12 | 67: 8 |
70: 10, 22, 25 |
71: 16, 19 | 72: 7 | 73: 11 |
74: 1 | 75: 9 | 78: 4 |
86: 27 | 89: 10, 22 |
90: 5, 6 | 91: 10 | 91: 14 |
92: 2 | 94: 9, 11 |
98: 9 | 99: 17, 25 |
100: 14 | 102: 13 |
108: 3 | 110: 3, 7 |
116: 7, 11 | 119: 4, 12 |
125: 8 | 128: 16 |
129: 7, 13 | 132: 23, 25 |
134: 24 | 141: 5, 13 |
142: 8 | 143: 17 |
147: 14, 21, 24 | 148: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170.

8 | 147: 14.
Atticis, 45: 11 | 62: 7.
Attico, 139: 22 | 142: 13 |
146: 6, 9, 11 | 147: 16.
Atticosum, 41: 16 | 76: 17.
Atticum, 140: 6 | 145: 11 |
147: 17.
Atticus, 119: 4 | 132: 7 |
138: 14 | 139: 1, 14 |
140: 22.
attigerat, 53: 21.
attigero, 80: 9.
attigit, 42: 3 | 146: 7.
attingere, 96: 23 | 112: 4.
attulerant, 91: 9.
attulerit, 53: 9.
attulisse, 14: 14.
attulisset, 73: 15.
attulit, 107: 16.
avaræ, 30: 13.
avararium, 30: 25 | 126: 19.
avatus, 132: 17.
aucta est, 50: 3.
auctas, 41: 23.
aucto, 89: 14.
Auctorem, confiteremur, 135: 11.
auctus, 104: 13.
audacissimos, 54: 4.
audacius, 79: 9.
audax, 28: 9.
audient, 18: 3 | 38: 21 |
81: 8.
auderet, 69: 3 | 101: 17.
auderi, 7: 13.
audiendi, adrect. 49: 5.
audiendi, gerund. 53: 3 |
74: 8.
audiens, 74: 24 | sequens, 65: 11.
audiente, 104: 19.
audientes, 56: 5 | obsequens, 28: 6.
audierim, 145: 9.
audierit, 109: 17.
audierunt, 14: 18.
audire, 95: 12.
audiret, 110: 6.
audiri, 23: 16.
audisset, 14: 31 | 44: 31.
audire, 67: 28.
audita, 13: 14 | 16: 17.
auditorium, 100: 3 | 148: 18.
audivimus, 19: 6.
audivit, 4: 23 | 27 |
33: 25 | 6: 16 | 51: 12 |
67: 1 | 68: 18 | 79: 18 |
148: 20.
audiverunt, 34: 17 | 138: 11.
augere, 142: 11.

- extere, 60:8 | 83:12.
 extetam, 22:9.
 extetis, 26:7 | 18:10 |
 58:12 | 60:13 | 68:9 |
 88:6 | 94:10 | 109:20 |
 111:7 | 137:22 | 143:25.
 extetis, 45:13 | 46:2 |
 100:23 | 73:10 | 76:20 |
 77:18 | 11:18 | 11:4 |
 104:8 | 110:18 | 119:15 |
 126:12 | 127:27 | 139:2.
 extero, 65:27.
 extetorum, 6:8.
 extetis, 19:13 | 72:3 | 112:9 |
 118:1 | 127:5 | 141:4 | 146:19 | 20.
 extetum, 99:5.
 Exti, n. p. 141:3.
 Cao, 115:2 | 131:5 | 138:14.
 Caium, 122:1, 4 | 125:2.
 Caius, 122:6 | 138:6, 7.
 calamitas, 88:10.
 calamitate, 70:19.
 calamitatem, 44:10 | 109:26 | 115:6 | 159:23.
 calamitati, 68:18 | 82:14.
 calces, 96:24.
 calcesis, 96:20.
 Calidum, n. p. 142:10.
 Callix, n. p. 252:14.
 Callix, 25:9.
 Calliscate, n. p. 55:21.
 Calliscatem, 51:22.
 Calliscates, 33:8, 16.
 callidia, 22:70.
 callidum, 141:8.
 callidè, 70:8.
 callidissimè, 11:7 | 51:10.
 callidissimo, 123:6.
 callidissimus, 126:18.
 calliditate, 92:10 | 114:6.
 callidum, 56:20 | 100:8.
 callidus, 53:9 | 70:30.
 Calliphone, n. p. 73:5.
 Callistratus, n. p. 76:15.
 Callistore, n. p. 64:15.
 Cannifares, 64:17 | 65:4.
 campetribus, 97:1.
 campo, 87:15 | 124:15.
 campum, 7:1.
 canibus, 82:10.
 Canium, n. p. 140:12 | 20.
 Canenium, 124:5.
 canate, 73:2, 4.
 canasse, 1:6.
 canere, 36:12 | 37:25 | 61:15 | 101:17.
 capentur, 98:6.
 capellenda, *admissifunda*, 112:9.
 capiti, 96:15 | 137:3.
 capiebat, 22:27 | 38:148:6.
 capiendum, 99:2.
 capillo, 65:24.
 capit, 46:19 | 67:1 | 68:23 | 71:1 | 99:24 | 100:6 | 126:120.
 capite, 66:1.
 capitis, *supplicium capiti*, 9:16 | 12:17 | 23:1 | 13:20 | 17:8 | 19:13 | 79:8 | 96:9 | 104:13 | 105:6.
 Capitolio, n. p. 147:13.
 capitularum, 132:14.
 Cappadocia, n. p. 94:4.
 Cappadocia, 66:17.
 Cappadociam, 64:19 | 67:24 | 69:4 | 102:13.
 Cappadocum, 69:14.
 capiam, 56:19 | 66:5.
 capix, 15:2.
 capiti, *decepti*, 512.
 Capitanorum, n. p. 69:16.
 capitis, 14:7 | 95:126.
 captivi, 125:6.
 captivos, 125:8.
 captos, 35:7.
 captus, 16:21 | 74:16 | 102:12 | 113:14.
 captus est, 70:31 | 71:28.
uilectus, 135:18.
 Capuam, 123:13.
 caput, 39:9 | 80:4 | 96:22.
 Cardacas, n. patrum. 69:12.
 Care, n. patrum. 64:15.
 carebat, 4:15 | 23:6 | 81:12.
 careret, 103:9.
 Carex, n. p. populi, 4:22.
 Caria, n. p. reg. 86:22.
 Carium, 87:10.
 carioe, 134:8 | 137:16 | 144:126.
 carissimus, 134:20 | 135:16.
 carius, 144:17.
 carmina, 73:14.
 Carthagine, 119:10 | 125:14.
 Carthaginem, 115:15 | 116:1 | 119:23 | 125:19.
 Carthaginienses, 48:20 | 115:11 | 124:18 | 125:2.
 Carthaginiensibus, 64:8.
 Carthaginiensium, 108:18 | 114:11 | 117:2.
 Carthaginiis, 116:4.
 Carthago, 115:18.
 caruit, 74:13 | 83:19.
 catam, 39:1.
 calibus, 139:8.
 Calander, n. p. 102:106 | 105:4.
 Caffandri, 104:17.
 Caffandro, 105:3.
 Caffii, n. p. 141:15.
 Caffium, 138:7.
 Caffius, 118:21.
 calella, 36:19 | 71:1, 3.
 calellis, 4:9 | 66:17.
 calello, 96:26 | 128:23.
 calellum, 41:14 | 96:17.
 caltra, 7:10, 19 | 8:11 | 37:15 | 65:7 | 68:4, 23 | 70:5 | 71:24 | 97:4 | 99:29 | 101:30 | 119:11 | 123:2 | 124:5 | 128:13 | 131:138:1.
 caltris, 43:13 | 76:4 | 99:13 | 129:11 | 138:5.
 calstrum, 99:15, 28.
 calum, 37:29.
 calu, 9:6 | 79:14 | 101:128:15.
 calum, 35:24.
 calus, 67:16 | 110:12.
 Cataoniam, n. p. 66:16.
 Catervis, 53:6.
 Cato, n. p. 130:1 | 132:6.
 Caronis, 133:6 | 144:18.
 Carulli, n. p. 142:10.
 Carulus, n. p. 115:10 | 15.
 cavendum, 34:14.
 cavis, 141:18.
 cauis, 9:21 | 31:11 | 66:28 | 116:12.
 cauis, 9:16 | 23:16 | 28:15 | 31:15 | 41:22 | 48:14 | 50:7 | 51:1 | 75:16 | 78:11 | 132:21 | 134:21 | 140:1.
 cauis, 23:29.
 cauis, 6:18 | 8:16 | 14:10, 29 | 22:18 | 25:3 | 28:1 | 31:14 | 36:13 | 57:15 | 57:8 | 65:129 | 65:12, 14 | 70:4 | 75:6 | 78:104:13 | 105:1, 9 | 106:1 | 128:1.
 cauis, 44:4.
 cecidat, *emerat*, 53:1.
 ceciderunt, 70:30.
 cecidissent, 70:4 | 88:9.
 cecidisset, 65:4.
 cecidisti, 101:10.
 cecidit, 21:8 | 21:16 | 82:8 | 84:10 | 111:11.
perit, 42:6 | 133:2.
 cecinit, 145:7.
 cedens, 19:3.
 cedentes, 42:5.
 cedentii, *caruati*, 139:3.
 cedre, 58:6.
 cederet, 59:9.
 celandum, 141:14.
 celans, 67:25 | 68:15 | 74:7.
 celati, 34:13.
 celatis, 119:19.
 celat, 59:13.
 celatum, 47:7.
 celeberrimo, 54:23.
 celebrante, 111:3.
 celebratum est, 56:20 | 58:9.
 celebritate, *caru*, 14:14.
 celeri, 7:8 | 54:16.
 celeria, 148:5.
 celeritas, 89:5.
 celeritate, 67:10 | 86:6 | 88:3 | 92:10.
 celeritatem, 99:19 | 100:8.
 celeriter, 6:20 | 11:4, 14 | 25:16 | 51:28 | 68:21 | 91:1 | 99:17 | 128:31 | 134:2.
 celerius, 68:27.
 celerius, 27:2 | 85:15.
 cenlebas, 42:6.
 cenfor, 132:6.
 censua, 130:4.
 Centenium, n. p. 122:4.
 centies, 136:17 | 144:3.
 centum, 8:8 | 11:13 | 43:8 | 57:19 | 63:19 | 82:3 | 116:5 | 139:3.
 ceperant, 138:3.
 ceperat, 22:6 | 71:28.
conclerant, 146:20.
 ceperit, 74:13.
 ceperunt, 67:20 | 113:7.
 cepissent, 89:8 | 127:19.
 cepisset,

cepisset, 22:2 | 146:4.
cepit, 21:9 | 26:16 | 44:
6 | 61:15 | 65:21 | 76:
12 | 103:2 | 109:2.
cerclavit, 17:27.
ceti, 91:13.
Cezano, n. p. 114:1.
ceremonia, 16:11.
cernens, 37:15.
cerocertur, 108:11.
certam, 59:12.
certamen, 14:17.
certe, 115:8.
certiorum, 11:21 | 17:
13 | 18:11 | 71:9 | 147:
17.
certius, 20:19.
cerro, 38:10 | 53:39 |
99:24.
certum, fidum, 22:10.
cessat, exerat, 139:
10.
cessant, 64:11.
cessit, 27:8.
cessit, 63:10 | 114:12 |
11:15.
Cethgo, n. p. 129:7.
Chabai, n. p. 59:12 |
64:5.
Chabrian, 75:20.
Chabrian, 18:10 | 13:
59:8, 11, 21 | 60:2,
4.
Chalcidem, n. p. 63:
19.
Chalciceus, n. p. 24:9.
Chaonas, n. p. 62:3.
Charco, n. p. 79:24 | 60:
1 | 62:10 | 69:17.
Chareem, 104:12.
charilimum, 140:13.
charilimus, 40:9.
charitate, 14:10 | 75:10.
amre, 16:24.
Charon, n. p. 32:12.
charus, 65:28.
Cheronei, n. p. 4:12 | 9:
26.
Cheroneo, 4:19.
Cheroneum, 1:8 | 4:1,
8 | 6:11.
Chiliacum, 45:12.
Chium, n. p. 60:3.
chordatum, 73:2.
Chisaria, 99:12.
chis, 148:18.
cibo, 96:21 | 148:16.
Cicero, n. p. 134:7 | 136:
18, 23 | 144:25 | 145:
6.
Cicerone, 137:11 | 144:
24.
Cicronem, 136:6 | 138:
5 | 140:16.
Ciceroni, 136:17.
Ciceronis, 139:15 | 140:
1

7 | 146:13.
Ciceronum, 144:18.
Ciliciz, n. p. 64:19 | 69:
5.
Cilicium, 43:13 | 66:16,
25.
Cilicium, 69:16.
Cimon, n. p. 45:4, 15.
Cimone, 25:11.
Cimoni, 2:2.
Cinnanis, adj. 134:
15.
Cinnano, adj. 134:
14.
circa, 39:1 | 48:17 | 100:
20.
circiter, 7:2 | 39:12 |
54:24 | 69:16 | 124:
14 | 132:9 | 136:17 |
137:18.
circulum, curum, 74:9.
circumdatus, 14:8 | 65:
27.
circumdedissent, 128:18.
circumfuderunt, 91:13.
circumfusis, 60:6.
circumfuerunt, 99:23.
circumfuerunt, 118:10.
circumfuerunt, 121:12 | 69:
7.
circumfuderunt, 96:18.
circumvehens, 61:13.
circumvenit, 68:4.
circumventum, 122:14.
circumventus, 96:16.
ciran, vocat, 21:8.
citeriorum, 131:10.
cithare, 73:22.
Citho, n. p. 27:11.
cives, 10:14 | 135:6.
eives, 213:7 | 6:21 | 30:
14 | 41:10 | 42:6 | 61:
11 | 76:1, 10 | 77:14 |
140:13.
civibus, 6:17 | 7:11 | 16:
14 | 42:6 | 44:13 | 45:
9 | 46:14 | 83:10 |
109:8.
civile, 137:17.
civilem, 79:17.
civibus, 136:27 | 140:
28.
civis, 15:17.
civis, 53:18 | 57:13 | 142:
19 | 146:23.
civitat, 7:14 | 20:14 |
29:6 | 35:9 | 76:19 |
104:18 | 132:21 | 130:
40 | 128:8.
civitate, 10:4 | 15:21 |
26:16 | 28:17 | 31:
4 | 32:19, 25 | 35:14 |
39:18 | 42:17.
civitates, 11:11 | 30:5 |
81:16 | 120:3 | 134:
12 | 135:15.

civitates, 10:7, 11 | 47:
8 | 28:14 | 47:6 | 84:
11.
civitat, 34:1 | 46:1.
civitatibus, 12:15 | 46:
10 | 59:18 | 89:23 |
109:9.
civitat, 16:6 | 17:7 |
41:16 | 61:13 | 63:19 |
78:11 | 92:6 | 137:
5 | 146:20.
civitatum, 8:15 | 21:
14.
civium, 9:12, 23 | 15:
19 | 27:13 | 33:6, 17 |
35:11 | 43:13 | 57:7 |
59:16 | 74:15 | 77:13 |
79:19 | 104:6 | 107:
12 | 118:6 | 134:14.
clam, 18:11 | 22:3 | 23:
19 | 38:7, 20 | 47:16 |
65:16 | 67:16 | 94:
15 | 125:21.
clandestinis, 119:3.
clati, 106:7.
clarissim, 41:16.
clarissimi, 16:21.
claritate, 91:5.
clarus, 124:4.
claro, 23:11.
clarum, 145:23 | 146:
7.
classe, 4:11 | 62:20 | 20:
6 | 21:15 | 26:7 | 16:
8 | 37:6, 8 | 46:26 |
60:4 | 115:12 | 127:
17.
claudem, 63:28 | 84:9 |
11:12 | 16:18 | 28:18 |
26:16 | 36:25 | 41:14 |
46:11, 17 | 51:23 |
62:1 | 63:9 | 86:4, n.
vrm, 126:13.
classe, 20:13.
clatu, 52:17 | 59:10 |
61:11.
classarii, 132:2.
classarii, 9:8 | 14:11.
classarios, 127:16.
claus, 9:10 | 11:13 |
20 | 12:9 | 14:4 | 15:
14 | 28:13 | 30:13 |
32:14 | 44:3 | 60:11 |
127:21.
Claudio, n. p. 121:5.
clavum, 66:2.
claudendum, 24:14.
Claudio, n. p. 111:1 |
146:4.
Claudio, 125:18 | 129:
4 | 130:10 | 147:2.
Claudius, 124:11.
Claudius, 90:9.
clausi, 77:17 | 116:6.
clauislet, 70:7.
clausi, 9:3 | 79:6.

clausus, 123:4.
clenus, 74:5.
clementis, 135:7.
clementis, 108:12.
clementiam, 38:17.
Cleon, n. p. 10:11.
Clypeus, 55:11.
Cniz, voc. 129:10.
Cniz, 121:1.
Cnizio, 129:6 | 148:
29.
Cnizum, 121:9.
Coidum, n. p. 46:18 |
47:4.
coacti, 36:12.
coacti sunt, 68:20.
coactos, 33:22.
coactum, 77:4.
coactus, 162:20 | 63:19 |
143:1.
coactus, 63:25.
coarguit, 77:9.
coala, 99:12.
coala, 9:1 | 26:12 | 50:
1 | 78:22 | 98:13 | 109:
1.
coelo, 82:9.
coelum, 53:4.
coma, 27:19.
comarent, 128:16.
comatus, 143:23.
comatus, 35:16.
comperit, 34:7 | 51:
13.
comperit, 119:12.
comperit, 110:22.
comperit, 17:12 | 21:1 | 14:
1 | 37:4 | 47:6 | 50:
13 | 21:28 | 60:10 |
65:19 | 70:23 | 73:13 |
79:31 | 114:9 | 110:
6 | 138:20 | 148:27.
compta, 77:17 | 128:1.
compti, adj. 61:14.
compta, 96:24 | 98:
14.
comptatur, 94:18.
comptentur, 13:13.
comptet, 88:26 | 143:
23.
comptet, 93:11.
comptat, 94:18.
comptant, 54:11.
comptant, 70:8.
comptant, 89:16.
comptant, 69:1.
comptas, 45:22.
comptasset, 69:2.
comptata, 22:20.
comptatione, 18:1.
comptatum, adj. 68:
25.
comptatum, 53:26.
comptatione, 2:17.
comptati, 9:16 | 22:16 | 2

- 68: 3 | 98: 7 | 101: 24 | 109: 23.
 cognitam, 143: 19.
 cogitis, 24: 4 | 46: 4 | 67: 20.
 cognio, 63: 6 | 135: 17.
 cognitum, 317: 11 | 17: 19: 3 | 145: 18 | 143: 13.
 cogniturum, 53: 14.
 cognitus, 79: 10.
 cognominat, 19: 6 | 103: 4.
 cognorat, 140: 14.
 cognoscit, 98: 21.
 cognoscere, 10: 3 | 145: 23.
 cognoscere, 34: 10 | 95: 9.
 cognosci, 139: 26 | 144: 8.
 cognoscit, 66: 27.
 cognoscitur, 66: 28.
 cognoscit, 30: 25.
 cognovit, 22: 7 | 23: 17 | 88: 8. *acceptat*, 115: 16.
 cogunt, 51: 25.
 cohortatione, 127: 20.
 coherat, *inerat*, 45: 4.
 coierunt, 82: 3.
 coierunt, 138: 19.
 coiebat, 110: 11.
 coiebat, 162: 11 | 147: 13.
 colit, 23: 8.
 collobefactus, 19: 7.
 collata, 20: 16.
 collatis, *comparatis*, 129: 15.
 collarum est, 88: 16.
 collaudat, 22: 13.
 collaudato, 135: 26.
 collaudatus est, 85: 12.
 colle, 142: 22.
 collecta, 16: 20.
 collega, 121: 6.
 collegae, 7: 17 | 33: 13 | 36: 6 | 78: 13, 19.
 collegam, 820: 5.
 collegas, 15: 15 | 14: 29 | 78: 2.
 collegis, 353: 3 | 78: 6.
 collegit, 124: 16.
 colligant, 54: 7.
 colligi, 127: 14.
 collocarentur, *suberantur*, 20: 22.
 collocari, *inveire*, 74: 17.
 collocata, 128: 6.
 collocavit, 4: 11. *supple*, 147: 11.
 collocuturum, 838: 18.
 colloquatur, 22: 11.
 colloquendi, 71: 11, 15.
 colloqui, 17: 18 | 45: 20, 21 | 49: 14 | 101: 2, 3.
 colloquio, 71: 17, 21.
 colloquitur, 34: 19.
 colloquium, 71: 15, 17 | 154: 10.
 Colonus, 22: 25.
 colooiam, 26: 4 | 44: 6.
 colonos, 129: 109: 7.
 colucti, 141: 13.
 come, 48: 9.
 comes, 39: 19.
 comitia, 60: 15.
 comitante, 102: 12.
 comitantibus, 149: 2.
 comitas, 10: 6 | 144: 10.
 comites, 90: 15.
 comitia, 116: 5.
 comitibus, 89: 14.
 comitio, 87: 25.
 comitabant, 99: 5.
 comitatu, 104: 18.
 comitatu, 93: 3.
 commemoratum, 32: 6.
 commemorato, 148: 14.
 commemorat, 119: 17.
 commemoravi, 115: 52: 11.
 commemorare, 145: 8.
 commendat, 93: 16.
 commendat, 48: 10.
 commendatio, 31: 7.
 commiserat, 68: 20.
 commiserunt, *fecerunt*, 8: 12.
 commisit, 19: 11.
 commisit, *dedit*, 8: 9 | 95: 14.
 commissa, 74: 17.
 committere, *inire*, 128: 2.
 committeret, 8: 21 | 28: 18. *exparet*, 136: 17.
 commoda, 105: 18.
 commode, 115: 5.
 commoditatem, 139: 12.
 commodiua, 17: 22.
 commoti, 68: 17.
 commotus, 18: 14 | 49: 17 | 69: 1 | 108: 3.
 commovere, 89: 15.
 commune, 20: 17 | 59: 18.
 communem, 107: 14.
 communes, 33: 12.
 communi, 35: 10 | 20: 6, 21 | 21: 15 | 34: 13 | 72: 7.
 communia, 43: 4 | 74: 15.
 communis, 12: 9 | 135: 4.
 communiter, 81: 15.
 communiter, 4: 10 | 36: 19.
 commutatio, 34: 25 | 52: 9.
 comutatum, 51: 7.
 comutavit, 142: 25.
 comparandas, 86: 11.
 comparandos, 20: 14.
 comparandum, 41: 20.
 comparare, 51: 2, 13 | 86: 4.
 compararet, 35: 5.
 comparati, 14: 2 | 59: 11.
 compararet, 46: 12 | 66: 14.
 comparat, 66: 29 | 67: 27.
 comparatum, 39: 11 | 109: 24.
 comparavit, 6: 16 | 52: 13 | 86: 14 | 97: 23.
collegit, 120: 4.
 comparet, 133: 13.
 compellaret, 108: 2.
 compellebatur, 33: 14.
 competisset, 23: 30 | 37: 18 | 98: 24. *refriggeret*, 119: 5.
 comperit, 24: 13 | 66: 7.
 complecti, 74: 11.
 complectit, 147: 23.
 complet, 126: 21, 24.
 completa, 7: 16.
 completas, 128: 10.
 completi, 95: 20.
 complura, 71: 13.
 complures, 22: 2 | 27: 22 | 31: 5 | 46: 19 | 75: 27 | 87: 1, 24 | 109: 22 | 110: 16 | 126: 25 | 132: 7 | 146: 1 | 142: 5.
 compluribus, 27: 13 | 43: 13 | 72: 13.
 complurium, 75: 26.
 componere, *fedare*, 124: 9.
 composito, 68: 17.
 composituros, 37: 9.
 compositurum *fedaturum*, 115: 10.
 compoluerunt, *fedarunt*, 124: 18.
 comprehenderent, 23: 12 | 123: 22 | 128: 13.
 comprehenderetur, 24: 7.
 comprehendi, 24: 5.
 comprehensus, 14: 22.
 comprobatum, 120: 11.
 compulsi, 88: 12.
 compulsi, 116: 6.
 conantea, 120: 11. *
 conantur, 20: 13 | 120: 17.
 conari, 14: 30 | 51: 3 | 69: 3 | 89: 10 | 126: 11.
 conara, 53: 26.
 conati, 14: 13.
 conati sunt, 88: 5.
 conatu, 67: 3.
 conatus, *adfect*, 29: 16.
 conatus, 30: 13 | 94: 14 | 119: 1.
 concedens, 52: 15.
 concederetur, 18: 22.
 concessit, 138: 5.
 concesserunt, 62: 6.
 concessit, 198: 15: 23.
 concidere, 79: 14.
 concidissent, 81: 22.
 concidit, 70: 3 | 104: 13 | 120: 11.
 conciliabat, *alliebat*, 127: 5.
 conciliat, 116: 18.
 conciliare, 146: 17.
 conciliari, 87: 21 | 86: 19.
 conciliant, 146: 23.
 conciliat, 76: 2.
 conciliator, 141: 24.
 conciliavit, 27: 9 | 109: 11. *fancit*, 115: 9.
 conciduntur, 54: 16.
 concilium, 110: 1.
 concinnus, 75: 12.
 concioque, 35: 23 | 110: 11.
 concionem, *curiam*, 112: 1.
 concit, 68: 22.
 concitasse, 127: 9.
 concitiam, 19: 8.
 concitator, 67: 8.
 concitatus, 52: 25.
 concitavit, 14: 9.
 concitavi, 58: 27.
 concludere, 75: 26.
 conclusionem, *obdine*, 97: 2.
 concupiscant, 437: 7.
 concupiscere, 27: 9 | 143: 8.
 concupisceret, 36: 16.
 concupiscunt, 94: 9.
 concupiscit, 29: 18 | 47: 11.
 concerrant, 127: 17.
 concerrantes, 70: 27.
 concerrant, 54: 17.
 concerrant, 83: 6 | 94: 17.
 concurrissent, 110: 16.
 concurrisset, 104: 22.
 concurrir, 95: 19.
 concurrir, 26: 8 | 41: 5 | 60: 9 | 95: 17 | 122: 2.
 concursus, 53: 13 | 66: 5 | 103: 16.
 concusserit, 77: 10.
 condicipulatu, 116: 18.
 condicipulit, 124: 5.

- Confulscem, 128: 16.
 Confulscere, 122: 8.
 Confulus, 79: 24.
 Confulatu, 145: 1 | 130:
 4 | 132: 2 | 146: 13.
 Confulatum, 111: 8.
 Confule, 133: 2 | 123:
 4.
 Confulem, 122: 3, 8 |
 123: 13 | 124: 2.
 Confulentibus, 3: 13.
 Confulere, 79: 23.
 Confulentem, 3: 11 | 29:
 10.
 Confuleret, 16: 14.
 Confules, 122: 6 | 123:
 2, 14.
 Confuli, 131: 9.
 Confubus, 125: 19,
 26 | 129: 3, 5 | 130:
 8 | 136: 9 | 139: 1 |
 148: 19.
 Confultum, 11: 26, *su-
 ppono*, 97: 8.
 Confultus, 132: 115.
 Confuluerat, 164: 10.
 Confulum, 137: 9.
 Confumebat, 74: 1.
 Confumferat, 61: 6.
 Confumfisset, 148: 7.
 Confumpus est, 132: 11.
 Confuctum, 39: 10.
 Contemebant, 90: 10.
 Contemenda, 73: 11.
 Contemnentibus, 43: 18.
 Contemni, 41: 21.
 Contemplerunt, 93: 7 |
 143: 4.
 Contemptus, 41: 17.
 Contendat, 63: 11 | 64:
 3.
 Contendere, 27: 7 | 74:
 1 | 142: 12.
 Contenderent, 71: 9 | 46:
 15 | 78: 15.
 Contenderet, 99: 9.
 Contendisse, 95: 23.
 Contendit, 15: 1 | 19: 2 |
 35: 14.
 Contenti, 63: 17.
 Contentio, 71: 8.
 Contentione, 62: 4.
 Contentioneum, 33: 4 | 85: 4.
 Contentus, 38: 1 | 43:
 10 | 90: 2 | 116: 9 |
 137: 10 | 146: 17.
 Context, 65: 25.
 Contextam, 145: 2.
 Contigit, 40: 14 | 62: 11 |
 107: 2.
 Continens, 74: 5.
 Continenteque, 12: 11.
 Continenti, *sup. terra*, 91:
 5.
 Continentiz, 143: 7.
 Continentis, 143: 9.
 Continetur, 29: 1.
 Contineri, 71: 9.
 Continet, 132: 20.
 Contrahe, 95: 3.
 Contraheret, 99: 23.
 Contrahi, 99: 17.
 Contrahunt, 46: 17.
 Contra, *prop.*, 2: 11 | 17:
 2, 12 | 47: 15 | 76:
 12 | 86: 14 | 95: 12 |
 135: 25.
 Contia, 13: 15 | 34: 17 |
 57: 14 | 76: 15 | 90: 5.
 Contrahebatur, 66: 11.
 Contrahere, 69: 6.
 Contraria, 75: 9.
 Contratio, *ad. rē*, 55: 12 |
 114: 12 | 139: 16.
 Contrario, 93: 6.
 Contraxerat, 69: 7 | 86:
 24.
 Contraxisse, 100: 3.
 Contraxit, 97: 22. *com-
 paravit*, 124: 17.
 Confulerant, 81: 12.
 Confulerat, 122: 16.
 Confulerant, 39: 1.
 Confuli, 101: 11.
 Confulissent, 132: 13.
 Confulisset, 135: 15.
 Confulit, 34: 15 | 16: 11 |
 44: 13 | 61: 20 | 90:
 1 | 134: 19.
 Consumaciis, 26: 19.
 Consumelia, 10: 16.
 Consumelia, 77: 19.
 Consumerant, 21: 19.
 Consumuerunt, 63: 2 | 30:
 124: 11.
 Convenit, 21: 7.
 Conveniendi, 22: 14 | 38:
 5 | 54: 5.
 Convenire, 32: 20 | 88:
 25 | 98: 6 | 101: 7.
 Conveniret, 46: 11.
 Conveniretur, 71: 12 | 98:
 9.
 Convenissent, 77: 8.
 Convenit, 53: 17 | 67:
 9 | 75: 6 | 124: 10 |
 129: 4.
 Conveniunt, 53: 20 | 99:
 16.
 Convenit, 53: 17 | 77:
 9.
 Conveniam, 76: 14.
 Conversa, 140: 5.
 Converteret, 32: 24.
 Converterisse, 138: 5.
 Converterit, 68: 26 | 86:
 24.
 Convidu, 138: 10.
 Convivit, 143: 21.
 Convitio, 83: 1 | 143:
 19.
 Conviv, 31: 83, 35.
 Convocat, 127: 16.
 Coorpus est, 79: 7.
 Copia, 44: 7 | 56: 5 |
 84: 11 | 87: 10 | 95:
 9.
 Copiarum, 8: 6 | 13: 18 |
 64: 12 | 95: 13.
 Copias, 51: 7 | 71: 8, 18 |
 9: 2 | 16: 3, 8 | 36:
 10 | 67: 25 | 69: 6,
 18 | 70: 35 | 86: 11,
 24 | 87: 6, 17 | 88: 2 |
 99: 2 | 97: 22 | 98:
 13 | 99: 17, 23 | 100:
 4 | 103: 18 | 121: 2.
 Copia, 4: 9 | 51: 16 | 7:
 12 | 11: 19 | 17: 6 |
 46: 17 | 51: 16 | 52:
 1 | 59: 10 | 61: 6 | 69:
 11 | 79: 5 | 81: 18 |
 86: 6 | 126: 14.
 Copiofa, 99: 6.
 Copiofa, 100: 5.
 Copula, *f. fectus*, 136:
 25.
 Copulam, 46: 2.
 Coquebatur, 27: 20.
 Coram, 75: 7.
 Coram, *prop.*, 77: 8.
 Corcyttum, *n. p.*, 16: 5 |
 62: 1.
 Corcyttio, 11: 9.
 Corcyttos, *n. patris*, 11:
 14.
 Corinthi, 108: 10.
 Corinthis, *n. p.*, 107: 110 |
 108: 6.
 Coriutho, 109: 6.
 Corinthus, 101: 16 | 51:
 11 | 56: 4 | 88: 17 *86*,
 24 | 108: 9.
 Corneli, *n. p.*, 146: 5.
 Cornelio, 121: 3 | 125:
 23 | 129: 7.
 Corneliu, 148: 11.
 Cornibus, 123: 7.
 cornu, 83: 14 | 126: 14.
 corona, 43: 2.
 coronā, 43: 10 | 125: 4.
 coronas, 91: 5.
 Cotoneam, 88: 6.
 coronis, 35: 20 | 84:
 12.
 corpore, 70: 11 | 79: 16 |
 86: 20 | 90: 8 | 95: 12 |
 101: 16.
 Corporeis, 39: 21, 22 | 48:
 9 | 65: 24 | 70: 23 |
 74: 2 | 96: 21 | 97: 24 |
 112: 3.
 corpus, 24: 17 | 56: 2.
 Corpore, 94: 9.
 corruptas, 75: 11.
 corruptendum, 75: 8.
 corrumpere, 29: 15 | 30:
 3.
 corruppi, 30: 3.
 corruptus, 137: 5.
 Corruptum est, 8: 23.
 Geli, *n. p.*, 17: 10.
 Lona, *n. p.*, 116: 9.
 Cotoy, *n. p.*, 61: 7.
 Cralinum, 81: 2.
 Cratero, *n. p.*, 95: 26.
 Craterum, 26: 2.
 Craterus, 94: 1 | 95: 5,
 14.
 creabantur, 125: 14.
 creari, 7: 7 | 42: 14.
 crebi, 5: 14.
 crebris, 41: 11.
 credendum, 45: 15 | 70:
 18 | 146: 12.
 credens, 13: 14 | 98: 6.
 credere, 126: 13.
 crediderunt, 5: 11.
 crediderunt, 31: 12.
 credidit, *mutuum dedit*,
 119: 25.
 credam, 146: 7.
 credit, 100: 13.
 credituros, 77: 8.
 credo, 17: 5.
 crederis, 14: 17 | 135:
 3.
 Cretam, *n. p.*, 126: 16.
 Cretenibus, 127: 1.
 Cretenum, 126: 19.
 creverat, 16: 12.
 creverit, 140: 15.
 creverit, 148: 11.
 crevit, 132: 23.
 crimen, 23: 10 | 63: 16.
 Crimellum, *n. p.*, 108: 3
 18.
 crimine, 9: 20 | 16: 4 |
 30: 4 | 31: 4, 8 | 78:
 14 | 104: 15.
 crimini, 78: 18.
 criminibus, 78: 3.
 criminum, 137: 15.
 Critias, *n. p.*, 38: 10 |
 42: 9.
 crudelis, 123: 1.
 crudelior, 50: 13.
 crudeliffime, 77: 14.
 crudeliffimum, 48: 19.
 crudelitas, 48: 13.
 crudelitare, 29: 3 | 33:
 18.
 crudelitatis, 42: 14 | 108:
 12.
 crudeliter, 22: 23 | 30:
 13 | 49: 9.
 cubantem, 79: 31.
 cubantem, 54: 7.
 cubitum, 148: 12.
 cui, 5: 13 | 40: 6 | 17:
 3.

31 | 19: 22 | 22: 14 |
47: 12 | 47: 6 | 32: 7 |
54: 13 | 62: 17 |
71: 13 | 71: 6 | 93: 14 |
107: 13 | 126: 2 |
136: 7 | 140: 9 | 140: 1 |
144: 25 | 147: 1 |
148: 5.
cuinham, 146: 22.
cuique, 73: 1 | 141: 17 |
146: 16.
cuivis, 23: 4 | 24: 10 |
57: 1 | 110: 25.
cupis, 2: 13 | 3: 9 | 6: 12 |
12: 13 | 9: 7 | 13: 2 |
18: 7 | 24: 16 | 27: 2 |
29: 3 | 14: 13 | 53: 20 |
56: 13 | 61: 12 |
62: 9 | 65: 21 | 77: 12 |
10: 6 | 14: 6 | 17: 25 |
97: 23 | 101: 4 |
108: 6, 10 | 119: 23 |
125: 9 | 128: 1 | 132: 1 |
134: 7 | 136: 13 |
142: 1, 23.
cujsudam, 247: 7.
cujsquam, 113: 4.
cujsque, 91: 1.
cuivis, 90: 6.
culleas, 99: 11.
culpa, 55: 8.
culpe, 35: 14 | 16: 11.
cultu, 65: 27 | 144: 1
68.
cultus, 143: 5.
cultus, 40: 3.
cum, *propositus*, 3: 13 |
4: 1, 18 | 5: 16 | 9: 30-32, 25 | 22: 20-10.
12: 6, 11 | 13: 10, 19 |
14: 2, 17 | 15: 15 |
16: 1, 3, 8, 20 | 19: 1 |
20: 7 | 21: 6, 15 |
22: 28 | 25: 12, 18 |
27: 9, 16 | 28: 6 | 34: 4, 11, 18 | 35: 3 | 36: 23 |
37: 23 | 38: 15 |
39: 4, 9 | 41: 4 | 42: 21, 26 | 45: 1, 4, 19 |
46: 14, 21 | 49: 14, 17 |
51: 8 | 55: 5 | 56: 2 |
57: 5, 8 | 59: 6, 7, 12 |
61: 9 | 61: 6 |
14: 61 | 17: 21 | 66: 25, 29 |
67: 14, 26, 29, 30 |
68: 6, 20 |
69: 2, 6, 11 |
70: 10, 12, 26 |
74: 15 | 75: 3 |
76: 13, 14 | 79: 6 |
81: 7 | 82: 20 |
83: 10, 12, 13 |
84: 1, 6 |
85: 13, 14 | 86: 6, 11 |
89: 10 | 90: 13 |
91: 5, 10, 15 |
92: 9 |
98: 5, 31, 20 |

100: 10, 19 | 101: 25, 15, 24 | 104: 6, 8 |
105: 23 | 108: 15 | 110: 15 |
112: 13 | 115: 11, 13 |
116: 12, 14, 17 |
118: 5, 12 | 119: 16, 21 |
120: 5, 7, 9 | 121: 3, 4, 6, 7 |
122: 2, 5 |
124: 8, 12, 14, 18 |
125: 4, 10, 26 |
126: 12 | 127: 23 | 129: 11 |
131: 2, 4, 5, 9 |
132: 6 | 134: 22 | 135: 25 |
136: 18, 19 | 137: 12 |
138: 12, 15 | 139: 2, 19 |
140: 13 | 144: 5, 9, 23 |
145: 10, 11 |
148: 12.
cum, *adverb.* dum, 68: 21 |
101: 30 | 134: 14 |
137: 15, 18 | 138: 3, 7 |
140: 30 | 146: 8 |
147: 5. cum *et* relat.
ad rem, 10: 3 | 11: 16 |
22: 26 | 25: 17 |
26: 22 | 34: 4 | 37: 1 |
66: 8 | 80: 11 |
83: 1 | 95: 5 | 98: 16.
cum, *propositus*, 135: 14, 17 |
137: 13 | 139: 22 |
140: 18 | 142: 4 |
145: 8 | 146: 19 | 147: 23 |
148: 5, 26. cum, *quoniam*, 49: 11 | 137: 16 |
139, 7, 15, 27 |
141: 20 | 147: 13, 21 |
148: 13. cum, *quoniam*, 137: 12 | 142: 27.
145: 10 | 148: 22.
cuncta, 17: 16 | 46: 20.
cunctas, 118: 5.
cuncti, 67: 13.
cupere, 54: 23 | 101: 2.
cuperet, 71: 20 | 83: 20 |
135: 23 | 147: 22.
cupide, 19: 13.
cupidor, 94: 19.
cupidissimus, 132: 15.
cupiditate, 7: 17 | 49: 23 |
57: 12 | 108: 16 | 113: 4 |
118: 14 | 142: 2.
cupiditatem, 9: 25 | 146: 6.
cupiditatibus, 51: 5.
cupitus, 25: 9 | 112: 28.
cupiscant, 139: 14.
cupiscat, 8: 6 | 24: 8 |
38: 4 | 68: 2 | 127: 8.
cupiens, 17: 20.
cupit, 22: 7.
cupire, 124: 9.
cur, 19: 33 | 103: 10 |

149: 26.
cura, 53: 2 | 144: 15.
curā, 46: 13 | 92: 9 |
126: 25.
Cura, 142: 18 | 147: 17.
curam, 148: 12.
curam, 100: 2.
curat, 147: 15.
curant, 102: 4.
curat, 46: 23.
curatorem, 148: 6.
curavit, 42: 20 | 52: 24 |
56: 2 | 107: 15.
curatudo, 73: 16.
curatorem, 7: 5.
curam, 4: 7.
custodem, 27: 14.
custodes, 5: 8, 15 | 51: 9 |
54: 11 | 70: 28.
custodia, 5: 13.
custodia, 25: 4, 15. *vin-*
culis, 133: 14.
custodia, 101: 6.
custodiam, 100: 23 | 105: 13.
custodibus, 33: 19 | 53: 28 |
101: 30.
custodiant, 116: 25.
custodum, 100: 23.
custos, 67: 14 | 97: 24.
Cyclades, 5: 4.
Cymen, n. p. 16: 8, 12.
Cypris, n. p. 59: 3, 13.
Cypris, 46: 10.
Cypriorum, 26: 5.
Cyprium, 21: 16 | 27: 9.
Cyrenzorium, 125: 16.
Cyrenas, 91: 11.
Cyrus, n. p. 38: 6 | 45: 16.
Cyrus, 113: 9.
Cyziceno, 75: 2.
Cyzicum, 61: 9.
D.
Abant, 78: 18 | 139: 12.
dabantur, 103: 7.
dabat, 22: 24.
damnantur, 96: 9.
damnaffet, 15: 14.
damnati, 106: 3.
damnationis, 9: 21.
damnatos, 105: 6.
damnatum, 33: 21 | 110: 23.
damnetur, 63: 18.
damnatus, 23: 1 | 59: 14.
damnatus, 15: 20 | 19: 13 |
161: 4 | 106: 2.
Damon, n. p. 73: 3.
dant, 38: 20.

dantur, 63: 2.
dare, 43: 7 | 47: 6 | 50: 1 |
63: 22 | 73: 13 |
86: 10 | 88: 23.
dareus, 43: 6.
dareus, *collocant*, 119: 2.
darentur, 36: 7 | 135: 1.
daret, 20: 15 | 25: 11 |
27: 17 | 30: 15 | 46: 9 |
50: 15 | 53: 12 |
62: 12 | 74: 18 | 91: 10 |
97: 17 | 136: 2.
daret, *suspendere*, 130: 2.
daretur, *passeretur*, 125: 20.
darii, *patres*, 13: 139: 4.
Darius, n. p. 6: 6 | 34: 16.
Darium, 5: 14.
Darius, 5: 15 | 7: 6 | 14: 11 |
9: 11.
dat, 54: 4.
dat, 43: 2 | 53: 1 | 84: 6 |
92: 1 | 94: 4 | 105: 39.
dati, 16: 23 | 86: 5.
dati, 114: 13.
datum, 138: 21.
datum, *oblatum*, 5: 15.
Datame, n. p. 65: 17 |
70: 15.
Datamen, 65: 12 | 66: 10 |
67: 7 | 70: 13, 14 |
71: 2, 9.
Datamenque, 71: 21.
Datamen, 64: 14 | 65: 1, 14 |
66: 20 | 67: 1, 4, 11 |
68: 1, 16, 22 |
69: 5 | 70: 26 |
71: 18.
Datami, 67: 24 | 70: 1.
dati, 24: 18 | 32: 13.
Datis, n. p. 6: 16.
datis, 8: 3 | 20: 21.
dato, 41: 20 | 46: 12.
dato, *designato*, 139: 6.
datum, 9: 8 | 30: 24 |
56: 7 | 119: 16 | 128: 25.
datus, 61: 7.
datus, 59: 3 | 92: 13.
de, *propositus*, 5: 6 | 7: 22 |
11: 6, 7, 23, 26 |
13: 8 | 14: 16, 20 | 17: 18 |
18: 7, 10 | 19: 9 |
21: 13, 15 | 24: 2, 15 |
29: 3, 4 | 30: 6, 23 |
16: 22 | 31: 2 | 32: 1 |
33: 6, 7, 23, 17 |
34: 19 | 39: 17 | 40: 8 |
41: 13 | 47: 12 | 49: 34 |
50: 8, 9 | 52: 15 |

- 33: 3, 20 | 54: 18
 35: 5 | 59: 19 | 62: 4
 64: 2, 10 | 63: 21 | 70:
 3, 17, 33 | 71: 10
 72: 1, 9, 10, 13 | 74:
 10, 12 | 75: 20 | 76:
 8, 20 | 77: 3, 16 | 79:
 33 | 80: 6 | 81: 11 | 82:
 17, 20 | 83: 3, 14 | 89:
 2, 13 | 90: 1, 2, 13
 97: 6 | 98: 1, 9, 99:
 8, 19, 29 | 100: 3 |
 101: 16, 18 | 102: 3 |
 104: 7, 8 | 105: 1
 13, 19 | 109: 22 | 110:
 3, 25 | 114: 4 | 116:
 19 | 119: 7, 12 | 121:
 4 | 126: 6, 10, 20
 127: 16 | 128: 7, 16
 129: 10 | 132: 17, 18
 133: 4, 5 | 138: 17
 13 | 140: 8, 20 | 143:
 25 | 144: 3, 10, 27 |
 145: 3-7 | 146: 4, 5,
 10, 13, de, *propter*,
 47: 9, de, *pro*, 137:
 1, de, *ex*, 20: 21 | 24:
 16 | 132: 2.
 dez, 62: 9.
 debeam, 139: 7.
 debeat, 119: 17.
 debent, 76: 4.
 debeis, 49: 15 | 72: 8 |
 76: 19 | 89: 12 | 134:
 25.
 debet, 44: 8 | 75: 1 | 136:
 1 | 143: 14.
 debet, 41: 23 | 133: 12 |
 143: 9.
 debilitarentur, 68: 3.
 acbilitate, 32: 19.
 debilitatus, 112: 7.
 debitus, 112: 8.
 debuerit, 32: 7.
 decedens, 121: 6 | 135:
 17.
 decedere, 108: 4.
 decederent, 135: 13.
 decem, 6: 17 | 7: 3, 7,
 16 | 8: 1, 20 | 19: 7,
 14 | 26: 4 | 27: 1 | 28:
 26 | 42: 13 | 52: 18 |
 63: 21 | 69: 14, 15 |
 76: 11 | 81: 18 | 99:
 5, 12 | 130: 7.
 decemplacem, 8: 10.
 decemviralet, 29: 11.
 decemvitali, 29: 12.
 decepti, 70: 14.
 decere, 137: 12.
 decerneret, *pugnare*, 100:
 7.
 decernit, 121: 5.
 decernitur, 63: 2.
 decessit, 140: 8.
 decessit, 25: 1 | 85: 10.
 decessit, 20: 10, 12 | 91:
 12 | 148: 17, 29, *absit*,
 113: 4 | 134: 3.
 decellum, 108: 14.
 decidit, *velut sum*, 101:
 14.
 decidissent, 95: 20.
 Decilium, *n. p.*, 141: 5.
 decipi, 141: 13.
 decisandam, 72: 9.
 deciscari, 146: 12.
 declarata, 127: 17.
 defendentibus, 13: 2.
 declaravit, 57: 4.
 decora, 2: 11.
 decreta, 105: 8.
 decreti, 161: 5.
 decretum, 109: 22.
 decretum, *pugnare*, 129:
 11.
 decreverunt, 13: 10.
 decrevit, 4: 14 | 5: 6 | 8:
 24.
 decurrit, 96: 25.
 dedant, 81: 9.
 dedat, 5: 9 | 37: 29 |
 93: 15.
 deduxit, *traderet*, 128:
 21.
 dederetur, 126: 15.
 dederit, *promissus*, 119:
 13.
 dederunt, 8: 25 | 30:
 25.
 desiderant, 28: 8.
 desiderat, 40: 2.
 dedidit, 11: 1.
 dedisse, 23: 13.
 dedissent, 91: 3 | 135: 9 |
 126: 5, *expofitus*,
 137: 1.
 dedisset, 24: 2 | 70: 14 |
 100: 23 | 113: 13.
 dedis, 6: 17 | 14: 28 |
 16: 17 | 17: 21, 22 |
 27: 19 | 48: 6 | 49:
 5 | 50: 16 | 51: 4 | 54:
 14 | 55: 15 | 63: 22 |
 67: 3 | 70: 22 | 75:
 18 | 136: 18 | 137: 20.
permi, 114: 12, *im-*
pulsus, 123: 6.
 dedique, 109: 14.
 dediti, 82: 16.
 deditione, 9: 9 | 97: 5.
 dediros, 40: 4.
 dedisuros, 4: 12.
 deditus, 71: 7.
 deducere, 135: 23, *fra-*
dere, 17: 7.
 duducent, 51: 9.
 deduci, 16: 16.
 deducitur, 127: 21.
 deducta, 77: 15.
 deductus, 74: 12 | 95: 27 |
 127: 25.
 deduxit, 105: 13.
 deducunt, 53: 23.
 deduxerunt, 131: 7.
 deduxerunt, 7: 2.
 deesse, 52: 28 | 64: 12 | 79:
 25 | 116: 16.
 defecerant, 26: 10 | 65:
 6 | 19: 21.
 defecerat, 45: 3, 32 | 68:
 15.
 defensione, 68: 18.
 defendendam, 87: 10.
 defendendum, 63: 10.
 defendentibus, 13: 2.
 defendere, 15: 12 | 17:
 10 | 29: 30 | 127: 17.
 defenderent, 7: 9 | 13: 4.
 defendit, 104: 15 | 115:
 1.
 defensa est, 57: 7.
 defensione, 78: 16.
 defensum, 124: 6.
 defensorum, 100: 113.
 defensus, 104: 13.
 defesti, 136: 11.
 defestus, 96: 8.
 deformitatem, 90: 19.
 defuerit, 141: 11.
 defuit, 27: 22 | 92: 16 |
 109: 21 | 136: 6.
 dehortando, 148: 130.
 Dei, 23: 29 | 24: 19.
 deiecit, 51: 10.
 deiecit, 60: 11.
 deiecit, *caso*, 41: 11.
 deiecerunt, 32: 15.
 deinde, 71: 9 | 91: 4 | 11:
 14 | 33: 20 | 34: 4 | 52:
 14 | 71: 16 | 72: 9 | 96:
 23 | 109: 6 | 135: 12 |
 148: 120.
 delata, 15: 12.
 delatas, *datus*, 137: 9.
 delatua, 103: 6.
 delatum, 75: 17 | 120: 1.
 delatus, 66: 25.
 delicti, 4: 8 | 122: 5.
 delicta, 83: 12.
 delictarentur, 143: 14.
 delictatus, 66: 8.
 delictatus est, 49: 8.
 delicti, 1: 10 | 12: 6.
 delictibus, 124: 16.
 delictus, 77: 15 | 807:
 10.
 delictus est, 20: 25 | 32:
 12.
 delegat, 13: 16.
 delegerunt, 31: 16.
 delegit, 69: 17.
 delictus, 56: 19.
 delicta, 109: 9, *diruta*,
 115: 18.
 delictus, *velut*, 21: 12.
 delivit, 13: 2, *confitit*,
 37: 20.
 delibet, 45: 23.
 delibetandi, 70: 25.
 delibetantibus, *infidelit-*
as, 11: 26.
 delibetaretur, 98: 9.
 delibetatum, 1: 11.
 delicata, 32: 19.
 deligata, 123: 7.
 deligata, 30: 1.
 deligebatur, 35: 13.
 deligerent, 20: 12.
 delicti, 37: 13.
 Delphici, 24: 19.
 Delphis, 21: 10.
 Delphos, 3: 11 | 11: 11 |
 29: 15.
 Delum, 20: 16.
 Demade, *n. p.*, 104: 6.
 Demetrius, *n. p.*, 110: 2
 21.
 Demedone, *n. p.*, 75: 1.
 demeriti, 22: 20.
 demeritum, 82: 118.
 demergeret, 53: 10.
 Demetrio, *n. p.*, 2: 23.
 Demetrius, 105: 7.
 Demetrius, 105: 2 | 113:
 8, 12.
 demigravit, 5: 1.
 demigratorem, 3: 70.
 demigravit, 6: 12 | 33: 2
 24 | 130: 6.
 demoliti, 24: 11.
 demolitus est, 109: 14.
 Demolitione, 104: 11.
 Demolitione, 104: 7.
 demum, 110: 25 | 125: 2
 23.
 demigra, 13: 17 | 101: 2
 21 | 112: 18.
 demerantur, 59: 14.
 Deo, 11: 30.
 Deorum, 39: 13 | 101: 9
 86: 12 | 118: 18 | 110:
 9.
 Deos, 150: 13 | 16: 17.
 depellere, 23: 8 | 132: 2.
 depelleret, 23: 17 | 37: 2
 8 | 107: 5.
 depingebatur, 8: 10.
 deponit, *collocat*, 116: 22.
 depopulatus est, 86: 25.
 deportanda, 102: 14.
 deportandum, 13: 16.
 deportavit, 131: 10.
 depofuit, 118: 10.
 depofuit, 109: 11.
 deprensandis, *defendendis*
 142: 13.
 deprefit, 141: 16.
 depulsi, 46: 19.
 depugnandum, 13: 13.
 depulsi, 108: 8.
 depulsi, 69: 6.
 depulsi est, 13: 20.
 Derelyo, 104: 17.
 des, 37: 19 | 22: 18.

descenderunt, 23: 27.	detulit, 61: 8 69: 1	Dicatorum, 123: 12.	disfigens, 44: 8. <i>amator</i> 8.
descendisse, 33: 19.	119: 23. <i>monstravit</i> , 128: 18.	dicto, <i>firmari</i> , 512. <i>mandata</i> , 28: 6 56: 5. <i>dicto</i> , 65: 11 87: 24.	74: 5.
descendit, 19: 15 67: 24.	detur, 37: 16.	dictum, 124: 12.	diligenter, 133: 9.
desiderat, 62: 15.	develaretur, 50: 16.	dictum, 37: 19 52: 20 54: 9 79: 33 124: 13 134: 25 141: 16.	diligenter, 41: 7 47: 7 71: 18 71: 14 100: 1 145: 19.
desiderat, 68: 28.	devenit, 82: 12.	dictum, <i>relatum</i> , 114: 5.	diligentia, 77: 18 133: 1 145: 19.
desiderat, 67: 22.	devenisse, 82: 16.		diligentia, 125: 15 139: 20 141: 11.
desiderat, 34: 11.	devictaque, 98: 15.		diligentia, 143: 8.
desiderant, 115: 19.	desideret, 4: 13 27: 10.		diligentiam, 148: 12.
desiderat, 146: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diligentius, 111: 2.
desideret, 94: 13.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diligenter, 49: 13 136: 23 141: 22.
desiderant, 96: 8.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diligent, 109: 18 116: 15.
desiderat, 99: 4.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diligentiam, 3: 13 68: 6 100: 19.
desiderat, 109: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 64: 2.
desideratum, 100: 13.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 7: 14 8: 7 37: 5 69: 9 146: 4.
desertus, 63: 15 65: 10.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 95: 16 112: 10.
deseruit, 94: 19 126: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 121: 5.
desiderabat, 91: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 126: 10.
desideratur, 76: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 83: 10.
desiderat, 77: 17.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 46: 16.
desiderat, 143: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 99: 14.
desideratuus, 27: 12.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 16: 5.
desiderat, 145: 12.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 71: 9.
desiderat, 136: 10.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 17: 19 120: 2.
desiderat, 27: 4.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 108: 17.
desiderat, 141: 19.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		diminuat, 51: 16 51: 17.
desine, 76: 8.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desinere, 148: 17.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desistit, 62: 14.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desistit, 50: 14.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desistit, 41: 18.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderantibus, 99: 19.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 18: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 7: 12.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderationem, 101: 20 116: 3.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 88: 7 128: 4 139: 1.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 139: 15.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 82: 17.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
despondit, 147: 13.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 94: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 118: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 62: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desistit, 79: 5 89: 29 132: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 34: 21.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 147: 14.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 91: 17.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 91: 19.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 50: 12 53: 24 67: 3.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 108: 12.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 21: 17 56: 11.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 59: 19.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 110: 12.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 61: 21 92: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 121: 5.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 132: 12 134: 18.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 108: 14.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 70: 18.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		
desiderat, 146: 23.	desit, <i>superavit</i> , 118: 8.		

- 108:5 | 109:12 | 112:17.
dixit, 4:27.
dirigere, 60:7.
disipuit, 132:25.
discretos, 46:22.
discedebat, 70:6.
discedens, 73:13.
discedere, 121:5.
discederent, 12:16 | 31:4 | 53:29.
discederet, 67:8.
discretus, 30:20.
discretitans, 12:13 | 98:24.
discesserat, 104:14.
discessissent, 13:10 | 71:17.
discessisset, 9:14 | 100:11.
discessit, 59:3 | 74:11 | 79:1 | 114:13 | 118:6.
disce, *verbum*, 74:9.
disciplina, 55:3 | 56:14.
discipulus, 72:10.
discrimine, 67:19 | 89:4.
disertē, 74:8.
disertus, 31:6 | 61:2 | 75:26.
disserunt, 125:24.
disserit, 97:3 | 109:13.
disceda, 109:9.
dissectus, *dissectus*, 47:9.
dissectus, *dissectus*, 138:20.
dispalatam, 133:8.
dispalati, 128:6.
dispendam, 46:6.
disperforos, 131:5.
disperirentur, 93:13.
disperit, 91:6.
disperit, 71:2.
disperit, 52:16.
dispericebat, 125:48 | 13:54 | 17:24.
disperit, 24:18.
disperit, 161:8.
disperirentur, 74:10.
disperione, 52:14 | 138:19.
disperisse, 108:16.
disperit, 131:14.
disperibat, 127:6.
disperit, 53:15.
disperiles, 104:13.
disperilis, 60:1.
disperititudinem, 13:14.
disperitatis, 134:14.
disperiretur, 13:12 | 17:14.
disperit, 101:8. *rupta*, 13:13.
disperitus, 31:12.
disperiretur, 139:20.
diffrahi sunt, 95:22.
diffrahi, *occupatus*, 129:8.
diffrahi, *diffrahi*, 133:10.
diffrahi, 32:2.
diffrahi, 101:5.
diffrahi, 27:12 | 71:13 | 8, 17 | 146:7.
diffrahi, 31:14.
diffrahi, 7:17.
diffrahi, 29:6.
diffrahi, 31:1.
diffrahi, *diffrahi*, 146:19.
diffrahi, 119:10.
diffrahi, 89:2.
diffrahi, 139:8.
diffrahi, 145:5.
diffrahi, 139:7.
diffrahi, 52:27.
diffrahi, 41:12.
diffrahi, 26:14 | 98:14 | 109:9.
diffrahi, 136:12.
diffrahi, 48:10 | 75:10 | 137:12.
diffrahi, 11:16.
diffrahi, *diffrahi*, 97:4.
diffrahi, 43:9.
diffrahi, 62:4 | 76:3.
diffrahi, 101:9 | 142:13 | 59:15 | 78:10 | 12:101:5 | 115:5.
diffrahi, 128:13 | 132:10.
diffrahi, 136:4.
diffrahi, 115:16.
diffrahi, 109:5.
diffrahi, 41:20 | 70:12 | 78:19.
diffrahi, 85:14.
diffrahi, 115:12.
diffrahi, 14:20.
diffrahi, 39:17 | 72:13.
diffrahi, 79:6 | 87:10 | 106:5.
diffrahi, 29:16 | 57:8 | 70:12 | 77:14 | 88:25 | 110:7, 22 | 128:29.
diffrahi, 146:16.
diffrahi, 16:1.
diffrahi, 8:14.
diffrahi, 67:15.
diffrahi, 48:19.
diffrahi, 134:1.
diffrahi, 129:14.
diffrahi, 133:3 | 135:15 | 145:15.
diffrahi, 135:18.
diffrahi, 73:9 | 133:12.
diffrahi, 73:2.
diffrahi, 114.
diffrahi, 58:7.
diffrahi, *diffrahi*, 29:16.
diffrahi, 136:16.
diffrahi, 13:14.
dolo, 70:11 | 86:13 | 114:1 | 123:12 | 127:12.
Dolores, *n. p.*, 126:12.
dolore, 29:12.
dolorem, 136:11.
dolores, 146:18.
dolore, 112:7.
doloribus, 148:16.
domesticis, 127:4 | 143:19.
domesticus, 91:7.
domesticus, 143:5.
domi, 7:7 | 16:5 | 53:17 | 77:5 | 79:19 | 83:10 | 110:10 | 118:6 | 126:15 | 138:12 | 143:6. *bu.*
domicilia, 86:22.
domicilium, 18:3 | 135:13.
dominatio, 6:6.
dominatione, 6:1.
dominationem, 10:1 | 18:12.
dominationi, 6:14 | 15:16.
dominatum, *subst.*, 112:7.
domino, 16:20.
Domitio, *n. p.*, 148:129.
domo, 4:21 | 30:7 | 31:13 | 133:1 | 87:20 | 90:2 | 148:21. *patris*, 47:4 | 125:25.
domus, 23:3.
domum, 4:22 | 17:9 | 23:13 | 16:9 | 30:22 | 33:13 | 36:18 | 53:28 | 59:13 | 61:12 | 63:17 | 77:20 | 78:13 | 82:12 | 90:19 | 91:14 | 108:13 | 115:13 | 125:13 | 128:18 | 135:14 | 142:12 | 143:15 | 148:22. *patris*, 22:17 | 45:9.
domus, *genus*, 97:35.
donabatur, 13:12.
donare, 18:12.
donarent, 125:5.
donarentur, 87:12.
donat, 49:14.
donatum, 66:10.
donatus, 17:16 | 46:9 | 89:11 | 91:9.
donatus est, 54:14.
donaverunt, 84:13.
donavit, 133:12 | 136:18.
donicum, *duer*, 115:8.
donum, 21:12.
dotibus, 20:12.
Drusilla, *n. p.*, 147:12.
duabus, 14:14 | 45:2 | 51:17 | 85:6 | 124:23.
dux, 59:2 | 104:14.
dnas, 27:18 | 125:22.
dubio, 40:11 | 89:16 | 107:1 | 126:16.
dubitabat, 30:10 | 138:5 | 127:16.
dubitans, 62:10 | 86:11 | 94:6.
dubitaret, *bestaret*, 119:12.
dubitat, 138:11.
dubitaturus, 87:9.
dubitavit, 84:7. *hastia*, 128:2.
dubito, 11:140:10 | 80:7.
dubium, 44:9 | 119:17.
duce, 31:12 | 10:17 | 11:4 | 46:18 | 51:5 | 66:11 | 79:17 | 83:4 | 88:19 | 95:25.
ducebant, 67:10. *puta*, 18:10 | 81:6.
ducebat, 108:11.
ducem, 45:6 | 46:15 | 56:13 | 108:6 | 109:3 | 110:9.
ducedum, 67:4.
ducceta, 61:17 | 61:6. *bu.*
ducentur, 12:9.
ducenturum, 11:20 | 26:5.
ducentas, 35:2.
ducentis, 21:6 | 27:9 | 91:9.
ducere, 2:12 | 15:9 | 19:13 | 126:12 | 135:23.
ducerentur, 95:9.
duceret, 14:28 | 66:3 | 77:13 | 80:12 | 95:11. *affluere*, 145:14.
duceretur, 37:1.
duceretur, 106:4. *puta*, 19:11 | 87:18.
Duces, 10:9 | 31:62 | 17:99 | 101:20 | 101:110 | 110:15 | 131:13 | 133:1.
duci, *verb.*, 75:18. *trahi*, 70:9. *affluere*, 143:2.
duci, *mem.*, 56:6.
ducibus, 58:19 | 98:17.
ducis, 41:7 | 127:12 | 166:7.
ducitur, *veritatis*, 2:5.
ducti, 54:18.
ductis, 126:23.
ductu, 21:11 | 67:18.
ductus, 25:8 | 141:10 | 142:16.
ducum, 67:6 | 100:9 | 145:3.
ducuntur, 72:6. *dulcium*

QUÆ IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 181

dulciss, 146: 6.
 dum, 3: 7 | 10: 19 | 60: 6
 66: 20 | 67: 5 | 68: 16 |
 90: 6 | 97: 5 | 107: 17 |
 119: 13 | 128: 14. *du-*
nc, 23: 12. *quand*o,
 113: 12.
 duo, 31: 21 | 181: 5 | 32: 2
 12 | 36: 6 | 39: 16 | 63: 2
 2. 8 | 69: 16 | 77: 13 |
 111: 12 | 112: 7. 9 |
 122: 16 | 129: 11.
 duobus, 37: 5 | 64: 8.
 duodecim, 56: 14 | 82: 1,
 8.
 duos, 48: 5 | 78: 1 | 85: 2.
 duplex, 126: 6.
 duplici, 65: 127.
 duricius, *ancilla* *vita*, 40:
 2.
 duro, 25: 11.
 Dux, 21: 5 | 22: 6 | 30: 8
 32: 12 | 42: 19 | 55: 14 |
 58: 14 | 64: 6 | 77: 13 |
 82: 8 | 83: 12 | 95: 18 |
 107: 9.
 duceat, 41: 10 | 51: 8.
 duxerit, 107: 11.
 duxisset, 76: 6 | 78: 1 |
 102: 11.
 duxit, 79: 20 | 126: 13 |
 120: 16. *duxit, sup. in*
maxime, 10: 14. *putavit*,
 61: 4 | 88: 1 | 97: 21.
 Dynastes, 65: 19.
 Dynasti, 89: 141.

E.

E 8: 11 | 15: 23 | 24: 2
 7 | 35: 14 | 40: 15 |
 51: 9 | 54: 1 | 55: 12 |
 114: 12 | 129: 16.
 ea, 2: 11 | 3: 2 | 7: 15 |
 9: 17 | 17: 18 | 22: 14 |
 23: 18 | 25: 14 | 37: 2
 12: 17. 24 | 39: 17 |
 47: 12 | 50: 12 | 57: 2
 14 | 64: 11 | 63: 17 |
 67: 22 | 71: 14 | 72: 2
 3 | 74: 21 | 75: 8 | 76: 12
 12 | 10: 13 | 40: 14. 24 |
 92: 14 | 95: 26 | 97: 2. 2
 14 | 116: 21 | 145: 6. *ca.*
tam multa, 139: 18.
 ei, 3: 13 | 4: 1 | 10: 4 |
 11: 13 | 14: 20 | 30: 16 |
 10 | 17: 2 | 21: 17 | 23: 2
 15 | 30: 16. 17 | 34: 2. 2
 13 | 37: 12 | 42: 13 | 46: 2
 1 | 54: 14 | 69: 6 | 70: 2
 33 | 76: 1 | 47: 3 | 95: 7
 6 | 97: 2 | 105: 7 | 110: 2
 7 | 116: 10 | 121: 1 |
 127: 24 | 135: 12 | 138: 2

CORNELII NEPOTIS INDEX.

18 | 142: 12. 7 | 143: 23
 144: 17 | 145: 13.
 eadem, 2: 8 | 11: 4 | 17: 2
 21.
 eadem, 7: 12 | 23: 2 | 18 |
 25: 4 | 90: 2 | 119: 127 |
 126: 4.
 eadem, 13: 23.
 ex, 138: 17.
 cam, *primum*, 8: 16 | 10: 2
 3 | 11: 1, 19 | 14: 1. 2
 13 | 25: 13. 12 | 29: 8 |
 39: 2 | 61: 42: 18 | 53: 2
 30 | 56: 16 | 63: 16 | 66: 2
 5 | 67: 16 | 72: 9 | 74: 2
 18 | 78: 14 | 86: 2. 25 |
 108: 13 | 112: 18 | 115: 2
 3 | 119: 14 | 125: 14 |
 135: 15 | 137: 16 | 145: 2
 19 | 147: 14.
 eandem, 8: 14 | 16: 2 | 17 |
 87: 10 | 133: 11.
 eorum, 21: 14 | 182: 12 |
 109: 11.
 eas *pro*, 3: 12 | 62: 13 | 86: 2
 12 | 97: 10 | 124: 14 |
 127: 14 | 128: 7 | 136: 2
 18.
 tant, 54: 15.
 car, 2: 7 | 80: 1.
 edere, *exponere*, 45: 22.
 edictum, 132: 18.
 edit, *expulsi*, 48: 110.
 edita, *in laque* *expulsi*,
 146: 14.
 editis, *expulsi*, 144: 28.
 editis, *expulsi*, 45: 124.
 edito, *alia*, 133: 25.
 editum, *alium*, 89: 18.
 educari, 51: 14.
 educatus, 31: 14.
 educetur, 97: 1.
 educit, 68: 15.
 educunt, 7: 19.
 educit, 9: 1 | 26: 8 | 93: 2
 14.
 efficere, 40: 8.
 efficit, 42: 10 | 44: 16 |
 75: 21 | 87: 5 | 95: 13 |
 108: 9 | 116: 12 | 121: 2
 1 | 105: 16 | 141: 19.
 effecta, 11: 14.
 effecturum, 99: 12.
 efferte, 75: 15.
 effertent, 27: 23.
 effertent, 20: 20.
 efficeret, 31: 1 | 36: 9 | 47: 2
 3 | 132: 13.
 efficit, 6: 2 | 138: 12.
 efficitur, 136: 14.
 efflavit, 24: 116.
 effluat, 54: 11.
 effugere, 59: 27 | 98: 12.
 effugisse, 22: 4 | 39: 8 |
 47: 13.
 effugisse, 94: 125.

effugit, 12: 19 | 124: 15 |
 138: 6.
 effusi, *ammirati*, 8: 16.
 effusi, 137: 14.
 egit, 25: 10 | 52: 1 |
 140: 29.
 ego, 17: 5, 11 | 75: 13 |
 76: 12 | 119: 16.
 egomet, 148: 16.
 egredere, 75: 12.
 egredi, 123: 10.
 egressa, 87: 13.
 egressus, 16: 12 | 35: 17 |
 66: 25.
 ei, 6: 16 | 13: 19. 22 | 15: 2
 4 | 16: 8 | 18: 12. 3 | 22: 2
 8 | 32: 14 | 24: 3 | 27: 19 |
 30: 10 | 31: 8 | 32: 12 |
 31: 9. 11 | 36: 4 | 37: 2
 24. 21 | 38: 6 | 39: 2
 1 | 43: 3 | 44: 4 | 46: 2
 6 | 49: 17 | 50: 6. 16 |
 58: 10 | 59: 2. 21 | 60: 2
 6 | 62: 18 | 64: 21 | 65: 2
 4. 12 | 66: 15 | 67: 8.
 14 | 70: 21 | 71: 13. 10 |
 74: 15. 20 | 75: 12 |
 84: 6 | 87: 20 | 88: 13 |
 89: 23 | 90: 11 | 92: 15
 93: 16 | 94: 20 | 97: 10 |
 100: 12. 15. 19 | 101: 2
 28 | 103: 17 | 105: 19 |
 106: 4 | 113: 6 | 119: 2
 7 | 121: 6 | 123: 14 | 124: 4
 4. 15 | 128: 25. 30 |
 132: 1. 7. 18 | 135: 16.
 26 | 137: 12 | 140: 16.
 48. 87. 90 | 142: 16 |
 144: 16. 27 | 145: 15 |
 146: 15. 21 | 147: 11 |
 148: 9.
 eiden, 8: 25 | 48: 6 | 93: 2
 14 | 104: 4 | 139: 4.
 eiecerant, 81: 10.
 eiecerant, 85: 8.
 eiecit, 34: 2.
 eiecit, 26: 14.
 eiecit, 28: 16 | 39: 7.
 eiecit, 15: 11.
 eis, 7: 8 | 15: 6 | 27: 14 |
 61: 30 | 68: 20 | 76: 2
 18 | 145: 14.
 eiden, 2: 9 | 5: 5 | 35: 2
 18.
 eiet, 1: 4 | 2: 13 | 3: 10 |
 4: 12 | 17: 6 | 21: 7 |
 5. 18 | 8: 20 | 9: 16 |
 10: 13 | 11: 9. 16 | 16: 1
 1. 6. 10 | 18: 11 | 20: 2
 6. 15. 21 | 22: 12 | 24: 2
 31 | 25: 12 | 27: 4. 10.
 15. 17. 21. 24 | 28: 10 |
 29: 1 | 30: 17. 17. 21 |
 31: 15 | 33: 8. 22 | 34: 2
 12 | 35: 10. 13. 24 | 36: 2
 10. 17 | 38: 5 | 39: 9

41: 17 | 43: 13 | 44: 2
 2 | 45: 12. 6. 7. 16 | 46: 2
 4 | 48: 15 | 49: 5 | 50: 2
 5 | 51: 4 | 52: 13 | 53: 2
 15. 17 | 54: 6 | 56: 18 |
 57: 6 | 58: 13 | 63: 18. 2
 22 | 64: 12. 17 | 65: 13.
 6 | 66: 128 | 68: 7 | 71: 2
 5 | 72: 19 | 73: 1 | 77: 2
 6 | 78: 14 | 79: 110 | 80: 2
 7 | 84: 5. 13 | 81: 10 |
 87: 22 | 89: 15 | 90: 10 |
 92: 4 | 93: 16 | 94: 15 |
 95: 10 | 96: 6. 20 | 97: 2
 20 | 99: 15 | 100: 19 |
 101: 1. 1. 2 | 102: 111.
 13. 14 | 103: 2 | 104: 1
 7. 20 | 107: 19. 18 | 108: 2
 6. 22 | 112: 2. 7 | 114: 1
 10 | 117: 10 | 119: 2. 2
 123: 17 | 125: 11. 14. 23 |
 126: 9 | 128: 28 | 129: 2
 9 | 134: 23 | 136: 9 |
 137: 16 | 138: 14. 22 |
 139: 10. 13. 17 | 140: 2
 2. 27 | 141: 16. 11. 22 |
 142: 14 | 143: 19 | 144: 2
 7. 10 | 145: 1 | 146: 1
 8. 19 | 147: 12 | 148: 1
 23.
 ejulem, 17: 7 | 34: 14 | 4
 39: 14 | 49: 10 | 69: 2
 13 | 80: 2 | 110: 15 |
 111: 12 | 117: 12.
 ejusmodi, 53: 12.
 elabi, 95: 27.
 elaboratiss, *emetus effe*
 10: 13.
 elata, *supra*, 33: 18.
 elatum, 9: 12.
 elatus, 21: 17.
 elatum, 96: 1.
 elatus, *superbus*, 21: 8 |
 24: 10 | 28: 8 | 36: 15 |
 33: 4 | 54: 23 | 149: 1.
 elegans, 143: 10.
 elegantia, 146: 20.
 elegantissimum, 142: 11.
 elegit, 54: 13 | 70: 21.
 elephantum, 100: 24.
 elephantus, 121: 14.
 eliceret, 147: 12.
 Elidem, *m. p.* 33: 20.
 eligne, 46: 6.
 eloquentia, 19: 13.
 eloquentia, 32: 2 | 50: 7
 11 | 75: 26 | 76: 14 |
 77: 7.
 eloquentia, 25: 16 | 126: 2
 22.
 Elipnice, *m. p.* 25: 13.
 Elipnicen, 25: 17.
 elucet, 58: 2.
 eluxit, 21: 12 | 77: 7.
 emax, 148: 10.
 emendata, 10: 11.

A2

- emiserat, 140: 29.
 emittite, 59: 19.
 eminus, 39: 8 | 79: 13.
 emisset, 119: 12.
 emittent, 16: 2.
 emitti, 2: 5.
 emphyteus, 106: 4.
 enarrate, 40: 7.
 enari, *conpositio caus.*, 2: 1.
 enim, 2: 12 | 4: 1 | 14: 20 | 5: 10 | 6: 2 | 7: 18 | 8: 12 | 10: 12 | 11: 20 | 29: 12 | 31: 14 | 6: 14 | 26: 15 | 19: 14 | 20: 17 | 22: 12 | 23: 4 | 25: 16 | 27: 13 | 28: 12 | 4: 10 | 36: 11 | 2: 15 | 9: 14 | 20: 35 | 11: 19 | 19: 14 | 37: 15 | 19: 12 | 41: 6 | 19: 14 | 11: 20 | 12: 12 | 20: 120 | 52: 25 | 55: 4 | 59: 15 | 18 | 168: 11 | 2: 64 | 1: 72 | 4: 73 | 14: 74 | 1: 9 | 76: 2 | 10: 20 | 77: 11 | 18 | 79: 19 | 82: 18 | 85: 2 | 88: 12 | 90: 25 | 92: 9 | 93: 12 | 94: 8 | 100: 18 | 25 | 101: 7 | 12: 13 | 24 | 101: 15 | 106: 6 | 107: 19 | 110: 5 | 9: 19 | 115: 13 | 116: 24 | 125: 2 | 13: 126: 19 | 128: 12 | 134: 22 | 135: 10 | 13: 136: 25 | 137: 12 | 21: 140: 1 | 23 | 141: 6 | 14 | 142: 24 | 143: 16 | 144: 16 | 145: 3 | 6 | 20 | 146: 21 | 148: 1.
 Enimium, n. p. 131: 7.
 enumerando, 29: 5.
 enumerare, 124: 2.
 enumeraverit, 146: 2.
 enumerat, 24: 1.
 eo, *proposition.*, 3: 16 | 9: 5 | 14: 16 | 32: 8 | 17: 19 | 19: 1 | 10: 21 | 8: 9 | 21: 14 | 24: 7 | 12: 18 | 26: 12 | 129: 9 | 10: 16 | 31: 12 | 32: 7 | 25 | 34: 9 | 16: 26 | 17: 19 | 12: 8 | 39: 15 | 9: 17 | 42: 21 | 44: 2 | 49: 14 | 17 | 50: 9 | 51: 23 | 53: 18 | 55: 19 | 57: 9 | 58: 5 | 61: 12 | 62: 17 | 63: 27 | 65: 4 | 9 | 68: 6 | 76: 16 | 79: 21 | 81: 14 | 82: 15 | 83: 12 | 86: 16 | 88: 9 | 89: 19 | 3: 95 | 127 | 98: 14 | 101: 18 | 104: 9 | 104: 105 | 8: 132 | 107: 19 | 115: 1 | 116: 8 | 14: 17 | 119: 82 | 20 | 124: 15 | 125: 15 | 127: 6 | 129: 11 | 131: 4 | 133: 4 | 5 | 137: 23 | 139: 4 | 12 | 140: 15 | 145 | 19, 23 | 146: 11 | 148 | 11.
 eo, *adv.*, 51: 7 | 58: 9 | 82: 16.
 eo, *adv.*, 117: 11. *enarr.*, 13: 12 | 15: 12. *adv.*, *tempus*, 79: 17. *huc*, 4: 16 | 16: 19 | 23: 25 | 28 | 26: 4 | 60: 7 | 8 | 65: 23 | 66: 26 | 67: 29 | 30 | 70: 20 | 22 | 75: 19 | 77: 15 | 79: 2 | 84: 6 | 86: 23 | 24 | 89: 10 | 161: 19 | 96: 10 | 98: 5 | 116: 6 | 113: 135: 10. *enarr.*, *que*, 5: 16, 69: 9. *adv.*, 37: 5 | 81: 5 | 113: 11 | 114: 16. *relativum ad quod*, 101: 11. *causa*, 8: 6 | 13: 5 | 44: 8 | 39: 15 | 95: 24 | 110: 1.
 eodem, *proposition.*, 2: 3 | 13: 13 | 19 | 24: 20 | 25: 8 | 26: 6 | 29: 4 | 34: 20 | 38: 9 | 50: 7 | 51: 12 | 56: 10 | 91: 9 | 104: 13 | 112: 7 | 121: 4 | 124: 12 | 127: 12 | 128: 31 | 132: 6 | 141: 8.
 eodem, *adv.*, *motus*, 21: 16 | 24: 17 | 49: 10 | 51: 12 | 63: 5 | 11: 13 | 90: 15 | 105: 8 | 127: 27 | 134: 19.
 eorum, 2: 14 | 17: 6 | 18 | 7: 12 | 23: 14 | 16 | 39: 20 | 42: 21 | 52: 26 | 56: 10 | 59: 8 | 62: 1 | 63: 15 | 64: 16 | 67: 18 | 77: 10 | 78: 5 | 78: 7 | 82: 14 | 82: 6 | 15 | 89: 11 | 14 | 90: 16 | 99: 19 | 102: 8 | 116: 19 | 125: 5 | 7 | 124: 22 | 26 | 136: 5 | 140: 15 | 142: 17 | 145: 12 | 146: 10 | 147: 4 | 18.
 eos, 4: 14 | 5: 18 | 14: 17 | 20 | 15: 1 | 9 | 37: 42 | 12 | 50: 4 | 59: 6 | 63: 14 | 65: 6 | 67: 20 | 68: 19 | 70: 28 | 74: 20 | 78: 22 | 81: 6 | 8 | 87: 4 | 88: 11 | 92: 5 | 98: 19 | 111: 4 | 113: 13 | 125: 5 | 127: 7 | 134: 25 | 135: 24 | 136: 27 | 140: 17 | 143: 24 | 144: 27 | 145: 13.
 eosdem, 61: 24.
 Epaminonda, n. p. 83: 12.
 Epaminonda, 56: 17 | 72: 7 | 77: 18 | 81: 18.
 Epaminondam, 1: 4 | 75: 2 | 6 | 117: 16 | 79: 21 | 80: 12.
 Epaminondas, 75: 5 | 77: 8 | 78: 5 | 10: 21 | 79: 16 | 28 | 83: 9 | 84: 12 | 89: 12.
 Ephebus, 73: 13.
 Ephegeride, 143: 17.
 Ephebus, n. p. 17: 2 | 86: 26.
 Ephoti, 24: 4 | 7: 10 | 10: 24.
 Epictos, 23: 9 | 20: 27.
 Epithoro, 23: 5.
 Epithoros, 14: 32 | 30: 15.
 Ephorus, 87: 20.
 epigrammate, 21: 11.
 Episo, 97: 9 | 139: 24 | 141: 5.
 Epistrotas, 62: 9.
 Epistrotas, 112: 13.
 Epistrotis, 144: 7.
 Epitrum, n. p. 141: 11.
 Epitola, 82: 16.
 Epitola, 22: 13 | 23: 18 | 127: 28.
 Epitola, 23: 17.
 Epitola, 17: 8 | 23: 14 | 127: 24.
 Epitolarum, 144: 28.
 Epitolas, 138: 8 | 147: 12.
 Epulabatur, 22: 23.
 Epulari, 81: 17.
 Epulus, 51: 6 | 82: 16.
 Eques, 143: 14.
 Equetrem, 133: 9.
 Equitii, 146: 15.
 Equitii, 95: 10 | 117: 5.
 Equitii, 87: 14 | 95: 16.
 Equitini, 119: 22.
 Equitatus, 1: 4.
 Equitem, 136: 11.
 Equitibus, 95: 25 | 138: 12.
 Equitis, 142: 23 | 142: 5.
 Equitum, 6: 17 | 8: 8 | 11: 23 | 21: 7 | 51: 12 | 18 | 68: 7 | 91: 11 | 101: 14 | 123: 11 | 142: 13 | 144: 19.
 Equo, 67: 1.
 Equos, 96: 19.
 Equum, 84: 9.
 Erant, 8: 23 | 31: 4 | 32: 10 | 14: 16 | 17: 14 | 18: 10 | 20: 13 | 21: 18 | 22: 15 | 35: 11 | 42: 14 | 51: 19 | 60: 5 | 65: 21 | 70: 17 | 73: 12 | 82: 2 | 83: 1 | 84: 11 | 86: 21 | 89: 13 | 95: 13 | 97: 12 | 99: 2 | 101: 20 | 104: 19 | 24 | 105: 11 | 109: 7 | 117: 11 | 128: 16 | 133: 10 | 138: 12 | 139: 12 | 143: 2.
 Erat, 101: 10.
 erat, 3: 13 | 4: 14 | 16 | 19: 9 | 21 | 18 | 10: 2 | 5 | 11: 6 | 12: 14 | 15: 1 | 16 | 16: 19 | 17: 6 | 19: 15 | 20: 17 | 21: 21 | 21 | 22: 26 | 23: 10 | 24: 19 | 27: 11 | 117: 12 | 16: 13 | 12: 16 | 16 | 14: 13 | 20 | 35: 2 | 161: 16 | 161: 17 | 161: 18 | 161: 19 | 161: 20 | 161: 21 | 161: 22 | 161: 23 | 161: 24 | 161: 25 | 161: 26 | 161: 27 | 161: 28 | 161: 29 | 161: 30 | 161: 31 | 161: 32 | 161: 33 | 161: 34 | 161: 35 | 161: 36 | 161: 37 | 161: 38 | 161: 39 | 161: 40 | 161: 41 | 161: 42 | 161: 43 | 161: 44 | 161: 45 | 161: 46 | 161: 47 | 161: 48 | 161: 49 | 161: 50 | 161: 51 | 161: 52 | 161: 53 | 161: 54 | 161: 55 | 161: 56 | 161: 57 | 161: 58 | 161: 59 | 161: 60 | 161: 61 | 161: 62 | 161: 63 | 161: 64 | 161: 65 | 161: 66 | 161: 67 | 161: 68 | 161: 69 | 161: 70 | 161: 71 | 161: 72 | 161: 73 | 161: 74 | 161: 75 | 161: 76 | 161: 77 | 161: 78 | 161: 79 | 161: 80 | 161: 81 | 161: 82 | 161: 83 | 161: 84 | 161: 85 | 161: 86 | 161: 87 | 161: 88 | 161: 89 | 161: 90 | 161: 91 | 161: 92 | 161: 93 | 161: 94 | 161: 95 | 161: 96 | 161: 97 | 161: 98 | 161: 99 | 161: 100 | 161: 101 | 161: 102 | 161: 103 | 161: 104 | 161: 105 | 161: 106 | 161: 107 | 161: 108 | 161: 109 | 161: 110 | 161: 111 | 161: 112 | 161: 113 | 161: 114 | 161: 115 | 161: 116 | 161: 117 | 161: 118 | 161: 119 | 161: 120 | 161: 121 | 161: 122 | 161: 123 | 161: 124 | 161: 125 | 161: 126 | 161: 127 | 161: 128 | 161: 129 | 161: 130 | 161: 131 | 161: 132 | 161: 133 | 161: 134 | 161: 135 | 161: 136 | 161: 137 | 161: 138 | 161: 139 | 161: 140 | 161: 141 | 161: 142 | 161: 143 | 161: 144 | 161: 145 | 161: 146 | 161: 147 | 161: 148 | 161: 149 | 161: 150 | 161: 151 | 161: 152 | 161: 153 | 161: 154 | 161: 155 | 161: 156 | 161: 157 | 161: 158 | 161: 159 | 161: 160 | 161: 161 | 161: 162 | 161: 163 | 161: 164 | 161: 165 | 161: 166 | 161: 167 | 161: 168 | 161: 169 | 161: 170 | 161: 171 | 161: 172 | 161: 173 | 161: 174 | 161: 175 | 161: 176 | 161: 177 | 161: 178 | 161: 179 | 161: 180 | 161: 181 | 161: 182 | 161: 183 | 161: 184 | 161: 185 | 161: 186 | 161: 187 | 161: 188 | 161: 189 | 161: 190 | 161: 191 | 161: 192 | 161: 193 | 161: 194 | 161: 195 | 161: 196 | 161: 197 | 161: 198 | 161: 199 | 161: 200 | 161: 201 | 161: 202 | 161: 203 | 161: 204 | 161: 205 | 161: 206 | 161: 207 | 161: 208 | 161: 209 | 161: 210 | 161: 211 | 161: 212 | 161: 213 | 161: 214 | 161: 215 | 161: 216 | 161: 217 | 161: 218 | 161: 219 | 161: 220 | 161: 221 | 161: 222 | 161: 223 | 161: 224 | 161: 225 | 161: 226 | 161: 227 | 161: 228 | 161: 229 | 161: 230 | 161: 231 | 161: 232 | 161: 233 | 161: 234 | 161: 235 | 161: 236 | 161: 237 | 161: 238 | 161: 239 | 161: 240 | 161: 241 | 161: 242 | 161: 243 | 161: 244 | 161: 245 | 161: 246 | 161: 247 | 161: 248 | 161: 249 | 161: 250 | 161: 251 | 161: 252 | 161: 253 | 161: 254 | 161: 255 | 161: 256 | 161: 257 | 161: 258 | 161: 259 | 161: 260 | 161: 261 | 161: 262 | 161: 263 | 161: 264 | 161: 265 | 161: 266 | 161: 267 | 161: 268 | 161: 269 | 161: 270 | 161: 271 | 161: 272 | 161: 273 | 161: 274 | 161: 275 | 161: 276 | 161: 277 | 161: 278 | 161: 279 | 161: 280 | 161: 281 | 161: 282 | 161: 283 | 161: 284 | 161: 285 | 161: 286 | 161: 287 | 161: 288 | 161: 289 | 161: 290 | 161: 291 | 161: 292 | 161: 293 | 161: 294 | 161: 295 | 161: 296 | 161: 297 | 161: 298 | 161: 299 | 161: 300 | 161: 301 | 161: 302 | 161: 303 | 161: 304 | 161: 305 | 161: 306 | 161: 307 | 161: 308 | 161: 309 | 161: 310 | 161: 311 | 161: 312 | 161: 313 | 161: 314 | 161: 315 | 161: 316 | 161: 317 | 161: 318 | 161: 319 | 161: 320 | 161: 321 | 161: 322 | 161: 323 | 161: 324 | 161: 325 | 161: 326 | 161: 327 | 161: 328 | 161: 329 | 161: 330 | 161: 331 | 161: 332 | 161: 333 | 161: 334 | 161: 335 | 161: 336 | 161: 337 | 161: 338 | 161: 339 | 161: 340 | 161: 341 | 161: 342 | 161: 343 | 161: 344 | 161: 345 | 161: 346 | 161: 347 | 161: 348 | 161: 349 | 161: 350 | 161: 351 | 161: 352 | 161: 353 | 161: 354 | 161: 355 | 161: 356 | 161: 357 | 161: 358 | 161: 359 | 161: 360 | 161: 361 | 161: 362 | 161: 363 | 161: 364 | 161: 365 | 161: 366 | 161: 367 | 161: 368 | 161: 369 | 161: 370 | 161: 371 | 161: 372 | 161: 373 | 161: 374 | 161: 375 | 161: 376 | 161: 377 | 161: 378 | 161: 379 | 161: 380 | 161: 381 | 161: 382 | 161: 383 | 161: 384 | 161: 385 | 161: 386 | 161: 387 | 161: 388 | 161: 389 | 161: 390 | 161: 391 | 161: 392 | 161: 393 | 161: 394 | 161: 395 | 161: 396 | 161: 397 | 161: 398 | 161: 399 | 161: 400 | 161: 401 | 161: 402 | 161: 403 | 161: 404 | 161: 405 | 161: 406 | 161: 407 | 161: 408 | 161: 409 | 161: 410 | 161: 411 | 161: 412 | 161: 413 | 161: 414 | 161: 415 | 161: 416 | 161: 417 | 161: 418 | 161: 419 | 161: 420 | 161: 421 | 161: 422 | 161: 423 | 161: 424 | 161: 425 | 161: 426 | 161: 427 | 161: 428 | 161: 429 | 161: 430 | 161: 431 | 161: 432 | 161: 433 | 161: 434 | 161: 435 | 161: 436 | 161: 437 | 161: 438 | 161: 439 | 161: 440 | 161: 441 | 161: 442 | 161: 443 | 161: 444 | 161: 445 | 161: 446 | 161: 447 | 161: 448 | 161: 449 | 161: 450 | 161: 451 | 161: 452 | 161: 453 | 161: 454 | 161: 455 | 161: 456 | 161: 457 | 161: 458 | 161: 459 | 161: 460 | 161: 461 | 161: 462 | 161: 463 | 161: 464 | 161: 465 | 161: 466 | 161: 467 | 161: 468 | 161: 469 | 161: 470 | 161: 471 | 161: 472 | 161: 473 | 161: 474 | 161: 475 | 161: 476 | 161: 477 | 161: 478 | 161: 479 | 161: 480 | 161: 481 | 161: 482 | 161: 483 | 161: 484 | 161: 485 | 161: 486 | 161: 487 | 161: 488 | 161: 489 | 161: 490 | 161: 491 | 161: 492 | 161: 493 | 161: 494 | 161: 495 | 161: 496 | 161: 497 | 161: 498 | 161: 499 | 161: 500 | 161: 501 | 161: 502 | 161: 503 | 161: 504 | 161: 505 | 161: 506 | 161: 507 | 161: 508 | 161: 509 | 161: 510 | 161: 511 | 161: 512 | 161: 513 | 161: 514 | 161: 515 | 161: 516 | 161: 517 | 161: 518 | 161: 519 | 161: 520 | 161: 521 | 161: 522 | 161: 523 | 161: 524 | 161: 525 | 161: 526 | 161: 527 | 161: 528 | 161: 529 | 161: 530 | 161: 531 | 161: 532 | 161: 533 | 161: 534 | 161: 535 | 161: 536 | 161: 537 | 161: 538 | 161: 539 | 161: 540 | 161: 541 | 161: 542 | 161: 543 | 161: 544 | 161: 545 | 161: 546 | 161: 547 | 161: 548 | 161: 549 | 161: 550 | 161: 551 | 161: 552 | 161: 553 | 161: 554 | 161: 555 | 161: 556 | 161: 557 | 161: 558 | 161: 559 | 161: 560 | 161: 561 | 161: 562 | 161: 563 | 161: 564 | 161: 565 | 161: 566 | 161: 567 | 161: 568 | 161: 569 | 161: 570 | 161: 571 | 161: 572 | 161: 573 | 161: 574 | 161: 575 | 161: 576 | 161: 577 | 161: 578 | 161: 579 | 161: 580 | 161: 581 | 161: 582 | 161: 583 | 161: 584 | 161: 585 | 161: 586 | 161: 587 | 161: 588 | 161: 589 | 161: 590 | 161: 591 | 161: 592 | 161: 593 | 161: 594 | 161: 595 | 161: 596 | 161: 597 | 161: 598 | 161: 599 | 161: 600 | 161: 601 | 161: 602 | 161: 603 | 161: 604 | 161: 605 | 161: 606 | 161: 607 | 161: 608 | 161: 609 | 161: 610 | 161: 611 | 161: 612 | 161: 613 | 161: 614 | 161: 615 | 161: 616 | 161: 617 | 161: 618 | 161: 619 | 161: 620 | 161: 621 | 161: 622 | 161: 623 | 161: 624 | 161: 625 | 161: 626 | 161: 627 | 161: 628 | 161: 629 | 161: 630 | 161: 631 | 161: 632 | 161: 633 | 161: 634 | 161: 635 | 161: 636 | 161: 637 | 161: 638 | 161: 639 | 161: 640 | 161: 641 | 161: 642 | 161: 643 | 161: 644 | 161: 645 | 161: 646 | 161: 647 | 161: 648 | 161: 649 | 161: 650 | 161: 651 | 161: 652 | 161: 653 | 161: 654 | 161: 655 | 161: 656 | 161: 657 | 161: 658 | 161: 659 | 161: 660 | 161: 661 | 161: 662 | 161: 663 | 161: 664 | 161: 665 | 161: 666 | 161: 667 | 161: 668 | 161: 669 | 161: 670 | 161: 671 | 161: 672 | 161: 673 | 161: 674 | 161: 675 | 161: 676 | 161: 677 | 161: 678 | 161: 679 | 161: 680 | 161: 681 | 161: 682 | 161: 683 | 161: 684 | 161: 685 | 161: 686 | 161: 687 | 161: 688 | 161: 689 | 161: 690 | 161: 691 | 161: 692 | 161: 693 | 161: 694 | 161: 695 | 161: 696 | 161: 697 | 161: 698 | 161: 699 | 161: 700 | 161: 701 | 161: 702 | 161: 703 | 161: 704 | 161: 705 | 161: 706 | 161: 707 | 161: 708 | 161: 709 | 161: 710 | 161: 711 | 161: 712 | 161: 713 | 161: 714 | 161: 715 | 161: 716 | 161: 717 | 161: 718 | 161: 719 | 161: 720 | 161: 721 | 161: 722 | 161: 723 | 161: 724 | 161: 725 | 161: 726 | 161: 727 | 161: 728 | 161: 729 | 161: 730 | 161: 731 | 161: 732 | 161: 733 | 161: 734 | 161: 735 | 161: 736 | 161: 737 | 161: 738 | 161: 739 | 161: 740 | 161: 741 | 161: 742 | 161: 743 | 161: 744 | 161: 745 | 161: 746 | 161: 747 | 161: 748 | 161: 749 | 161: 750 | 161: 751 | 161: 752 | 161: 753 | 161: 754 | 161: 755 | 161: 756 | 161: 757 | 161: 758 | 161: 759 | 161: 760 | 161: 761 | 161: 762 | 161: 763 | 161: 764 | 161: 765 | 161: 766 | 161: 767 | 161: 768 | 161: 769 | 161: 770 | 161: 771 | 161: 772 | 161: 773 | 161: 774 | 161: 775 | 161: 776 | 161: 777 | 161: 778 | 161: 779 | 161: 780 | 161: 781 | 161: 782 | 161: 783 | 161: 784 | 161: 785 | 161: 786 | 161: 787 | 161: 788 | 161: 789 | 161: 790 | 161: 791 | 161: 792 | 161: 793 | 161: 794 | 161: 795 | 161: 796 | 161: 797 | 161: 798 | 161: 799 | 161: 800 | 161: 801 | 161: 802 | 161: 803 | 161: 804 | 161: 805 | 161: 806 | 161: 807 | 161: 808 | 161: 809 | 161: 810 | 161: 811 | 161: 812 | 161: 813 | 161: 814 | 161: 815 | 161: 816 | 161: 817 | 161: 818 | 161: 819 | 161: 820 | 161: 821 | 161: 822 | 161: 823 | 161: 824 | 161: 825 | 161: 826 | 161: 827 | 161: 8

- 145: 7, 15, 18 | 146: 12.
evadere, 53: 7.
Evagore, *n. p.* 59: 1.
Euborum, *n. p.* 6: 20 | 12: 10, 14.
evenilla, 17: 11 | 101: 11.
evitare, 33: 19 | 53: 13 | 61: 1.
evitavit, 61: 18.
eum, 1: 5 | 10, 6, 8, 17 | 11: 19 | 13: 21 | 14: 30 | 16: 2, 12, 15, 16 | 17: 7, 13 | 22: 11, 13, 28 | 23: 1, 6 | 24: 4, 7, 16 | 30: 1, 18 | 32: 16 | 33: 1, 16 | 35: 26 | 36: 2, 9, 11 | 37: 23 | 38: 4, 12, 21 *6ur* | 39: 21 | 40: 7, 16 | 47: 9, 11 | 49: 2, 5, 6 | 50: 15, 20 | 51: 2, 9 | 52: 2, 14 | 53: 5, 10, 17 | 54: 12, 20, 23 | 60: 5 | 61: 29 | 61: 13, 16 | 66: 12, 27 | 67: 13, 19 | 68: 12 | 70: 15, 24, 25, 29, 32 | 73: 8, 16 | 74: 20 | 77: 14 | 79: 21 | 81: 13, 17 | 84: 9 | 86: 7 | 87: 11 | 88: 25 | 89: 11 | 91: 6, 7, 12 | 92: 8 | 93: 3, 8, 16 | 94: 7, 14, 20 | 98: 10, 13 | 100: 12, 14, 22, 25 | 101: 24, 27 | 104: 11, 12, 16 | 106: 8 | 108: 2 | 109: 17 | 112: 7 | 119: 25 | 120: 9 | 121: 4, 7 | 124: 5 | 125: 22 | 126: 8 | 127: 8 | 128: 1, 17 | 132: 2 | 135: 23 | 136: 6, 23 | 137: 12 | 138: 8, 10 | 139: 6, 27 | 140: 20 | 141: 17, 23 | 144: 18, 23, 16, 25 | 146: 10 | 148: 22.
Eumene, *n. p.* 95: 27 | 97: 15 | 100: 20 | 101: 24 | 102: 5.
Eumeneum, 99: 15 | 100: 26 | 102: 11 | 127: 25.
Eumenes, 95: 2, 8, 20, 21 | 96: 2, 9 | 97: 20 | 99: 19 | 100: 8 | 101: 5, 11, 21 | 127: 6, 9, 21, 23.
Eumeni, 94: 4, 12.
Eumenis, 98: 18 | 127: 16 | 128: 3.
Eumolpidz, 36: 1.
Eumolpidaz, 33: 22,
Eundem, 151: 20 | 18: 8 | 21: 15 | 40: 1 | 44: 14 | 54: 20 | 71: 19 | 85: 11 | 101: 31.
evocavi, 47: 8.
euryopa, 6, 14 | 58: 14 | 86: 3.
Euxope, 11: 19 | 14: 2.
Euxopis, 64: 21.
Euxopam, 5: 5, 18.
Euxopiadz, *n. p.* 15: 16.
Euxodice, *n. p.* 57: 5.
Euxyltheses, *n. p.* 90: 13.
Eurytheni, 85: 6.
ex, 3: 10 | 4: 20 | 5: 3, 5, 8 | 6: 14 | 7, 19 | 9: 1, 6 | 10: 14 | 11: 12 | 12: 16 | 14: 26 | 17: 2 | 18: 2, 4 | 21: 10, 16 | 22: 1 | 23: 26, 27, 30 | 25: 10 | 26: 7, 15 | 29: 5 | 30: 21 | 31: 2 | 36: 8, 10, 22 | 37: 29 | 39: 5 | 42: 10 | 43: 14 | 45: 3 | 46: 1 | 48: 5 | 49: 15 | 51: 21 | 52: 16 | 53: 8 | 55: 1 | 57: 9 | 58: 2, 11 | 59: 4 | 63: 27 | 65: 8, 13, 17 | 74: 8 | 76: 12, 20 | 77: 2 | 79: 16, 24, 25, 28 | 80: 4 | 81: 11 | 82: 1 | 83: 6, 7, 8, 10 | 87: 7 | 88: 1 | 91: 2, 8 | 92: 15 | 94: 15 | 95: 20, 24 | 96: 2, 26 | 99: 2, 15 | 101: 1 | 102: 4 | 103: 4 | 105: 12 | 107: 14 | 108: 4 | 11 | 109: 10 | 110: 5 | 111: 7 | 112: 7, 9 | 113: 6 *6ur*, 10 | 134: 1 | 135: 16 | 136: 7 | 137: 19 | 148: 21. *ex*, *ablat.* 113: 5 | 125: 17. *inter*, 113: 7, 9 | 120: 4 | 128: 17 | 129: 21. *pro*, 148: 6. *de*, 43: 7 | 45: 18 | 61: 24 | 25 | 113: 5 | 116: 11 | 124: 3, 16 | 125: 16 | 126: 12 | 132: 5 | 136: 16 | 137: 17 | 20 *6ur* | 138: 5 | 139: 17 | 140: 26, 27, 28 | 141: 5, 8 | 143: 17 | 144: 8 | 145: 23 | 147: 12, 12, 16 | 148: 21.
exacerentur, 105: 17.
exaceratus, 42: 10.
exagitatus, 17: 16.
exanimatus, 79: 19.
exarisi, 115: 17.
exaudii, 54: 8.
excelebat, 19: 4.
excellens, 110: 11.
excellens, 134: 1.
excellissimii, 111: 12.
excellissimum, 1: 3 | 75: 25.
excellens, 11: 3.
excellens, *maximus*, 124: 15.
excellens, 79: 15.
excellent, 95: 24.
excellent, 67: 11.
excellent, 64: 8.
excellent, 58: 7.
excellent, 60: 12.
excellent, 53: 16.
excellent, 124: 9.
excellent, 19: 3.
excellent, 137: 4.
excellent, 126: 1.
excellent, 11: 22.
excellent, 11: 6.
excellent, 138: 10.
excellent, 14: 11.
excellent, 4: 11.
excellent, 96: 25.
excellent, 140: 20.
excellent, 29: 4.
excellent, 146: 16.
excellent, 31: 23 | 87: 25 | 140: 13.
excellent, 73: 15.
excellent, 54: 1.
excellent, 96: 21.
excellent, 75: 4.
excellent, 87: 3.
excellent, 56: 5.
excellent, 87: 5.
excellent, 75: 29.
excellent, 44: 3 | 55: 7 | 103: 1 | 112: 2 | 126: 2.
excellent, 5: 5 | 35: 18 | 14: 22 | 35: 8 | 56: 9 | 66: 24 | 67: 8, 29 | 70: 3 | 81: 4 | 84: 6 | 95: 5 | 96: 9 | 100: 7 | 102: 12 | 116: 13 | 117: 3 | 120: 9 | 122: 4.
excellent, 7: 7 | 35: 15 | 45: 3 | 56: 4, 13 | 67: 24 | 77: 14 | 87: 23 | 114: 9 | 116: 20 | 123: 9 | 124: 19.
excellent, 22: 19 | 26: 2 | 34: 18 | 37: 3, 11 | 52: 17 | 64: 20, 14 | 67: 7, 21 | 68: 15 | 77: 20 | 78: 1, 8 | 80: 12 | 86: 2, 18, 27 | 87: 9 | 95: 14 | 125: 10.
excellent, 4: 13 | 11: 23 | 16: 19 | 20: 3, 14 | 28: 5 | 37: 16 | 65: 7 | 71: 10 | 86: 15 | 95: 126 | 97: 17 | 100: 12 | 101: 26 | 108: 1 | 119: 81 | 120: 4 | 122: 7 | 123: 5.
excellent, 52: 11.
excellent, 89: 1.
excellent, 10: 16.
excellent, 115: 5.
excellent, 17: 2. *com.* *sumpt.* 114: 8.
excellent, 86: 4.
excellent, 82: 10.
excellent, 8: 12.
excellent, 7: 13.
excellent, 90: 1.
excellent, 110: 6.
excellent, 96: 11.
excellent, 19: 7 | 27: 1 | 42: 15, 21 | 44: 2.
excellent, 10: 83 | 1 | 104: 9 | 119: 1.
excellent, 17: 2 | 24: 10 | 75: 14 | 89: 2.
excellent, 144: 22.
excellent, 32: 14.
excellent, 17: 18. *transum.* *suave*, 140: 20.
excellent, 82: 9.
excellent, 33: 10 | 68: 9.
excellent, 32: 19.
excellent, 81: 8 | 128: 19.
excellent, 71: 15 | 137: 1.
excellent, 23: 9 | 321: 22 | 33: 1.
excellent, 147: 18.
excellent, 27: 7 | 29: 17 | 36: 21 | 60: 2 | 15: 66 | 23 | 139: 25.
excellent, 93: 15 | 104: 3.
excellent, 140: 1.
excellent, 138: 16.
excellent, 136: 26.
excellent, 50: 20 | 53: 4 | 145: 5.
excellent, 75: 11.
excellent, 97: 27 | 144: 16.
excellent, 132: 12.
excellent, 43: 12.
excellent, 140: 27.
excellent, 89: 2.
excellent, 102: 3 | 106: 6.
excellent, 128: 16, 32.
excellent, 81: 11.
excellent, 3: 2.
excellent, 23: 12 | 33: 10.
excellent, 14: 29.
excellent, 97: 11.
excellent, 35: 10.
excellent, 6: 5.
excellent, 68: 6.
excellent, 56: 1.

expediturum, 99: 28.
expeditit, 25: 5 | 96: 17 |
123: 5 | 142: 15.
expellere, 84: 6.
expensum, 142: 17.
expertus, 65: 14 | 70: 119 |
5: 10 | 20: 117: 11.
experts, 134: 10 | 146: 3.
experta, 31: 3.
expertes, 1: 6 | 89: 15.
expertus, 17: 18.
explicabat, 11: 5.
explicare, 80: 7 | 139: 25.
explicari, *extendi*, 13: 16.
explicarunt, 75: 25.
explicata, 64: 14.
explicem, 3: 3.
expobrate, 76: 9.
explorant, 15: 3 | 71: 15 | 119: 2.
explosatum, 66: 7.
expomam, 80: 7.
expomemus, 3: 3.
expomendis, 2: 1.
expomis, 17: 3.
expofcendi, 125: 20.
expofceretur, 16: 14.
expofita, 50: 9.
expofuerit, 145: 19.
expofuit, 133: 2 | 146: 9.
expreflerat, 43: 3.
expugnare, 72: 7.
expugnare, 9: 13.
expugnaret, 88: 26.
expugnoffione, 79: 19.
expugnat, 71: 3.
expugnat, 12: 17 | 87: 13.
expugnat, 22: 1.
expugnaverant, 35: 5.
expugnaverimus, 88: 28.
expugnavit, 9: 1 | 120: 4.
expulerunt, 79: 28.
expulſificat, 15: 14 | 41: 11.
expulſi, 104: 9.
expulſo, 108: 17.
expulſorem, 54: 23.
expulſos, 6: 7.
expulſum, 114: 2.
expulſus, 19: 15 | 20: 23 | 27: 15 | 39: 20 | 51: 12.
excaliperunt, 21: 13.
expendebat, 134: 4.
exitare, 108: 11.
exitrocha, 14: 22.
externi, 115: 17.
extrimeſcebant, 9: 23.
extincto, 6: 7.
extinguere, 88: 27 | 339:

14: 9.
extingui, *telli*, 111: 1.
extinui, 107: 2.
extitit, *prop.*, 14: 11 | 39: 8 | 123: 10.
extitit, 79: 19.
extitit, 87: 7.
extitit, 79: 7.
extitit, 97: 17.
extitit, 64: 4.
extremam, 112: 10 | 140: 14 | 147: 24.
extremus, 104: 5 | 114: 8.
extremum, 44: 6 | 70: 30 | 79: 8 | 90: 15 | 148: 8.
extremum, 116: 2.
extremum, 145: 1.
extremum, 52: 10.
extremum, 39: 14.
extulit, 27: 24 | 96: 5 | 145: 9.
extul, 33: 19.
extulit, 125: 24.
extulit, 79: 27 | 82: 25.
extulit, 81: 4.
extulit, *extulit*, 86: 24.
extulit, 120: 2.
F.

Fabiani, *adſeſt.*, 56: 15.
Fabii, *n. p.*, 146: 5.
Fabio, *n. p.*, 123: 15 | 130: 7.
Fabiorum, 146: 5.
Fabius, *n. p.*, 123: 15 | 134: 7.
fabrum, 142: 15.
face, *fac*, 22: 11.
facie, 15: 10, 15 | 23: 5 | 27: 21 | 28: 15 | 29: 13 | 33: 2 | 37: 10 | 42: 21 | 50: 11 | 57: 31 | 52: 6 | 60: 54 | 69: 3 | 70: 23 | 27: 33 | 75: 8 | 86: 19 | 99: 20 | 103: 3 | 114: 22 | 115: 6 | 119: 24 | 140: 8, 4 | 141: 4.
facere, 815: 3 | 129: 14.
facere, 4: 3 | 12: 26 | 14: 23 | 18: 11 | 76: 15 | 78: 6 | 82: 11 | 85: 3 | 110: 17.
facere, 19: 11 | 57: 12 | 74: 19 | 80: 13 | 94: 11 | 97: 18 | 127: 23 | 147: 17.
faciam, 75: 15 | 119: 13.
faciant, 98: 18 | 99: 26 | 100: 1.
facie, 95: 24.

faciebat, 59: 8 | 70: 26 | 74: 21 | 139: 27.
faciem, 90: 10.
faciendo, 73: 2.
faciens, 66: 25.
facile, 6: 2 | 111: 4 | 18: 5 | 45: 15 | 51: 20 | 53: 11 | 54: 10 | 63: 27 | 67: 17 | 73: 9 | 74: 12 | 94: 1 | 95: 21 | 102: 4 | 103: 9 | 112: 16 | 127: 18 | 128: 124 | 132: 17 | 138: 12.
facile, *adſeſt.*, 17: 7.
facina, 141: 5.
faciliora, 127: 10.
facilitate, 144: 11.
facilius, 8: 14 | 15: 11 | 20: 12 | 24: 17 | 29: 17 | 66: 23 | 68: 11 | 81: 2 | 91: 12 | 97: 19 | 116: 12 | 129: 15 | 147: 17.
facillime, 5: 10 | 17: 22 | 74: 9.
facinus, 54: 27 | 107: 18.
facio, 57: 13.
facis, *verbum*, 74: 13.
facit, 9: 16 | 32: 15 | 14: 19 | 67: 26 | 70: 35 | 71: 9 | 144: 27.
faciunt, 70: 25 | 98: 17.
facta, 20: 1 | 14: 25 | 41: 2, 14 | 79: 29 | 91: 2 | 141: 2 | 141: 23.
facta, 79: 12 | 127: 21 | 128: 17.
facta, *ſubſt.*, 61: 4 | 98: 21 | 145: 10.
facta, *caliſta*, 116: 5.
facta, *delicta*, 125: 22.
facte, 62: 8.
facti, 34: 8 | 105: 16.
facti, *ſubſt.*, 27: 1 | 65: 21.
factione, 118: 15.
factionem, 52: 15.
factiones, 104: 24.
factioni, 81: 2 | 82: 5.
factionis, 81: 9 | 105: 6.
factioſo, 85: 16.
factioſus, 28: 9.
factus, *ſubſt.*, 60: 2 | 129: 16.
facto, 17: 13 | 28: 7 | 34: 7 | 37: 8 | 56: 1, 81 | 60: 9 | 62: 4 | 67: 13 | 81: 3 | 84: 11 | 88: 29 | 91: 6 | 99: 16 | 105: 5 | 114: 14 | 120: 10 | 136: 15.
facto, *ſubſt.*, 22: 17 | 88: 19.

factum, 71: 11, 17 | 9: 9 | 11: 7 | 121: 15 | 142: 26 | 20: 6, 10, 20 | 28: 5 | 32: 17 | 36: 16 | 41: 8 | 47: 14 | 52: 24 | 54: 19 | 58: 11 | 63: 13 | 78: 15 | 84: 3 | 162: 7 | 84: 25 | 108: 1 | 109: 25 | 110: 13 | 116: 17 | 124: 11 | 128: 13 | 135: 5, 22 | 142: 8 | 141: 7.
factum, *ſubſt.*, 20: 4 | 30: 12 | 50: 18 | 68: 27.
facturos, 4: 4 | 86: 23.
facturum, 87: 9 | 127: 19.
facturus, 87: 7 | 127: 15.
factus, 9: 18 | 11: 10 | 22: 16 | 32: 8 | 71: 11 | 105: 5 | 120: 2 | 125: 13 | 132: 5 | 132: 7 | 137: 7.
factus, 105: 19.
facturum, *proſtatum*, 114: 13.
facturatus, 72: 1 | 74: 13 | 118: 17.
facturatus, *proſtatum*, 742: 18 | 124: 9.
factus, 121: 4.
fallere, 141: 30.
fallis, 70: 1, 11.
fallis, 15: 2.
fallis, 54: 17.
fallis, 87: 23.
fallum, 70: 19 | 101: 14.
fama, 11: 24 | 49: 4 | 65: 21 | 68: 2 | 86: 4 | 90: 18 | 103: 4.
fama, 13: 2 | 36: 22 | 58: 9 | 64: 2 | 95: 2 | 112: 5.
fama, 112: 2 | 105: 16.
fama, 18: 9 | 28: 1 | 48: 8.
fama, *rumor*, 126: 20.
fame, 101: 29 | 116: 6.
famili, 143: 1.
familia, 63: 25 | 85: 3 | 97: 16.
familiam, 146: 2.
familiaem, 10: 56 | 136: 12.
familiares, 139: 13, 17.
familiares, 61: 25 | 136: 2 | 137: 20 | 138: 14.
familiares, 734: 19.
familiares, 93: 13.
familiares, 144: 26.
familiares, 27: 22 | 138: 4 | 137: 10.
familiares, 85: 2.
familiares, 73: 8 | 139:

- 15 | 141: 20.
 familiaritatem, 93: 12 |
 140: 7 | 143: 18 | 146:
 19 | 147: 4.
 familiariter, 96: 5 | 106:
 4.
 familiaris, 138: 9.
 familiaris, 136: 19.
 familiarum, 147: 22.
 famulus, 83: 6.
 fama, 109: 9. *templa*, 88:
 16.
 fami, 30: 3.
 fanum, 23: 24.
 fahigro, 140: 13 | 144:
 4.
 faterentur, 49: 23.
 fatigatus, 101: 19.
 fatigatus, 29: 5.
 favebant, 105: 3.
 faverent, 134: 15.
 fautor, 14: 21.
 faustinum, 90: 7.
 febrer, 148: 10.
 febris, 148: 27.
 fecerant, 45: 2.
 fecerat, 13: 22, 23 | 17:
 24 | 25: 10 | 47: 4 |
 94: 3.
 fecerunt, 98: 20 | 99:
 20.
 feceris, 22: 8 | 119: 19.
 feceris, 22: 14 | 55: 10.
 fecerunt, 7: 19 | 13: 15 |
 31: 11, 12 | 14: 14 | 27:
 24 | 59: 21 | 79: 11 |
 98: 18 | 116: 4.
 feci, 17: 11, 13 | 148:
 15.
 fecimus, 75: 21 | 128:
 8 | 133: 5. *habeamus*,
 116: 20.
 fecisse, 15: 13 | 17: 13 |
 36: 11 | 51: 12 | 68: 18 |
 148: 15.
 fecissent, 3: 15 | 48: 13 |
 70: 29 | 89: 12 | 119:
 5 | 125: 4.
 fecisses, 15: 14 | 16: 3 |
 30: 12 | 78: 7 | 94: 7.
 14. *promissum*, 126: 16.
 fecit, 5: 6 | 11: 16 | 12:
 21 | 12: 9 | 15: 13 | 41:
 3, 20 | 42: 12 | 55: 12,
 14 | 58: 3 | 59: 1 | 64:
 1 | 67: 13 | 77: 21 | 81:
 3 | 87: 3, 15 | 88: 12 |
 94: 10 | 97: 14 | 98: 8 |
 109: 20 | 110: 12 | 120:
 7 | 122: 12, 17 | 136:
 16 | 141: 16 | 145: 14 |
 146: 2.
 fefellerunt, 30: 12.
 fefellerit, 47: 11.
 fefellit, 37: 17 | 12: 3.
 felicitate, 4: 12 | 5: 3 |
 21: 17 | 28: 1 | 108: 7 |
 113: 3.
 fenestras, 54: 14.
 feram, 66: 3.
 ferre, 12: 6 | 19: 1, 15 |
 20: 21, 22 | 59: 12 |
 81: 12 | 113: 12 | 94: 8 |
 99: 5, 14 | 113: 1.
 ferebant, 91: 8.
 ferebat, 53: 1.
 ferebatur, 18: 3 | 140: 1
 16. *affirmabatur*, 134: 2
 4.
 ferendam, 42: 19.
 ferendum, 53: 6 | 101: 2
 15.
 ferens, 74: 7.
 ferens, 96: 9.
 ferentem, 67: 2 | 77: 12.
 ferentes, 82: 10.
 ferentis, 147: 13.
 ferocias, 115: 10.
 ferociorem, 11: 12.
 ferocissimum, 100: 24.
 ferocius, 101: 8.
 ferre, 51: 7 | 61: 12 | 79:
 7 | 143: 17. *pato*, 115:
 6. *tolerare*, 134: 5 | 136:
 13.
 ferreis, 55: 15.
 ferrem, 135: 25.
 feret, 97: 16.
 ferentur, 16: 18 | 122: 3.
 ferro, 18: 21 | 73: 26 |
 79: 19 | 112: 8 | 116:
 7. *gladio*, 6: 2.
 ferum, 79: 17.
 fert, 30: 18.
 ferus, 140: 24.
 feruntis, 95: 7.
 ferus, 35: 14.
 festinatio, 3: 1.
 festo, 13: 16.
 festum, 110: 13.
 fictilia, 127: 14 | 128: 17.
 fida, 113: 13.
 fidam, *adfect.* 70: 12.
 fide, 19: 2, 6 | 40: 1 | 12 |
 51: 10 | 57: 13 | 67: 13 |
 68: 17 | 74: 14 | 86:
 13 | 93: 7 | 96: 1 | 119:
 7.
 fides, 94: 19 | 126: 23.
 fidelis, 64: 18.
 fidelissimum, 118: 8.
 fideliter, 43: 18.
 fidem, 16: 12 | 52: 8 | 70:
 33 | 71: 13 | 86: 20 |
 94: 6 | 100: 14 | 104: 1
 10 | 119: 13 | 126: 7.
 fidens, 10: 10.
 fidemur, 58: 4.
 fidemur, *confutanti*, 116: 2
 12.
 fides, 15: 3 | 27: 22 |
 91: 2.
 fiducia, 82: 14. *
 fiducia, 126: 1.
 fiduciam, 85: 23.
 fidus, 4: 17 | 12: 23 | 16:
 10 | 49: 2 | 137: 15 |
 140: 21 | 144: 17.
 fierent, 7: 11 | 52: 27.
 heret, 68: 19 | 99: 12 |
 105: 14 | 128: 9 | 142:
 9.
 fieri, 14: 19, 30 | 21: 2
 23 | 24: 8 | 38: 4 | 33: 2
 21. *du* | 58: 10 | 67: 12.
 17 | 85: 8 | 88: 9 | 89:
 12 | 128: 22.
 figura, 101: 16.
 filia, 57: 10.
 filix, 20: 12.
 filiam, 16: 10 | 22: 8 |
 113: 12 | 116: 18 | 147:
 3.
 filias, 48: 5.
 filii, 14: 13 | 52: 14 | 62:
 12 | 68: 8 | 70: 31 | 93:
 1 | 146: 19.
 filio, 48: 6 | 52: 11 | 62:
 12 | 85: 1.
 filios, 48: 13 | 49: 15 |
 114: 3.
 filium, 24: 14 | 24: 22 |
 49: 1, 16 | 51: 4 | 52:
 12 | 57: 9 | 63: 12 | 65:
 17 | 67: 29 | 79: 11 |
 85: 12 | 108: 1 | 116:
 11 | 124: 7 | 133: 12 |
 138: 5 | 141: 14.
 filius, 11: 7 | 43: 1 | 68:
 28 | 97: 12 | 121: 9 |
 122: 10 | 123: 8 | 127:
 10.
 finem, 30: 12 | 73: 16 |
 74: 11 | 108: 3 | 115: 2
 1 | 129: 15.
 fines, *termini*, 116: 9.
 fingere, 12: 12.
 fingunt, 141: 17.
 finibus, 125: 26.
 finitima, 98: 13.
 finitimas, 66: 19.
 finxit, 141: 18.
 firmas, *adfect.* 95: 12.
 firmis, 101: 15.
 firmissimi, 29: 7.
 firmatatem, 74: 2.
 firmis, 19: 22.
 fistula, 148: 8.
 fit, 2: 14 | 14: 23 | 54: 8 |
 62: 17.
 fit, *n. p.* 330: 4.
 Flacco, 131: 9 | 131: 6.
 flagitantes, 54: 12.
 flagitio, 125: 13.
 flagrabat, 7: 16 | 115: 1
 4.
 flagrare, 49: 5.
 Flaminium, *n. p.* 122: 3 |
 128: 16, 26.
 Flaminius, 128: 18.
 flamma, 9: 7.
 flamma, 19: 13-7.
 Flavio, *n. p.* 128: 14.
 flebat, 35: 126.
 flebili, 100: 5.
 fletus, 148: 22.
 fletu, 41: 22.
 florent, *vigente*, 113: 24.
 florentem, *venerem*, 141: 2
 11.
 florenti, 139: 2.
 florentibus, 141: 9.
 florent, 75: 11.
 florentem, 92: 5.
 florenter, 3: 5 | 16: 17.
 floruit, 112: 5.
 fludius, *mutio*, 136: 2
 27.
 flumen, 26: 2 | 18: 13 | 3
 16: 24 | 44: 7 | 96: 7 |
 108: 18.
 flumina, 51: 7.
 fuderatam, 120: 1.
 fudete, 125: 17.
 fucore, 139: 14.
 fore, 1: 1 | 15: 18 | 7: 12 |
 13: 7 | 14: 17 | 29: 1 |
 37: 12 | 38: 12 | 53: 1
 21 | 57: 15, 19 | 70: 2
 11 | 89: 9 | 94: 7 | 98: 7
 7 | 104: 10 | 119: 16 |
 126: 18 | 127: 10, 10
 20.
 foren, 32: 23.
 forens, 31: 15 | 101: 20 |
 140: 5.
 fores, 128: 10.
 foret, 10: 6 | 78: 10 | 125:
 9.
 foribus, 11: 29 | 54: 7, 7
 21.
 foris, *extra*, 54: 8.
 foris, *adv.* 54: 12 | 68: 2
 14.
 foro, 18: 6 | 27: 20 | 58: 2
 11 | 62: 10 | 130: 4.
 forma, 16: 20 | 143: 12.
 formis, 12: 1.
 formam, 66: 4 | 101: 3.
 formosissimum, 11: 5.
 formosus, 116: 15.
 foris, 81: 13.
 fortis, 20: 11 | 49: 8 | 7
 54: 2 | 126: 1.
 fortem, 17: 17 | 46: 25.
 forti, 27: 12 | 69: 12.
 fortibus, 66: 22.
 fortiori, 112: 5.
 fortiore, 101: 12.
 fortis, 21: 5 | 64: 17 | 74:
 4 | 78: 2 | 112: 16.
 fortissimè, 42: 10 | 60: 2
 10 | 79: 13.
 fortissimi, 95: 18.

fo. *flumini*, 64: 7.
fortissimus, 129: 2.
fortiter, 40: 6.
fortitudinem, 42: 5 | 118: 2.
 4.
fortius, 42: 1.
fortitudo, 128: 33.
fortuna, 12: 3 | 41: 16.
 11 | 52: 9 | 54: 12 | 61: 2.
 11 | 92: 1 | 97: 21 |
 129: 112 | 140: 15 | 146: 2.
fortunā, 5: 2, 15 | 26: 1.
 6 | 27: 18 | 16: 15 | 38: 1.
 1 | 40: 10 | 41: 4 | 46: 1.
 26 | 81: 19 | 92: 14 |
 104: 15 | 107: 7 | 117: 2.
 4 | 139: 21 | 141: 5 |
 144: 14 | 146: 21, 22 |
 148: 11.
fortune, 61: 23 | 67: 117 |
 115: 112 | 139: 26 | 140: 10.
fortunam, 37: 22 | 59: 20 | 88: 21 | 107: 9 |
 108: 14 | 140: 25 |
 142: 17, 18 | 146: 17.
fortunarum, 134: 19.
fortunas, 126: 24.
frangebant, 96: 112.
frangebatur, 51: 2.
frater, 9: 16 | 25: 18 |
 107: 19 | 125: 1 | 131: 2 |
 144: 26.
fratrum, 107: 16.
fratre, 65: 13 | 120: 15.
fratrem, 18: 6 | 45: 16 |
 109: 15 | 125: 12 | 128: 3, 4.
frui, 53: 30 | 134: 11.
frusticidum, 101: 2.
fratris, 81: 3 | 107: 12.
frustum, 53: 9.
Fregetis, n. p. 125: 6.
freget, *depreffit*, 10: 17.
vicis, 11: 14 | 26: 15.
frequentes, 103: 6.
frequentia, 149: 2.
frequentiosum, 147: 4.
frequentissimo, 77: 8.
frex, 26: 14.
frexos, 8: 5 | 51: 16 | 70: 2.
 2.
fructum, 101: 1 | 136: 15 | 137: 11.
fructus, 27: 14.
fructuatur, 27: 15 | 146: 9.
frui, 76: 3.
frumcosum, 133: 2.
frustra, 119: 5 | 148: 20.
frustraberis, 219: 20.
fuere, 35: 17 | 42: 21 |
 52: 2 | 94: 10 | 115: 19 | 137: 19.

fuere, 9: 22 | 10: 1 | 16: 8 | 25: 18 | 29: 6 | 16: 3 | 39: 25 | 44: 22 |
 46: 21 | 51: 12 | 52: 4, 12 | 53: 4 | 60: 13 | 62: 12 | 90: 1 | 97: 2, 24 |
 106: 4 | 108: 15 | 122: 1 | 125: 13, 15 | 132: 2.
fuertio, 56: 6, 17.
fuertio, 6: 13 | 20: 18 |
 15: 14 | 61: 28 | 64: 14 | 60: 10 | 102: 3 |
 115: 28 | 124: 14 | 132: 18 | 134: 8 | 135: 16 |
 137: 10 | 138: 4 | 139: 7, 22 | 142: 16 | 144: 22, 25, 26. *attulerit*, 117: 17.
fuertio, 8: 16 | 11: 23 |
 47: 12 | 15: 7 | 102: 9 |
 117: 1, 8 | 111: 6 |
 129: 12 | 134: 6.
fuertio, 131: 10 | 61: 18 |
 88: 8 | 124: 14, 16 |
 128: 4.
fuertio, 134: 17.
fuertio, 46: 19.
fuertio, 18: 1 | 76: 13.
fuertio, 126: 15.
fuertio, 121: 15.
fuertio, 20: 17 | 21: 17.
fuertio, 124: 18.
fuertio, 26: 1 | 56: 11 |
 62: 1 | 104: 18 | 122: 7 | 133: 12.
fuertio, 54: 2.
fuertio, 49: 12.
fuertio, 46: 23.
fuertio, 136: 7.
fuertio, 144: 20.
fuertio, 8: 17 | 18: 9 | 22: 1 | 31: 15 | 13: 16 | 14: 40 | 34: 10 | 45: 9 |
 62: 15 | 72: 4 | 74: 15 | 76: 20 | 77: 12 |
 80: 4, 5 | 89: 4 | 116: 10 | 141: 8 | 145: 11, 11.
fuertio, 29: 9 | 54: 11 |
 71: 17.
fuertio, 28: 9 | 45: 2 |
 74: 16 | 77: 3 | 79: 14 |
 97: 1 | 100: 15 | 101: 23.
fuertio, 212: 7 | 5: 19 | 7: 8 | 9: 12 | 10: 13 | 11: 8, 21 | 14: 5 | 17: 7, 10 | 19: 1 | 20: 2 | 21: 1 | 27: 12, 25 | 30: 6, 16 | 31: 6 | 35: 9 | 36: 1 | 39: 9, 14, 15 | 41: 15, 19 | 43: 14 | 44: 2, 6 | 45: 18 | 47: 10 | 50: 2 | 54: 10 | 55: 4 | 56: 14, 20 | 57: 14 | 59: 15 |

61: 2 | 63: 31 | 64, 4, 6, 16 | 65: 13 | 66: 5 |
 71: 8, 7 | 75: 25 | 77: 21 | 83: 10, 12, 17 |
 87: 24 | 88: 7 | 89: 5, 21, 22 | 90: 2 | 91: 9 |
 94: 19 | 95: 1 | 96: 2 | 97: 4 | 100: 13 |
 101: 15 | 103: 5 | 106: 1.
 4, 7 | 107: 17 | 108: 16 | 109: 19 | 111: 7 | 112: 5, 16 | 115: 10 | 116: 8 | 118: 14 |
 124: 4 | 126: 15 | 127: 3 | 130: 8 | 132: 13, 16 | 134: 10 | 135: 17 |
 138: 1 | 140: 10, 18, 28 | 141: 24 | 142: 4, 16, 20 | 145: 18, 22 |
 147: 20. *attulit*, 2: 9 | 7: 14 | 60: 18 | 62: 7.
Fulvius, n. p. 139: 19.
Fulvius, 139: 13.
fumo, 99: 15.
fucos, 15: 4.
fundamentis, 209: 19 |
 155: 24.
funditorem, 69: 13.
fundum, 119: 22.
fuoere, 96: 5 | 102: 12 |
 145: 9.
fueris, 149: 13.
functam, 79: 31.
fungar, 46: 3.
fungens, 65: 11.
fungitur, 23: 9.
functio, *mortem*, 243: 5.
Furio, n. p. 125: 19.
fatus, 20: 5.
futura, 3: 15 | 145: 6.
futuram, 30: 17 | 39: 4.
futuras, 70: 20.
futuri, 104: 2 | 136: 11.
futuris, 11: 7.
futuros, 6: 1 | 100: 21 |
 101: 24 | 125: 8 | 122: 19.
futurum, 3: 3 | 24: 3 |
 29: 9 | 37: 13, 13 | 68: 9, 19.
futurus, 119: 18.

G.

G *Albæ*, n. p. 132: 25.
galeam, 66: 10.
Gallia, 120: 8.
gavissus, 22: 12.
gaze, 67: 14.
Gellium, n. p. 140: 32 |
 141: 20.
Geminium, n. p. 122: 9.
gener, 21: 5 | 63: 1 | 116: 19.

19.
genera, 91: 4.
generatus, 133: 8.
generis, 6: 1 | 21: 1 | 317 |
 4 | 48: 1 | 65: 10 | 72: 9, 13 | 92: 17 | 96: 13 | 112: 9.
genet, *genet*, 68: 7 | 113: 14.
generibus, 37: 4.
genetis, 1: 4, 9 | 69: 113 |
 91: 1 | 111: 12 | 123: 8. *conditio*, 7: 5.
generosa, 92: 6.
generosam, 48: 7.
generosum, 141: 23.
generosus, 134: 5.
generosus, *malis*, 10: 13 |
 25: 9.
generum, *accus*, 44: 14 |
 148: 10.
gens, 66: 16.
gentes, 14: 16 | 62: 1 |
 83: 21 | 117: 5 | 118: 2 | 120: 5.
gentis, 75: 30.
gentibus, 21: 9 | 46: 2 |
 51: 20.
gentis, 6: 21 | 111: 3.
genitum, 15: 10.
geni, 18: 6.
genit, 57: 14.
genus, 1: 1 | 23: 7 | 55: 14 | 100: 26.
gerebantur, 29: 1 | 142, 8.
gerebat, 78: 7 | 135: 4.
gerebatur, 127: 7. *probata*, 11: 4.
gerendæ, 37: 19 | 81: 15.
gerendum, 22: 16.
gerendis, *faciendis*, 11: 15.
gerendo, 27: 24.
gerendum, 30: 8 | 32: 12 | 66: 21. *faciendum*, 81: 9.
gerens, 66: 1.
gerentes, 28: 3.
gerere, 5: 14 | 22: 1 |
 62: 14 | 137: 13. *ferre*, 65: 26.
gereremus, 114: 11. *ferrent*, 98: 10.
gereret, 59: 12.
gereretur, 33: 18. *regere*, 36: 6.
geri, 52: 19. *ferri*, 22: 10.
gerinam, 21: 2 | 25: 7.
geritur, 67: 5 | 123: 15. *ferri*, 98: 6.
gerit, 18: 18 | 26: 13.
gerit, 144: 9. *fer*, 144: 9.
gerit, 144: 9. *fer*, 144: 9.

- scilicet, 10:15.
 scilla, 14: 1 | 50:7 | 55:1
 5 | 56:3 | 58:2 | 59:11
 61:8 | 64:3 | 65:2 |
 78:7 | 83 | 97:15 |
 117:1 | 14:4 | 124:6 |
 125:1 | 126:15 | 131:
 9 | 141:12. *scit*, 43:
 2 | 44:4.
 scilla, 45:6 | 94:16 | 109:
 22 | 129:31. *scila*, 16:
 10.
 scilla, *perisip*, 63:13.
 scilla, *subp*, 64:11.
 scilla, *adell*, 68:2.
 scit, 67:13 | 111:18 |
 111:5.
 scitum, 123:10. *scitum*,
 46:7.
 scitum, 55:3 | 112:
 10 | 146:9.
 scitum, 10:13 | 132:20.
 scitum, 10:23 | 14:16 |
 35:8 | 72:12 | 110:
 21 | 119:10.
 scitum, 139:6. *scitum*,
 63:7 | 115:1.
 scitum, 15:4.
 scitum, 55:13.
 scitum, 55:14 | 78:14.
 scitum, 54:14.
 scitum, 39:3.
 scitum, *cantur*, 338:19.
 scitum, 43:4.
 scitum, 31:4 | 73:3 | 79:
 8 | 98:16 | 112:10.
 scitum, 59:10 | 88:20.
 scitum, 141:15 | 24:15 |
 56:11 | 59:5 | 68:11 |
 74:13 | 76:7 | 104:
 7.
 scitum, 145:8.
 scitum, 8:16.
 scitum, 142:16.
 scitum, 6:21 | 88:13.
 scitum, 110:15.
 scitum, *n. patr*, 125:
 15.
 scitum, 126:23.
 scitum, 126:16.
 scitum, *n. p.*, 123:13.
 scitum, 24:9.
 scitum, 131:20 | 93:9.
 scitum, 45:18 | 104:
 12.
 scitum, 12:8.
 scitum, 5:10 | 48:23.
 scitum, 1:6 | 80:9 |
 119:14.
 scitum, 12:13.
 scitum, 35:4.
 scitum, 135:19, 21 | 146:
 23.
 scitum, 5:18 | 21:24.
 scitum, 5:7, 15 | 14:
 1 | 46:20 | 88:82.
 scitum, 2:15 | 17:16 |
 18:10 | 21:17 | 17:26 |
 56:5 | 101:58 | 9:69 |
 17 | 73:12 | 76:11.
 scitum, 51:16 | 111:17 |
 121:9 | 13:17 | 15:13 |
 16:20 | 6:11 | 28:10 |
 36:120 | 47:5 | 76:4 |
 80:4 | 121:6 | 18:21 |
 22, 27 | 111:3 | 112:
 2.
 scitum, 6:15 | 8:18 |
 111:24 | 16:3 | 17:125 |
 19:15 | 122:9 | 76:13 |
 79:2 | 86:5.
 scitum, 50:9 | 132:18.
 scitum, 129:9.
 scitum, 121:4.
 scitum, 56:16 | 72:6.
 scitum, 3:9 | 17:9 |
 36:21.
 scitum, 92:4.
 scitum, 120:10.
 scitum, 120:10.
 scitum, 27:14 | 29:4 |
 44:15 | 45:17 | 54:
 5 | 15 | 142:1 | 147:
 24.
 scitum, *causa*, 125:30.
 scitum, 17:13 | 34:11 |
 38:8 | 43:22 | 70:10 |
 97:22 | 134:22 | 137:
 21 | 141:21 | 145:10.
 scitum, 810:7 | 145:13.
 scitum, 72:6 | 138:3.
 scitum, 75:8.
 scitum, 17:24.
 scitum, 125:7 | 119:
 26.
 scitum, 141:15.
 scitum, 45:25. *scitum*,
 45:23.
 scitum, 30:15.
 scitum, 88:7. *scitum*, 122:
 1.
 scitum, 140:27.
 scitum, 88:15.
 scitum, 74:3.
 scitum, 23:10 | 144:
 12.
 scitum, 49:11.
 scitum, 39:13.
 scitum, 52:13.
 scitum, *n. p.*, 17:28.
 scitum, 140:25.
 scitum, 60:7.
 scitum, 111:1.
 scitum, *gynacem*,
 2:16.
 H.
 Habent, 148:14.
 habent, 127:17.
 habent, 37:15.
 habent, 67:20.
 habent, 12:25 | 59:6 |
 91:13 | 135:11.
 habent, 13:18 | 15:6 |
 16:14 | 19:12 | 8:46 |
 29:69 | 12:70 | 1:71 |
 13:74 | 17:76 | 9:79 |
 21:86 | 9:6 | 13 |
 130:13 | 136:11 | 137:
 22 | 140:12 | 23 | 142:
 6 | 25 | 144:27 | 145:
 12.
 habent, 85:9.
 habent, 17:17.
 habent, 4:7.
 habent, 146:7.
 habent, *causentem*, 115:
 16.
 habent, *affirmant*, 10:
 43.
 habent, 2:13 | 5 | 4 | 22 |
 23:6 | 45:125 | 49:15 |
 95:15 | 109:13 | 110:18 |
 120:11.
 habent, 32:110.
 habent, 79:4 | 85:5 |
 125:10 | 134:23. *scitum*,
 135:6.
 habent, 18:4 | 27:14 |
 17:49 | 12:10 | 15:15 | 54:
 2 | 68:6 | 76:16 | 78:
 2 | 17 | 87:6 | 23 | 88:
 2 | 90:14 | 95:2 |
 109:16 | 110:13 | 122:
 26 | 135:14 | 137:18 |
 138:10 | 141:22 | 147:
 17. *scitum*, 128:13.
 habent, 13:7 | 40:9 |
 74:11 | 110:2.
 habent, 14:12 | 88:14.
 habent, 75:9 | 121:3.
 habent, *potat*, 2:4.
 habent, 148:10.
 habent, 97:9 | 142:
 6.
 habent, 9:16.
 habent, 15:21.
 habent, 142:11.
 habent, 95:7 | 101:19.
 habent, 101:12.
 habent, 30:10.
 habent, 43:5 | 44:4 |
 45:5 | 58:13 | 93:12.
scitum, 142:19.
 habent, 90:7 | 145:
 16.
 habent, 144:5.
 habent, 106:7.
 habent, 101:4.
 habent, 38:6 | 97:2 |
 123:2.
 habent, 11:20 | 13:8 |
 32:1 | 41:15 | 43:3 |
 48:3 | 8 | 44:18 | 73:
 6 | 75:19 | 28 | 85:
 3 | 93:3 | 102:3 | 130:
 5 | 135:17 | 137:8 |
 143:12 | 143:17 | 145:
 15.
 hac, *primus*, 13:13 |
 16:17 | 20 | 26:8 |
 29:18 | 46:17 | 53:
 24 | 26 | 66:25 | 83:
 14 | 81:9 | 88:1 | 96:
 10 | 107:13 | 119:10 |
 122:9 | 124:14 | 125:
 32 | 148:20.
 hac, 59:7 | 121:2.
 hac, 146:19.
 hac, 10:8 | 14:2 | 111:
 11 | 12:5 | 36:4 | 38:
 8 | 41:19 | 48:21 | 52:
 19 | 53:6 | 61:4 | 64:
 4 | 67:5 | 13:27 | 69:
 10 | 71:3 | 72:1 | 73:
 11 | 77:13 | 79:6 |
 83:11 | 17 | 96:16 |
 99:81 | 132:13 | 147:
 5.
 hac, 136:16.
 hac, 118:9 | 136:
 16 | 142:23.
 hac, 148:1.
 hac, 130:3.
 hac, *n. p.*, 50:5.
 hac, *n. patr*,
 30:11.
 hac, *n. p.*, 117:13 |
 119:8.
 hac, 64:8 | 116:
 16, 20.
 hac, 114:5 | 116:
 3.
 hac, 115:4.
 hac, 17:17.
 hac, 9:18 | 14:10 |
 18:1 | 23:15 | 28:
 11 | 30:10 | 42:2 |
 19 | 22:12 | 61:7 |
 70:14 | 73:13 | 74:
 2 | 78:10 | 99:10 |
 104:3 | 110:11 | 19 |
 119:16 | 123:10 | 146:
 2 | 147:2.
 hac, *n. p.*, 117:2 |
 10 | 119:5 | 120:11 |
 125:15 | 19, 24 | 126:
 5 | 127:8 | 12 | 128:
 12 | 24 | 129:13.
 hac, 64:8 | 126:
 26 | 126:16, 19.
 hac, 124:16 | 126:
 13 | 118:8 | 119:13 |
 125:8, 11.
 hac, 128:29.
 hac, 128:13 | 131:
 2.
 hac, 23:10 | 85:7 |
 127:14 | 141:23 |
 hac, 23:9 | 52:8 | 53:
 16 | 69:18 | 126:22.
 hac, *n. p.*, 116:15.
 hac, 131:3.
 hac, 131:3.

QUAE IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 189

<p>Malrubale, 119: 21 102: 5.</p> <p>haila, 58: 7.</p> <p>haila, 55: 14.</p> <p>hailam, 137: 5.</p> <p>hailis, 79: 16.</p> <p>hailis, 55: 11.</p> <p>haud, 21: 7 66: 27 83: 4.</p> <p>Hellesponto, 11: 21 17: 14.</p> <p>Hellespontum, 21: 16 35: 4 88: 2 94: 21 95: 4 96: 6.</p> <p>Hellespontus, 62: 15.</p> <p>Heliocra, 23: 7.</p> <p>Heliocra, m. p. 131: 5.</p> <p>Memerodrotis, 7: 5.</p> <p>Hephathio, m. p. 94: 12.</p> <p>Heracliden, m. p. 32: 14.</p> <p>23.</p> <p>Heraclides, 51: 11.</p> <p>Heraulem, m. p. 320: 9.</p> <p>Hecculis, 85: 17.</p> <p>Herniz, <i>Mercurii flatus</i>, 31: 14.</p> <p>Hernici, 32: 16.</p> <p>Hernice, 93: 11.</p> <p>Hetrutiam, m. p. 121: 8.</p> <p>hi, 1: 6 12: 1 17: 23 26: 18 54: 6, 17 63: 5 81: 12 132: 14 100: 20 102: 11 111: 3 5 115: 120 140: 11.</p> <p>hic, <i>proponem</i>, 4: 5 9: 2 20: 15 19: 16 17: 27 27: 14 19: 13 20: 13 24: 15 26: 1 135: 22 41: 12, 13, 16 43: 22 45: 6 54: 18 58: 1 61: 1 62: 13 63: 31 67: 8 69: 4 70: 3, 10 75: 3 79: 8 20: 81: 11 83: 12 85: 13 86: 1 87: 18 88: 4 90: 7 91: 8 92: 10 98: 11 101: 29 103: 7 104: 2 105: 8, 11 106: 2 107: 1 109: 13, 21 25: 110: 25 113: 2 117: 6 118: 8 124: 6 129: 17 133: 11 134: 19 135: 4 136: 1 141: 16 146: 17.</p> <p>hic, 5: 13 12: 12 13: 17 15: 23 54: 8 65: 2 66: 14 71: 16 77: 2 78: 13 81: 18 85: 25 96: 8 99: 1 101: 8 101: 8, 17, 24 104: 19 123: 4.</p> <p>Hiophantia, m. p. 32: 19.</p> <p>hilaritate, 79: 7.</p> <p>hinc, 21: 5 24: 10 29: 16 30: 21 42: 1 46: 9 60: 10 63: 12 96: 16 122: 5.</p> <p>Hippaurum, m. p. 46: 14.</p> <p>Hipponeum, 116: 8.</p> <p>Hipponeum, m. p. 32: 1.</p> <p>hirta, 66: 1.</p> <p>his, 1: 10, 13 6: 17 9: 1 11: 13 19: 14 17: 19 15: 2, 5 16: 7 17: 8, 10 18: 2 19: 1 21: 16 22: 2, 10 24: 4 26: 15 30: 13 34: 8 35: 5, 8, 24 37: 2 39: 7 40: 5, 7, 16 41: 7, 33 42: 21 43: 4 45: 11 48: 8 49: 11 52: 12 53: 4 54: 4 57: 5 58: 2, 12 59: 19 61: 6 63: 3 66: 10 68: 4 70: 7 72: 16 73: 14 81: 15 82: 13 85: 16 86: 22 87: 5, 15 88: 9 90: 17 91: 1, 2 96: 7 98: 12 99: 2 101: 17 102: 25 103: 9 104: 12 105: 6 107: 7 109: 7 111: 7 112: 7 113: 8, 9 116: 7, 11 118: 13 120: 4 121: 7 122: 8 125: 2, 4, 6, 20 126: 12, 23, 26 127: 16, 20 128: 17, 20, 21 129: 9, 11 130: 17 148: 17.</p> <p>Hispania, 120: 5.</p> <p>Hispania, 120: 3.</p> <p>Hispaniam, 116: 13 117: 4, 7 119: 9, 21 132: 9.</p> <p>Hispantia, 133: 2.</p> <p>Hittorum, m. p. 6: 4.</p> <p>Hittorum, 17: 6 80: 8 145: 2.</p> <p>hitoria, 132: 19.</p> <p>hitoria, 39: 23.</p> <p>hitoria, 50: 9 80: 6.</p> <p>hitorum, 50: 7.</p> <p>hitorum, 47: 12.</p> <p>hoc, <i>proponem</i>, 1: 1 3: 3, 15 5: 13 6: 3 7: 3, 14 8: 3, 24 13: 2 14: 5, 13 16: 4 23: 2, 5, 21 30: 4 31: 31 32: 16 20: 33 34: 37 35: 13 37: 17 39: 17 39: 18 40: 9 41: 15 16 42: 11 43: 20, 23 50: 1 51: 17 56: 9 58: 9 59: 14, 18 62: 11 63: 13 68: 25 70: 28 72: 1 74: 9 75: 21, 23 76: 18 77: 21 78: 14 80: 1 82: 17 83: 9 84: 10 87: 21 88: 11, 16 89: 22 94: 3, 10 95: 10, 13, 19, 23 98: 24 101: 7, 6 102: 4 106: 7 107: 13 108: 17 110: 4, 23 115: 7 116: 19 119: 8 121: 4, 8 124: 3, 8 125: 11 129: 2 132: 3 135: 2 141: 13 140: 11 143: 13, 17 145: 8 146: 3 147: 17 148: 5, 9, 13.</p> <p>hoc, 64: 64: 10 67: 19.</p> <p>hodie, 120: 10.</p> <p>Hoincti, m. p. 52: 18.</p> <p>Homerus, 65: 10.</p> <p>hominem, 11: 13 68: 9 83: 16 94: 6.</p> <p>hominem, 22: 10 50: 8 65: 13 80: 4 109: 3.</p> <p>homines, 38: 10 40: 4 86: 17, 19 91: 3 99: 24 143: 15.</p> <p>homini, 71: 1.</p> <p>hominibus, 67: 17 139: 27.</p> <p>hominis, 11: 13 90: 17 96: 13 110: 11, 16.</p> <p>hominum, 14: 4 19: 5 22: 11 23: 7 70: 3 100: 26 108: 4 112: 1.</p> <p>homo, 21: 1 33: 9 121: 1.</p> <p>honesta, 1: 8.</p> <p>honesta, 101: 15.</p> <p>honesta, 60: 15.</p> <p>honesta, 2: 10.</p> <p>honesta, 72: 13 93: 6 102: 12.</p> <p>honoriati, 92: 25.</p> <p>honoratus, 60: 2.</p> <p>honore, 43: 11 85: 14 137: 10 146: 8.</p> <p>honorem, 45: 25.</p> <p>honores, 8: 15 16: 5 103: 6 133: 6 137: 1, 2, 22.</p> <p>honoribus, <i>dignitatis</i>, 15: 5 130: 12.</p> <p>honorificus, 93: 4.</p> <p>honoris, 41: 1.</p> <p>honoris, 8: 19 44: 4 62: 10 109: 21.</p> <p>honorantibus, 6: 14 140: 17.</p> <p>honorantur, 11: 3 88: 24 103: 8.</p> <p>honoratut, 8: 21.</p>	<p>hortari, 75: 31.</p> <p>hortatu, 130: 4.</p> <p>hortatur, 5: 15 70: 10, 11.</p> <p>Hortensii, m. p. 144: 18.</p> <p>Hortensio, 136: 21 144: 24.</p> <p>Hortensius, 136: 23.</p> <p>hortus, 27: 13 144: 5.</p> <p>houm, 7: 15 23: 18 34: 35 40: 6 60: 1 97: 13 98: 21 111: 10 112: 11 128: 2 132: 25 143: 4, 6.</p> <p>hos, 55: 7 101: 12 21: 12 22: 3 23: 9 40: 4 41: 19 46: 18 76: 2 99: 27 125: 19 148: 11.</p> <p>hospes, 19: 5.</p> <p>hospitem, 64: 1.</p> <p>hospites, 61: 29.</p> <p>hospiti, 64: 4 126: 23.</p> <p>hospitio, 27: 6 29: 1.</p> <p>hospitum, 16: 8.</p> <p>houte, 15: 11.</p> <p>houm, 6: 18 46: 3 67: 12 68: 11 84: 7 99: 9, 13 118: 13 144: 17.</p> <p>houes, 7: 12 13: 19 14: 12 34: 11 35: 16 37: 15 65: 17 68: 12, 16, 24 68: 23 47: 8, 14 19: 10 115: 14 116: 4.</p> <p>houli, 114: 12.</p> <p>houis, 119: 10.</p> <p>houibus, 7: 9 13: 15 17: 14 69: 8 74: 16 77: 17 79: 10 93: 24 99: 21.</p> <p>houis, 99: 21 139: 9.</p> <p>houium, 4: 11 6: 2 8: 4, 10 12: 8 26: 2 7: 28 7: 13 35: 3 58: 7 60: 9, 15 63: 24 68: 13 69: 9 82: 19 87: 14 94: 5 101: 13.</p> <p>huc, 16: 8 23: 3, 27 71: 12 90: 14 105: 14 108: 7 126: 3 128: 27 135: 16.</p> <p>huc, 8: 18 10: 11 23: 23 23: 30 30: 17 36: 1, 13 38: 15 40: 2 14: 41: 18 43: 1 45: 20 46: 3, 25 49: 2 60: 10 63: 2 67: 2 73: 13 76: 1, 5 87: 6 92: 6 97: 10 101: 11 106: 6 107: 21 109: 21 110: 14 114: 116: 18 135: 5 138: 4.</p> <p>hujus, 6: 9 10: 10 83: 2</p>
--	--

20 | 18 : 4 | 14 : 7 | 17 : 1
20 | 18 : 4 | 20 : 6 | 21 : 1
2 | 12 : 15 | 23 : 21 | 25 : 1
8 | 23 : 11 | 14 : 1 : 45 : 1
16 | 47 : 9 | 14 : 18 | 61 : 1
3 | 63 : 20 | 70 : 1 | 79 : 1
14, 33 | 68 : 17 | 90 : 1
18 | 92 : 11 | 102 : 6, 9 |
101 : 3 | 113 : 18 | 115 : 1
14 | 117 : 8 | 129 : 10, 14
14 | 133 : 4 | 146 : 13 |
138 : 19.
hujusmodi, 91 : 4.
humanarum, 110 : 9.
humanitas, 10 : 5.
humanitate, 37 : 27 | 48 : 2
19 | 135 : 15, 13.
humanitas, 144 : 11.
humaverunt, 102 : 12.
humilia, *abieci*, 210.
humiliore, *videtur*, 146 : 2.
21.
humilis, *abieci*, 10 : 6.
Ius, 27 : 11 | 30 : 24 | 39 : 1
6, 13 | 40 : 11 | 45 : 4 |
45 : 19 | 64 : 2 | 67 : 4 |
73 : 14 | 142 : 1 | 93 : 8 |
94 : 2, 5 | 96 : 12 | 97 : 2
7 | 100, 15 | 104 : 14 |
106 : 6 | 118 : 14 | 127 : 1
10 | 135 : 10 | 145 : 13.
hyberna, 98 : 22.
hybernacula, 99 : 3.
hybernaculis, 87 : 7.
hyemabat, 99 : 3.
hyemale, 67 : 27.
hyematus, 86 : 26 | 98 : 12, 13.
hyeme, 140 : 126.
hyems, 97 : 4.
Hysalpis, *n. p.* 111 : 9.

I.

Iacens, 91 : 11.
Iaccatorem, 42 : 7.
Iacer, 66 : 16 | 94 : 30.
Iatla, 128 : 8.
Iatlaurentur, 117 : 2.
Iam, 3 : 6 | 9 : 5 | 15 : 14 |
24 : 6, 13 | 26 : 10 |
58 : 5, 8 | 62 : 15 | 65 : 1
7 | 67 : 21 | 71 : 17 | 72 : 1
12 | 81 : 3 | 84 : 10 |
87 : 13 | 88 : 4 | 93 : 12 |
100 : 17, 18 | 101 : 6.
18 | 105 : 15 | 109 : 1
1 : 25 | 116 : 3 |
124 : 9 | 126 : 2 |
132 : 9 | 134 : 21 |
146 : 19.
jam-tum, *ex eo tempore*,
41 : 23.
janua, 128 : 12.
januam, 82 : 15.
Jafon, *n. p.* 61 : 30.

Ibi, *adv. quare*, 4 : 8 |
9 : 20 | 16 : 5 | 17 : 3 |
22 : 20, 26 | 33 : 25 |
14 : 5 | 36 : 19 | 37 : 1
4, 21 | 47 : 21 | 59 : 1
15 | 71 : 20 | 77 : 13 |
86 : 17 | 91 : 13 | 97 : 2
14 | 98 : 13, 6, 9 | 100 : 2
6 | 105 : 13 | 110 : 2 |
122 : 6 | 123 : 2 | 126 : 7
17 | 128 : 16 | 130 : 1 |
131 : 10 | 135 : 17 | 141 : 2.
Ibidem, 4 : 14.
Ictra, *n. p.* 108 : 15.
ictus, 112 : 15.
Id, 2 : 14 | 31 : 15 | 43 : 14 |
4, 15 | 6 : 1 | 7 : 2
21 | 11 : 17, 27 |
13 : 1, 6, 21, 22 |
14 : 19 | 15 : 15 |
16 : 4 | 17 : 13 |
21 | 29 : 10 | 20 : 2
9, 16 | 24 : 15 |
22 : 8, 27 | 25 : 11 |
28 : 1, 15 | 29 : 1
13, 15 | 32 : 11 |
33 : 3, 5, 21 | 34 : 12
12 | 35 : 15, 19 |
36 : 7, 18 | 37 : 9
18 : 3, 7 | 41 : 1 |
45 : 12, 15 | 46 : 2
7, 8, 12 | 47 : 7 |
49 : 15 | 50 : 17 |
18 | 51, 1 | 53 : 1
57 : 12 | 58 : 7 | 59 : 2
8 | 60 : 13 | 61 : 12
12 | 66 : 23, 29 |
68 : 8, 25 | 72 : 8 |
73 : 13, 19 | 78 : 2
7 | 79 : 18 | 81 : 3 |
82 : 16 | 84 : 3 | 85 : 1
15 | 86 : 8, 15 | 88 : 25
8 | 89 : 12 | 93 : 2
6 | 96 : 3 | 97 : 18 |
98 : 14 | 101 : 14 |
102 : 8 | 107 : 8 |
108 : 1 | 109 : 20 |
44 | 110 : 11, 17 |
18 | 112 : 16 | 113 : 2
1 | 118 : 10 | 119 : 2
5, 12, 23 | 124 : 2
11 | 126 : 3 | 127 : 1
18 | 128 : 9, 17 |
22, 25, 33 | 136 : 1
23 | 138 : 12 | 141 : 2
8 | 145 : 14 | 148 : 1
16, 23, 28.
Idem, 6 : 5 | 8 : 22 |
14 : 9 | 17 : 31 |
18 : 11 | 20 : 1 | 26 : 5
3 | 31 : 11 | 55 : 1
14 | 56 : 17 | 59 : 12
23 | 61 : 13 | 62 : 2
2 | 76 : 5, 13 | 78 : 2
6 | 79 : 12 | 81 : 2

15 | 87 : 3 | 88 : 23 |
89 : 2 | 100 : 1 |
104 : 2, 18 | 110 : 2
20 | 121 : 6 | 135 : 2
21 | 141 : 14 | 145 : 1
10 | 144 : 14, 22 |
146 : 1.
Idco, 38 : 4 | 88 : 17 |
116 : 19.
Idonea, 41 : 10.
Idoneam, 14 : 10.
Idoneo, 7 : 19.
Idoneum, 14 : 25 | 53 : 13 |
71 : 25 | 134 : 15.
Ictas, *venerat*, 127 : 17.
Igitur, 43 : 10 | 72 : 11 |
82 : 8 | 87 : 5 | 88 : 12 |
* 119 : 20 | 135 : 11 |
141 : 19.
Igneum, 39 : 7.
Ignes, 99 : 26 | 100 : 12.
Iguis, 99 : 13.
Ignominia, 63 : 25.
Ignorabat, 67 : 21.
Ignorans, 11 : 6.
Ignorantia, 91 : 7.
Ignorantia, 80 : 11.
Ignorantia, 19 : 12 | 148 : 16.
Ignorantem, 68 : 19.
Ignosco, 75 : 11.
Ignoscam, 66 : 12.
Ignosce, 90 : 10.
Ignosce, 16 : 17.
Idem, 29 : 7 | 34 : 11 | 36 : 1
102 : 6.
Iis, 5 : 16 | 66 : 29 | 78 : 20
80 : 10 | 114 : 8.
24, 26 | 136 : 21 | 137 : 2
138 : 12 | 139 : 16 |
141 : 5 | 146 : 6.
Idem, 107 : 14 | 133 : 2.
Ite, 137 : 8.
Illa, 5 : 18 | 53 : 21 | 77 : 8
10, 16 | 88 : 10 |
91 : 8 | 94 : 15 | 98 : 15 |
99 : 5 | 134 : 18 | 139 : 21, 22.
Illa, 19 : 7 | 41 : 3 | 64 : 6
138 : 22.
Illam, 36 : 8 | 53 : 19.
Illam, 44 : 10 | 73 : 14.
Ille, 4 : 1 | 4 : 18 | 22 : 11
13 | 18 : 21 | 21 : 7
17 : 8, 12, 15 |
28 : 23 | 39 : 12 |
22 : 19 | 21 : 19 |
25, 30 | 27 : 2, 6 |
30 : 19, 17, 25 | 33 : 5
35 : 21, 26 |
16 : 14 | 17 : 25 |
38 : 19 | 39 : 3 |
41 : 2 | 48 : 4 |
45 : 8, 10 | 48 : 2
18 | 49 : 17 | 50 : 6
52 : 23, 25

33 : 2, 6, 10, 24 |
55 : 10, 12 | 57 : 13
33 | 59 : 14, 22 |
60 : 14 | 61 : 7 |
11 | 63 : 9, 17 |
65 : 18 | 67 : 20 |
70 : 11, 16 | 73 : 25
25 : 27 | 74 : 21 |
75 : 7, 18 | 76 : 11, 15
5, 8, 11 | 63 : 14, 17
17 | 80 : 3, 10 | 85 : 13
87 : 10 | 89 : 4, 20 | 91 : 3, 10
92 : 1, 7 | 94 : 15 |
96 : 10 | 97 : 10
99 : 2, 8 | 101 : 21
104 : 2, 21 |
14 | 115 : 4, 11 |
15 | 116 : 18, 20 |
119 : 13 | 124 : 4, 9
19 | 126 : 16 | 135 : 7
138 : 9, 15, 19 |
139 : 7, 24 | 140 : 4
141 : 15, 18 |
142 : 18 | 147 : 16.
Illi, 4 : 1, 4, 10 | 66 : 18 |
36 : 13 | 38 : 21 | 40 : 7
11 | 42 : 18 | 45 : 23 |
53 : 13 | 54 : 15, 12 |
66 : 13 | 68 : 19 | 69 : 13
70 : 10 | 71 : 7 | 75 : 10
82 : 8, 16 | 83 : 3
89 : 14 | 98 : 18 | 101 : 23
110 : 4 | 126 : 4
139 : 2 | 140 : 11.
Illis, 41 : 18, 23 | 78 : 16 |
88 : 28.
Illius, 29 : 1 | 46 : 3 | 75 : 32
103 : 3 | 134 : 10 |
138 : 13 | 141 : 7.
Ilo, 11 : 4 | 21 : 3 | 242 : 25
25 : 11 | 29 : 11 | 31 : 3
39 : 16 | 49 : 15 | 52 : 25
53 : 23 | 58 : 10 |
63 : 31 | 65 : 10 | 67 : 15
91 : 9 | 96 : 4 | 100 : 21
112 : 4 | 114 : 4 |
142 : 20.
Ilo, *adv. illuc*, 87 : 12.
Illorum, 42 : 11 | 15 : 13 |
176 : 12 | 28 : 64 : 6
98 : 12 | 104 : 4 | 126 : 21.
Illorum, 2 : 12 | 9 : 26 | 15 : 2
21 | 48 : 18 | 21 | 47 : 13
62 : 4 | 10 : 22 | 95 : 15
128 : 12 | 133 : 6 | 135 : 12
138 : 6 | 141 : 7.
Illum, 17 : 25 | 18 : 8 | 155 :

- 79: 31 | 87: 19 | 125: 24 | 137: 12 | 142: 24 | 145: 8.
- isā, 84: 8.
- isrā, 34: 3 | 88: 11.
- isrācī, 77: 13 | 145: 14.
- isrācī, 86: 17.
- isrācī, 88: 10 | 132: 5.
- isrā, 70: 22 | 123: 1 | 137: 11.
- isrēt, 7: 9.
- isrēt, 97: 9.
- isrī, 143: 14.
- isrīdendū, 127: 28.
- isrīdendū, 4: 4.
- isr, 7: 2 | 8: 1 | 10: 13 | 11: 7 | 17: 7 | 25: 12 | 42: 12 | 51: 7 | 52: 16 | 57: 11 | 65: 11 | 68: 7 | 70: 31 | 75: 2 | 31 | 84: 4 | 85: 10 | 14: 94: 12 | 101: 13 | 105: 81 | 106: 5 | 112: 14 | 116: 4 | 120: 10 | 147: 18.
- Itinerā, n. p. 84: 1.
- itā, 76: 9.
- itā, 43: 7.
- itā, 101: 9.
- Itro, n. p. 5: 7.
- itūd, 75: 13 | 101: 11.
- itā, 15: 7 | 115: 6 | 119: 17 | 123: 11 | 134: 24 | 29: 135: 7 | 136: 25 | 138: 20 | 145: 16 | 148: 8. sic, 17: 4 | 29: 1 | 30: 9 | 35: 11 | 70: 71: 27 | 81: 14 | 97: 21 | 114: 1. adeo, 21: 7 | 27: 9 | 67: 10 | 111: 18 | 82: 7 | 84: 20 | 105: 17 | 109: 17.
- Itāli, n. p. 51: 23 | 118: 6 | 124: 4 | 133: 1 | 139: 1 | 142: 6 | 144: 6.
- Itāli, 119: 1.
- Itālium, 33: 16 | 52: 7 | 117: 6 | 120: 6. 8 | 125: 1 | 126: 2 | 127: 1 | 135: 25 | 140: 6.
- Itālic, 132: 11.
- Itālic, 132: 11.
- Itālicum, 109: 9.
- Itaque, 6: 7 | 7: 15 | 8: 8 | 9: 15 | 12: 5 | 13: 23 | 16: 16 | 19: 1 | 21: 23 | 24: 8 | 26: 11 | 27: 5 | 29: 11 | 14: 32: 25 | 34: 5 | 12, 14 | 35: 13 | 36: 13 | 38: 2 | 10 | 41: 5 | 44: 9 | 131: 46: 3 | 49: 8 | 54: 33 | 59: 23 | 61: 12 | 65: 22 | 66: 6, 9, 23 | 70: 20 | 73: 15 | 74: 9 | 76: 3 | 80: 30 | 81: 14 | 81: 21 | 84: 4 | 85: 8 | 87: 9 | 93: 3 | 95: 10 | 97: 22 | 98: 18 | 100: 22 | 103: 1 | 106: 8 | 109: 18 | 110: 10 | 126: 20 | 134: 5, 11 | 135: 9 | 138: 13 | 140: 8 | 141: 16 | 144: 10 | 148: 18. sicque, 33: 11. erge, 88: 14. id. curae, 95: 13.
- Itant, 83: 17 | 135: 1 | 146: 10.
- Item, 74: 5 | 112: 15 | 125: 1, 10.
- Itē, 131: 23 | 138: 19 | 146: 23 | 70: 23, 26 | 80: 13 | 82: 11 | 87: 2 | 88: 3 | 99: 13 | 100: 5 | 110: 3 | 120: 7.
- Itērum, 26: 5 | 56: 10 | 87: 10 | 123: 13 | 124: 8 | 132: 1.
- Itēra, 121: 1.
- Itēre, 24: 6 | 67: 9 | 98: 12 | 122: 1.
- Itēri, 99: 25.
- Itēribus, 95: 11 | 96: 13.
- Itēris, 99: 9.
- Itēra, 95: 10.
- Itēret, 101: 8.
- Itēre, 39: 6 | 54: 1 | 60: 7 | 67: 1 | 68: 16.
- Itēndū, 143: 20.
- Itēndū, 144: 23.
- Itē, 79: 7.
- Itēbat, 11: 7.
- Itēcanus, 111: 8.
- Itēcandū, 143: 1.
- Itēcare, 76: 20 | 142: 16 | 144: 24 | 147: 18.
- Itēcari, 11: 9 | 23: 23 | 74: 14 | 102: 5 | 129: 16 | 136: 20 | 141: 9 | 144: 20.
- Itēcar, 46: 5.
- Itēcarum, 3: 8. dēma-
tū, 125: 64.
- Itēcasser, 10: 17.
- Itēcarum, 30: 6 | 134: 17.
- Itēcarus, 139: 9.
- Itēcavit, 14: 2.
- Itēciter, 11: 3.
- Itēciter, 98: 23.
- Itēciti, 63: 20 | 140: 4.
- Itēciti, 111: 2 | 104: 13.
- Itēcicio, 57: 9 | 63: 18 | 79: 8 | 106: 1 | 107: 1 | 144: 20.
- Itēcitiū, 20: 19 | 30: 4 | 78: 18 | 805: 14 | 137: 8.
- Itēgera, 43: 8.
- Itēgerum, 43: 6.
- Itēgulatus, 101: 30.
- Itērēt, 90: 13.
- Itērium, 141: 3 | 142: 10.
- Itēmenta, 96: 16 | 100: 7.
- Itēmentis, 110: 13.
- Itēmentocum, 132: 7.
- Itēmentum, 96: 20.
- Itēntis, 110: 13.
- Itēntus, 137: 21.
- Itēntum, n. p. familiam, 146: 2.
- Itēra, 64: 4.
- Itēra, 53: 23 | 119: 15.
- Itēra, 100: 12.
- Itēra, 86: 12.
- Itēra, 15: 10 | 41: 6 | 83: 21 | 132: 5.
- Itēra, 25: 17 | 132: 14.
- Itēra, 128: 23 | 137: 8.
- Itērandum, 86: 15 | 119: 16.
- Itērat, 78: 13.
- Itērat, 46: 5 | 142: 6.
- Itēra, n. p. 24.
- Itērat, 49: 10.
- Itēra, 15: 6 | 16: 16 | 51: 4 | 63: 22 | 66: 8 | 12 | 70: 22 | 91: 6 | 98: 5 | 101: 28 | 119: 15 | 136: 2 | 139: 4 | 141: 10.
- Itēra, 64: 3 | 65: 1 | 68: 10 | 87: 20.
- Itēra, 105: 10 | 126: 12.
- Itēra, 4: 15 | 20: 10.
- Itēra, 20: 5 | 112: 5.
- Itēra, 10: 2 | 19: 16, 13.
- Itēra, 89: 19.
- Itēra, 134: 17.
- Itēra, 23: 25 | 37: 15 | 62: 12 | 64: 19 | 112: 82.
- Itēra, 149: 13.
- L.
- Labeone, n. p. 129: 5.
- Labor, 103: 1.
- Laborant, 82: 17.
- Labor, 13: 10 | 39: 21 | 44: 16 | 57: 1 | 142: 8.
- Laborum, 111: 11 | 108: 15.
- Laborem, 100: 18.
- Laboribus, 129: 3.
- Laboriosus, 142: 14.
- Laboriosus, 31: 9 | 61: 2.
- Lacedaemona, n. p. 30: 1.
- Lacedaemonem, 76: 14.
- Lacedaemon, 27: 24 | 6: 27 | 7: 33 | 24.
- Lacedaemoni, 2: 6.
- Lacedaemoni, 87: 34 | 10: 16, 29 | 16: 17 | 20: 9 | 21: 13 | 22: 17 | 27: 13 | 28: 10 | 31: 11 | 39: 14 | 34: 4 | 26 | 44: 16 | 59: 7 | 62: 14 | 77: 13 | 79: 3 | 81: 4 | 89: 17 | 20: 10 | 132: 14 | 136: 13 | 20: 18 | 21: 4 | 30: 7 | 31: 2 | 37: 35 | 41: 9 | 45: 4 | 10 | 46: 13 | 56: 17 | 76: 13 | 79: 10, 32 | 85: 14 | 86: 2 | 87: 13 | 88: 30.
- Lacedaemoniorum, 12: 6 | 13: 6 | 14: 32 | 15: 64 | 22: 17 | 23: 8 | 26 | 27: 6 | 28: 15 | 29: 12 | 31: 7 | 35: 13 | 36: 16 | 37: 26 | 42: 11 | 44: 6 | 46: 21 | 56: 9 | 77: 9 | 79: 23 | 82: 4 | 83: 7.
- Lacedaemonius, 15: 15 | 37: 5 | 40: 8 | 41: 15 | 78: 1, 23.
- Lacedaemonius, 80: 12 | 112: 6 | 129: 83.
- Lacellus, 114: 13.
- Laco, n. p. patrum, 61: 10 | 86: 15 | 87: 14.
- Lacon, 38: 14.
- Lacone, 86: 10.
- Laconicum, 62: 1.
- Laconum, 81: 2 | 83: 13 | 90: 2.
- Lacrymans, 35: 21 | 106: 5.
- Lacrymaris, 35: 24.
- Lacrymis, 136: 10.
- Lacubat, 141: 12.
- Lacundo, 139: 12.
- Lacum, 107: 19.
- Lactia, 16: 4.
- Lactitia, 62: 8.
- Lamachus, n. p. 121: 19.
- Lampicus, n. p. 73: 4.
- Lampicus, n. p. 18: 13.
- Laphyitis, n. p. 110: 10.
- Laphytio, 110: 11.
- Laphytio, 110: 14.
- Lapide, 112: 15.
- Lapidea, 33: 23.
- Lapidem, 24: 14 | 149: 3.
- Lapitione, 82: 23 | 112: 12 | 17: 8.
- Lapitionibus, 137: 4.
- Lapitudo, 71: 20.
- Lapitudinem, 100: 6.
- Latum, 78: 11.
- Larebat, 71: 22 | 98: 10 | 140: 9.
- Lare, 89: 16.
- Laret, 28: 4.
- Larini, n. p. 135: 21.
- Larini, n. p. 135: 20.
- Larudum, 22: 15.
- Laudanda, 6: 13.
- Laudando, 19: 16.

laudatione, 89:13.	Leucocyti, <i>n. patron.</i> 64:19.	libros, 144:27.	locupletia, 43:9.
laudatur, 140:5.	Leucta, <i>n. p.</i> 78:22 88:30.	librum, 30:17; 23.	locupletissima, 86:23.
laudavit, 89:11.	leudrich, 77:10 82:17.	licet, 59:21 83:8 96:14.	locus, 32:126 71:12.
laude, 56:17 72:6 132:13 140:26.	leudricam, 77:7 79:25 89:17.	licentiā, 33:17 98:16, 19.	longam, 11:21.
laudem, 107:20 112:13.	leve, 12:12 36:2 143:23.	licentiū, 52:26.	longe, 46:11.
laudes, 110:6.	levia, 73:11.	licet, 70:31 75:15 109:11 110:18, 20, 25.	longe, 14:14 36:25 46:20, 27 83:4 98:23.
laudi, 2:4 73:12.	levior, 148:127.	licet, 23:4 25:8.	longinquiore, 89:10.
laudibus, 2:7 30:18 39:14 53:5.	leviora, 72:3.	licitum, 12:9 100:126.	longiore, 99:6 100:15.
laudis, 62:9 136:24.	leviores, 55:13.	liga, 39:1.	longiores, 55:14.
laus, 10:17 40:6 83:11 88:7.	levin, 69:17 144:13.	liguē, 11:27.	longis, 51:18.
laute, 59:116.	lex, 78:9 145:20.	ligueum, 11:30.	longissimē, 14:23.
laurus, 143:14.	libenter, 59:85, 19, 22 119:12.	ligures, <i>n. patron.</i> 123:8.	longius, 122:7 134:25.
lavavit, 23:17.	libentius, 89:16 96:21.	lignum, 11:30.	longum, 124:2.
lecticā, 122:11.	liberalis, 31:9 144:13.	lignum, 11:30.	loquebatur, 42:1 116:16.
lecticula, 149:1.	liberalitate, 17:13 122:13 135:2 141:11.	lignum, 11:30.	loquebatur, 53:6 135:19.
lectione, 143:22.	liberalitatem, 25:17 141:15.	lingua, 5:10 48:23.	loquentem, 48:28.
lecto, <i>subl.</i> 54:7.	liberaliter, 30:17 143:15.	lingua, 12:1.	loquentes, 5:10.
lectores, 29:5 146:16.	liberalius, 59:17.	lis, 9:17 63:18.	loquentetur, 16:12.
lectoribus, 72:12.	libera, 14:1 46:22.	litet, 46:13.	loquentetur, 32:26.
lectorum, 80:21.	liberanda, 5:16.	litet, 46:13.	loqui, 101:9.
legat, 98:21 145:2.	liberandam, 32:8 81:116.	litet, 46:13.	loquar, 55:15.
legati, 14:21 31:85 477:7, 8 103:1 119:1 125:3, 19 128:15, 27 137:12.	liberandorum, 83:11.	litet, 46:13.	loro, 96:22.
legationem, 14:20.	liberare, 40:84.	litet, 46:13.	Lucania, <i>n. p.</i> 123:13.
legationes, 48:117.	liberaretur, 20:8.	litet, 46:13.	lucide, 80:9.
legationis, 83:20.	liberaret, 107:8.	litet, 46:13.	Lucii, <i>n. p.</i> 130:4 136:12 142:5.
legationum, 77:1.	liberati, 81:6.	litet, 46:13.	Lucio, 125:19, 25 133:9 136:9.
legatos, 14:18, 20 15:17, 17 162:121 26 302:159 1170:12 1105:7 122:19.	liberata, 14:1 46:22.	litet, 46:13.	Lucium, 128:15 141:13 142:10 148:11.
legatus, 76:15 83:15.	liberatorum, 54:20.	litet, 46:13.	Lucius, 122:7 134:6.
lege, 78:110 110:12.	liberatorum, 77:20.	litet, 46:13.	Lucius, <i>n. p.</i> 116:12.
legem, 42:17, 18.	libertas, 17:15 25:15 104:14.	litet, 46:13.	Lucitii, <i>n. p.</i> 142:10.
legendum, 30:25.	libera veniunt, 83:7.	litet, 46:13.	lucii, 41:3.
legent, 1:3.	liberavi, 76:13.	litet, 46:13.	luctando, 73:16.
legerat, 21:6.	liberavi, 8:18 61:9.	litet, 46:13.	Luctatio, <i>n. p.</i> 115:2.
legeret, 146:7.	liber, 106:18 146:13.	litet, 46:13.	lucus, 9:6.
leges, 109:10.	liberi, <i>adfect.</i> 14:23.	litet, 46:13.	ludo, 140:14.
legi, <i>subl.</i> 78:15.	liberi, <i>subl.</i> 93:16.	litet, 46:13.	ludos, 112:12.
legibus, 18:12 23:4 25:4 62:6 105:12 107:14 110:20 137:4.	liberis, <i>subl.</i> 57:4, 6 65:21 85:10 96:6 97:17 102:7 103:9.	litet, 46:13.	lumbos, 548:8.
legimus, 68:27.	liberis, <i>adfect.</i> 59:118.	litet, 46:13.	lumina, 109:26.
legis, 78:20.	liberius, 10:15 59:5.	litet, 46:13.	Lusitanos, <i>n. patron.</i> 133:25.
legisset, 30:19.	liberos, <i>adfect.</i> 6:1.	litet, 46:13.	luxuria, 132:8.
legitimum, 19:14.	liberos, <i>subl.</i> 76:6 77:12 79:21 84:12 102:13 112:15 139:14.	litet, 46:13.	luxuria, 52:13.
legitimus, 106:1.	libertate, 15:9.	litet, 46:13.	luxuria, 90:4.
Lemni, <i>n. patronum.</i> 4:3.	libertatem, 10:15 42:1.	litet, 46:13.	luxuriam, 98:23 104:4.
Lemnum, <i>n. p.</i> 4:2, 5, 19 5:1.	libertatem, 32:20 40:15 50:11 79:12 83:5 107:12 109:10 110:24.	litet, 46:13.	luxuriosus, 40:6.
lenire, 32:12.	libet, 82:13.	litet, 46:13.	luxuriosus, 22:23.
leniri, 100:12.	libidinibus, 90:4.	litet, 46:13.	luxuriosus, 31:12 113:17.
leonem, 100:24.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	lyci, <i>n. p.</i> 34:32.
Leonida, <i>n. p.</i> 12:6.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	Lycos, 54:13.
Leonatus, <i>n. p.</i> 96:11.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	Lydia, <i>n. p.</i> 44:14 65:19.
Leontychide, <i>n. p.</i> 13.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	Lydotum, 69:15.
Leontychidem, 85:13.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	Lyander, <i>n. p.</i> 28:8 31:10 32:12 36:26 37:17.
leporem, 135:20.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	Lyandro, 30:14 37:16 44:8 46:22 85:15.
leto, morte, 118:20.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	
levit, 334:22.	libidinum, 31:12 81:17.	litet, 46:13.	

QUÆ IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 197

Maximo, n. p. 110: 7. maximos, 101:10 110:18 120:4. maximorum, 28: 10 10:22 52:24 69:18 12: 19 139:25. maximus, 61:28 85:9. Maximus, n. p. 123: 1. m, 17: 17, 19 45:24 57: 14 75: 10, 12, 16 76: 10 79:25 104:3 119: 8, 11, 15, 19, 20 135: 25 148: 15, 16. mca, 75:16 148: 13. mca, 46:11. mcam, 17: 10 48:8. medebor, 10:11. Medi, 22:22. med-am, 98:18. medicatus, 17: 19 117: 7. medici, 22:22. medici, 49:15 148:7. medicini, 148: 1. medici, 49: 1. medicos, 50:1. medimnus, 125: 4. mediocri, 141: 2, 10. Medis, 99: 2. Medus, 21:14. mel, 104:2. mets, 104:4. mel, 91:13. meliorta, 55:9. meminerat, 141:15. memor, 128: 24 140: 18. memoria, 10: 4 31:23 62:9 101:3 125:6. memoria, 111: 1 64:6 72: 11 28:23 141: 14. memoriz, 18: 13 28:5 31: 2. <i>postposita</i> , 129: 11. memoriam, 14:4 18:5 19:5 62:13 77:19 108:11 112:13.. memodacium, 144:9. Menecide, n. p. <i>humior</i> , 7:8. Menecidem, 75:28. Menecides, 7: 10 76:5. Menelas, 91:21. Menethea, n. p. 57:9. Menetheus, 61:17. menis, 88:22. mensam, 91:6. mensas, 57:11 143:16 148: 6. mensibus, 23:83 78:88. mensura, 135:13. ment, 46:17 81:9 88: 2 95:12 107:15 115: 7 119:18. <i>capitula</i> , 53: 26. menione, 128: 17. mentionem, 12:15 14:19 75:21 116:20 128:13 144: 27. mentiretur, 74: 5. meo, 50:9. mercede, <i>lucro</i> , 21:7. mercenarii, 91:5. <i>supra</i> . m, 115:8. mercenatio, 107:10. mereri, 104:18. meridie, 26:13. meritis, 17:13 48:1 45:14 97: 21. merito, 57: 13 134:20. meritum, 24:12. merui, 130:6. Meliœna, 79:5 81:15. metallus, 11:12 25:10. metimus, 92:1. metiri, 144:9. metui, 109:18. <i>synst.</i> 54: 10. meum, 148:19. meus, 119:8. Micythe, 75:19. Micythum, 75:14. Micythus, 75:5. migrare, 148:12. mihî, 17: 10, 19 43:6 45: 23 76:8 79:25 86:101:13 119:13 148:16, 17. miles, 41:6. Milefius, <i>adject.</i> 6:4. militare, 65:1. militares, 96:19. militariis, 101:10 102:10 15 70:23 75:81 102: 12. militaris, 101:8 25:18 44: 8 61:12 103:3. milites, 8:21 <i>bu</i> 53:2 56: 1, 15 60:5 95:6. 11, 14 107:10 115: 19. militibus, 41:4 12:16 86:16. militum, 4:12 7:11 37: 14 53:5, 11 64:15 68:170:2 77:16, 18 98:14 100:6, 10 127: 21 130:8. mille, 7:25 11:20 61:6. 870:9. milia, 62:17 71:16 8:8 91:21 26:4 49:13 69: 11, 17 70:11 88:18 116: 3 124:14 136:3 139: 3 142:16. millibus, 21:67 58:19 65:3 75:27. millium, 11:22, 23 65:14 115:20. Miltiade, n. p. 10: 5. Miltiadem, n. p. 3:14. Miltiades, n. p. 3:15 4:7 5:13, 15 6:10 7:8, 10, 18 9:9, 23 15: 20. Miltiadi, 8:14, 18, 25. Miltiadis, 25:13. Minerva, n. p. 24: 9 38: 8. minimè, 27:24 112:17. minimum, 48:10. minor, 14:5. <i>synst.</i> , 120: 1. minore, 73:3 82:11 98: 6. minorem, 67:11. minoris, 131:7. minuant, 99:17. minuent, 48:16. minui, 38:17. minuitur, 139:9. minus, <i>adverb.</i> 4:11, 17 10:15 125:15 7:23 17:17 27:19 81:9 32:8 35:6 36:4, 8, 10, 15 42:5 47:7 48:12 49:8 52:16 61:3 67:12 74:8 75:26 76:9 77:10 80:9 87:12 96:14 98: 19 99:22 127:5 139: 7 142:18 143:23 147: 15, 24. minus, 139:7 142:11 142:12, 20 <i>bu</i> 146: 8. Minutio, n. p. 125:26. minutus, 55:38. Minutium, n. p. 123:11. mira, 10:6. mirabatur, 128:1. mirabile, 96:24. mirabiles, 120:12. mirabili, 7:16. mirabiliter, 34:29. mirandum, 27:24 45: 15. mirari, 88:14 108:6. mirum, 17:12. miscere, <i>urbare</i> , 21:9. miscenda, 54:9. miscerant, 4:14 15:17. miscerentur, 105:17. misciscendi, 54:21. misciscendi, 17:1. miscrunt, 7:16 81:25 142:19 162:21 16: 12:28 10:12 81:11 39:11 125:23 128: 27. misisse, 17:8 97:19. misisset, 45:12. misisset, 67:4 97:8. misit, 7:15 131:9 22:7 26:4 18:18 50:20 63:12, 14 66:7, 10 67:7 105:8 120:5 139:3 140:11 146: 6. misiffa, 11:16. misiffæ, 66:15. misiffum, 145:1. misiffi, 38:20. misiffant, 9:11 12:6 13: 5. misiffant, 23:16. misiffi, 39:8. misiffos, 125:20. misiffum, 48:20. misiffum fieri, 101:8. misiffos, 14:20. misiffum, 70:12. misiffus, 17:10 30:5 45: 17 46:9 107:4 108: 7. misiffus esse, 13:18. Misiffatus, n. p. 71:12. 18. Misiffati, n. p. 67:4. Misiffatus, 70:11. Misiffobazensem, n. p. 68: 17, 15. Misiffobazensem, 68:6. misiffas, 12:11. misiffare, 11:9 15:3 49: 9. misiffet, 86:5 146:6. misiffetur, 18:9 116:13. misiffi, 22:11 47:14:29 69:4 71:12 127:24. misiffum, 71:16. Misiffenati, 41:5. Misiffon, 112:15. misiffis, 61:16. misiffitate, 52:9. Misiffam, n. p. 14:14. moderate, 63:16. moderate, 109:27. moderatione, 144:2 <i>bu</i> . modestia, 31:5 17:24. modestus, 74:13. modus, 148:12. modii, 135:3. modus, 18:7. modo, <i>subj.</i> 4:19 14:13 25:15 52:4 53:12 60:3 71:2 72:13 73: 10 107:19 124:12 128:31 132:14 145: 5 146:4 147:21. modo, <i>adv.</i> 135:13 24: 79:16 90:16 95:10 104:123 107:16 109: 14 139:6 143:5. <i>num.</i> 115:7 146:11. <i>folam</i> , 132:12. <i>num.</i> 140:11 <i>bu</i> . modum, 74:6 55:14. modus, 75:22 135:13. modia, 88:25 109:9. modibus, 71:11 112:7 112: 4 141:8. modicus, 138:4. C c

18. 28 | 311:4 | 112:7
12:116 | 126:7 | 129:4, 9
231:4 | 124:10 | 143:
24 | 146:18, 17 | 148:

17.

nando, 60:14.

narrare, 130:15.

nata, 107:15 | 147:1.

natuscun, 79:15 | 110:

11.

natali, 110:12.

natantem, 60:12.

natu, 25:18.

Matu, 17:24 | 65:14 | 113:

6.

natione, 21:4 | 64:15.

nationes, 118:15 | 127:

6.

nativum, 131:10.

nato, 119:9 | 147:5.

Matu, 17:24 | 65:14 | 113:

7.

nata, 24:13 | 55:6 | 62:

13 | 63:10 | 68:18 |

85:10.

natum, 77:1 | 79:24 |

80:2 | 149:6.

natu, 31:1 | 32:3 | 48:

8 | 145:14 | 148:13.

natu, 70:1. unde, 136:

12.

natu, 312:8.

natu, 41:13.

natu, 139:18.

natu, 8:15 | 31:14 |

90:7.

natu, 31:4 | 39:12, 15 |

48:1 | 55:1 | 64:15 |

45:10 | 72:13 | 102:

8 | 115:1 | 115:19.

natu, effe, 39:18.

natu, effe, 10:14.

navale, 127:15.

navale, 11:16.

navali, 19:16 | 47:4.

navali, 35:12.

nave, 127:19, 27.

navit, 50:10.

navem, 16:17 | 17:1 |

50:16 | 53:29 | 60:

8, 13 | 66:22 | 75:20 |

825:21 | 127:17 | 128:

3.

nave, 8:11 | 11:39 | 12:

13 | 22:1 | 27:12, 18 |

46:10, 19 | 125:22 |

126:5 | 127:24 | 128:

6, 10.

naufragio, 126:7.

naufragum, 35:14.

navi, 35:17 | 63:13.

navibus, 4:5 | 9:13, 11 |

26:7 | 27:19 | 28:7 | 37:

6 | 51:17, 18 | 63:13 |

125:16 | 126:12.

navis, 16:10 | 60:10.

navium, 6:16 | 8:24 |

11:13, 21 | 12:9, 14 |

13:16 | 14:4 | 26:16 |

46:12 | 127:12.

Nautica, 37:15 | 128:12.

Natum, n. p. inf. 16:18.

ne, ut n. m. 5:15 | 22:14 |

27:17 | 29:14 | 36:15 |

42:13, 17 | 50:17 |

61:6 | 65:21 | 67:8 |

68:13 | 69:4 | 71:14, 19 |

72:12 | 75:12, 16, 32 |

79:23, 30 | 80:9 |

97:10, 15 | 101:26 |

110:17 | 126:26 | 128:

20, 22, 26, 34 | 124:5 |

18 | 135:8, 25 | 140:19, 21 |

141:18 | 146:14 | 148:14 |

8 | 148:23. quoniam, 6:4 |

8:4 | 12:12 |

14:12 | 24:10 | 49:17 |

104:18 | 107:17. ut, 9:10 |

12:14 | 13:20 |

16:6 | 27:15 | 32:19 | 34:

10 | 37:15 | 46:11 | 50:14 |

53:25 | 96:18 |

98:18 | 126:15 | 128:26. non, 15:16 |

32:21 |

24:1 | 54:5 | 55:5 |

82:17 | 104:73 | 105:19 |

107:16 | 109:24 |

137:11 | 143:11 | 144:26 |

148:20. non, 17:12 |

70:19 | 119:11 |

12.

nee, 24:1 | 31:11 | 41:22 |

87:9 | 100:13 |

141:23.

neccellio, n. p. 7.

neccellio, 37:18 | 68:19.

neccellio, 22:12.

neccellio, 17:10 | 45:23 |

59:13 | 79:26 | 134:23 |

147:21 | 148:14.

neccellio, effe, 39:7.

neccellio, 16:20.

neccellio, 131:4.

neccellio, 48:14 |

147:13.

neccellio, 38:23.

neccellio, 100:15.

Neccellio, n. p. h. m. 19:19.

Neccellio, n. p. 59:1.

neccellio, 2:4 | 23:24 | 33:2 |

27:13 | 145:14.

negabai, 101:28.

negare, 27:18 | 49:4 |

128:21.

negare, 14:18.

negare, recurre, 135:10.

negat, 18:19 | 53:20.

negatum, 36:7.

negavit, 25:13 | 46:7 |

78:18 | 88:25 | 104:7.

19.

neglebat, 100:16.

neglegendum, 70:18.

negligenter, 16:11.

negotium, 38:20.

negotia, 144:19.

negotii, 46:8 | 101:22 |

144:16.

negotio, 88:29.

negotium, 53:12 | 54:4 |

69:2.

neminem, 40:11 | 42:7 |

48:20 | 52:1 | 71:27 |

90:17 | 97:13 | 104:23 |

120:7 | 137:7, 9.

nemini, 2:9 | 44:9 | 119:17 |

140:1 | 141:1.

nemo, 2:17 | 10:6, 11 |

11:28 | 23:16 | 38:18 |

31:8 | 35:23 | 37:28 |

39:20 | 40:16 | 45:20 |

52:24 | 54:13 |

73:1 | 75:26 | 78:16, 23 |

80:1 | 91:6 | 99:4 |

102:5 | 106:8 | 112:5 |

118:1 | 120:9 | 123:10 |

124:4, 5 | 137:26 |

134:8 | 136:13 |

139:27 | 140:6 | 141:1 |

142:20 | 143:19.

nov, 66:15.

Neocles, n. p. h. m. 10:11.

Neoptolemus, 95:18.

nepot, 63:24.

nepotet, 1:33, 6.

neptis, 147:11.

Neptuni, 23:24.

neque, 27:15, 16 | 4:11, 15, 16 | 7:6 | 11:5, 19, 20 |

14:5, 6, 17 | 18:23 | 19:13 | 21:13 | 23:9, 22 | 25:4 | 27:9 |

32:2, 3, 7, 24 | 33:5 |

34:8 | 35:6, 15, 16 |

36:7, 23, 25 | 37:17 | 38:1, 5 | 41:16 |

42:6, 19 | 43:11 |

45:7, 12, 15 |

46:16 | 47:21 | 48:12, 21 |

49:21 | 51:6 |

52:16, 28 | 53:5 | 54:1, 14, 20, 21 |

55:16 | 57:22 | 68:4, 5, 26 | 69:7, 8 |

70:18 | 71:5, 6 |

73:18 | 75:15, 19, 26 |

77:21 | 78:7, 19 | 79:7, 12, 15, 19, 24, 29 |

80:81, 4 | 82:7 | 83:15 | 84:11 | 85:9 |

86:11 | 87:11 | 88:11 | 89:11 | 90:11 |

91:11 | 92:11 | 93:11 | 94:11 | 95:11 | 96:11 |

97:11 | 98:11 | 99:11 | 100:11 | 101:11 | 102:11 | 103:11 | 104:11 | 105:11 | 106:11 | 107:11 | 108:11 | 109:11 | 110:11 | 111:11 | 112:11 | 113:11 | 114:11 | 115:11 | 116:11 | 117:11 | 118:11 | 119:11 | 120:11 | 121:11 | 122:11 | 123:11 | 124:11 | 125:11 | 126:11 | 127:11 | 128:11 | 129:11 | 130:11 | 131:11 | 132:11 | 133:11 | 134:11 | 135:11 | 136:11 | 137:11 | 138:11 | 139:11 | 140:11 | 141:11 | 142:11 | 143:11 | 144:11 | 145:11 | 146:11 | 147:11 | 148:11 | 149:11 | 150:11 | 151:11 | 152:11 | 153:11 | 154:11 | 155:11 | 156:11 | 157:11 | 158:11 | 159:11 | 160:11 | 161:11 | 162:11 | 163:11 | 164:11 | 165:11 | 166:11 | 167:11 | 168:11 | 169:11 | 170:11 | 171:11 | 172:11 | 173:11 | 174:11 | 175:11 | 176:11 | 177:11 | 178:11 | 179:11 | 180:11 | 181:11 | 182:11 | 183:11 | 184:11 | 185:11 | 186:11 | 187:11 | 188:11 | 189:11 | 190:11 | 191:11 | 192:11 | 193:11 | 194:11 | 195:11 | 196:11 | 197:11 | 198:11 | 199:11 | 200:11 |

101:11 | 102:11 | 103:11 | 104:11 | 105:11 | 106:11 | 107:11 | 108:11 | 109:11 | 110:11 | 111:11 | 112:11 | 113:11 | 114:11 | 115:11 | 116:11 | 117:11 | 118:11 | 119:11 | 120:11 | 121:11 | 122:11 | 123:11 | 124:11 | 125:11 | 126:11 | 127:11 | 128:11 | 129:11 | 130:11 | 131:11 | 132:11 | 133:11 | 134:11 | 135:11 | 136:11 | 137:11 | 138:11 | 139:11 | 140:11 | 141:11 | 142:11 | 143:11 | 144:11 | 145:11 | 146:11 | 147:11 | 148:11 | 149:11 | 150:11 | 151:11 | 152:11 | 153:11 | 154:11 | 155:11 | 156:11 | 157:11 | 158:11 | 159:11 | 160:11 | 161:11 | 162:11 | 163:11 | 164:11 | 165:11 | 166:11 | 167:11 | 168:11 | 169:11 | 170:11 | 171:11 | 172:11 | 173:11 | 174:11 | 175:11 | 176:11 | 177:11 | 178:11 | 179:11 | 180:11 | 181:11 | 182:11 | 183:11 | 184:11 | 185:11 | 186:11 | 187:11 | 188:11 | 189:11 | 190:11 | 191:11 | 192:11 | 193:11 | 194:11 | 195:11 | 196:11 | 197:11 | 198:11 | 199:11 | 200:11 |

101:11 | 102:11 | 103:11 | 104:11 | 105:11 | 106:11 | 107:11 | 108:11 | 109:11 | 110:11 | 111:11 | 112:11 | 113:11 | 114:11 | 115:11 | 116:11 | 117:11 | 118:11 | 119:11 | 120:11 | 121:11 | 122:11 | 123:11 | 124:11 | 125:11 | 126:11 | 127:11 | 128:11 | 129:11 | 130:11 | 131:11 | 132:11 | 133:11 | 134:11 | 135:11 | 136:11 | 137:11 | 138:11 | 139:11 | 140:11 | 141:11 | 142:11 | 143:11 | 144:11 | 145:11 | 146:11 | 147:11 | 148:11 | 149:11 | 150:11 | 151:11 | 152:11 | 153:11 | 154:11 | 155:11 | 156:11 | 157:11 | 158:11 | 159:11 | 160:11 | 161:11 | 162:11 | 163:11 | 164:11 | 165:11 | 166:11 | 167:11 | 168:11 | 169:11 | 170:11 | 171:11 | 172:11 | 173:11 | 174:11 | 175:11 | 176:11 | 177:11 | 178:11 | 179:11 | 180:11 | 181:11 | 182:11 | 183:11 | 184:11 | 185:11 | 186:11 | 187:11 | 188:11 | 189:11 | 190:11 | 191:11 | 192:11 | 193:11 | 194:11 | 195:11 | 196:11 | 197:11 | 198:11 | 199:11 | 200:11 |

101:11 | 102:11 | 103:11 | 104:11 | 105:11 | 106:11 | 107:11 | 108:11 | 109:11 | 110:11 | 111:11 | 112:11 | 113:11 | 114:11 | 115:11 | 116:11 | 117:11 | 118:11 | 1

14 | 98 | 32 | 100 | 21 |
 112 | 12 | 115 | 11 | 18 |
 118 | 6 | 120 | 7 | 116 |
 120 | 127 | 22 | 123 | 5 |
 122 | 3 | 25 | 143 | 6 |
 nāchatur, 105 : 2 : *impelle*.
bus, 7 : 10.
 nātendo, 144 : 14.
 nāteretur, 41 : 14.
 nāteretur, 65 : 6.
 nātūa, 96 : 26.
 nobile, *celebr*, 107 : 7.
 nobiliter, 43 : 7.
 nobilēs, 15 : 2 | 22 : 2 | 33 :
 18 | 97 : 24 | 132 : 7 |
 134 : 4.
 nobili, 48 : 15.
 nobilibus, 95 : 26.
 nobilis, 2 : 6.
 nobilitas, 83 : 26.
 nobilitate, 41 : 1.
 nobilitatus *est*, 55 : 4.
 nobilius, 8 : 12.
 nocē, 146 : 14.
 noluit, 58 : 27.
 nocēdi, 114 : 12.
 nocere, 33 : 19.
 nocē, 12 : 14 | 100 : 21 |
 121 : 6.
 nolēin, 17 : 1.
 nolēs, 66 : 25.
 nolēbus, 114 : 13.
 nolū, 13 : 2 | 18 : 21 | 43 :
 14 | 94 : 15 | 123 : 5 |
 140 : 21.
 nolūm, 9 : 26.
 nolūent, 18 : 15.
 nolēbat, 22 : 25.
 noli, 135 : 24.
 nolite, 45 : 6.
 nolite, 37 : 5.
 nolite, 17 : 12.
 nolo, 43 : 8 | 75 : 10 | 104 : 3.
 noluerat, 139 : 2.
 noluerunt, 60 : 14.
 nolui, 148 : 17.
 nolūmus, 211 : 2.
 nolūmle, 16 : 19.
 nolūmlem, 75 : 17.
 nolūmlem, 77 : 14.
 nolūmle, 137 : 13.
 nolūm, 14 : 22 | 13 : 15 |
 16 : 18 | 37 : 10 | 78 :
 12 | 89 : 2 | 108 : 8 | 17 |
 131 : 7.
 nomen, 10 : 7 | 48 : 19 |
 102 : 6.
 Nomenclaturum, *p.* 144 : 39.
 nomen, 211 : 14 | 73 : 14.
 nomenclatur, 31 : 18.
 nomenclatur, 5 : 4.
 nomenclatur, 80 : 11.
 nomenclatur, 131 : 1.
 nomenclatur, 4 : 15 | 25 : 7 |
 76 : 12 | 85 : 5 | 98 : 4 |
 110 : 21 | 112 : 6 | 112 :

7 | 117 : 7.
 nomenclatur, 125 : 9.
 nomenclatur, 131 : 1.
 nomenclatur, 98 : 17.
 non, 111 : 2, 8, 9 | 21 : 6.
 11 | 31 : 6 | 47 : 7 | 51 :
 26 | 17 | 65 : 10, 12 |
 7 : 12 | 8 : 11, 11 | 9 :
 2 : 15 | 19 : 24 | 101 : 2.
 6 : 17 | 11 : 16 | 10 : 10 |
 12 : 7, 8, 13 | 131 : 3.
 16 : 24 | 14 : 11 | 15 :
 19 | 16 : 5 | 12 : 14 |
 17 : 17 | 14 : 12 | 19 :
 9 : 22, 14 | 22 : 19 | 6 :
 10 | 6 : 24 | 23 : 12, 10 |
 25 : 2, 7, 9 | 27 : 12, 23 |
 28 : 4 | 6 : 19 | 13 : 15 |
 30 : 16 | 10 : 11, 20 |
 31 : 9 | 52 : 8, 17, 18 |
 32 : 13 | 3 : 9, 15 | 25 |
 34 : 13, 14, 21 | 172 : 6 |
 36 : 9, 15 | 17 : 19, 21, 25 |
 18 : 1, 4, 16, 13 | 41 : 12.
 14 : 17 : 22 | 42 : 4 | 43 :
 3 : 10 | 44 : 10, 11 | 45 :
 1 : 8 | 14 : 15, 25 |
 46 : 13, 20 | 47 : 2 : 5 |
 48 : 10 | 49 : 4, 16 | 50 :
 4 : 8 | 51 : 18, 13, 16 |
 52 : 15, 17, 19, 24 | 53 :
 1 : 6, 24 | 6 : 29 | 55 :
 3 : 4 | 56 : 19 | 58 : 8 |
 59 : 15 | 60 : 9 | 62 : 17 |
 63 : 10, 29, 12 | 64 : 12 |
 65 : 14 | 66 : 11 | 66 :
 6 : 9, 18 | 67 : 12 |
 68 : 10 | 69 : 12, 13 |
 70 : 2 | 70 : 21, 31, 15 |
 71 : 7 | 71 : 10 | 72 : 7 |
 6 : 8, 17 | 73 : 9, 11 |
 12 | 76 : 5 | 77 : 5, 9 |
 78 : 18, 16, 17, 24 | 79 :
 23, 26 | 80 : 7 | 81 : 3, 12,
 15 | 82 : 3, 4 | 83 : 5 | 84 :
 7 | 85 : 8, 13, 13 | 86 :
 21 | 87 : 8, 21 | 88 : 13 |
 14 : 15, 26 | 89 : 4, 15,
 19 | 90 : 11, 10, 17 |
 91 : 13 | 92 : 1, 5, 9 |
 94 : 6, 14, 19 | 95 : 3, 9,
 10, 12, 22, 27 | 96 : 11,
 1 : 10, 12, 15, 19, 22 |
 24 | 97 : 15 | 98 : 2, 11,
 16 : 16, 21 | 99 : 13, 17,
 20 : 22 | 100 : 4, 14, 19,
 22 | 101 : 7, 10, 11,
 12, 13, 17, 18, 22, 24,
 25 | 102 : 2 | 104 : 10,
 14 | 106 : 22, 25 | 105 : 15 |
 106 : 16 | 107 : 17, 15, 16,
 18 | 108 : 12, 13 | 109 :
 5 : 11, 21 | 110 : 6 |
 112 : 16, 17 | 114 : 5 |
 115 : 11 | 116 : 13 | 116 :
 4 : 16, 19 | 117 : 7, 11 |

118 : 22 | 119 : 9, 18, 20 |
 120 : 10 | 121 : 11, 15 |
 122 : 4, 16 | 123 : 2, 5 |
 127 : 13 | 128 : 4, 5, 5,
 11, 22 | 129 : 3 | 129 : 4,
 131 : 1, 7 | 132 : 4, 11
bus, 17 | 134 : 2, 10 |
 135 : 19, 21 | 136 : 2, 6,
 22, 27 | 137 : 2, 12,
 14, 16, 21 | 138 : 4,
bus | 139 : 10, 16, 19,
 26 | 140 : 16, 16, 22,
 27 | 141 : 2, 7, 9, 11,
 13, 22, 24 | 142 : 17,
 21, 23 | 143 : 4, 7, 8,
 10 | 144 : 11, 12 | 145 : 14,
 16, 18, 23, 24 | 146 :
 9, 10, 13, 14, 25 |
 145 : 12, 4, 6, 17, 21,
 146 : 10 | 147 : 11, 22,
 147 : 5, 19, 22, 24 |
 148 : 3, 21.
 nonaginta, 145 : 19.
 nondum, 67 : 7 | 100 : 25.
 nonnulli, 139 : 3.
 nonnulla, 41 : 2 | 110 :
 25.
 nonnulli, 26 : 10.
 nonnullum, 90 : 19.
 nonnullus, 9 : 11.
 nonnulli, 24 : 11 | 47 : 10 |
 54 : 15 | 107 : 19 | 116 :
 15 | 115 : 17.
 nonnullum, 140 : 2 | 145 :
 13.
 nonnullorum, 100 : 13.
 nonnullus, 22 : 2.
 nonnullus, 100 : 11.
 Nota, *m. p. l.*, 96 : 17.
 nota, 119 : 21 | 10 : 17 |
 19 : 6 | 73 : 15 | 82 : 28,
 29 | 91 : 5 | 111 : 8 | 129 :
 14 | 143 : 20 | 146 : 14.
 notet, 88 : 28.
 notle, 46 : 18.
 notia, 76 : 12.
 notiam, 18 : 5 | 73 : 18 |
 142 : 11.
 notis, 8 : 15 | 17 : 16 | 37 :
 26 | 98 : 18.
 notis, 2 : 4, 11 | 72 : 4.
 notitrum, 17 : 15.
 notis, 17 : 4.
 notis, 146 : 13.
 notis, 71 : 15.
 notata, 145 : 22.
 notavit, 133 : 3.
 notior, 103 : 12.
 notit, 146 : 7.
 notitiam, 54 : 6.
 notus, 80 : 6.
 nova, 8 : 1 | 55 : 19 | 118 : 6.
 nova, 68 : 17 | 129 : 10.
 novas, 122 : 3.
 novem, 63 : 21 | 116 : 14 |
 119 : 9.

noverrant, 90 : 11.
 novi, 99 : 2.
 novis, 109 : 8 | 124 : 16 |
 125 : 16.
 novissimum, 91 : 10.
 novitatem, 66 : 4.
 novum, 58 : 4.
 novus, 91 : 3.
 novus, 54 : 15.
 novus, 74 : 19.
 nudatum, 71 : 22.
 nulla, 2 : 6 | 7 : 14 | 5 : 12 |
 11 : 3 | 45 : 21 | 105 : 13 |
 136 : 24 | 139 : 10 | 142 :
 2 | 145 : 20.
 nulla, 90 : 6 | 146 : 20 |
 147 : 2.
 nulli, 8 : 12 | 56 : 4.
 nullum, 17 : 12 | 41 : 2 |
 41 : 3 | 77 : 19 | 140 : 14 |
 144 : 5 | 145 : 12.
 nullas, 65 : 16 | 144 : 18 :
 nulli, 27 : 21 | 6 : 22,
 nullis, 13 : 1 | 139 : 8.
 nullus, 22 : 15 | 37 : 11 |
 76 : 19 | 109 : 23 | 118 :
 17 | 113 : 1 | 117 : 9 |
 141 : 21.
 nullo, 53 : 12 | 100 : 16 |
 109 : 17 | 123 : 1 | 125 :
 9.
 nullos, 144 : 4.
 nullum, 20 : 18 | 23 : 10 |
 27 : 21 | 37 : 25 | 51 :
 21 | 90 : 4 | 116 : 10 |
 112 : 12 | 137 : 8, 11 |
 139 : 21 | 144 : 11.
 nullus, 109 : 21 | 146 : 19.
 num, *p. l.*, 128 : 21.
 numer, 86 : 19.
 numeratam, 74 : 20.
 numeratam, 61 : 10.
 numero, 5 : 13 | 8 : 5, 10 |
 14 : 4 | 43 : 5 | 54 : 3 |
 64 : 16 | 70 : 17 | 77 : 13 |
 88 : 14 | 89 : 14 | 114 :
 6 | 140 : 20.
 numerum, 2 : 10 | 28 : 18 |
 69 : 18 | 142 : 14.
 numerus, 3 : 9 | 56 : 14 |
 115 : 19.
 Numid, *m. p.* 124 : 14.
 numine, 130 : 9.
 nummis, 27 : 16.
 nure, 8 : 16 | 17 : 15 | 64 :
 7 : 9 | 7 : 9 | 17 : 17 | 310 :
 23 | 125 : 10 | 145 : 7 |
 146 : 14.
 nunciari, 7 : 6 | 13 : 7 |
 66 : 6.
 nunciatum, 46 : 13 | 70 :
 16.
 nunciatur, 67 : 19.
 nunci, 5 : 14.
 nuncio, 17 : 15 | 28 : 2 |
 47 : 9 | 19 : 14 | 49 : 1 |

QUÆ IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 201

95: 10 | 142: 9.
 munition, 97: 8.
 munition, 63: 12 | 67: 17.
 munition, 13: 13 | 87: 19.
 nunquam, 15: 18 | 27:
 14 | 35: 19 | 39: 5 | 70:
 6 | 74: 11 | 79: 20 | 81:
 16 | 84: 3 | 87: 14 | 89:
 17 | 101: 12 | 110: 6 |
 114: 11 | 115: 17 | 118:
 11 | 119: 15 | 122: 1 |
 128: 19 | 135: 12 | 137:
 6, 8 | 144: 16 | 145: 10,
 11, 12 | 146: 14.
 nuptial, 134: 11.
 nuptia, erat, 107: 15 | 136:
 17.
 nuptiarum, 141: 13.
 nuptias, 136: 18.
 nuptias, 141: 13.
 nuptium, 22: 8 | 48: 6 |
 51: 3.
 nuptiarum, 25: 14.
 nunquam, 7: 4 | 55: 28.
 nulu, 29: 3.
 Nyctum, 48: 4.

O.

O. 106: 5.
 O. ob, 8: 16 | 15: 19 |
 25: 3 | 44: 4 | 51: 15
 63: 16 | 65: 12, 14 |
 60: 5 | 70: 4 | 78: 4 |
 112: 18 | 125: 4 | 132:
 26.
 obdusa, claud, 123: 16.
 obediens, 72: 16.
 obediens, 72: 16.
 obesse, 38: 26 | 69: 9.
 obeundo, 48: 18.
 obiecti, oppositi, 123: 4.
 obiectu, 181: 9.
 obiceret, 76: 6.
 obiter, 111: 11.
 obiti, 9: 20 | 39: 12 | 50:
 1 | 54: 14 | 111: 11.
 obitum, 64: 6 | 113: 7 |
 119: 45.
 oblitum, obliuiscere, 71:
 7: 21.
 obliuionis, 42: 19.
 obliuiscere, 97: 12.
 obliuisci, 141: 13.
 obnix, 58: 6.
 obortis, 100: 2.
 obrucatur, 51: 6.
 obruit, text, 71: 14.
 obstruere, 97: 12.
 obstruere, 141: 13.
 obstruere, 84: 10.
 obstruere, 50: 14.
 obstruere, 148: 23.
 obstruere, 54: 7.
 obstruendi, 134: 16.
 obsequio, 52: 22.
 obsequium, 137: 16.

obsequium, 77: 17.
 obsequium, 15: 4 | 104: 28.
 obsequium, 109: 13.
 obsequium, 128: 31.
 obsequium, 44: 11 | 81: 16.
 obsequium, 125: 5, 7.
 obsequium, 34: 6 | 61: 9 |
 77: 20 | 79: 2 | 83: 7 |
 97: 1.
 obsequium, 30: 19.
 obsequium, 88: 5.
 obsequium, *nonne frequenter*,
 81: 17.
 obsequio, 90: 16.
 obsequium, 91: 4.
 obsequium, 18: 4.
 obsequium, 148: 26.
 obsequium, 54: 2.
 obsequium, 6: 4 | 45: 7.
 obsequium, 24: 11.
 obsequium, 107: 13.
 obsequium, 107: 20.
 obsequium, 117: 80.
 obsequium, 131: 13.
 obsequium, 32: 20 | 97: 1
 35.
 obsequium, 109: 1 | 137: 1
 12.
 obsequium, 4: 18 | 52: 7 |
 109: 17 | 132: 14.
 obsequium, 10: 1.
 obsequium, 101: 13.
 obsequium, 131: 5 | 133: 9.
 obsequium, *cruciatu*
fact, 19: 18.
 obsequium, 109: 13 | 118:
 8 | 136: 25 | 147: 20.
 obsequium, 77: 17.
 obsequium, 81: 13.
 obsequium, 7: 9.
 obsequium, 35: 9 | 122: 6.
 obsequium, 59: 15.
 obsequium, 100: 4.
 obsequium, 37: 16.
 obsequium, 114: 13.
 obsequium, 5: 16 | 50:
 15.
 obsequium, *maritum*, 102: 6.
 obsequium, 83: 8.
 obsequium, 122: 4, 8.
 obsequium, 54: 18.
 obsequium, 79: 13.
 obsequium, 116: 20 | 138: 6.
 obsequium, 10: 5 | 114: 13 |
 113: 10 | 117: 8.
 obsequium, *et*, 137: 23.
 obsequium, 29: 19.
 obsequium, 81: 8.
 obsequium, 122: 5.
 obsequium, 121: 7.
 obsequium, 97: 10.
 obsequium, 89: 12.
 obsequium, 107: 10.
 obsequium, 67: 25.
 obsequium, 146: 8.
 obsequium, 128: 31.

obsequium, 87: 8.
 obsequium, 16: 26 | 124: 1
 18.
 obsequium, 79: 27.
 obsequium, 81: 1.
 obsequium, 80: 10.
 obsequium, 69: 14.
 obsequium, 104: 5.
 obsequium, 90: 12 | 133: 1
 10.
 obsequium, 101: 1 | 108: 13.
 obsequium, 109: 16 | 122:
 1.
 obsequium, 121: 83 | 59: 16.
 obsequium, 1: 1, 16 | 54: 22 |
 61: 19 | 71: 17 | 108: 16 |
 119: 7 | 140: 16.
 obsequium, 12: 9.
 obsequium, 140: 1.
 obsequium, 28: 10 | 53: 11 |
 70: 14 | 100: 18 | 104:
 6 | 106: 7 | 117: 9 | 118:
 9.
 obsequium, *n. p.*, 77: 1.
 obsequium, 104: 9.
 obsequium, 86: 8 | 134: 1
 14.
 obsequium, 177: 21.
 obsequium, 51: 5.
 obsequium, 9: 11 | 136: 1
 14 | 138: 12.
 obsequium, 51: 11.
 obsequium, 27: 18.
 obsequium, 82: 3.
 obsequium, 4: 17 | 136: 5 |
 138: 15.
 obsequium, 140: 18.
 obsequium, 12: 17.
 obsequium, 45: 14 | 97: 19 |
 135: 26 | 137: 16.
 obsequium, 8: 28 | 26: 11 |
 65: 15 | 88: 26 | 93: 6 |
 135: 2 | 139: 21.
 obsequium, 43: 2.
 obsequium, 8: 17 | 73: 12.
 obsequium, *n. p.*, 21: 8 | 35:
 20.
 obsequium, *n. p.*, 97: 7.
 obsequium, *n. p.*, 73: 1
 5.
 obsequium, *n. p.*, *patronus*,
 81: 4.
 obsequium, *n. p.*, 80: 12.
 obsequium, 118: 12.
 obsequium, *relinquit*, 99:
 24.
 obsequium, 17: 21 | 88: 17.
 obsequium, 78: 14 | 79: 31.
 obsequium, 6: 21 | 9: 28 | 10:
 9, 12 | 8: 12 | 13 |
 14: 15, 28 | 20: 11 | 27:
 20 | 88: 14 | 112: 5, 7,
 13 | 12: 14 | 31: 19 | 36:
 5 | 39: 19 | 21 | 40: 11 |
 47: 5 | 48: 17 | 56: 10 |
 59: 22 | 60: 14 | 62: 1 |

64: 13 | 66: 3 | 67: 12 |
 68: 12 | 73: 10 | 76: 16 |
 77: 16 | 78: 13 | 81:
 12 | 83: 12, 21 | 84:
 11 | 86: 8, 23 | 88: 6 |
 90: 15 | 92: 9 | 93: 15 |
 94: 8, 10, 17 | 97: 7 |
 98: 5 | 99: 15, 13 | 17 |
 100: 20 | 101: 18 | 110:
 17 | 114: 7 | 118: 2 |
 120: 2 | 128: 24 | 127:
 16 | 128: 30, 32 | 132:
 22 | 134: 6 | 135: 5,
 16 | 145: 13.
 obsequium, 9: 13 | 21: 1 | 38: 1
 3 | 51: 13 | 56: 14 | 96:
 13 | 119: 32 | 135: 21 |
 143: 11.
 obsequium, 1: 19 | 2: 9 | 12: 11 |
 29: 13, 14 | 36: 10 | 41:
 3 | 45: 6 | 50: 19 | 52:
 21 | 65: 14 | 72: 6 | 74:
 15 | 78: 19 | 82: 20 |
 88: 13 | 93: 11, 19 |
 110: 13 | 114: 14 | 116:
 7 | 122: 23 | 135: 26 |
 146: 3 | 157: 20 | 161:
 5, 6 | 144: 17 | 145: 3.
 obsequium, 128: 16 | 17:
 29: 2 | 30: 6 | 34: 10 |
 44: 15 | 45: 12 | 51: 19 |
 52: 24 | 57: 12 | 65:
 22 | 70: 6 | 73: 7 | 83:
 13 | 88: 10 | 89: 3, 20:
 94: 18 | 96: 16 | 97:
 19 | 99: 18 | 100: 17 |
 107: 19 | 110: 19 | 120:
 7 | 127: 2 | 128: 26 |
 132: 23 | 133: 12 | 134:
 20 | 138: 6 | 137: 18 |
 139: 13 | 140: 16 | 142:
 21 | 149: 5.
 obsequium, 22: 2 | 104: 22.
 obsequium, 101: 17 | 69: 18 | 144:
 7.
 obsequium, 35: 6 | 13: 8 | 21: 5 |
 9: 22 | 17: 9 | 21: 5 | 24:
 17 | 31: 14 | 32: 12 | 33:
 9 | 40: 11 | 43: 21 | 53:
 14 | 63: 31 | 64: 7 | 72:
 12 | 77: 18 | 79: 16 | 81:
 93: 7, 12 | 94: 9 | 97: 14 |
 99: 6 | 102: 13 | 107: 1:
 109: 16 | 112: 5 | 118:
 13 | 126: 18 | 139: 22 |
 143: 15.
 obsequium, 11: 21.
 obsequium, 51: 17.
 obsequium, *numeri officii*
apud Perseus, 101: 5,
 9.
 obsequium, 35: 7.
 obsequium, 29: 13.
 obsequium, 77: 19 | 97: 17 | 108:
 8 | 140: 10.
 obsequium, 27: 22 | 44: 1 | 65: 3 |

76:1 | 131:1.
opera, 48:10 | 132:23 | 346:
 6 | 35:12,25 | 45:16 |
 56:7 | 65:6 | 78:15 |
 125:9.
operis, 136:2.
operam, 14:23 | 47:6 | 65:
 22 | 73:12 | 65:10 | 109:
 4 | 119:2. **operatum**, 130:
 2.
operibus, 9:1, 10.
operis, 126:21.
opes, 34:17 | 38:17 | 41:
 23 | 47:3 | 77:10 | 82:
 1 | 82:19. **opibus**, 8:
 13.
opibus, 9:1 | 36:16, 22 |
 46:15 | 57:6 | 100:13 |
 208:10 | 109:15 | 134:
 17, 21.
opinio, 13:6 | 87:12 | 202:
 3.
opinionem, 42:23 | 87:18.
opinionem, 5:1 | 9:8 | 36:
 14 | 68:17 | 140:1.
opinor, 136:9.
opis, 27:17.
oportere, 14:11 | 23:12 | 24:
 17 | 41:21.
opperiebatur, *experiebatur*,
 51:23.
opperitur, *experitur*, 100:6.
opulens, 5:12 | 116:17.
opulenti, 9:7.
opuli, 53:28 | 80:13.
opido, 7:2 | 9:5, 15 | 27:
 11 | 32:13 | 43:14 | 52:
 5.
opidium, 12:4 | 18:4 |
 26:3 | 89:13 | 112:14.
oportunitas, 13:15.
oppositam, 15:13.
oppositus, 62:16.
oppositus, 94:21.
opprellam, 40:15 | 107:3,
 6.
opprellas, 41:10.
opprellit, 124:16.
oppresso, *presso*, 5:12.
oppressurum, 18:12 | 17:
 25 | 66:24 | 99:9.
opprimenda, 18:10.
opprimendam, 16:13.
opprimendi, 37:16.
opprimendi, *adversus*, 50:15.
opprimendus, 82:16.
opprimendum, 67:13 | 94:
 17.
opprimere, 88:29.
opprimere, 12:19 | 52:
 22.
opprimeret, 32:20.
opprimi, 70:15 | 137:8.
opprobria, 77:4.
opprobrio, 46:1.
oppugnabam, 60:3.

oppugnandi, 61:15.
oppugnando, *adversus*, 9:14.
oppugnare, 42:1.
oppugnata, 79:3.
oppugnaret, 89:3 | 812:
 14.
oppugnavit, 116:1.
oppugnatore, 9:7.
oppugnatum, *supinum*, 51:
 19.
oppugnatum, 95:1.
oppugnavit, 83:14.
optimis, 65:25 | 143:3.
optimas, 48:9.
Optimates, 52:16 | 53:2 |
 205:3.
optimatibus, 140:3.
optimatum, 14:21 | 105:1 |
 136:26.
optimis, 24:2 | 46:8.
Optimi, 143:3.
Optimus, 142:12, 21.
optimo, 159:10.
opulentia, 26:14.
opulentissimam, 87:27.
opulentium, 59:20.
Opum, 51:14 | 144:2 | 113:
 11.
opus, *subst.*, *indecl.*, 7:6 | 21:
 4 | 75:7.
opus, 14:13, 30 | 99:16 |
 137:19.
ora, 55:15.
oracula, 29:14.
oraculi, 1:15.
orare, 24:1.
oraret, 148:28.
oratio, 50:6.
oratione, 115:7 | 75:27 | 76:
 17 | 77:10 | 148:20.
ferant, 9:2.
orationes, 112:19.
orationis, 31:7.
orator, 132:15.
ornavit, 110:17.
orbis, 75:9 | 135:13 | 147:
 22.
Orchomeniis, *n. patron.*, 30:
 4.
ordiamur, 40:9.
ordendum, 10:12.
ordinare, 56:7.
ordine, 70:25 | 146:2,
 17.
ordinem, 65:9.
ordius, 138:13.
ordinum, 143:15.
ore, 120:5.
Oreilem, *n. p.*, 76:20.
origine, 133:7.
origines, 145:23.
origines, 132:22.
origines, *veniens*, 4:16.
orietur, 61:8 | 101:27.
oris, 31:7 | 134:2.
ornamentum, 49:11.

ornamentum, 137:12.
ornaretur, 27:2.
ornatissimum, 87:5.
ornat, 53:3.
ornata, 16:16.
ornatum, *subst.*, 102:6.
ornatus, *subst.*, 66:4 | 90:
 16.
ornatus, *adversus*, 70:23 | 75:
 27. *infructus*, 122:1.
ornavit, 65:26 | 112:4 |
 145:20. *incompletus*, 21:
 16.
oro, 135:24.
orea, 112:21.
orea, 52:14.
oreus, *adversus*, 130:1 | 146:
 3.
ortus, 146:13.
ofculans, 148:23.
olla, 18:21 | 96:5 | 102:
 18.
ostendens, 50:16 | 127:
 25.
ostenderis, 15:25.
ostendimus, 83:19 | 85:16 |
 101:12 | 140:9.
ostendisset, 128:32.
ostendit, 45:19 | 75:6.
ostentationem, 145:17.
inopu, *equis*, 27:8.
otii, 76:2.
otium, 81:13 | 109:10 | 116:
 10.

P.

PAbulum, 99:11.
pacc, 14:2 | 44:17 |
 127:26.
pacem, 27:8 | 34:26 | 37:
 1 | 42:12 | 52:6 | 62:4 |
 70:10 | 75:12 | 95:27 |
 115:5 | 125:14.
paci, 62:8 | 115:5.
pactione, 86:13.
pactionibus, 52:6.
pactio, 4:20.
Padium, *n. p.*, 121:5 | 124:
 8.
palestra, 76:5.
palestra, 73:18.
palam, 54:19 | 87:7 | 125:
 22 | 127:22.
Pamphilus, *n. p.*, 126:13.
Pandates, *n. p.*, 67:18.
panem, 18:2.
Paphlagonia, *n. p.*, 65:9.
Paphlagoniam, 67:25.
Paphlagonia, *n. patron.*, 65:
 11, 17.
Paphlagonum, 69:15.
par, 23:24 | 64:12 | 75:
 26 | 92:1 | 127:13 | 135:
 5. *decus*, 116:15. *compe-*
rens, 140:4.

parabant, 139:14.
parabis, 119:19.
Paratidis, *n. p. loci*, 98:
 21.
parare, 38:7 | 67:29 | 142:
 9.
pararet, 38:19 | 66:15 |
 97:13.
parati, 71:10.
parat, 70:35.
parati, 70:26.
paratis, 99:1.
paratum, 66:14.
paratus, 75:8 | 99:19.
parcat, 22:16.
parceret, 42:6.
parcerent, 14:14 | 62:12.
parcat, *obediens*, 66:12.
parcat, *obediens*, 145:8
 15.
parens, *obediens*, 47:9. *pot-*
eris, 52:31.
parente, *pater*, 12:7 | 139:
 29.
parentibus, 20:15 | 107:
 14.
parens, *obediens*, 32:15 | 98:
 16 | 126:9.
parens, *obediens*, 97:20.
parens, *generis*, 71:19.
parens, *aquales*, 99:1.
parens, *aquales*, 10:12 | 132:
 5 | 135:16.
passi, 5:3 | 12:12 | 14:3 |
 21:17 | 26:6 | 30:20 |
 34:24 | 52:4 | 61:5 |
 66:12 | 71:2 | 72:1 | 75:
 10 | 107:19 | 113:10 |
 116:17 | 122:12 | 124:
 2 | 125:13 | 128:14 | 132:
 24 | 145:5 | 142:4 | 144:
 4 | 146:4, 21.
paria, 98:21.
Paris, *Parum inculcans*, 92:
 9.
pario, *adversus*, 9:20.
paritus, 76:1.
parma, 55:12.
pars, 12:14.
parsumonia, 40:2.
parum, 28:2.
parte, 2:16 | 46:21 | 52:
 20.
partem, 27:10 | 37:12 |
 49:15 | 61:12 | 63:22 |
 64:19 | 70:11 | 71:12 | 95:
 18 | 99:8 | 134:14, 19 |
 142:12.
partes, 53:16 | 61:21 | 94:
 9.
passi, 94:20 | 139:2.
partibus, 128:26 | 134:
 15.
particeps, 91:2 | 107:12.
participem, 93:8.
partiendo, 49:14.

patrim, 21: 10 bis 12: 2 bis 41: 11 bis 55: 9 bis 71: 2 82: 10 83: 1 8 bis 102: 1 bis 138: 1 bis	124: 9. patrim, 13: 118 17: 10 19: 16 27: 6 23: 23 38: 12 40: 13 44: 44 23 46: 22 51: 8 31: 24 83: 7 89: 19, 22 107: 2 115: 5 124: 6 135: 13.	periclitis, 95: 126. peribui, 96: 13 105: 35. peribuiquus, 143: 13. peridatu, 95: 17. podites, 55: 13. pidatum, 6: 17 8: 8 12: 22 21: 6 31: 19 69: 12. peducum, n. p. 148: 11. pejus, 44: 7 79: 14. pellereur, 19: 10. pellensiget, 94: 7. pellis, 90: 15. pellit, 68: 23. Pelopida, n. p. 79: 21, 27 83: 4. Pelopidae, 83: 13. Pelopidam, 34: 12. Pelopidas, 78: 2 81: 13 82: 8. Peloponnesiacus, 32: 10. Peloponnesio, 41: 2 44: 1, 7. Peloponnesiorum, 46: 16. Peloponnesios, 18: 2. Peloponnesium, 81: 6. Peloponnesio, n. p. 51: 2 119: 5 121: 11 122: 13. Peloponnesum, 14: 11 61: 13 78: 1. pelitam, 55: 12. pelitalis, 55: 13. penates, 15: 11. penderetur, <i>salvaretur</i> , 125: 1. penē, 17: 19 65: 17 114: 14. pences, 15: 1 101: 5 138: 7. penetrasset, 60: 8. penitus, 17: 21. pepererat, 43: 11. pepercit, 113: 1. pepererat, <i>compulerat</i> , 16: 23. peperisset, <i>acquiescisset</i> , 113: 5. pepulerat, 121: 14. pepulerunt, 83: 7. pepulit, 87: 16 138: 14. per, 34: 19, 23 37: 17 40: 10 45: 11, 24 48: 17 54: 14 61: 4 75: 20 80: 13 98: 10 99: 4, 9 100: 15 107: 10, 13 121: 8 132: 11 137: 22 138: 3 148: 8. peractis, 116: 11. peracto, 132: 15. peradolescentulus, 92: 10. perare, 143: 16. peragraverat, 98: 15. percepta, 145: 16.	perculit, 51: 20 68: 24. perculis, 82: 7. perculosus, 141: 13. perculus, 96: 10. perculus, 60: 110. perculus, <i>q</i> , 82: 4. perculum, 79: 14. perdant, 93: 19. perderet, 96: 16. Perditus, n. p. 17: 5 93: 15. perditam, 94: 13, 17. perditas, 94: 15, 20 96: 7. perditā, 52: 13. perducebantur, 51: 15. perducere, 94: 14. perducum, 123: 12. perducus, 117: 12. perducus, 49: 6 52: 5 75: 4 79: 13 104: 3. peregit, 142: 28. pereginatio, 134: 18. perendum, 16: 20 21: 13. perexiguus, 99: 17. perexisset, 53: 26. perfect, 77: 11. perferre, 91: 13. perferret, 31: 12. perficienda, 32: 14. perfidia, 19: 1 73: 13 100: 10 101: 14. perfidiam, 30: 21. perfugā, 68: 23. perfugus, 68: 17. perfusus, 31: 81. perfundus, 129: 2. Pergamensis, <i>n. patron.</i> 128: 6. Pergamenorum, <i>n. patron.</i> 128: 13. Pergamus, 127: 6. Periclis, <i>n. p.</i> 31: 25. pericula, 110: 19 138: 2. periculi, 51: 15 53: 23 114: 10. periculis, 44: 16 83: 13 104: 14 136: 6 142: 3 17. periculo, 6: 3 12: 15 13: 13 53: 11, 20 67: 25 78: 16, 20 82: 3 115: 18 126: 18 137: 5 140: 6, 12. periculum, 32: 14 136: 2 37: 15 64: 11 65: 18 98: 18 104: 19 140: 21. perisile, 47: 17. perisus, 60: 2 113: 14. perissillure, 142: 4. perinde, <i>ac</i> . 15: 11, 25. Perinthum, <i>n. p.</i> 16: 18. perites, 60: 12 97: 23.
---	--	--	---

peritissimo, 56: 8.

peritissimus, 111: 16.

perito, 70: 7.

peritutos, 13: 6.

peritutum, 78: 8 | 135: 12.

peritus, 61: 3 | 74: 4 | 112: 16 | 132: 14.

perituro, 36: 16 | 102: 2.

perlata, 112: 24 | 49: 4 | 91: 1.

perlatum, 301: 14.

perlum, 46: 6.

permutant, reliquerant, 115: 4.

permutat, 72: 14.

permuti, 714.

permutus, 97: 20.

permutus, 70: 10 | 101: 4.

permutus, 41: 11 | 60: 8.

permutum, 67: 18 | 68: 23 | 78: 11.

permutissimum, 89: 9.

permutus, 12: 6.

permutus, 105: 19.

permutus, 77: 3.

permutum, 111: 1.

permutum, n. p. 130: 3.

permutus est, 74: 12.

permutus, 106: 5.

permutus, 22: 24.

permutus, 5: 19 | 139: 8.

permutus, 106: 4 | 75: 27 | 131: 4.

permutum, 9: 26.

permutus, 112: 18.

permutus, 4: 11 | 80: 2 | 101: 5 | 131: 8 | 134: 3 | 141: 2.

permutus, adject. 14: 3.

permutum, 117: 8.

Perla, n. patr. 8: 11 | 21: 14.

Perlatum, 5: 5 | 6: 1, 9 | 16: 3 | 17: 22 | 30: 5 | 32: 2, 3 | 34: 4 | 38: 4 | 41: 18 | 70: 83 | 87: 23 | 111: 8 | 112: 4.

Perla, 40: 5 | 59: 3 | 83: 15 | 147: 19 | 181: 23 | 92: 16.

perlatum, 67: 14 | 83: 1 | 141: 4.

perlatum, 132: 24.

perlatum, 146: 15.

perlatum, 41: 19.

perlatum, 84: 9 | 96: 12.

perlatum, 81: 26 | 38: 13 | 63: 6.

perlatum, 3: 4 | 6: 5 | 65: 12 | 137: 14 | 141: 6.

perlatum, 68: 15, 23.

perlatum, 133: 4.

perlatum, 63: 20.

Perla, n. p. 59: 10.

Perla, 31: 18.

Perla, n. p. 17: 24.

Perla, 57: 25.

Perla, 47: 12.

Perla, 13: 17.

Perla, 72: 15.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 31: 18.

Perla, n. p. 17: 24.

Perla, 57: 25.

Perla, 47: 12.

Perla, 13: 17.

Perla, 72: 15.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

Perla, 11: 9.

pervertit, corruptis, 137: 1.

pervertit, 73: 4.

pervertit, 17: 16 | 76: 14.

pervertit, 101: 8.

pervertit, 22: 24.

pervertit, 37: 5 | 119: 12.

pervertit, 31: 10 | 8: 11 | 135: 5 | 128: 20.

pervertit, 38: 19.

pervertit, 137: 3, 10, 11.

pervertit, 25: 11, 12, 13.

pervertit, adverb. 4: 9.

pervertit, 30: 14 | 49: 13 | 96: 1 | 137: 2 | 140: 24.

pervertit, 12: 14.

pervertit, 116: 2.

pervertit, 7: 4 | 108: 6.

pervertit, 56: 13 | 71: 6 | 78: 20 | 85: 13 | 86: 10 | 97: 15.

pervertit, 148: 19.

pervertit, 110: 14.

pervertit, n. p. 57: 24.

pervertit, 58: 16 | 59: 13.

pervertit, 98: 1, 15.

pervertit, n. p. 8: 24 | 14: 6.

pervertit, 105: 7.

pervertit, 105: 12.

pervertit, n. p. 307: 12.

pervertit, 30: 14 | 23: 12 | 19: 15 | 45: 17 | 46: 8, 12, 24 | 66: 11.

pervertit, 17: 17 | 19: 9 | 44: 14 | 66: 7, 13.

pervertit, 45: 4.

pervertit, n. p. 84: 13.

pervertit, n. p. 129: 12.

pervertit, adject. 141: 3.

pervertit, n. p. 57: 5 | 93: 1 | 97: 15.

pervertit, n. p. 7: 5.

pervertit, 101: 12 | 103: 7.

pervertit, 91: 8 | 105: 9 | 118: 12.

pervertit, 62: 15 | 112: 10, 12.

pervertit, n. p. 50: 12.

pervertit, 50: 7.

pervertit, n. p. 36: 23 | 37: 9.

pervertit, n. p. 35: 30.

pervertit, 74: 10.

pervertit, 73: 5 | 142: 6.

pervertit, 145: 16.

pervertit, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

pervertit, 105: 6.

pervertit, n. p. 80: 12.

Pheniceus, n. patr. 46: 10.

Pheniceus, 26: 5.

Pheniceus, n. p. 17: 19 | 33: 19.

Pheniceus, 65: 20 | 96: 17.

Pheniceus, 70: 13 | 86: 24.

Pheniceus, 69: 15.

Pheniceus, n. p. 41: 13.

Pheniceus, 47: 12.

Pheniceus, 37: 12 | 112: 7.

Pheniceus, 145: 17.

Pheniceus, 30: 7, 19.

Pheniceus, 135: 15.

Pheniceus, 33: 19.

Pheniceus, 36: 13.

Pheniceus, n. p. 14: 7 | 46: 23 | 101: 11.

Pheniceus, 104: 17, 21.

Pheniceus, 105: 11.

Pheniceus, n. p. 34: 18 | 46: 18.

Pheniceus, n. p. 68: 16.

Pheniceus, 60: 16.

Pheniceus, 66: 28 | 67: 28 | 68: 22.

Pheniceus, n. p. 9: 22.

Pheniceus, n. p. 43: 4.

Pheniceus, 84: 4.

Pheniceus, 57: 7.

Pheniceus, adject. 24: 5.

Pheniceus, 12: 5.

Pheniceus, 19: 10.

Pheniceus, 96: 10.

Pheniceus, 95: 23.

Pheniceus, 96: 23.

Pheniceus, n. p. 20: 2 | 21: 3, 12.

Pheniceus, n. patr. 7: 15.

Pheniceus, 32: 15 | 49: 6 | 50: 10.

Pheniceus, 49: 3 | 50: 5.

Pheniceus, 131: 5 | 134: 9.

Pheniceus, 19: 16 | 34: 23 | 104: 9.

Pheniceus, 84: 19.

Pheniceus, 10: 9.

Pheniceus, 21: 6 | 31: 6.

Pheniceus, 2: 12 | 63: 16 | 64: 11.

Pheniceus, 8: 26 | 70: 16.

Pheniceus, 6: 3 | 88: 8 | 101: 17 | 106: 6.

Pheniceus, 12: 4 | 39: 13 | 89: 1.

Pheniceus, 8: 1 | 17: 4 | 18: 7.

Pheniceus, 146: 17.

Pheniceus, 116: 21.

Pheniceus, 3: 1 | 17: 11 | 29: 4 | 32: 1 | 47: 1 | 50: 5 | 64: 10 | 74: 2 | 133: 4 | 139: 19 | 145: 8.

Pheniceus, 30: 22 | 43: 7 | 116: 6 | 128: 25.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105: 6.

Pheniceus, n. p. 80: 12.

Pheniceus, 145: 16.

Pheniceus, n. p. 104: 19 | 105: 5, 9 | 106: 5.

Pheniceus, 105:

[illegible]

pridie, 70:5 148:39.	87:25 109:18 111:	proditionis, 9:12 16:4	prolaberetur, 147:14.
prima, 8:20 81:13.	9 132:6. <i>utrum</i> , 114:	18:33 63:18 105:	promissio, 65:23.
primus, 22:26.	4.	17.	promitteret, 44:13.
primis, 21:5 24:13	privavit, 21:1.	proditores, 61:24.	promitteret, 70:12.
103:155:1 74:7	privigno, 147:3.	produxi, 148:18.	promptus, 121:5.
79:13 142:11 143:	priviguis, 31:15.	produxit, 8:1.	pronunciabat, 135:12.
14.	privus, 15:6 16:12 83:	profecit, 100:12.	pronunciaret, 124:12.
primo, <i>adfect.</i> 7:10 61:	22 51:25 56:19	profecit, 57:14.	pronunciasset, 87:12.
22 14:18.	19:3 65:21 68:1:	profecit, 23:5.	propagavit, <i>id est</i> 171:168
primo, 14:31 41:17	69:3 73:18 74:11	profecit, <i>efficit</i> , 61:5.	2.
46:6 101:18 104:	79:4 12:11 86:	profecione, 82:1.	propagines, 145:12.
6 115:18.	6:25 95:13 22 99:	profecio, 21:11.	proparulo, 126:24.
peimium, <i>adfect.</i> 2:13	7 109:22 118:10	profecum, 46:12 67:	prope, 18:6.
40:11 110:6 132:	142:18 148:9.	7 68:13 86:7.	Prope, 104:4 116:1
21 135:12.	peiniquum, 8:6 10:1	profecus, 4:1, 16:18	145:12.
peimium, 13:14 12	32 14 51:5 67:9	10, 21 2:12 27:8	propinquā, 2:17.
101:29 26:23 29:	70:29 71:18 26	86:8 46:1 51:19	propinquus, 102:13
14 13:19 14:21 14:	72:13 74:19 135:	56:17 59:12 61:	12:1.
41:1 45:18 52:10	20 32:22 130:12.	19 67:9 83:15 95:	propinquitatē, 15:11.
62:8 64:13 65:12	160:9:15 16 17:1	1 119:21 123:1	propinquitatem, 48:17.
14 65:18 72:19 85:	21:10 43:23 44:11	14:7.	propinquus, 7:13 16:15.
8:1 97:10 109:6	43:13 54:16 55:12	profecus, <i>efficit</i> , 282:18	propinquus, 2:12.
18 124:17 148:19.	15:68 11 75:10	profecus <i>eff.</i> , 14:21 61:	propinquus, 22:12, 6.
peimius, 112:8 16:10	25:23. <i>secundum</i> , 74:	20 70:12 12:12	propinquum, 44:13
60:6 94:11 132:	18 131:3 134:11.	105:18.	65:13 131.
20.	probabilis, 112:15.	profecus, 4:1, 16:18	propitius, 142:12.
princeps, 40:18 41:12	probaturus, 12:1.	profecus, 4:1, 16:18	propius, 9:14 126:18.
117:1 118:15.	probanda, 47:2.	profecus, 137:25.	proponebantur, 143:5.
principatu, 14:16 19:	probaffet, 10:18.	profecus <i>eff.</i> , 15:8.	proponeret, 147:12.
2.	probati, 65:11 71:11	profecerat, 11:13.	Propontidem, <i>a. p.</i> 17:1
principatum, 25:16 32:	probato, 21:10 51:15:	profecantur, 63:1.	22.
15 62:6 112:4	probatum est, 107:19.	profecendi, 33:1.	propofitā, 82:14.
116:22.	probatus, 10:15.	profecens, 4:1 119:	propofitum, 3:12 95:11
principem, 67:6 119:	probris, 148:18.	8 131:14.	148:22.
20 118:10 147:12.	proccacitatem, 110:16.	profecitibus, 4:1 4:	propofuit, 17:12.
principes, 26:12 129:	procellis, <i>immolatus</i> , 140:	137:12.	propria, 81:11. <i>flabilis</i> ,
22 76:4 132:8 135:	22.	profeciterentur, 14:1	43:12.
7 102:9 145:20.	profecit, 22:1.	profeciterentur, 4:1 6:99:	proprium, 22:1 41:8.
<i>duces</i> , 8:1. <i>promotes</i> ,	procliv, <i>a. p.</i> 81:6.	7 126:1.	propter, 8:21 11:25
16:6 81:16.	proclive, <i>facile</i> , 62:14.	proficili, 15:6 66:11	14:10 15:21 16:6
principia, 28:12.	procreaffet, 76:19 132:	87:18 95:13 119:	26:10 37:16 48:
principibus, 115:5.	1.	11 118:19.	12:14 51:12 54:16
principiis, 81:1.	procreavit, 48:4.	proficilatus, 57:10 99:	66:4 77:17 74:16
principis, 73:15.	procul, 2:1 17:1 24:	14.	77:14 78:18 99:4
principum, 145:12 16:	15 67:12 71:18 84:	proficilatus, 46:14.	100:16 101:1 102:
prior, 42:7 115:10	8 107:17.	proficilatus, 46:14.	6 105:14 17 108:
112:15.	procuranda, 122:1.	proficilatus, 46:14.	5 110:13 116:18
priorem, 48:5.	procuraret, 144:19.	proficilatus, 46:14.	127:9 134:9 137:
priori, 48:12 121:1.	procuratio, 42:11.	proficilatus, 46:14.	1 140:7 141:13
prioribus, 86:12.	procuratore, 115:12.	proficilatus, 46:14.	143:13 144:13 145:
prifina, 86:14.	procuratorem, 144:12.	proficilatus, 46:14.	8.
prifinarum, 119:11.	prodere, 100:14.	proficilatus, 46:14.	propugnacula, 109:14.
prifini, 15:12.	proderet, 142:1.	proficilatus, 46:14.	propugnaculum, 12:12.
prifino, 15:9.	prodesse, 12:1 34:1.	proficilatus, 46:14.	propugnare, 102:1.
prifinum, 12:12 107:	prode, 74:2.	proficilatus, 46:14.	propul, 102:6.
4.	prodit, 11:1.	proficilatus, 46:14.	proput, 148:11.
privarentur, 77:12.	prodiderunt, 11:12 128:	proficilatus, 46:14.	proficere, 140:17.
privaretur, 104:19.	11.	proficilatus, 46:14.	proficitione, 142:14.
privatam, 12:18.	prodifferet, 101:12.	proficilatus, 46:14.	proficitionem, 140:18
privati, 41:28 109:6.	prodidit, 16:14 18:	proficilatus, 46:14.	142:13.
privatis, 112:12 110:1	11 123:1 17:12 106:	proficilatus, 46:14.	prolicriptor, 140:10
118:13.	11.	proficilatus, 46:14.	142:14.
privato, 81:13.	prodire, 21:8.	proficilatus, 46:14.	prolicriptus, 140:10.
privatum, 118:13.	prodifferet, 12:14.	proficilatus, 46:14.	<i>operari</i> , <i>adire</i> , 41:
privatus, 9:25 14:124	prodita, <i>vulgata</i> , 126:	proficilatus, 46:14.	23.
12:21 60:4 77:11	2.	proficilatus, 46:14.	profecta, 116:10.

QUAE IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 109

qualis, 65:11 101:12.

quam, *prossima*, 4:29 10:

11:21 15:14 16:18

17:17 18:22 19:18

20:12 21:10 22:45 23:

47:4 51:7 55:19

57:61 8:64 19:19

65:11 14:33 17:6

69:7 70:4 11:7 71:

9:90 3:96 3:97

17:98 1:108 14:109

100:12 26:119 13:14

16:128 4:134 132:22

22:135 17:137 7:145

145:12 18:146 19:147

17:19 141:13.

quam, *conjunctio*, 4:12

15:18 6:9 13:7 17:

10:10 11:11 6:16

8:17 15:7 16:16

23:17 17:23 30:27

4:19 22:31 14:22

3:23 22:24 19:25

7:10 26:17 27:3

28:14 10:15 11:10

22:3 23:33 7:34

3:4 16:15 31:38

17:19 22:41 7:15

42:1 5:43 8:45

13:46 1:14 25:1

47:1 1:48 12:10

8:11 2:6 3:1 5:1

26:14 19:15 11:1

1:16 19:19 4:25

17:60 1:12 61:11

64:2 4:45 3:66

13:24 67:12 68:12

69:1 11:20 4:17

8:2 14:74 8:11

75:27 31:77 10:

78:10 10:29 6:81

12:15 80:5 6:81

6:42 15:65 6:86

3:7 14:25 47:23

28:16 90:1 92:

6:93 4:94 19:

21:14 17:22 23:

20:22 2:5 97:23

28:3 20:99 18:

100:14 101:10 16:

29:103 3:108 1:5

107:12 12:108 12:

109:18 23:23 110:

7:115 12:116 4:

15:117 11:118

10:116 9:10 26:

227:1 131:134

4:12 25:116 19:

20:118 9:119 7:

140:15 29:141 11:

14:18 140:12 18:

29:143 19:16 20:23

144:4 32:145 9:146

20:147 24:148 1:9

quam, *conjunctio*, 7:6 54:9

63:8 112:4 quam

conjunctio, 146:12

22.

quamdam, 61:22

quamvis, 79:29 80:1

97:4 124:4 129:12

131:8.

quandiuvisimè, 17:1

quasiaristimè, 22:16

quasimaximos, 20:26

quasiomnimè, 99:12 100:

14.

quampulrimas, 127:12

quampulrimos, 4:15 99:

11.

quampulrimum, 27:17

quarivis, 4:15 66:24

147:3.

quarivis, 19:4 15:17

141:13 144:25 145:

quanta, 12:1 102:3.

quantid, 10:15.

quantiz, 22:14 147:18

quam magna, 11:17

quantum, 147:20 148:

22.

quantus, 11:19.

quanto, *adverb.*, 42:1 67:1

108:14.

quanto, *vel ad tantu*, 81:2

4.

quantum, *adverb.*, 68:1.

quantum, 22:14 17:13

12:13 74:13 13:1

10:136 2:138 17:139

17:140 11:

quantus, 9:18 80:10 144:

128:9 13:148 19:

quae, 3:12 14:17 15:2

17:19 20:32 13:11

22:23 18:23 42:18

41:7 63:12 19:72

9:76 4:77 22:99 22:

101:6 119:18 124:3

128:9 13:148 19:

quarto, *adverb.*, 132:22

quattuor, 20:22 15:1

quatuor, 27:14 35:148

1:13 13:71 3:99 3:

104:24 127:21 132:

16, 19.

quas, 5:17 17:18 18:12

44:4 48:11 18:70

16:94 7:100 17:120:

9:126 12:24

qualem, 67:18.

quateris, 146:12.

quatuor, 78:12.

que, *conjunctio*, 115:11 4:

3:4 5:14 6:16 17:

21:7 5:19 8:6 9:16

21:9 3:17 20:10 13:

21:2 13:3 7:8 11:1

4:4 22:24 14:12 7:

8:20 24:4 6:26 44:

17:32 19:20 20:11

20:14 21:8 13:22

123:23 14:17 19:24

125:13 14:26 4:13

275:13 28:17 29:10

104:19 21:12 9, 10:

33:14 18 23 24 2:

52:24 53:23 16:1

15:19 20:22 7:14

12:19 18:4 2:19 12:

1:40 2:42 1:4 18:

43:14 44:12 7:14 16:

45:6 11 13 46:16

47:11 48:7 15 49:

6:10 2:11 19 20 11:

4, 6 12:4 5 12 13:

10:14 1:4 16:6 20:

17:12 6, 9 18:7 19:

18 60:15 8 62:3

6:1 63:18 29 64:7

6:1 7:12 17 21 66:1

4:1 12:25 26 27 68:

4:20 49:11 70:1 21:

21 71 122 14 17 22

74:6 7 18 20 76:18

78:2 4 6 8 19 79:

2:12 32 80:11 81:3

4:13 12 13 15 20 14:

6:9 16 17 18 19 20:

25 27 1 2 3 8 11 8:

17:19 19:1 15 24:17

25:14 26:4 1 97:16

20:19 4 5 7 19 23:

29:6 35 100:1 6 6:

101 102 6 12 13 102:

6 8 104 7 18 107:11

108 2 3 11 109 19 20:

110:12 11 112 2 22:

113 115 1 8 16 116:

12 127 1 2 3 4 5:

10 113 12 1 3 4 15:

12 113 1 4 12 13 13:

6 7 124 19 125 13:

4 5 6 7 10 12:

126 1 13 24 127 13:

6 14 16 128 12 21:

25 32 129 13 132 130:

4 7 131 1 132 2 11:

134 4 135 6 13 13:

23 136 16 18 25 137:

9 138 16 139 3 20:

24 25 140 19 140:

13 17 19 27 141 13:

4 5 23 142 6 10 12:

21 143 6 144 1 6 4:

7 145 18 146 13 7:

10 147 19 148 12:

24 15 11 13 15 148:

27.

quem, 2:12 13:7 8:21

17:1 23:19 28 30:

19 12:12 12:12 44:

15 46 6 16 49 7:9:

14 15 11 13 16 23:

14 16 10 15 66:3:

23 67 2 70 29 71:

25 74 21 75 15 15:

13 94 2 17 101 13:

6 104 13 21 108:

10 15 11 12 14 22:

14 16 11 18 12 119:

1 124 7 126 19:

127 2 4 6 19 130:

4 133 4 136 19 11:

140 14 22 142 10:

143 3:

quemadmodum, 49:12

53:7 56:15 80:1 96:

20 100 23:

quemdam, 127:8 71:24

75:23 135 120:

quemlibet, 111:8.

quemquam, 171:2 42:1

89:9 103 27 141 12:

141 6 146 6:

quemque, 22:13.

quemtu, 45:25.

querentem, 108:27.

quererentur, 14:12:

querimoniâ, 145:12:

quedum, *sapientia*, 22:

11.

Qui, 1:1 6:7 1:11

43 18 23 15 19 13 10:

117 7 8 19 9 6 10:

14 19 12 6 13 6 10:

14 19 12 13 15 16 2:

15 16 9 23 18 8 19:

8 120 14 22 4 25:

26 13 16 24 7 9 18:

25 10 27 23 28 5:

15 29 1 8 10 2 13:

19 9 14 18 13 14 18:

26 15 26 16 2 28:

17 24 19 11 39 1:

scribentem, 181: 18.
 scriptura, 80: 8 | 81: 14 |
 132: 19.
 scriberet, 80: 16 | 146: 12.
 scripserunt, 137: 14.
 scripturae, 171: 4 | 180: 10.
 scripturae, 47: 13 | 140: 19.
 scriptura, 221: 12 | 22: 8 | 146: 12 | 45: 1 | 67: 23.
 scripto, 221: 14.
 scriptores, 71: 127.
 scriptoribus, 81: 1.
 scriptum, 13: 1, 25 | 47: 12 | 126: 18 | 127: 16 | 128: 15.
 scriptum est, 181: 7.
 scriptura, 126: 12.
 scripturarent, 71: 16.
 scuto, 181: 7.
 Seyrum, n. p. *infide*, 26: 12.
 Seyra, 22: 28.
 Seyra, 51: 6, 16.
 Seyra, 64: 15.
 Seyra, 21: 22 | 22: 1 | 130: 12 | 6: 18 | 7: 9 | 13: 9 | 15: 10 | 9: 11 | 12: 1 | 27: 29 | 11: 4 | 24: 14 | 20: 29 | 15: 4 | 18: 16 | 5: 6 | 10: 40 | 21: 18 | 10: 19 | 12: 12 | 10: 11 | 21: 17 | 22: 7 | 22: 12 | 26: 23 | 1: 2, 5 | 12: 12 | 13: 14 | 24: 12 | 25: 11 | 13: 14 | 16: 1 | 17: 17 | 20: 18 | 15 | 13: 16 | 17 | 10: 10 | 11: 11 | 12: 16 | 14: 11 | 21: 2 | 22: 19 | 20: 13 | 23: 12 | 24: 15 | 25: 13 | 10: 11 | 11: 12 | 13: 18 | 14: 15 | 15: 16 | 16: 17 | 17: 18 | 18: 19 | 19: 20 | 20: 21 | 21: 22 | 22: 23 | 23: 24 | 24: 25 | 25: 26 | 26: 27 | 27: 28 | 28: 29 | 29: 30 | 30: 31 | 31: 32 | 32: 33 | 33: 34 | 34: 35 | 35: 36 | 36: 37 | 37: 38 | 38: 39 | 39: 40 | 40: 41 | 41: 42 | 42: 43 | 43: 44 | 44: 45 | 45: 46 | 46: 47 | 47: 48 | 48: 49 | 49: 50 | 50: 51 | 51: 52 | 52: 53 | 53: 54 | 54: 55 | 55: 56 | 56: 57 | 57: 58 | 58: 59 | 59: 60 | 60: 61 | 61: 62 | 62: 63 | 63: 64 | 64: 65 | 65: 66 | 66: 67 | 67: 68 | 68: 69 | 69: 70 | 70: 71 | 71: 72 | 72: 73 | 73: 74 | 74: 75 | 75: 76 | 76: 77 | 77: 78 | 78: 79 | 79: 80 | 80: 81 | 81: 82 | 82: 83 | 83: 84 | 84: 85 | 85: 86 | 86: 87 | 87: 88 | 88: 89 | 89: 90 | 90: 91 | 91: 92 | 92: 93 | 93: 94 | 94: 95 | 95: 96 | 96: 97 | 97: 98 | 98: 99 | 99: 100 | 100: 101 | 101: 102 | 102: 103 | 103: 104 | 104: 105 | 105: 106 | 106: 107 | 107: 108 | 108: 109 | 109: 110 | 110: 111 | 111: 112 | 112: 113 | 113: 114 | 114: 115 | 115: 116 | 116: 117 | 117: 118 | 118: 119 | 119: 120 | 120: 121 | 121: 122 | 122: 123 | 123: 124 | 124: 125 | 125: 126 | 126: 127 | 127: 128 | 128: 129 | 129: 130 | 130: 131 | 131: 132 | 132: 133 | 133: 134 | 134: 135 | 135: 136 | 136: 137 | 137: 138 | 138: 139 | 139: 140 | 140: 141 | 141: 142 | 142: 143 | 143: 144 | 144: 145 | 145: 146 | 146: 147 | 147: 148 | 148: 149 | 149: 150 | 150: 151 | 151: 152 | 152: 153 | 153: 154 | 154: 155 | 155: 156 | 156: 157 | 157: 158 | 158: 159 | 159: 160 | 160: 161 | 161: 162 | 162: 163 | 163: 164 | 164: 165 | 165: 166 | 166: 167 | 167: 168 | 168: 169 | 169: 170 | 170: 171 | 171: 172 | 172: 173 | 173: 174 | 174: 175 | 175: 176 | 176: 177 | 177: 178 | 178: 179 | 179: 180 | 180: 181 | 181: 182 | 182: 183 | 183: 184 | 184: 185 | 185: 186 | 186: 187 | 187: 188 | 188: 189 | 189: 190 | 190: 191 | 191: 192 | 192: 193 | 193: 194 | 194: 195 | 195: 196 | 196: 197 | 197: 198 | 198: 199 | 199: 200 | 200: 201 | 201: 202 | 202: 203 | 203: 204 | 204: 205 | 205: 206 | 206: 207 | 207: 208 | 208: 209 | 209: 210 | 210: 211 | 211: 212 | 212: 213 | 213: 214 | 214: 215 | 215: 216 | 216: 217 | 217: 218 | 218: 219 | 219: 220 | 220: 221 | 221: 222 | 222: 223 | 223: 224 | 224: 225 | 225: 226 | 226: 227 | 227: 228 | 228: 229 | 229: 230 | 230: 231 | 231: 232 | 232: 233 | 233: 234 | 234: 235 | 235: 236 | 236: 237 | 237: 238 | 238: 239 | 239: 240 | 240: 241 | 241: 242 | 242: 243 | 243: 244 | 244: 245 | 245: 246 | 246: 247 | 247: 248 | 248: 249 | 249: 250 | 250: 251 | 251: 252 | 252: 253 | 253: 254 | 254: 255 | 255: 256 | 256: 257 | 257: 258 | 258: 259 | 259: 260 | 260: 261 | 261: 262 | 262: 263 | 263: 264 | 264: 265 | 265: 266 | 266: 267 | 267: 268 | 268: 269 | 269: 270 | 270: 271 | 271: 272 | 272: 273 | 273: 274 | 274: 275 | 275: 276 | 276: 277 | 277: 278 | 278: 279 | 279: 280 | 280: 281 | 281: 282 | 282: 283 | 283: 284 | 284: 285 | 285: 286 | 286: 287 | 287: 288 | 288: 289 | 289: 290 | 290: 291 | 291: 292 | 292: 293 | 293: 294 | 294: 295 | 295: 296 | 296: 297 | 297: 298 | 298: 299 | 299: 300 | 300: 301 | 301: 302 | 302: 303 | 303: 304 | 304: 305 | 305: 306 | 306: 307 | 307: 308 | 308: 309 | 309: 310 | 310: 311 | 311: 312 | 312: 313 | 313: 314 | 314: 315 | 315: 316 | 316: 317 | 317: 318 | 318: 319 | 319: 320 | 320: 321 | 321: 322 | 322: 323 | 323: 324 | 324: 325 | 325: 326 | 326: 327 | 327: 328 | 328: 329 | 329: 330 | 330: 331 | 331: 332 | 332: 333 | 333: 334 | 334: 335 | 335: 336 | 336: 337 | 337: 338 | 338: 339 | 339: 340 | 340: 341 | 341: 342 | 342: 343 | 343: 344 | 344: 345 | 345: 346 | 346: 347 | 347: 348 | 348: 349 | 349: 350 | 350: 351 | 351: 352 | 352: 353 | 353: 354 | 354: 355 | 355: 356 | 356: 357 | 357: 358 | 358: 359 | 359: 360 | 360: 361 | 361: 362 | 362: 363 | 363: 364 | 364: 365 | 365: 366 | 366: 367 | 367: 368 | 368: 369 | 369: 370 | 370: 371 | 371: 372 | 372: 373 | 373: 374 | 374: 375 | 375: 376 | 376: 377 | 377: 378 | 378: 379 | 379: 380 | 380: 381 | 381: 382 | 382: 383 | 383: 384 | 384: 385 | 385: 386 | 386: 387 | 387: 388 | 388: 389 | 389: 390 | 390: 391 | 391: 392 | 392: 393 | 393: 394 | 394: 395 | 395: 396 | 396: 397 | 397: 398 | 398: 399 | 399: 400 | 400: 401 | 401: 402 | 402: 403 | 403: 404 | 404: 405 | 405: 406 | 406: 407 | 407: 408 | 408: 409 | 409: 410 | 410: 411 | 411: 412 | 412: 413 | 413: 414 | 414: 415 | 415: 416 | 416: 417 | 417: 418 | 418: 419 | 419: 420 | 420: 421 | 421: 422 | 422: 423 | 423: 424 | 424: 425 | 425: 426 | 426: 427 | 427: 428 | 428: 429 | 429: 430 | 430: 431 | 431: 432 | 432: 433 | 433: 434 | 434: 435 | 435: 436 | 436: 437 | 437: 438 | 438: 439 | 439: 440 | 440: 441 | 441: 442 | 442: 443 | 443: 444 | 444: 445 | 445: 446 | 446: 447 | 447: 448 | 448: 449 | 449: 450 | 450: 451 | 451: 452 | 452: 453 | 453: 454 | 454: 455 | 455: 456 | 456: 457 | 457: 458 | 458: 459 | 459: 460 | 460: 461 | 461: 462 | 462: 463 | 463: 464 | 464: 465 | 465: 466 | 466: 467 | 467: 468 | 468: 469 | 469: 470 | 470: 471 | 471: 472 | 472: 473 | 473: 474 | 474: 475 | 475: 476 | 476: 477 | 477: 478 | 478: 479 | 479: 480 | 480: 481 | 481: 482 | 482: 483 | 483: 484 | 484: 485 | 485: 486 | 486: 487 | 487: 488 | 488: 489 | 489: 490 | 490: 491 | 491: 492 | 492: 493 | 493: 494 | 494: 495 | 495: 496 | 496: 497 | 497: 498 | 498: 499 | 499: 500 | 500: 501 | 501: 502 | 502: 503 | 503: 504 | 504: 505 | 505: 506 | 506: 507 | 507: 508 | 508: 509 | 509: 510 | 510: 511 | 511: 512 | 512: 513 | 513: 514 | 514: 515 | 515: 516 | 516: 517 | 517: 518 | 518: 519 | 519: 520 | 520: 521 | 521: 522 | 522: 523 | 523: 524 | 524: 525 | 525: 526 | 526: 527 | 527: 528 | 528: 529 | 529: 530 | 530: 531 | 531: 532 | 532: 533 | 533: 534 | 534: 535 | 535: 536 | 536: 537 | 537: 538 | 538: 539 | 539: 540 | 540: 541 | 541: 542 | 542: 543 | 543: 544 | 544: 545 | 545: 546 | 546: 547 | 547: 548 | 548: 549 | 549: 550 | 550: 551 | 551: 552 | 552: 553 | 553: 554 | 554: 555 | 555: 556 | 556: 557 | 557: 558 | 558: 559 | 559: 560 | 560: 561 | 561: 562 | 562: 563 | 563: 564 | 564: 565 | 565: 566 | 566: 567 | 567: 568 | 568: 569 | 569: 570 | 570: 571 | 571: 572 | 572: 573 | 573: 574 | 574: 575 | 575: 576 | 576: 577 | 577: 578 | 578: 579 | 579: 580 | 580: 581 | 581: 582 | 582: 583 | 583: 584 | 584: 585 | 585: 586 | 586: 587 | 587: 588 | 588: 589 | 589: 590 | 590: 591 | 591: 592 | 592: 593 | 593: 594 | 594: 595 | 595: 596 | 596: 597 | 597: 598 | 598: 599 | 599: 600 | 600: 601 | 601: 602 | 602: 603 | 603: 604 | 604: 605 | 605: 606 | 606: 607 | 607: 608 | 608: 609 | 609: 610 | 610: 611 | 611: 612 | 612: 613 | 613: 614 | 614: 615 | 615: 616 | 616: 617 | 617: 618 | 618: 619 | 619: 620 | 620: 621 | 621: 622 | 622: 623 | 623: 624 | 624: 625 | 625: 626 | 626: 627 | 627: 628 | 628: 629 | 629: 630 | 630: 631 | 631: 632 | 632: 633 | 633: 634 | 634: 635 | 635: 636 | 636: 637 | 637: 638 | 638: 639 | 639: 640 | 640: 641 | 641: 642 | 642: 643 | 643: 644 | 644: 645 | 645: 646 | 646: 647 | 647: 648 | 648: 649 | 649: 650 | 650: 651 | 651: 652 | 652: 653 | 653: 654 | 654: 655 | 655: 656 | 656: 657 | 657: 658 | 658: 659 | 659: 660 | 660: 661 | 661: 662 | 662: 663 | 663: 664 | 664: 665 | 665: 666 | 666: 667 | 667: 668 | 668: 669 | 669: 670 | 670: 671 | 671: 672 | 672: 673 | 673: 674 | 674: 675 | 675: 676 | 676: 677 | 677: 678 | 678: 679 | 679: 680 | 680: 681 | 681: 682 | 682: 683 | 683: 684 | 684: 685 | 685: 686 | 686: 687 | 687: 688 | 688: 689 | 689: 690 | 690: 691 | 691: 692 | 692: 693 | 693: 694 | 694: 695 | 695: 696 | 696: 697 | 697: 698 | 698: 699 | 699: 700 | 700: 701 | 701: 702 | 702: 703 | 703: 704 | 704: 705 | 705: 706 | 706: 707 | 707: 708 | 708: 709 | 709: 710 | 710: 711 | 711: 712 | 712: 713 | 713: 714 | 714: 715 | 715: 716 | 716: 717 | 717: 718 | 718: 719 | 719: 720 | 720: 721 | 721: 722 | 722: 723 | 723: 724 | 724: 725 | 725: 726 | 726: 727 | 727: 728 | 728: 729 | 729: 730 | 730: 731 | 731: 732 | 732: 733 | 733: 734 | 734: 735 | 735: 736 | 736: 737 | 737: 738 | 738: 739 | 739: 740 | 740: 741 | 741: 742 | 742: 743 | 743: 744 | 744: 745 | 745: 746 | 746: 747 | 747: 748 | 748: 749 | 749: 750 | 750: 751 | 751: 752 | 752: 753 | 753: 754 | 754: 755 | 755: 756 | 756: 757 | 757: 758 | 758: 759 | 759: 760 | 760: 761 | 761: 762 | 762: 763 | 763: 764 | 764: 765 | 765: 766 | 766: 767 | 767: 768 | 768: 769 | 769: 770 | 770: 771 | 771: 772 | 772: 773 | 773: 774 | 774: 775 | 775: 776 | 776: 777 | 777: 778 | 778: 779 | 779: 780 | 780: 781 | 781: 782 | 782: 783 | 783: 784 | 784: 785 | 785: 786 | 786: 787 | 787: 788 | 788: 789 | 789: 790 | 790: 791 | 791: 792 | 792: 793 | 793: 794 | 794: 795 | 795: 796 | 796: 797 | 797: 798 | 798: 799 | 799: 800 | 800: 801 | 801: 802 | 802: 803 | 803: 804 | 804: 805 | 805: 806 | 806: 807 | 807: 808 | 808: 809 | 809: 810 | 810: 811 | 811: 812 | 812: 813 | 813: 814 | 814: 815 | 815: 816 | 816: 817 | 817: 818 | 818: 819 | 819: 820 | 820: 821 | 821: 822 | 822: 823 | 823: 824 | 824: 825 | 825: 826 | 826: 827 | 827: 828 | 828: 829 | 829: 830 | 830: 831 | 831: 832 | 832: 833 | 833: 834 | 834: 835 | 835: 836 | 836: 837 | 837: 838 | 838: 839 | 839: 840 | 840: 841 | 841: 842 | 842: 843 | 843: 844 | 844: 845 | 845: 846 | 846: 847 | 847: 848 | 848: 849 | 849: 850 | 850: 851 | 851: 852 | 852: 853 | 853: 854 | 854: 855 | 855: 856 | 856: 857 | 857: 858 | 858: 859 | 859: 860 | 860: 861 | 861: 862 | 862: 863 | 863: 864 | 864: 865 | 865: 866 | 866: 867 | 867: 868 | 868: 869 | 869: 870 | 870: 871 | 871: 872 | 872: 873 | 873: 874 | 874: 875 | 875: 876 | 876: 877 | 877: 878 | 878: 879 | 879: 880 | 880: 881 | 881: 882 | 882: 883 | 883: 884 | 884: 885 | 885: 886 | 886: 887 | 887: 888 | 888: 889 | 889: 890 | 890: 891 | 891: 892 | 892: 893 | 893: 894 | 894: 895 | 895: 896 | 896: 897 | 897: 898 | 898: 899 | 899: 900 | 900: 901 | 901: 902 | 902: 903 | 903: 904 | 904: 905 | 905: 906 | 906: 907 | 907: 908 | 908: 909 | 909: 910 | 910: 911 | 911: 912 | 912: 913 | 913: 914 | 914: 915 | 915: 916 | 916: 917 | 917: 918 | 918: 919 | 919: 920 | 920: 921 | 921: 922 | 922: 923 | 923: 924 | 924: 925 | 925: 926 | 926: 927 | 927: 928 | 928: 929 | 929: 930 | 930: 931 | 931: 932 | 932: 933 | 933: 934 | 934: 935 | 935: 936 | 936: 937 | 937: 938 | 938: 939 | 939: 940 | 940: 941 | 941: 942 | 942: 943 | 943: 944 | 944: 945 | 945: 946 | 946: 947 | 947: 948 | 948: 949 | 949: 950 | 950: 951 | 951: 952 | 952: 953 | 953: 954 | 954: 955 | 955: 956 | 956: 957 | 957: 958 | 958: 959 | 959: 960 | 960: 961 | 961: 962 | 962: 963 | 963: 964 | 964: 965 | 965: 966 | 966: 967 | 967: 968 | 968: 969 | 969: 970 | 970: 971 | 971: 972 | 972: 973 | 973: 974 | 974: 975 | 975: 976 | 976: 977 | 977: 978 | 978: 979 | 979: 980 | 980: 981 | 981: 982 | 982: 983 | 983: 984 | 984: 985 | 985: 986 | 986: 987 | 987: 988 | 988: 989 | 989: 990 | 990: 991 | 991: 992 | 992: 993 | 993: 994 | 994: 995 | 995: 996 | 996: 997 | 997: 998 | 998: 999 | 999: 1000 | 1000: 1001 | 1001: 1002 | 1002: 1003 | 1003: 1004 | 1004: 1005 | 1005: 1006 | 1006: 1007 | 1007: 1008 | 1008: 1009 | 1009: 1010 | 1010: 1011 | 1011: 1012 | 1012: 1013 | 1013: 1014 | 1014: 1015 | 1015: 1016 | 1016: 1017 | 1017: 1018 | 1018: 1019 | 1019: 1020 | 1020: 1021 | 1021: 1022 | 1022: 1023 | 1023: 1024 | 1024: 1025 | 1025: 1026 | 1026: 1027 | 1027: 1028 | 1028: 1029 | 1029: 1030 | 1030: 1031 | 1031: 1032 | 1032: 1033 | 1033: 1034 | 1034: 1035 | 1035: 1036 | 1036: 1037 | 1037: 1038 | 1038: 1039 | 1039: 1040 | 1040: 1041 | 1041: 1042 | 1042: 1043 | 1043: 1044 | 1044: 1045 | 1045: 1046 | 1046: 1047 | 1047: 1048 | 1048: 1049 | 1049: 1050 | 1050: 1051 | 1051: 1052 | 1052: 1053 | 1053: 1054 | 1054: 1055 | 1055: 1056 | 1056: 1057 | 1057: 1058 | 1058: 1059 | 1059: 1060 | 1060: 1061 | 1061: 1062 | 1062: 1063 | 1063: 1064 | 1064: 1065 | 1065: 1066 | 1066: 1067 | 1067: 1068 | 1068: 1069 | 1069: 1070 | 1070: 1071 | 1071: 1072 | 1072: 1073 | 1073: 1074 | 1074: 1075 | 1075: 1076 | 1076: 1077 | 1077: 1078 | 1078: 1079 | 1079: 1080 | 1080: 1081 | 1081: 1082 | 1082: 1083 | 1083: 1084 | 1084: 1085 | 1085: 1086 | 1086: 1087 | 1087: 1088 | 1088: 1089 | 1089: 1090 | 1090: 1091 | 1091: 1092 | 1092: 1093 | 1093: 1094 | 1094: 1095 | 1095: 1096 | 1096: 1097 | 1097: 1098 | 1098: 1099 | 1099: 1100 | 1100: 1101 | 1101: 1102 | 1102: 1103 | 1103: 1104 | 1104: 1105 | 1105: 1106 | 1106: 1107 | 1107: 1108 | 1108: 1109 | 1109: 1110 | 1110: 1111 | 1111: 1112 | 1112: 1113 | 1113: 1114 | 1114: 1115 | 1115: 1116 | 1116: 1117 | 1117: 1118 | 1118: 1119 | 1119: 1120 | 1120: 1121 | 1121: 1122 | 1122: 1123 | 1123: 1124 | 1124: 1125 | 1125: 1126 | 1126: 1127 | 1127: 1128 | 1128: 1129 | 1129: 1130 | 1130: 1131 | 1131: 1132 | 1132: 1133 | 1133: 1134 | 1134: 1135 | 1135: 1136 | 1136: 1137 | 1137: 1138 | 1138: 1139 | 1139: 1140 | 1140: 1141 | 1141: 1142 | 1142: 1143 | 1143: 1144 | 1144: 1145 | 1145: 1146 | 1146: 1147 | 1147: 1148 | 11

foliatus, 75: 12.

foliatus, 106: 9.

foliatus, 130: 12 | 139: 17.

foliatus, 29: 7.

foliatus, 132: 14.

foliatus, infirmitas, 41:

12.

foliatus, 143: 17 | 144: 9.

foliatus, 130: 12.

foliatus, 21: 9.

foliatus, 31: 12.

foliatus, 21: 19 | 21: 22.

foliatus, 29: 17.

foliatus, infirmitas, 116:

5.

foliatus, 25: 6.

foliatus, advrb. 1: 6 | 17:

11 | 10: 22 | 21: 17 | 11:

20 | 11: 22 | 21: 47 | 11:

47: 14 | 20: 47 | 11: 11:

11: 61 | 19: 66 | 18: 74:

6 | 79: 11 | 83: 5 | 83: 12:

104: 9 | 14: 108 | 12:

109: 1 | 116: 124 | 11:

121: 16 | 113: 13 | 114:

1 | 117: 14 | 118: 4 | 10:

119: 10 | 120: 16 | 12:

23 | 143: 7 | 145: 6, 15:

147: 11, 10: 21.

foliatus, 143: 17 | 11: 41:

11: 19 | 113: 94 | 10: 101:

17.

foliatus, 41: 12, 127: 28.

foliatus, 21: 12.

funio, 10: 12.

funio, 10: 12.

funio, 71: 2.

Sophtolyma, n. p. femina,

48: 5.

fopitus, 30: 12.

foporem, 49: 17.

fotus, 107: 14 | 116: 17.

forore, 41: 13 | 141: 11.

fororem, 2: 1 | 25: 6 | 43: 11:

11: 19.

fororis, 49: 14 | 118: 14.

forte, 111: 2.

fortis, 111: 2.

fortis, n. p. 119: 13.

fortis, 119: 13.

Sofio, n. p. 144: 22.

Sparta, 70: 13.

Sparta, n. p. 116: 16.

Sparta, 22: 1 | 77: 7 | 77:

7 | 87: 15.

Spartan, 11: 9 | 25: 12 | 72: 11:

11: 14 | 39: 3 | 4: 21:

12.

Spartan, 111: 7.

Spartan, 22: 12.

Spartan, 96: 15 | 99: 11.

Spartan, 96: 12 | 97: 14:

101: 24.

Spartan, 23: 9 | 20: 18 | 21: 14:

102: 12 | 106: 1 | 106:

19.

specie, 28: 7.

specimen, 110: 12.

specimen, 115: 14.

speculatus, 14: 14.

speculatus, 21: 14.

speculatus, supinum, 112:

12.

speculatores, 17: 17.

speculatus, 66: 22.

spec, 117: 17.

spec, 112: 15 | 101: 14.

speculatus, 119: 12.

speculatus, 99: 9 | 115: 17.

speculatus, 23: 2 | 17: 22.

speculatus, 1: 6.

speculatus, 148: 15.

speculatus, 11: 6 | 61: 4 | 69: 19:

1: 10.

speculatus, 112: 12.

splendide, 144: 10.

splendide illius, 19: 18.

splendide, 11: 9 | 141: 10.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

splendide, 112: 12.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

Riserit, 110: 21.

100: 1 | 110: 6 | 120: 21:

143: 2 | 148: 12.

fualit, 97: 10.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

fualit, 143: 2 | 146: 8.

91: 142: 16: 142: 51
 242: 42
 fun, *pern. passif.* 1: 11
 6: 7: 8: 11: 26: 119
 8: 9: 17: 21: 23: 6
 22: 10: 10: 22: 34:
 21: 41: 11: 44: 13
 41: 9: 45: 24: 11: 12
 63: 6: 28: 67: 24: 27
 71: 2: 71: 18: 81: 9
 84: 9: 86: 17: 87: 13
 89: 10: 81: 92: 133
 96: 16: 102: 9: 11:
 11: 127: 11: 27: 134:
 16: 37: 21: 127: 19
 238: 17: 140: 17:
 243: 24: 144: 14: 148:
 17:
 Silla, *n. p.* 125: 17, 23,
 26,
 Silla, 144: 23:
 Sillanus, 132: 16:
 Sulpitius, *n. p.* 134: 9, 11,
 12:
 Sulpitius, 121: 1:
 Sulpitius, 132: 6:
 sum, 1: 72: 1: 102: 13:
 sumere, 61: 1:
 sumerens, 1: 14:
 sumeret, 18: 4:
 sumitur, 71: 13:
 sumosa, *subl. nom.* 20: 7:
 66: 13: 93: 14: 26: 9:
 101: 6:
 summa, *adject. nom.* 10: 1:
 405: 1: 120: 11: 136: 1:
 sumosa, *subl. abl.* 126:
 20:
 summa, *adject. ablat.* 4: 1:
 8: 1: 10: 17: 16: 11:
 16: 16: 43: 25: 84: 6:
 86: 11: 88: 11: 104: 13:
 112: 13:
 summa, *subl. det.* 13: 7:
 summan, *subl.* 74: 8: 9:
 8: 119: 23:
 summan, *adject.* 21: 17:
 116: 14:
 summas, *subl.* 6: 4: 80:
 8:
 summas, *summatem*, 126:
 21:
 summas, *adject.* 8: 9: 10:
 4:
 summa, 22: 2:
 summa, 121: 17: 18: 18:
 44: 18: 11: 92: 6: 99: 19:
 100: 119:
 summo, 114: 1: 18: 1: 92: 17:
 140: 11, 22, maximo, 2:
 2:
 summotum, 1: 2:
 summos, 102: 1: 10: 2:
 summo, 10: 2:
 summo, 11: 21: 23: 17: 45:
 6: 89: 9: 104: 16:

summus, 11: 6: 145: 18:
 sumptuaria, 98: 23:
 sumptuaria, 102: 17:
 sumpti, 148: 18:
 sumptu, 18: 10: 21: 8:
 sumptu, *banq.* 128: 2:
 sumptibus, 115: 1:
 sumpto, 41: 1:
 sumpta, 27: 23:
 sumptui, 143: 17:
 sumptum, 101: 19:
 sumptuosus, 144: 1:
 sumptuosus, 143: 14:
 sumptuosus, *nom. sing. 9:*
 18, gen. 142: 1: 26, *nom.*
 plur. 32: 27:
 sum, 11: 11: 11: 11: 4:
 sum, 2: 23: 1: 9: 10: 4:
 10: 12: 13: 14: 15, 11:
 21: 21: 26: 11: 37: 16:
 34: 8: 31: 25: 16: 11, 25:
 41: 2: 43: 1: 44: 8:
 45: 6: 10: 9: 14: 6:
 18: 16: 19: 1: 60: 9:
 61: 3: 62: 34: 64: 10:
 66: 11: 68: 21: 69: 5:
 71: 16: 72: 11: 73: 4, 11:
 75: 8: 77: 13: 81: 18:
 82: 1: 83: 4: 89: 15:
 91: 11: 93: 5: 94: 16:
 95: 17: 102: 4: 104: 3:
 105: 16: 111: 15, 6, 11:
 116: 1: 124: 15: 128: 8:
 129: 9: 132: 20, 22:
 138: 11: 141: 27, 28:
 145: 4: 146: 14:
 140: 14: 15: 10: 21: 11:
 15: 11: 15: 11: 15: 11:
 41: 6: 53: 22, 30: 154:
 22: 68: 10: 78: 21: 81:
 1: 85: 14: 86: 16: 91:
 10: 99: 8: 100: 3: 107:
 6: 110: 12: 129: 5: 134:
 6: 137: 7: 147: 3:
 suorum, 9: 13: 23: 10: 2:
 15: 19: 21: 16: 17: 15: 22:
 42: 14: 53: 12: 54: 12:
 57: 7: 59: 11: 23: 74:
 15: 77: 12: 79: 30: 90:
 11: 104: 6: 107: 12: 118:
 7: 146: 3:
 100: 15: 11, 17: 10: 14:
 12: 23: 14: 1: 53: 13:
 13: 8: 61: 11: 67: 1:
 68: 2: 71: 18: 67: 7:
 100: 16: 127: 23: 145:
 19: 21: 146: 16:
 super, 23: 16: 17: 3:
 superabat, 64: 14:
 superabatur, 137: 13:
 superare, 46: 17: 78: 23:
 87: 14: 118: 7:
 superatens, 128: 14:
 superatens, 14: 8:
 superari, 19: 2: 10: 14:
 superant, 118: 2:

superasse, 12: 19: 4: 16:
 superat, 12: 14: 11: 1:
 superat, 115: 2:
 superato, 108: 17:
 superatum, 13: 12:
 superatutum, 71: 10:
 superavit, 128: 11:
 superbe, 22: 14:
 superbis, 110: 4:
 superlex, 141: 12:
 superet, 14: 13: 148:
 21:
 superet, 127: 17:
 superet, 21: 70: 1: 100:
 11: 105: 1: 114: 13:
 118: 6: 126: 11: 138:
 20:
 superiore, 11: 9: 122: 9:
 112: 6:
 superiores, 18: 1: 14: 7: 35:
 112: 6:
 superiori, 61: 6:
 superotus, 42: 14:
 superites, 79: 14:
 superites, 146: 14:
 superitabatur, 17: 1:
 superetbas, *superet*, 11:
 2:
 supplicem, 16: 14: 13: 29:
 supplicibus, 12: 11:
 supplicium, 24: 18: 88: 23:
 101: 12: 108: 2:
 supportari, 141: 6:
 supportus, 70: 21:
 suppreffent, 61: 9:
 supra, 17: 23: 39: 17: 51:
 11: 66: 16: 75: 21: 83: 16:
 201: 22: 121: 7: 135: 22:
 146: 16:
 supradiximus, 31: 19:
 supremum, 20: 12: 13:
 101: 110: 15: 111: 1:
 surrexile, 22: 7:
 suscepant, 71: 8:
 suscepant, 70: 13, 14: 71:
 1: 78: 7:
 suscepisse, 29: 16: 70: 14:
 71: 4:
 suscepit, 141: 1:
 suscepit, 142: 14:
 suscepit, 141: 1:
 suscepit, 135: 9:
 suscipere, *fidere*, 132: 33:
 suscipi, 71: 10:
 suscipiendo, 128: 19:
 suscepit, 48: 20:
 suscepitur, 10: 18:
 suspensa, 61: 16:
 suspicienda est, 87: 22:
 suspicio, 92: 11:
 suspicione, 22: 16: 14: 13:
 22: 11:
 suspiciem, 22: 16: 13: 13:
 71: 13: 76: 10: 89:
 17: 99: 28: 101: 17: 139:
 3:

suspiciones, 127: 15:
 suspitionibus, 23: 13:
 sustiner, 123: 14:
 sustinerunt, 12: 1:
 sustulerunt, 29: 11:
 sustulit, 121: 12:
 sum, 27: 19: 13: 25: 70:
 21: 77: 12: 85: 14: 92:
 15: 100: 3: 121: 11: 139:
 21:
 suus, 26: 17: 10: 15:
 Sylva, 143: 33:
 Sympho, 121: 15:
 Syracusa, *n. p.* 102: 7:
 Syracusan, 12: 13: 50: 12:
 110: 14: 111: 13:
 Syracusan, 14: 13:
 Syracusan, 12: 4: 148:
 5:
 Syracusan, 49: 6: 107: 11:
 21: 13: 17: 21:
 Syracusan, 107: 4: 108: 1:
 109: 13: 12: 13:
 Syria, *n. p.* 126: 12:
 Syriam, 126: 12:
 Syriam, *n. p.* 18: 12:
 Syrius, *n. p.* 61: 27:
 T.
 Tabellarius, 127: 23:
 tabellarius, 127: 23:
 tabernaculo, 43: 11:
 tabernaculum, 98: 4:
 tacerunt, 148: 15:
 tacerunt, 49: 16:
 Tanno, *n. p.* 29: 24:
 talc, 10: 2: 14: 17: 12: 14:
 99: 24: 126: 20:
 talem, 127: 17: 120: 21: 13:
 15: 14: 21: 69: 72:
 24: 89: 3: 102: 3: 110:
 24: 13: 11:
 talencia, 126: 1: 101: 16: 17:
 101: 46: 24: 61: 6: 8: 61:
 21:
 talentis, 9: 17: 6: 39: 75:
 4: 22: 10:
 talis, 19: 11: 10: 21: 15:
 16: 23: 11: 111: 1:
 11: 68: 24: 127: 28: 147:
 21:
 talibus, 126: 67: 20: 118:
 16:
 talis, 9: 18: 15: 4:
 talis, 116: 23:
 tam, 2: 6: 10: 7: 71: 60:
 11: 121: 10: 6: 16: 13:
 23: 12: 23: 11: 29: 11: 14:
 24: 8: 11: 23: 45: 13:
 11: 16: 128: 60: 75: 3:
 62: 9: 62: 1: 70: 13:
 71: 13: 82: 13: 9:
 81: 99: 17: 101: 3: 16:
 113: 14: 126: 13: 117:
 4: 140: 27: 146: 15:

tandiu, 62: 11 | 101: 3 |

141: 11.

tamen, 5: 1 | 6: 13 | 8: 9 |

21: 12 | 31: 13 | 32: 13 | 10

11: 12 | 19: 7 | 22: 13 | 19

21: 5 | 21: 19 | 16: 12 |

17: 9 | 41: 3 | 22: 17 | 2

41: 13 | 42: 10 | 50: 7 |

60: 2 | 61: 2 | 65: 1 |

67: 22 | 67: 27 | 67: 10 |

17: 16 | 15: 13 | 11: 12 |

7: 8 | 94: 18 | 52: 12 |

96: 9 | 12: 10 | 100: 9 |

101: 24 | 39: 10 | 30: 20

81: 15 | 11: 14 | 126: 11 |

128: 2 | 132: 18 | 135:

27 | 140: 13 | 141: 13 |

142: 20 | 143: 16 | 148:

25.

Tamplifianum, 142: 22.

Tampiano, n. p. 129: 6.

tanquam, 119: 4.

tanis, 141: 27 | 11: 9 | 63:

1100: 13 | 114: 10 | 131:

139: 20 | 140: 10 |

141: 27 | 144: 13 | 146:

148: 1 | 147: 10 | 148:

7.

tanis, 19: 11 | 20: 19 | 27:

13 | 54: 12 | 17: 86:

6: 57 | 24: 18: 1 | 118:

14 | 144: 16 | 148: 2.

20.

tanis, 61: 7 | 12: 1 | 19: 6:

24.

tanis, 14: 15 | 1: 1 |

104: 14.

tanis, 8: 12 | 13: 13.

tanis, 64: 1.

tanis, 11: 10 | 20: 19 | 24:

1 | 41: 1 | 69: 11 | 109: 13 |

142: 8.

tanio, *adverb.* 22: 1 | 11:

13 | 118: 16 | 149: 15.

tanis, *adverb.* 24: 17 | 9: 3 |

118: 3.

tanis, 138: 1.

tanis, 11: 10 | 16: 12 | 13: 9 |

131: 17.

tanis, *adverb.* 46: 14

50: 10 | 51: 13 | 59: 13 |

64: 12 | 88: 30 | 101: 2

21 | 107: 13 | 113: 7 |

115: 17 | 116: 9 | 127:

17 | 148: 2 | 138: 6 |

144: 22.

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

tanis, 10: 10 | 123: 9 |

10: 17 | 8: 13 | 19: 13 | 12:

75: 10 | 11 | 29: 24 |

115: 22 | 21.

tecto, *adverb.* 90: 14.tecto,

QUÆ IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 221

viduam, 37:122.	vidua, 2:6.	virtute, 42:12 73:12	virus, 114:12.
viduam, 14:12 62:17.	vigefimam, 70:12.	82:12 121:12 122:12	vix, 20:10 76:12 121:12
victoria, 22:12 26:12	vigilino, 28:12 101:12	123:12 124:12 125:12	vix, 100:10 121:12 122:12
46:12 10:12 14:12 24:12	vigilino, 28:12 101:12	126:12 127:12 128:12	vix, 100:10 121:12 122:12
10:12.	vigilino, 28:12 101:12	129:12 130:12 131:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victoria, 22:12 26:12	vigilino, 28:12 101:12	132:12 133:12 134:12	vix, 100:10 121:12 122:12
17:12 18:12 19:12 101:12	vigilino, 28:12 101:12	135:12 136:12 137:12	vix, 100:10 121:12 122:12
4:12.	vigilino, 28:12 101:12	138:12 139:12 140:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victoriam, 18:12 72:12	vigilino, 28:12 101:12	141:12 142:12 143:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 101:12 11:12.	vigilino, 28:12 101:12	144:12 145:12 146:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victorias, 11:12.	vigilino, 28:12 101:12	147:12 148:12 149:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victoribus, 11:12.	vigilino, 28:12 101:12	150:12 151:12 152:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victorius, 11:12.	vigilino, 28:12 101:12	153:12 154:12 155:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victu, 11:12 90:12.	vigilino, 28:12 101:12	156:12 157:12 158:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victum, 42:12 57:12	vigilino, 28:12 101:12	159:12 160:12 161:12	vix, 100:10 121:12 122:12
101:12 120:12 8:12.	vigilino, 28:12 101:12	162:12 163:12 164:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victus, 42:12.	vigilino, 28:12 101:12	165:12 166:12 167:12	vix, 100:10 121:12 122:12
victus, 11:12.	vigilino, 28:12 101:12	168:12 169:12 170:12	vix, 100:10 121:12 122:12
vide, 72:12.	vigilino, 28:12 101:12	171:12 172:12 173:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videant, 12:12.	vigilino, 28:12 101:12	174:12 175:12 176:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videantur, 12:12.	vigilino, 28:12 101:12	177:12 178:12 179:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videat, 20:12.	vigilino, 28:12 101:12	180:12 181:12 182:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videas, 14:12 9:12.	vigilino, 28:12 101:12	183:12 184:12 185:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videatur, 14:12.	vigilino, 28:12 101:12	186:12 187:12 188:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videbant, 46:12 67:12	vigilino, 28:12 101:12	189:12 190:12 191:12	vix, 100:10 121:12 122:12
100:12 30:12.	vigilino, 28:12 101:12	192:12 193:12 194:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videbantur, 18:12 12:12	vigilino, 28:12 101:12	195:12 196:12 197:12	vix, 100:10 121:12 122:12
2:12 10:12.	vigilino, 28:12 101:12	198:12 199:12 200:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videbat, 8:12 16:12 18:12	vigilino, 28:12 101:12	201:12 202:12 203:12	vix, 100:10 121:12 122:12
8:12 69:10 71:12	vigilino, 28:12 101:12	204:12 205:12 206:12	vix, 100:10 121:12 122:12
94:12 11:12 71:12.	vigilino, 28:12 101:12	207:12 208:12 209:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videbatur, 8:12 12:12	vigilino, 28:12 101:12	210:12 211:12 212:12	vix, 100:10 121:12 122:12
21:12 12:12 22:12	vigilino, 28:12 101:12	213:12 214:12 215:12	vix, 100:10 121:12 122:12
99:12.	vigilino, 28:12 101:12	216:12 217:12 218:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 72:12.	vigilino, 28:12 101:12	219:12 220:12 221:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 72:12.	vigilino, 28:12 101:12	222:12 223:12 224:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 142:12.	vigilino, 28:12 101:12	225:12 226:12 227:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 20:12.	vigilino, 28:12 101:12	228:12 229:12 230:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 71:12 86:12 80:12	vigilino, 28:12 101:12	231:12 232:12 233:12	vix, 100:10 121:12 122:12
122:12 11:12 12:12.	vigilino, 28:12 101:12	234:12 235:12 236:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 54:12 56:12	vigilino, 28:12 101:12	237:12 238:12 239:12	vix, 100:10 121:12 122:12
71:12 88:12 13:12	vigilino, 28:12 101:12	240:12 241:12 242:12	vix, 100:10 121:12 122:12
2:12.	vigilino, 28:12 101:12	243:12 244:12 245:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 12:12 27:12	vigilino, 28:12 101:12	246:12 247:12 248:12	vix, 100:10 121:12 122:12
14:12 17:12 14:12 70:12	vigilino, 28:12 101:12	249:12 250:12 251:12	vix, 100:10 121:12 122:12
9:12 11:12 12:12 14:12	vigilino, 28:12 101:12	252:12 253:12 254:12	vix, 100:10 121:12 122:12
8:12 10:12 12:12 14:12	vigilino, 28:12 101:12	255:12 256:12 257:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 2:12 26:12 14:12	vigilino, 28:12 101:12	258:12 259:12 260:12	vix, 100:10 121:12 122:12
22:12 27:12 30:12 57:12	vigilino, 28:12 101:12	261:12 262:12 263:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 61:12 72:12 10:12	vigilino, 28:12 101:12	264:12 265:12 266:12	vix, 100:10 121:12 122:12
7:12 8:12 10:12 10:12	vigilino, 28:12 101:12	267:12 268:12 269:12	vix, 100:10 121:12 122:12
12:12 13:12 14:12 10:12	vigilino, 28:12 101:12	270:12 271:12 272:12	vix, 100:10 121:12 122:12
23:12 2:12 13:12 7:12	vigilino, 28:12 101:12	273:12 274:12 275:12	vix, 100:10 121:12 122:12
8:12 14:12 14:12 13:12	vigilino, 28:12 101:12	276:12 277:12 278:12	vix, 100:10 121:12 122:12
14:12.	vigilino, 28:12 101:12	279:12 280:12 281:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videri, 14:12.	vigilino, 28:12 101:12	282:12 283:12 284:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 12:12 79:12 14:12	vigilino, 28:12 101:12	285:12 286:12 287:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 8:12 12:12 5:12	vigilino, 28:12 101:12	288:12 289:12 290:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 11:12 13:12	vigilino, 28:12 101:12	291:12 292:12 293:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 11:12 13:12	vigilino, 28:12 101:12	294:12 295:12 296:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 11:12 13:12	vigilino, 28:12 101:12	297:12 298:12 299:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 70:12.	vigilino, 28:12 101:12	300:12 301:12 302:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 27:12 10:12 12:12	vigilino, 28:12 101:12	303:12 304:12 305:12	vix, 100:10 121:12 122:12
11:12 6:12.	vigilino, 28:12 101:12	306:12 307:12 308:12	vix, 100:10 121:12 122:12
videtur, 12:12 17:12 14:12	vigilino, 28:12 101:12	309:12 310:12 311:12	vix, 100:10 121:12 122:12
17:12 12:12.	vigilino, 28:12 101:12	312:12 313:12 314:12	vix, 100:10 121:12 122:12

CORNELII NEPOTIS INDEX.

QUÆ IN CORNELIO NEPOTE LEGUNTUR. 223

utrique, 73:12.
utroque, 119:2.
utroque, 48:1 | 76:19 |
101:12 | 144:4.
utres, 82:14.
utrique, 71:15 | 80:10 |
81:11.
utricque, 127:21.
utricque, 50:17 | 122:1.
7.
utrobique, 127:2.
utrorumque, 79:12 | 108:1.
2 | 129:16.
utroque, 46:12 | 121:1.
4.
utrum, an, 73:8 | 45:21 |
47:13 | 57:21 | 97:1

9 | 142:16 | 144:11.
utrumque, 100:16 | 114:1.
25 | 143:4.
vulgi, *populi*, 14:19 | 59:17 | 142:1.
17 | 142:1.
vulgo, *populi*, 17:4 | 80:6 | 83:5.
vulgo, 35:121.
vulgum, 17:10.
vulgus, 35:10 | 53:5 |
64:110 | 140:30 | 144:21.
21.
vulnera, 22:9.
vulneratus, 21:24.
vulneratus, 42:7.
vulneribus, 9:14.
vulnus, 22:14 | 68:1 |

79:17.
vul, 75:3.
vultus, 76:4.
vultu, 24:7.
vultus, 145:28.
uxore, 61:21 | 76:2.
uxorem, 2:12 | 10:13 |
21:11 | 51:5 | 52:12 |
53:19 | 76:6 | 79:20 |
102:13 | 112:6 | 139:13.
uxores, 21:2.
uxori, 26:6.
uxoribus, 113:5.

. X.

X Enophte, n. p. 111:1.

Xerx, n. p. 17:4.

Xerxes, 11:18 | 12:17 |

19:16 | 22:3 | 111:2.

12.

Xerxi, 22:3 | 112:4.

Z.

Z Acynthios, n. patre,

14:14.

Zana, n. p. 124:13.

Zanani, 124:12.

Finis Indicis denud elaborati.

Ex Typographia JOSEPHI BARBOU, 1726.

